

CHUO CHA
MAAGANO MAPYA
YA

BWANA WETU
JESU MASIHI
MWOKOZI WETU

MANENO YA KISAWAHILI

LONDON
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1933

MAJINA NA TARATIBU YA VYUO VYOTE VYA MAAGANO MAPYA.

	UKURASA
MATHAYO	5
MARIKO	78
LUKA	123
JOHANA	200
VITENDO	257
WARUMI	335
I. WAKORINTHO	368
II. WAKORINTHO	400
WAGALATIA	421
WAEFESO	432
WAFILIPi	443
WAKOLOSAl	452
I. WATHESALONIKE	459
II. WATHESALONIKE	466

	UKURASA
I. TIMOTHEO	471
II. TIMOTHEO	480
TITO	486
FILEMONA	490
WAHIBIRANIA	492
JAKUBU	517
I. PETERO	525
II. PETERO	535
I. JOHANA	541
II. JOHANA	550
III. JOHANA	551
JUDA	553
UFUNUO	556

INJILI TAKATIFU

(MAANA, NI HABARI NJEMA),

KAMA ALIVYOILETA

MATHAYO.

1 CHUO cha kizazi chakwe Jesu Masihi, Mwana wa Daudi, Mwana wa Iburahim.

2 Iburahim alimzaa Isaaka, na Isaaka akamzaa Jakubu, na Jakubu akamzaa Juda na nduguze, **3** na Juda akamzaa Perezu na Zarahu kwa Thamaru, na Perezu akamzaa Hazoron, na Hazoron akamzaa Ramu, **4** na Ramu akamzaa Aminadabu, na Aminadabu akamzaa Nahashon, na Nahashon akamzaa Salumon, **5** na Salumon akamzaa Boazu kwa Rahabu, na Boazu akamzaa Obedu kwa Ruth, na Obedu akamzaa Jese, **6** na Jese akamzaa mfaume Daudi.

Na Daudi akamzaa Suleimani kwakwe *huyo aliye-kurwa mke* wa Uria, **7** na Suleimani akamzaa Rehoboam, na Rehoboam akamzaa Abia, na Abia akamzaa Asa, **8** na Asa akamzaa Jehoshafatu, na Jehoshafatu akamzaa Joram, na Joram akamzaa Uzia, **9** na Uzia akamzaa Jotham, na Jotham akamzaa Ahazu, na Ahazu akamzaa Hezekia, **10** na Hezekia akamzaa Manase, na Manase akamzaa Amon, na Amon akamzaa Josia, **11** na Josia akamzaa Jekhonia na nduguze katika zamani za kuguria Babilon.

12 Hata baada ya kule kuguria Babilon, Jekhonia akamzaa Shealitieli, na Shealitieli akamzaa Zerubabeli, **13** na Zerubabeli akamzaa Abihudu, na Abihudu

akamzaa Eliakim, na Eliakim akamzaa Azoro, 14 na Azoro akamzaa Zadoko, na Zadoko akamzaa Akhim, na Akhim akamzaa Eliudu, 15 na Eliudu akamzaa Eleazaru, na Eleazaru akamzaa Mathan, na Mathan akamzaa Jakubu, 16 na Jakubu akamzaa Jusufu mume yule Mariam ambae kwakwe alizaliwa Jesu aitwae li Masihi.

17 Basi imekuwa vile vizazi vyote toka Iburahim hata Daudi ni vizazi kumi na vi-ne; na toka Daudi hata kule kuguria Babilon ni vizazi kumi na vi-ne; na toka kule kuguria Babilon hata Masihi ni vizazi kumi na vi-ne.

18 Na Jesu Masihi kuzawa kwakwe kulikuwa hivi: wakati Mariam mamae alipoposwa ni Jusufu, kabula hawajasongeleana, akaonekana yuna mimba kwa Roho Mtakatifu. 19 Na yule mume, yule Jusufu, kwa vile alivyo mtu wa haki hataki kumfedhehi, akaazimu kumuata siri. 20 Alipokuwa akiyawaza hayo, wakati huo malaika wa Bwana akamtokea katika ndoto, akamwambia, Ewe Jusufu mwana wa Daudi, usiche kumtwaa Mariam mkeo, kwani hicho kilichotungwa mimba ndani yakwe chatokana na Roho Mtakatifu: 21 nae atamzaa Mwana, utamwita na jina lakwe JESU, kwani ndiye atakaewaokoa watu wakwe na madhambi yao. 22 Nayo yote haya yamekuwa illi lipate timia lililonenwa ni Bwana kwa kanwa la nabii, aliposema,

23 Angaliani, mwanamwali atakuwa na mimba, tena atamzaa kijana mwana-mume,

Nae jina lakwe watamwita Imanueli; maana yakwe likigeuzwa, ni Mwenyiezi Mngu pamoja naswi. 24 Na Jusufu alipoondoka usingizini mwakwe, akafanya kama alivyoagizwa ni malaika wa Bwana, akamtwaa mkewe, 25 wala hakumjua hata alipokwisha mzaa kijana mwanamume: akamwita jina lakwe JESU.

2 NA alipokwisha zaliwa Jesu huko Bethlehemu ya Uyahudi katika siku za mfaume Herode, wakati huo watu mamajusi, watoka pande za mashariki, wakawasili Jerusalem, wanena, **2** Yuko wapi yule aliyezaliwa mfaume wa Mayahudi? kwani nyota yakwe huyo tumeiona pande za mashariki, tumekuja illi kumuabudu. **3** Aliposikia yale mfaume Herode akangiwa ni kituko, yeye na Jerusalem yote pamoja nae. **4** Akisha akawakutanisha makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni pia wote, akawauliza, Ni wapi Masihi atakapozaliwa? **5** Wao wakamwambia, Katika Bethlehemu ya Uyahudi, kwani ndivyo ilivyoandikwa kwa mkono wa nabii, ya kwamba,

6 Nawe Bethlehemu, nti ya Juda,

Kamwe hu mdogo myongoni mwa maamiri wa Juda:

Kwani kutoka kwako wewe atatokea mwenyi kutawala,

Mtu atakaewatunga watu wangu Isiraeli.

7 Ndipo Herode akaweta siri wale mamajusi akawataka hakika ya majira yakwe ile nyota kuonekana. **8** Akawapeleka hata Bethlehemu, akawambia, Ene ndani mukapeleleze hakika-hakika katika habari ya kile kijana, mumuonapo mnihubiri, nipate nami kwenenda kumuabudu. **9** Wale walipokwisha sikia maneno ya mfaume wakenda, nayo nyota waliyoiona pande za mashariki, ile, yawatangulia, hata ikenda ikasimama juu ya pahali kilipo kile kijana kichanga. **10** Wakaiona ile nyota, wakafurahi furaha kubwa mno. **11** Walipofikilia ndani ya nyumba, wakakiona kijana na Mariam mamae, wakaanguka na nti, wakakiabudu, wakafungua akiba zao, wakakisongezea *kile kijana* vipawa, dhahabu na ubani na manemane. **12** Kisha baadae waliponywa ni Mwenyiezi Mngu kwa kuoteshwa ya kutorejea kwa Herode, wakashika ndia nyengine wakenda zao kwao.

13 Walipokwisha ondoka wale, huyo ndiye, malaika wa Bwana akamtokea Jusufu katika ndoto, akamwambia, Ondoka hapo ulipo ukitwae kile kijana na mamae, ukimbilie Misiri, ukae kuko hata nitakapokwambia: kwani Herode aja kitafuta kile kijana illi kukiangamiza. 14 Nae akasimama, akakitwaa kile kijana na mamae, akaondoka na usiku, akenda zakwe Misiri; 15 akakaa kuko hata Herode alipokwisha *kufa*, lipate timia hilo lililonenwa ni Bwana kwa kanwa la nabii, Kumtoa Misiri nilimwita Mwanangu.

16 Ndipo hapo Herode akajiona ametekwa ni wale mamajusi, akaghadhibika mno, akatuma watu akaviangamiza vijana vyote wakaa Bethlehemu na kando-kando yakwe killa pahali, waliopata myaka miwili na upungufu wa myaka miwili, kama majira aliyoyahakikisha na wale mamajusi. 17 Wakati huo likatimia lile lililonenwa kwa kanwa la nabii Jeremia, aliponena,

18 Rama kumesikilikana sauti,

Kulia na kupiga kite;

Rakheli yuawalilia wanawe;

Hakubali kunyamazishwa, maana hawako.

19 Na alipokwisha *kufa* yule Herode, huyo ndiye, malaika wa Bwana akamtokea Jusufu huko Misiri katika ndoto, 20 akamwambia, Ondoka ukakitwae kijana na mamae, mwenende nti ya Isiraeli: kwani wansa kufa wale waliokuwa wakitaka nafusi ya kile kijana. 21 Akaondoka akakitwaa kijana na mamae, akenda nti ya Isiraeli: 22 lakini aliposikia kwamba Arikhelau amekuwa mfaume Uyahudi badala ya Herode babae, akafanya khofu ya kwenda huko; illa nae akisha onywa *ni Mwenyiezi Mngu* kwa ndoto, akenda zakwe pande za Galili, 23 akenda akaketi mji mmoja ukitwa Nazarethi, lipate timizwa lililonenwa kwa *kanwa la* manabii, ya kwamba ataitwa Mnazari.

3 NA katika siku zile akatokea Mbaputizi Johana yuahubiri katika bara ya Uyahudi, akisema, 2 Tubuni, kwani ufaume wa mbingu umekwisha kurubia. 3 Kwani huyo ndiye aliyetajwa kwa *kanwa la* nabii Isaia, aliponena,

- Sauti ya apigae kelele barani :

Fanyani tayari ndia ya Bwana ;

Yanyosheni sawa mapito yakwe.

4 Na mwenyewe yule Johana, mavao yakwe aliyokuwa akivaa ni ya manyoya ya ngamia, yuna na mshipi wa ngo-vi kiunoni mwakwe, na chakula chakwe ni cha nzige na asali ya mwitu. 5 Zamani hizo ikawa yule kwendewa ni watu palepale, watoka Jerusalem na Uyahudi wote na kandokando ya Jorodan pande zote, 6 wakibaputizwa nae katika mto wa Jorodan, huku waungama madhambi yao. 7 Na alipoona watu wangi, watu katika Mafarisai na Masadukai, wamjilia katika kubaputizi kwakwe, akawambia, Enywi uzao wa nyoka, n nani aliyewaonya kuikimbia hasira hiyo ijayo? 8 Basi fanyani matunda yasitahiliyo toba; 9 wala msiwe kusema ndani ya nafusi zenu kwamba, Babaetu tuna Iburahimu: kwani nawambia ya kwamba katika mawe haya Mwenyiezi Mngu aweza kumuinulia watoto Iburahimu. 10 Hivi sasa lile shoka nalo limekwisha kaa mashinani mwa miti: basi killa mti usiozaa matunda mema hukatwa ukatupwa motoni. 11 Mimi nawabaputizi kwa maji kwa maana ya toba: lakini anifuatae yuna nguvu kuliko mimi, mtu ambae sifai kumtukulia viatu vyakwe; ndiye atakaewabaputizi kwa Roho Mtakatifu na moto. 12 Nae uteo wakwe anao mkononi mwakwe, na uwa-nda wakwe atausafi, na nafaka atazikusanyia uchagani, illa atayateketeza matwa kwa moto usiozimika. 13 Ndipo hapo Jesu akaondoka Galili, akenda akatokea kwa yule Johana, katika mto wa Jorodan, illi kubapu-tizwa nae. 14 Ikawa Johana kumzuia, yuasema, Mimi nna haja ya kubaputizwa ni wewe, nawe waja kwangu

mimi? 15 Jesu akamjibu, akamwambia, Kubali hivi sasa, kwani ndivyo itupasavyo swiswi kutimiza haki yote. Hapo ndipo akamkubalia. 16 Na alipokwisha baputizwa Jesu mara akakwea juu kutoka mle majini; mara, hizo ndizo, mbingu zikamfunukia, akamuona Roho yakwe Mwenyiezi Mngu yuashuka kama vile ndiwa, akitenga juu yakwe. 17 Na sauti yatoka mbinguni yanena, Huyu ndiye Mwanangu mpenzi wangu, ambae kwakwe nimependezewa.

4 NDIPO hapo Jesu akatukuliwa barani ni Roho Mtakatifu, kwenda ondwa ni Ibilisi. 2 Alipokwisha funga mitana arubaini na masiku yakwe, mwisho wakwe akaumwa ni ndaa. 3 Akenda muondaji akamwambia, Kwamba ndiwe Mwana wa Mwenyiezi Mngu, yambie mawe haya yawe mikate. 4 Nae akamjibu akamwambia, Imeandikwa, Mwana wa Adamu hataishi kwa mkate tuu, ataishi kwa killa neno litokalo kanwani mwa Mwenyiezi Mngu.

5 Ndipo hapo akamtukua yule Ibilisi akenda nae hata Mji Mtakatifu, akamuweka juu ya kipia cha hekalu *kilicho kikuu*. 6 Akamwambia, Kwamba ndiwe Mwana wa Mwenyiezi Mngu, jitupe nti, kwani imeandikwa, Yeye atawaagiza malaika wakwe kwa ajili yako, kisha watakuinua kwa mikono yao, usije popote ukakunguwaza guu lako katika jiwe. 7 Jesu akamwambia, Tena imeandikwa, Simuonde Bwana Mngu wako. 8 Yule Ibilisi akamtukua tena, akenda nae katika kilima kirefu sana; akamuonyesha ufaume pia wote wa ulimwengu na utukufu wakwe huo, 9 akamwambia, Mambo yale yote nitakupa utakaponisujudia na kunia-budu. 10 Ndipo hapo Jesu akamwambia, Enda zako Shaitani; kwani imeandikwa, Msujudie Bwana Mngu wako, umtumikie yeye pekee. 11 Ndipo Ibilisi alipomuata: nao, hao ndio, malaika wakenda pale wakamtumikia.

12 Aliposikia ya kwamba Johana ametiwa kwa adui zakwe, Jesu akaondoka akenda Galili. 13 Akaondoka kule Nazarethi akenda akaketi Kaperinaum, nao ni mji wa pwani pwani, katika mipaka ya Zabulun na Nafuthali: 14 Lipate timia lililonenwa kwa *kanwa la* nabii Isaia, kusema,

15 Nti ya Zabulun na nti ya Nafuthali,
Ndia ya mpwa ya bahari,
Ng'ambu ya pili ya Jorodan,
Galili kwenyi taifa;

16 Ile kaumu ya watu iliyokaa kizani
Imeona muwanga mkuu,
Na waliokaa katika nti na uvuli vya mauti,
Umetokea wao muwanga.

17 Toka wakati huo akaanza Jesu kuhubiri na kusema, Tubuni; kwani unsha kurubia ufaume wa mbingu.

18 Nae yuazunguka hivi kandokando ya pwani ya bahari ya Galili akaona watu wawili, mtu na nduguye, Simon aitwae Petero na Andarea nduguye, watupa kimia baharini, kwani ni wavuvi. 19 Akawambia, Ndooni muniandame nyuma yangu, nami tawafanya muwe wavuvi wa watu. 20 Nao wakaata nyavu zao mara, wakamfuata. 21 Kisha akenenda mbele kutoka pale, akaona na wawili tena, mtu na nduguye, Jakubu mwana wa Zebedi, na Johana nduguye, wa ndani ya dau pamoja na Zebedi babayao, watengeza nyavu zao; akaweta. 22 Nao wakaliata mara lile dau, wakamuata na babayao, wakamfuata. 23 Kisha alikuwa kuzunguka katika nti nzima ya Galili Jesu, yuafunza katika misikiti yao yuaihubiri habari njema ya ufaume, akipoza na killa maradhi makuu na killa ugonjwa ulio katika wenyeji. 24 Kikatoka kivumi chakwe kikenda nti nzima ya Sham; wakamletea wote walio hawawezi, watu wadhikikao kwa maradhi na mateso aina nyengine-nyengine; walio-pagawa ni pepo, na walio na ugonjwa wa kifafa, na walio

na janzi; akawapoza. 25 Wakamfuata makutano mangi watokao Galili na Dekapoli na Jerusalem na Uyahudi na ng'ambu ya pili ya Jorodan.

5 NA alipowaona wale makutano akakwea mlimani, akisha keti nti akendewa ni wanafunzi wakwe; 2 akafunua kanwa lakwe, akawafunza: akisema, 3 Wana heri wenyi roho za kimasikini, kwa kuwa ufaume wa mbingu una wao. 4 Wana heri wasikitikao, kwa kuwa ndio watakaotuzwa. 5 Wana heri walio na upole, kwa kuwa wao ndio watakaoirithi nti. 6 Wana heri walio na ndaa na kiu kwa *kutaka* na haki, kwa kuwa wao watashibishwa. 7 Wana heri walio na rehema, kwa kuwa wao watarehemewa. 8 Wana heri walio safi moyo, kwa kuwa wao watamuona Mwenyiezi Mngu. 9 Wana heri wafanyao amani, kwa kuwa wao wataitwa wana wa Mwenyiezi Mngu. 10 Wana heri walioudhiwa kwa ajili ya mema, kwa kuwa ufaume wa mbingu una wao. 11 Mna heri nyinywi, wakati watakapowashutumu na kuwaudhi na kuwasingiza killa jinsi, kwa kunena uwongo, *ikiwa ni* kwa sababu yangu mimi. 12 Furahiwani na kufunuka nyuso zenu, kwa kuwa ujira wenu ni mkubwa huko mbinguni. Kwani ni kama vile walivyowaudhi manabii waliokuwako kabula yenu.

13 Nyinywi ndio munyu wa nti; lakini na ule munyu utakapopumbaa, *munyu huu* watiwa munyu kwa ndia gani? Haufai tena lo lote illa kutupwa n'de na kukanyagwa ni watu. 14 Nyinywi ndio muwanga wa ulimwengu; mji haufitikani uwapo umekaa kilimani. 15 Wala hawawashi taa wakaiweka tini ya pishi, illa juu ya mnara wakwe, ikawaonya muwanga wote walio ndani ya nyumba. 16 Na muwanga wenu ung'are vivyo mbele za watu, hata wazione kazi zenu nzuri, wamtukuze na Babaenu aliye mbinguni. 17 Msione kwamba nlilojia mimi ni kuitangua ile taureti

au vile vyuo vya manabii; sikuja kwa kutangua illa kwa kutimiza. 18 Kwani ni kweli nawambia, ya kwamba, mpaka zitakapoondoka mbingu na nti, haitaondoka nukuta moja wala nta moja katika taureti, hata vyote vitimie. 19 Basi mtu yoyote atakaeyatangua maagizo haya mojawapo, na yangawa ni yaliyo madogo, akafunza na watu kama vile, huyu ataitwa ni mdogo sana katika ufaume wa mbingu: na atakaeyafanya na kuyafunza, huyu ndiye atakaelitwa mkubwa katika ufaume wa mbingu. 20 Kwani nawambia nyinywi, ya kwamba, hiyo haki yenu isipozidi ya wana-wa-vyuoni na Mafarisai, hamtaungia kamwe ufaume wa mbingu.

21 Mmesikia kwamba waliambiwa watu wa kale, Usiue, na atakaewa atakuwa mtu wa kuhukumiwa ya mauti; 22 illa mimi nawambia ya kwamba killa mmoja atakaemghadhibikia nduguye, huyu ndiye atakaekuwa mtu wa kuhukumiwa; na atakaemwambia nduguye ya kumfyolea atakuwa ni mtu wa baraza; na atakaemwita Mpumbavu, utampasa moto wa jahanam. 23 Basi uwapo kukisongeza kile kipawa chako katika patolewapo sadaka, ukakumbuka hapo ya nduguyo kuwa na jambo kwako, 24 kiate papo kipawa chako, mbele ya patolewapo sadaka, wende; kwanza kapatane na nduguyo, ndipo uje wewe utoe kipawa chako. 25 Iwa mwenyi kusikizana na akudaiye upesi, ukali nae ndiani, asiye akakupeleka yule akudaiye kwa kadhi, nae akakupeleka kwa jumadari, ukatiwa na kifungoni. 26 Ni kweli nakwambia, hutoki kamwe humo hata ulipe pesa ya mwisho.

27 Mmesikia kwamba ilinenwa, Usizini; 28 Lakini mimi nawambia ya kwamba killa mmoja amuangaliae mwanamke kwa kumtamani, huyu amekwisha zini nae tangu hapo moyoni kwakwe. 29 Nawe kwamba jito lako la mkono wa kuume lakukunguwaza, ling'oe ulitupe mbali nawe; kwani lakufaa upotewe ni kia chako

kimoja, kutoa tupwa muwili wako wote katika jahanam. 30 Na kwamba wakunguwazwa ni mkono wa kuume wako, ukate uutupe mbali nawe; kwani lakufaa upotewe ni kia chako kimoja, kutoa tupwa muwili wako wote katika jahanam. 31 Tena limenenwa, Atakaemuata mkewe nampe khati ya kumuata; 32 illa mimi nawambia ya kwamba, killa mmoja amuatae mkewe isipokuwa ni kwa sababu ya uzinifu, humtia katika kuzini; na atakaemuoa aliyeatwa huzini.

33 Tena mmesikia kwamba waliambiwa watu wa kale, Usiweke nadhiri ukahalifu; muondolee Bwana uliyoyaweka nadhiri. 34 Lakini mimi nawambia kutoapa kwa lolote; si kwa mbingu, kwa kuwa ndio ulili wakwe Mwenyiezi Mngu; 35 wala si kwa nti, kwa kuwa ndiyo nta-za-nyayo maguuni pakwe; wala si kwa Jerusalem, kwa kuwa ni mji wa Mfaume Mkuu. 36 Wala hata kwa kitwa chako usiape, kwa kuwa huwezi wewe kufanya unywele umoja ukawa mweupe wala mweusi. 37 Na maneno yenu yawe ni, Ndiyo, ndiyo; Siyo, siyo; illa lililozidi haya yatoka kwa yule mshari.

38 Mmesikia kwamba ilinenwa, Jito kwa jito, jino kwa jino: 39 lakini mimi nawambia, Msimshike kinyume yule mshari; bali akupigae tavu la mkono wa kuume, mgeuzie na la pili. 40 Na atakaekudai kutaka kutwaa kanzu yako, muatie na joho yako. 41 Na atakaekulazimisha mwendo wa nusu-saa, fuatana nae saa nzima. 42 Akutakae mpe, simwepuke atakaekopa kwako.

43 Mmesikia ilivyonenwa, Mpende mwenzio, umtukie muovu wako: 44 illa mimi nawambia, Wapendeni waovu wenu, muwaombee wenyi kuwaudhi; 45 mpate kuwa wana wa Babaenu aliye mbinguni, kwa kuwa yeye huwatolea jua lakwe waovu na wema, akawanyeshea mvua watendao haki na wadhilimuo. 46 Kwani mkiwapenda wawapendao, mna ujira gani? jee hata

wale watoao ushuru hawafanyi hivyo? 47 Nanywi mkiwatolea salamu ndugu zenu tuu, mwafanya ziada gani? hata wale taifataifa hawafanyi vivyo? 48 Basi nyinywi mtakuwa watimilifu, kama Babaenu aliye mbinguni alivyo mtimilifu.

6 JILINDENI na kufanya mema yenu mbele za watu illi wawaone wao, illa *msipojilinda na hayo*, hamna ujira kwa Babaenu aliye mbinguni.

2 Basi ukifanya kutoa sadaka, usivumize pembe mbele yako, kama wale wanafiki wafanyavyo misikitini na ndia kuu za miji, kutaka kusifiwa ni watu; ni kweli nawambia, wansha pokea ujira wao. 3 Illa wewe ufanyapo kutoa sadaka, mkono wako wa kushoto usijue uyafanyayo mkono wako wa kuume: 4 illi kwamba sadaka yako iwe sirini, na Babaako aonae sirini atakulipa.

5 Na mkisali, hamtakuwa kama wale wanafiki, kwa kuwa wao hupenda kusali kwa kusimama misikitini na maatano ya ndia, wapate onekana ni watu: ni kweli nawambia, wansha pokea ujira wao. 6 Illa wewe usalipo, ngia chumba chako cha ndani, hata ukisha funga mlango msalie Babaako aliye sirini; na Babaako aonae sirini atakulipa. 7 Illa mkisali msipayukepayuke kama wale wa hizo taifa, kwani wao hudhani kuwa watasikizwa kwa ajili ya maneno yao kuwa mangi. 8 Basi msiwe mfano mmoja na wao, kwani Babaenu ameyajua mliyo na haja nayo, mbele ya nyinywi hamjamuomba. 9 Nyinywi basi salini kama hivi: Babatu uliye mbinguni, Jina lako na litakaswe: Ufaume wako na uje: 10 Mapenzi yako na yatendeke, kama yalivyo mbinguni na juu ya nti vivyo. 11 Mkate wetu ututoshao tupe leo: 12 Nawe tusamehe madeni yetu kama swiswi tulivyowasamehe wadeni wetu: 13 Nawe usitupeleke katika kujaribiwa, tuokoe na shari. 14 Kwani nyinywi mtakapowasamehe watu makosa

yao, na Babaenu wa mbinguni atawasamehe nyinywi. 15 Illa msipowasamehe watu makosa yao, na Babaenu hatawasamehe makosa yenu.

16 Na mtakapofunga, msikaushe nyuso zenu kama wale wanafiki: kwani wao hupotoa nyuso zao wapate onekana ni watu kuwa wao wafunga. Ni kweli nawambia, wansha pokea ujira wao. 17 Illa wewe ukifunga, jipake mafuta kitwani mwako, unawe na uso wako: 18 usije ukaonekana ni watu kuwa wafunga, uonekane kwa Babaako aliye sirini; na Babaako aonae sirini atakulipa.

19 Msiweke hazina zenu za akiba juu ya nti, napo ndipo nondo na kutu viharibupo, na wevi hutoboa na kwiba; 20 illa hazina zenu za akiba ziwekeni mbinguni, pasipoharibika kitu kwa nondo wala kutu, na wevi hawatoboi wala hawebi. 21 Kwani palipo na akiba yako na moyo wako huwa papo. 22 Taa ya muwili ni jito: basi jito lako liwapo sawa hali yakwe, na muwili wako utakuwa na muwanga piapia. 23 Illa jito lako likiwa bovu, na muwili wako utakuwa umefunga kiza pia wote. Basi na ule muwanga ulio ndani yako kwamba umekuwa kiza, kitakuwa kiza kikuu namna gani! 24 Hapana mmoja awezae kuwatumikia mabwana wawili, kwani ama atamtukia huyu ampende huyu, au atashikamana na huyu amdharau huyu. Hamuwezi kuwatumikia Mngu na mali. 25 Kwa ajili ya hayo nawambia nyinywi: Msiaze-aze mno ya uhai wenu, mtakulani, wala mtakunwani: wala ya miwili yenu, mtavaani. Jee, ule uhai si bora zaidi ya chakula, na ule muwili si bora kuliko mavao? 26 Waa-ngalieni nyuni wa angani, ya kuwa wao hawapandi, hawavuni, hawakusanyi maghalani, nao Babaenu wa mbinguni ndiye awalishae. Jee, nyinywi hamu afudhali zaidi ya wao? 27 Illa n nani kwenu, nae kwa kule kuaza kwakwe aweza kukiongeza kimo chakwe kiasi

cha mkono mmoja? 28 Na yale mavao nayo, kwani kuyaaza-aza mno? Yatunzeni maua ya kondeni, jinsi yameavyo: hayafanyi shughuli wala hayasuki: 29 nami nawambia ya kwamba Suleimani na utukufu wakwe wote, hakuva mavao kama livaavyo ua mojawapo hayo. 30 Na yale maua ya kondeni, ambayo yapatikana leo na kesho hutupwa mabiwini *yakateketea*, kwamba Mwenyiezi Mngu yuayavisha hivyo, hatazidi sana kuwavisha nanywi, enywi wachache wa imani? 31 Basi msifanye kuaza-aza mno, mkisema, Tutakulani? au, Tutakunwani? au, Tutavaani? 32 Kwani yote haya hutafutwa ni wale wa hizo taifa-taifa; kwani Babaenu wa mbinguni awajua ya kuwa nyinywi mna haja nayo haya yote. 33 Illa kwanza tafutani ufaume wakwe Mwenyiezi Mngu na wema wakwe, na haya yote mtaongezewa nyinywi. 34 Basi msiaze-aze ya kesho: kwani kesho itakuja iaze-aze ya nafusi yakwe. Kwani hutoshwa ile siku ni maovu yakwe.

7 MSIHUKUMU, msije mkahukumiwa; 2 kwani hukumu muhukumuyo mtakuja hukumiwa iyo. Na kipimo mpimiacho mtapimiwa kicho. 3 Nawe n nini wewe kukiangalia kitakataka kilicho katika jito la nduguyo, usijue boriti iliyo jitoni mwako wewe? 4 Au utamwambiaje nduguyo, Niata nikutoe hicho kitakataka katika jito lako, na hiyo boriti i jitoni mwako wewe? 5 Mnafiki, jitoe mwenyewe boriti ya jitoni mwako, ndipo nawe utakapoona sana kumtoa nduguyo nae kitakataka kilicho jitoni mwakwe.

6 Kilicho kitakatifu msiwape mbwa, wala msibwage lulu zenu mbele za nguwe, wasije wakazikanyaga kwa maguu yao, kisha wakageuka wakawararua nyinywi.

7 Ombani mtapawa; tafutani mtaona; bishani mtafunguliwa. 8 Kwani killa aombae hupata, na atafutae huona, na abishae atafunguliwa. 9 Au n nani yule mtu wenu, atakaeombwa mkate ni mwanawe, jee atampa jiwe?

10 Au aombwae samaki; atampa nyoka? 11 Basi nyinywi mlio waovu, kwamba mwajua kuwapa wenenu vipawa vyema, jee na Babaenu aliye mbinguni hatazidi sana kuwapa mema hao wamuombao? 12 Basi na mambo yote kadiri myatakayo mutendewe ni watu, nanywi watendeeni kadhalika. Kwani hiyo ndiyo taureti na manabii.

13 Ngiani ndani nywi kwa mlango ulio dhiki; kwa kuwa ni mpana mlango, ina na nafasi ndia ipelekayo maangamizoni, nao ni wangi wangiao katika huo. 14 Kwa kuwa mlango una dhiki na ndia ina shida ipelekayo uzimani, na wauonao ni wachache.

15 Illa jilindeneni na manabii wa uwongo, ambao wao waja kwenu wamevaa mavao ya kondoo, nao kwa ndani ni mbwa-mwitu wa kunyakua-nyakua. 16 Kwa matunda yao mtawatambua. Jee, ni kutunda zabibu mibani? au tini ni kutunda katika mbaruti-mwitu? 17 Ni hivyo killa mti ulio na tabia njema huzaa na matunda mema, na mti muovu huzaa matunda maovu. 18 Hauwezi mti wa tabia njema kuzaa matunda mabaya, wala mti muovu kuzaa matunda mema. 19 Killa mti usiozaa matunda mema hukatwa ukatupwa motoni. 20 Basi ni hivyo, ni kwa matunda yao mtakavyowatambua wale. 21 Si killa mmoja anambiae, Bwana, Bwana, atakaengia ndani ya ufaume wa mbingu: lakini ni afanyae mapenzi ya Babaangu aliye mbinguni. 22 Katika siku ile ni wangi watakaoniuliza, Bwana, Bwana, swiswi hatukutabiri kwa jina lako? na kwa jina lako tumetoa pepo, na kwa jina lako tumefanya na vitendo vingi vya ubora. 23 Nami hapo nitawambia wazi watu wale, ya kwamba, Sijawajua kamwe nyinywi: ondokani mbali nami nyinywi mfanyao maasia. 24 Basi killa mmoja asikiae maneno yangu haya, akayatumia, atafananishwa mfano wa mtu mume mwenyi akili, aliyejenga nyumba yakwe juu ya mwamba: 25 mvua ikanya, ukaja m'vo, ukavuma na

upepo, vikashukia nyumba ile, isianguke : kwani ulikuwa msingi wakwe umejengwa juu ya ule mwamba. 26 Na killa mmoja asikiae maneno yangu haya asiyatumie, atafananishwa na mtu mume mpumbavu, aliyejenga nyumba yakwe mtangani: 27 ikanya mvua, ukaja m'vo, ukavuma upepo, vikapiga nyumba ile ikaanguka; maanguko yakwe yakawa makuu.

28 Ikawa alipokwisha timiza Jesu maneno yakwe haya, ilikuwa kuteshewa mno wale makutano kwa mafunzo yakwe: 29 kwani alikuwa yuawafunza kama aliye na amri, wala si kama wale wana-wa-vyuoni.

8 ALIPOSHUKA Jesu mlimani akaandamwa ni makutano mangi. 2 Nae huyo ndiye, akendewa ni mwenyi ukoma akamsujudia, . akamwambia, Bwana, utakapo, waweza kunitakasa. 3 Akamnyosha mkono akamgusa : akamwambia, Nataka: utakate. Papo hapo akatakata ukoma wakwe. 4 Jesu akamwambia, Angalia usimwambie mtu neno; enenda ukamuonyeshe kuhani nafusi yako, utoe na kipawa kilichoagizwa ni Musa, uwe ushuhuda kwao.

5 Na kungia kwakwe Kaperinaum, akendewa ni akida mmoja, 6 yuamsihi-sihi na kumwambia, Bwana, mtumishi wangu amelala nyumbani muwili wakwe umempooza, nae yuateswa sana. 7 Jesu akamwambia, Mimi nitakuja nikampoze. 8 Yule akida akamjibu akanena, Bwana, mimi si mtu wa kujiliwa ni wewe ukangia tini ya paa langu : lakini wewe nena tamko moja tuu, atapoa mtumishi wangu. 9 Kwani nami ni mtu tini ya amri, nna asikari tini yangu; nami humwambia huyu, Enda, akenda : hamwambia huyu, Ndoo, akaja : hamwambia na mtumishi wangu, Fanya hili, akafanya. 10 Aliposikia Jesu yale akataajabu, akawambia walio-muandama, Ni kweli nawambia, hata katika Israeli sijaona imani ipatayo kama hii. 11 Illa nawambia ya kwamba watakuja wangi kutoka maawioni na matwioni

waje waketi chakulani pamoja na Iburahimu na Isaaka na Jakubu, katika ufaume wa mbingu ; 12 wale wana wa ufaume watatupwa katika kiza kilicho nde : kutakuwa na kulia huko na kukaza-kaza meno. 13 Jesu akamwambia akida, Enenda, na iwe kwako kama ulivyoamini. Akapozwa yule mtumishi wakwe katika saa ile.

14 Jesu akenda nyumbani kwa Petero, akamuona mkwewe, mamae mkewe, amelala hawezi homa. 15 Akamgusa mkono wakwe, homa ikamuata; akaondoka *pale alipolala*, ikawa kumtumikia. 16 Na ilipokuwa jioni wakamtukulia watu wangi waliopagawa, akawatoa pepo kwa tamko ; na wote waliokuwa hawawezi akawapoza ; 17 illi kwamba litimie lile lililonenwa ni nabii Isaia, aliponena, Mwenyewe aliupokea udhaifu wetu, akayatukua na magonjwa yetu.

18 Na Jesu alipoona kuwa amezungukwa ni makutano mangi, akaamru kuondoka pale kwenda ng'ambu. 19 Akendewa ni mtu mmoja mwana-wa-chuoni, akamwambia, Ewe Mwalimu, takuandama killa utakakokwenda. 20 Jesu akamwambia, Makala wana pango, na nyuni wa angani wana vitundu, illa Mwana wa bin-Adamu hana pa kulaza kitwa chakwe. 21 Na mwengine katika wanafunzi wakwe akamwambia, Bwana, nipa rukhusa kwanza, nende mimi nikamzike babaangu. 22 Jesu akamwambia, Niandama nimi, uwaate wafu wazike wafu wao.

23 Hata alipopanda chomboni, akaandamwa ni wanafunzi wakwe. 24 Nayo, hiyo ndiyo, ikangia dharuba kuu mle baharini, hata kikawa chombo kufinikwa ni mawimbi ; na mwenyewe alikuwa amelala. 25 Wakamwendea *wanafunzi wakwe* wakamuamsha, wamwambia, Bwana okoa ; tu katika kupotea ! 26 Akawambia, Kwani kuwa na khofu nywi ! mu wachache wa imani ! Ndipo hapo akasimama akaukemea upepo na bahari, ikawa shuwari kuu. 27 Wakataajabu wale watu, wane-

na, Yu jinsi gani mtu huyu hata atiiwe ni upepo na bahari!

28 Hata kufika kwakwe ng'ambu katika nti ya Wagadari, akatokewa ni watu wawili, watu waliopagawa ni pepo, nao watoka makaburini; ni wakali sana watu hao, hata asiweze mtu kupita ndia ile. 29 Nao hao ndio, wakapiga kelele, wanena, Swiswi tuna nini na wewe, Mwana wa Mngu? Jee umekuja hapa kabula ya wakati wetu kuja kututesa? 30 Palikuwa na kundi la nguwe wangi hapo, li mbali na wao, lalisha. 31 Ika-wa wale pepo kumsihi-sihi, wanena, Kwamba watutoa, tupeleke tukangie katika kundi la nguwe. 32 Akawambia, Endani. Wakawatoka wale *watu wawili*, wakenda wakawangia nguwe; nalo, hilo kundi lote likateremka gengeneni likashukia baharini, wakafa katika maji. 33 Na walisha wakakimbia, wakenda mjini kwao, wakenda wakahubiri yaliyowapata yote, na ya wale waliopagawa. 34 Nao wakati huo walitoka wale watu mji mzima kwenda mlaki Jesu; walipomuona wakamsihi apate ondoka mipakani mwao *kwenda kwengine*.

9 AKAPANDA chomboni akavuka, akenda mjini kwakwe yeye. 2 Nawe angalia, wakamtukua mtu yuna ugonjwa wa kupooza, amelala kitandani, wakenda nae kwakwe. Jesu alipoona imani yao akamwambia mwenyi ugonjwa wa kupooza, Moyo wako na uwe mkuu, mwanangu; dhambi zako zimesamehewa. 3 Nao mara wengine katika wana-wa-vyuoni wakanena nafusini mwao, Huyu atukana Mngu. 4 Akajua Jesu mawazo yao akawambia, Nda nini nywi kuaza mawazo mabaya myoyoni mwenu? 5 Kwani jepesi n lipi, kusema, Zimesamehewa kwako dhambi zako, au kusema, Ondoka wenende? 6 Lakini mpate jua, ya kuwa yuna amri Mwana wa bin-Adamu juu ya nti ya kusamehe madhambi (ndipo hapo akamwambia yule mwenyi ugo-

njwa wa kupooza), Ondoka, utukue na matandiko yako wende zako nyumbani kwako. 7 Akasimama akenda zakwe nyumbani kwakwe. 8 Makutano walipoona yale wakataajabu, wakamtukuza Mwenyiezi Mngu, awapae bin-Adamu amri jinsi hiyo.

9 Hata alipopita Jesu kutoka pale akamuona mtu mmoja ameketi pahali patolewapo ushuru, jina lakwe aitwa Mathayo, akamwambia, Niandama. Akainuka, akamuandama.

10 Ikawa wakati alipoketi nyumbani akila chakula, mara wakaja wangi watoa-ushuru na wenyi-dhambi wakiketi pamoja na Jesu na wanafunzi wakwe. 11 Hata wale Mafarisai walipowaona, ilikuwa kuwauliza wanafunzi wakwe, Kwani Mwalimu wenu kula pamoja na watoa-ushuru na wenyi-dhambi? 12 Aliposikia akawambia, Walio hawajambo hawana haja ya tabibu, lakini walio hawawezi *ndio watakao tabibu*. 13 Endani mkalitambue maana yakwe neno hili: Mimi nataka rehema wala si dhabihu: kwani sikuja kuweta walio na haki, lakini ni wenyi dhambi.

14 Ndipo hapo wakamwendea wanafunzi wakwe Johana wakimwambia, Kwani swiswi na Mafarisai kufunga mara nyingi, na wanafunzi wako hawafungi? 15 Jesu akawambia, Hawawezi kuombolea wana wa ukumbi wa harusi muda awapo pamoja nao yule bwana-harusi: lakini siku zitakuja atakapoondolewa kwao bwana harusi, nao wakati huo watafunga. 16 Wala hapana mtu atiae kiraka cha nguo mpya katika nguo kuukuu: kwani kile kilichojaa mle hutwaa katika nguo, ikendelea kuraruka kwa ubaya zaidi. 17 Wala hawatii divei mpya katika viriba vikuukuu: na wakitia, vile viriba hupasuka, ikamwaika divei, vikapotea na viriba: illa divei mpya huitia katika viriba vipya, vika hifadhika vyote viwili *hali moja*.

18 Yu katika kusema nao yale, nae, mara akenda

mtu mmoja mkubwa akamsujudia akinena, Binti wangu sasa hivi amefariki: lakini ndoo wewe ukamuweke mkono, atakuwa hai. 19 Jesu akainuka akamuandama yule mtu, yeye na wanafunzi wakwe nao. 20 Wakati huo mwanamke mmoja, atokwa ni damu tokea muda wa myaka kumi na miwili, akamwendea kwa nyuma, akaugusa upindo wa nguo yakwe; 21 kwani alinena nafusini mwakwe, Nikigusa na ingawa nguo yakwe, tapoa niwe mzima. 22 Lakini Jesu akageuka, na alipomuona akamwambia, Iwa na moyo mkuu, binti: imani yako imekupoza. Akapoa yule mwanamke akawa mzima tokea saa ile. 23 Akenda Jesu nyumbani kwa yule mtu mkubwa, akiwaona wapigao pirimbi na watu waliokutanika wafanya ghasia, 24 ikawa kunena, Rudini nyuma, kwani hakufa kijana, amelala tuu. Wakamdhihaki. 25 Wakisha tolewa nde wale waliokutanika, akangia ndani akamshika mkono; akainuka yule kijana. 26 Ikatoka habari yakwe ikaenea nti ile yote.

27 Yu katika kupita Jesu kutoka huko, wamfuata watu wawili watofu wa mato, wapiga kelele, wanena, Turehemu, Mwana wa Daudi. 28 Alipokwisha ngia nyumbani wakamwendea kwakwe watofu wa mato, Jesu akawauliza, Jee, mwasadiki ya kwamba naweza mimi kufanya neno hilo? Wakamwambia, Ndiyo, Bwana. 29 Ndipo hapo akawagusa mato, akawambia, Kama hiyo imani yenu na iwe kwenu. 30 Yakafumbuka mato yao. Jesu akawasisitiza, akanena, Angaliani nasijue mtu. 31 Wao wakatoka nde, wakenda wakatangaza habari yakwe katika nti ile yote.

32 Wale wa katika kutoka nde wakati huo, watu wakamletea bubwi mmoja yuna pepo. 33 Hata pepo akisha tolewa yule bubwi akasema; wakataajabu makutano, wanena, Katika Isiraeli hakujaonekana namna hii. 34 Wale Mafarisai wakinena, Yuawatoa pepo kwa mkuu wa pepo.

35 Jesu akazunguka miji yote na vijiji, yuafunza katika misikiti yao, ahubiri na habari njema ya ufaume, akipoza killa ugonjwa na udhaifu kulla aina. 36 Na alipowaona makutano ya watu, akawaonea huruma, kwa kuwa wao wa hali ya kulemewa, kisha wametawanyikana kama kondoo wasio mtunga. 37 Ndipo hapo akawambia wanafunzi wakwe, Mavuno kweli ni mangi; lakini watenda-kazi ni wachache. 38 Basi muombeni Bwana wa mavuno awapeleke watenda-kazi katika mavuno yakwe. 10 AKAWETA wale wanafunzi wakwe kumi na wawili, akawapa amri katika pepo wachafu, ya kuwatoa, na kupoza killa ugonjwa na killa udhaifu *wa bin-Adamu*. 2 Na majina yao mitume kumi na wawili ni haya: wa kwanza, Simon aitwae Petero, na Andarea nduguye; Jakubu mwana wa Zebedi, na Johana nduguye; 3 Filipu, na Baritholomayo; Thoma, na Mathayo mtoa-ushuru; Jakubu wa Alufayo, na Thadayo; 4 Simon Mkanani; na Judasi Muisikariota, nae ndiye aliyemsaliti. 5 Hawa kumi na wawili Jesu aliwatuma, akawausia, akanena,

Ndia ya hizo taifa msende iwayo yote, wala mji wa Wasamaria msingie uwao wote. 6 Afudhali wendeeni kondoo wapotevu wa nyumba ya Isiraeli. 7 Nanywi katika kwenenda kwenu hubirini, munene: Umekurubia ufaume wa mbingu. 8 Walio hawawezi wapozeni, waliokufa wafufueni, walio na ukoma wasafini, pepo watoeni. Bure mmetwaa, bure toani. 9 Msifanye akiba ya dhahabu, wala fedha, wala pesa mabindoni mwenu. 10 Msitwae mkoba wa safari, wala kanzu mbili-mbili, msitwae viatu, wala bakora; kwani mtenda-kazi yuasitahili na chakula chakwe. 11 Na mji mtakao-ungia wote, na kijiji kilicho chote, angaliani n nani afaae humo, muketi kuko hata mtoke. 12 Nanywi muda muingiao nyumba ile, ipeni salamu. 13 Nayo ikiwa ni ya kusitahili nyumba ile, salama yenu na iishukie juu

yakwe; illa kwamba haikusitahili, salama yenu na iwarejee wenyewe. 14 Na asiyewakaribisha nyinywi awae yote, wala kusikia maneno yenu, iwe nyinywi muitokapo nyumba ile au mji ule, kukukuta vumbi la maguu yenu. 15 Ni kweli nawambia, itakuwa afudhali hali yakwe Sodoma na Gomora katika siku ya hukumu, kuliko ya mji ule.

16 Angaliani, mimi nimewatuma nyinywi mfano wa kondoo katikati ya mbwamwitu. Basi muwe na akili kama vile nyoka, na upole kama ndiwa. 17 Nanywi jilindeni na wana Adamu; kwani wao watawatoa na kuwapeleka katika baraza zao, na misikitini mwao watawapiga mijeledi. 18 Nanywi mtaongozwa hata mbele za maliwali na wafaume kwa ajili yangu, iwe ushuhuda wao na zile taifa. 19 Lakini hapo watakapowatoa msiaze-aze mtakavyojibu, kwa ndia gani, au kwa maneno gani; kwani katika saa ile, mtapawa la kusema. 20 Kwani msemao si nyinywi, ni Roho wa Babaenu asemae ndani yenu. 21 Illa mtu atamtoa nduguye afe, na babae-mtu atamtoa mwanawe, na wale wana watawainukia wazee wao kuwatia katika kuuwawa. 22 Nanywi mtatukiza kwa watu wote kwa sababu ya jina langu; lakini avumiliae hata mwisho, huyu ataokoka. 23 Nao watakapowaudhi katika mji huu, ukimbi-
 lien mwengine; kwani ni kweli nawambia, hamtaitimiza miji ya Isiraeli, illa atakuja yule Mwana wa bin-Adamu.

24 Mwanafunzi hawi afudhali ya mwalimu wakwe, wala mtumwa hawi afudhali ya bwana wakwe. 25 Vya-mtosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu wakwe, na mtumwa kama bwana wakwe. Jee, yeye mwenyi-nyumba kwamba wamemwita jina la Beelizebuli, i hali gani na hao waikaa nyumba yakwe? 26 Basi msiwache wale: kwani hakuna lililofinikwa lisilokuja likafunuka wazi, wala lililofitika likatojulikana. 27 Niwambialo kiza-

ni, lisemeni muwangani, na msikialo sikioni, litangazeni juu ya mapaa. 28 Nanywi msiwache wauuao muwili, wasioweza kuiua ile nafusi: afudhali mcheni huyo awezae kuviangamiza muwili na nafusi pia katika jahanam. 29 Jee, mashomoro wawili hawauzwi kwa nusu pesa moja? wala hata mmoja wakwe haanguki nti pasipo Babaenu. 30 Illa nyinywi, hata hizo nywele za vitwani mwenu zote zimehasibiwa. 31 Kwa ajili ya hayo msiche, nyinywi ni afudhali kuliko mashomoro wangi. 32 Kwa ajili ya hayo killa mmoja atakaenikiri mbele ya bin-Adamu nami nitamkiri mbele ya Babaangu aliye mbinguni. 33 Illa atakaenikana mbele ya bin-Adamu, nami nitamkana mbele ya Babaangu aliye mbinguni.

34 Msidhani kwamba nimekuja kutia amani katika nti: sikuja kuitia amani lakini *nimekuja kutia* upanga. 35 Kwani nililojia mimi ni kuwatangua mtu na babae, na mwanamke na mamae, na bibi-harusi na mavyaee: 36 na waovu wa mtu ni wakaa kwakwe. 37 Ampendae baba au mama zaidi ya *anipendavyo* mimi hasitahili nami: na apendae mwanamume au binti kuliko mimi, hasitahili nami. 38 Na asiyeshika msalaba wakwe akaniandama, hasitahili nami. 39 Auonae uhai wakwe atauangamiza, na auangamizae uhai wakwe kwa ajili yangu atauona.

40 Awapokeae nyinywi hunipokea mimi: na anipokeae mimi humpokea na aliyenituma. 41 Ampokeae nabii katika jina la nabii atatwaa ijara ya nabii, na ampokeae mwenyi haki katika jina la mwenyi haki, atatwaa ijara ya mwenyi haki. 42 Na atakaewanweshwa wadogo hawa mmojawapo kikombe cha maji baridi tuu, katika jina la mwanafunzi, ni kweli haimpotei ijara yakwe kamwe.

11 IKAWA alipokwisha timiza Jesu kuwausia kwakwe wanafunzi wakwe kumi na wawili, akaondoka

huko aliko, akenda funza na kuhubiri katika miji yao.

2 Nae Johana aliposikia mle kifungoni vitendo vyakwe Masihi, akatuma wanafunzi wakwe kumuuliza, 3 Wewe ndiwe ajae au tumngojee mwengine? 4 Jesu akawajibu akawambia, Endani mkamrudishie habari Johana ya muyasikiayo na muyaonayo: 5 watofu wa mato waona, na viwete wenenda, wenyi ukoma wasafiwa, na viziwi wasikia, na maiti wafufuliwa, na masikini wahubiriwa habari njema. 6 Na heri nda asiye-kunguwaa kwangu mimi. 7 Na hao walipoondoka akaanza Jesu kuwauliza wale makutano katika Johana: N lipi mlilokwenda nde huko barani kulitezama? jee, ni mwanzi usukwa-sukwao ni upepo? 8 Walakini n lipi mlilokwenda nde kuliona? ni mwenyi kuvaa mavao mororo? Angalia, wavaa mororo wamo katika nyumba za wafaume. 9 Lakini mlikwendeani huko nde? Ni kutaka kuona nabii? Naam, nawambia nyinywi, ni lililo kuu kuliko nabii. 10 Kwani huyu ndiye aliye-andikiwa maneno haya: Angalia, mimi nimeituma malaika wangu mbele ya uso wako, atakaeitengeza ndia yako mbele yako. 11 Ni kweli, nawambia nyinywi, hajainukapo kwa waliozawa ni wake mtu aliye mkubwa kumshinda Mbaputizi Johana: nae aliye mdogo katika ufaume wa mbingu ni mkubwa kumshinda yeye. 12 Illa tangu siku zakwe Mbaputizi Johana hata sasa, ufaume wa mbingu wangiwa kwa nguvu, na hao wenyi nguvu wautwaa kwa nguvu. 13 Kwani manabii wote na taureti yalitabiri hata *zamani* za Johana. 14 Nanywi kwamba mwataka kulipokea, yeye ndiye Elija ajae tokea. 15 Mwenyi masikio ya kusikia nasikie. 16 Lakini nikifananishe na nini kizazi hiki? Kimefanana na watoto waketio masokoni, vile wawaitavyo wenziwao wakinena, 17 Tumewapigia pirimbi nyinywi, msiteze; tumeombolea msivipige

vifua. 18 Kwani alikuja Johana hali wala hanwi: nao wakinena, Yuna pepo. 19 Alikuwa Mwana wa bin-Adamu yuala akinwa, wao na kunena, Huyo ndiye, mtu mlafi na ulevi, mpenzi wa watoa-ushuru na wenyi dhambi. Nayo imepawa haki ile hikima ni kazi zakwe.

20 Ndipo hapo akaanza kuilaumu miji, matendo yakwe ya nguvu yaliyotendeka ndani yakwe kwa ungi, kwa kuwa haikutubu. 21 Ole mbwako, Korazen! ole mbwako, Bethisaida! kwa kuwa Turo na Sidon kwamba kulitendeka matendo ya nguvu yaliyotendeka mwenu ingelitubu *miji hiyo* tangu hapo, huku ikivaa magunia na ivu. 22 Nawambia nyinywi itatukulika ya Turo na Sidon katika siku ya hukumu zaidi ya yenu nyinywi. 23 Nawe Kaperinaum, upae hata ufike mbinguni? utakuja shushwa hata kuzimu: kwa kuwa matendo ya nguvu yaliyotendeka mwako wewe, kwamba yalitendeka katika Sodoma, ungelikaa *mji huo* hata siku hii ya leo. 24 Naam, nawambia nyinywi ya kwamba itatukulika ya nti ya Sodoma katika siku ya hukumu, zaidi ya yako wewe.

25 Katika zamani iile akajibu Jesu akanena, Naku-shukuru wewe Baba, Bwana wa mbingu na nti, kwa kuwa mambo haya umewafita walio na hikima na akili, umewafunulia wana wachanga. 26 Ndiyo yaliyo, Baba, kwa kuwa ilikupendeza mbele yako yawe hivyo. 27 Mambo yote nimepawa mimi ni Babaangu; wala hakuna amjuae Mwana illa yeye Baba; wala hakuna amjuae Baba illa Mwana, na awae yote yule Mwana atakaempenda kumfunulia. 28 Ndooni kwangu nyinywi nyote mtaabikao kwa kazi nzito, mliolemelewa ni mizigo, nami tawapumzisha. 29 Jitwekeni kongwa langu, mjifunze kwangu, kwa kuwa ni mpole mimi, ni mnyenyekevu wa moyo, nanywi mtaona kusitarehe katika nafusi zenu. 30 Kwani kongwa langu ni jepesi, na mzungu wangu ni hafifu.

12 KATIKA zamani zile alikwenda Jesu kwa siku ya sabatu katikati ya mimea; wanafunzi wakwe wakawa na ndaa, wakianza kuyavunda mashuke na kuyala. 2 Mafarisai walipoona wakamwambia, Angalia, wanafunzi wako wafanya lisilokuwa halali kulifanya kwa siku ya sabatu. 3 Nae akawambia, Hamkusoma aliyoyafanya Daudi wakati alipokuwa na ndaa yeye na aliokuwa nao? 4 Alivyongia katika nyumba ya Mwenyiezi Mngu, akaila ile mikate ya kusongeza, nayo si halali kwakwe kuila, wala kwa waliokuwa pamoja nae, isipokuwa kwa makuhani peke yao? 5 Au hamkusoma katika taureti ya kwamba, siku za sabatu, makuhani wa hekaluni huivunda sabatu, nao wasiwe na makosa? 6 Nami nawambia kwamba hapa pana neno kubwa kuliko hekalu. 7 Illa kwamba mlijua maana yakwe n nini, hilo: Nataka rehema sitaki dhabihu, msingeliwalaumu wasio makosa. 8 Kwani yule Mwana wa bin-Adamu ndiye Bwana wa sabatu.

9 Akaondoka pale akenda, akangia msikitini mwao. 10 Nae huyo ndiye, pana mtu hapo, mkono wakwe umekauka. Wakamuuliza, wanena, Jee, ni halali kupoza kwa siku ya sabatu? wapate mshitaki. 11 Nae akawambia, N nani mtu wenu atakaekuwa na kondoo mmoja: akianguka yule kondoo katika shimo kwa siku ya sabatu hatamshika akamtoa? 12 Basi bin-Adamu ni zaidi ya kondoo mara ngapi? Hata imekuwa ndiyo halali kutenda mambo mema kwa siku ya sabatu. 13 Ndipo hapo akamwambia yule mtu, Unyoshe mkono wako. Akaunyosha, ukarejea uzima kama wa pili. 14 Lakini wakatoka wale Mafarisai wakenda wakamfanyia mashauri illi wamuangamize. 15 Jesu akatambua habari ile, akatoka huko akenda kwengine: akaandamwa ni watu wangi, akawapoza wote. 16 Akawausia wasimdhahirishe: 17 illi kwamba litimie lililonenwa kwa *kanwa la* nabii Isaia, aliponena,

18 Huyu ndiye, mtumishi wangu niliyemtaua;
Mpenzi wangu, ambae nafusi yangu imependezewa
kwakwe:

Nitamuweka Roho yangu juu yakwe,
Nae atazihubiri zile taifa ya hukumu.

19 Hatateta, wala hatapiga kelele;
Wala mtu hatasikia sauti yakwe katika ndia kuu.

20 Mwanzi wa kupondeka hatauvunda,
Wala katani ya kufuka moshi hataizima,
Hata ailete hukumu katika kushindia.

21 Na jina lakwe watalitumaini hizo taifa.

22 Wakati huo akaletewa mtu mmoja kwakwe ana
wazimu, nae ni mtofu wa mato, kisha ni bubwi: aka-
mpoza, hata kisha ilikuwa yule bubwi kusema na
kuona. 23 Yalitekewa yale makutano yote, ikawa
kunena, Jee, huyu ndiye Mwana wa Daudi? 24 Illa
Mafarisai waliposikia wakanena: Huyu hawatoi pepo
illa kwa Beelizebuli mkuu wa pepo. 25 Alipojua
mawazo yao akawambia, Killa ufaume uliogawanyikana
juu ya nafusi yakwe hufanywa ganjo; na killa mji au
nyumba iliyogawanyikana juu ya nafusi yakwe haitasi-
mama. 26 Na Shaitani kwamba yuamtoa Shaitani,
imekuwa ni kugawanyikana yeye juu ya nafusi yakwe;
na ufaume wakwe jee, utasimamaje? 27 Nami kwamba
ni kwa Beelizebuli nitoavyo mimi pepo, jee, wenenu
wawatoa kwa nani? Kwa sababu ya hayo wao wata-
kuwa waamzi wenu. 28 Nami kwamba ni kwa Roho
wa Mngu nitoavyo pepo, hapana budi mmejiliwa ghafula
ni ufaume wa Mwenyiezi Mngu. 29 Au aweza wapi
mtu kungia katika nyumba ya mwenyi nguvu akateka
vyombo vyakwe, asipotangulia kwanza kumfunga yule
mwenyi nguvu? Basi hapo huiteka nyumba yakwe.
30 Asiyekuwa pamoja nami huyu amekuwa kinyume
changu. Na asiyekusanya pamoja nami hutawanya.
31 Kwa ajili ya hayo nawambia, killa dhambi na matu-

kano ya Mngu watasamehewa bin-Adamu; isipokuwa matukano ya kumtukana Roho hawatasamehewa. 32 Na mtu atakaenena neno juu ya Mwana wa bin-Adamu litasamehewa kwakwe; illa mtu atakaenena neno juu ya Roho Mtakatifu, halitasamehewa kwakwe katika ulimwengu huu wala katika huo ujao *halitasamehewa*. 33 Ule mti ufanyeni mwema na matunda yakwe yafanyeni mema, au mti ufanyeni muovu na matunda yakwe maovu: kwani mti hujulikana kwa matunda yakwe. 34 Enywi kizazi cha nyoka, mwawezapi kusema mema, wenyewe mkiwa waovu? kwani ni kwa kilichofurika moyoni litamkavyo lile kanwa. 35 Yule mtu mwema katika hazina njema hutoa ambayo ni mema, na yule muovu katika hazina mbovu hutoa maovu. 36 Illa nawambia nyinywi, ya kwamba killa tamko lisilo maana watakalolinena bin-Adamu, siku ya hukumu watakuja watoe hisabu ya *tamko* hilo. 37 Kwani kwa maneno yako utapawa haki, nawe kwamanenoyako utahukumiwa kuwa mkosa.

38 Hapo ndipo wakamjibu wengine katika wana-wavyuoni na Mafarisai, wanena, Mwalimu, twataka ona ishara kwako wewe. 39 Akawajibu, akawambia, Kizazi kiovu na uzinifu chataka ishara, wala hakitapawa ishara illa ishara ya nabii Jona. 40 Kwani kama Jona alivyokuwa ndani ya tumbo la mngumi muda wa mitana mitatu na masiku matatu, na Mwana wa bin-Adamu nae atakuwa ndani ya moyo wa nti vivyo mitana mitatu na masiku matatu. 41 Watu waume wa Nineve watasimama katika hukumu pamoja na watu wa kizazi hiki, nao watakihukumu kuwa na makosa: kwa kuwa wao walitubu katika kuhubiri kwakwe Jona, nalo, hilo ndilo, hapa pana neno kubwa kuliko Jona. 42 Mfaume-mke wa pande za kusini atasimama katika hukumu pamoja na watu wa kizazi hiki, nae ataki hukumu kuwa kina makosa, kwa kuwa

alitokea nta za nti illi kusikiza hikima ya Suleimani; nalo, hilo ndilo, hapa pana neno kuu kuliko Suleimani. 43 Illa wakati yule pepo mchafu amtokapo mtu hupita na mwahali msimo maji, huku akitafuta pa kusitarehe, asipaone. 44 Ndipo hapo hunena, Tarejea nyumba yangu nliyotoka. Akija akaiona ni tupu, imefyagiwa, imepambwa. 45 Hapo ndipo kisha akenda akatwaa pamoja na nafusi yakwe pepo sabaa wengine walio waovu kumpita yeye, wakangia wakaikaa: ikawa yule mtu hali yakwe ya mwisho ni mbaya kuliko ya kwanza. Ndiyo yatakayokipata kizazi hiki nacho kilicho kiovu.

46 Nae akali yuasema na makutano, angalia, mamae na nduguze walikuwa wamesimama nde, wataka kusema nae. 47 Mtu mmoja akamwambia, Hao ndio, mamaako na nduguzo wako nde wamesimama, wataka sema nawe. 48 Akamjibu yule asemae nae, akanena, Mamaangu n nani? na ndugu zangu ni kina nani? 49 Akaunyosha mkono wakwe upande wa wanafunzi wakwe, akanena, Hawa ndio, mamaangu na ndugu zangu! 50 Kwani atakaeyafanya mapenzi yakwe Babaangu aliye mbinguni, huyu ndiye ndugu yangu, ndiye umbu langu, ndiye mamaangu.

13 KATIKA siku ile akatoka Jesu mle nyumbani akenda akaketi kando ya bahari. 2 Watu wakamkutanikia makutano mangi, hata ikawa yeye kupanda dauni na kuketi: na ule mkutano wa watu wamesimama pwani pia wote. 3 Akasema nao maneno mangi *akiyaleta* kwa mithali mithali akanena: Mpanzi wa mbeyu, huyo ndiye, ametoka illi apande; 4 alipokuwa akipanda, nyengine zilianguka kando ya ndia, wakaja nyuni wakazila: 5 na nyengine zikaanguka penyi mawe, pahali ambapo udongo ni haba: mara zikatepuza kwa kule kukosa kwenda tini ile nti. 6 Jua lilipotoka zikanyauka; na kwa kukosa shina zikakauka. 7 Na

nyengine zikaanguka juu ya miba, na ile miba ikakua ikazisonga. 8 Na nyengine zikaanguka palipo na udongo mwema, zikazaa, hizi mia, na hizi sitini, na hizi thalathini. 9 Mwenyi masikio, nasikie. 10 Wanafunzi wakwe wakamwendea wakamwambia, Kwani wewe kusema nao kwa mithali? 11 Akawajibu akawambia, Kwa kuwa nyinywi mmepawa kuzijua siri za ufaume wa mbingu, illa wao hawakupawa. 12 Kwani mwenyi nacho atapawa, nae ataongezewa: illa asiyekuwa nacho ataondolewa hata hicho alichu nacho. 13 Kwa ajili ya hayo mimi husema nao kwa mithali, kwa kuwa na wangaona kwa mato hawaoni, wanasikia kwa masikio hawasikii, wala hawafahamu. 14 Nao watimiziwa juu yao matabiri ya Isaia, ya kusema,

Kusikia mtasikia msifahamu lolote,

Na kuona kwa mato mtaona msione kiwacho chote;

15 Kwani wenyeji hawa myoyo yao imefanya kunenepa;

Na kwa masikio yao wamesikia kwa uzito,

Na mato yao wameyafumba;

Wasije wakaona kwa mato yao,

Wakasikia kwa masikio yao,

Wakafahamu kwa myoyo yao,

Wakarejea,

Hawapoza.

16 Illa nyinywi mmebarikiwa mato yenu, kwa kuwa yaona, mmebarikiwa masikio yenu, kwa kuwa yasikia. 17 Kwani ni kweli nawambia, ya kwa-mba, ni wangi manabii na watu wenyi haki waliotamani kuyaona hayo muyaonayo nyinywi kwa mato yenu, wasiyaone; na kuyasikia muyasikiayo nyinywi wasiyasikie. 18 Basi isikizeni mithali ya mpanzi wa mbeyu. 19 Mtu awae yote awapo kulisikia neno la ufaume, asilifahamu, yule mshari hwenda akakinyakua kile kilichopandwa moyoni mwakwe; huyu ndiye aliye-

pandwa kando ya ndia. 20 Nae aliyepandwa maweni ndiye alisikiae lile neno, akalipokea mara kwa furaha: 21 illa hana shina ndani ya nafusi yakwe, bali hwendelea mbele muda; lakini yatukiapo mateso au adha kwa ajili ya lile neno mara hukunguwaa. 22 Na aliyepandwa mibani, huyu ndiye alisikiae lile neno, likawa kusongwa lile neno ni fazaa ya ulimwengu, na mada nganya ya mali, asizae matunda. 23 Na aliyepandwa katika udongo mwema, ndiye yule asikiae lile neno akalifahamu; nae hakika yakwe akazaa matunda, akafanya huyu mia, na huyu sitini, na huyu thalathini.

24 Akawatolea mithali nyengine, akanena, Ufaume wa mbingu umefanana na mtu aliyepanda mbeyu njema katika shamba lakwe: 25 lakini muda watu walipolala, alikwenda adui yakwe akapanda na zawani ndani ya nganu, akenda. 26 Ilipotepuza mite ikazaa mashuke, ndipo zilipotokeza zawani nazo. 27 Basi wakenda watumishi wa mwenyi nyumba, wakamwambia, Bwana, hukupanda mbeyu njema katika shamba lako? Limepatikanaje ni zawani? 28 Akawambia, Ni mtu adui aliyefanya hivyo. Watumishi wakamwambia, Jee, wataka twende tukazikusanye? 29 Akasema, La; msije katika kuzikusanya kwenu zawani mkaing'oa na nganu. 30 Viateni vikamea vyote viwili hata mavunoni: na majira ya mavuno nitawambia wavunao, Kusanyani kwanza zawani mzifunge mizigo mpate ziteketeza: na nganu ikusanyeni ghalani mwangu.

31 Aliwatolea mithali nyengine, akanena: Ufaume wa mbingu umefanana na tembe ya kharadali, ambayo mtu alitwaa akaipanda shambani mwakwe: 32 nayo ni ndogo kuliko mbeyu zote, lakini ikisha mea, huwa kubwa kuliko *miti* ya mboga ukawa ni mti, hata nyuni wa angani ni kwenda wakifanya vitundu vyao katika matawi yakwe.

33 Aliwambia mithali nyengine: Ufaume wa mbingu u mfano wa tatu, aliyotwaa mwanamke na kuisitiri katika pishi tatu za unga, hata ukawa tatu pia wote.

34 Haya yote aliyasema Jesu na wale makutano kwa mithali mithali, wala pasipo mithali hakusema nao; **35** lipate timizwa lile lililonenwa ni nabii, aliposema:

Nitafunua kanwa langu kwa mithali;

Nitayatamka yaliyofitika tangu kupigwa msingi ulimwengu.

36 Hapo ndipo akawaaga wale makutano akenda nyumbani; wanafunzi wakwe wakamwendea, wakena, Tufasirie mithali ya zawani za shamba. **37** Akawajibu akanena, Apandae mbeyu njema ni Mwana wa bin-Adamu; **38** shamba ni ulimwengu, hiyo mbeyu njema ni wana wa ufaume: na zawani ndio wana wa yule mshari; **39** yule adui aliyezipanda ni Ibilisi: mavuno ni mwisho wa ulimwengu; na wavunao ni malaika. **40** Kama vile zikusanywavyo zawani zikateketezwa moto, ndivyo itakavyokuwa katika mwisho wa ulimwengu. **41** Yule Mwana wa bin-Adamu atawatuma malaika zakwe, nao watakusanya pamoja yatolewe katika ufaume wakwe makunguwazo yote, na watendao maovu, **42** wawatupe katika tanu ya moto: patakuwa na kilio hapo na kukaza meno. **43** Wakati huo wenyi haki watang'ara kama jua katika ufaume wa Baba yao. Mwenyi masikio, nasikie.

44 Tena ufaume wa mbingu ni mfano wa hazina iliyositiriwa katika shamba, akaiona mtu akaifita; kwa furaha zakwe akenda akauza alivyo navyo vyote akanunua lile shamba.

45 Tena ufaume wa mbingu ni mfano wa mtu mfanya-biashara, yuatafuta lulu nzuri: **46** nae ali-poona lulu moja ya thamani kuu, akaondoka akenda akauza alivyo navyo vyote akainunua.

47 Tena ufaume wa mbingu ni mfano wa jarife

lililotupwa baharini likakusanya katika killa aina;
 48 lilipojaa wakalivuta pwani wakaketi, wakawakusa-
 nya wale wema vyomboni, wabovu wakawatupa nde.
 49 Ndivyo itakavyokuwa katika mwisho wa ulimwe-
 ngu: wale malaika watatoka waje wawatoe wenyi batili
 katikati ya wenyi haki, 50 wawatupe katika tanu ya
 moto: hapo patakuwa na kilio na kukaza meno.

51 Mmeyaafhamu haya yote? Wakamwambia, Ndi-
 yo. 52 Akawambia, Kwa ajili ya hayo killa mwana-
 wa-chuoni aliyefanywa mwanafunzi wa ufaume wa
 mbingu amekuwa mfano wa mtu mwenyi nyumba,
 atoe katika akiba yakwe vipya-vipya na vya
 kale.

53 Ikawa alipokwisha itimiza Jesu mithali hizo
 alitamia kwengine. 54 Akenda nti yakwe mwenyewe,
 ikawa kufunza msikitini mwao, hata *wenyewe* wakapigwa
 ni bumbuwazi, wakanena, Huyu ameipata wapi hikima
 hiyo na vitendo vya nguvu hivyo? 55 Huyu si mwana
 wa saramala? mamae si yule aitwae Mariamu, na
 nduguze waume si Jakubu na Jusufu, na Simon na
 Juda? 56 Na nduguze wake wote hawamo mwetu
 swiswi? Basi huyu ameyapata wapi hayo yote?
 57 Ikawa wao kukunguwaa kwakwe. Ila Jesu akawa-
 mbia, Nabii haati kuhishimiwa illa katika nti yakwe
 yeye na nyumbani mwakwe. 58 Wala hakufanya hapo
 vitendo vingi vya nguvu kwa vile walivyokuwa hawana
 imani.

14 MAJIRA yale saidi Herode akasikia habari za Jesu,
 akawambia watumishi wakwe, 2 Huyu ndiye Mbapu-
 tizi Johana; amefufuka kutoka kwa wafu: na kwa ajili
 ya neno hilo, nguvu hizo zatenda kazi ndani yakwe.
 3 Kwani yule Herode alimshika Johana akamfunga
 akamtia chumbani, kwa ajili ya Herodia, mkewe Filipu
 nduguye. 4 Kwani Johana alikuwa akimwambia, Si
 halali kwako kuwa nae. 5 Hata alipotaka kumuua,

akalikhofu lile kundi la watu, kwa kuwa walimkubali Johana kuwa nabii. 6 Ilipofika siku ya kuzaliwa kwakwe Herode, akateza yule binti Herodia katikati yao, akampendeza Herode. 7 Ndipo akampa ahadi, akatia na kiapo ya kumpa atakachomtaka chote. 8 Nae akifunziwa ni mamae akamwambia, Nipa hapa kitwa cha Mbaputizi Johana katika chano. 9 Akangiwa ni utungu yule mfaume, lakini kwa ajili ya kile kiapo chakwe na kwa ajili ya walioketi chakulani pamoja nae, aliamru apawe: 10 akatoa mtu akenda akamkata kitwa Johana kifungoni. 11 Kikaletwa kitwa chakwe katika chano; akapawa yule kijana, akenda nacho kwa mamae. 12 Wakenda wale wanafunzi wakwe *Johana* wakakitwaa kiwiliwili chakwe wakakizika; kisha wakenda wakampa habari Jesu.

13 Jesu aliposikia habari ile, akapanda chomboni akaondoka huko, akenda pekee mahali pasipokuwa na watu; hata waliposikia wale makutano wakamfuata kwa maguu kutoka mijini mwao. 14 Akatoka Jesu akaona mkutano mkuu, akawaonea huruma, akawapoza wagonjwa wao. 15 Mtana ulipokwendelea mno akenywa ni wanafunzi, wakamwambia, Hapa tulipo ni barani, tena wakati umekwisha pita; wafumue walio-kutanika, wapate kwenda katika vijiji wakanunue vyakula, wale. 16 Jesu akawambia, Hawana haja ya kuondoka hapa; wapeni nyinywi wale. 17 Wakamwambia, Hapa hatuna kitu illa mikate mitano na samaki wawili. 18 Akanena, Niteani hapa. 19 Akawaamru makutano kuketi mle katika majani mabiti; akaishika ile mikate mitano na wale samaki wawili, akavua mato akatezama mbinguni akavibarikia, alipokwisha ivunda ile mikate akawapa wanafunzi wakwe, wanafunzi wakwe wakawapa makutano. 20 Wakala pia wote, wakashiba, wakaondoa na masaza ya vipande vilivyovundika, vikapu kumi na viwili, vimejaa tele. 21 Na waliokula ni watu

waume wapata kama alifu tano bila wake na vijana vidogo.

22 Papo hapo akawashurutiza wanafunzi wakwe kupanda chomboni, wamtangulie kwenda ng'ambu ya pili, hata eshe kuyafumua makutano. 23 Hata alipokwisha wafumua akapanda mlimani peke yakwe kwenda omba. Na kulipokuwa jioni alikuwa pale pekee. 24 Na kile chombo kimepata katikati ya bahari, ki katika kusu-kwa-sukwa ni mawimbi, kwani upepo ulikuwa mbele. 25 Katika zamu ya-ne ya usiku akawendea, yuenenda kwa maguu juu ya bahari. 26 Hata walipomuona wanafunzi yuenenda kwa maguu mle baharini, wakafazaika, wakinena, Ni pepo ametutokea; wakalia kwa ile khofu *waliyo nayo*. 27 Mara ile Jesu akanena, Iwani na myoyo mikuu, ni mimi; msikhofu neno. 28 Petero akamjibu akanena, Bwana, kwamba ni wewe, niamru nije kwako kwa kwenenda majini. 29 Akamwambia, Ndoo. Akashuka chomboni yule Petero, akenenda majini kwa maguu, kutaka kumwendea Jesu. 30 Na alipouona ule upepo, akafanya khofu, hata akianza kuzama majini akapiga ukelele, yuana, Bwana, niokoa. 31 Mara ile Jesu akanyosha mkono wakwe, akamshika, akamwambia, Ewe mchache wa imani, kwani kutia shaka moyoni? 32 Hata walipokwisha panda chomboni upepo ukavunda. 33 Wale walio chomboni wakamwendea wakamsujudia, wanena, Hakika yako wewe ndiwe Mwana wa Mngu.

34 Hata wakisha vuka ng'ambu, wakenda wakaegisha pwani nti ya Genesarethi. 35 Wakamtambua watu waume wa mahali pale, wakatuma watu kwenda nti ile yote kandokando, wakamletea kwakwe wote walio hawawezi. 36 Ikawa kutaka kwakwe, wapate gusa na ingawa matamvua ya nguo yakwe, na kadiri ya walio-mgusa wakapoa.

15 NDIPO hapo Jesu akendewa ni watu watokao

Jerusalem, Mafarisai na waandishi, nao wanena,
 2 Ni kwa maana gani wanafunzi wako kutoyashika tuliyoyapokea kwa wazee? Kwani wakila mkate hawanawi mikono. 3 Akawajibu akawambia, Kwani nanywi kutoandama mausio ya Mwenyiezi Mngu kwa ajili ya hayo muyapokeayo? 4 Kwani Mwenyiezi Mngu alinena, Muhishimu babaako na mamaako: na amtajae baba au mama kwa uovu, nafe kufa. 5 Illa nyinywi mwanena, Atakaemwambia baba au mama, Ni Vipawa, hivyo, kadiri ya vilivyokuwa kwangu vya kukufaa wewe; 6 nasimbishimu babae kwa lo lote. Na neno lakwe Mwenyiezi Mngu mmelitangua kwa hayo mupokeanayo nyinywi. 7 Wanafiki! ndiyo yaliyo hayo yaliyotabiriwa kwenu ni Isaia, akinena,

8 Watu hawa kwa midomo hunihishimu,

Illa myoyo yao i mbali nami.

9 Lakini wao waniabuduvyo, sivyo,

Na ilimu waifunzayo wafunza mausio ya bin-Adamu.

10 Akaliita lile kundi la watu lije kwakwe, akawambia, 11 Sikizani mufahamu. Sicho kimngiacho kanwani kimtiacho bin-Adamu najisi; illa ni kimtokacho kanwani ndicho kimtiacho bin-Adamu najisi. 12 Ndipo hapo wakamwendea wanafunzi wakwe, wakamwambia, Jee, wajua kwamba Mafarisai waliposikia neno hilo walitukiwa? 13 Akawajibu akanena, Killa mmea asioupanda Babaangu wa mbinguni, utang'olewa 14 Waateni: wao ni viongozi watofu wa mato; na mtofu wa mato akimuongoza mwenziwe mtofu wa mato, wataangukia shimoni wote wawili. 15 Petero akamjibu akamwambia, Tufasirie hiyo mithali. 16 Akanena, Jee, hata sasa nanywi mkali hamjafahamu? 17 Hamjui kwamba killa kimngiacho mtu kwa kanwani hupita ndani ya tumbo kikaanguka chooni? 18 Lakini vimtokavyo kanwani, hivi vyatoka ndani ya moyo,

navyo ndivyo vimtiavyo bin-Adamu najisi. 19 Kwani moyo ndio utokwao ni maazo maovu, uuwaji, kutwaa wake wa watu, uzinifu, wivi, kushuhudia zuri, matukano. 20 Hayo ndiyo yamtiayo mtu najisi; lakini kula kwa mikono isiyooshwa haimtii bin-Adamu najisi.

21 Jesu akatoka humo, akenda kando katika pande za Turo na Sidon. 22 Nae, huyo ndiye, mwanamke wa Kikanani, nae ni mtu wa katika mipaka ile, akatokea akapiga kelele, yuanena, Nirehemu Bwana, Mwana wa Daudi; binti wangu yuateswa sana ni pepo. 23 Asimjibu neno. Wakamwendea wanafunzi wakwe wakamsihi, wanena, Mpe rukhusa mwanamke, kwa kuwa atufuata huku akitupigia kelele. 24 Akajibu akanena, Sikutumwa illa kwa kondoo wapotevu wa nyumba ya Isiraeli. 25 Nae mwanamke akamwendea, ikawa kumsujudia, yuanena, Bwana, nisaidia. 26 Akajibu akamwambia, Si vyema kuutwaa mkate wao wana kuwatupia mbwa. 27 Akanena, Ndiyo Bwana, kwani hata mbwa hula katika makombo yaangukayo mezani pa bwana zao. 28 Ndipo hapo Jesu akamjibu akamwambia, Ewe mwanamke, imani yako ni kubwa: na yawe kwako kama utakayo. Akapoa binti wakwe kwa saa ile.

29 Akaondoka huko Jesu, akenda akapata katika bahari ya Galili, akapanda na mlimani akaketi ku-ko. 30 Akendewa ni makutano makuu waja zao na wateteao na watofu wa mato na mabubwi na vigutu na wengine wangi: wakawabwaga maguuni pakwe, akawapoza: 31 hata ilikuwa kutaajabu lile kundi la watu walipowaona mabubwi wanena, vigutu wanakuwa hali njema, wateteao wenenda kwa maguu, watofu wa mato waona; wakamtukuza Mngu wa Isiraeli.

32 Jesu akaweta wanafunzi wakwe waje kwakwe, akanena, Mimi nauonea huruma mkutano, kwa kuwa

leo ni tatu wamedumu kwangu hawana chakula, nami kuwapa rukhusa na ndaa wali nayo sitaki, wasije wakazima roho ndiani. 33 Wanafunzi wakamwambia, Barani tupate wapi mikate kiasi cha kuwatosha watu wangi hawa wakashiba? 34 Jesu akawambia, Mna mikate mingapi? Wakanena, Sabaa, na samaki wadogo wachache. 35 Akaliamru lile kundi la watu kuketi nti; 36 akaitwaa ile mikate sabaa na wale samaki, akashukuru akavivunda vipande-vipande; ikawa kuwapa wanafunzi wakwe, nao *wakiwapa* wale makutano. 37 Wakala wote, wakashiba; wakaondoa na masaza ya vipande vilivyovundika, kapu sabaa zimejaa tele. 38 Na waliokula hisabu yao ni watu waume alifu nne, bila wake na vijana vidogo. 39 Akawaondoa wale makutano, akapanda chomboni, akenda mipaka ya Magadani.

16 WAKAMWENDEA Mafarisai na Masadukai wakamuonda-onda wakamtaka awaonyeshe ishara itokayo mbinguni. 2 Akawajibu akawambia, Wakati wa jioni, mwanena, Kutakuwa na kianga, kwani mbingu ni nyekundu: 3 na asubuhi mwanena, Kutakuwa na dharuba leo; kwani mbingu zimekuwa nyekundu-nyekundu, mvua imefunga. Ehe, hizi mbingu mwajua kuutambua uso wakwe, lakini ishara za majira haya hamwezi kuzitambua. 4 Kizazi kiovu na uzinifu chatafuta ishara, nacho hakitapawa ishara isipokuwa ishara yakwe Jona. Kisha akawaata akenda zakwe.

5 Wanafunzi wakenda ng'ambu ya pili, wakasahau kutwaa mikate. 6 Jesu akawambia, Angaliani mjilinde na tatu ya Mafarisai na Masadukai. 7 Ikawa kufanya huja wao kwa wao, wakisema, Ni kwa kuwa hatukutwaa mikate. 8 Jesu akajua neno lile, akanena, Kwani kufanya huja nafusini mwenu, enywi wachache wa imani, kwa kutokuwa na mikate? 9 Hamjaelewa, wala hamuikumbuki mikate mitano ya wale alifu tano.

wala vikapu ni vingapi mlivyovitwaa? 10 Wala mikate sabaa ya wale alifu nne, na kapu ni nyingapi mlizozitwaa? 11 Imekuwaje haiwelei ya kwamba sikuwambia ya mikate? Illa jilindeni na tatu ya Mafarisai na Masadukai. 12 Ndipo hapo wakafahamu ya kwamba hakutaja ya kujilinda na tatu ya mikate, illa tatu ya mafunzo ya Mafarisai na Masadukai.

13 Jesu akenda pande za Kaisarea-kwa-Filipu, akawauliza wanafunzi wakwe, huku yuanena, Jee, watu wasema Mwana wa bin-Adamu n nani? 14 Wakanena, Wengine *wanena* Mbaputizi Johana, na wengine Elija, na wengine Jeremia au mmoja katika manabii. 15 Akawauliza, Nanywi mwasema n nani mimi? 16 Simon Petero akamjibu akamwambia, Wewe u Masihi Mwana wa Mwenyiezi Mngu aliye Hai. 17 Jesu akamjibu akamwambia, Heri ndako, Simon bari-Jona, kwa kuwa hili hukufunuliwa ni muwili na damu; aliye-kufunulia ni Babaangu aliye mbinguni. 18 Nami nakwambia ya kwamba wewe ndiwe Petero, nami juu ya mwamba huu taijenga kanisa yangu; na malango ya kuzimu hayataishinda nguvu. 19 Mimi nitakupa funguo za ufaume wa mbingu; na utakavyovifunga huku nti, vitakuwa vimefungika mbinguni, na utakavyovifungua huku nti, vitafunguka mbinguni. 20 Ndipo hapo akawaagiza wale wanafunzi wakwe wasimwambie mtu ya kwamba yeye ndiye Masihi.

21 Katika wakati huo akaanza Jesu kuwaonyesha wanafunzi wakwe kwamba imempasa kwenda Jerusalelem, na kupatikana ni mambo mangi kwa wazee na makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, na kuuwawa, na kufufuka kwa siku ya tatu. 22 Petero akamtwaa akaanza kumkaripia, akanena, Yasikufikilie hayo, Ewe Bwana; hayatakuwa kwako kama hayo. 23 Nae akazunguka, akamwambia Petero, Niondokea mbele zangu, Shaitani; wewe wataka nikunguwaza, kwa kuwa

wewe huyaanii ya Mwenyiezi Mngu, lakini ya wana-Adamu. 24 Ndipo hapo Jesu akawambia wanafunzi wakwe, Mtu kwamba yuataka kuja nyuma yangu, naitakanye nafusi yakwe, ajitweke na msalaba wakwe, anifu-ate. 25 Kwani mtu awae yote atakaetaka kuokoa nafusi yakwe, huyu ataiangamiza, na atakaeiangamiza nafusi yakwe kwa ajili yangu mimi, ataipata tena. 26 Kwani itamfaa nini mtu atakapoupata faida ulimwengu wote pia, nae akafanya hasara ya nafusi yakwe? au atatoa nini mtu badala ya nafusi yakwe? 27 Kwani yule Mwana wa bin-Adamu aja tokea na utukufu wa Babae pamoja na malaika zakwe, na wakati huo atamlipa killa mmoja kwa hisabu ya aliyotenda. 28 Ni kweli nawambia nyinywi, pana watu hapa katika waliosimama, nao hawataonda ya mauti kamwe, hata wamuone Mwana wa bin-Adamu yuaja katika ufaume wakwe.

17 HATA baada ya siku sita, Jesu akawatwaa Petero na Jakubu na Johana nduguye akenda nao akapanda juu ya kilima kimoja kirefu, nao wa peke yao. 2 Akabadilika sura zakwe mbele yao, ukang'ara uso wakwe kama ling'aravyo jua, mavao yakwe yakawa meupe kama muwanga. 3 Nao, hao ndio, wakaonekana kwao Musa na Elija wasema nae. 4 Akajibu Petero akawambia Jesu, Ewe Bwana, ni vizuri swiswi kuwapo hapa; kwamba wapenda nitafanya hapa hema tatu, moja iwe yako wewe, na moja ya Musa, na moja ya Elija. 5 Nae yu katika kunena, hilo ndilo, wingu la kumemetuka likawatia katika uvuli na sauti yatoka katika wingu, yasema, Huyu ni Mwanangu mpenzi wangu, niliyependezewa kwakwe: msikizeni. 6 Wali-posikia wale wanafunzi wakaanguka nti kiusouso, wakanngiwa ni khofu nyingi. 7 Jesu akawendea akawagusa, akawambia, Inukani, msiwe na khofu. 8 Wakavua mato wasimuone mtu illa Jesu, yeye tuu.

9 Kushuka kwao kilimani, akawausia Jesu, akanena,

Msimwambie mtu ya maono hayo, hata eshe simama Mwana wa bin-Adamu kufufuka kwa wafu. 10 Wakamtolea masiala wanafunzi wakwe, wanena, Basi imekuwaje wana-wa-vyuoni kunena kwamba imempasa Elija kuja kwanza? 11 Nae akawajibu, akanena, Ni kweli Elija huja, akarejeza vyote upya. 12 Lakini nawambia ya kwamba Elija amekuja tangu hapo, nao hawakumtambua, wamemtenda kadiri ya walivyotaka: ni vivyo hivyo na yule Mwana wa bin-Adamu nae yuenda patikana ni mateso kwao. 13 Hapo ndipo wakafahamu wale wanafunzi, kuwa aliyowambia ni ya Mbaputizi Johana.

14 Hata walipopata fikilia ule mkutano, mtu mmoja akamwendea, huku amsujudia-sujudia na kunena, 15 Bwana, mrehemu mwanangu, kwa kuwa yuna uwele wa kifafa, yuateswa vibaya. Kwani yeye mara nyingi huanguka katika moto, mara nyingi akaanguka na katika maji. 16 Hawaletea wanafunzi wako, wasiweze kumpoza. 17 Akawajibu Jesu, akanena, Enywi kizazi kisicho imani, kilicho potoe mno, niwe pamoja nanywi hata lini? nitukue nanywi hata lini? Kamtwaeni muniletee hapa. 18 Jesu akamrudi, kisha yule pepo akamtoka akapozwa kijana kwa saa ile. 19 Ndipo hapo wale wanafunzi wakamwendea Jesu faragha, wakena, Kwani swiswi hatukuweza kumtoa pepo? 20 Akawambia, Kwa ajili ya mlivyokuwa wachache wa imani: kwani ni kweli nawambia nyinywi, mtakapokuwa mna imani ingawa kiasi cha tembe ya kharadali, mtakiambia kilima hiki, Ondoka hapo ulipo wende pale, nacho kitaondoka kitakwenda: wala hakutakuwa na neno kwenu nyinywi lisilowezekana.

22 Nao walipokuwa wameketi huko Galili, Jesu akawambia, Mwana wa bin-Adamu yuenda tiwa katika mikono ya wana-Adamu; 23 nao watamuua, hata kwa siku ya tatu atainuka. Wakafanya hamu mno.

24 Kufika kwao Kaperinaum, wakamwendea Petero wale wazitozao zile nusu-shekeli: wakanena, Jee, nusu-shekeli mwalimu wenu hatoi? Akanena, La, hutoa. 25 Hata wakati alipongia nyumbani, Jesu akatangulia kumuuliza, yuanena, Waonaje Simon? Wafaume wa dunia huyatwaa maada au taja kwa kina nani? kwa wana wao wenyewe au kwa wana wa watu? 26 Aliposema, Ni kwa wana wa watu, Jesu akamwambia, Haya basi, wana wao *wenyewe* ni mahuru. 27 Lakini illi kwamba tusije wakunguwaza, enenda wewe baharini ukatupe kioo: samaki azukae mbele umshike: ukisha mfunua mdomo utaona fedha, shekeli; itukue ukawape hao, kwa ajili yetu, mimi na wewe.

18 KATIKA saa ile wakenda wale wanafunzi kwa Jesu wakanena, Basi n nani aliye mkubwa katika ufaume wa mbingu? 2 Akaita kijana kimoja kidogo, akakiweka kikasimama katikati yao, 3 akanena, Ni kweli nawambia, msipogeuka mkawa kama vijana vidogo, hamtaungia ufaume wa mbingu kamwe. 4 Basi ataka-ejitweza mwenyewe akawa hali yakwe kama kijana hiki, huyu ndiye aliye mkubwa katika ufaume wa mbingu. 5 Nae awae yote atakaekikubali kijana kimoja mfano wa hiki, kwa maana ya jina langu, hunikubali mimi: 6 Na atakaemkunguwaza mmojawapo hawa wadogo waaminio kwangu mimi, huyu afaa atungikwe shingoni mwakwe jiwe asagialo punda akatoswa katika kina cha bahari. 7 Ole mbwa ulimwengu kwa sababu ya makunguwazo! kwani makunguwazo hayana budi na kuja; walakini ole mbwakwe mtu yule ambae kwa yeye huja kunguwazo! 8 Na kikukunguwazacho kwamba ni mkono wako, kwamba ni guu lako, kikate ukitupe mbali nawe: ni vizuri kwako ungie uzimani ili hali u kigutu au kiwete, wala usitupwe uli na mikono miwili au maguu mawili katika moto wa milele. 9 Na kwamba wakunguwazwa ni jito lako, ling'oe, ulitupe

mbali nawe: ni vizuri kwako ungie uzimani uli na tongo, wala usitupwe uli na mato mawili katika jahanamu ya moto. 10 Angaliani msiwadharau wadogo hawa mmojawapo, kwani nawambia nyinywi, ya kwamba malaika wao mbinguni hawaati kuuona uso wa Babaangu aliye mbinguni. 12 Mwaonaje? Atakapokuwa mtu amepata kondoo mia, na katika wale mia mmojawapo akapotea, jee yeye hawaati wale tisia wa tisiini, akenda milimani akamtafuta yule aliyepotea? 13 Na itakapomtukia kumuona, ni kweli nawambia, amfurahia yule zaidi ya awafurahiavyo wale tisia wa tisiini wasiopotea. 14 Hivi siyo radhi mbele ya Babaenu aliye mbinguni, ya kuangamia mmojawapo katika hawa walio wadogo.

15 Na atakapofanya dhambi kwako yule nduguyo, enda ukamuonye kosa lakwe wewe nae peke yenu. Akikusikia, umekuwa wewe umempata nduguyo. 16 Na akiwa hakusikii, kamtwae mtu mmoja au wawili, mwende kwakwe nyote: illi kwamba kwa makanwa ya mashahidi wawili au watatu killa neno lipate simama. 17 Nae asipowasikiza wao, kaiambie kanisa: na asipoisikiza kanisa nayo, kwako wewe nawe kama mtu wa hizo taifa, tena kama mtoaji ushuru. 18 Ni kweli nawambia, kadiri ya mtakayoyafunga katika nti yatakuwa kufungika na mbinguni: na kadiri ya mtakayoyafungua katika nti yatafunguka mbinguni. 19 Mara ya pili nawambia nyinywi, ya kwamba watakapopatana wawili wenu huku nti katika neno liwalo lote watakaloomba, watafanyiziwa lilo ni Babaangu aliye mbinguni. 20 Kwani pahali walipo wawili au watatu, watu waliokutanikia jina langu, nami nipo papo kati kati yao.

21 Ndipo hapo akenda Petero akamwambia, Ewe Bwana, ndugu yangu anikose mara nyingapi nami hamsamehe? hata mara sabaa? 22 Jesu akamwambia,

Sikwambii ya kumsamehe mara sabaa; msamehe hata sabaa mara sabuini. 23 Kwa ajili ya hayo ufaume wa mbingu umefanana na mtu mmoja mfaume aliyetaka hisabu kwa watumwaze. 24 Alipoanza kufanya hisabu nao, akaletewa mtumwa mmoja awiwa talanto alifu kumi. 25 Alipokosa cha kumlipa, bwana wakwe akaamru auzwe, yeye na mkewe na wanawe na alivyo navyo vyote, na kulipwa awiwacho. 26 Akaanguka nti yule mtumwa, ikawa kumsujudia, yuanena, Bwana, nitwaa pole mimi, takuja nikulipe vyote. 27 Akangiwa ni huruma bwana wa mtumwa yule, akamfungua, aka msamehe deni yakwe. 28 Lakini alipotoka mtumwa huyo akamuona mmoja katika wajolizakwe amuwia dinari hamsini, akamshika shingo akanena, Nilipa nikuwiacho. 29 Yule mjoliwe akaanguka nti akamsihi akamsihi, yuanena, Nitwaa pole nami takuja nikulipe. 30 Asikubali, akenda akamtupa kifungoni hata alipe awiwacho. 31 Wajolize walipoona yaliyokuwa waka sikitika sana wakenda wakamweleza bwana wao yote, kadiri ya yaliyokuwa. 32 Ndipo hapo bwana wakwe akamwita, akamwambia, Ewe mtumwa muovu wewe, nlikusamehe deni ile yote kwa ulivyonisih: 33 Ehe, haikukupasa nawe kumuhurumia mjoliyo, kama vile mimi nilivyokuhurumia? 34 Akaghadhabika bwana wakwe, akamtia kwa watesaji, hata alipe killa awiwacho. 35 Ndivyo na Babaangu wa mbinguni atakavyowatenda nyinywi, msiposameheana killa mtu na nduguye, katika ndani ya myoyo yenu.

19 ALIPOTIMIZA Jesu maneno hayo akaondoka huko Galili, akenda mipaka ya Judea iliyo ng'ambu ya Jorodan; 2 akaandamwa ni makutano mangi, akawa poza kuko.

3 Wakamwendea Mafarisai, wamuonda-onda, huku wakinena, Jee, ni halali mtu kumuata mkewe, kwa ajili ya killa jambo? 4 Akawajibu akawambia, Ha-

mjasomapo, ya kwamba aliyewafanya wao kwanza aliwafanya wa kiume na wa kike, 5 na kunena, Kwa ajili ya hayo mtu atamuata babae na mamae, aungamane na mkewe, nao wale wawili watakuwa ni kiwiliwili kimoja? 6 Hata imekuwa wale si wawili tena, ni kiwiliwili kimoja. Basi alichokitanganya Mwenyiezi Mngu, bin-Adamu nasikitangue. 7 Wakamuuliza, Basi ilikuwa ni kwa maana gani hata Musa akawaagiza watu kumpa mke khati ya talaka, na kumuata? 8 Akawambia, Musa kwa ajili ya ugumu wenu wa myoyo aliwapa rukhusa kuwaata wake wenu: lakini tokea mwanzo hayakuwa hayo. 9 Nami nawambia nyinywi, atakae-muata mkewe, isipokuwa ni kwa sababu ya uzinifu akamuoa mwengine, huyu yuazini; kisha na aliyemuoa yule aliyeatwa, huzini. 10 Wakamwambia wale wanafunzi, Kwamba hayo ndiyo mambo ya mtu na mkewe, kuoa havina faida. 11 Akawambia, Si wote wawezao kulipokea neno hili, isipokuwa ni hao waliopawa. 12 Kwani wako matuwashi waliozaliwa vile tokea matumboni mwa mamazao, wako na matuwashi, waliofanywa kuwa matuwashi ni watu; kisha wako matuwashi, waliojifanya wenyewe kuwa matuwashi kwa ajili ya ufaume wa mbingu. Awezae kulipokea nali-pokee.

13 Hapo ndipo akaletewa vijana vidogo apate waweka mikono na kuwaombea, illa wanafunzi wakawakaripia. 14 Jesu akanena, Waateni vijana vidogo msiwakataze kuja kwangu, kwani ufaume wa mbingu ni wao mfano wa hao. 15 Hata alipokwisha waweka mikono yakwe juu yao, akaondoka pale akenda.

16 Nae, huyo ndiye, alimsongelea mtu mmoja, akanena, Ewe Mwalimu, nitende jambo jema gani, hata niwe na maisha ya milele? 17 Akamwambia, Kwani kuniuliza ya lililo jema? Aliye mwema ni Mmoja: illa nawe kwamba wataka kungia uzimani, yashike mausio.

18 Akamwambia, Ni kama yapi? Jesu akamwambia, Ni Usiue, Usizini, Usiibe, Usitoe ushuhuda wa uwongo; 19 Wahishimu babaako na mamaako; na, Mpende mwenzio kama nafusi yako. 20 Yule hirimu akamwambia, Yote hayo nimekwisha yashika. Ni neno gani lililonipungukia bado? 21 Jesu akamwambia, Kwamba wataka kuwa mtimilivu, enda ukauze ulivyo navyo uwape masikini, nawe utakuwa na hazina mbinguni, kisha uje unifuata. 22 Aliposikia neno lile yule hirimu akaondoka yuna matungu, kwani ana mali mengi.

23 Jesu akawambia wanafunzi wakwe, Ni kweli nawambia, Itakuwa shida mtu mwenyi mali kungia katika ufaume wa mbingu. 24 Tena nawambia nyinywi, ni jepesi zaidi kupita ngamia katikati ya tundu ya sindano, kama kungia mwenyi mali katika ufaume wa Mngu. 25 Wanafunzi waliposikia yale, ilikuwa kuteshewa sana na kunena, N nani basi awezae kuokoka? 26 Akawatulizia mato Jesu, akawambia, Kwa bin-Adamu neno hili haliwezekani, lakini kwa Mngu mambo yote yawezekana. 27 Ndipo hapo Petero akamjibu akamwambia, Angalia, swiswi tumeata vyote tumekufuata wewe: tutapatani basi swiswi? 28 Jesu akawambia, Ni kweli nawambia, ya kwamba nyinywi mlionandama, katika zamani za kuzaliwa upya, wakati atakapoketi Mwana wa bin-Adamu katika kiti cha utukufu wakwe, wakati huo nanywi mtaketi katika viti kumi na viwili, huku mkiwabukumu kabila kumi na mbili za Isiraeli. 29 Na killa mmoja aliyeta majumba, au nduguze waume, au wake, au babae, au mamae, au wana, au mashamba, kwa ajili ya jina langu, atazidishiwa mara mia, na maisha ya milele atayarithi. 30 Lakini itakuwa watu wangi walio mbele kuwa wa nyuma, na walio nyuma kuwa mbele. 20 KWANI ufaume wa mbingu ni mfano wa mtu mwenyi nyumba, aliyetoka asubuhi

na mapema kwenda ajiri wakulima, *wapate* mlimia shamba lakwe la mizabibu. 2 Akisha agana na wakulima siku kwa thumuni akawapeleka katika shamba lakwe la mizabibu. 3 Akatoka yapata saa tatu, akaona wengine wamesimama sokoni hawana kazi; 4 akawambia nao, Endani nanywi katika shamba la mizabibu, kisha tawapa kilicho haki yenu. Wakenda. 5 Akatoka tena yapata saa ya sita na saa ya tisia, akifanya kama vile. 6 Hata kama wakati wa saa ya hidashara akatoka akaona wengine wamesimama, akawambia na wao, Mbona mmesimama hapa kutwa hamna kazi? 7 Wakawambia, Kwa sababu hakutuajiri mtu. Akawambia, Endani nanywi katika shamba. 8 Basi ilipongia jioni, yule bwana wa shamba akawambia noko wakwe, Kawete wakulima, uwape ujira wao, uanze tangu wa mwisho hata wa kwanza. 9 Wakenda walioajiriwa katika saa ya hidashara wakapokea killa mtu thumuni. 10 Hata walipokwenda wa kwanza, walidhani kwamba watapata zaidi, wakapata nao vivyo thumuni thumuni. 11 Walipokwisha pokea ikawa kumnung'unikia yule mwenyi nyumba, 12 wakinena, Hao wa mwisho wamefanya kazi ya saa moja tuu, nawe umewalinganisha na swiswi, watu tuliotukua mzigo na hari ya mtana kutwa. 13 Nae akamjibu mmoja wao, akawambia, Rafiki, sikudhilimu. 14 Hukuagana nami kwa thumuni? Shika haki yako ujendee zako; nataka kumpa huyu wa mwisho sawasawa na wewe. 15 Hainipasi kufanya kama nitakalo katika mali yangu mwenyewe? Au jito lako limekuwa ovu kwa hivi nilivyo mwema? 16 Ni hivyo itakuwa walio nyuma kuwa mbele, na walio mbele kuwa nyuma.

17 Hata katika kupanda kwakwe Jesu kwenda Jerusalem, akawatwaa faragha wale wanafunzi wakwe kumi na wawili: wakipata ndiani akawambia, 18 Angaliani, twapanda kwenda Jerusalem, na yule Mwana wa bin-

Adamu atatiwa mikononi mwa makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, nao watamuhukumu hukumu ya mauti, 19 kisha watamtia mikononi mwa zile taifa, wapate mtezea-tezea, nao wampige mjeledi na kumsalibu msalabani : hata kwa siku ya tatu atainuka.

20 Ndipo hapo akendewa ni mamayao wana wa Zebedi, pamoja na wanawe, huku yuamsujudia na kutaka haja kwakwe. 21 Akamuuliza, Wataka nini? Akawambia, Nena kwamba waketi wanangu wawili hawa, mmoja upande wa mkono wako wa kuume na mmoja upande wa mkono wako wa kushoto, katika ufaume wako. 22 Jesu akawajibu akawambia, Hamjui mlitakalo. Jee, mwaweza kunwa ya kikombe nendacho kinwia mimi? 23 Wakawambia, Twaweza. Akawambia, Ya kikombe changu hakika yakwe mtakunwa, lakini kule kuketi upande wa mkono wangu wa kuume na upande wa mkono wangu wa kushoto, si langu mimi kule kuwapa, illa hupawa walioandaliwa ni Babaangu. 24 Waliposikia wale kumi wakawakasirikia yule mtu na nduguye. 25 Illa Jesu akaweta wamjie, kisha akanena, Mwawajua waliowatawala zile taifa wajifanyavyo wenyewe kuwa mabwana juu yao; na wakubwa wao hujifanya kuwa masaidi kwao. 26 Hayatakuwa hayo kwenu nyinywi, illa mtu awae yote atakae mwenyewe awe mkubwa kwenu, atakuwa ni mtumishi wenu; 27 na atakae kuwa wa kwanza wenu, atakuwa ni mtumwa wenu: 28 kama ambavyo Mwana wa binadamu nae hakuja kwa kutumikiwa illa kwa kutumika yeye, na kutoa nafusi yakwe kuwa makombozi badala ya wangi.

29 Hata wakitoka huko Jerikho wakenenda, akanamwa ni mkutano mkuu. 30 Nao, hao ndio, watu wawili watofu wa mato wameketi kando ya ndia, waliposikia kwamba Jesu yuapita pale, wakapiga ukelele, wakinena, Bwana turehemu, Mwana wa Daudi wewe.

31 Na ule mkutano ukawakemea wapate nyamaa : wao na kuzidi kupiga kelele, wakinena, Bwana, turehemu, Mwana wa Daudi wewe. 32 Akasimama Jesu, akaweta, kisha akanena, Mwataka niwafanyie neno gani? 33 Wakamwambia, Bwana, twataka kwamba tufumbuliwe mato yetu. 34 Akangiwa ni huruma Jesu, akawagusa mato yao, mara yakaona mato yao, waka-fuatana nae.

21 HATA walipoupata karibu *mji wa* Jerusalem, wakifika hata Bethifage, katika kilima cha Mizeituni, hapo ndipo Jesu alipotuma wawili katika wanafunzi wakwe, akawambia, 2 Ngiani kijiji kilichokabili mbele yenu, mara mtamuona punda amefungwa, na kijana cha punda pamoja nae : wafungueni mniletee. 3 Na mtu akiwambia neno, mumwambie, Bwana awahitajia : mara ile atawaleta. 4 Hayo yalitendeka illi yatimie yaliyonenwa ni nabii, hapo asemapo,

5 Mwambieni binti Sayun,

Huyu ndiye, Mfaume wako akujia ;

Ni mnyenyekevu hali yakwe, amepanda juu ya punda,

Na punda mtoto, kijana cha punda.

6 Wakenda wale wanafunzi wakafanya kama wali- vyoagizwa ni Jesu, 7 wakamleta punda na mwanawe, wakawatandika nguo zao, nae akapanda. 8 Na ule mkutano ungi wao walitandika nguo zao katika ndia : wengine wakikata matawi ya miti, wakitandika ndiani. 9 Makutano waliomtangulia na waliomfuata wakapiga kelele, wakisema, Hosana nda Mwana wa Daudi : amebarikiwa ajae kwa Jina la Bwana ; Hosana kwa juu sana. 10 Hata alipongia katika Jerusa- lem, ukatibuka mji mzima, watu wakinena, N nani huyo ? 11 Wale makutano wakinena, Huyu ndiye Nabii, *jina lakwe aitwa* Jesu, *ni mtu wa* Nazarethi iliyo Galili.

12 Kisha akangia Jesu katika hekalu ya Mwenyiezi Mngu, akawatoa nde wote waliokuwa wakiuza na kununua mle hekaluni, akazipindua na meza za wenyi kubadili pesa, na viti vya wenyi kuuza ndiwa : 13 nae akiwambia, Imeandikwa, Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala, nanywi mwaifanya ni pango ya wevi. 14 Wakamwendea watofu wa mato na viwete mlemle katika hekalu, akawapoza. 15 Na makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni walipoyaona mambo ya ajabu ayafanyayo, na watoto wapiga kelele katika hekalu, wanena, Hosana kwa Mwana wa Daudi, hapo ndipo wakakasirika, 16 wakamwambia, Wawasikia hawa wanenavyo? Jesu akawambia, Naam : hamkusomapo kwamba, Katika makanwa ya vijana na waamwao ume-timiza sifa? 17 Akawaata akatoka nde ya mji akenda Bethania, akalala kuko.

18 Asubuhi na mapema kurudi kwakwe mjini aka-umwa ni ndaa. 19 Hata alipoona mtini mmoja ndiani, akawendea, asione kitu juu yakwe illa majani tuu; akauambia, Milele pasipatikane matunda mwako wewe. Mara ukakaukilia mbali ule mtini. 20 Wali-poon neno lile wakataajabu wanafunzi, wakanena, Umekaukaje mtini mara? 21 Jesu akawajibu akawa-mbia, Ni kweli nawambia, mtakapokuwa mnayo imani, wala hamfanyi tashuishi ya lo lote, si kwamba mtafanya hilo la mtini, illa hata mtakapokiambia kilima hiki, Ng'oka, utupike baharini, litafanyika. 22 Na vitu vyote, kadiri ya mtakavyoomba katika sala kwa kuamini, mtapata.

23 Hata alipokwisha ngia hekaluni nae akifunza, akendewa ni makuhani wakuu na walio wazee katika wenyeji, wanena, Ni kwa amri gani utendavyo mambo haya? nae n nani aliyekupa amri hiyo? 24 Akawajibu Jesu akawambia, Nami tawauliza neno moja; neno hili mtakaponambia kweli, nami tawambia ni kwa amri gani

nitendavyo haya. 25 Ehe, mabaputizi ya Johana, yatokapi? yatoka mbinguni, yatoka kwa watu? Ikawa kutoleana huja wenyewe kwa wenyewe, wanena, Tutakaposema, Yatoka mbinguni, atatuuliza, N nini maana yakwe basi hata msimuamini? 26 Na tukisema, Yatoka kwa watu, twachelea lile kundi la watu. Kwani watu wote wamemkubali Johana kuwa n nabii. 27 Wakamjibu Jesu, wakamwambia, Hatujui. Nae akawambia, Wala mimi siwambii ni kwa amri gani nitendavyo haya. 28 Lakini mwaonaje? Mtu fulani alikuwa na wana wawili: akamwendea yule mkubwa akasema, Mwanangu, haya! leo katende kazi shambani. 29 Akamwambia, Sitaki. Kisha baadae akajuta akenda. 30 Nae akimwendea wa pili akamwambia kama yale. Akamjibu akanena, Labeka, Bwana! wala asende. 31 Jee, ni yupi mmoja katika wale wawili aliyefanya mapenzi ya babae? Wakanena, Ni yule wa kwanza. Jesu akawambia, Ni kweli nawambia ya kwamba, watoa-ushuru na makahaba hutangulia kungia mbele yenu nyinywi katika ufaume wa Mngu. 32 Kwani alikuja Johana kwa ndia ya haki, msimuamini: na watoa-ushuru na makahaba walimuamini; nanywi hapo mlipowaona hao, wala hata baadae, hamkutubu, illi muamini.

33 Sikizani mithali nyengine: Palikuwa na mtu yuna nyumba, nae alipanda shamba la mizabibu, akalizungusha ugo, akatimba akafanya *kinu* cha kushindikia zabibu ndani yakwe, akajenga na buruji, akawapangisha wakulima, akasafiri, akenda nti ya mbali. 34 Wakati wa matunda uliposonga akatoa watumwa wakwe akawatuma kwa wakulima kwenda twaa matunda yakwe. 35 Wakulima wakawatwaa watumwa wakwe, huyu wakampiga fimbo, na huyu wakamuua, na huyu wakampiga kwa mawe. 36 Kisha akatuma watumwa wengine wangi kuliko wa kwanza: wakawafanya vivyo. 37 Baada ya haya yote akamtuma kwao mwanawe, akasema,

Watamsitahi mwanangu. 38 Wakulima walipomuona mwanawe, wakasemezana wao kwa wao, Huyu ndiye mrithi: haya tukamuue, urithi wakwe tuwe nao swiswi. 39 Wakamkamata, wakamtupa nde ya shamba la mizabibu, wakamuua. 40 Ehe, atakapokuja bwana wa shamba atawatendaje wakulima wale? 41 Wakamwambia, Atawaangamiza vibaya madhalimu wale, awapangishe shamba wakulima wengine ambao kwamba watamlipa matunda yakwe kwa zamani zakwe. 42 Akawauliza Jesu, Hamkusomapo katika maandiko?—

 Jiwe walilolikataa waashi,

 Limekuwa ndicho kitwa cha pembe:

 Latoka kwa Bwana neno hili,

 Nalo n la kutaajabisha matoni mwetu swiswi.

43 Kwa ajili ya hayo nawambia ya kwamba, ufaume wa Mngu utaondolewa kwenu, ipawe taifa izaayo matunda yakwe. 44 Na aangukae juu ya jiwe hili atavundika vipande vipande, nae litakaemuangukia juu yakwe, litamsheta hata asheteke. 45 Hata ile mithali yakwe walipokwisha isikia makuhani wakuu na Mafarisai, wakatambua kwamba, Hivi atusema swiswi. 46 Hata wakitafuta ndia ya kumshika ikawa kuyakhofu yale makundi ya watu, kwa vile walivyokuwa wakimkubali kuwa nabii.

22 KISHA akajibu Jesu akasema nao kwa mithali mara ya pili, akanena, 2 Ufaume wa mbingu umefanana na mtu mmoja mfaume, aliyemfanyia mwanawe harusi, 3 akawatuma watumwa wakwe wakawete watakwao harusini: wakakataa kuja. 4 Kisha akatuma wengine tena, akawambia, Kawambieni watakwao, Hiki ndicho, chakula changu nimekitengeza: ng'ombe zangu na vinono vyangu vimekwisha tindwa, na vyote vimekuwa tayari: ndooni harusini. 5 Lakini waliyafanya mepesi maneno yakwe, wakenda zao, mmoja kiungani kwakwe,

wa pili katika biashara yakwe: 6 na waliosalia waka-
 watwaa watumwa wakwe wakawatenda maovu, waka-
 waua. 7 Yule mfaume akaghadhabika, akatoa jeshi
 zakwe, akawaangamiza wale wauwaji, na mji wao akau-
 teketeza moto. 8 Ndipo hapo akawambia watumwa
 wakwe, Harusi i tayari, lakini walioitwa hawakusitahili.
 9 Endani basi katika maatano ya ndia na kadiri ya
 mtakaowaona weteni harusini. 10 Hata wakisha toka
 wale watumwa, wakipata katika ndia za nde, wakawa-
 kusanya wote kadiri ya waliowaona, kwamba ni wabaya,
 kwamba ni wema, harusi ikatengea kwa wageni. 11
 Lakini alipongia mfaume kuwaangalia wageni, alimuona
 mtu mmoja mle hakuva vao la harusi. 12 Akamwa-
 mbia, Rafiki, ulingiaje humu nawe huna vao la harusi?
 Akanyamaza kimya. 13 Ndipo hapo mfaume akawa-
 mbia waandishi wa karamu, Mfungeni mikono na maguu
 mkamtupe katika kiza cha nde sana: kutakuwa na
 kilio huko na kukaza meno. 14 Kwani wenyi kuitwa
 ni wangi, wateule ndio wachache.

15 Ndipo hapo wakenda Mafarisai wakafanya shauri
 la watakavyomtega kwa maneno. 16 Wakawatuma
 kwakwe wanafunzi wao, wao na mila ya Herode, kwe-
 nda sema, Mwalimu, tumekujua u msema-kweli, na
 ndia yakwe Mwenyiezi Mngu waifunza kweli, wala
 humchi mtu awae yote: kwani huoni nyuso za wana-
 Adamu. 17 Basi twambie waonaje wewe? Kumpa
 taja Kaisari ni halali, si halali? 18 Akafahamu Jesu
 ule uovu wao, akanena, Kwani kunionda nyinywi, wa-
 nafiki? 19 Nionyeshani fedha ya taja. Wakamletea
 dinari. 20 Akawauliza, Ni ya nani sura hii na anwani
 hii? 21 Wakamwambia, Ni ya Kaisari. Ndipo hapo
 akawambia, Basi vya Kaisari mlipeni Kaisari, na vya
 Mwenyiezi Mngu mlipeni Mwenyiezi Mngu. 22 Hata
 wakisha sikia neno lile wakataajabu, wakamuata, wake-
 nda zao.

23 Katika siku ile wakamwendea Masadukai, nao ni watu wamoja wanenao kwamba hakuna kufufuka: wakamuuliza, 24 wanena, Mwalimu, Musa alisema, Atakapokufa mtu nae hakuzaa wana, nduguye yule maiti namuoe mke wa aliyekufa apate msimamishia mbeyu nduguye. 25 Haya, kwetu palikuwa na watu waume sabaa ndugu moja. Wa kwanza akaoa akafa akikosa mbeyu akamuatia nduguye kuwa nae mkewe. 26 Ni vivyo hivyo, wa pili nae, na wa tatu, hata wakesha wote sabaa. 27 Mwisho wao wote akafa yule mke. 28 Ehe, katika kufufuliwani, atakuwa ni mke wa yupi katika wale sabaa? Kwani wote walikuwa nae. 29 Jesu akawajibu akawambia, Mwapotea nyinywi kwa vile msivyojua maandiko, wala uwezo wa Mwenyiezi Mngu. 30 Kwani hapo katika kufufuliwani hawaoi, hawaozwi, wamekaa hali ya malaika walio mbinguni. 31 Na katika kule kufufuliwani, hamkusomapo hilo mliloa-mbiwa ni Mwenyiezi Mngu, alipokuwa kusema, 32 Mimi ndiye Mngu wakwe Iburahimu, nami ni Mngu wakwe Isaaka, nami ni Mngu wakwe Jakubu? Mwenyiezi Mngu si Mngu wao wafu, ni Mngu wa walio hai. 33 Hata waliposikia yale, ilikuwa kuteshewa yale makutano kwa mafunzo yakwe.

34 Na Mafarisai waliposikia ya alivyowafumba kanwa wale Masadukai, wakakutanikia pamoja. 35 Mmoja katika wao, *amali yakwe* ni mwalimu wa taureti, akamuuliza kwa kumuonda, *akanena*, 36 Ewe Mwalimu, ni lipi katika maagizo lililo kubwa ndani ya taureti? 37 Akamwambia, Mpende Bwana Mngu wako, moyo wako wote na nafusi yako yote na nia yako yote. 38 Haya ndiyo maagizo yaliyo makuu, tena nda kwanza. 39 Na ya pili ni mfano wakwe, nayo ni haya: Mpende mwenzio kama *upendavyo* nafusi yako. 40 Katika maagizo mawili hayo imetundamana taureti yote na manabii wote.

41 Walipokwisha kutanika Mafarisai, Jesu akawauliza, 42 yuanena, Mwaonaje nyinywi katika Masihi? ni Mwana wa nani? Wakamwambia, Ni Mwana wa Daudi. 43 Akawauliza, Ilikuwaje basi Daudi katika Roho kumwita Bwana yeye? Akinena,

44 Bwana alimwambia Bwana wangu,
Keti upande wa mkono wangu wa kuume,

Hata hawaweke adui zako tini ya nyayo zako. 45 Basi kwamba yule Daudi yuamwita Bwana, amekuwaje ni mwanawe nae? 46 Wala hapana mmoja aliyeweza kumjibu neno: wala toka siku ile hapakuwa na mtu aliyekhatirisha kumuuliza neno tena.

23 NDIPO hapo Jesu akasema na yale makutano na wanafunzi wakwe, akinena, 2 Katika kiti cha Musa wameketi wana-wa-vyuoni na Mafarisai. 3 Basi mambo yote kadiri ya watakayowambia yatendeni mkiyatunza kuyashika; lakini msifanye kwa hisabu ya vitendo vyao: kwani wao hunena, illa hawafanyi. 4 Nao hufunga mizigo mizito wakiwatweka watu maungoni ambayo ni shida kuitukua, wasikubali wenyewe kuitukua kwa kimojawapo katika vyanda vyao. 5 Nao kazi zao zote wazifanya kwa kutaka kuonwa ni watu: kwani wazifanya pana hirizi zao, wazifanya nene na matamvua ya nguo zao, 6 nao wapenda kupishwa mbele katika karamu, na kukaa mbele misikitini, 7 na kuamkuzana katika mwahali mwa biashara, na kuitwa ni watu, Bwana mkubwa. 8 Illa nyinywi msiitwe Bwana mkubwa: kwani Mwalimu wenu ni mmoja, na nyinywi nyote mu ndugu. 9 Wala kwenu nyinywi msimwite mtu baba awae yote juu ya nti: kwani Babaenu ni mmoja aliye wa mbinguni. 10 Wala msiitwe Bwana Mwalimu, kwani Imamu wenu ni mmoja, nae ni Masihi. 11 Illa aliye mkubwa kwenu atakuwa ni mtumishi wenu. 12 Na atakaejikuza mwenyewe huyu atatwezwa, na atakaejitweza atakuzwa.

13 Lakini ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa mlango wa ufaume wa mbingu mwaufunga nyinywi mbele za watu: kwani wenyewe hamuungii, wala waungiao hamuwaati wakangia.

15 Ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa mwaizinga bahari na nti kavu illi kumpata mfuasi mmoja, na akipatikana, mwamuata akawa mwana wa jahanamu mara mbili zaidi ya mlivyo wenyewe.

16 Ole mbwenu, viongozi vipofu! nyinywi mnenao kwamba, Atakaepa kiapo cha hekalu, si huja: illa atakaepa kwa dhahabu ya hekalu, huyu humlazimu.

17 Wapumbavu nyinywi na utofu wa mato! kwani bora ni lipi? ni dhahabu, au ni ile hekalu iitakasayo dhahabu? 18 Tena, Atakaepa kwa madhabahu, si huja; illa atakaepa kwa vile vipawa vilivyo juu yakwe, huyu humlazimu. 19 Watofu wa mato nywi! Kwani bora ni kipi? ni vile vipawa, au ni yale madhabahu yavitakasayo vile vipawa? 20 Basi imekuwa aliyeapa kwa madhabahu huapa kwa hayo na kwa vyote vilivyo juu yakwe. 21 Na aliyeapa kwa hekalu, huapa kwa iyo na kwa Mwenyi kuikaa ndani yakwe. 22 Na aliyeapa kwa uwingu, huapa kwa ulili wakwe Mwenyiezi Mngu na aukaae.

23 Ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa mwafanya ushuru wa mnaanaa na bizari nyepa na bizari zianyeu, lakini mwayaata yaliyo mazito ya sharia, nayo ndiyo mambo ya ndia na rehema na imani: nayo haya iliwapasa kuyafanya, pamoja na kutoyaata haya. 24 Viongozi mliotota mato, mumtujao mbu mkimmiza ngamia!

25 Ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa kikombe na sahani nyinywi mwavisafi kwa nde, ili hali ndani vimejaa tele vya kunyang'anya na kutupa mpaka. 26 Ewe Farisai wewe uliyetota

mato! kwanza fanya safi vilivyo ndani ya kikombe na sahani, illi kwamba na cha nde kipate kuwa safi.

27 Ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa nyinywi mmefanana na makaburi yali-yopakwa tokaa: kwa nde yaonekana kuwa mazuri, lakini ndani yamejaa mifupa ya maiti na kinyaa killa aina. 28 Nanywi mu kama vivile: kwa nde mwaonekana kwa watu kuwa mlio na haki, lakini kwa ndani mmejaa unafiki na uovu tele.

29 Ole mbwenu, wana-wa-vyuoni na Mafarisai, wanafiki! kwa kuwa mwayajenga maziara ya manabii, mwayapamba na makaburi ya wenyi haki, 30 na huku mwanena, Lau kwamba tulikuwako swiswi zamani za babazetu, tusingekuwa washirika wao kwa damu ya manabii. 31 Nanywi mmekuwa mwajishuhudia wenyewe, kwamba ndinywi wanawao waliowaua manabii. 32 Haya basi, kijazeni kipimo cha babazenu! 33 Enywi majoka, wana wa nyoka-ushungu, mtaikimbiaje hukumu ya jahanamu? 34 Kwa ajili ya neno hilo, sasa mimi natuma kwenu manabii na watu wa hikima na wana-wa-vyuoni: katika wao hawa mtawaua, na hawa mtawasalibu, na katika wao hawa mtawapiga mjeledi misikitini mwenu, na kuwafukuza mji na mji: 35 illi ipate kuja juu yenu nyinywi killa damu iliyo-takata imwaikayo juu ya nti, tangu damu ya Habili yule mwenyi haki, hata damu ya Zakharia mwana wa Barakia, mliyemua katikati ya hekalu ya ndani na madhabahu. 36 Ni kweli nawambia, kizazi hiki kitajiliwa juu yakwe ni haya yote.

37 Ewe Jerusalem, Jerusalem, *ewe mji* uwauao manabii na kuwapiga kwa mawe waliotumwa kwako, ni mara nyingapi nlizokuwa mimi nikitaka kuwakusanya wanayo wewe hali kuku avikusanyavyo vifaranga vyakwe tini ya mabawa yakwe, msikubali. 38 Hiyo ndiyo, hiyo nyumba yenu mmeatiliwa hali ya ukiwa. Kwani nawambia,

hamnioni tena kamwe, hata msemu, Amebarikiwa ajae kwa Jina la Bwana.

24 HATA alipotoka Jesu mle hekaluni alikuwa akenenda, wakamwendea wanafunzi wakwe kutaka kumuonyesha majengo ya hekalu. **2** Akawajibu akawambia, Jee, mwaviona hivyo vyote? Ni kweli nawambia, hapa hapatasalia jiwe moja juu ya mwenziwe lisilopomoshwa nti.

3 Alipokwisha keti juu ya kilima cha Mizeituni, akendewa ni wanafunzi wakwe faragha, wanena, Twambie, yatakuwa lini hayo? nayo ni ipi alama ya kutokea kwako, na ya ulimwengu kukamilika? **4** Akawajibu Jesu akawambia, Jilindeni msije mkapotezwa ni mtu awae yote. **5** Kwani wangi watakuja kwa jina langu, wanene, Mimi ndiye Masihi, watapoteza na watu wangi. **6** Nanywi mtakuja sikia vita na habari za vita: angaliani msifazaike, kwani hayana budi na kungia hayo; illa bado haujakuwa mwisho. **7** Kwani taifa itasozana na taifa, ufaume utasozana na ufaume; tena kutakuwa na ndaa na kitetemo cha nti mwahali mbali-mbali. **8** Nayo hayo yote ndiyo myanzo yakwe ule utungu. **9** Ndipo hapo watawatia mikononi mwa adui zenu kwa kuwakusa mateso, na kuwaua; nanywi mtakwenda tukiza kwa taifa zote zilizoko kwa ajili ya jina langu. **10** Na wakati huo watakunguwaa wangi; kisha hawa watatiana mikononi mwa adui wao kwa wao, tena wata-tukiana wao kwa wao. **11** Na manabii wa uwongo watainuka wangi sana, wapoteze watu wangi. **12** Hata kwa yatakavyoongea yale maasia, yatapoa moto mapenzi ya ungi wao. **13** Lakini avumiliae kwa kukamilisha, huyu ataokoka. **14** Tena itahubiriwa hii habari njema ya ufaume ulimwenguni mote, illi kuwa ushuhuda kwa taifa zote; ndipo mwisho uje.

15 Basi ni hivyo: mtakapokiona kile kinyaa cha kivumvyu kilichotajwa ni nabii Danieli kimesimama

pahali patakatifu (asomae natambue), 16 ndipo hapo walioko Uyahudi na wakimbilie milimani: 17 aliye juu ya dari nasishuke, kwenda twaa kitu nyumbani mwakwe: 18 aliye shamba nasirudi nyuma kwenda twaa nguo yakwe. 19 Illa ole mbwao walio na mimba na waamwishao katika siku zile! 20 Lakini ombani isiwe kukimbia kwenu kwa majira ya baridi wala katika siku ya sabatu: 21 kwani katika zamani hizo kutakuwa na mateso makuu; hayakuwa mateso jinsi hiyo tokea mwanzo wa ulimwengu hata hivi sasa, wala hayatakuwa baadae kamwe. 22 Na kwamba hazikufupizwa siku hizo, kisingepona kilicho na muwili chote: lakini kwa ajili ya wale walioteuliwa zitafupizwa siku hizo. 23 Wakati huo mtu akiwambia, Huyu ndiye, Masihi huyu hapa! au, Huyo ndiye huko! msisadiki. 24 Kwani watatokea Mamasihi wa uwongo, na manabii wa uwongo, watoe ishara kubwa-kubwa na vioja, kwa kuwapoteza, kwamba yamkinika, hata wale wateule. 25 Nanywi, hayo ndiyo, nimetangulia kuwambia! 26 Basi watakapowambia, Huyo ndiye, yuko barani; msitoke nde: Huyo ndiye, yumo vyumba vya siri; msisadiki. 27 Kwani kama vile umeme utokavyo maawioni uking'aria matwioni, ndivyo iwavyo kuja kwakwe Mwana wa bin-Adamu. 28 Kwani pahali patakapokuwa na mfu na tai hukusanyika papo.

29 Lakini mara, baada ya mateso ya siku zile, jua litageuka kiza, na mwezi hautatoa nuru zakwe, na nyota zitaanguka mbinguni, na hizi nguvu za mbinguni zitateza-teza. 30 Kisha wakati huo ndipo itakapoonekana mbinguni ishara yakwe Mwana wa bin-Adamu, na wakati huo watakaa msiba kabila zote za nti: kisha watamuona Mwana wa bin-Adamu yuaja juu ya mawingu ya mbingu, na nguvu, na utukufu mwingi. 31 Kisha atawatuma malaika zakwe kwa sauti kuu ya parananda, nao watawakusanya wateule wakwe pamoja,

kuwatoa pande za pepo nne, kutoka nta hii ya mbingu hata nta hii.

32 Hela na katika huu mtini jifunzeni mithali yakwe: ukisha kuwa utanzu wakwe kuwa wa kimanimawiti, ukamea na majani tele, juani yamekwisha kurubia majira ya hari. 33 Ni vivyo hivyo nanywi, mtakapoyaona haya yote juani kwamba yeye amekaribia milangoni. 34 Ni kweli nawambia, hakipiti kamwe kizazi hiki hata yatakapokwisha kuwapo haya yote. 35 Hizi mbingu na hii nti vitaondoka, lakini maneno yangu kamwe hayaondoki. 36 Lakini siku hiyo na saa ile, hapana mwenyi habari nayo: hata malaika wa mbinguni, wala yule Mwana, illa Baba peke yakwe. 37 Kwani kama zilivyokuwa siku za Nuhu na kadhalika itakuwa tena kuja kwa Mwana wa bin-Adamu. 38 Kwani kama vile watu walivyokuwa katika siku za kabula ya tufani, wakila, wakinwa, wakioa na kuolewa, hata siku aliyongia Nuhu katika safina, 39 hawana habari, hata ikaja ile tufani ikawaondoa wote: ndivyo itakavyokuwa kule kuja kwakwe Mwana wa bin-Adamu. 40 Wakati huo watu wawili watakuwa shamba,—mmoja hutwawa mmoja akaatwa; 41 wawake wawili wasaga kwa jiwe la kusagia,—mmoja hutwawa mmoja akaatwa. 42 Basi keshani, kwani hamuijui ni siku gani ajayo Bwana wenu. 43 Juani neno hili moja: yule mwenyi nyumba kwamba alijua ni zamu gani ajayo yule mwivi, angelikesha wala asingeiata nyumba yakwe ikavundwa. 44 Kwa ajili ya hayo nanywi kaani tayari, kwani ni katika saa msiyodhani ajapo yule Mwana wa bin-Adamu. 45 Basi, n nani huyo mtumwa muaminifu na akili, aliye-wekwa ni Bwana wakwe juu ya nyumba yakwe, apate wapa chakula wajolize kwa wakati wakwe? 46 Raha ndakwe mtumwa yule ambae Bwana wakwe ajapo atamuona yuafanya kama vile. 47 Ni kweli nawam-

bia, atamsimamisha juu ya alivyo navyo vyote. 48 Lakini mtumwa yule mbaya atakaposema moyoni mwakwe, Bwana wangu yuakawa; 49 akaanza kuwapiga wajoli zakwe, akawa kula na kunwa pamoja na walevi; 50 ndipo yule Bwana wakwe mtumwa yule atakapomwendea kwa siku asiyodhani na saa asiyokuwa na habari nayo, 51 atampiga sana, amuwekee na fungu lakwe pamoja na wanafiki: kutakuwa na kilio huko na kukaza meno.

25 NDIPO ufaume wa mbingu utakapofananishwa na wanawali kumi, waliotoka na taa zao kwenda mlaki yule bwana-harusi. 2 Na katika wao watano walikuwa wapumbavu, na watano werevu. 3 Kwani wale wapumbavu walitukua taa zao wasitukue na mafuta: 4 wale werevu wakatukua mafuta katika vyombo vyao pamoja na taa zao. 5 Hata alipokawia bwana-harusi, wakasinzia wote wakalala. 6 Kati ya usiku ukangia ukelele, Bwana-harusi huyo! tokani mkamlaki. 7 Ndipo hapo wakinuka wale wanawali wote, wakatengeza taa zao. 8 Wapumbavu wakawambia werevu, Tupeni katika mafuta yenu, kwa maana taa zetu zazima. 9 Wale werevu wakawajibu, wanena, Kwenda hayatatutosha swiswi na nyinywi pia-sote: heri endani kwa wauzao mkajinunulie. 10 Wao wa katika kuondoka kwenda nunua, akatokea bwana-harusi; wale waliokaa tayari wakafuatana nae wakangia harusini, ukafungwa mlango. 11 Kisha baadae wakaja wale wanawali wenziwao, wakinena, Bwana, Bwana, tufungulie! 12 Akawajibu akanena, Ni kweli nawambia, siwajui nyinywi. 13 Basi iwani kukesha, kwani hamuijui siku wala saa.

14 Kwani ni kama vile mtu asafiriye kwenda keti nti nyengine, aliweta watumishi wakwe akawapa mali yakwe. 15 Akampa mmoja vipimo vitano, na wa pili akampa vipimo viwili, na wa tatu akampa kimoja, killa mtu kwa hisabu ya uwezo wakwe; akasafiri. 16 Akenda mara

yule aliyetwaa vipimo vitano, akatuma akapata faida vipimo vitano vyengine. 17 Na yule aliyetwaa viwili akapata faida viwili vivyo. 18 Akaondoka yule aliyetwaa kimoja akenda timba nti, akaifita fedha ya bwana wakwe. 19 Baada ya kwisha siku nyingi akaja bwana wao watumishi wale, akataka hisabu kwao. 20 Akenda yule aliyetwaa vipimo vitano, akatukua vipimo vitano vya pili akamsongezea, akanena, Bwana, ulinipa vipimo vitano: hivi ndivyo nimepata vipimo vitano vyengine. 21 Bwana wakwe akamwambia, Umezanya vyema, u mtumishi mwema wewe na uaminifu: umekuwa muaminifu kwa yaliyo haba, nitakutawaza mambo mangi: ngia katika furaha ya Bwana wako. 22 Kisha akenda aliyetwaa vipimo viwili, akanena, Bwana, ulinipa vipimo viwili; hivi ndivyo nimepata na viwili tena faida. 23 Bwana wakwe akamwambia, Umezanya vyema, u mtumishi mwema na uaminifu: umekuwa muaminifu kwa yaliyo haba; nitakutawaza mambo mangi: ngia katika furaha ya Bwana wako. 24 Nae alipokwenda yule aliyetwaa kipimo kimoja, akanena, Bwana, nlikujua u mtu mkali, wavuna usimopanda, wakusanya usimotawanya; 25 ndipo nikacha, nikenda nikakifita kipimo chako katika nti: hicho ndicho, chako unacho! 26 Bwana wakwe akamjibu, akamwambia, U mtumishi muovu, na uvivu unao. Wajua kwamba mimi huvuna nisimopanda, na kukusanya nisimotawanya: 27 ndipo ikakupasa kuitia fedha yangu kwa wabadilio fedha, hata hija ninge-pata kilicho changu pamoja na faida yakwe. 28 Katwani basi kwakwe kipimo chakwe, mumpe mwenyi vipimo kumi. 29 Kwani killa mwenyi nacho hupawa, akaongezewa; illa asiye nacho, ataondolewa na hicho alichacho. 30 Na huyu mtumishi asiye faa kamtupeni katika kiza kilicho cha nde sana; kutakuwa na kilio huko na kukaza meno.

31 Na atakapokuja Mwana wa bin-Adamu katika

utukufu wakwe, na malaika wote pamoja nae, ndipo atakapoketi katika kiti cha utukufu wakwe. 32 Na mbele yakwe watakutana taifa zote: nae atawabagua hawa na hawa, kama mtunga abaguavyo kondoo zakwe na mbuzi; 33 kondoo awaweke katika mkono wakwe wa kuume, na mbuzi awaweke katika mkono wakwe wa kushoto. 34 Ndipo yule Mfaume atakapowambia walio mkono wakwe wa kuume, Ndooni enywi mliobarikiwa ni Babaangu, rithini ufaume mliotengezewa nyinywi tokea kupigwa msingi ulimwengu. 35 Kwani miye nlikuwa na ndaa mkanipa chakula; nlikuwa na kiu, mkani-nweshwa; nlikuwa mgeni, mkanikaribisha; 36 nlikuwa tupu, mkani-visha; nlikuwa mgonjwa, mkani-ngalia; nlikuwa kifungoni, mkanijia. 37 Ndipo wale wenyi haki watakapomjibu, wanene, A! Bwana nawe! n lini tulipokuona na ndaa tukakulisha? au tulipokuona na kiu tukakunweshwa? 38 N lini tulipokuona u mgeni tukakukaribisha? au ulipokuwa tupu, tukakuvisha? 39 Tena n lini tulipokuona mgonjwa au kifungoni tukakujia? 40 Na mfaume atawajibu, awambie, Ni kweli nawambia nyinywi, kadiri ya mlivyo-mtendea mmoja katika hawa ndugu zangu, walio wadogo sana, mlinitendea mimi. 41 Hapo ndipo atakapowambia walio mkono wa kushoto nao: Ondokani kwangu mimi, enywi mliolaaniwa, mwende katika moto wa milele, huo aliotengezewa Ibilisi na malaika zakwe: 42 kwani nlikuwa na ndaa, msinipe chakula; nlikuwa na kiu, msinipe vinwewa: 43 nlikuwa mgeni msinikaribisha; nlikuwa tupu, msinivisha: nlikuwa siwezi nili kifungoni, msiniangalie. 44 Hapo watamjibu wale nao, wanene, Bwana, n lini tulipokuona wewe na ndaa au kiu, au u mgeni, au u tupu, au huwezi, au u kifungoni tusi-kutumikie? 45 Hapo mfaume atawajibu, anene: Ni kweli nawambia, kadiri ya mlivyotoa kuwatendea hawa mmoja wapo, walio wadogo sana, hamkunifanyia mimi.

46 Kisha watu hawa watakwenda zao katika adhabu isiyokoma, illa wenyi haki watakwenda katika maisha ya milele.

26 IKAWA wakati Jesu alipokwisha timiza maneno yakwe haya pia yote, aliwambia wanafunzi wakwe : 2 Mwajua ya kwamba baada ya siku mbili huwa *Idi ya Pasaka*, na Mwana wa bin-Adamu nae atatiwa mikononi mwa adui zakwe asalibiwe. 3 Ndipo hapo makuhani wakuu, na walio wazee katika wale wenyeji, wakakutanika katika ukumbi wa kuhani mkuu jina lakwe akii-twa *Kaiafa*; 4 wakafanya shauri wao kwa wao, illi wapate mshika Jesu kwa khadaa, wapate muulia mbali. 5 Lakini walinena, Isiwe kwa wakati wa *Idi*, lisije likangia fujo mwa wale wenyeji.

6 Alipotukia Jesu kuwa mji wa Bethania, katika nyumba ya Simon mkoma, 7 akendewa ni mwanamke yuna tupa ya manukato ya thamani nyingi, akamuinikia kitwani mwakwe pale alipokaa chakulani. 8 Walipoona neno lile wakatukiwa wale wanafunzi wakanena, Ni wa nini upotevu huu? 9 Kwani humkini manukato haya kuuzwa kwa thamani kubwa, wakupawa masikini. 10 Akatambua yale Jesu, akawambia, N nini kumtia majonzi mwanamke? Kwani amenitendea kazi nzuri. 11 Kwani masikini wa pamoja nanywi siku zote, lakini mimi hamnami siku zote: 12 kwani hivyo alivyonimwaia manukato haya muwilini mwangu amenifanyia kwa ajili ya uzishi wangu. 13 Ni kweli nawambia, killa patakapohubiriwa Habari Njema hii, ulimwenguni mote, na hili alilolitenida huyu litasemwa kuwa ukumbusho wakwe.

14 Wakati huo akenda mmoja katika wale kumi na wawili, nae ndiye aitwae Judasi Muisikariota, akawendea makuhani wakuu, 15 akawambia, Mwataka nipa kitu gani nami niwatilie yeye mikononi mwenu? Wakampimia vipande thalathini vya fedha. 16 Tokea wakati huo

alikuwa kutafuta wakati wa nafasi kuwatilia mikononi mwao.

17 Siku ya kwanza katika siku za mikate isiyotiwa tatu, wanafunzi wakwe wakamwendea Jesu, wakanena, Wapenda tukakuandalie wapi Pasaka? 18 Akanena, Endani mjini, mukafikilie nyumbani kwa fulani, mukamwambie, Mwalimu anena, Wakati wangu umekuwa karibu; nyumbani kwako wewe mimi tapisha Pasaka pamoja na wanafunzi wangu. 19 Wakafanya wale wanafunzi kama walivyoagizwa ni Jesu; wakatengeza Pasaka. 20 Ilipongia jioni alikuwa kuketi chakulani pamoja na wale wanafunzi wakwe kumi na wawili. 21 Na walipokuwa wakila akanena, Ni kweli nawambia ya kwamba, mmoja wenu atanisali. 22 Wakafanya majonzi mno-mno, wakaanza killa mmoja kumuuliza, Jee, Bwana, ni mimi? 23 Akawajibu akanena, Atovya mkono pamoja nami sahanini, huyu ndiye atakaenisali. 24 Ni kweli Mwana wa bin-Adamu yuenda kama ilivyoandikwa kwakwe; lakini ole mbwakwe mtu yule, ambae yeye ni mwenyi kumsali Mwana wa bin-Adamu: ingekuwa heri kwakwe kwamba hakuzaliwa mtu yule. 25 Judasi akamjibu,—nae huyo ndiye mwenyi kumsali, —akanena, Jee, Bwana mkubwa, ni mimi? Akamwambia, Wewe umesema. 26 Walipokuwa katika kula Jesu akatwaa mkate, akashukuru akauvunda; akawapa wanafunzi wakwe akanena, Twaani, mule; huu ndio muwili wangu. 27 Akatwaa na kikombe akashukuru akawapa, huku yuanena, Nwani nyote humu; 28 kwani hii ndiyo damu yangu ya maagano, ambayo yamwaywa kwa ajili ya wangi, kwa msamaha wa madhambi. 29 Lakini nawambia nyinywi, ya kwamba, tokea hivi sasa sitakunwa katika uzao wa mzabibu huu, hata siku nitakayounwa upya pamoja nanywi katika ufaume wa Babaangu.

30 Hata wakisha imba, wakatoka nde wakenda kilima cha Mizeituni.

31 Ndipo Jesu akawambia, Usiku wa leo intakuja kunguwazwa kwangu mimi nyinywi nyote: kwani imeandikwa, Nitampiga Mtunga, na kondoo wa kundi watatawanyikana huku na huku. 32 Lakini baada ya kuinuka kwangu, takuja niwatangulie mbele zenu kwenda Galili. 33 Petero akamjibu akamwambia, Ijapokuwa watu wote kukunguwaa kwako wewe, lakini mimi sikunguwai kabisa. 34 Jesu akamwambia, Ni kweli nakwambia ya kwamba, usiku huu wa leo mbele ya jimbi kuwika utanikana mara tatu. 35 Petero akamwambia, Ijaponipasa kufa pamoja nawe, sikukani kamwe. Wakasema wanafunzi wote kama vile.

36 Ndipo hapo Jesu akenda nao akafika katika pahali paitwa Gethisemane, akawambia wanafunzi wakwe, Ketini hapa hata nende kuomba kule. 37 Nae akamtwa Petero, na wale wana wawili wa Zebedi, akaanza kungiwa ni hamu; ikawa kusunoneka mno. 38 Hapo akawambia, Roho yangu ina huzuni sana, hata kufa; kaani hapa mlipo, mukeshe pamoja nami. 39 Akenda mbele punde akaanguka kiusouso, huku yuaomba na kunena, Ewe Babaangu, kwamba yawezezana, kikombe hiki na kinepuke: lakini si kama nipendavyo mimi, iwe kama upendavyo wewe. 40 Akawendea wale wanafunzi, akawaona wamelala; akamwambia Petero, Jee, hivi hamkuweza kukesha nami hata saa moja? 41 Keshani muombe, illi msingie katika kujaribiwa; ile roho hakika-yakwe ina mapenzi, lakini muwili hauna nguvu. 42 Akenda zakwe tena mara ya pili akaomba; yuanena, Ewe Babaangu, na kwamba haimkini kikombe hiki kune-puka nisipokunwa, na yawe kama upendavyo. 43 Akenda tena akawaona wamelala, kwani mato yao

yamekuwa mazito. 44 Akawaata tena, akenda; akao-mba mara ya tatu, kwa kunena maneno yaleyale tena. 45 Ndipo hapo akawendea wale wanafunzi, akawambia, Lalani sasa mpumzike; hiyo ndiyo, imekwisha kurubia saa, na Mwana wa bin-Adamu yuatiwa mikononi mwa wenyi dhambi. 46 Ondokani twende zetu, huyo ndiye, amekurubia yule anisalitiye.

47 Nae akali akinena, huyo ndiye, alitokea Judasi, nae ni mmoja katika wala kumi na wawili, yuna na watu mkutano mkuu pamoja nae, wametukua panga na fimbo, watoka kwa makuhani wakuu na walio wazee katika wenyeji. 48 Na yule amsalitiye alikuwa amewapa dalili, yuanena, Nitakaembusu, ndiye huyo, mshikeni. 49 Na mara ile akamwendea Jesu, akanena, Salamu, Bwana mkubwa! akambusu. 50 Jesu akamwambia, Rafiki, fanya hilo ulilojia. Ndipo hapo wakasongea mbele, wakampelekea mikono Jesu, wakamshika. 51 Nae, huyo ndiye, mtu mmojawapo katika wale walio pamoja na Jesu akanyosha mkono wakwe, akaufuta upanga wakwe, akampiga mtumwa wa kuhani mkuu, akamkata sikio. 52 Hapo ndipo Jesu akamwambia, Rudisha upanga wako pahali pakwe, kwani wote waushikao upanga na kwa upanga wataangamia. 53 Au hujui kwamba hivi naweza kumnyenyekea Babaa-ngu, nae hivi sasa atanitolea malaika ungi wao kuzidi jeshi kumi na mbili? 54 Kwani yangetimiaje yale maandiko ya kwamba yamepasa kuwa haya? 55 Katika saa ile Jesu akawambia yale makundi ya watu, Jee, mmetokea kama mumfuliao mwivi na mapanga na magongo, kunigwia? Killa siku nalikuwa nikiketi kwenu katika hekalu nikifunza, wala msinishike. 56 Illa yamekuwa yote haya, illi yapate timizwa maandiko ya manabii. Ndipo hapo wanafunzi wote wakamuata wakakimbia.

57 Wale waliomshika Jesu wakamuondoa, wakamungoza kwa kuhani mkuu Kaiafa, pahali walipokuwa

wana-wa-vyuoni na wazee wamekutanika. 58 Na Petero alikuwa kumuandama kwa mbali hata uwa-ndani kwa kuhani mkuu. Hata alipokwisha ngia ndani akaketi pamoja na watumishi kuangalia mwisho wakwe. 59 Ikawa makuhani wakuu na baraza yao pia wote kumtafutia Jesu ushuhuda wa uwongo, wapate muua; 60 wasiuone; na wangawa walitokea masha-hidi wangi wa uwongo. 61 Lakini hatimayakwe wakenda wawili, wakanena, Huyu alisema, Naweza kuivunda hekalu yakwe Mwenyiezi Mngu, na kuijenga kwa siku tatu. 62 Kisha akasimama kuhani mkuu, akamuuliza, Hujibu neno? hawa wakushuhudia neno gani? 63 Jesu akanyamaza. Kisha kuhani mkuu akamwambia, Nakuapisha kwa Mngu aliye hai, utwa-mbie kwamba ndiwe wewe Masihi, Mwana wa Mngu? 64 Jesu akamwambia, Wewe umesema: illa nawambia nyinywi, Tokea sasa mtamuona Mwana wa bin-Adamu ameketi mkono wa kuume wa uwezo, yujua juu ya mawingu ya mbingu. 65 Ndipo hapo yule kuhani mkuu akayararua mavao yakwe, akanena, Amekwisha tukana Mngu huyo: tuna haja gani tena ya mashahidi? Haya ndiyo, sasa mmeyasikia matukano yakwe ayatu-kanayo! 66 Mwaonaje? Wakamjibu wakanena, Mtu huyu anapaswa ni mauti. 67 Ndipo hapo wakamtemea mate ya uso, wakampiga ngumi; wengine wakimpiga makofi; 68 wakinena, Tutabirie, Masihi, n nani aliyekupiga?

69 Na Petero alikuwa nde ameketi uwani; kijakazi kimoja akamwendea, akanena, Nawe ulikuwa pamoja na Jesu Mgalili. 70 Nae akakana mbele yao wote; akanena, Siyajui uyanenayo. 71 Nae akisha toka nde mlangoni, *kijakazi* cha pili akamuona; akawambia waliopo, Na huyu alikuwa pamoja na Jesu Mnazari. 72 Akanena mara ya pili akitia na kiapo, ya kwamba, Mtu huyu simjui miye. 73 Baadae punde wakamwendea

waliosimama pale, wakamwambia Petero, Hakika yako nawe u katika wao : kwani hiyo lugha yako nayo yaku-dulisha. 74 Ndipo hapo akaanza kuapiza na kuapa, akinena, Mimi simjui mtu huyo. Mara ile jimbi lika-wika. 75 Kisha akakumbuka Petero lile neno lililonenwa ni Jesu, ya kwamba, Kwanza halijawika jimbi utanikana mara tatu. Akatoka nde, akalia kilio cha utungu.

27 ILIPOKUWA asubuhi, makuhani wakuu wote na walio wazee katika wale wenyeji wakafanya shauri katika Jesu, illi kumuua. 2 Wakamfunga, wakenda nae wakamtia kwa liwali Pilato.

3 Ndipo hapo Judasi, yule mwenyi kumsaliti, kumuona kwakwe kwamba amekwisha hukumiwa, akajuta, akavitwaa vile vipande thalathini vya fedha akavirudisha kwa makuhani wakuu na wazee : 4 akanena, Nimekosa nilivyoisaliti damu isiyo aili. Wao wakanena, Yatupa-sani swiswi ? yaangalie wewe! 5 Nae akisha vitupa vipande vya fedha katika hekalu akaondoka ; kisha akenda akajisongoa. 6 Makuhani wakuu wakavitwaa vipande vya fedha, wakanena, Si halali kuvitia katika kanzi ya Mngu, kwa vilivyokuwa ni kima cha damu. 7 Wakafanya shauri wakenda wakalinunua shamba la mfinanzi kwa hivyo vipande, liwe pahali pa kuzika wageni. 8 Ndipo shamba hilo jina lakwe likaitwa Shamba la Damu, hata hii siku ya leo. 9 Ndipo hapo likatimia lile lililonenwa ni nabii Jeremia, maneno haya, Kisha wakavitwaa vile vipande thalathini vya fedha, kima chakwe yule aliyetiwa kima, wana wa Isiraeli waliyemtia kima, 10 wakavitoa kwa kununua shamba la mfinanzi, kama alivyoniagiza Bwana.

11 Nae Jesu alisimama mbele ya liwali. Liwali akamuuliza, yuanena, Wewe ndiye mfaume wa Mayahudi? Jesu akamwambia, Wewe wasema. 12 Na kushitakiwa kwakwe ni makuhani wakuu na wazee

hakujibu lo lote. 13 Ndipo hapo Pilato akamwambia, Husikii ni mangapi wakushuhudiayo wewe? 14 Nae hakumjibu, hata kwa neno moja, hata ikawa kutaajabu mno yule liwali. 15 Na zamani za idi hiyo liwali ilikuwa ni ada kwakwe kuwafungulia kundi la watu mfungwa mmoja wamtakae. 16 Na zamani hiyo walikuwa na mfungwa mmoja ajulikanae, aitwa Baraba. 17 Basi walipokwisha kutana Pilato akawauliza, Mwataka niwaatilie yupi mmoja: Baraba au Jesu aitwae li Masihi? 18 Kwani alijua kwamba wamemtia kwakwe kwa husuda. 19 Alipoketi *yule Pilato* katika ulili wa hukumu, mkewe akampelekea ujumbe, akasema, Huyo mtu wa haki usiwe na neno wewe nae, kwani leo nimepatikana ni mambo mangi katika ndoto kwa ajili yakwe. 20 Na wale makuhani wakuu na wazee wakawageuza nia wale makutano wapate mtaka Baraba kwakwe, na Jesu wamuangamize. 21 Liwali akawajibu akawambia, Watu wawili hawa ni yupi mumtakae niwafungulie? Wakamwambia, Baraba. 22 Pilato na kuwambia, Nimfanyeje basi Jesu aitwae li Masihi? Wakamwambia, pia wote, Nasalibiwe! 23 Yule akanena, Kwani, amefanya uovu gani? Wao na kuzidi kupiga kelele, wanena, Nasalibiwe! 24 Pilato alipojiona hafai lolote, ghasia yazidi kwendelea tuu, akatwaa maji akanawa mikono yakwe mbele ya makutano, akasema, Mimi simo katika damu yakwe huyu mtu wa haki. Angaliani nyinywi jambo hili. 25 Wakamjibu wale wenyeji pia wote, wakanena, Damu yakwe na iwe juu yetu na wenetu! 26 Ndipo hapo akawafungulia Baraba, akampiga Jesu mjeledi, akawaatia apate salibiwa.

27 Ndipo hapo asikari zakwe liwali wakampokea Jesu wakamtia katika Barikisi, wakamkusanyikia kikozi kizima; 28 wakamvua mavao yakwe wakamvika kitambi chekundu. 29 Wakasuka taji ya miba wakamvika kitwani, wakamtilia na mwanzi katika mkono

wakwe wa kuume : ikawa kumpigia magoti huku wamtezea, na kunena, 30 Salamu, Mfaume wa Mayahudi! Kisha wakamtemea mate wakaushika ule mwanzi waki mpiga-piga kitwani; 31 Hata wakisha mtezea, waka-vua kile kitambi wakamvika mavao yakwe, wakenda nae wakamuongoza kwenda kumsalibu.

32 Wa katika kutoka nde ya mji wakamuona mtu mmoja Mkurenii, jina lakwe aitwa Simon; mtu huyu wakamtenza nguvu apate mtukuliamsalabawakwe. 33 Hata walipofika pahali pamoja jina lakwe paitwa Gologotha, maana yakwe jina hilo ni Pahali pa Bongo, 34 wakampa divei imetanganywa na nyongo, apate kunwa; alipoionda asikubali kunwa. 35 Walipomsalibu waka-gawanya nguo zakwe kwa kupiga kura. 36 Wakaketi kumlinda pale pale. 37 Wakatia na mashitaka yakwe juu ya kitwa chakwe, yameandikwa, HUYU NDIYE JESU, MFAUME WA MAYAHUDI. 38 Ndipo hapo ilikuwa kusalibiwa pamoja nae wevi wawili, mmoja upande wa mkono wakwe wa kulia, na mmoja upande wa mkono wakwe wa kushoto. 39 Ikawa kumtukana watu wapitao ndiani huku watukusa-tukusa vitwa vyao wakinena, 40 Ewe uivundae hekalu na kuibuni kwa siku tatu, jiokoe mwenyewe. Kwamba ndiwe *wewe* Mwanawe Mwenyiezi Mngu, shuka huko uliko msalabani. 41 Na wale makuhani wakuu *wakafanya kama vile*, wakimfanyia dhihaka wao pamoja na wana-wavyuoni na wazee, wakinena, 42 Aliokoa watu, mwenyewe hawezi kujiokoa. Mfaume wa Isiraeli ni yeye: nashuke hivi sasa msalabani mwakwe, naswi tutaamini kwakwe. 43 Aliamini kwa Mwenyiezi Mngu: namponye hivi sasa kwamba yu radhi nae; kwani alisema, Mimi ni Mwanawe Mngu. 44 Ikawa kumfyolea kama yale wale wevi nao, wale waliosalibiwa pamoja nae.

45 Basi ilipofika saa ya sita kukafunga kiza nti nzima,

kikendelea hata saa ya tisia. 46 Ilipopata kama saa ya tisia, Jesu akapiga ukelele kwa sauti kuu, anena, Elii, Elii, lama sabakithani? maana yakwe, Mngu wangu, Mngu wangu, kwani wewe kuniata? 47 Waliposikia wengine katika waliosimama pale, ilikuwa kunena, Amwita Elija. 48 Mara akapiga mbio mmojawapo katika wao akenda akatwaa sifunji akaijaza siki na kuitia mwanzini, akawa kumnweshwa. 49 Wenziwe wakanena, Ata, na tutezame kwamba Elija yuaja muokoa. 50 Jesu akapiga ukelele tena kwa sauti kuu, kisha akaitoa roho yakwe. 51 Mara pazia ya hekalu ikapasuka pande mbili tokea juu hata tini, nti ikatetema, myamba ikapasuka, 52 makaburi yakafunuka yakawa wazi, na viwiliwili vingi vya watu watakatifu walio lala vikainuka; 53 wakatoka makaburini mwao baada ya kuinuka kwakwe *Bwana*, wakangia ndani ya Mji Mtakatifu, wakawatokea wangi waziwazi. 54 Akida wa asikari mia, na waliokuwapo nae, watu wamlindao Jesu, walipokiona kitetemo cha nti na mambo yale yaliyokuwa, wakacha mno wakinena, Ni kweli huyu alikuwa ni Mwana wa Mwenyiezi Mngu. 55 Palikuwa pahali hapo na wanawake wangi, waangalia kwa mbali, nao wanawake hao ndio waliomfuata Jesu tokea Galili wakimtumikia. 56 Myongoni mwao hao alikuwamo Mariamu Mumagidali, na Mariamu mamayao Jakubu na Jose, na mamayao wale wana wa Zebedi.

57 Ilipongia jioni akenda mtu mmoja tajiri, *mtu* wa Arimathea, akiitwa Jusufu, nae mwenyewe ni mwanafunzi wa Jesu: 58 akenda huyo kwa Pilato akautaka muwili wa Jesu. Ndipo hapo Pilato akaamru apawe. 59 Jusufu akautwaa ule muwili akauzonga-zonga kitambaa cha katani kilicho safi, 60 akauweka katika kaburi yakwe yeye mpya, aliyoikomba mwambani: kisha akabingirisha jiwe kubwa mbele ya mlango wa kaburi, akenda zakwe. 61 Na pahali hapo walikuwapo

Mariamum Mumagidali na yule Mariamu wa pili, wameketi mbele ya kaburi.

62 Siku ya pili yakwe, nayo ndiyo iliyoandama baada ya Matengezo ya idi, makuhani wakuu na Mafarisai wakamkutanikia Pilato, 63 wakanena, Bwana, twakumbuka kwamba yule mdanganyifu alisema, nae akali hai, Mimi baada ya siku tatu nitainuka. 64 Basi amru itunzwe sana kaburi hata siku ya tatu; wasije wanafunzi wakwe wakenda wakamwiba, wakawambia wale wenyeji, Ameinuka kutoka kwa wafu: yakawa madanganyo ya mwisho kuwa mabaya kupita ya kwanza. 65 Pilato akawambia, Ulinzi mnao: endani mkaitunze sana kaburi kadiri ya mujuavyo. 66 Wakenda wakaitunza sana kaburi, kwa kulipiga jiwe muhuri, pamoja na ule ulinzi.

28 SIKU ya sabatu ilipokwisha kwendelea mno, kwanza kupambauka siku ya kwanza ya juma, akaja Mariamu Mumagidali na yule Mariamu wa pili kuiangalia kaburi. 2 Nacho hicho ndicho, kikazuka kitetemo kikuu cha nti, kwani alishuka malaika wa Bwana kutoka mbinguni, akenda akalibingirisha kando lile jiwe akaliketia. 3 Malaika yule sura zakwe ni kama umeme, na mavao yakwe meupe kama barafu: 4 na kwa kumkhofu kwao yule wakatetema waliokuwa wakilinda, wakawa kama wafu. 5 Akawajibu malaika wale wanawake akawambia, Msiche nyinywi: kwani nawajua kuwa mwamtafuta Jesu aliyesalibiwa. 6 Hapo hapa, kwani ameinuka kama alivyosema; ndooni mkaangalie pahali Bwana alipolala. 7 Nanywi endani, mara mkawambie wanafunzi wakwe kuwa ameinuka kutoka kwa wafu: nae huyo ndiye, yuawatangulia mbele zenu kwenda Galili: nako ndiko mtakakomuona: Haya, mimi nimekwisha wambia. 8 Wakaondoka kaburini kwa upesi, wana khofu, wana na furaha nyingi, wakenda mbio wakawapa habari wanafunzi wakwe. 9 Nae, huyo ndiye, Jesu akawakuta akawambia, Salamu kwenu; nao wakamso-

ngelea wakamshika maguu, wakamsujudia. 10 Hapo Jesu akawambia, Msiche! endani mkawape habari ndugu zangu, wende Galili, nao wataniona kuko.

11 Wao mara wa katika kwenda mjini, wengine katika wale walinzi wakenda wapa habari makuhani wakuu ya yaliyotokea pia yote. 12 Na walipokwisha kutana na wazee na kufanya mashauri, wakawapa wale asikari fedha nyingi, 13 wanena, Semani, Wanafunzi wakwe wamekuja na usiku wamemwiba wakati swiswi tulipokuwa tumelala. 14 Likisikilikana kwa liwali neno hili, swiswi tutakuja mtwaa kwa werevu, tuwaondolee nyinywi udhia. 15 Wakatwaa ile fedha, wakafanya kama walivyofunzwa: likenda neno hili likatangaa kwa Mayahudi hata hii siku ya leo.

16 Wale wanafunzi kumi na mmoja wakenda Galili, wakafikilia kilimani walipoagizwa ni Jesu. 17 Walipo muona wakamsujudu, lakini wengine walifanya tashui-shi. 18 Jesu akenda akasema nao, akawambia, Nimepawa amri yote katika mbingu na nti. 19 Basi endani mkafanye taifa zote kuwa wanafunzi, kwa kuwabaputizi kwa Jina la Baba, na la Mwana, na la Roho Mtakatifu: 20 huku mkiwafunza kuyashika niliyowaagiza yote: mimi nami ni pamoja nanywi zamani zote, hata ukamilifu wa dahari.

INJILI TAKATIFU

(MAANA, NI HABARI NJEMA)

KAMA ALIVYOILETA

MARIKO.

1 MWANZO wa Injili ya Jesu Masihi, Mwana wa Mwenyiezi Mngu.

2 Kama vile ilivyoandikwa katika chuo cha nabii Isaia:

Mimi hapa, namtuma mjumbe wangu mbele ya uso wako,

Atakaeitengeza ndia yako;

3 Sauti ya aliae barani,

Fanyani tayari ndia ya Bwana,

Nyoshani mikondo yakwe.

4 Alitokea Johana, huyo abaputiziye barani na kuhubiri mabaputizi ya toba kwa maana ya msamaha wa madhambi. **5** Ikawa kumwendea watu watokao nti nzima ya Judea, na Wajerusalem wote, wakibaputizwa ni yeye katika mto wa Jorodan, huku wakiungama madhambi yao. **6** Na Johana alikuwa amevaa nguo za manyoya ya ngamia, na mshipi wa ngovi kiunoni mwakwe, nae akila nzige na asali ya bara. **7** Ikawa kuhubiri, anena, Yuaja nyuma yangu mwenyi nguvu kunipita mimi, mtu *ambae* si kadiri yangu mimi kumwianamia kumfungulia vigwe vya viatu vyakwe. **8** Mimi nimewabaputizi kwa maji, yeye atawabaputizi kwa Roho Mtakatifu.

9 Na katika siku zile alikuja Jesu, atoka Nazarethi *nayo ni nti moja* ya Galili, akabaputizwa ni Johana katika Jorodan. 10 Mara katika kukwea juu kwakwe kutoka majini akaona mbingu kupasuka na yule Roho kama ndiwa yuamshukia juu yakwe *Jesu*: 11 ikatoka sauti ndani ya mbingu, Wewe ndiwe Mwanangu, mpenzi wangu, kwako wewe nimependezewa.

12 Papo hapo yule Roho akamtoa akamtia barani; 13 akawa mumo barani muda wa siku arubaini, yuajariwa ni Shaitani: akawa pamoja na nyama wa mwitu; ikawa malaika kumtumikia.

14 Na baada ya kusalitiwa Johana Jesu alikwenda *nti ya* Galili, akihubiri Injili ya Mwenyiezi Mngu, na kunena, 15 Wakati *wakwe* umekwisha timia, ufaume wa Mngu umekurubia: tubuni muiamini Injili.

16 Nae yuazunguka hivi kando-kando ya bahari ya Galili, akamuona Simon na Andarea nduguye Simon wavua samaki baharini kwa vimia; kwani walikuwa wavuvi. 17 Jesu akawambia, Ndooni muniandame nyuma yangu, nami tawafanya kuwa wavuvi wa watu. 18 Papo hapo wakaata nyavu zao wakamfuata. 19 Alipopata mbele punde akamuona na Jakubu mwana wa Zebedi na Johana nduguye, wa mashuani watengeza nyavu zao. 20 Mara akaweta; wakamuata babayao Zebedi mle mashuani pamoja na walioajiriwa, wakenda, wakamuandama nyuma yakwe.

21 Wakenenda hata Kaperinaum; kisha papo hapo, kwa siku ya sabatu, ilikuwa yeye kungia msikitini na kufunza. 22 Ikawa kuteshewa *wale wenyerwe* kwa mafunzo yakwe, kwani alikuwa akiwafunza kama aliye na amri, wala si kama wale wana-wa-vyuoni. 23 Kisha mara alikuwapo mtu ndani ya msikiti wao, yuna pepo mchafu: 24 akainua sauti, yuanena, Tuna nini swiswi na wewe, Jesu Mnazari? jee, hivi umekuja kwa kutuanguamiza? Nakujua u nani, u Mtakatifu wakwe Mwe-

nyiezi Mngu. 25 Kisha akamrudi, anena, Fumba kanwa, umtoke. 26 Kisha yule pepo mchafu akisha mrarua na kuinua sauti kuu, akamtoka. 27 Wakangiwa ni kituko wote, hata ikawa kuulizana wao kwa wao, wana-na, N neno gani hilo? ni ilimu mpya! hata kwa amri awaonya maroho wachafu nao, wakimsikiza! 28 Kivumi chakwe kikatangaa mara kote-kote, jimbo zima lililo kando-kando ya Galili.

29 Kisha mara, walipotoka msikitini, wakafikilia nyumba ya Simon na Andarea pamoja na Jakubu na Johana. 30 Na mkwewe Simon mamae mkewe alikuwa amelala hawezi homa; mara wakamwambia *Jesu* habari yakwe. 31 Akamwendea, akamwinua kwa kumshika mkono, homa ikamuata; akawa kuwatumikia.

32 Hata ilipokuwa jioni, wakati wa jua kutua, ilikuwa kuwatukua kwakwe wote walio hawawezi na walio na pepo. 33 Na mji mzima ulikuwa umekutanika mlangoni. 34 Akawapoza wangi waugua magonjwa mengine-mengine, akatoa na pepo wangi, wala asiwaate pepo wakanena, kwa maana wamjua.

35 Hata asubuhi namapema sana akainuka akatoka nde, akaondoka pale akenda pahali pasipokuwa na watu, ikawa kuomba Mwenyiezi Mngu hapo. 36 Wakaandamia kuko Simon na wenziwe, 37 wakampata; kisha wakamwambia, Watu wote wakutaka. 38 Akawambia, Twendeni kwengine, hata miji ya mbele, nipate hubiri huko nako; kwani kwa ajili ya hayo ndiyo niliyotokea. 39 Akenda akihubiri katika misikiti yao, nti nzima ya Galili, akitoa na pepo.

40 Akendewa ni mtu yuna ukoma, nae akimsihi-sihi, akimpigia na magoti, amwambia, Ukitaka waweza kunitakasa. 41 Akangiwa ni huruma, akanyosha mkonono wakwe, akamgusa, akamwambia, Nataka; takasika wewe. 42 Papo hapo ule ukoma ukamtoka, nae akatakata. 43 Kisha akamkataza sana, akamuondoa asimu-

weke; 44 akamwambia, Angalia usimwambie mtu neno, enda kajionyeshe kwa kuhani, upeleke na vya kutakasika kwako, kama vilivyoagizwa ni Musa, uwe ushuhuda kwao. 45 Nae akisha toka akaanza kuhubiri sana na kulitangaza jambo lile, hata Jesu asiweze tena kungia mjini dhahiri; ikawa ni kukaa nde katika mwahali msimo watu, watu wakimwendea mle-mle watoka pande zote.

2 KISHA baada ya siku kadhawakadha akenda tena Kaperinaum, watu wakasikia ya kuwa yeye yu nyumbani, 2 wakakutanika watu tele, pasisalie nafasi tena, hata mlangoni: ikawa kusema nao lile neno. 3 Waka-ja watu wamletea mtu mume yuna ugonjwa wa kupooza, nae ametukuliwa ni watu wane; 4 ilipokuwa hawapati kumkurubia kwa ajili ya msonge wa watu, wakalifumua paa papale alipo, hata walipokwisha litumbua wakakiteremsha kitanda alicholalia yule mgonjwa aliyepooza. 5 Jesu, alipokwisha iona imani yao, akamwambia mgonjwa wa kupooza, Mwanangu, dhambi zako zimesamehewa. 6 Na wengine katika wana-wa-vyuoni wa palepale wamekaa, wa katika kufanya huja myoyoni mwao: 7 Huwaje huyu kusema hivi? yuatukana Mngu. N nani awezae kusamehe madhambi asipokuwa mmoja, nae ni Mwenyiezi Mngu? 8 Papo hapo Jesu akatambua rohoni mwakwe, ya wao kuhuji hivi nafusini mwao, akawambia, N nini nyinywi kuhuji myoyoni mwenu? 9 Ni lipi lililo jepesi? ni kumwambia mgonjwa wa kupooza, Zimesamehewa dhambi zako, au ni kumwambia, Inuka, utukue na kitanda chako wenende? 10 Lakini nyinywi mpate mjua Mwana wa bin-Adamu, kuwa yuna amri duniani ya kusamehe madhambi (akamwambia mwenyi ugonjwa wa kupooza), 11 Wewe nakwambia, Inuka, utukue na kitanda chako, wende zako nyumbani kwako. 12 Nae akainuka, akatukua kitanda chakwe mara, akatoka mbele yao wote: hata

wakapigwa ni msangao pia wote, wakamtukuza Mwenyezi Mngu, wanena, Hatujaonapo namna hii!

13 Nae akatoka tena akenda kando ya bahari, ule mkutano ukamwendea pia wote ikawa kuwafunza. 14 Akipita kando-kando akamuona Lawi wa Alufayo ameketi patolewapo ushuru, akamwambia, Nifuata. Akasi-mama akamfuata. 15 Kisha alikuwa anaketi nyumbani mwakwe *yule*, *kutaka* kula chakula, na watu wangi watoao ushuru na watu wenyi dhambi walikuwa waki-kaa pamoja na Jesu na wanafunzi wakwe, kwani walikuwa wangi, wakimuandama. 16 Na wana-wa-vyuoni watu wa Kifarisi, walipomuona yuala pamoja na wenyi dhambi na watoao ushuru, ilikuwa kuwambia wanafunzi wakwe, Yuala akinwa pamoja na watoao ushuru na wenyi dhambi! 17 Jesu akasikia, kisha akawambia, Walio na afia hawana haja ya tabibu, illa walio hawawezi; sikuja kuweta wenyi haki illa wenyi dhambi.

18 Kisha ilikuwa wanafunzi wa Johana na Mafarisai wa katika kufunga; wakaja, wakamwambia, N nini maana yakwe wanafunzi wakwe Johana na wanafunzi wa Mafarisai kufunga, na hao wanafunzi wako hawafungi? 19 Jesu akawauliza, Jee, wana wa ukumbi wa harusi waweza kufunga awapo pamoja nao yeye bwana-harusi? Muda wote wawapo nae bwana-harusi pamoja nao, wao hawawezi kufunga. 20 Lakini siku zitakuja atakapoondolewa kwao yule bwana-harusi; nao wakati huo watafunga, katika siku ile. 21 Hakuna ashonae kiraka cha kitambaa kipya juu ya nguo kuukuu; na akishona, kile kitakachotiwa nayo huiendeleza zaidi, kile kipya kuiendeleza ile nguo kuukuu, ikararuka vibaya zaidi. 22 Wala hakuna atiae divei mpya katika viriba vikuukuu: na akitia, ile divei itavipasua vile viriba, ikamwaika divei, vikaharibika na viriba. Illa divei mpya hutiwa viriba vipya.

23 Ikitukia yeye alikuwa yuatembea mimeani kwa

siku ya sabatu, ikawa wanafunzi kwenenda ndiani huku wakiyavunda mashuke. 24 Ikawa Mafarisai kumwambia, Angalia, n nini wao kufanya kwa siku ya sabatu neno lisilokuwa halali? 25 Akawambia, Hamjasomapo po pote ya alivyofanya Daudi, wakati alipokuwa muhitaji na ndaa, yeye na wenziwe? 26 Alivyongia katika nyumba ya Mngu, katika enzi ya kuhani mkuu Abiatharu, akala mikate ya kuhudhurishwa, ambayo si halali kuila isipokuwa kwa *wenyewe* makuhani, akawapa na wenziwe? 27 Ikawa Jesu kuwambia, Hii sabatu ilifanyika kwa ajili ya bin-Adamu, hakufanyika bin-Adamu kwa ajili ya sabatu: 28 hata imekuwa Mwana wa bin-Adamu ndiye Bwana wa sabatu nayo.

3 KISHA akangia tena mle msikitini; pana na mtu pale mkono wakwe umemkukutaa: 2 wao wakimuingalia, asiye mpoza kwa siku ya sabatu, wapate la kwenda kumshitaki. 3 Akamwambia yule mtu yule mwenyi mkono wa kukukutaa, Inuka, usimame katika ti. 4 Akawauliza, Ni halali kwa siku ya sabatu kutenda vyema, au kutenda vibaya? kuokoa roho, au kuiua? Wao wakanyamaa. 5 Akawazungushia mato kwa kasirani, maana yuna matungu kwa walivyo wagumu myoyo yao: kisha akamwambia yule mtu, Unyoshe mkono wako. Akaunyosha: mkono wakwe ukarudi sawasawa. 6 Wakatoka wale Mafarisai, mara ile, ikawa kumfanyia vitimvi wao na Maherodia, kutaka kumuingamiza.

7 Kisha Jesu akaondoka, yeye na wanafunzi wakwe, akenda upande wa baharini: ukamuandamia mkutano mwingi, watu watokao Galili; na watokao Uyahudi, 8 na Jerusalem, na Idumea, na ng'ambu ya Jorodan, na pande za Turo na Sidon, mkutano mkuu, watu wasikiao habari ya mambo pia aliyokuwa akiyafanya, wakamwendea. 9 Akawambia wanafunzi wakwe, mashua ndogo

imkalie tayari kwa ajili ya mkutano wa watu, wasije wakamsonga. 10 Kwani alipoza watu wangi, hata *ikawa wao* kumfulia-fulia wapate mgusa, kadiri ya waliokuwa na mateso; 11 na wale maroho wachafu, killa walipo-muona, wakimuangukia nti, nao wakipiga kelele na kunena, Wewe ndiwe Mwana wa Mngu. 12 Akiwaonya sana kutomtamburisha.

13 Kisha akakwea mlimani, akaweta mwenyewe alio-wataka; wakaondoka pale walipo wakamwendea. 14 Akafanya na watu kumi na wawili *watakaokuwa* pamoja nae, tena illi kwamba apate watuma kwenda kuhubiri, 15 nao wawe na amri ya kutoa watu pepo. 16 Akampa Simon jina tena la Petero. 17 Na Jakubu *mwana* wa Zebedi na Johana nduguye Jakubu, akawapa na jina tena la Boaneriges, maana yakwe, Wana wa mititimo. 18 Na Andarea, na Filipu, na Baritolomayo, na Mathayo, na Thoma, na Jakubu wa Alufayo, na Thadayo, na Simon Mkanani, 19 na Judasi Muisikariota, nae ndiye mwenyi kumsaliti.

Kisha akenda nyumbani. 20 Ule mkutano ukakutana mara ya pili, hata ikawa hawakupata kula hata mkate. 21 Waliposikia habari ile wale karibu-zakwe, wakatoka kwenda kumshika: kwani walinena, Ana wazimu! 22 Na wale wana-wa-vyuoni, wale walioshuka kutoka Jerusalem, walikuwa kunena, Yuna Beelizebuli; tena wakinena, Huyu atoavyo pepo ni kwa mkuu wa pepo. 23 Nae akaweta akawambia, kwa mifano, Huwezaje Shaitani kumtoa Shaitani? 24 Kisha ufaume ukigawanyikana juu ya nafusi yakwe, ufaume huu hauwezi kusimama. 25 Na nyumba ikigawanyikana juu ya nafusi yakwe, haitaweza kusimama. 26 Na Shaitani kwamba ameinukia nafusi yakwe na kugawanywa hawezi kusimama; illa huwa na ukomo. 27 Kisha hawezi mtu kungia ndani ya nyumba yakwe mwenyi nguvu akavitwaa nyara vile vyombo vyakwe, asipokuwa kwanza kumfunga yule mwenyi

nguvu, kisha ndipo atakapoiteka nyumba yakwe nyara. 28 Ni kweli nawambia, ya kwamba makosa yao yote watasamehewa wana wa bin-Adamu na matukano yao ya Mngu kadiri ya watakayomtukana, 29 illa mtu awae yote atakaemtukana Roho Mtakatifu, hana msa-maha milele, amekuwa mtu wa kosa la milele. 30 Kwa vile walivyonena, Yuna pepo mchafu.

31 Wakaja mamae na nduguze, wakasimama nde, wakamletea ujumbe kumwita. 32 Na mkutano ulikuwa umeketi umemzunguka, wakamwambia, Hao ndio, mamaako na nduguzo wako nde wakutaka. 33 Akawajibu akawambia, Mamaangu na nduguzangu ni kina nani? 34 Kisha akawazungushia mato wale walioketi, waliomzunguka duwara, akawambia, Hawa ndio, mamaangu na nduguzangu! 35 Kwani awae yote mtu atakaeyafanya mapenzi ya Mwenyiezi Mngu, huyu ndiye ndugu yangu, ndiye umbu langu, ndiye mamaangu.

4 AKAANZA mara ya pili kufunza kando-kando ya bahari. Wakamkutanikia mkutano mkuu mno, hata ikawa yeye kupanda chomboni, akaketi baharini. Na ule mkutano wote walikuwa kando ya bahari juu ya nti. 2 Ikawa kuwafunza mambo mangi kwa mithali, tena katika mafunzo yakwe ilikuwa kuwambia, 3 Sikizani! Huyo ndiye, mpanda-mbeu alitoka kwenda panda. 4 Ikawa katika kupanda kwakwe, *tembe* nyengine zikaanguka kando ya ndia, nyuni wakaja wakazila. 5 Nyengine zikaanguka penyi mawe-mawe, pahali pasi-popatikana udongo mwingi; zikamea mara, kwa ule udongo kutokwenda tini sana; 6 kisha jua lilipopaa zikateketea; na kwa ajili ya kukosa shina zikakauka. 7 Nyengine zikaanguka penyi miba: ikakua ile miba, ikazisonga, zisizae. 8 Nyengine kadhawakadha zikaanguka katika udongo ulio mwema; ikawa kuzaa kwa kwenda juu na kuongea; zikazaa *moja* kwa thalathini,

na kwa sitini, na kwa mia. 9 Ikawa kuwambia, Mwenyi masikio ya kusikia nasikie.

10 Alipokuwa pahali pekee, wale watu waliomzunguka pamoja na wale kumi na wawili, walikuwa kumuuliza ya zile mithali. 11 Ikawa kuwambia, Hiyo siri ya ufaume wa Mngu mmepawa nyinywi; illa wale walio nde, kwao mambo pia huja kwa mithali: 12 illi kwamba wangaangalia, waangalie *tuu* wasielewe; wanguasikia, wasikie *tuu* wasifahamu, wasije wakawa kurejea wakasamehewa. 13 Akawauliza, Jee, mithali hii hamuijui? nanywi mtazitambuaje mithali pia? 14 Huyo mwenyi kupanda, hupanda lile neno. 15 Basi hawa ndio walio kando ya ndia, pahali lipandwapo lile neno: nao wakisha sikia mara huja Shaitani akaliondoa lile neno lililopandwa ndani yao. 16 Na hawa ni vivyo hawa wapandwao penyi mawe; ambao wakisha lisikia lile neno mara hulishika kwa furaha; 17 wala hawana shina ndani ya nafusi zao, isipokuwa wao *ni watu* wa kudumu muda mchache: kisha, kukingia kuteswa au kuudhiwa kwa ajili ya lile neno, mara hukunguwaa. 18 Na wengine wako, wale wapandwao mibani; hawa ni watu waliolisikia lile neno, 19 kisha shughuli za ulimwengu, na udanganyifu wa mali, na shauku za mambo mengine, zikingia ndani, hulisonga lile neno, likawa halizai. 20 Na wale waliopandwa katika udongo mwema ni watu ambao hulisikia neno na kulipokea, kisha wakazaa *moja* kwa thalathini na kwa sitini na kwa mia.

21 Ikawa kuwambia, Jee, ikija taa, ni kwa kutiwa tini ya pishi, au mvungu wa kitanda? si kwamba ikawekwe juu ya mwango wa taa? 22 Kwani hakuna neno lililofitamana, isipokuwa ni kwamba lipate dhihiri; wala lililositirika, illa lipate tokea wazi. 23 Mtu kwamba yuna masikio ya kusikia nasikie! 24 Ikawa kuwambia, Angaliani kwa msikialo: kipimo mpimi-

acho, mtapimiwa kicho, tena mtaongezewa. 25 Kwani aliye nacho atapawa; na asiye kuwa nacho, hata hicho alichu nacho ataondolewa.

26 Ikawa kunena, Ufaume wa Mngu ulivyokaa, ni kama mtu aliyetupa tembe ya mbeu katika nti, 27 akalala akiondoka, usiku na mtana, ile tembe ikamea ikakua, nae hajui jinsi *imeavyo*. 28 Nti huzaa yenyewe, ikamea bua mbele, kisha *likaja* shuke, shuke likatoka tembe tele; 29 hata ule mmea ukiiva, akapeleka mndu mara, kwa kuwa mavuno yamefika.

30 Ikawa kunena, Tuupigieje mithali ufaume wa Mngu? au tuufananishe na nini? 31 Ni kama tembe ya kharadali, wakati ipandwapo katika nti, na ingawa ni ndogo kuliko mbeu zote zilizo duniani, 32 lakini ikisha pandwa hukua, ikawa kubwa kuliko mboga zote, ikafanya tanzu kubwa kubwa, hata wakapata nyuni wa angani kukaa tini ya kivuli chakwe.

33 Ikawa kuwambia lile neno kwa mithali nyingi namna hii, kama walivyoweza kulisikia: 34 wala pasipokuwa na mithali hakusema nao kwa lolote, lakini alikuwa akiweleza wanafunzi wakwe yeye mambo yote faragha.

35 Na siku ileile kulipongia jioni, akawambia, Na tuvuke ng'ambu. 36 Kisha wakauata ule mkutano, wakampakia ndani ya chombo kama alivyokuwa. Na vyombo vyengine vilikuwa pamoja nacho. 37 Ikatokea dharuba kuu ya upepo, mawimbi yakapiga chombo, hata chombo kikajaa. 38 Na yeye mwenyewe alikuwa tezi amelala juu ya mto: wakamuamsha, wakasema, Mwalimu, jee, si makubwa mbele zako swiswi kupotea? 39 Akaamka, akaukemea upepo, akaiambia bahari, Nyamaza, utulie! Upepo ukavunda, kukawa shuwari kuu. 40 Akawauliza, N nini kuwa na khofu? Hamjakuwa na imani bado? 41 Wakacha kicho kikuu, wakasemezana, N nani basi huyu, hata asikizwe ni upepo tena na mawimbi?

5 WAKENDA ng'ambu ya bahari hata nti ya Wage-rasi. 2 Nae akisha shuka chomboni mara akakutwa ni mtu atoka makaburini, yuna pepo mchafu: 3 na mtu huyo makazi yakwe ni katika makaburi, wala hapakuwa na mtu tena aliyeweza kumfunga, hata kwa mkufu; 4 kwa maana ya vile alivyofungwa yeye mara nyingi kwa pingu na mikufu, akaikata mikufu akazivundavunda na pingu: wala hapakuwa na mtu aliye na nguvu za kumtia adabu. 5 Na siku zote usiku na mtana makaburini na vilimani alikuwa akipiga kelele tuu, akijikatakata kwa mawe. 6 Hata alipokwisha muona Jesu kwa mbali, akenda mbio akamuabudu. 7 Akapiga ukelele kwa sauti kuu, yuanena, N'na nini mimi na wewe, Jesu, Mwana wa Mngu Aliye-Juu-Sana? Nakuapisha kwa Mngu usiniadhibu! 8 Kwani alikuwa kumwambia, Mtoke, ewe pepo mchafu, ndani yakwe huyu mtu! 9 Akamuuliza, Jina lako n nani? akanjibu, Jina langu ndimi Jeshi, kwa kuwa tu wangi. 10 Akamsihi-sihi sana kutowatuma nde ya nti ile. 11 Na humo kilimani mlikuwa na kundi kuu la nguwe, lalisha. 12 Wakamsihi wanena, Tupeleke ndani ya nguwe, tupate wangia wao. Akawapa rukhusa. 13 Wakatoka wale maroho wachafu wakawangia wale nguwe. Likafulia tini lile kundi magengeni wakangia baharini, wapata kama alufeni, wakafa katika maji. 14 Na wale wawalishao wakakimbia, wakatoa habari mjini na mashamba. Wakenda angalia n neno gani lililopita. 15 Wakamwendea Jesu, wakamuona yule mwenyi kupagawa ni pepo, ameketi, amevaa na mavao, yuna na akili nzima, ye yule aliyekuwa na ile Jeshi, wakacha. 16 Walioona jambo lile wakawapa habari, ni mambo gani yaliyomtukia yule aliyepagawa ni pepo, wakawapa na habari ya nguwe. 17 Wakaanza kumsihi aondoke majimboni mwao. 18 Kisha alipokuwa akipanda chomboni akasihiwa ni yule aliyepagawa ni pepo

kwamba awe pamoja nae, 19 asimkubalie: akamwambia, Enenda nyumbani kwako kwa watu wako, ukawahubiri ni mambo makubwa gani Bwana aliyokutendea, na alivyokuhurumia. 20 Akaondoka, akaanza kuhubiri katika nti ya Dekapoli ni mambo makubwa gani Jesu aliyomtendea: ikawa kutaajabu watu wote.

21 Hata Jesu alipokwisha vukia ng'ambu tena kwa chombo, ulimkutanikia mkutano mkuu: nae alikuwa kando ya bahari. 22 Akaja mmoja katika wakuu wa msikiti jina lakwe akiitwa Jairu, hata akisha muona akaangukia maguuni pakwe, 23 akimsihi-sihi sana, anena, Kijana changu kike ataka kufa: *nakuomba* uje ukamweke mikono, apoe awe hai. 24 Akenda nae, ukamwandama mkutano mkuu, ikawa kumsongasonga.

25 Na mtumke mmoja aliyetokwa ni damu muda ya myaka kumi na miwili: 26 nae ni mtu aliyekuta mambo mangi kwa matabibu wangi ametapanya na vitu vyakwe vyote, wala isimfae lolote, huzidi kwendelea hali kuwa dhaifu; 27 aliposikia habari yakwe Jesu, akenda kwa nyuma akamgusa nguo yakwe. 28 Kwani alikuwa kusema, Ngaa nikigusa nguo yakwe, nitapoa. 29 Papo hapo likakauka jito la damu yakwe, akaona muwilini mwakwe kuwa amepozwa, ameondolewa mateso yale. 30 Mara Jesu alipokwisha jua katika nafusi yakwe kuwa ule uweza umtokao ndani yakwe umekwisha tokea nde, akageuka pale alipo, katika msonge wa watu, ikawa kunena, N nani aliyenigusa nguo zangu? 31 Ikawa wanafunzi wakwe kumwambia, Wauona mkutano ukusongavyo, nawe wanena, N nani aliyenigusa? 32 Nae akiangalia huko na huko, apate muona mwanamke aliyetenda neno lile. 33 Mtumke akacha, na kutetema, kwa maana amejua yaliyomtukia, akenda akamuangukia nti mbele yakwe, akamwambia kweli

yote. 34 Nae akamwambia, Binti, imani yako imekuo-
koa: enenda na amani, uwe mzima baada ya mateso
yako.

35 Yeye akali akinena, wakaja watu, watoka kwa
mkuu wa msikiti, wamwambia, Binti wako amekufa:
wamsumbuliani tena Mwalimu? 36 Na Jesu amekwi-
sha yasikia maneno yaliyonenwa, akamwambia mkuu
wa msikiti, Usiche; amini tuu. 37 Wala asimuate
mtu kwenda nae wote hata mmoja, asipokuwa Petero
na Jakubu, na Johana nduguye Jakubu. 38 Wakenda
nyumbani kwa yule mkuu wa msikiti, akaona ghasia,
watu walia sana na kuombolea sana. 39 Alipongia
ndani, akawambia, N nini kufanya ghasia na kulia?
Hakufa kijana, amelala tuu. 40 Wakamteka. Nae aki-
sha watoa nde wote, akamtwaa yule babae kijana na
mamae na wenziwe, akangia ndani mle mlimokuwa
na yule kijana; 41 akamshika mkono kijana, aka-
mwambia, Talitha kumi!—maana yakwe yakigeuzwa
ni, Ewe msichana, nakwambia inuka! 42 Mara akasi-
mama yule msichana ikawa kwenenda, kwani alikuwa
ni mwana wa myaka kumi na miwili. Mara wakapi-
gwa ni msangao mkuu. 43 Akawausia sana asiye mtu
akaijua *habari* ile; akaamru apawe chakula.

6 AKATOKA kule, kisha akenda nti yakwe yeye, wa-
nafunzi wakwe wakamuandama. 2 Hata ilipongia siku
ya sabatu akaanza kufunza watu msikitini; wangi
walipomsikia wakateshewa, wanena, Huyu ameyapata
wapi haya? nayo i jinsi gani hikima hii aliyopawa
huyu, na mambo ya ubora namna hii, yapishwayo
kwa mikono yakwe? 3 Huyu si yule fundi sara-
mala, mwanawe Mariamu, nduguyao Jakubu na Jose,
na Juda na Simon? na nduguze wanawake hawako
humu mwetu? Wakawa kutukiwa kwakwe. 4
Ikawa Jesu kuwambia, Nabii hakosi kupawa hishima,
illa katika nti yakwe yeye, na kwa karibu zakwe, na

nyumbani mwakwe. 5 Wala asiweze kufanya jambo bora lolote huko, isipokuwa aliwaweka mikono watu walio hawawezi wawili-watatu, akawapoza. 6 Ikawa yeye kutaajabu kwa wao kutoa kuwa na imani.

Akendelea kuzunguka-zunguka katika ile miji midogo-midogo akifunza watu.

7 Akaweta wale kumi na wawili waje kwakwe, akaanza kuwatuma wawili-wawili: ikawa kuwapa amri katika maroho wachafu. 8 Akawaagiza, ya kwamba wasitukue kitu cha ndiani, isipokuwa fimbo tuu; wala mikate wala mkoba wala pesa za bindoni; 9 pamoja na haya, wende wamevaa viatu: *akawakataza*, Wala msivae kanzu mbili-mbili. 10 Ikawa kuwambia, Mtakapongia ndani ya nyumba, pahali popote, kaani papo hata mtoke pahali pale. 11 Na mtakapokuwa pahali hamkukaribishwa, wala hawawasikii, tokani pahali pale, huku mkiukukuta mtanga ulio tini ya maguu yenu, uwe ushuhuda kwao. 12 Wakatoka wakahubiri kwamba *watu watubu*. 13 Ikawa kutoa pepo wangi, na kuwapaka mafuta wangi waliokuwa hawawezi, wakawapoza.

14 Mfaume Herode akaisikia *habari*: kwani jina lakwe lilikuwa kutangaa, ikawa kunena, Yule Mbaputizi Johana ameinuka kutoka kwa wafu, nayo ndiyo maana ya mambo ya ubora kutenda kazi ndani yakwe. 15 Wengine wakinena kwamba, *Huyu* ni Elija; wengine wakanena kwamba, Ni nabii, *maana*, Ni kama mmoja katika manabii. 16 Illa Herode aliposikia alinena, Johana niliyemkata kitwa mimi, amefufuka! 17 Kwani mwenyewe Herode alikuwa ametoa watu, amemshika Johana na kumfunga chumbani, kwa ajili ya Herodia, mkewe yule nduguye Filipu: kwa kuwa alimuoa. 18 Kwani Johana alikuwa akimwambia Herode, Si halali kwako kuwa na mke wa nduguyo. 19 Nae Herodia akimfanyia vitimvi na kutaka kumuua; asiweze. 20 Kwani Herode alikuwa akimcha Jo-

hana, kwa vile alivyomjua yeye ni mtumume mmoja mwenyi haki, mtakatifu, akamuhifadhi: na alipomsi-
kia ilikuwa kufanya mambo mangi, akimsikiza kwa furaha. 21 Hata ikisha patikana siku ya kufaa, Hero-
de alipowafanyia karamu walio wakubwa kwakwe siku ya maulidi yakwe, na maakida yakwe wakuu, na walio watu wa mbele katika Galili; 22 alipokwisha ngia binti wakwe yeyule Herodia na kuteza, akampendeza Herode na walioketi karamuni pamoja nae; mfaume akamwambia yule kijana mwanamke, Nitaka upenda-
cho chote, takupa. 23 Akamuapia, ya kwamba, Uta-
kachoniomba chote nitakupa hata nusu ya ufaume wangu! 24 Akatoka, akenda akamuuliza mamae, Jee, nitake nini? Akamwambia, *Katake* kitwa cha Mbapu-
tizi Johana. 25 Mara akangia kwa haraka kwa mfau-
me akamtaka haja yakwe, yuanena, Nataka hivi sasa kitwa cha mbaputizi Johana, uniletee chanoni. 26 Mfaume akafanya hamu sana, lakini kwa ajili ya alivyo-
apa na ajili ya walioketi nae karamuni, asitake kumka-
taza. 27 Mara yule mfaume akapeleka mwenyi kuti-
nda, akamuamru kwenda twaa kitwa chakwe, akenda akamkata kitwa mle chumbani, 28 akaleta kitwa cha-
kwe chanoni; akampa yule kijana, yule kijana akampa mamae. 29 Wanafunzi wakwe wakasikia habari yakwe, wakenda wakakiondoa kiwiliwili wakakizika kaburini.

30 Wakamkutanikia Jesu wale mitume, wakamwele-
za mambo yote, kadiri ya waliyofanya na kadiri ya wa-
liyoyafunza: 31 akawambia, Ndooni nyinywi wenyewe faragha, pahali pasipo watu, mkapumzike kidogo. Kwa-
ni wangi walikuja wakiondoka, nao hawana nafasi hata ya kula. 32 Wakaondoka pale wakenda mashuani hata mahali pasipo watu faragha. 33 Watu wakawaona we-
nenda, wangi wakawatambua, wakenda kuko haraka kwa maguu, wakakutanikia pahali pale kutoka miji ile yote wakitia mbele. 34 Aliposhuka *mashuani* akaona mku-

tano mkuu, akangiwa ni huruma kwa ajili yao, kwa kuwa wao ni kama kondoo wasio mtunga; akaanza kuwafunza mambo mangi. 35 Hata wakati huo mtana ulikuwa umekwendelea mno, akendewa ni wanafunzi wakwe, wanena, Pahali hapa hapana watu; na hivi mtana ume-kwendelea mno: 36 kawape *watu* rukhusa wapate ondoka, wenende mashamba na vijiji huku na huku, wakanunue vyakula. 37 Akawajibu akawambia, Wapeni nyinywi chakula. Wakamwambia, Jee, tukanunue mikate kiasi cha nusu-rupia miateni tukawape chakula? 38 Akawambia, Nyinywi mna mikate mingapi? Haya, kaangalieni. Walipokwisha ijua wakanena, Mikate mitano na samaki wawili. 39 Akawaamru ya wao kuketi kwa vikao juu ya nyasi mbiti pia wote. 40 Wakakaa masafu, pale mia pale hamsini. 41 Akaitwaa ile mikate mitano na wale samaki wawili, akaangalia juu mbinguni, akavibarikia, kisha akaivunda-vunda mikate; akawapa wanafunzi kuwaandikia watu, na wale samaki wawili akawagawanyia wote. 42 Wakala pia wote, wakashiba. 43 Wakaondoa na vipande vilivyo-vundika kiasi cha vikapu kumi na viwili vimejaa tele, na katika wale samaki pia. 44 Na walioila ile mikate ni watu alifu tano, watuwaume.

45 Mara akawashurutiza wale wanafunzi wakwe kungia mashuani mwao, illi kumtangulia kwenda ng'ambu ya pili hata Bethisaida, wakati mwenyewe aupapo rukhusa mkutano. 46 Nae akisha agana nao akaondoka akenda mlimani kwenda kuomba Mwenyiezi Mngu. 47 Kisha ulipongia usiku mashua ilikuwa kati-kati ya bahari, nae mwenyewe yu peke yakwe pwani. 48 Alipowaona wadhikika kwa kuvuta makasia, kwani upepo ulikuwa mbele, akawendea kama wakati wa zamu ya-ne ya usiku, yuenenda juu ya bahari, ikawa kutaka kuwapitia mbele. 49 Wao walipomuona yuenenda juu ya bahari wakamdhanja ni *pepo* awatokea,

wakapiga kelele: 50 kwani wote walimuona, wakafa-
zaika. Nae mara akasema nao, akawambia, Tangamkani,
ni mimi; msiche. 51 Akapanda ndani ya mashua
akawendea, upepo ukatua: ikawa kupigwa ni msangao
mno nafusini mwao. 52 Kwani haikuwelea habari ya
mikate; illa myoyo yao ilikuwa imefanya ugumu.

53 Walipokwisha vuka ng'ambu wakifika nti wa-
kenda hata Genesareti, wakatia nanga pwani. 54 Hata
wakishuka mashuani mara wakamjua, 55 wakenda
mbio kwa kuzunguka pande zile zote, wakaanza kuwa-
tukua vitandani walio hawawezi wakazunguka nao
hata pale walipomsikia kuwapo. 56 Na alimongia
mote, vijiji, miji, mashamba, walikuwa wakiwalaza
wagonjwa masokoni, nao wakimtaka sana kumgusa, na
ingawa upindo wa nguo yakwe; ikawa kupozwa kadiri
ya waliomgusa.

7 WAKAMKUTANIKIA Mafarisai, na wengine
katika wana-wa-vyuoni, *watu* waliokuja kutoka Jeru-
salem, 2 wakiwaona wengine katika wanafunzi wakwe
walavyo mikate kwa mikono najisi, maana, isiyonavywa;
3 kwani wale Mafarisai na Mayahudi wote wasiponawa
mikono mno hawali, maana wao hushika yapokewayo
kwa wazee; 4 nao watokapo sokoni wasipooga hawali;
na mambo mangi tena yako walioyapokea kuyashika,
kuoshwa vikombe, na midumu, na masufuria. 5 Waka-
muuliza wale Mafarisai na wana-wa-vyuoni, Kwa maana
gani wanafunzi wako hawafuati yapokewayo kwa wazee;
ela hula mikate kwa mikono najisi? 6 Akawambia, Ni
vyema alivyotabiri Isaia katika habari yenu nyinywi
wanafiki, kama ilivyoandikwa,

Wenyeji hawa kwa midomo hunihishimu,

Illa myoyo yao i mbali nami.

7 Lakini wao waniabuduvyo waniabudu bure,

Na ilimu waifunzayo wafunza mausio ya wana-
Adamu.

8 Hivi maagizo yakwe Mwenyiezi Mngu mmeyatupa, mwashika yapokewayo kwa wana-Adamu! 9 Akawambia, Ndiyo yaliyo, nyinywi kuyatangua maagizo yakwe Mwenyiezi Mngu kushika mupokeanayo. 10 Kwani Musa alinena, Muhishimu babaako, na mamaako; na, Amtajae babae au mamae kwa uovu nafe. 11 Nanywi mwanena, Mtu atakapomwambia mamae au babae, Ni Kurubani, maana, ni Vipawa, *hivyo*, kadiri ya vilivyokuwa kwangu vya kukufaa wewe; 12 hamumuati tena akamfanyia babae au mamae neno liwalo lote; 13 mkawa kulitangua neno lakwe Mwenyiezi Mngu kwa kupokeana kweni mpokeanayo. Nanywi ni mangi tena muyafanyayo mfano wa hayo. 14 Akawita tena ule mkutano umkurubie alipo, akawambia, Nisikizani nyote, mufahamu: 15 Hakuna kilicho nde ya bin-Adamu, ambacho kikimngia chaweza kumtia najisi: isipokuwa vintokavyo bin-Adamu ndivyo vintavyo bin-Adamu najisi. 17 Hata alipokwisha ngia nyumbani kuuata ule mkutano, ikawa wanafunzi wakwe kumuuliza maana yakwe ile mithali. 18 Akawambia, Jee, hivi mu wapumbavu nanywi? Hamkufahamu ya kwamba cha nde kiwacho chote kikimngia bin-Adamu hakiwezi kumtia najisi; 19 kwa kuwa hakimngii ndani ya moyo, illa tumboni mwakwe, kisha kikamtoka kikenda chooni? *Nayo aliyanena* kwa maana ya kusafi vyakula vyote. 20 Ikawa kunena, Kimtokacho bin-Adamu, hiki chamtia bin-Adamu najisi. 21 Kwani ni kutoka ndani, katika myoyo ya wana-Adamu, zitokavyo zile huja mbovu; uzinifu, 22 wivi, uuwaji, kutwaa wake wa watu, kutamani vitu vya watu, uovu, khadaa, ulanifu, jito ovu, kutukanana, kiburi, uchache wa mawazo: 23 maovu haya pia yote hutoka ndani, nayo yamtia bin-Adamu najisi.

24 Kisha akaondoka pale akenda pande za mipaka ya Turo na Sidon. Akangia ndani ya nyumba moja,

akataka asijulikane ni mtu; asiweze kufitamana. 25 Illa mara mwanamke ambae kijana chakwe kike yuna pepo mchafu, alisikia habari yakwe, akaja akamu-angukia maguuni pakwe. 26 Nae ni mwanamke wa Kiyunani, kabila yakwe ni Mfenike wa Kisuraya: ikawa kumtaka amtote pepo katika mwanawe. 27 Akamwambia, Kwanza waate wakashibe wale wana, kwani si vyema kutwaa mikate yao wana kuwatupia mbwa. 28 Akamjibu, akamwambia, Naam, Bwana, kwani hata mbwa walio tini ya meza hula katika tembe waangushazo wana. 29 Akamwambia, Kwa ajili ya maneno haya, enenda; pepo amekwisha mtoka mwanayo. 30 Akiondoka akenda nyumbani kwakwe, akamuona yule kijana amelala kitandani, pepo amekwisha mtoka.

31 Akatoka tena pande za Turo akapita ndani ya Sidon akenda hata bahari ya Galili katikati ya pande za Dekapoli. 32 Wakamletea *mtu mmoja* kiziwi nae yuna kigugumizi, wakamtaka sana amuweke mkono. 33 Akamtwaa akamwepua na mkutano *akenda nae* faragha, akatia vyanda vyakwe masikioni mwakwe, akatema mate akamgusa ulimi wakwe; 34 akisha angalia juu mbinguni akaugua, akamwambia, Efatha, maana yakwe, Funguka. 35 Yakafunguka masikio yakwe, kikalegea kifungo cha ulimi wakwe, ikawa kusema sawasawa. 36 Akawausia kutomwambia mtu, lakini kadiri ya alivyowausia, wakazidi tuu kuitangaza habari. 37 Ikawa wao kuteshewa mno-mno, huku wanena, Pia ametenda vyema: viziwi yuawafanya kusikia, na mabubwi kusema.

8 KATIKA siku zile, ulipokuwapo mkutano mkuu mara ya pili, nao wakakosa chakula, akaweta wanafunzi wakwe akawambia, 2 Nauonea huruma mkutano, kwa kuwa leo ni tatu wadumu pamoja nami hawana chakula; 3 nami nitakapowapa rukhusa, kuwapeleka majumbani

mwao na ndaa, watazima myoyo ndiani; na wengine wao watoka mbali. 4 Wanafunzi wakwe wakamjibu, *Kama* hapa atapata wapi mtu kuwashibisha watu hawa mikate, hapa barani? 5 Akawauliza, mna mikate mingapi? Wakasema, Sabaa. 6 Akauamru ule mkutano kuketi nti; akaitwaa ile mikate sabaa, alipokwisha shukuru akaivunda, ikawa kuwapa wanafunzi wakwe kuwaandikia; wakauandikia mkutano. 7 Wana na samaki wadogo wachache; akisha wabarikia, akawambia kuwaandikia na hawa. 8 Wakala, wakashiba, wakaondoa na masaza ya vipande vilivyovundika, kapu sabaa. 9 Na waliokuwapo wapata watu alifu nne; kisha akawapa rukhusa. 10 Mara akapanda mashuani pamoja na wanafunzi wakwe, akaja pande za Dalu-manutha.

11 Wakatoka wale Mafarisai, wakaanza kujadiliana nae, kutaka kwakwe ishara itoke mbinguni, maana, wamjaribu. 12 Akaugua mno rohani mwakwe, akana, N nini kizazi hiki kutaka ishara? Ni kweli nawambia, hakiipawi ishara kizazi hiki. 13 Akawaata akapanda chomboni tena mara ya pili, akenda zakwe ng'ambu ya pili.

14 Wakasahau kutukua mikate, na mashuani hawana illa mkate mmoja tuu. 15 Ikawa kuwaamru, anena, Tunzani! jilindeni na tatu ya Mafarisai na tatu ya Herode. 16 Ikawa wao kukindana wenyewe kwa wenyewe, wanena, Hatuna mikate. 17 Jesu akajua neno lile akawambia, N nini nyinywi kukindana kwa kukosa kwenu mikate? Jee, hamjafahamu, wala haya-jawelea? myoyo yenu jee imefanya ugumu? 18 Mli-vyo na mato hamuoni? mli-vyo na masikio hamsikii? wala hamkumbuki? 19 Ile mikate mitano nilipoi-vunda na kuwapa wale alifu tano, mlitukua vikapu vingapi vimejaa vipande vilivyovundika? Wakamwa-mbia, Kumi na viwili. 20 Na ile sabaa ya watu alifu

nne, mliondoa kapu nyingapi, zimejaa vipande vilivyo-vundika? Wakamwambia, Sabaa. 21 Akawauliza, Hata sasa hamjafahamu?

22 Wakafika Bethisaida, wakamletea mtu kipofu, wakamtaka sana amguse, 23 akaushika mkono wa yule kipofu, akenda nae nde ya kijiji; akatema mate matoni mwakwe, akamuweka na mikono, akamuuliza, Jee, waona kitu? 24 Yule alipokwisha inua mato yakwe akanena, Naona watu: maana, nawaona kama miti, wenenda. 25 Hapo akamuweka mikono mara ya pili matoni mwakwe; akaangaza mato: akarejea hali yakwe kuwa mzima, akiona vitu vyote, upeo wa mato. 26 Akampeleka nyumbani kwakwe, akamwambia, Hata katika hicho kijiji usingie.

27 Akatoka Jesu na wanafunzi wakwe, wakenda vijiji vya Kaisarea-kwa-Filipu: hata wakipata ndiani ikawa kuwauliza wanafunzi wakwe, yuanena, Watu wasema kuwa n nani mimi? 28 Wakamwambia ya kwamba *Wengine wasema u* Mbaputizi Johana; na wengine, Elija; na wengine nao ya kwamba u mmoja katika manabii. 29 Yeye akawambia, Nyinywi mwasema mimi n nani? Petero akamjibu akamwambia, Wewe ndiye Masihi. 30 Akawaagiza wasimwambie mtu habari yakwe. 31 Akaanza kuwafunza ya kwamba imempasa Mwana wa bin-Adamu kupatikana ni mambo mangi, na kukataliwa ni wazee na makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, na kuuwawa, na baada ya siku tatu kusimama tena. 32 Na neno lile alikuwa kulinena wazi-wazi. Petero akamtwaa, akaanza kumkemea. 33 Nae akazunguka, hata alipowaona wanafunzi wakwe, akamkemea Petero, akamwambia, Rudi nyuma yangu, Shaitani: kwa kuwa huyafikiri ya Mngu, illa ya watu. 34 Akaweta ule mkutano waje kwakwe pamoja na wanafunzi wakwe, akawambia, Kwamba mtu yuataka kuniandama, najikanye mwenyewe atukue na msalaba

wakwe, anifuata. 35 Kwani atakae kuiponya nafusi yakwe huyu ataiangamiza: na atakae kuiangamiza nafusi yakwe kwa ajili yangu mimi na hiyo injili, huyu ataiponya. 36 Kwani yamfaani bin-Adamu aupatapo pato ulimwengu mzima akakhasiri nafusi yakwe? 37 Kwani angetoa kitu gani yule bin-Adamu badala ya nafusi yakwe? 38 Kwani huyo atakaeona haya kwangu mimi na maneno yangu katika kizazi hiki cha uzinifu na madhambi, na Mwana wa bin-Adamu atamuonea haya yeye, hapo atakapokuja katika utukufu wa Babae pamoja na malaika watakatifu. 9 KISHA ikawa kuwambia, Ni kweli nawambia ya kwamba hapa pana wengine katika waliosimama, ambao hawataonda mauti kamwe, hata wauone ufaume wa Mwenyiezi Mngu umekwisha kuja kwa nguvu.

2 Kisha baada ya siku sita Jesu akawatwaa Petero na Jakubu na Johana, akawakweza juu ya kilima kirefu peke yao faragha: akageuzwa sura zakwe mbele yao. 3 Mavao yakwe yakawa ya kumemetuka, meupe mno, jinsi hiyo hakuna dobi mmoja duniani awezae kuyatia weupe kama huo. 4 Wakatokewa ni Elija pamoja na Musa, nao wakisemezana na Jesu. 5 Akajibu Petero akamwambia Jesu, Bwana Mkubwa, ni vye-ma swiswi kuwa hapa: na tufanye hema tatu, moja yako wewe, na moja ya Musa, na moja ya Elija. 6 Kwani hajui la kujibu; kwa kuwa walikuwa wakicha sana. 7 Kilikuwa kiwingu kikawatia uvuli; sauti ikatoka katika kiwingu, Huyu ndiye Mwanangu mpenzi wangu; msikizeni yeye! 8 Mara hiyo wakiangalia huku na huku hawamuoni mtu asipokuwa ni Jesu pekee, yeye na wao tuu.

9 Hata wakishuka kilimani akawaagiza, wasimwambie mtu waliyoyaona, illa yule Mwana wa bin-Adamu atakapokwisha simama mara ya pili kutoka kwa wafu. 10 Na neno lile wakashika wakawa nalo wenyewe,

huku waulizana wao kwa wao n nini maana yakwe huko kusimama mara ya pili kutoka kwa wafu? 11 Wakamuuliza, wanena, Wana-wa-vyuoni hunena kwa-mba kwanza imepasa kuja Elija. 12 Nae akawambia, Ni kweli Elija huja kwanza akarejeza yote upya; basi katika Mwana wa bin-Adamu imeandikwa kwa maana gani, ya kuwa atapatikana ni mambo mangi na mwisho wakwe adhiliwe? 13 Illa nawambia ya kwa-mba Elija nae amekwisha kuja, wamemtenda na kadiri ya waliyotaka, kama alivyoandikiwa.

14 Hata wakipata kwa wale wanafunzi wakaona mkutano mkuu umewazunguka, na wana-wa-vyuoni wajiadiliana nao. 15 Kumuona kwao ule mkutano wakangiwa ni kituko, wakamwendea mbio, wakampa salamu. 16 Akawauliza, Mwajiadiliana nini na wao? 17 Mtu mmoja wa mkutanoni akamjibu, Ewe Mwalimu, nilikuwa nimekuletea mwanangu, yuna pepo asiyesema: 18 nae amshikapo pote humrarua, akatokwa ni povu, akakaza meno, akanyauka nafusi yakwe; hawambia wanafunzi wako wamtote *pepo*, wasimuweze. 19 Akawajibu akawambia, Enywi kizazi kisicho imani, niwe kwenu hata lini? nitukue nanywi hata lini? Kamtwaeni muje nae kwangu. 20 Wakamleta kwakwe; hata akisha muona, mara ile, pepo akamsokota sana, akaanguka na nti, ikawa kugaagaa *na nti* huku yuatokwa ni povu. 21 Akamuuliza babae, Yapata zamani gani tangu alipokutwa ni haya? Akamwambia, Tokea udogo wakwe. 22 Nae mara nyingi akimtupa motoni na majini kutaka kumuangamiza: illa wewe kwamba waweza lo lote, kwa kutuhurumia swiswi, tusaidie. 23 Na Jesu akamwambia, Kwamba waweza! Mambo yote yawezekana kwa aaminiye. 24 Mara ile babae kijana akapiga ukelele, huku yuanena, Naamini, nisaidia kwa kukosa imani kwangu. 25 Na Jesu akiuona mkutano wafuliana kwakwe mbio, akamkemea yule pepo najisi,

akamwambia, Ewe pepo uliye bubwi, nawe u kiziwi, mimi nakuamru, mtoke, kisha simugie tena milele. 26 Akapiga ukelele, akamsokota sana, kisha akamtoka. Akakaa kama aliyekufa, hata ungi wao wakasema, Amekufa. 27 Illa Jesu akamshika mkono akamuinua; akasimama. 28 Hata akisha ngia nyumbani ikawa wanafunzi wakwe kumuuliza, faragha, Mbona swiswi hatukuweza kumtoa! 29 Akawambia, Namna hii hawapati tolewa kwa lolote, isipokuwa kwa kumuomba *Mwenyezi Mngu*.

30 Wakatoka huko ikawa kwenenda ndani ya Galili, na mwenyewe alikuwa hapendi ajue mtu: 31 kwani ilikuwa kuwafunza wanafunzi wakwe, akiwambia, Mwanawa bin-Adamu yuenda tiwa mikononi mwa watu, nao watamuua: hata akisha uwawa, baada ya siku tatu atainuka mara ya pili. 32 Nao hawakulijua neno lile, wakacha kumuuliza.

33 Kisha wakafika Kaperinaum: hata alipopata nyumbani akawauliza: Mlishindania nini hapo ndiani? 34 Wakanyamaa: kwani ndiani walilokuwa wameshindania wenyewe kwa wenyewe ni aliye mkubwa ni yupi? 35 Akaketi, kisha akaweta wale kumi na wawili, akawambia, Kwamba ataka mtu kuwa wa mbele, nawe wa mwisho kuliko wote, awe mtumishi kwa wote. 36 Akatwaa kijana kimoja akakisimamisha katikati yao: akisha kitukua mikononi akawambia, 37 Killa atakaekipokea kimojawapo vijana namna hii kwa jina langu, huyu yuanipokea mimi; na anipokeae mimi huyu hanipokei mimi tuu, humpokea na aliyenituma.

38 Johana akamwambia, Mwalimu, tulimuona mtu yuatoa pepo kwa jina lako: naswi tukamkanya, kwa kuwa hatufuati. 39 Na Jesu akanena, Msimkanye: kwani hapana mtu atakaefanya neno la ubora kwa jina langu, nae akaweza kwa wepesi kunitaja kwa uovu. 40 Kwani asiyekuwa juu yetu, huyu yu upande wetu.

41 Kwani atakaewanweshwa nyinywi kikombe kimoja cha maji kwa maana ya kuwa mu watu wa Masihi, ni kweli nawambia, huyu hakosi ataipata ijara yakwe. 42 Na atakaemkunguwaza mmoja wapo hawa wadogo waaminio kwangu, ni afudhali kwamba avikwe mtu huyu jiwe asagialo punda shingoni mwakwe na kutupwa baharini. 43 Nawe ukikunguwazwa ni mkono wako, ukate *utupe*: ni vyema *zaidi* kungia uzimani uli hali u kigutu, kama kuondoka ukenda jahanamu uli na mikono miwili, ukangia katika moto usiozimika. 45 Nawe ukikunguwazwa ni guu lako, likate, *ulitupe*: ni vyema *zaidi* kungia uzimani uli hali u kiguu, kama kutupwa katika jahanamu uli na maguu mawili, ukangia katika moto usiozimika. 46, 47 Nawe ukikunguwazwa ni jito lako, ling'oe ulitupe; ni vyema *zaidi* wewe kungia katika ufaume wa Mwenyiezi Mngu uli hali una tongo, kama kutupwa katika jahanamu uli na mato mawili; 48 pahali ambapo funza lao halifi, wala ule moto hauzimi. 49 Kwani killa mtu hutiwa munyu kwa moto. 50 Ni mwema munyu; lakini ukitokwa ni tamu yakwe ule munyu mtautia kiungo gani? Iwani na munyu ndani ya nafusi zenu, nanywi kaani nyinywi kwa amani nyinywi kwa nyinywi.

10 AKAONDOKA huko akenda akangia pande za Uyahudi na za ng'ambu ya Jorodan, wakamkutanikia tena makutano; nae akiwafunza tena kama mazoea yakwe. 2 Wakamwendea katika Mafarisai, ikawa kumuuliza, Ni halali mtu kumuata mkewe? *maana* wamjaribu. 3 Nae akawajibu akawambia, Musa aliwaagizaje? 4 Wakanena, Musa alituatilia kuandika khati ya talaka, na kumuata. 5 Jesu akawambia, Ni kwa maana ya myoyo yenu kuwa migumu ndipo akawaandikia maagizo haya. 6 Lakini tangu asili ya kuumba aliwafanya hawa *wa* kiume na hawa *wa* kike. 7 Kwa ajili ya hayo mtu atawaata babae na mamae, ashikamane na mkewe; 8

iwe wale wawili kuwa kiwiliwili kimoja. Hata imekuwa wao si wawili tena, wamekuwa ni kiwiliwili kimoja. 9 Basi hicho alichokitangamanisha pamoja Mwenyiezi Mngu, bin-Adamu nasikitanganue. 10 Hata *wakisha fika* nyumbani ilikuwa wale wanafunzi kumuuliza mara ya pili katika habari hiyo. 11 Akawambia, Killa mtu atakaemuata mkewe akamuoa mwengine, yuafanya uzinifu juu yakwe; 12 nae akisha tokana na mumewe, atakapoolewa ni mume mwengine, yuazini.

13 Ikawa watu kumpelekea vijana apate wagusa; wale wanafunzi wakiwakemea. 14 Jesu akiona yale yakamtukiza, akawambia, Waateni watoto wanijilie, siwakanyeni: kwani ufaume wa Mwenyiezi Mngu ni wa kama hawa. 15 Ni kweli nawambia, asiyeupokea ufaume wa Mwenyiezi Mngu kama vile mtoto, hangii ndani yakwe kamwe, awae yote. 16 Kisha akawatukua mikononi mwakwe, ikawa kuwabarikia, huku akiwaweka mikono.

17 Kutoka kwakwe nde akipata ndiani, mtu mmoja akamwendea mbio, alipokwisha kumpigia magoti, ikawa kumuuliza, Mwalimu mwema, nifanye neno gani illi niurithi uzima wa milele? 18 Jesu akamjibu, akamwambia, Kwani kunita mwema? Hakuna *aliye* mwema asipokuwa mmoja, *nae ni* Mwenyiezi Mngu. 19 Wayajua maagizo, Usiue, Usizini, Usiibe, Usishuhudie uwongo, Usinyang'anye, Muhishimu babaako na mamaako. 20 Nae akamwambia, Ewe Mwalimu, haya yote nimeyashika tokea ujana wangu. 21 Jesu alipokwisha muangalia akampenda; akamwambia, Neno moja limekupungukia; enenda, kauze ulivyo navyo vyote, uwape masikini, nawe utakuwa na akiba mbinguni: kisha uje unifuata. 22 Kusikia kwakwe neno lile sura zakwe zikamgeuka, akenda na majonzi; kwa kuwa yuna mali mangi.

23 Jesu akaangalia pambizoni mwakwe, kisha aka-

wambia wanafunzi wakwe, Hapana shida kama wenyi mali kuungia ufaume wa Mwenyezi Mngu! 24 Wakeshewa wanafunzi kwa maneno yakwe. Jesu akawajibu tena, akawambia, Vijana, jinsi ilivyo shida waliotegemea mali kungia ndani ya ufaume wa Mwenyezi Mngu! 25 Kupenya ngamia katika tundu ya sindano ni wepesi zaidi ya kungia mwenyi mali katika ufaume wa Mwenyezi Mngu. 26 Ikawa kuteshewa mno-mno, wakamwambia, Basi n'nani awezae kuokoka? 27 Akawaangalia Jesu, akawambia, Kwa watu haiwezekani, isipokuwa kwa Mwenyezi Mngu huwezekana: kwani mambo yote yawezekana kwa Mwenyezi Mngu. 28 Alianza Petero kumwambia, Hivi swiswi tumeata mambo yote, tume-kufuata wewe. 29 Jesu akasema, Ni kweli nawambia, hakuna mwenyi kuata nyumba yakwe au nduguze waume na wake, au mamae, au babae, au wana, au mashamba, kwa ajili yangu na ajili ya injili; 30 illa hupata moja kwa mia sasa wakati huu: *kupata* nyumba, na ndugu waume, na ndugu wake, na mamaze, na wana-we, na mashamba, pamoja na kuudhiwa, na katika uli-mwengu ujao maisha ya milele. 31 Lakini wangi walio mbele watakuwa wa nyuma, na walio nyuma kuwa mbele.

32 Nao walikuwa ndiani wakwea kwenda Jerusalem, na Jesu awatangulia mbele; ikawa wao kungiwa ni kituko, na waliofuata wakifanya khofu. Akawatwaa tena wale kumi na wawili akaanza kuwambia yatakayokuja kumpata: 33 kana kwamba, Hivi twakwea kwenda Jerusalem, na Mwana wa bin-Adamu atatiwa mikononi mwa makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, wamuhukumu mauti, wantia mikononi mwa zile taifa: 34 wamtezee, wamteme mate na kumpiga mijeledi, na kumuua; na baada ya siku tatu atasimama tena.

35 Wakamsongelea karibu Jakubu na Johana, wana wa Zebedi, wakamwambia, Mwalimu, twataka utufanyie tutakalokuomba lote. 36 Nae akawambia, Mwataka

niwafanyie kama lipi? 37 Wao wakamwambia, Tupe swiswi, mmoja wetu aketi upande wa mkono wako wa kuume na mwenziwe aketi upande wa mkono wako wa kushoto, katika utukufu wako. 38 Jesu akawambia, Hamjui mtakalo. Jee, mwaweza kunwa ya kikombe ninwiacho mimi au kubaputizwa mabaputizi nibaputiziwayo mimi? 39 Wakamwambia, Twaweza. Na Jesu akawambia, Ya kikombe ninwiacho mimi mtakunwa, na mabaputizi nibaputiziwayo mimi mtabaputizwa: 40 lakini kule kuketi upande wa mkono wangu wa kuume, au upande wa mkono wangu wa kushoto, si langu mimi kuwapa, illa hupawa walioandaliwa. 41 Waliposikia wale kumi wakaanza kuwakasirikia Jakubu na Johana. 42 Jesu akaweta, kisha akawambia, Mwajua hao wahasibiwao kuwatawala zile taifa, ya kwamba hujifanya ni mabwana juu yao, na wakubwa wao wajifanya ni mahakimu yao. 43 Haitakuwa hivyo kwenu nyinywi: illa mtu awae yote atakaekuwa mkubwa kwenu, atakuwa mtumishi wenu: 44 na mtu kwenu nyinywi atakaekuwa wa kwanza, atakuwa ndiye mtumwa wa wote. 45 Kwani na yule Mwana wa bin-Adamu nae hakuja kwa kutumikiwa, illa kwa kutumika yeye, na kuitoa nafusi yakwe kuwa makombozi badala ya wangi.

46 Wakenda hata Jerikho: hata katika kutoka kwakwe mle katika Jerikho yeye na wanafunzi wakwe na mkutano mkuu, mtu mmoja mwana wa Timeo, jina lakwe akiitwa Baritimeo, nae ni kipofu aombae sadaka, alikuwa ameketi kando ya ndia. 47 Akisikia ya kuwa huyo ni Jesu Mnazari, akaanza kupiga kelele na kunea; Mwana wa Daudi, Jesu, nihurumia! 48 Watu wangi wakimkanya apate nyamaza: yule na kuzidi sana sana kupiga kelele: Mwana wa Daudi, nihurumia! 49 Jesu akasimama akanena, Mwiteni. Wakamwita yule kipofu, wakamwambia, Tuza moyo wako, inuka, yuakwita. 50 Nae akatupa nguo yakwe ya kujitanda,

akainuka, akamwendea Jesu. 51 Jesu akamjibu akana, Wataka nikufanyieni? Yule kipofu akamwambia, Saidi yangu, nataka nirejee kuona. 52 Na Jesu akamwambia, Haya, enenda; imani yako imekupoza! Mara akarejea kuona, ikawa kumfuata ndiani.

11 HATA wakisongea karibu na Jerusalem, kufika kwao Bethifage na Bethania, kulekea kilima cha Mizeituni, akatuma wawili katika wanafunzi wakwe, 2 akawambia, Enendani katika kijiji kilichowakabili; mkingia ndani yakwe mara mtamuona mwana wa punda amefungwa, ambae hajapandwa popote ni bin-Adamu awae yote; mfungueni muje nae hapa. 3 Na mtu akiwauliza, Kwani kufanya hivi? semani, Bwana yuna haja nae; mara atamleta tena hapa. 4 Wakenda wakamuona mwana wa punda amefungwa mlangoni nde ndiani, wakamfungua. 5 Ikawa kuulizwa ni wengine katika waliosimama pale, Mwafanyani, kumfungua mwana wa punda? 6 Nao wakamwambia kama vile alivyonena Jesu; wakawaata. 7 Wakenda na yule mwana wa punda hata kwa Jesu, wakamtandika nguo zao juu yakwe, akaketi juu yakwe. 8 Na wangi wakatandika nguo zao ndiani: wengine *wakatandika* matawi ya miti, wameyatema mashambani. 9 Waliotangulia na waliofuata wakipiga kelele, Hosana, amebarikiwa huyu ajae kwa jina la Bwana: 10 Umebarikiwa ufaume ujao, wa babaetu Daudi: Hosana kwa juu sana!

11 Akangia ndani ya Jerusalem, akenda hekaluni; hata alipokwisha yaangalia *yafanywayo* yote, kisha kwa vile mtana ulivyokuwa umekwenda mno, akatoka akenda Bethania pamoja na wale kumi na wawili.

12 Asubuhi yakwe walipotoka nde ya Bethania, akaona ndaa. 13 Alipoona mtini mmoja kwa mbali una majani, akenda kwenda aone ngawa cho chote juu yakwe: hata akisha uendea akauona hauna kitu isipo-

kuwa majani; kwani haukuwa wakati wa tini. 14 Akaujibu akauambia, Mtu asile kwako matunda baada ya leo milele. Na wanafunzi wakasikia.

15 Wakafika Jerusalem: akangia ndani ya hekalu, akaanza kuwatupa nde waliokuwa wenyi kuza na kununua ndani ya hekalu; na meza zao wabadilio fedha, na viti vyao wauzao ndiwa akavipindua; 16 nae hakumuata mtu awae yote kutukua chombo katika hekalu. 17 Ikawa kufunza, akiwambia, Jee, haikua-ndikwa kwamba, Nyumba yangu itaitwa ni nyumba ya kusalia taifa zote? nanywi mmeifanya ni pango ya wevi. 18 Wakasikia habari wale makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, ikawa wao kutafuta wamuangamizeje, kwani walimcha; kwa kuwa lile kundi lote la watu lilikuwa likiteshewa kwa mafunzo yakwe.

19 Na killa ikifika jioni alikuwa akitoka nde ya mji.

20 Na asubuhi walipopita wakauona ule mtini ume-kauka tangu shinani. 21 Petero akikumbuka *habari ile* akamwambia, Bwana mkubwa, angalia mtini ulioua-piza, umesha kauka. 22 Jesu akawajibu akawambia, Iwani na imani ya Mngu! 23 Ni kweli nawambia, ya kuwa killa atakaekiambia kilima hiki, Tekuka utupike baharini, wala hafanyi tashuishi moyoni mwakwe, illa huamini ya kwamba alinenalo lawa, litakuwa kwakwe lilo. 24 Kwa ajili ya hayo nawambia, nyinywi mambo yote kadiri ya msaliyo na kuomba, aminini ya kuwa mmeyapata, nayo yatakuwa kwenu. 25 Nanywi killa mtakaposimama kusali, sameheni, kwamba mna neno na mtu, illi Babaenu aliye mbinguni apate wasamehe nanywi makosa yenu.

27 Wakenda tena Jerusalem; na katika kutembea hekaluni akendewa ni makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni na wazee; 28 wakamuuliza, Ni kwa amri gani utendavyo haya? tena n nani aliyekupa amri kutenda

haya? 29 Na Jesu akawambia, Tawauliza neno moja, nanywi nijibuni, kisha tawambia ni kwa amri gani nitendavyo haya. 30 Mabaputizi yakwe Johana yatoka mbinguni au yatoka kwa wana-Adamu? nijibuni. 31 Ikawa kukindana wao kwa wao, wanena, Tutakaposema, Yatoka mbinguni, atasema, Kwani basi hamkumua-mini? 32 Illa tusemapo yatoka kwa wana-Adamu, wakawacha wenyeji: kwa kuwa watu wote walikuwa wakimkubali Johana kuwa nabii wa kweli. 33 Wakamjibu Jesu, wakasema, Hatujui. Jesu akawambia, Wala mimi siwambii ni kwa amri gani nitendavyo haya.

12 AKAANZA kusema nao kwa mithali: Mtu *mmoja* alipanda shamba la mizabibu akazungusha ugo, akati-mba akafanya birika ya tini kwa tini; akajenga na buruji, akapangisha wakulima; kisha akasafiri. 2 Hata *ukifika* wakati wakwe *akatoa* mtumwa akamtuma kwa wakulima, kwenda twaa kwa wakulima katika matunda ya shamba la mizabibu. 3 Wakamshika wakampiga, wakamrejeza utupu. 4 Kisha *akatoa* mtumwa tena, akamtuma kwao; nae wakamtia jaraha za kitwa, wakamuabisha. 5 Akamtuma na mwingine, nae wakamuua; na wengine wangi, hawa wakapigwa na hawa wakauwawa. 6 Yuna *mmoja* amebaki, *nae ni* mwanawe mpenzi wakwe; mwisho wakwe *akamtoa* huyo, akamtuma kwao, yuanena, Watamsitahi mwana-ngu. 7 Bali wale wakulima wakasemezana wao kwa wao, Huyu ndiye mrithi; haya na tumuue, urithi uwe wetu swiswi. 8 Wakamshika wakamuua, wakamtupa nde ya shamba la mizabibu. 9 Basi afanyeje yule Bwana mwenyi shamba la mizabibu? Atakuja waangamiza wale wakulima, lile shamba la mizabibu awape *wakulima* wengine. 10 Maandiko haya hamjayasoma?

Jiwe walilolikataa waashi

Limekuwa ndicho kitwa cha pembe:

11 Neno hili latoka kwa Bwana,

Nalo n la kutaajabisha matoni mwetu swiswi.

12 Wakatafuta ndia ya kumshika, wakacha lile kundi la watu; kwani wamejua kwamba mithali hii amewapiga wao: basi wakamuata, wakenda zao.

13 *Wakatoa* wengine katika Mafarisai na Maherodia, wakawatuma kwakwe, wapate muinda katika maneno yakwe. 14 Hata walipofika wakamwambia, Ewe Mwalimu, twakujua u mtu wa kweli, wala humjali mtu awae yote: kwani huoni nyuso za wana-Adamu, wafunza hakika ndia yakwe Mwenyiezi Mngu. Jee, kumpa Kaisari taja, ni halali, ni haramu? 15 Tumpe, tusimpe? Illa yeye akaujua ule unafiki wao, akawambia, Kwani kunionda nyinywi? nileteani dinari nipate iangalia. 16 Wakamletea. Akawauliza, Ni wa nani sanamu huyu na maandishi haya? Wakamwambia, Ni vya Kaisari. 17 Jesu akawambia, Kaisari mlipeni vya Kaisari, na Mwenyiezi Mngu mlipeni vya Mwenyiezi Mngu. Wakamtaajabia mno.

18 Akendewa ni Masadukai, ambao wanena kwamba hakuna kufufuliwa; wakamsaili, wakanena, 19 Mwalimu, Musa alituandikia ya kwamba, Mtu atakapokufiliwa ni nduguye, akasalia mkewe nyuma yakwe, wala hakuata mwana, nduguye yule maiti namtwae mkewe, amsimamishie kizazi nduguye. 20 Walikuwako watu sabaa ndugu moja: wa kwanza akatwaa mke, akafa asiate kizazi. 21 Yule mwanamke akatwawa ni wa pili, akafa huyu, hokusaza kizazi, na wa tatu kadhalika kama vile; 22 wote sabaa wasiate kizazi. Mwisho wakwe baada ya wote na yule mwanamke nae akafa. 23 Ehe, katika kufufuliwani watu hawa ni yupi mmojawapo atakaekuwa ni mkewe? kwa kuwa alikuwa ni mke wa wote sabaa. 24 Jesu akawambia, Hivi hampotei, kwa msivyoyajua maandiko, wala uwezo wakwe Mwenyiezi Mngu? 25 Kwani hapo watakaposimama kutoka kwa

wafu, hawaoi wala hawaozwi ; hukaa kama vile malaika walio mbinguni. 26 Ela katika habari ya wafu, ya kuwa wafufuka, hainjasoma katika chuo cha Musa, *Sura* iletayo habari ya Mti, Mwenyiezi Mngu alivyosema nae, akanena, Mimi ni Mngu wa Iburahimu, na Mngu wa Isa-aka, na Mngu wa Jakubu ? 27 Yeye si Mngu wa wafu ; bali *ni Mngu* wa walio hai. Nyinywi mwapotea mno !

28 Akendewa ni mmojawapo katika wana-wa-vyuoni, amewasikia kujadiliana kwao wale wajadilianavyo, nae amemjua kuwa amewajibu vyema ; akamuuliza, Ni lipi la kwanza katika maagizo yote ? 29 Jesu akamjibu, La kwanza ni hili, Sikiza Isiraeli ; Bwana Mngu wetu ni Bwana mmoja ; 30 nawe mpende Bwana Mngu wako katika moyo wako wote, na nafusi yako yote, na nia yako yote, na nguvu zako zote. 31 La pili ni hili : Mpende mwenzio kama nafusi yako. Hakuna jengine tena katika maagizo lililo kubwa zaidi ya haya. 32 Yule mwana-wa-chuoni akamwambia, Ni vyema, Mwalimu, umesema haki ; ya kuwa yeye ni mmoja ; hana mwenziwe asipokuwa yeye : 33 na kule kumpenda yeye katika moyo wote na fahamu yote na nguvu zote, na mwenzio kumpenda kama nafusi yako, ndiyo zaidi ya sadaka zote za vitindaji vizima kuteketezwa na sadaka zote pia. 34 Jesu alipomuona kuwa amejibu kwa akili, akamwambia, Wewe hu mbali na ufaume wa Mngu. Kisha baadae hakusubutu mtu kumuuliza neno tena.

35 Jesu akajibu akanena, nae yu katika kufunza ndani ya hekalu, Hunenaje wana-wa-vyuoni ya Masihi kuwa mwana wa Daudi ? 36 Mwenyewe Daudi alinena katika Roho Mtakatifu,

Bwana alimwambia Bwana wangu,

Keti upande wa mkono wangu wa kuume,

Hata niwaweke adui zako wawe ni nta-za-nyayo
tini ya maguu yako.

37 Yeye Daudi nafusi yakwe yuamwita Bwana: ni kwa ndia gani kuwa mwanawe? Ilikuwa mkutano mwingi kumsikiza kwa furaha.

38 Ikawa kunena katika kufunza kwakwe, Jilindeni na hao wana-wa-vyuoni, hao wapendao kutembea kwa kuvaa nguo pana-pana, na kuamkuzana katika mwahali mwa biashara, 39 na kukaa mbele misikitini, na kupishwa mbele katika karamu: 40 *nao watu hao* ndio walao nyumba za wajane, wakisali sala ndefu illi kupata sifa; hawa ndio watakaopatikana ni hukumu kuu.

41 Akaketi kwa kulekea vyombo vya kukusanyia sadaka, ikawa kuuangalia mkutano utiavyo mapesa katika vile vyombo, na wangi waliokuwa matajiri waktia ungi. 42 Akaja mwanamke mmoja mjane masikini, akatia tembe mbili za sufuri, nacho ndicho kiasi cha nusu-pesa moja. 43 Akaweta wanafunzi wakwe, akawambia, Ni kweli nawambia, ya kwamba mwanamke huyu mjane masikini ametia zaidi ya wote hawa watiao *mapesa yao* katika vyombo vya kupokelea sadaka. 44 Kwani hawa wote walivyotia ni katika kuzidi kwao, illa huyu katika upungufu wakwe ametia vyote kadiri ya alivyo navyo; *nayo* ni maisha yakwe yote.

13 ALIPOKUWA akitoka mle hekaluni akaulizwa ni mmoja katika wanafunzi wakwe, Ewe Mwalimu, angalia jinsi yalivyo mawe na majengo haya! 2 Jesu akanwambia, Majengo makubwa haya wayaona? Hapa hapatasalia jiwe moja juu ya jiwe mwenziwe lisilokuja pomoshwa nti!

3 Alipokuwa anaketi katika kilima cha Mizeituni analekea upande wa hekaluni, ilikuwa Petero na Jakubu, na Johana, na Andarea kumuuliza faragha: 4 Twambie, yatakuwa lini hayo? nayo ni ipi ishara ya wakati wakwe yendapo kutimia hayo yote? 5 Na Jesu akaanza kuwambia, Jilindeni nyinywi, asiye mtu akawapoteza. 6 Wangi watakuja kwa jina langu, wanene

Mimi ndiye, watapoteza na watu wangi. 7 Nanywi mtakaposikia habari za vita na kivumi cha vita, msishikwe ni kicho: havina budi vitatukia hivyo; illa ule mwisho bado. 8 Kwani taifa itasozana na taifa, na ufaume utasozana na ufaume; kutakuwa na mitetemo ya nti pande nyengine nyengine; kutakuwa na ndaa: haya ndiyo mwanzo wa utungu.

9 Nanywi jilindeni! kwani watawatia mikononi mwa mabaraza: na misikitini mtapigwa; mtasimama mbele za mahakimu na masulutani kwa ajili yangu mimi; iwe ushahidi kwao. 10 Na kabula *ya hayo* imepasa kuhubiriwa injili taifa zote. 11 Na itakapokuwa kuwangoza illi kuwatia kwao, msitangulie kujitia shughuli kwa mtakayoyasema, lakini ni mtakayopawa kwa ile saa *yakwe*, yasemeni hayo. Kwani msemao si nyinywi, ni Roho Mtakatifu. 12 Kisha itakuwa ndugu na nduguye kutiana katika mauti, na baba kumtia mwanawe; na wale wana watawainukia wazee wao wawatie katika kuuwawa. 13 Nanywi mtatukiwa ni watu wote kwa ajili ya jina langu: na atakaevumilia hata mwisho, huyu ataokoka.

14 Lakini mtakapokiona kile kinyaa cha uvundifu kimesimama mahali pasipopasa (mwenyi kusoma natambue!) wakati huo iwe walio katika Uyahudi kukimbilia milimani. 15 Na aliye juu ya dari nasishuke, wala asingie ndani kutwaa cho chote kukitoa nyumbani mwakwe: 16 wala aliyekwenda shamba nasirudi nyuma kwenda twaa nguo yakwe. 17 Illa ole mbwao walio na mimba na waamwishao katika siku zile! 18 Lakini ombani yasiwe hayo kwa majira ya baridi. 19 Kwani siku zile zitakuwa ndiyo mateso, yasiyokuwa na mfano wakwe jinsi hiyo tangu mwanzo wa kuumba kwakwe Mwenyezi Mngu aliyoyaumba hata sasa, wala haitakuwa tena. 20 Na kwamba Bwana hakuzifupiza siku hizo usingeokoka muwili uwao wote: isipokuwa kwa ajili

ya wale wateule aliowateua, amezifupiza siku hizo. 21 Na wakati huo mtu akiwambia, Huyu ndiye, Masihi huyu hapa! au, Huyo ndiye, huko! msisadiki. 22 Kwani watatokea Mamasihi wa uwongo na manabii wa uwongo, watoe ishara na vioja, kwa kuwapoteza kwamba yamkinika hata wale wateule. 23 Illa nyinywi jilindeni: hayo ndiyo, nimewambia yote mbele.

24 Lakini kwa siku zile, baada ya kwisha mateso yale, jua litageuka kiza, na mwezi hautatoa nuru zakwe, 25 na hizi nyota zitakuwa kuanguka mbinguni, na nguvu zilizo mbinguni zitateza-teza. 26 Na wakati huo watamuona Mwana wa bin-Adamu yuaja mawinguni yuna nguvu nyingi na utukufu ungi. 27 Na wakati huo atawatuma malaika, awakusanye wateule wakwe pamoja, kuwatoa pande za pepo nne, tokea mwisho wa nti hata mwisho wa mbingu.

28 Sasa jifunzeni mithali ya mtini: wakati uwapo mbiti utanzu wakwe, ukatepuza na majani, mwajua kuwa yamekwisha kuwa karibu majira ya hari. 29 Ni vivyo hivyo na nyinywi muyaonapo yawa mambo hayo, juani imekuwa karibu, *imepata na* milangoni. 30 Ni kweli nawambia, hakiondoki kamwe kizazi hiki illa yatakuwa yanapita haya yote. 31 Mbingu na nti zitaondoka: illa maneno yangu kamwe hayataondoka. 32 Lakini siku ile au saa ile, hapana mwenyi habari nayo, hata malaika walio mbinguni hawana habari, wala yule Mwana, illa yeye Baba. 33 Jilindeni! iwani mato, ombani, kwani wakati *wakwe* hamuujui utakapokuwa. 34 Ni kama vile mtu mwenyi kusafiri, aliyeiata nyumba yakwe, ile amri amewapa watumwaze, killa mmoja amepawa kazi yakwe, na bawabu ameagizwa akeshe. 35 Basi keshani: kwani hamujui ajapo yule Bwana mwenyi nyumba, kwamba ni jioni, au usiku kati, au wakati wa jimbi kuwika, au ni asubuhi: 36 asiye akaja ghafula akawakuta mmelala. 37 Na

hilo niwambialo nyinywi, nawambia na watu wote, Keshani.

14 HATA baada ya siku mbili ilikuwa idi ya Pasaka, na *mikate* isiyo tatu; makuhani wakuu na wana-wavyuoni wakitafuta ndia ya kumshika kwa hila, wapate muua: 2 kwani walisema, Tusimshike kwa siku ya idi, kisije kikatukia kishindo cha wenyeji.

3 Alipokuwa Bethania katika nyumba ya Simon mkoma, nae ameketi chakulani, akaja mwanamke yuna tupa njema, mna manukato muthumini: akaivunda tupa akamuinikia kitwani mwakwe. **4** Palikuwa na wengine waliotukiwa nafusini mwao: wanena, Kwani kuyapoteza manukato haya? **5** Kwa kuwa manukato haya humkini kuuzwa kwa zaidi ya roboo thalatha mia, wakapawa masikini. Ikawa kumkasirikia *yule mwanamke*. **6** Jesu akasema, Muateni huyu: n nini kumuu-dhi? Amenifanyia mimi kazi njema. **7** Kwani masikini mnao siku zote pamoja nanywi, na killa mpendapo mwaweza kuwafanyia vyema; ela mimi hamnami siku zote. **8** Amefanya aliyo nayo; ameshika mbele kuutia muwili wangu manukato, kwa kuutengezea maziko. **9** Ni kweli nawambia, Killa patakapohubiriwa Injili, katika ulimwengu wote, litasemwa na hili alilolitenda huyu, uwe ukumbusho wakwe.

10 Yule Judasi Muisikariota, nae ni mmoja katika wale kumi na wawili, akaondoka akenda kwa makuhani wakuu, apate kuwatilia mikononi mwao. **11** Waliposikia wakafurahi, wakaagana nae kumpa fedha, akatafuta muda utakaomuwaifiki kumtia mikononi mwao.

12 Hata kwa siku ya kwanza ya *mikate* isiyo tatu, wakati wa kumtinda kwao Pasaka, wanafunzi wakwe wakamuuliza, Wataka twende tukatengeze pahali gani, ukamlie Pasaka? **13** Akatuma wawili katika wanafunzi wakwe, akawambia, Endani mjini, mtatokewa ni mtu mbele yenu, yuna mtungi wa maji ameutukua,

muandameni huyo; 14 hata atakapongia pahali, mu-mwambie mwenyi nyumba, Bwana anena, Ki wapi chumba changu cha kulia, nikamlie Pasaka pamoja na wanafunzi wangu? 15 Nae atawaonyesha ghorofa kubwa, imetandikwa tayari; basi tutengezeeni humo. 16 Wakatoka wale wanafunzi, wakenda wakangia mjini, wakaona vivile kama alivyowambia, wakamtengeza Pasaka.

17 Hata ilipongia jioni akenda pamoja na wale kumi na wawili. 18 Kisha walipokaa chakulani wakila chakula, Jesu akanena, Ni kweli nawambia, ya kwamba mmoja wenu nyinywi atanisaliti, mtu alae nami. 19 Wakaanza kungiwa ni matungu, na kumuuliza mmoja-mmoja, Jee, ni mimi? 20 Nae akawambia, Ni mmoja katika hawa kumi na wawili, mtu mwenyi kutovya pamoja nami sahanini. 21 Kwa kuwa huyu Mwana wa bin-Adamu nae yuenenda, vivile kama alivyoandikwa; illa ole mbwakwe mtu yule, Mwana wa bin-Adamu atakaesalitiwa kwakwe; ingekuwa vyema kwakwe, kwamba hakuzaliwa mtu yule.

22 Na walipokuwa wakila, akautwaa mkate akau-barikia akawapa; akanena, Twaani, hiki ndicho kiwili-wili changu. 23 Akatwaa na kikombe, aliposhukuru akawapa, wakikinwea pia wote. 24 Akawambia, Hii ndiyo damu yangu ya maagano, imwaywayo kwa ajili ya wangi. 25 Ni kweli nawambia, sinwi tena kamwe katika uzao wa mzabibu hata siku ntakayounwa uli mpya katika ufaume wa Mngu.

26 Na wakisha imba zaburi wakatoka wakenda kilima cha Mizeituni.

27 Akawambia Jesu ya kwamba, Nyote mtaku-nguwazwa, kwa kuwa imeandikwa, Ntampiga mtunga, kondoo watatawanyikana. 28 Lakini baada ya kuinuka kwangu tawatangulia kwenda Galili. 29 Yule Petero akamwambia, Na wote wajapokunguwazwa, lakini

mimi sikunguwazwi. 30 Jesu akamwambia, Ni kweli nakwambia ya kwamba wewe, huu usiku wa leo, mbele ya jimbi kuwika mara mbili, utanikana mara tatu. 31 Nae ikawa kukaririsha mno, kusema, Nijapolazimishwa kufa pamoja nawe, lakini sikukani kamwe. Na wale wakanena vivyo, pia wote.

32 Wakafika pahali pakiitwa jina lakwe Gethisemané: akawambia wanafunzi wakwe, Ketini hapa, hata nisali. 33 Akamtwaa Petero na Jakubu na Johana, akenda nao, akaanza kungiwa ni kituko sana na kudawaa mno. 34 Akawambia, Nna huzuni mno moyo wangu, kurubia mauti; kaani hapa muwe mato. 35 Akenda mbele punde, ikawa kuanguka nti, nae akiomba kwamba saa hii imuondokee, kwamba yamkinika, 36 yuanena, Aba, Baba, mambo pia yawezekana kwako; kiondoe kwangu kikombe hiki; lakini yasiwe nipendayo mimi, na yawe upendayo wewe. 37 Kisha akaja akawaona wamelala usingizi; akamuuliza Petero, Jee, Simon, umelala? hukuweza kuwa mato saa moja? 38 Iwani mato muombe, illi kwamba msingie kujaribiwani; hii roho hakika yakwe i tayari, lakini muwili ni mnyonge. 39 Akaondoka pale tena akenda akaomba kwa kunena maneno yaleyale. 40 Akaja tena akawaona wamelala, kwani mato yao yalikuwa mazito, hawajui la kumjibu. 41 Akaja mara ya tatu, akawambia, Sasa lalani, mupumzike: yatosha; hiyo saa insha fika. Huyu Mwana wa bin-Adamu yuatiwa mikononi mwa wenyi dhambi. 42 Ondokani, twende. Huyu ndiye, amekurubia anisalitiye.

43 Mara hiyo, mwenyewe akali akinena, akatokea Judasi, nae ni mmoja katika wale kumi na wawili, yuna mkutano pamoja nae, wenyi panga na fimbo, watoka kwa makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni na wazee. 44 Nae yule amsalitiye alikuwa amewapa dalili, aka-

wambia, Nitakaembusu, huyo ndiye. Mshikeni mwende nae salama. 45 Akisha fika mara akamwendea, yuana, Ewe Mwalimu! akambusu. 46 Wakampelekea mikono yao wakamshika. 47 Na mmoja katika wale waliosimama karibu akaufuta upanga wakwe akamtema mtumwawe kuhani mkuu, akamkata sikio. 48 Jesu akawajibu, akawambia, Jee, mmetokea kama mumfuliao mwivi, na mapanga na magongo, kunigwia mimi? 49 Mitana yote nalikuwa kwenu katika hekalu niki-funza, msinishike. Illa haya yamekuwa yapate timizwa maandiko. 50 Wakamuata wote, wakakimbia.

51 Ikawa hirimu mmoja kumfuata, amejitanda nguo ya katani, *murwili wakwe u* tupu; wakamshika. 52 Nae akakiata kitambaa cha katani, akakimbia tuputupu.

53 Wakenda nae Jesu kwa kuhani mkuu: wakamkutanikia makuhani wakuu na wazee na wana-wavyuoni pia wote. 54 Na Petero alimfuata kwa mbali hata mle ndani, katika ua wa kuhani mkuu, nae alikuwa amekaa pamoja na wangojezi, yuaota moto muwangani. 55 Na makuhani wakuu, na baraza nzima, walikuwa kumtafutia ushuhuda juu yakwe Jesu, kutaka kumuua; wasipate. 56 Kwani ilikuwa wangi kushuhudia uwongo kwakwe, wala usipatane ushuhuda wao. 57 Kisha wakasimama wengine wakishuhudia uwongo kwakwe, wakinena, 58 Swiswi tumemsikia yuana, ya kwamba, Mimi nitaitangua hekalu hii iliyofanywa kwa mikono, nami kwa siku tatu tajenga ya pili isiyofanywa kwa mikono. 59 Wala kwa haya haukupatana ule ushuhuda wao. 60 Yule kuhani mkuu akasimama katikati, akamuuliza Jesu, yuana, Jee hutujibu lolote? ni makosa gani wakushuhudiayo watu hawa? 61 Nae alikuwa ananyamaza, asijibu kwa lolote. Ikawa yule kuhani mkuu kumuuliza mara ya pili; akamuuliza, Wewe ndiwe Masihi, mwanawe Mbarikiwa? 62 Na Jesu akanena, Mimi ndiye:

nanywi mtamuona Mwana wa bin-Adamu ameketi upande wa mkono wa kuume wa enzi, yuaja pamoja na mawingu ya mbinguni. 63 Na yule kuhani mkuu akararua mavao yakwe, akanena, Tuna haja gani tena ya mashahidi? 64 Mmeyesikia matukano yakwe. Jee, mwaonaje? Na waliopo wote wakamhukumu kupasa kuuwawa. 65 Wakaanza wengine kumtemea mate, na kumfumba uso wakwe, na kumpiga makofi, na kumwambia, Tabiri; na wale wangojezi nao wakampokea kwa kumpiga makofi.

66 Hata alipokuwa uani Petero pale tini, akaja mmoja katika vijakazi vya kuhani mkuu; 67 alipomuona yule Petero yuaota moto akamtulizia mato, akamwambia, Nawe ulikuwa pamoja na Mnazari yule, *maana*, Jesu. 68 Akakana, akanena, Siyajui mwenyewe wala siyatambui uyanenayo wewe. Akatoka nde langoni. Jimbi likawika. 69 Yule kijakazi akamuona, akaanza mara ya pili kuwambia waliosimama karibu, ya kwamba, Huyu ni katika wao. 70 Nae ikawa kukana mara ya pili. Hata baadae pundé ikawa kumwambia tena yule Petero wale waliosimama karibu, Ni kweli wewe u katika wao; kwani nawe u mtu wa Kigalili. 71 Nae akaanza kuapiza na kuapa, Mimi simjui mtu huyu mumtaja. 72 Mara hiyo likawika jimbi la pili. 73 Yule Petero akakumbuka lile aliambiwa ni Jesu, ya kwamba, Kabula jimbi halijawika mara mbili utanikana mara tatu; akilikumbuka akalila.

15 PAPO hapo alifajiri wakafanya mashauri wale makuhani wakuu, pamoja na wazee na wana-wa-vyuo ni na baraza nzima, wakamfunga Jesu, wakamtukua wakenda nae wakamtia mikononi mwa Pilato. 2 Pilato akamuuliza, Jee, wewe ndiye mfaume wa Mayahudi? Nae akamjibu akamwambia, Wewe wanena. 3 Ikawa makuhani wakuu kumshitaki mambo mangi. 4 Nae

Pilato akamuuliza mara ya pili, yuanena, Hujibu lolote ? Angalia yaliyo mangi wakushitakiyo! 5 Wala haku-jibu tena Jesu kwa lolote, hata Pilato akataajabu.

6 Na zamani za idi ilikuwa yeye kuwafungulia mfu-ngwa mmoja, wamtakae. 7 Basi alikuwako mtu mmoja jina lakwe aitwa Baraba, amefungwa pamoja na wale waliofanya fitina, nao ni watu ambao kwamba katika ile fitina wameua watu. 8 Wakakwea juu lile kundi la watu, wakaanza kutaka awafanyie kama awafanyiavyo daima. 9 Yule Pilato akawajibu, anena, Mwataka ni-wafungulie Mfaume wa Mayahudi? 10 Kwani amejua ya kuwa ni kwa husuda makuhani wakuu walivyomtia mikononi mwakwe. 11 Na wale makuhani wakuu wakautukusa-tukusa mkutano, *wakiwambia*, Ni afudhali awafungulie Baraba. 12 Yule Pilato akawajibu mara ya pili, akawambia, Nimfanyeje basi huyu mumwitae Mfaume wa Mayahudi? 13 Wakapiga kelele tena, Msalibu. 14 Ikawa Pilato kuwauliza, Kwani amefanya uovu gani? Wao na kuzidi mno kupiga kelele, Msalibu. 15 Na Pilato akipenda kufanyia mkutano liwafurahi-shalo, akawafungulia Baraba; akamuata Jesu apate salibiwa, alipokwisha mpiga mjeledi.

16 Na wale asikari wakamtukua Jesu, wakenda nae ndani ya behewa, nayo ndiyo nyumba ya hakimu, waka-kutanisha kikozi kizima, 17 wakamvika nguo ya ra-ngi ya zambarau, walipokwisha suka taji ya miba waka-mvika. 18 Wakaanza kumpa salamu, wakamwambia, Salamu, Mfaume wa Mayahudi! 19 Ikawa kumpiga kitwani kwa mwanzi, wakimtemea na mate; wakapiga na magoti, na kumsujudia. 20 Hata wakisha kumte-zea-tezea, wakamvua nguo ya rangi ya zambarau waka-mvika mavao yakwe, kisha wakatoka nae nde wapate msalibu.

21 Wakamtenza nguvu mtu mmoja mpita-ndia jina lakwe aitwa Simon Mkurenii, yuatoka shamba, mtu

huyu ni babayao Alekisandaro na Rufusu, apate mtu-kulia msalaba wakwe. 22 Wakamtukua Jesu wakenda nae pahali paitwa Golgotha, maana yakwe ikitafusiriwa ni pahali pa Fuvu la Kitwa. 23 Ikawa kumpa mvinyu iliyotanganywa na manemane; asiitwae. 24 Waka-msalibu. Wakagawanya mavao yakwe, kwa kufanya kura katika hayo, kwamba killa mwenyi chakwe atwae. 25 Nayo ilikuwa saa ya tatu, wakamsalibu. 26 Na anuwani ya hukumu yakwe ilikuwa imeandikwa juu, MFAUME WA MAYAHUDI. 27 Wakasalibu pamoja nae wevi wawili, huyu upande wa mkono wakwe wa kuume, na huyu mkono wakwe wa kushoto. 29 Ikawa wale wapitao kumtukana, huku watukusa-tukusa vitwa vyao, wakinena, Uoo! uitanguae hekalu, na kuijenga kwa siku tatu, 30 jiokoe mwenyewe, ushuke msalabani. 31 Wale makuhani wakuu nao wakimfanyia dhihaka kama vile, wenyewe kwa wenyewe, wao na wana-wa-vyuoni, ikawa kusemezana, Aliwaokoa wenziwe, mwenyewe hawezi kujiokoa. 32 Masihi Mfaume wa Isiraeli nashuke sasa msalabani, tuone, tupate amini! Na wale waliosalibiwa pamoja nae wakimtukana.

33 Hata ikifika saa ya sita kulifunga kiza nti nzima hata saa ya tisia. 34 Hata saa ya tisia Jesu akapiga ukelele kwa sauti kuu, Eloi, Eloi, lama sabakithani? maana yakwe, Mngu wangu, Mngu wangu, umeniata kwa ajili ya nini? 35 Wengine katika waliosimama pale walipomsikia wakanena, Huyu ndiye, yuamlingana Elija! 36 Na mtu mmoja akenda mbio, akajaza isipinji siki, akaitia katika mwanzi, ikawa kumnwisha, huku yuanena, Atani! na tumuangalie kwamba aja Elija kuja kumshusha. 37 Jesu akapiga ukelele kwa sauti kuu, akatokwa ni roho. 38 Pazia ya hekalu ikapasuka ikawa *pande* mbili, tokea juu hata tini. 39 Na yule mkubwa wa asikari mia amesimama hapo anamkabili, alipoona ya kwamba ametokwa ni roho kwa jinsi hiyo,

akasema, Ni kweli mtu huyu alikuwa Mwana wa Mngu. 40 Pana na wanawake watezama kwa mbali, myongoni mwao ni Mariamu Mumagidali, yeye na Mariamu mamayao Jakubu Mdogo na Jose; na Salome; 41 ambao kwamba hapo alipokuwa Galili walikuwa waki-mfuata na kumtumikia, na wanawake wenziwao wangi waliomuandama kwenda Jerusalem.

42 Hata ilipongia jioni tena, kwa ilivyokuwa ni Matengezea, nayo ndiyo siku iliyo mbele ya siku ya sabatu; 43 akaja Jusufu Muarimathi, nae ni mmoja katika majilisi-shauri, ni mtu wa maana, nae mwenyewe akiungojea ufaume wa Mngu, akatawakali akangia kwa Pilato, akautaka muwili wa Jesu. 44 Na Pilato akataajabu, kana kwamba hivi amekwisha kufa. Akamwita yule mkubwa wa asikari mia aje, akamuuliza kwamba amekwisha kufa kitambo kizima. 45 Hata alipoipata hakika na mkubwa wa asikari mia, akamkirimu Jusufu yule maiti. 46 Hata alipokwisha nunua sanda ya katani akamshusha akamtia ile sanda, akamtia ndani ya kaburi moja lililotongwa jiweni; akabingirisha jiwe mbele ya mlango wa kaburi. 47 Na Mariamu Mumagidali, na Mariamu mamae Jose, wakimuangalia alipowekwa.

16 HATA alipokwisha pita *siku ya sabatu*, Mariamu Mumagidali na Mariamu mamae Jakubu, na Salome, wakanunua manukato, wapate kwenda mpaka. 2 Hata siku ya kwanza baada ya sabatu, asubuhi yakwe na mapema sana, wakenda wakafika kaburini, lilipotoka jua. 3 Wakisemezana wenyewe kwa wenyewe, N nani atakaetubingirishia kando jiwe mlangoni pa kaburi? 4 Wakainua mato wakaliona limekwisha bingirishwa nyuma jiwe: kwani lilikuwa kubwa mno. 5 Walipongia ndani ya kaburi wakamuona hirimu mmoja ameketi upande wa mkono wa kuume, amejitanda nguo nyeupe: wakasangaa mno. 6 Nae akawambia, Msipigwe ni

msangao; mwamtafuta Jesu yule Mnazarethi, yule aliyesalibiwa: ameinuka, hapo hapa. Angaliani, hapa walipomuweka. 7 Lakini endani, mkawambie wanafunzi wakwe, na Petero, ya kwamba yuawatangulia kwenda Galili: nanywi mtamuona huko, kama alivyowambia. 8 Wakatoka nde, wakakimbia kutoka kaburini, kwani walikuwa wamengiwa ni kitetemo, na kumaka, wala hawakumwambia mtu neno, kwani walikucha.

9 Nae aliposimama *kutoka kwa wafu* siku ya kwanza ya sabatu asubuhi na mapema, aliyemtokea mbele ni Mariamu Mumagidali, ambae alimtoa pepo sabaa. 10 Akenda yule akawapa habari wale waliokuwa nae *zamani* nao wa katika kuombolea na kulia. 11 Na wale waliposikia ya kwamba yu hai, na kuonekana ni yeye, hawakusadiki.

12 Na baada ya haya, akawatokea watu wawili katika wao yuna sura nyengine, nao wale waandama ndia wenda shamba. 13 Wakenda wale wakawahubiri waliosalia; wala wale wasiwasadiki.

14 Baada yakwe akawatokea wale kumi na mmoja, wameketi chakulani; akawasimangiza ya kule kutoa mini kwao, na walivyo na ugumu myoyo yao; kwa kuwa hawakuwaamini wale waliomuona ameinuka *kutoka kwa wafu*. 15 Akawambia, Enendani ulimwenguni mote, mukavihubiri injili viumbe vyote. 16 Mwenyi kuamini na kubaputizwa ataokoka: na mwenyi kutoamini atahukumika. 17 Na ishara hizi zitawaandama walioamini: kwa jina langu watatoa pepo; watasema kwa ndimi mpya-mpya. 18 Wataokota nyoka, na watakapokunwa kiuwacho cho chote hakitawadhuru kabisa: watawaweka mikono yao wagonjwa, nao watapoa.

19 Basi ni hivi: Bwana Jesu baada ya kusema nao akapokewa juu mbinguni, akaketi upande wa mkono wa kuume wa Mwenyiezi Mngu. 20 Na wale wakatoka,

wakahubiri mwahali mote, yeye Bwana akitenda kazi pamoja nao, akilitia nguvu lile neno kwa ishara ziliandamiazo. Amina.

INJILI TAKATIFU

(MAANA, NI HABARI NJEMA)

KAMA ALIVYOILETA

LUKA.

1 KWA maana ya kuwa wangi watu waliotia mikono kutengeza mafunuo ya mambo yakubaliwayo sana kwetu, 2 kama walivyotufikiza watu waliokuwa wenyi kuliona wenyewe lile neno tangu mwanzo na kulitumikia, 3 nimeona ni vyema nami, kwa kuwa ni mtu niliyeyapeleleza yote kwa kutunza tangu asili yakwe, kukuandikia hivi kama taratibu yakwe, Theofilo uliyetukuka, 4 upate jua ukweli wakwe mambo yale uliyofunzwa.

5 Zamani za Herode mfaume wa Uyahudi palikuwa na kuhani akiitwa Zakaria, katika fungu la Abia, na mkewe katika wana wa Haruni, jina lakwe akiitwa Elisabethi. 6 Nao wote wawili ni watu wenyi haki mbele ya Mwenyiezi Mngu, wendelea katika amri zote na maagizo ya Bwana pasipo laumu. 7 Nao walikuwa hawana mwana kwa vile alivyokuwa tasa Elisabethi; tena wametangulia wote wawili katika siku zao.

8 Ikitukia alipokuwa akifanya ukuhani wakwe katika taratibu ya zamu mbele ya Mwenyiezi Mngu, 9 aka-

pata kura, kama dasituri ya ukuhani, kungia katika hekalu ya Bwana kuufukiza uvumba. 10 Mkutano wote wa wenyeji ulikuwa nde saa ya kufukiza uvumba. 11 Akatokewa ni malaika wa Bwana, amesimama upande wa mkono wa kuume wa chakufukizia uvumba. 12 Akasangaa Zakaria kwa kumuona, akangiwa ni khofu. 13 Yule malaika akamwambia, Usiche, Zakaria, kwani umesikizwa kuomba kwako, na mkeo Elisabethi atakuzalia mwana mwanamume, na jina lakwe utamwita Johana. 14 Nawe utakuwa na furaha na kutekerea; tena watu wangi watafurahi kwa kuzaliwa kwakwe. 15 Kwani atakuwa mkubwa mbele za Bwana, na divei na pombe hatakunwa; na tangu katika tumbo la mamae atajawa ni Roho Mtakatifu. 16 Na wangi katika wana wa Isiraeli atawageuza awalekeze kwa Bwana Mngu wao. 17 Nae atamtangulia mbele zakwe katika roho na nguvu za Elija, kuigeuza myoyo ya mababa iwalekee watoto, awatie na maasi katika akili za wenyi haki, illi kumwandalia Bwana wenyeji waliotengezwa. 18 Zakaria akamwambia malaika, Nitajuaje neno hili? kwani ni mzee mimi, na mke wangu ametangulia katika siku zakwe. 19 Malaika akamjibu akamwambia, Mimi ni Jibiraili, nisimamae mbele ya Mwenyiezi Mngu; nimetumwa kuja kusema nawe, na kukupa habari hizi njema. 20 Nawe utakuwa bubwi usiweze kusema, hata siku yatakayotokea haya, kwa kuwa hukunisadiki maneno yangu: nayo yatatimia kwa wakati wakwe. 21 Na wale wenyeji walikuwa wangojea Zakaria, ikawa kutajabu kwa kukawia kwakwe ndani ya hekalu. 22 Nae alipotoka asiweze kusema nao: wakatambua kuwa ameona maono mle hekaluni, nae mwenyewe alikuwa kuwapungia-pungia mkono, akendelea na ububwi wakwe. 23 Kisha zilipotimia siku za kutumika kwakwe akenda nyumbani kwakwe.

24 Hata baada ya siku zile mkewe Elisabethi akatu-

kua mimba, akatawa miezi mitano; 25 akasema, Hivi ndivyo alivyonifanyia Bwana, kwa siku alizoniangalia kuniondolea aibu yangu kati ya watu.

26 Hata mwezi wa sita, malaika Jibiraili akatumwa kutoka kwa Mngu kwenda mji mmoja wa Galili, jina lakwe Nazarethi, 27 kwa mwanamwali mmoja aliye-poswa ni mtu mume jina lakwe akiitwa Jusufu, mtu wa nyumba ya Daudi; na yule mwanamwali jina lakwe akiitwa Mariamu. 28 Akangia kwakwe akamwendea akasema, Salamu *ndako*, uliyefadhiliwa; Bwana yu pamoja nawe. 29 Akafanya khofu kwa maneno yakwe, akawaza, Salamu hiyo i jinsi gani? 30 Malaika akamwambia, Usiche, Mariamu, kwani umepata fadhili kwa Mwenyezi Mngu. 31 Angalia, utatukua mimba uzae mwana mwanamume: nae jina lakwe utamwita JESU. 32 *Mwana* huyo atakuwa mkubwa, tena ataitwa Mwana wa Aliye-Juu-Sana, na Bwana Mngu atampa kiti cha babae Daudi: 33 nae atatawala juu ya nyumba ya Jakubu hata milele, wala hautakuwa na mwisho ufaume wakwe. 34 Mariamu akamuuliza malaika, Litakuwaje neno hili, nami simjui mume? 35 Malaika akamjibu akamwambia, Roho Mtakatifu atakujilia juu yako, tena nguvu za Aliye-Juu-Sana zitakufinika kivuli: ndipo na Kitakatifu hicho kitakachozawa kiitwe Mwana wa Mngu. 36 Na huyo ndiye, jamaa yako Elisabethi nae ametukua mimba ya mtoto mwanamume katika uzee wakwe; na huu ni mwezi wa sita kwakwe aliyeitwa tasa. 37 Kwani kwa Mwenyezi Mngu hakutakuwa na neno lolote lisilomkinika. 38 Mariamu akasema, Mimi hapa ni kijakazi cha Bwana; na iwe kwangu kama maneno yako. Kisha akaondoka malaika akamuata.

39 Mariamu akasimama katika siku hizo, akenda hata milimani kwa haraka akenda mji wa Uyahudi, 40 akangia nyumbani kwa Zakaria akamwamkua Elisabethi. 41 Ikawa aliposikia Elisabethi kule

kuamkua kwakwe Mariamu, kikaruka kitoto kichanga ndani ya tumbo lakwe; Elisabethi akajawa ni Roho Mtakatifu; 42 akainua sauti kwa ukelele ukuu akasema, Umebarikiwa wewe katika wanawake, umebarikiwa na uzao wa tumbo lako. 43 Nami neno hili nnalipata wapi, hata nijiwae ni mamae Bwana wangu? 44 Kwani angalia, sauti ya kuamkua kwako iliponingia masikioni mwangu, kilifurahi kitoto kichanga kikaruka matumboni mwangu. 45 Nae raha ndakwe mwanamke aliyeamini; kwani hayo aliyoambiwa kutoka kwa Bwana yatatimilia. 46 Mariamu akasema,

47 Nafusi yangu yamkuza Bwana,
Na roho yangu imemfurahia Mngu Mwokozi wangu,

48 Kwa kuwa ameuangalia unyonge wa kijakazi chakwe.

Kwani, hao ndio, mwanzo wa sasa watanitaja kwa wema vizazi vyote.

49 Kwa kuwa Mwenyi-nguvu amenifanyia mambo makuu,

Na jina lakwe ni takatifu.

50 Tena rehema zakwe huwa hata vizazi na vizazi
Kwa wenyi kumcha.

51 Amefanya ubora kwa mkono wakwe,
Amewatawanya wenyi unyeti katika mawazo ya myoyo yao.

52 Wenyi kutawala amewashusha katika viti vyao vya enzi,

Tena amewatukuza wanyonge.

53 Wenyi ndaa amewashibisha vitu vyema,
Na matajiri amewaondoa hawana kitu.

54 Amemsaidia Isiraeli mtumishi wakwe,
Apate wakumbukia rehema,

55 (Kama alivyosema na babazetu)
Ibrahimu na uzao wakwe milele.

56 Mariamu akakaa nae yapata myezi mitatu, kisha akarudi nyumbani kwakwe.

57 Zikamtimilia Elisabethi zamani zakwe za kuzaa, akazaa mwana mwanamume. 58 Wakasikia jirani zakwe na jamaa zakwe, ya kwamba Bwana amemfanyia nyingi rehema zakwe, wakafurahi pamoja nae. 59 Kisha ikawa kwa siku ya nane kulikuja watu kuja kukipasha tohara kile kitoto; ikawa kumwita Zakaria kwa kufuata jina la babae. 60 Mamae akasema, La, sivyo; lakini naitwe Johana. 61 Wakasema nae, wakamwambia, Katika jamaa zako hakuna mtu mwenyi kuitwa jina hilo. 62 Wakamlekezea babae kujua atakavyomwita. 63 Akataka kibao cha kuandikia, akaandika, akawambia, Jina lakwe ni Johana. Wakataajabu wote. 64 Papo hapo likafunuka kanwa lakwe, ulimi wakwe ukafunguka, akanena kwa kumsifu Mngu. 65 Waketio kando-kando yao wakangiwa ni khofu pia wote; ikatangazwa maneno haya yote nti nzima ya milimani mwa Uyahudi. 66 Wote walioyasia wakayaweka myoyoni mwao, wakasema, Mtoto huyu atakuwa namna gani? Kwani mkono wa Bwana ulikuwa pamoja nae.

67 Na Zakaria babae *yule kijana* akajawa ni Roho Mtakatifu, akatabiri, akasema,

68 Na ashukuriwe Bwana Mngu wa Isiraeli,
Kwa kuwa amewaangalia watu wakwe, amewafanyia na ukombozi;

69 Tena ametuinulia pembe ya wokofu
Katika nyumba ya Daudi mtoto wakwe;

70 Kama alivyosema kwa makanwa ya manabii
wakwe watakatifu waliokuwa tangu milele,

71 Kutupa wokofu mbele za adui zetu na katika
mikono ya wote watutukiao;

72 Kuzifanya rehema zakwe juu ya babazetu,
Na kukumbuka maagano yakwe matakatifu.

- 73 Kiapo alichomuapia babaetu Iburahimu,
 74 Ya kwamba atatupa,
 Tuli hali tumeokoka na mikono ya adui zetu,
 75 Kumtumikia pasipo khofu kwa utakatifu na
 haki mbele zakwe siku zetu zote.
 76 Nawe, kijana wewe, utaitwa nabii wa Aliye-Juu-
 Sana,
 Kwani utamtangulia Bwana mbele ya uso
 wakwe kumtengezea ndia zakwe,
 77 Illi kuwapa watu wakwe kuujua wokofu
 Kwa kusamehewa dhambi zao,
 78 Kwa ajili ya huruma za ndani za Mngu wetu,
 kwa hizo nuru itokayo juu imetufikia,
 79 Iwang'arie waketio katika kiza na kivuli cha
 mauti ;

Illi kutuongoza maguu yetu ndia ya amani.

80 Kile kijana kikawa kukua, na kuongea nguvu
 rohani mwakwe, akakaa katika mabara hata siku aliyo-
 dhihiria kwa Isiraeli.

2 KATIKA siku hizo ikatoka amri kwa Kaisari Au-
 gusuto kuandikiwa orodha ulimwengu wote. **2** Nao uli-
 kuwa orodha wa kwanza ulioandikwa hapo Kuirinio
 alipokuwa liwali wa Suriati. **3** Ikawa watu kwenenda
 killa mtu mjini kwao kwenda kuandikwa orodha.

4 Na Jusufu nae akakwea kutoka Galili, kutoka
 mji wa Nazarethi, akenda Uyahudi afikilie mji wa Dau-
 di uitwao Bethlehemu, kwa kuwa yeye ni katika
 nyumba na jamaa ya Daudi; **5** illi kuandikwa orodha
 pamoja na Mariamu, mkewe wa kuposa, nae yuna
 mimba.

6 Ikawa katika kukaa huko, zikatimia siku za uzazi
 wakwe, **7** akamzaa mwanawe wa kwanza, akamvika
 nguo za utoto, akamlaza katika hero ya kulia ng'ombe,
 kwa kuwa hawakupata pahali katika nyumba ya
 wageni.

8 Na nti ile-ile walikuwako watunga waketi barani walinda kundi lao kwa zamu usiku. 9 Wakatokewa ghafula ni malaika wa Bwana, utukufu wa Bwana ukawang'aria kando-kando, wakacha kicho kikuu. 10 Malaika akawambia, Msiche; kwani mimi hapa nnawahubirini habari nzuri ya furaha nyingi zitakazokuwa ni za wenyeji wote; 11 kwani leo amezaliwa kwa ajili yenu katika mji wa Daudi, Mwokozi, nae ni Masihi Bwana. 12 Na hii iwe ni dalili kwenu: kitoto kichanga mtakiona kimezongwa nguo za utoto, kimelala katika hero ya kulia ng'ombe. 13 Mara ile wakawapo pamoja na yule malaika ungi wa jeshi ya mbinguni wamsifu Mngu, wakinena, 14 Utukufu ulio juu sana una Mngu, na amani juu ya nti kati ya watu alioridhika nao. 15 Ikawa walipoondoka kwao wale malaika, walipowaata wakenda mbinguni, wakasemezana wale watunga wao kwa wao: Twendeni basi, tufulize hata Bethlehemu, tukaone neno hilo lililokuwa, alilotujuvisha Bwana. 16 Wakenda upesi wakamkuta Mariamu na Jusufu, na kitoto kichanga nacho kimelala katika hero. 17 Hata walipokwisha kiona wakawambia habari ya maneno waliyoambiwa katika kile kijana. 18 Wote waliosikia wakataajabu kwa yale waliyoambiwa ni watunga. 19 Lakini Mariamu alikuwa kuyaweka maneno yale yote, akiyawaza moyoni mwakwe. 20 Wakarudi wale watunga, huku wakimtukuza Mngu na kumsifu kwa yote waliosikia na kuona, vivile kama walivyoambiwa.

21 Hata zilipotimia siku nane za kumpasha tohara, alikwitwa jina lakwe JESU, kama alivyoitwa ni malaika asijatukuliwa mimba. 22 Hata zilipotimia siku za kujitakasa kwao kama sharia ya Musa, wakakwea wakenda nae Jerusalem, kwenda kumuweka kwa Bwana 23 (kama ilivyoandikwa katika sharia ya Bwana, ya kwamba: Killa kiume kifunguacho tumbo la mamae na kiitwe kitakatifu cha Bwana), 24 wapate na kutoa

sadaka, kama ilivyonenwa katika sharia ya Bwana, Jozi ya ndiwa, au makinda mawili ya ndiwamanga. 25 Na huyo ndiye, palikuwa na mtu Jerusalem jina lakwe akiitwa Simeon, nae ni mtu mwenyi haki huyo na uchajiwa-Mngu, yuangojea uongofu wa Isiraeli; na Roho Mtakatifu alikuwa juu yakwe. 26 Nae alikuwa ameo-nywa ni Roho Mtakatifu kuwa hataona kufa illa amuo-ne kwanza Masihi wa Bwana. 27 Akenda ali ndani ya Roho, akangia hekaluni: nao wa katika kumpeleka ndani kijana Jesu wale wazee wakwe wawili, kwenda kumfanyia kama ilivyokuwa ada ya sharia, 28 nae akampokea mikononi mwakwe, akambarikia Mngu: akasema,

29 Sasa wamuaga mtumwa wako, Mwinyi,
Mfano wa neno lako, kwa amani;

30 Kwa kuwa mato yangu yameuona wokofu
wako,

31 Uliouweka tayari nyusoni mwa wenyeji, nti
zote,

32 Muwanga wa kuwafunulia mambo taifa,
Tena utukufu wa wenyeji wako Isiraeli.

33 Na Jusufu na mamae yule mtoto walikuwa wakitaajabu kwa yale yaliyosemwa juu yakwe. 34 Simeon akawabarikia, akamwambia Mariamu yule mamaemtu, Huyu ndiye, huyu amewekwa kwa kua-nguka na kuinuka wangi walio Isiraeli, na kwa dalili itakayonenewa kinyume. 35 Nawe utakupita upanga kati ya moyo wako, yapate funuliwa mawazo ndani ya myoyo mingi. 36 Palikuwa na nabii mke, akiitwa Anna, binti Fanueli, katika kabila ya Asheri; nae umri wakwe umekwendelea siku nyingi: aliketi na mume myaka sabaa baada ya uanawali wakwe. 37 Nae ni mjane wa myaka thamanini na mine; wala haondoki katika hekalu, akiabudu usiku na mtana kwa kufunga kungi na kunyenyekea. 38 Nae saa ile akatokea

alikuwa kumshukuru Bwana, akisema habari zakwe na wote waliokuwa wakingojea wokofu Jerusalem. 39 Hata walipokwisha timiza mambo yote yaliyopaswa ni sharia ya Bwana, wakarudi Galili; wakenda mjini kwao Nazarethi.

40 Kile kitoto kikawa kukua, na kuongea nguvu roho yakwe, amejawa ni hikima, na fadhili ya Mngu ilikuwa juu yakwe.

41 Nao wazee wakwe walikuwa wakenda Jerusalem mwaka hata mwaka katika idi ya Pasaka. 42 Hata alipopata umri wakwe myaka kumi na miwili, nao wakakwea kama dasituri ya idi: 43 walipokwisha timiza zile siku wakarudi kwao, ilikuwa kusalia nyuma yule kijana Jesu huko Jerusalem, wazazi wakwe hawana habari. 44 Wamdhania kwamba yu mumo katika safari; wakenda mwendo wa kutwa, ikawa kumtafuta kwa jamaa zao na wenziwao. 45 Hata walipomuona hako, wakarudi kuko Jerusalem, waki-mtafuta. 46 Hata kwa siku ya tatu wakamuona katika hekalu, ameketi katikati ya wana-wa-vyuoni, akiwasikiza, akiwauliza na masiala. 47 Wakataajabu wote, kadiri ya waliomsikia, kwa fahamu zakwe na jawabu zakwe. 48 Nao walipomuona wakasangaa, mamae akamwambia, Mwanangu, n nini kutufanya hivi? Angalia, mimi na babaako tulikuwa tukikuta-futa huku tukisikitika. 49 Akawambia, Kwani kunitafuta? Hamnijui kwamba imenipasa kuwa katika mambo ya Babaangu? 50 Yasiwelee maana yakwe lile neno alilowambia. 51 Akashuka, akenda pamoja nao hata Nazarethi, alikuwa akiwanyenyekea; na mamae akiyaweka haya yote moyoni mwakwe.

52 Nae Jesu alikuwa akendelea katika hikima na kimo, na katika fadhili kwa Mngu na kwa watu.

3 KATIKA mwaka wa kumi na tano wa kutawala kwakwe Kaisari Tiberio, alipokuwa Pontio Pilato liwa

wa Uyahudi, na Herode mfaume wa Galili, na Filipu nduguye mfaume wa Iturea na nti ya Tarakoniti, na Lusania mfaume wa Abilene, 2 wakati wa ukuhani ukuu wa Anna na Kaiafa, neno la Mngu likamfikilia Johana mwana wa Zakaria, nae yu katika bara. 3 Akenda nti zote za Jorodan kando-kando, akihubiri mabaputizi ya toba ya kufikilia kusamehewa madhambi, 4 kama ilivyoandikwa katika chuo cha maneno ya nabii Isaia :

Sauti ya mtu aliae barani,
Tengezani ndia ya Bwana,
Inyosheni mikondo yakwe,

5 Killa bopo litajazwa,
Na killa mlima na chuguu vitalingana na nti,
Na zilizokwenda kombo zitakuwa kunyoka,
Na ziparuzazo zitalainishwa,

6 Na killa kiwiliwili kitawona wokofu wakwe
Mngu.

7 Basi ilikuwa kuwambia makutano waliotokea kuja baputizwa ni yeye, Enywi uzao wa nyoka, n nani aliyewa- onya kuikimbia hasira ijayo? 8 Basi, fanyani matunda yasitahiliyo toba ; wala msiaze kusema ndani ya nafusi zenu, Tunae babaetu Iburahimu : kwani nawambia kwamba katika mawe haya Mngu aweza kumuinulia watoto Iburahimu. 9 Hivi sasa shoka limekwisha pelekwa katika mashina ya miti : basi killa mti usiozaa matunda mema hukatwa, ukatupwa motoni. 10 Waki- muuliza yale makutano, wakasema, Tufanye neno gani basi? 11 Akawajibu akawambia, Mwenyi kanzu mbili nampe asiye kanzu ; na mwenyi vyakula afanye vivyo. 12 Wakenda watozi wa ushuru nao kwenda kubaputi- zwa, wakamuuliza, Mwalimu, tufanyeni? 13 Akawa- mbia, Msizidishe kutoza kitu juu ya mlivyoagizwa. 14 Wakamuuliza na watu wenendao vita, wakase- ma, Naswi tufanyeni? Akawambia, Msimtenze mtu

nguvu wala msimfitini mtu : tena, mshahara wenu na uwatoshe.

15 Na wale wenyeji walipokaa hali ya kuangalia ya-tatokeaje, watu wote wakiwaza myoyoni mwao habari ya Johana, kana kwamba, Huyu ndiye Masihi? 16 Ndipo Johana akawajibu, akawambia wote, Mimi kweli nawa-baputizi kwa maji; lakini yuaja mtu, yuna nguvu kunipita mimi, isiyokuwa kiasi changu hata kumfungu-lia vigwe vya viatu vyakwe; basi huyo atawabaputizi kwa Roho Mtakatifu na moto: 17 ambae uteo wakwe anao. mkononi mwakwe, atausafi uwanda wakwe, na nafaka atazikusanyia uchagani mwakwe, atayateketeza matwa kwa moto usiozimika.

18 Basi alikuwa akiwahubiri wale watu habari njema kwa kuwaonya mengine, tena mangi; 19 lakini mfa-ume Herode alipokaripiwa ni yeye katika habari ya Herodia, mke wa nduguye, na mambo mabaya yote aliyoyafanya yeye Herode, 20 akaongeza na hili tena juu ya yote, akamfunga Johana gerezani.

21 Ikawa katika kubaputizwa kwao wale watu wote, na Jesu nae alipokwisha baputizwa, yu katika kuomba Mngu, zikafunuka mbingu. 22 Roho Mtakatifu aka-mshukia juu yakwe, yuna sura kama za kiwiliwili, kama ndiwa, ikatoka sauti mbinguni, *yamwambia*, Wewe u mwanangu, mpenzi wangu; nami nimefurahi kwako.

23 Nae mwenyewe Jesu alipoanza kufunza alikuwa umri wakwe kama myaka thalathini, akidhaniwa kuwa mwana wa Jusufu, wa Eli, 24 wa Mathati, wa Lewi, wa Malki, wa Janai, wa Jusufu, 25 wa Matathia, wa Amosi, wa Nahum, wa Esili, wa Nagai, 26 wa Maathi, wa Matathia, wa Semein, wa Joseki, wa Joda, 27 wa Joanan, wa Resa, wa Zorobabeli, wa Salathieli, wa Neri, 28 wa Malki, wa Adi, wa Kosam, wa Elmadam, wa Eri, 29 wa Jesua, wa Eliezeri, wa Jorim, wa Mathati, wa Lewi, 30 wa Simeon, wa Juda, wa Jusufu,

wa Jonam, wa Eliakim, 31 wa Melea, wa Mena, wa Matatha, wa Nathan, wa Daudi, 32 wa Jesai, wa Obedi, wa Boazi, wa Salumani, wa Naashon, 33 wa Aminadabi, wa Aruni, wa Hezoron, wa Faresi, wa Juda, 34 wa Jakubu, wa Isaaka, wa Iburahimu, wa Thera, wa Nahori, 35 wa Serugu, wa Ragau, wa Pegu, wa Eberi, wa Shela, 36 wa Kainani, wa Arafakasadi, wa Shem, wa Nuhu, wa Lameki, 37 wa Mathusala, wa Enoko, wa Jaredi, wa Malalaeli, wa Kainani, 38 wa Enosi, wa Sethi, wa Adam, wa MWENYIEZI MNGU.

4 JESU akarudi kutoka huko Jorodan hali ya kujaa Roho Mtakatifu, ikawa kuongozwa ni Roho ende bara. 2 Akajaribiwa ni Shaitani siku arubaini, nae siku hizo alikuwa hali kitu, kisha zilipotimia akaona ndaa. 3 Shaitani akamwambia, Kwamba u Mwana wa Mwenyiezi Mngu, liambie hilo jiwe liwe mkate. 4 Jesu akamjibu, akasema, Imeandikwa kwamba, Bin-Adamu haishi kwa mkate tuu, illa kwa killa neno la Mngu. 5 Shaitani akamkweza juu ya mlima mrefu, akamuonyesha ufaume wote wa ulimwenguni kwa muda mchache. 6 Shaitani akamwambia, Nitakupa enzi hii yote, na utukufu wao hawa, kwa kuwa nimewekwa juu yangu, nami nimpendae humpa. 7 Basi wewe utakaponisujudia mbele zangu, vitakuwa vyako *vituhivi vyote*. 8 Jesu akamjibu akamwambia, Imeandikwa, Msujudie Bwana Mngu wako, umtumikie yeye mmoja tuu. 9 Nae akampeleka Jerusalem, akamsimamisha juu ya kipia cha hekalu kilicho kikuu, akamwambia, Kwamba u Mwana wa Mngu, huko uliko jitupe tini: 10 kwani imeandikwa,

Atakuagizia malaika zakwe kwamba wakutunze:

11 tena, Watakuinua mikononi mwao,

Usije popote ukakunguwaza guu lako jiwani.

12 Jesu akamjibu akamwambia, Imesemwa, Usimjariibu Bwana Mngu wako. 13 Hata alipotimiza kuonda

kwakwe kote, yule Shaitani akaondoka akamuata muda.

14 Akarudi Jesu kwa nguvu za Roho, akenda Galili, kikaenea kivumi chakwe nti zote za kando-kando. 15 Nae mwenyewe alikuwa akifunza katika misikiti yao, akipata sifa kwa wote.

16 Akenda Nazarethi, huko alikolewa: hata kwa siku ya sabatu akangia katika msikiti wao kama dasituri yakwe, akasimama illi asome. 17 Akapawa chuo cha nabii Isaia, akakikundua kile chuo, akaona pahali pali-poandikwa:

18 Roho wa Bwana yu juu yangu,
Ndipo akanitia mafuta, kuwahubiri masikini haba-
ri njema.

Amenituma kuwatangazia mateka kuatwa kwao,
Na vipofu kurejea kuona kwao,
Kuwaata mahuru watu walioshetwa,

19 Kutangaza mwaka wa Bwana uliokubaliwa.

20 Akakikunda chuo, akamrudishia mtumishi, aka-
keti; na wote waliokuwapo msikitini wakamtulizia mato
yao. 21 Akaanza kusema nao, akawambia, Leo maandi-
ko haya yametimia masikioni mwenu. 22 Wakamshuhu-
dia wote, wakataajabia maneno ya neema yaliyotoka ka-
nwani mwakwe, wakasema, Jee, huyu siye mwana wa
Jusufu? 23 Akawambia, Hapana shaka mtanambia mi-
thali hii, Tabibu, poza nafusi yako: nawe mambo yote
tuliyosikia kutendeka Kaperinaum, yatende na hapa
katika nti yako mwenyewe. 24 Akawambia, Ni kweli
nawambia, ya kwamba, Hakuna nabii aliyekubaliwa
katika nti yakwe mwenyewe. 25 Illa hakika yangu na-
wambia, kulikuwa na wajane wangi Isiraeli zamani za Eli-
ja, majira zilipofungwa mbingu myaka mitatu na mye-
zi sita, ikangia ndaa kuu nti nzima; 26 wala hakuletwa
Elija kwa mmojawapo, illa kwa mwanamke katika
Zarefatha, nti ya Sidon, mjane. 27 Na wakoma wangi

walikuwako katika Isiraeli zamani za nabii Elisha, wala hapana aliyetakaswa asipokuwa Naaman Msuraya. 28 Wakajawa ni hasira wote waliokuwapo msikitini, waliposikia haya; 29 wakaondoka wakamtoa nde ya mji wakampeleka hata ukungo wa kilima kilichojengewa mji wao, wapate mpomoshea tini. 30 Yeye akapita katikati yao akenda zakwe.

31 Akashuka akenda Kaperinaum, nao ni mji mmoja wa Galili, akakaa akiwafunza kwa siku za sabatu: 32 ikawa kutaajabu kwa mafunzo yakwe, kwani neno lakwe lilikuwa pamoja na uwezo. 33 Palikuwa na mtu mmoja humo msikitini yuna roho ya pepo mchafu, akipiga kelele kwa sauti kuu, 34 akasema, Ata! swiswi tuna ni nawe, Jesu wa Nazarethi? umekuja kutuangamiza? Nakujua u nani, Mtakatifu wakwe Mngu. 35 Jesu akamkemea, akamwambia, Fumba kanwa, umtoke. Nae pepo akamwangusha nti katikati, kisha akamtoka asimdhuru neno. 36 Wakashikwa ni msangao wote wakasemezana wao kwa wao, wakasema, N neno gani hilo, hata yuawaamru maroho wachafu kwa nguvu na uwezo, wakitoka? 37 Kivumi chakwe kikaenea nti za kando-kando kote-kote.

38 Akatoka msikitini, akangia katika nyumba ya Simon. Na mkwewe Simon mamae mkewe alikuwa ameshikwa ni homa kali, wakamtaka kwa ajili yakwe. 39 Akamsimamia mbele yakwe, akaikemea homa, ikamuata; akaondoka muda ule, ikawa kuwatumikia waliokuwapo.

40 Na jua lilipotua wote waliokuwa na wagonjwa wenyi maradhi aina nyengine-nyengine wakamletea kwakwe, akawaweka mikono juu yao killa mmoja akawapoza. 41 Na wangi walikuwa wakitokwa ni pepo, huku wakipiga kelele, wakisema, Wewe u Mwana wa Mngu. Akawakemea wala asiwaate wakasema, kwa vile wamjuavyo kuwa ndiye Masihi.

42 Hata kulipopambauka akatoka akenda pahali pasipokuwa na watu ; ikawa makutano kumtafuta-tafuta, wakimwendea kwakwe, wakitaka kumzuia, asiwao-ndokee. 43 Akawambia, Hata miji hiyo iliyobaki ime-nipasa kuhubiri ufaume wa Mngu ; kwani ndiyo maana yakwe hata nikatumwa.

44 Nae alikuwa akihubiri katika misikiti ya Galili.

5 IKAWA ulipomsonga ule mkutano illi kusikiza maneno ya Mngu, alikuwa amesimama kando ya ziwa la Genesarethi, 2 akaona madau mawili yamekaa kando ya ziwa, wameshuka wavuvi, waosha nyavu zao. 3 Akapanda katika madau hayo mojawapo, nalo ni la Simon, akamtaka alipeleke mbali kidogo na ufuo. Akaketi, ikawa kuwafunza makutano mumo dauni. 4 Hata alipokwisha nena maneno yakwe, akamwambia Simon, Lipeleke hata kinani dau, mkatie nyavu zenu mvue numbi. 5 Simon akamjibu akamwambia, Bwana mkubwa, hivi tulivyofanya kazi kucha hatukupata kitu : lakini kwa neno lako tazitia nyavu. 6 Hata wakisha fanya mambo yale wakapata samaki tumbi-tumbi, nyavu zao zikawa kuraruka : 7 wakawapungia mikono washirika wao waliokuwa dau la pili, wapate kuja kuwasaidia ; wakaja, wakayajaza yale madau yao tele, yote mawili, hata yakataka kuzama. 8 Akisha ona yale Simon Petero, akaanguka magotini pakwe Jesu, akamwambia, Ondoka kwangu, kwa kuwa ni mtu mwenyi dhambi, ewe Bwana. 9 Kwani alitaajabu yeye na wote waliokuwa nae, kwa numbi ya samaki waliyovua ; 10 na Jakubu na Johana wana wa Zebedi, vivyo, nao watu hao ni washirika wakwe Simon. Jesu akamwambia Simon, Usiche, mwanzo wa sasa utakuwa kuvua watu. 11 Hata walipokwisha egesha madau yao pwani, wakaata vyote, wakamfuata.

12 Kisha alipokuwa katika miji ile mmojawapo, huyo

ndiye, mtu mume amejawa ni ukoma; alipomuona Jesu akaanguka kiuso-uso, akamuomba akamwambia, Ewe Bwana, ukipenda, waweza kunitakasa. 13 Akanyosha mkono wakwe, akamgusa akamwambia, Napenda, takata wewe. Ukoma wakwe mara ukamuondoka. 14 Akamuusia asimwambie mtu neno: enda tuu ukamuonye kuhani nafusi yako, upeleke na vya kutakaswa kwako, kama alivyoamru Musa, iwe ushuhuda kwao. 15 Lakini habari yakwe ikazidi kuenea. Wakakutana makutano mangi kuja kumsikiza na kupozwa magonjwa yao. 16 Nae mwenyewe alikuwa akijiepua, akenda mwahali msimo watu, kwenda kuomba *Mwenyezi Mngu*.

17 Kisha ikawa siku zile mojawapo, alikuwa akifunza watu na Mafarisai na wakufunzi wa taureti wa papo wamekaa, watu waliotokea killa kijiji cha Galili, na Uyahudi, na Jerusalem nako. Na uweza wa Bwana ulikuwapo, apate poza *watu*. 18 Nao hao ndio, watu waume wamemtukua juu ya kitanda mtu mmoja aliye-pooza; ikawa kutaka kumpeleka ndani, kumuweka mbele yakwe: 19 walipokosa pa kumpeleka ndani kwa ajili ya lile kundi la watu, wakapanda juu ya dari wakamshusha kati ya paa yeye na kile kitanda chakwe katikati mbele za Jesu. 20 Alipoona imani yao akamwambia, Ewe mtu, zimesamehewa kwako dhambi zako. 21 Ikawa kuhujiana wao kwa wao wale Mafarisai na waandishi, wakanena, N nani huyu asemae ya kuku-furu? N nani awezae kuyasamehe madhambi asipo-kuwa Mngu pekee? 22 Nae Jesu akijua huja zao, akawajibu akawambia, Mwawaza nini myoyoni mwenu? 23 Lililo jepesi n lipi? ni kusema, Zimesamehewa kwako dhambi zako, au ni kusema, Ondoka wenende? 24 Lakini mpate mjua kuwa na amri Mwana wa bin-Adamu juu ya nti ya kusamehe dhambi,—akamwambia yule aliyepooza, Nakwambia wewe, inuka, utukue hicho kitanda chako, wende zako nyumbani kwako. 25 Mara

ile akasimama mbele zao, akatukua kile alicholalia, akenda nyumbani kwakwe, huku akimsifu Mngu. 26 Wakangiwa ni kituko, pia wote, ikawa kumsifu Mwenyezi Mngu, wakajawa ni khofu, wakisema, Lee tumeona ajabu nyingi kuu.

27 Baada ya haya akatoka, akenda akamuona mtu mmoja mtozi-wa-ushuru, jina lakwe akiitwa Lawi, amekaa patozwapo ushuru, akamwambia, Niandama. 28 Akaata vyote, akaondoka akamuandama. 29 Nae Lawi akamfanyia karamu kuu nyumbani kwakwe, watu wakajaa tele, watozi-wa-ushuru na watu wenginewewalioketi kula chakula pamoja nao. 30 Ikawa Mafarisai na waandishi wao waliokuwako kuwanung'unikia wanafunzi wakwe, wakinena, N nini kula na kunwa pamoja na watozi-wa-ushuru na wenyi dhambi? 31 Jesu akawajibu akawambia, Walio na afia hawana haja na tabibu, isipokuwa wagonjwa tuu. 32 Sikuja kuweta wenyi haki, illa wenyi dhambi, kuja kutubu. 33 Nao wakamwambia, Hao wanafunzi wa Johana mbona wafunga mara nyingi, na kuomba dua, na kadhalika *wanafunzi* wa Mafarisai; nao hawa *wanafunzi* wako wala, wakinwa! 34 Akawambia, Jee, mwaweza kuwafanya wana wa ukumbi-wa-harusi wafunge, awapo pamoja nao yeye bwana-harusi? 35 Lakini siku zile zitakuja, atakapoondolewa kwao bwana-harusi, ndipo nao wafunge, katika siku zile. 36 Akawambia na mithali, kana kwamba, Hakuna *atwaae* kiraka cha nguo mpya akaitilia nguo kuu-kuu; na akitia, ile mpya ameipasua; na ile kuu-kuu hakilingani nayo kiraka cha ile mpya. 37 Wala hakuna atiae divei mpya katika viriba vikuu-kuu, na akitia, ile mpya hupasua viriba, yenyewe ikamwaika, vikaharibika viriba. 38 Lakini divei mpya hutiwa viriba vipya, vyote viwili vikawa salama. 39 Wala hakuna mwenyi kunwa divei ya kale mara akatamani mpya, kwani yuasema, Ya kale ndiyo njema.

6 IKAWA katika siku za sabatu mojawapo, alikuwa kupita katikati ya mashamba, ikawa wanafunzi wakwe kuvunda mashuke na kula, huku wakiyapukusa-pukusa mikononi mwao. **2** Wengine katika Mafarisai wakawambia, Kwa nini kufanya isiyokuwa halali kuyafanya kwa siku ya sabatu? **3** Jesu akawajibu akawambia, Hamkusoma wala hayo aliyoyafanya Daudi, alipokuwa na ndaa yeye na aliokuwa nao? **4** Alivyongia katika nyumba ya Mwenyiezi Mngu, akatwaa ile mikate ya kuhudhurisha, akala akawapa na aliokuwa nao; nayo si halali watu kuila isipokuwa makuhani pekeyao. **5** Akawambia, Mwana wa bin-Adamu ndiye Bwana wa sabatu.

6 Ikawa siku ya sabatu nyengine akangia msikitini, akafunza: napo pana mtu mkono wakwe wa kulia umemkauka. **7** Waandishi na Mafarisai wakawa kumtezama, wapate muona kwamba atapoza kwa siku ya sabatu; illi wapate la kumshitaki. **8** Yeye akatambua mawazo yao, akamwambia yule mwenyi mkono wa kukauka, Ondoka usimame hapo kati. Akaondoka akasimama. **9** Jesu akawambia, Nami nawauza neno: Jee, ni halali kwa siku ya sabatu kutenda vyema, au kutenda vibaya, kuponya roho au kuangamiza? **10** Akawaangalia wote upande huu na huu, kisha akamwambia, Nyosha mkono wako. Akaunyosha, ukarejea mkono wakwe. **11** Nao wale wakajawa ni ujinga, ikawa kusemezana wao kwa wao wamtendeje Jesu.

12 Na katika siku hizo akatoka akenda mlimani kwenda kuomba; akakesha kucha ali katika kumuomba Mwenyiezi Mngu. **13** Hata kulipopambauka, akaweta wanafunzi wakwe; akataua na watu kumi na wawili, ambao aliweta mitume: **14** ni Simon aliyeitwa jina la Petero, na nduguye Andarea, Jakubu na Johana, Filipu na Baritholomayo, **15** Mathayo na Thoma, Jakubu wa Alifayo, na Simon aitwae Zelote, **16** na Juda

wa Jakubu, na Juda Muisikariota, aliyekuwa mwenyi kumsaliti. 17 Akateremka nao, akenda akasimama pahali pa tambarare, na wanafunzi wakwe mkutano mwingi, na kundi kuu la wenyeji watokea Uyahudi wote na Jerusalem, na nti za Turo na Sidon pwani-pwani; watu waliokuja kumsikiza na kupozwa magonjwa yao: 18 ikawa kupozwa wale waliopagawa ni maroho wachafu. 19 Wakataka kungusa mkutano mzima, kwa kuwa uweza ulikuwa kutoka kwakwe, ukiwapoza wote.

20 Kisha akavua mato akawaangalia wanafunzi wakwe, akanena, Mna heri nyinywi masikini, kwa kuwa ufaume wa Mngu ni wenu. 21 Mna heri mlio na ndaa sasa, kwa kuwa mtashiba. Mna heri mliao sasa, kwa kuwa mtateka. 22 Mna heri nyinywi, watu watakapowatukia, watakapowaepusha, na kuwafyolea, na kulitupa nde jina lenu kama lililo ovu, kwa ajili ya Mwana wa bin-Adamu. 23 Furahiwani siku hiyo, muruke-ruke, kwani thawabu zenu ni kubwa huko mbinguni! Kwani babazao walikuwa wakiwatenda manabii kama hayo. 24 Lakini, ole mbwenu mlio na mali, kwani tuzo yenu mnakwisha ipata. 25 Ole mbwenu mlioshiba sasa, kwani mtasikia ndaa. Ole mbwenu mtekao sasa, kwani mtasikitika na kulia. 26 Ole mbwenu watu wote watakapowataja kwa wema, kwani babazao walikuwa wakiwafanya manabii wa uwongo kama hayo.

27 Lakini nawambia nyinywi msikiao, Wapendeni adui zenu, watendeeni vyema wawatukiao, 28 wabari-kieni wawaapizao, waombeeni wawaoneao. 29 Akupigae kofi la tavu hili, msongezee na hili, na akunyang'anyae joho yako usimkataze na akitwaa kanzu yako. 30 Mpe akuombae awae yote: na akunyang'anyae vyako usivitake kwakwe tena. 31 Nanywi hivyo mpendavyo mtendewe ni watu, nao watendeeni vivyo. 32 Nanywi kwamba mwawapenda wawapendao, mme-pata ahasanta gani? kwani hata wenyi dhambi huwa-

penda wawapendao. 33 Na mkiwatendea vyema wawatendeani vyema, mmepata ahasanta gani? kwani hata wenyi dhambi hufanya vivyo. 34 Tena mtakapowapa watu karadha huku mkitumaini kupata kitu, mmepata ahasanta gani? kwani hata wenyi dhambi huwapa karadha wenyi dhambi wenziwao, illi kurejezwa kama vile. 35 Lakini adui zenu wapendeni, tendeanani mambo mema, mupanane na karadha, msitumaini kurejezwa; nanywi ujira wenu utakuwa mwingi: tena mtakuwa wana wa Aliye-Juu-Sana, kwa kuwa yeye ni mwema kwa watu wasiomshukuru na waovu. 36 Basi iwani na huruma, kama Babaenu alivyo na huruma. 37 Msihukumuni, nanywi hamtahukumwiwa: msilaumu-ni nanywi hamtalaumiwa: waatiwa watu, nanywi mtaatiwa. 38 Toani vitu, nanywi mtapawa; kipimo chema, kimeshindiliwa na kusukwa-sukwa hata kimemwaika tena, ndicho watawachowapa vifuani mwenu. Kwani kipimo mpimiacho ndicho mtakachokuja pimiwa.

39 Akawambia na mithali, Jee, mtu aliye kipofu aweza kumuongoza kipofu mwenziwe? Ehe, hawataangukia shimoni wote wawili? 40 Mwanafunzi hawi juu ya mkufunzi wakwe, lakini killa aliyekhitimu huwa kama mkufunzi wakwe. 41 Nawe hicho kitakataka kilicho ndani ya jito la nduguyo wakiangaliliani, na boriti iliyo ndani ya jito lako huna habari nayo! 42 Au utapataje kumwambia nduguyo, Ndugu yangu, niata nikakutoe hicho kitakataka kilicho ndani ya jito lako, nawe hiyo boriti iliyo ndani ya jito lako, mbona huangalii! Mnafiki wewe, jitoe kwanza boriti ya jitoni mwako, ndipo utakapoona vyema kukitoa kitakataka kilicho ndani ya jito la nduguyo. 43 Kwani hakuna mti mwema uzaao matunda maovu, wala hakuna mti muovu uzaao matunda mema: 44 kwani killa mti hujulikana kwa matunda yakwe. Kwani katika miba watu hawatundi tini, wala katika mbiliwili hawatundi

zabibu. 45 Mtu aliye mwema katika akiba njema ya moyoni mwakwe hutoa ambayo ni mema, na mtu aliye muovu katika akiba mbovu ya moyoni mwakwe hutoa ambayo ni maovu: kwani mtu ni katika kuzidi kwa ule moyo inenavyo midomo yakwe.

46 Nanywi kwani kunita Bwana, Bwana: wala hamfanyi nisemavyo? 47 Killa mtu mwenyi kunijia kwangu, akisikia maneno yangu na kuyatumia, tawao-nyesha mfano alio: 48 ni mfano wa mtu ajengae nyumba, aliyetimba na kushusha tini, akaupiga msingi juu ya mwamba; kukaja maji ya m'vo, ule mkondo ukashukia ile nyumba, usiweze kuitukusa; kwani ilikuwa imepigwa msingi juu ya mwamba. 49 Lakini yule aliyesikia, wala hakutumia, ni mfano wa mtu aliyejenga nyumba juu ya nti pasipo msingi, ukaishukia ule mto, ikabomoka mara ile nyumba, kubomoka kwakwe kukawa kukubwa.

7 ALIPOKWISHA yatimiza maneno yakwe yote masikioni mwao wale wenyeji, ndipo akangia katika Kaperinaum.

2 Basi akida fulani mtumwa wakwe alikuwa hawezi, akidhaniwa mauti: nae ni mtu apendekezae kwakwe. 3 Aliposikia habari ya Jesu, akampelekea wazee katika Mayahudi kumtaka aje akampoze mtumwa wakwe. 4 Walipofika kwakwe wale, wakamtaka sana, wakamwambia, Amesitahili huyo umtendee neno hilo: 5 kwani yuatupenda taifa yetu, na msikiti wetu ametujengea yeye. 6 Jesu akenda nao. Hata alipopata karibu ya nyumba yakwe, akida akampelekea katika masahibu yakwe, akamwambia, Bwana, usiudhike, kwani mimi si mtu wa kujiliwa ni wewe, kukutia tini ya paa langu. 7 Ndipo hajiona sifai kuja kwako mimi nafusi yangu: illa tamka useme neno tuu, mtoto wangu atapoa. 8 Kwani mimi nami ni mtu nliyewekwa tini ya hukumu, nna asikari tini yangu: nikimwambia huyu, Enda,

yuenda ; na huyu, Ndoo, yuaja ; na mtumwa wangu, Fanya neno hili, hufanya. 9 Jesu aliposikia yale akamtaajabia, akaulekea ule mkutano umuandamao, akawambia, Nawambia, sijaona imani kubwa mfano huu, hata katika Isiraeli. 10 Wakarejea wale walio-tumwa, wakenda nyumbani, wakamuona yule mtumwa hajambo.

11 Hata baada ya haya punde, akenda mji mmoja jina lakwe ukiitwa Nain, nae ameandamwa ni wanafunzi wakwe na makutano mangi. 12 Hata alipoupata karibu ule mji, langoni pakwe, huyo ndiye, maiti yuatukuliwa nde, ni mwana wa pekee wa mamae, nae ni mjane, na watu wa mji wangi wali pamoja nae. 13 Bwana alipomuona akamuonea huruma akamwambia, Usilie. 14 Akasongea, akaigusa jeneza : wakasimama wale walioitukua. Akamwambia, Ewe kijana, nakwambia, Inuka. 15 Yule maiti akainuka, akaketi, akaanza kusema. Akampa mamae. 16 Wakangiwa ni oga pia wote, ikawa kumtukuza Mwenyiezi Mngu, huku wakisema, Kwetu ametokea nabii mkuu : tena, Mwenyiezi Mngu amewaangalia watu wakwe. 17 Ikatoka ile habari yakwe, ikaenea Uyahudi wote na nti zote za kando-kando.

18 Johana akaletewa habari ya mambo yale yote ni wanafunzi wakwe. 19 Ndipo akaweta wawili katika wanafunzi wakwe yule Johana, akawatuma kwa Jesu, kwenda kumuuliza kwamba, Wewe ndiye ajae, au tumngojee mwengine ? 20 Wakisha fika kwakwe wale watu-waume wakamwambia, Mbaputizi Johana ametutuma kwako, akuuliza : Wewe ndiye ajae, au tumngojee mwengine ? 21 Na saa ile akapoza watu wangi magonjwa na mapigo, akawatoa na maroho waovu, na wangi vipofu akawakirimu kuona. 22 Ndipo akawajibu akawambia, Endani mkampe habari Johana ya hayo mliyoona na kusikia : vipofu warejea kuona, wenyi viguu

wenenda, wenyi ukoma watakata, viziwi wasikia, maiti wafufuliwa, masikini wahubiriwa habari njema. 23 Nae raha ndakwe asiye kungu waa kwangu.

24 Basi walipokwisha ondoka wajumbe wakwe Johana, ikawa yeye kusema na wale makutano katika habari ya Johana: Mmetoka kwenda kutezama nini huko barani? ni mwanzi usukwa-sukwao ni upepo? 25 Ehe, mmetoka kwenda onani? ni mtu aliyevaa mavao mororo? kumbe, walio na mavazi ya kung'ara, watafunao raha, wa katika mabaraza ya wafaume. 26 Ila mmetoka kwenda onani? ni nabii? Nawambia, naam; tena ni zaidi ya nabii. 27 Ndiye yeye aliyeandikiwa kama maneno haya:

Huyo ndiye, namtuma mjumbe wangu mbele ya uso wako,

Kwenda kukutengezea ndia yako mbele zako.

28 Kwani nawambia, Katika waliozaliwa ni wana wake hakuna aliye mkubwa kumpita Johana, lakini na aliye mdogo katika ufaume wa Mngu ni mkubwa kuliko yeye. 29 Wale wenyeji wote na watozi-wa-usuru wakasikia, wakampa Mwenyezi Mngu haki, nao ni watu waliobaputizwa ni Johana. 30 Lakini wale Mafarisai na walimu wa taureti walilipinga shauri lakwe Mwenyezi Mngu juu yao, wasibaputizwe nae. 31 *Bwana akanena*, Basi niwafananishe na nini watu wa kizazi hiki? nao wamefanana na nini? 32 Wamefanana na watoto walioketi sokoni, wakiitana, wakisema, Tumewapigia pirimbi msiteze, tumeombolea msilie. 33 Kwani amekuja mbaputizi Johana hali mkate wala hanwi divei, nanywi mwasema, Yuna pepo! 34 Kisha amekuja Mwana wa bin-Adamu, yuala, akinwa; nanywi mwasema, Huyo ndiye, mtu mlafi, mnwaji wa divei, sahibu wao watozi-wa-usuru na wenyi dhambi. 35 Hiyo hikima nayo imepawa haki yakwe myongoni mwa wanawe wote.

36 Kisha mtu mmoja katika Mafarisai akamtaka aje akale chakula kwakwe; akangia nyumbani kwakwe yule Farisai, akaketi kula chakula. 37 Mara, huyo ndiye, mwanamke katika mji ule, nae ni mwanamke mwenyi dhambi, alipokwisha mjua kuwa yu nyumbani kwa yule Farisai yuala chakula, akaleta tupa ya manukato, 38 akenda akasimama nyuma karibu ya maguu yakwe, akilia, akaanza kumuosha maguu kwa matozi yakwe, akiyafuta kwa nywele za kitwani mwakwe, huku akimbusu-busu maguu na kuyapaka manukato. 39 Alipoona mambo yale yule Farisai aliyemwita, akasema moyoni mwakwe: Mtu huyu kwamba alikuwa nabii, angemtambua mwanamke huyu n nani, ni mtu namna gani, huyu amgasae, kwa kwamba ni mwenyi dhambi. 40 Jesu akamjibu akamwambia, Ewe Simon, nna neno langu nataka kwambia. Akamwambia, Mwalimu, sema. 41 Mtu mmoja awiae alikuwa na wadeni wakwe watu wawili: yule mmoja awiwa dinari mia tano, mwenziwe awiwa dinari hamsini. 42 Walipokuwa hawana cha kumlipa, akawasamehe wote wawili. Basi atakaempenda sana ni yupi? 43 Simon akamjibu akamwambia, Nadhani ni yule aliyemsamehe nyingi. Akamwambia, Umeamua haki. 44 Akamlekea yule mwanamke, akamwambia Simon, Wamuona mwanamke huyu? Nalingia mimi nyumbani kwako, hukunipa maji ya kunawa maguu; nae ameninavya maguu kwa matozi, ameyafuta kwa nywele za kitwani mwakwe. 45 Hukunibusu; nae tangu pale nilipongia hakuata kunibusu maguu yangu. 46 Hukunipaka kitwa changu mafuta; nae amenipaka manukato maguu yangu. 47 Kwa ajili ya hayo nakwambia, amesamehewa madhambi yakwe yaliyo mangi, kwa kuwa amekuwa mwenyi kupenda kwa ungi: ela asamehewae kidogo, nae hupenda kidogo. 48 Kisha akamwambia *yule mwanamke*, Zimesamehewa kwako dhambi zako. 49

Ndipo wale walioketi nae kula chakula wakaanza kusema ndani yao, N nani huyu awasameheye watu madhambi tena? 50 Akamwambia mwanamke, Imani yako imekuokoa: enda na amani.

8 KISHA ikawa baada ya haya nae mwenyewe alikuwa kutembea miji miji na vijiji vijiji, akihubiri, na huku akiwambia habari njema ya ufaume wa Mngu; na wale watu kumi na wawili wali pamoja nae, 2 na wanawake kadhawakadha waliopozwa maroho waovu na magonjwa: nao ni Mariamu aitwae Mumagidali, *mwanamke huyu* alitokwa ni pepo sabaa, 3 na Joana mkewe Khuza, wakili wakwe Herode, na Susana, na wengine wangi waliokuwa wakimtumikia katika vitu vyao.

4 Walipokutanika watu wangi, na wale watokao miji miji wakimwendea, akasema nao kwa mithali: 5 Muyaa wa mbeyu, huyo ndiye, alitoka kwenda kuyaa mbeyu yakwe: alipokuwa akiyaa, tembe nyengine zikaanguka kando ya ndia, zikakanyagwa-kanyagwa, zikaliwa ni nyuni wa angani: 6 nyengine zikaanguka penyi mwamba; zilipotepuza zikakauka mara kwa kule kukosa kwakwe rutuba. 7 Nyengine zikaanguka kati ya miba, ile miba ikatepuza pamoja nazo, ikazisonga zikafa. 8 Nyengine zikaanguka katika nti ya udongo mwema, zikatepuza, zikazaa moja kwa mia. Akisha sema haya ikawa kupiga ukelele: Mwenyi masikio ya kusikia nasikie!

9 Wanafunzi wakwe wakamuuliza, Maana yakwe n nini mithali hiyo? 10 Akasema, Nyinywi mmepawa kujua siri za ufaume wa Mngu: na wengine wote kwa mithali mithali, illi kwamba wangaona wasione, wanasikia wasifahamu. 11 Nayo ndiyo maana yakwe mithali: Mbeyu n neno la Mngu. 12 Wa kando ya ndia ni hao waliosikia, kisha akenda Shaitani akalio-ndoa lile neno myoyoni mwao, wasije wakaamini

wakaokoka. 13 Wa juu ya mwamba ni hao ambao wakisha sikia hulipokea lile neno kwa furaha; nao hawana shina hao, ni watu waaminio kitambo kidogo, hata wakati wa kujaribiwa ni kukengeuka. 14 Walioanguka mibani ni hao waliosikia, hata wakenda vile wakasongolewa ni fazaa na mali na anasa vya maisha haya, wasiivishe chochote. 15 Na wa katika udongo mwema, ni watu waliolisikia neno, wakashika katika myoyo myema iliyolekea, wakazaa mazao kwa kuvumilia.

16 Wala hapana mtu aliyewasha taa kisha akaifinikiza chombo, au kuitia mvunguni : illa huiweka juu ya mwango wa taa illi wangiao wapate ona nuru zakwe. 17 Kwani hakuna lililofinikwa illa litafunuliwa; wala hakuna lililofitamana illa litajulikana na kutokea wazi. 18 Jialieni basi kwa mtakavyosikia : kwani mwenyi nacho hupawa, na asiye kuwa nacho hunyang'anywa adhaniwacho kuwa nacho.

19 Wakamwendea mamae na nduguze, wasipate kumdiriki kwa ule mkutano wa watu. 20 Akaletewa habari kana kwamba, Mamaako na nduguzo wamesimama nde wataka onana nawe. 21 Akawajibu akawambia, Mamaangu na ndugu zangu ndio hao wasikiao neno la Mngu na kulitenda.

22 Kisha ikawa siku zile mojawapo nae akapanda chomboni na wanafunzi wakwe, akawambia, Na tuvukie ng'ambu ya pili ya ziwa; basi wakatweka tanga. 23 Walipokuwa wakienda Bwana akalala. Ikashuka dharuba ya upepo juu ya ziwa, ikawa chombo kujaa maji, wakawa katika khataru. 24 Wakamwendea, wakamwamsha, wakimwambia, Bwana mkubwa, bwana mkubwa, tu katika kuangamia. Akaamka, akaukemea ule upepo na msukosuko wa maji, vikakoma; kukawa shuwari. 25 Akawambia, I wapi imani yenu? Wakafanya khofu, wakamaka, wakasemezana, N nani basi huyo, hata amruye upepo na maji, vikamsikiza?

26 Wakafikilia pwani ya nti ya Wagerasi, iliyolekea Galili. 27 Hata aliposhuka pwani, akakutwa ni mtu mmoja wa katika mji ule, yuna *baadhi* ya pepo; haku-vaa nguo siku nyingi, wala hakukaa nyumbani isipokuwa katika maziara. 28 Alipomuona Jesu akapiga ukelele akamuangukia mbele yakwe, akasema kwa sauti kuu, Nna nini mimi na wewe, Jesu, Mwana wa Mngu Aliye-Juu-Sana? naomba kwako usinitese. 29 Kwani alikuwa kumuamru roho mchafu kumtoka yule mtu. Kwani siku nyingi alikuwa amepagawa nae, nae akilindwa kifungoni akifungwa kwa minyoo na pingu; kisha alipovikata vile alivyofungwa akifukuzwa ni yule pepo, akipelekwa barani. 30 Jesu akamuuliza, Jina lako n nani? Akamwambia, Jina langu mimi ni Jeshi; kwa kuwa amengiwa ni pepo wangi. 31 Kisha ikawa kumuomba asiwaamru kuondoka kwenda shimoni. 32 Napo palikuwa na kundi la nguwe wangi lalisha mlimani: ikawa kumtaka kwamba awape rukhusa kuwangia wale. Akawapa rukhusa. 33 Pepo wakatoka yule mtu wakawangia nguwe. Likashukia tini lile kundi magengeni, wakangia ziwani, wakafa maji. 34 Walisha walipoona mambo yale wakakimbia, wakenda mjini na viungani, wakatoa habari. 35 Watu wakatoka kwenda kuangalia yaliyotendeka, wakamwendea Jesu, wakamuona yule mtu aliyetokwa ni pepo ameketi maguuni pakwe Jesu, amevaa nguo, na akili zakwe: wakafanya oga. 36 Wakenda wale waliomuona wakawezeza jinsi alivyopozwa yule aliyepagawa ni pepo. 37 Jamii ya watu wa nti za kando-kando ya Wagerasi wakamuomba Bwana kwamba aondoke kwao, kwa kuwa walingiwa ni khofu nyingi: mwenyewe akapanda chomboni, akarudi kwao. 38 Yule mtu mume aliyetokwa ni pepo akamtaka rukhusa akae nae. Akamwondoa, yuamwambia, 39 Rudi nyumbani kwako, ukahubiri yalivyo makubwa mambo uliyotendewa ni

Mwenyiezi Mngu. Akaondoka akenda, huku akihubiri katika mji ule wote mambo yalivyo makubwa aliyote-ndewa ni Jesu.

40 Kurudi kwakwe Jesu ukampokea kwa furaha ule mkutano wa watu, kwani walikuwa wakimngojea watu wote. 41 Nae huyo ndiye, alijiliwa ni mtu mmoja akiitwa Jairu, nae ni imamu wa msikiti wao; akamwangukia Jesu katika maguu yakwe, akamtaka angie nyumbani kwakwe; 42 kwa kuwa yuna binti wakwe, ni mwanawe pekee, umri wakwe apata myaka kumi na miwili, nae yu katika kufa. Akenda vile ikawa kusingwa ni wale makutano.

43 Na mwanamke mmoja, atokwa ni damu muda wa myaka kumi na miwili, nae amewatapania waganga maisha yakwe yote, asipate pozwa ni mtu, 44 akamwendea kwa nyuma akaugusa upindo wa nguo yakwe: mara ikatinda ile damu yakwe iliyokuwa ikimtoka. 45 Jesu akanena, N nani aliyenigusa? Basi watu wote walipokana, Petero na wenziwe wakamwambia, Bwana mkubwa, haya makutano yakusonga na kukusukumasukuma. 46 Jesu akasema, Pana mtu amenigusa, kwani nnajisikia hivi nimetokwa ni nguvu. 47 Alipojiona yule mwanamke kuwa hakufitamana, akenda kwa kutetema akamwangukia mbele yakwe, akamweleza mbele za watu wote maana ya kungusa kwakwe, na jinsi alivyopoa mara. 48 Akamwambia, Ewe binti, imani yako imekupoza, enda na amani.

49 Yu katika kunena, akaja mtu atoka kule kwa imamu, akamwambia, Mwanayo amekufa; usimsumbue mwalimu. 50 Jesu aliposikia yale, akamjibu, Usiche, amini tuu, nae atapozwa. 51 Alipofikilia nyumbani, hakumuata mtu kungia pamoja nae isipokuwa Petero na Johana na Jakubu, na babae yule kijana, na mamae. 52 Ikawa watu wote kulia na kujipiga-piga; lakini akawambia, Msilieni, hakufa huyu, amelala tuu. 53

Wakamfanyia dhihaka, kwa kumjua kuwa amekufa. 54 Akamshika mkono wakwe, akamwita, akanena, Ewe kijana, ondoka. 55 Roho yakwe ikamrejea, akasimama mara; akaamru apawe chakula. 56 Wakateshewa wale wazee wakwe wawili, akawaonya wasimwambie mtu jambo lililokuwa.

9 AKAWETA wale kumi na wawili aka'wapa nguvu na amri juu ya pepo wote na katika kupoza maradhii. 2 Akawatuma kwenda kuhubiri ufaume wa Mngu na kuwapoza walio hawawezi. 3 Akawambia, Msitukue kitu kwa ajili ya ndia, bakora, wala mkoba, wala mkate, wala fedha, wala asiwe mmoja na kanzu mbili. 4 Na nyumba mtakayoingia yote kaani humo mtoke mumo. 5 Na wasiowakaribisha wote, mtokapo katika mji huo ukukuteni hata mtanga wa maguuni mwenu uwe ushuhuda juu yao. 6 Wakaondoka, wakenda wakatembea vijiji vijiji kwa kuhubiri habari njema na kupoza watu, pande zote.

7 Na Herode mfaume akasikia habari ya mambo yale yote yaliyokuwa, akasangaa kwa yale yaliyosemwa ni watu wengine, kana kwamba Johana amefufuka kutoka kwa wafu, 8 na wengine, kwamba, Ametokea Elija: na wengine kwamba, Amefufuka mmojawapo manabii wa kale. 9 Herode akanena, Johana nalimkata kitwa, lakini n nani huyu nisikiae mambo kama haya kwakwe? Ikawa kutaka amuone.

10 Wale mitume waliporudi wakamweleza mambo yote waliyoyafanya. Akawatwaa akenda nao faragha akenda mji mmoja uitwao jina lakwe Bethisaida. 11 Wale makutano walipojua wakamuandamia kuko. Akawapokea, ikawa kuwasimulia habari za ufaume wa Mngu, na kuwapoza waliokuwa na haja ya kupozwa. 12 Na jua likaanza kupinduka, wakamwendea wale kumi na wawili wakamwambia, Ufumue mkutano, wende zao vijiji vya kando-kando na mashamba wakatafute malazi,

wazumbue na vyakula, kwani hapa tulipo ni bara. 13 Akawambia, Wapeni nyinywi chakula. Wakasema, Hatuna kitu swiswi zaidi ya mikate mitano na samaki wawili, illa ni kwenda wenyewe tukawanunulie chakula jamii ya wenyeji hawa. 14 Kwani waliokuwapo watu waume wapata alifu tano. Akawambia wanafunzi wakwe, Wawekeneni kwa vikao waketi, kikao watu hamsini, kikao watu hamsini. 15 Wakafanya vivyo, wakawaweka wote wakaketi. 16 Akatwaa ile mikate mitano na wale samaki wawili, akiangalia juu mbinguni akavibarikia, kisha akavivunda-vunda, ikawa kuwapa wanafunzi wakwe wawapelekee mkutano. 17 Watu wakala wakashiba wote: yakaondolewa makombo katika vyakula vilivyovundika vikapu kumi na viwili.

18 Kisha ikawa alipokuwa akiabudu faragha, wanafunzi wakwe nao wali pamoja nae, akawauliza, Hao makutano wasema kuwa n nani mimi? 19 Wakamjibu, *Wako wasemao kwamba u Mbaputizaji Johana, na wengine kwamba u Elija, na wengine kwamba, Amefufuka mmojawapo katika manabii wa kale.* 20 Akawambia, Na nyinywi mwasema n nani mimi? Petero akamjibu akamwambia, Wewe ndiye Masihi wa Mwenyezi Mngu. 21 Akawaonya ikawa kuwausia wasimwambie mtu neno hili, 22 akisema, Imempasa Mwana wa bin-Adamu kupatikana ni mambo mangi, na kukanwa ni wazee na makuhani wakuu na wana-wavyuoni, na kuuwawa, na kuinuka siku ya tatu. 23 Akawambia wote, Ikiwa mtu awae yote ataka kuja nyuma yangu, najikanye mwenyewe, ajitweke msalaba wakwe daima, aje aniadame. 24 Kwani atakaependa aiponye nafusi yakwe ataiangamiza, nae atakaeianga-miza nafusi yakwe kwa ajili yangu, huyo ndiye atakaei-oko. 25 Kwani yamfaani mtu atakapoupata faida ulimwengu mzima, kisha akajiangamiza, akaihasiri

nafusi yakwe? 26 Kwani killa atakaenionea haya mimi na maneno yangu, nae Mwana wa bin-Adamu atamuonea haya yeye, hapo atakapokuja katika utukufu wakwe na wa Babae na wa malaika watakatifu. 27 Nami nawambia kweli: Katika hawa waliosimama hapa, wengine hawataonda mauti kamwe, illa wauone kwanza ufaume wa Mngu.

28 Ikawa baada ya maneno haya kama siku nane, akamtwaa Petero na Johana na Jakubu, akakwea mlimani kwenda kuomba Mngu. 29 Na katika kuomba kwakwe zikamgeuka sura za uso wakwe, mavao yakwe yakawa meupe yakameta-meta. 30 Mara wakaonekana watu wawili wanawaume wasema nae, nao ni Musa na Elija; 31 ambao walitokea katika utukufu, wakanena mambo ya kufariki kwakwe atakayoyatimiza Jerusalem. 32 Na Petero na wale waliokuwa pamoja nae walikuwa wamelemewa ni usingizi; walipokwisha amka wakauona utukufu wakwe, na wale wanaume wawili waliosimama nae. 33 Kisha walipokuwa katika kutangukana nae Petero akamwambia Jesu, Ewe Mwalimu, ni vyema hivyo tulivyopo hapa swiswi; basi na tufanye vibanda vitatu: kimoja *kiwe* chako wewe, na kimoja cha Musa, na kimoja cha Elija: nae hajui anenayo. 34 Kusema kwakwe haya, kukatanda wingu likawafinika uvuli: wakacha pale walipongia katika wingu. 35 Ikatoka sauti mle katika wingu, ikasema, Huyu ndiye Mwanangu mteule wangu; msikizeni. 36 Ilipokuwa ile sauti, akaonekana Jesu yu pekee. Wao wakanyamaza, wasimwambie mtu siku hiyo katika waliyoyaona lolote.

37 Ikawa kwa siku ya pili yakwe, waliposhuka mlimani, akatokewa ni mkutano mkuu. 38 Kisha huyo ndiye, akapiga kelele mtu mmoja mwanamume mle mkutanoni, akasema, Mwalimu, nakuomba umuangualie mwanangu: kwa kuwa yeye ni mwanangu pekee; 39 nae, pepo humshika, akapiga ukelele mara, akampa-

sua, huku akitokwa ni povu, wala hamuati illa kwa shida, yuamsheta-sheta. 40 Hawasihi wanafunzi wako wantoe: wasiweze. 41 Jesu akawajibu akawambia, Enywi kizazi kisicho imani, kilichopotoka, niwe kwenu mimi na kuwatukulia hata lini? Kamtwae mwanayo uje nae hapa. 42 Yu katika kumwendea, pepo akamraria, akampasua akampasua. Jesu akamkanya yule roho mchafu, akampoza yule mtoto, akampa babae. 43 Wakapigwa ni bumbuwazi wote, kwa kuona ukubwa wa Mwenyiezi Mngu.

Walipokuwa watu wote kutaajabu kwa mambo yote aliyoyafanya, Jesu akawambia wanafunzi wakwe: 44 Maneno haya yashikeni masikioni mwenu, kwani Mwana wa bin-Adamu yuenda tiwa katika mikono ya watu. 45 Basi walikuwa hawajui maana yakwe neno hili, likawafitamania wasipate lifahamu. Wakacha kumuuliza maana yakwe neno hili.

46 Yakawangia mawazo, n nani atakaekuwa mkubwa katika wao. 47 Nae Jesu, alipoyajua mawazo ya myoyoni mwao, akamtwa kijana akamsimamisha karibu yakwe, 48 akawambia, Awae yote atakaempokea kijana hichi kwa jina langu hunipokea mimi; na atakaenipokea mimi humpokea aliyenituma. Kwani aliye mdogo kati yenu nyote, huyu ndiye aliye mkubwa.

49 Johana akamjibu akamwambia, Ewe Mwalimu, tulimuona mtu atoe pepo kwa jina lako; ikawa kumkataza, kwa kuwa hafuatani na swiswi. 50 Jesu akamwambia, Msimkataze: kwani asiye kuwa juu yenu, yu upande wenu.

51 Ikawa katika kumtimia siku za kukwezwa kwake, mwenyewe akathubutisha uso wakwe kwenenda Jerusalem, 52 akatuma na wajumbe kwenda mbele ya uso wakwe. Wakenda wakangia katika kijiji cha Wasamaria illi kumtengezea pahali: 53 wenyewe wasi-

mkaribishe kwa vile alivyolekeza uso wakwe kama atakaekwenda Jerusalem. 54 Walipoona neno lile wanafunzi wakwe wale Jakubu na Johana, wakasema, Bwana, wataka tuambie moto ushuke mbinguni uwao-ndoe? 55 Akawalekea akawakanya.

56 Wakenda kijiji chengine. 57 Hata katika kwenenda kwao ndiani, mtu mmoja akamwambia, Nitakufuata utakakokwenda kote. 58 Jesu akamwambia, Makala wana pango, na nyuni wa angani wana vitundu, lakini Mwana wa bin-Adamu hana pa kujilaza kitwa chakwe. 59 Akamwambia mwengine, Nifuata. Akasema, Bwana, nipa rukhusa kwanza niondoke nende nikamzike babaangu. 60 Akamwambia, Waate maiti wawazike maiti wao: wewe enenda ukautangaze ufaume wa Mngu. 61 Na mwengine nae akamwambia, Bwana, takufuata: lakini kwanza nipa rukhusa hawaage watu wa nyumbani mwangu. 62 Jesu akamwambia, Mtu aliyepeleka mkono katika jembe la ng'ombe kisha akaangalia nyuma, hasitahili na ufaume wa Mngu, awae yote.

10 KISHA baada ya haya Bwana akaweka na wengine watu sabuini, akawatuma wawili-wawili kumtangulia mbele ya uso wakwe, wende killa mji na killa pahali alipoazimia kwenda mwenyewe. 2 Akawambia, Mavuno ni makubwa, lakini wale wafanyaji wa kazi ndio wachache: basi takani kwa Bwana wa mavuno awapeleke wafanyaji wa kazi wende katika mavuno yakwe. 3 Endani! mimi hapa nawatuma hali ya wana wa kondoo kati ya mbwa-mwitu. 4 Msitukue mfuko wala mkoba, wala viatu, wala msimwamkue mtu ndiani. 5 Na killa nyumba mtakayofikilia, iambieni kwanza, Na iwe amani juu ya nyumba hii: 6 nae akiwa yumo mwana wa amani, amani yenu itamkalia juu yakwe, na kwamba hamo, itawarejea juu yenu. 7 Basi kaani nyumba ileile, mkila mkinwa walivyo navyo wenyewe

kwani mfanyaji wa kazi amesitahili na ujira wakwe. Msitame-tame, kuondoka nyumba hii kwenda nyumba hii. 8 Na killa mji mtakaongia wakiwakaribisha, vyakula msongezewavyo vileni vivyo; 9 wapozeni na wagonjwa waliomo, muwambie, Umewakurubia ufaume wa Mngu. 10 Na mji mtakaongia wote, nao wasiwa-karibishe, tokani ndani yakwe mupite katika ndia zakwe huku mkinena: 11 Hata huo mtanga utokao katika mji wenu, uliotugandama katika nyayo zetu, tunawakukutia juu yenu: lakini juani kwamba ufaume wa Mngu umekurubia. 12 Nawambia ya kwamba katika siku ile itahimilika ya Sodom kupita ya mji ule. 13 Ole mbwako, Khorazin! ole mbwako, Bethisaida! kwa kuwa hiyo miguvu iliyofanywa mwenu kwamba ilifanywa Turo na Sidon, wangekwisha tubu zamani, huku wakiketi katika magunia na ivu. 14 Lakini itahimilika ya Turo na Sidon huko maamzini kupita yenu nyinywi. 15 Nawe, Kaperinaum, jee, wenda juu kufikilia mbinguni?—utashushwa hata kuzimu. 16 Awasikizae nyinywi yuanisikiza mimi, na awakataae nyinywi yuanikataa mimi; lakini anikataae mimi, yuamkataa aliyenituma.

17 Wakarudi wale watu sabuini kwa kufurahi, waka-sema, Bwana, hata pepo watunyenyekwa kwa jina lako. 18 Akawambia, Nalimuona Shaitani aanguka kutoka mbinguni kama umeme. 19 Mimi hapa, nimewapa amri ya kuwakanyaga nyoka na ng'ge, na nguvu zote za adui, wala hamtapatikana n neno la madhara lolote. 20 Pamoja na haya msifurahi kwa mlivyowekewa maroho tini yenu; illa afudhali furahini kwa kuwa majina yenu yameandikwa mbinguni.

21 Wakati uleule Jesu akaona nderemo kwa Roho Mtakatifu, akanena, Nakushukuru Ewe Baba, Bwana wa mbingu na nti, kwa kuwa mambo haya umewafita watu werevu na akili, umevifunulia vitoto vichanga:

naam, Ewe Baba ! kwa kuwa ndivyo ulivyopendezewa. 22 Nimetakabadhishwa mambo yote ni Babaangu, wala hapana amjuae n nani yule Mwana asipokuwa ni Baba, wala amjuae Baba, asipokuwa ni Mwana, na mtu ape-ndeleae Mwana kumfunulia. 23 Akazunguka akawalekea wanafunzi wakwe, akawambia faragha, Raha ndao ambao mato yao yaona muyaonayo nyinywi! 24 Kwani hayo muyaonayo nyinywi nawambia kwamba, na manabii na wafaume wangi wametamani kuyaona, wasiyaone: nao wametamani kuyasikia muyasikiayo nyinywi, wala hawakuyasikia.

25 Wakati huo akainuka mwalimu mmoja wa taureti, yuamuonda: akamuuliza, Mwalimu, nifanye neno gani hata niurithi uzima wa milele? 26 Akamwambia, Imeandikwaje katika taureti? wasomaje? 27 Akamjibu akamwambia, Mpende Bwana Mngu wako kwa moyo wako wote, na roho yako yote, na nguvu zako zote, na nia yako yote: na mwenzio *mpende* kama nafusi yako. 28 Akamwambia, Umejibu haki: fanya haya nawe utaishi. 29 Nae akitaka kujipa haki, akamuuliza Jesu, Basi mwenzangu n nani? 30 Jesu akajibu akasema, Mtu mmoja alishuka Jerusalem kwenda Jerikho, akaangukia kati ya wevi, wakamvua nguo, wakamtia na jaraha, hata walipoondoka wakamuata karibu ya kufa. 31 Ikatukia mara hiyo kuhani mmoja kushuka kwa ndia ile, alipomuona akapitia kando. 32 Akatokea na Mlawi vivyo, alipopata pahali hapo aki-muona akapitia kando. 33 Lakini Msamaria mmoja katika kusafiri kwakwe akamwendea pale alipo, alimu-ona akangiwa ni huruma; 34 akasongea karibu, akamganga jaraha zakwe, akamtia mafuta na divei; akampandisha juu ya nyama wakwe, akenda nae akam-peleka katika nyumba ya wageni, akamtunza. 35 Hata kwa siku ya pili akatoa dinari mbili akampa yule mwenyi nyumba ya wageni, akamwambia, Mtunze

vyema, na ufanyapo gharama zaidi, nitakaporejea takuja kulipa. 36 Ehe, katika hao watu watatu, ni yupi umuonae kuwa ni mwenziwe yule aliyeangukia kati ya wevi? 37 Akamwambia, Ni yule aliyemuonea huruma. Jesu akamwambia, Enenda; nawe fanya vivyo.

38 Nao wa katika kwenenda, akangia katika kijiji kimoja. Mwanamke mmoja jina lakwe akiitwa Maritha akamkaribisha nyumbani kwakwe. 39 Alikuwa na nduguye mwanamke akiitwa Mariamu, nae alikuwa ameketi maguuni pakwe Jesu, yuamsikiza maneno yakwe. 40 Na yule Maritha amesumbuka kwa utumishi mwingi; akasimama akanena, Bwana, huoni vibaya hivi alivyoniata ndugu yangu hatumike peke yangu? Mwambie anisaidie basi. 41 Bwana akamjibu, akamwambia, Ewe Maritha, Maritha, wafazaika na kusumbuka kwa mambo mangi: 42 lakini lihitajiwalo n neno moja: kwani Mariamu ametagua fungu lililo jema ambalo hatanyang'anywa.

11 KISHA ikawa alipokuwa katika kuomba Mngu pahali pamoja, hata alipokwisha, mmoja katika wanafunzi wakwe akamwambia, Bwana, tufunze naswi kuomba Mngu, kama vile Johana alivyowafunza wanafunzi wakwe. 2 Akawambia, Mtakapoomba Mngu, nenani: Baba, jina lako na litakate. Ufaume wako na uje. Na yawe mapenzi yako, kama yalivyo mbinguni na juu ya nti yawe vivyo. 3 Tupe killa siku chakula chetu cha kututosha. 4 Nawe tusamehe makosa yetu, kama naswi tumsamehevyo killa tumwiae. Nawe usitutie katika kujaribiwa. 5 Akawauliza, Kuna mtu kwenu atakaekuwa na rafikiye, nae atamwendea usiku wa manane, amwambie, Rafiki yangu, nikopesha mikate mitatu, 6 kwa kuwa amekuja rafiki yangu amenifikilia kwangu atoka safarini, nami sina cha kumsongezea. 7 Nae amjibu mle ndani, amwambie, Usiniudhi: mlango

umekwisha fungwa, nshalala na watoto wangu: sipati ondoka kuja kukupa. 8 Nawambia ya kwamba, angawa hataondoka ampe kwa kuwa ni rafikiye, lakini kwa vile asivyoona haya, ataondoka atampa kadiri ya alilo na haja nalo. 9 Nami nawambia, Ombani mtapawa, tafutani mtaona, bishani mtafunguliwa. 10 Kwani killa aombae hupawa, na atafutae huona, na abishae hufunguliwa. 11 Kwani n nani kwenu ambae ni baba nae akaombwa mkate ni mwanawe, jee, atampa jiwe? au samaki, atampa nyoka badala ya samaki? 12 Au amuombapo ii la kuku, atampa ng'ge-kitumbo? 13 Basi nyinywi mlio waovu; kwamba mmejua kuwapa watoto wenu vipawa vyema, na Babaenu aliye mbinguni atazidi kwa vingapi kuwapa Roho Mtakatifu hao wamuombao?

14 Nae alikuwa akimtoa pepo, *nae ni pepo* bubwi, ikawa akisha toka yule pepo akasema yule aliyekuwa bubwi, wale makutano *ya watu* wakataajabu. 15 Wengine wakasema, Ni kwa Beelizebuli, amiri wa pepo, mtu huyu awatoavyo watu pepo. 16 Wengine wakamuondanda, wakamtaka ishara itoke mbinguni. 17 Nae akajua mawazo yao akawambia, Killa ufaume uliogawanyikana juu ya nafusi yakwe huvundwa, na killa nyumba iliyogawanyikana huanguka. 18 Basi na Shaitani nae kwamba amegawanyikana juu ya nafusi yakwe, utapata wapi kusimama ule ufaume wakwe? kwa kuwa nyinywi mwasema kwamba ni kwa Beelizebuli niwatoavyo watu pepo. 19 Basi kwamba mimi nawatoa pepo kwa Beelizebuli, jee, wenenu wawatoa kwa nani? Kwa ajili ya hayo hao watakuwa waamzi wenu. 20 Lakini niwatoavyo pepo mimi, kwamba ni kwa chanda chakwe Mwenyezi Mngu, ufaume wa Mngu umekwisha wajilia! 21 Mtu mwenyi nguvu aliyejifunga silaha zakwe aki-kaa hali ya kulinda nyumba yakwe, vile vitu vyakwe vi salama: 22 lakini atakapokwendewa ni mwenziwe

aliye na nguvu zaidi ya yeye, na kumshinda, humnya-
ng'anya zile silaha zakwe alizokuwa akitumaini, akaga-
wanya na vyombo vyakwe. 23 Asiyekuwa hali moja
nami, yu kinyume changu, na asiyekusanya pamoja
nami hutawanya. 24 Wakati atokwapo mtu ni roho
mchafu hupita mwahali msimo maji, yuatafuta pa
kupumzika; akiona pahali hakuna, husema, Tairejea ile
nyumba yangu nliyotoka. 25 Hata akifika, akaiona
imefyagiwa imepambwa: 26 ndipo akenda akawatwaa
wenziwe maroho sabaa waovu kuliko yeye, wakangia
wakakaa humo, ikawa mtu yule hali yakwe ya mwisho
ni mbaya kuliko ya kwanza.

27 Ikawa katika kusema kwakwe maneno haya,
mwanamke mmoja wa katika mkutano akainua sauti
yakwe, akamwambia, Yana heri matumbo yaliyokuzaa
wewe, na matiti uliyoamwa. 28 Nae akasema, Afudha-
li, wana heri wasikiao neno lakwe Mwenyiezi Mngu na
kulishika.

29 Wa katika kukusanyika wale makutano, akaanza
kusema, Ni kizazi kibaya kizazi hiki: chatafuta ishara,
wala hakitapawa ishara, isipokuwa ishara yakwe Jona.
30 Kwani kama vile Jona alivyokuwa ni ishara kwa
Wanineve, na Mwana wa bin-Adamu nae atakuwa
ni ishara ya kizazi hichi. 31 Mfaume mke wa Kusini
atasimama katika maamzi na watu-waume wa kizazi
hichi, tena atawahukumu: kwani alitokea nta za nti za
mwisho kuja kumsikiza Suleimani hikima zakwe: na-
po hapa pana neno kubwa zaidi ya Suleimani. 32
Wanawaume wa Nineve watasimama katika maamzi
pamoja na kizazi hiki, nao watakihukumu, kwa kuwa wao
walitubu kwa kuhubiriwa ni Jona; kisha hapa pana
neno kubwa kuliko Jona.

33 Hapana mtu aliyewasha taa akaiweka ti-kwa-
ti, wala tini ya pishi, isipokuwa juu ya mwango ya taa;
uli wangiao wapate uona muwanga. 34 Taa ya muwili

ni jito, basi jito lako liwapo sawa, na muwili wako wote huwa na muwanga : lakini liwapo ovu, na muwili wako nao huwa na kiza. 35 Angalia basi, usije ukawa kiza muwanga ulio nao ndani yako. 36 Basi na kwamba una muwanga muwili wako wote, hauna fungu la kiza, muwili wako utakuwa na muwanga pia wote, kama vile ikumulikiapo taa kwa nuru zakwe.

37 Basi yu katika kusumulia hivi, Farisai mmoja akamwita aje kwakwe ale chakula cha asubuhi; aka-ngia ndani, akaketi kula chakula. 38 Yule Farisai alipomuona, akataajabu kwa vile asivyonawa kabula ya chakula. 39 Bwana akamwambia, Sasa nyinywi Mafarisai mwatakasa kikombe na chano kwa nde, illa ndani zenu mmejawa ni kunyang'anya na uovu. 40 Enywi wapumbavu, aliyevifanya vya nde, siye aliyevifanya na vya ndani pia? 41 Lakini toani zaka hivyo vya ndani, na vitu vyote vimekuwa ni safi kwenu.

42 Lakini ole mbwenu, Mafarisai, kwa kuwa mwatoza ushuru hiyo naanaa na sadhabu na mboga pia zote, na huku mwaata mambo ya ndia na ya mapenzi yakwe Mwenyezi Mngu: nanywi haya iliwapasa kuyafanya, wala kutoyaata haya. 43 Ole mbwenu, Mafarisai, kwa kuwa mwapenda makazi ya mbele katika misikiti, mwapenda na kuamkuzana katika masoko. 44 Ole mbwenu, kwa kuwa mu mfano wa makaburi yasiyokuwa wazi, ambayo wenyi kupita juu yakwe hawana habari nayo.

45 Walimu wa taureti mmojawapo akamjibu, akamwambia, Mwalimu, usemavyo hayo, watushutumu na swi-swi. 46 Akasema, Nanywi ole mbwenu, walimu wa taureti, kwa kuwa mwawatweka watu mizigo isiyotukulika, na mizigo hiyo nyinywi wenyewe hamuigusi hata kwa vyanda vyenu kimojawapo. 47 Ole mbwenu, kwa kuwa mwajenga maziara ya manabii, na babazenu ndio waliowaua. 48 Mbona mwashuhudia na kuridhia kazi

za babazenu: kwa kuwa wao ndio waliowaua, nanywi ndinywi muwajengeao maziara. 49 Ndipo iliposema hikima yakwe Mwenyiezi Mngu, Mimi hutuma kwao manabii na mitume, nao watawaua baadhi yao na kuwafukuza; 50 illi kipate ulizwa kizazi hiki damu ya manabii wote iliyomwaika tangu kupigwa msingi ulimwengu, 51 tangu damu ya Habili hata damu ya Zekaria, aliyepotea katikati ya matindio na nyumba ya *Mngu*: naam, nawambia kwamba damu yao itatakwa katika kizazi hiki. 52 Ole mhwenu, walimu wa taureti, kwa kuwa ufunguo wa maarifa mmeuondoa; wenyewe hamkungia, nao waliokuwa wakingia mmewazuia.

53 Alipokwisha toka humo wakaanza wana-wavyuoni na Mafarisai kumkamia vibaya, na kumuulizauliza masiala mangi, 54 illi wapate neno litokalo kanwani mwakwe.

12 YU katika kunena haya yakakutanika makutano watu wangi mno hata kutaka kukanyagana, ndipo hapo akaanza kuwambia kwanza wanafunzi wakwe, Jilindeni na tatu ya Mafarisai, nayo ni unafiki. 2 Lakini hakuna neno lililositirika ambalo halitafunuliwa, na lililofitamana, ambalo halitajulikana. 3 Kwa ajili ya hayo, habari mlizosema kizani zitakuja zisikilikane muwangani, ziwazo zote; tena mliyoyasumulia katika sikio la mtu ndani ya maghala, yatakuja yahubiriwe juu ya madari. 4 Nami nawambia nywi rafiki zangu, msiwache hao wauao watu muwili kisha baadae wasipate kutenda la zaidi. 5 Lakini tawaonya mtakaemcha: mcheni huyo aliye na uweza baada ya kumuua mtu wa kumtupa katika jahanamu; naam, nawambia, mcheni huyo. 6 Jee, mashomoro watano hawauzwi kwa pesa mbili? nao hasahauliwi mmojawapo mbele ya Mngu. 7 Nanywi hata nywele za vitwani mwenu zimehasibiwa zote: msiche, nyinywi mu afudhali kuliko mashomoro mangi. 8 Nami nawambia kwamba killa atakaenikiri

mbele za watu atakiriwa yeye ni Mwana wa bin-Adamu mbele za malaika zakwe Mwenyezi Mngu. 9 Lakini aliyenikana nyusoni mwa watu atakwenda kanwa yeye nyusoni mwa malaika zakwe Mwenyezi Mngu. 10 Na killa mtu atakaesema neno juu ya Mwana wa bin-Adamu atasamehewa, lakini aliyemtukana Roho Mtakatifu hatasamehewa. 11 Wakati watakapowaongoza kwenda nanywi mbele za watu wa misikitini na wenyi hukumu na amri, msifazaike kwa kuaza jawabu wala jinsi mtakavyowajibu, wala musemeje: 12 kwani Roho Mtakatifu atawafunza muda ule iwapasayo kuyanena.

13 Basi, mtu mmoja katika mkutano akamwambia, Mwalimu, mwambie nduguyangu anigawanyie urithi wetu. 14 Akamwambia, Mtu wewe, nimewekwa n nani kuwa mwamzi mimi au mgawanyi juu yenu? 15 Akawambia, Angaliani mujilinde na mambo ya kutamani-tamani, kwani mtu uzima wakwe haumo katika vile vilivyozidi vitu vyakwe alivyo navyo. 16 Akawapigia mithali, akawambia, Mtu mmoja tajiri shamba lakwe lilikuwa limezaa sana: 17 ikawa kutafakari moyoni mwakwe, akasema, Nifanyeje? kwani sina pa kukusanyia nafaka yangu. 18 Akasema, Tafanya hivi: ntavunda hizo bokhari zangu nijenge nyengine kubwa, hakusanyie humo nafaka zangu zote na vitu vyangu: 19 kisha taiambia nafusi yangu, Ewe nafusi yangu, una vitu vyema vingi ulivyowekewa, vya myaka mingi: pumzika basi, ule, unwe, ufurahi. 20 Mwenyezi Mngu akamwambia, Mpumbavu wewe, huu usiku wa leo wa katika kukutaka hiyo nafusi yako: basi hayo uliyoyatengeza yatakuwa ni ya nani tena? 21 Ndivyo awavyo mwenyi kujiwekea akiba mwenyewe, asiyekuwa mkwasi kwa Mngu.

22 Akawambia wanafunzi wakwe, Kwa ajili ya haya nawambia, Msifazaikeneni katika nafusi zenu kwa mta-

kavyokula; wala kwa miwili yenu mtakavyovaa. 23 Kwani ile nafusi ni zaidi ya chakula na ule muwili ni zaidi ya mavao. 24 Wapelelezeni kunguu, ambavyo kwamba hawapandi, hawavuni, hawana ghala wala uchaga, nao Mwenyiezi Mngu ndiye awalishae: nyinywi kwa mara nyingapi ni afudhali kuliko nyuni! 25 Nani kwenu atakapofanya hamu awezae kujizidisha kimo chakwe dhira moja? 26 Basi na kwamba hamuya-wezi hata yaliyo madogo, mbona mnafazaika katika yaliyosalia? 27 Yapelelezeni yameavyo maua: haya-taabikii kazi wala hayasokoti; nami nawambia kwamba Suleimani nae katika utukufu wakwe wote alikuwa hakuva kama mojawapo katika hayo. 28 Ehe, hizo nyasi za kondeni ambazo leo ziko, na kesho hutupwa tanuni, kwamba Mwenyiezi Mngu huzivika hivyo, huwaje nyinywi, enywi wachache wa imani? 29 Nanywi msitafute mtakavyokula wala mtakavyokunwa: wala msifanye tashuishi. 30 Kwani hivyo vyote ndivyo watafutavyo taifa za humu duniani: lakini nyinywi Babaenu awajua kwamba mna haja navyo vitu hivi. 31 Lakini takani ufaume wa Mwenyiezi Mngu, na hivi vyote mtaongezewa. 32 Msiche, kundi dogo nywi! kwani Babaenu ameridhia kwa furaha kuwapa ule ufaume. 33 Uzani mlivyo navyo mtoe zaka. Fanyani mifuko isiyochakaa, akiba isiyopungua katika mbingu, pahali pasiposongea mwivi wala kuharibika kwa nondo. 34 Kwani palipo na akiba yenu na myoyo yenu huwa papo.

35 Vyuno vyenu na viwe kufungwa na taa zenu kuwaka: 36 nanywi wenyewe iwani mfano wa watu wamngojeao bwana wao arudi kutoka harusini, illi ajapo akibisha, wamfungulie kwa upesi. 37 Raha ndao watu-mwa wale watakaonekana kuwa wa mato ni bwana wao ajapo. Ni kweli nawambia, atajifunga atawakari-bisha chakulani, awajongeele na kuwatumikia. 38

Akija zamu ya pili, akija ya tatu, awaonapo hivi, raha ndao watumwa wale! 39 Juani neno hili, kwamba alijua mwenyi nyumba saa atakayojiliwa ni mwivi, angekuwa mato, wala asingeata nyumba yakwe ikavundwa. 40 Nanywi kaani tayari, kwani saa ajayo Mwana wa bin-Adamu ni saa msiyoidhani.

41 Petero akamuuliza, Jee, Bwana, mithali hii ume-tutolea swiswi au na watu pia wote? 42 Bwana akamwambia, N nani huyo wakili mwema na akili atakae-kwezwa ni Bwana wakwe juu ya utumishi wakwe, kwa kuwapa watu posho kwa wakati wakwe? 43 Raha ndakwe mtumwa yule, ambae bwana wakwe akija atamuona yuafanya kama hayo. 44 Ni kweli nawambia, atamsimamisha juu ya vitu vyakwe vyote. 45 Lakini mtumwa yule atakaposema moyoni mwakwe, Bwana wangu yuakawia kuja kwakwe, akaanza kuwapiga wale wajolize watwana na vijakazi, akila, akinwa, akilewa: 46 ndipo bwana wakwe mtumwa yule atakapomwendea kwa siku asiyodhani na saa asiyojua, ampige sana amtilie na fungu lakwe pamoja na wasio imani. 47 Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Bwana wakwe, wala asijitengeze, wala hakutenda kama mapenzi ya bwana wakwe, atapigwa sana. 48 Na yule asiyejua, nae amefanya yaliyositahili na mapigo, atapigwa kidogo. Na killa aliyepawa kingi, kwakwe kitatakwa kingi; nae aliyempa amana kitu kingi, watamtaka ziada.

49 Nimekuja kumwaya moto juu ya nti; ni kitu gani ntakacho kwamba unakwisha waka? 50 Lakini nna mabaputizi yangu nitakayobaputiziwa, nami jinsi nilivyosongwa hata yatimie! 51 Mwaonaje? nnakuja kwa kupa amani huku nti? Nawambia la! illa afudhali magawanyikano. 52 Kwani mwanzo wa sasa itakuwa watu watano walio nyumba moja kugawanyikana watatu kwa wawili, na wawili kwa watatu. 53 Watagawanyikana babae-mtu na mwanawe mwanamume, na mwana-

mume na babae, mamaemtu na mwanawe mwanamke, na mwanamke na mamae; mavyaa na mtu, na mtu na mavyaae.

54 Akawambia na wale makutano, Killa mkiona wingu limetanda pande za matwioni mara husema, Mvua yaja; ikawa ndivyo: 55 na mkisikia kasikazi yavuma, husema, Itakuwa jua kali; ikawa. 56 Enywi wanafiki, uso wa mbingu na nti mwajua kuutambua, lakini zamani hizi mbona hamzitambui! 57 Nanywi nafusi zenu mbona hamuamui haki! 58 Kwani ilipo umuandamapo mdawa wako kwenda nae kwa liwali, fanya bidii upate epukana nae mli nyote ndiani, asiye akakupeleka kwa kadhi kwa kukuburuta-buruta, yule kadhi akakutia kwa mtozi wa madeni, yule mtozi akakutupia gerezani. 59 Nakwambia, hutoki humo hata wishe kuulipa senti ya mwisho.

13 NA zamani ileile walikuwapo watu wamtotea habari ya wale Wagalili Pilato aliotanganya damu yao na masadaka yao. 2 Akawajibu akawambia, Mwawadhania Wagalili hao kuwa walikuwa wenyi dhambi kuwashinda Wagalili wote, kwa kuwa wamepatikana wao ni mambo hayo? 3 Nawambia sivyo; lakini msipotubu, mtapotea vivyo pia nyote. 4 Au wale kumi na wanane, walioangukiwa ni buruji huko Siloam, ikawaua, mwawadhania kwamba wamekuwa wacosaji wale kushinda watu wote waketio Jerusalem? 5 Nawambia, sivyo; lakini msipotubu, mtapotea nyote kama vile.

6 Basi akanena mithali hii: Mtu mmoja alikuwa na mti wa mtini ameutulia katika shamba lakwe la mizabibu: akenda akitafuta matunda juu yakwe, asione. 7 Akamwambia mlinzi wa mizabibu, Tezama, myaka mitatu hii naja hapa hitafuta matunda juu ya mtini huu, nisipate kitu: uukate, kwani kuiharibu nti nayo? 8 Akamjibu, akamwambia, Ewe Bwana, uate mwaka

huu nao hata niupalilie niutilie na samadi. 9 Kisha baadae ukizaa matunda, vyema! la, usipozaa, ndipo uukate.

10 Basi siku ya sabatu alikuwa akifunza katika misikiti yao mmojawapo. 11 Nae huyo ndiye, mwanamke mmoja, alikuwa na roho ya unyonge muda wa myaka kumi na minane, nae muwili wakwe umepindana hawezi kunyoka kabisa. 12 Jesu alipomuona akamwita akamwambia, Ewe mwanamke, umefunguliwa kutoka katika unyonge wako. 13 Akamuweka mikono yakwe juu yakwe, akanyoka mara ile, akawa kumtukuza Mwenyezi Mngu. 14 Basi yule imamu wa msikiti akajibu, amekasirika kwa vile Jesu alivyo-mpoza mtu kwa siku ya sabatu, akawambia mkutano, Kuna siku sita zifaazo kufanya kazi, basi ndooni mkipozwa kwa siku hizo, wala si kwa siku ya sabatu. 15 Bwana akamjibu akamwambia, Enywi wanafiki, jee, killa mmoja wenu kwa siku ya sabatu hafungui ng'ombe wakwe au punda wakwe katika hero akenda nae kwenda kumnweshwa? 16 Na huyu, nae ni mwana wa Iburahimu, mwanamke aliyefungwa ni Shaitani myaka kumi na minane hii, kwani asifae huyu nae kufunguliwa kifungo hiki kwa siku ya sabatu? 17 Aliposema haya, wakatahayari waliomshikia kinyume, wakafurahi mkutano wote kwa sababu ya mambo ya utukufu yote yaliyotendwa ni yeye.

18 Basi ndipo akanena, Ufaume wa Mngu n nini mfano wakwe? nami niufananishe na kitu gani? 19 Ni mfano wa tembe ya kharadali, aliyotwaa mtu akatupa katika shamba lakwe: ikamea, ikakua, ikawa mti, nyuni wa angani wakakaa tagaani mwakwe. 20 Akanena mara ya pili, Niufananishe na kitu gani ufaume wa Mngu? 21 Ni mfano wa tatu aliyotwaa mwanamke akasitiri ndani ya pishi tatu za unga, hata ukawa tatu wote.

22 Nae alikuwa akizunguka miji miji na vijiji vijiji, akifunza watu, huku akisafiri kwendelea Jerusalem. 23 Mtu mmoja akamuuliza, Jee, Bwana, ni watu wacha-che waokokao? Akawambia: 24 Fanyani jitihadi mngie katika mlango ulio dhiki, kwani mimi nawambia ya kwamba wangi watataka kuungia, wala wasiweze. 25 Wakati atakaposimama mwenyi nyumba na kuufunga mlango, nanywi muanzapo kusimama nde na kuubisha mlango, mkisema, Ewe Bwana, tufungulie; wakati huo atawajibu awambie, Siwajui mtokapo; 26 ndipo mtakapoanza kusema, Swiswi tulikula tukinwa mbele zako, nawe ukifunza kwetu katika ndia zetu. 27 Nae atawambia, Siwajui mtokapo: ondokani muwe mbali nami nyote wafanyaji wa uovu. 28 Kutakuwa na kilio na kukaza meno wakati mtakapomuona Ibura-himu, na Isaaka, na Jakubu, na manabii wote, katika ufaume wa Mngu, na nyinywi mkitupwa nde. 29 Watakuja watu watokao maawioni na matwioni, na kasikazini na kusini, kuja kuketi chakulani katika ufaume wa Mngu. 30 Tena, hao ndio, kuna watu wa nyuma watakaokuwa mbele, na wa mbele watakaokuwa wa nyuma.

31 Saa ileile wakamwendea Mafarisai kadhawakadha, wakamwambia, Ondoka utoke huku, kwani Herode ataka kuua. 32 Akawambia: Endani mkamwambie yule kala: Angalia, leo na kesho mimi hutoa pepo na kutenda upozi, nami siku ya tatu hukamilika. 33 Pamoja na haya leo na kesho na kesho kutwa imenipasa kwenenda: kwa kuwa haimkiniki kuangamia nabii awapo nde ya Jerusalem. 34 Jerusalem, Jerusalem, iwauayo manabii na kuwapiga mawe ilioletewa kwakwe, mimi mara nyingapi nimetaka kuwakusanya watoto wako mfano vilevile wa kuku awakusanyavyo vifaranga vyakwe tini ya mabawa yakwe, msitake. 35 Hiyo ndiyo, mmeatiwa nyumba yenu! Nami nawambia nyinywi ya

kwamba hamtaniona tena kamwe hata msembe, Amebarikiwa ajae kwa jina la Bwana.

14 KISHA ikawa alipongia ndani ya nyumba ya mmojawapo katika wakuu wa Mafarisai kwa siku ya sabatu illi kula chakula, nao walikuwa kumuangalia hivi; 2 nae huyo ndiye, mtu mmoja mwenyi ugonjwa wa safura yu papo, amemkabili mbele yakwe. 3 Jesu akajibu, akasema nao wale walimu wa taureti na Mafarisai, akawauliza, Jee, ni halali kupoza kwa siku ya sabatu, au la? 4 Wao wakanyamaza. Akamshika, akampoza, akampa rukhusa ya kuondoka. 5 Kisha akawauliza, N nani katika nyinywi aangukiwae ni ng'ombe wakwe au punda wakwe katika kisima, wala mara ile asimuopoe kwa siku ya sabatu? 6 Nao wasiweze kuyajibu maneno hayo.

7 Basi akawambia mithali wale walioitwa, akitunza watauavyo makao ya mbele; akasema: 8 Utakapoa-likwa ni mtu ukenda harusini, usiketi makazi ya mbele; isije ikawa amevalikwa mtu mwenyi kusitahiwa zaidi ya wewe, 9 kisha akaja yule aliyewaalika nyote, akakwambia, Mpishe huyu! ukawa kushika pahali pa nyuma sana kwa kutahayari. 10 Lakini wewe utakapoalikwa, enda ukakae pale nyuma, illi ajapo yule aliyekualika akwambie, Rafiki, songea mbele punde; ndipo nawe utakapokuwa na hishima mbele za watu wote walioketi nawe. 11 Kwa kuwa killa mwenyi kutukuza nafusi yakwe atatwezwa, na mwenyi kutweza nafusi yakwe atatukuzwa.

12 Basi nae akamwambia yule aliyemualika, Utakapofanya chakula cha mtana au cha jioni, usiwete rafiki zako, wala nduguzo, wala jamaa zako, wala jirani zako walio na mali; wasije wakakualika nawe badala ya hayo yako, ukapata malipo. 13 Lakini ufanyapo karamu, wete masikini, vigutu, wenyi viguu, vipofu; 14 nawe utakuwa na raha, kwa kuwa hawana cha

kukulipa hao : kwani malipo yako utakuja yapata kufufuliwani kwa wenyi haki.

15 Aliposikia mambo yale mmojawapo katika wale walioketi nae chakulani, akamwambia, Raha ndakwe atakaekula chakula katika ufaume wa Mngu! 16 Akamwambia, Mtu mmoja alikuwa amefanya karamu kuu, akaalika watu wangi. 17 Hata wakati wa kula chakula akamtuma mtumwa wakwe kwenda kuweta wale walioalikwa, Ndooni, kwa kuwa vyakula viko tayari. 18 Wakaanza kutoa udhuru wote kwa nia moja. Wa kwanza akamwambia, Nimenunua shamba, nami sharuti nende nikaliangalie : tafadhali unisamehe. 19 Akasema mwengine, Nimenunua ng'ombe jozi tano, nami nenda kuzijaribu : tafadhali unisamehe. 20 Mwengine akasema, Nimeoa mke, ndipo nami nisipate kuja. 21 Akenda yule mtumwa, akampa habari bwana wakwe ya mambo haya. Ndipo akakasirika yule mwenyi-nyumba, akamwambia mtumwa wakwe, Toka upesi, uende ndia kuu na mitaa ya mji, ukawatwae masikini na vigutu na vipofu na viguu, uje nao uwatie ndani. 22 Akasema yule mtumwa, Bwana, hayo uliyoagiza yansha tendeka : hata sasa ikaliko nafasi. 23 Yule bwana akamwambia mtumishi, Toka nde uende ndia za mashamba na mipakani, ukawashurutize kungia ndani, nyumba yangu ipate jaa tele. 24 Kwani nawambia kwamba katika waume hao walioalikwa, hapana mmoja atakaeonda chakula changu kamwe!

25 Wakamuandamia makutano mangi; akageuka akawalekea, akawambia : 26 Mtu akinijia kwangu, asipomtukia babae na mamae, na mke na wanawe, na nduguze waume na wake, na uhai wakwe mwenyewe, hawezi kuwa mwanafunzi wangu *mtu yule*. 27 Awae yote asiyeutukua msalaba wakwe akaja nyuma yangu, hawezi kuwa mwanafunzi wangu. 28 Kwani kwenu kuna mtu gani atakae jenga mnara, nae kwanza haketi

akafanya hisabu, kwamba yuna cha kuutimiza? 29 Asije akawa hawezi kuumaliza baada ya kuupiga msingi, wote walioona jambo lile wakaanza kumfanyia mzaha, 30 wakanena, Mtu huyu alianza kujenga, ikamshinda kumaliza. 31 Au kuna mfaume gani endae kumpiga vita mfaume mwenziwe, nae asiketi kwanza akafanya shauri, kwamba aweza yeye na watu alifu kumi kwenda kumkuta amjiae na watu alifu ishirini? 32 Na akiona hawezi, hutoa ujumbe akampelekea yule, akali mbali sana, kwa kumtaka sharuti za amani. 33 Ndiyo yaliyo, basi, na killa mmoja wenu asiyeata vyote alivyo navyo hawezi kuwa mwanafunzi wangu. 34 Basi munyu ni kitu chema: lakini ule munyu utakapotokwa ni tamu yakwe, hutiwa tamu tena kwa kitu gani? 35 Haufai nti, wala jaa: watu huutupa nde. Mwenyi masikio ya kusikia nasikie.

15 BASI watozi wa ushuru na wenyi dhambi walikuwa kumsongelea illi wamsikize pia wote. 2 Ikawa kunung'unika Mafarisai na waandishi, wakisema, Huyu yuawakubali wenyi dhambi, tena yuala nao.

3 Akawambia mithali hii, akisema, 4 Kweni kuna mtu gani mwenyi kondoo mia, nae akiwa amempotea mmojawapo hawaati wale tisia wa tisiini mle barani, akenda akamtafuta-tafuta yule aliyepotea hata amuone? 5 Nae akisha muona, hujitweka mabegani mwakwe kwa kufurahi. 6 Kisha afikapo nyumbani kwakwe, huweta rafikize na jirani, akawambia, Furahiwani nami, kwa kuwa nimekwisha muona yule kondoo wangu aliyepotea! 7 Nawambia kwamba kutakuwa na furaha mbinguni vivyo-hivyo kwa ajili ya mtu mmoja mwenyi dhambi atubuye, zaidi ya itakavyokuwa kwa watu tisia wa tisiini wenyi haki wasio haja ya kutubu.

8 Au kuna mwanamke gani mwenyi rupia kumi, nae apotewapo ni rupia moja, hawashi taa akafyagia katika

nyumba, akatafuta kwa bidii hata aione? 9 Hata akisha iona, akawakusanya rafikize wake na wanawake jirani zakwe, akawambia, Furahiwani nami, kwa kuwa nimeiona rupia ile iliyonipotea! 10 Nawambia hata kwa malaika zakwe Mwenyezi Mngu kuna furaha vivyo-hivyo kwa ajili ya mtu mmoja mwenyi dhambi atubuye.

11 Akasema: Mtu mmoja yuna wanawe watu wawili wanawaume. 12 Yule mwana mdogo akamwambia babae, Baba, nipa fungu la mali kama liniangukialo. Akawagawanyia vitu vyakwe. 13 Hata baada ya siku mbili-tatu, yule mdogo akakusanya vyote, akasafiri kwenda nti ya mbali, akatapanzia mali yakwe huko kwa maisha ya uhasharati. 14 Alipokwisha toa vyote, ikangia ndaa kuu nti ile, akaanza kuwa muhitaji. 15 Akenda akajitegemeza kwa mmojawapo katika wenyeji wa nti ile. Akampeleka katika vue lakwe kwenda kulisha nguwe. 16 Ikawa kutamani kushiba maganda walayo nguwe, wala hapana aliyempa kitu. 17 Akazingatia moyoni mwakwe, akasema, Ni watumishi wangapi wa baba wenyi kuajiriwa walio na chakula kimwae, nami hapa ni katika kuangamia kwa ndaa. 18 Niondoke, nende kwa baba, hamwambie, Baba, nnakosa juu ya mbingu na mbele zako; 19 sisitahili tena kuitwa mwanayo: nifanya niwe kama mmoja katika watumishi wako wa ujira. 20 Akaondoka, akenda kwa babae. Alipokuwa akali mbali, babae akamuona, akangiwa ni huruma, akenda mbiyo akamrukia katika shingo yakwe, akambusu-busu. 21 Yule mwana akamwambia, Ewe Baba, nnakosa juu ya mbingu na kwako wewe: sisitahili tena kuitwa mwanayo. 22 Babae akawambia watumwa wakwe, Endani haraka kamtoleeni vao lililo bora mumvike, mpeni na pete ya kuvaa mkononi, na viatu vya kuvaa maguuni. 23 Kisha kamtwaeni mwana wa ng'ombe, yule wa kunona, mkamtinde: naswi

tule na kufurahi: 24 kwa kuwa huyu mwanangu alikuwa amekufa, nae amehuika; alikuwa amepotea, nae ameonekana. Wakaanza kufanya nderemo. 25 Basi yule mwanawe mkubwa alikuwa shamba; na alipokuwa akija na kukurubia nyumba akasikia sauti ya mambo ya furaha na matezo. 26 Akamwita mmojawapo katika watwana akamuuliza, Ni mambo gani hayo? 27 Akamwambia, Yule nduguyo amekuja, hata babaako amemtindia mwana wa ng'ombe yule aliyenona, kwa kuwa amerudi kwetu salama. 28 Akakasirika, akakataa kungia ndani. Babae akamtokea nde, akamsihi. 29 Akamjibu babae, akamwambia, Nimekutumikia mimi myaka mingapi hii, sijakosapo amri yako: nawe hujanipa mwanambuzi, hafanye nderemo mimi na rafikizangu. 30 Lakini hivi alivyokuja mwanayo huyu aliyekula vitu vyako na makahaba, unamtindia mwana wa ng'ombe wa kunona. 31 Akamwambia, Mwanangu, wewe u pamoja nami daima, na killa nilicho nacho ni chako wewe. 32 Tena kufanya nderemo na kufurahiwa ilikuwa ni haki, kwa kuwa huyu nduguyo alikuwa amekufa, nae amekuwa hai: alikuwa amepotea, nae ameonekana.

16 IKAWA kusema na wale wanafunzi nao: Pali kuwa na mtu mmoja mwenyi mali alikuwa na msimamizi wakwe, akashitakiwa kwakwe kuwa yuapoteza mali yakwe. 2 Akamwita, akamwambia, Ni mambo gani hayo nisikiayo kwako? Toa hisabu ya usimamizi wako, kwani huwezi tena kusimamia mali yangu. 3 Yule msimamizi akasema moyoni mwakwe, Nifanyeje, na bwana wangu yuaninyang'anya usimamizi? Kulima, sina nguvu: kuomba watu, naona haya. 4 Nimejua nitakalofanya, illi kwamba wakati niondolewapo katika usimamizi waje wanikaribishe majumbani mwao. 5 Akaweta wale wadeni wa bwana wakwe waje kwakwe killa mmoja. Akamwambia yule wa kwanza, Wawiwa-

ni ni bwana wangu? 6 Akamwambia, Kasiki mia za mafuta. Akamwambia, Twaa hiyo khati yako, uketi upesi uandike hamsini. 7 Kisha akamwambia wa pili wakwe, Nawe wawiwani? akamwambia, Jizila mia za nganu. Akamwambia, Twaa hiyo khati yako uandike thamanini. 8 Yule bwana akamsifu msimamizi mwenyi udhalimu, kwa vile alivyofanya akili; kwa kuwa wana wa ulimwengu huu katika kizazi chao huwa na akili zaidi ya wana wa muwanga. 9 Nami nawambia, Fanyani urafiki mumo katika mali ya udhalimu, ili kwamba yatakapokosekana hayo, waje wawakaribishe katika vivuli vya milele. 10 Aliye mwaminifu katika lililo dogo sana, nae huwa mwaminifu katika lililo kuu; tena aliye dhalimu katika lililo dogo, nae huwa dhalimu katika lililo kuu. 11 Basi kwamba hamkuwa waaminifu katika mali yenyi udhalimu, n nani atakaewapa amana hayo mali ya kweli? 12 Nanywi kwamba hamkuwa waaminifu na mali ya watu, n nani atakaewapa ambayo ni yenu wenyewe? 13 Hakuna mtumishi awezae kuwatumikia mabwana wawili; kwani ama atamtukia huyu ampende huyu, ama atashikamana na huyu amdharau huyu. Hamuwezi kumtumikia Mngu na mali.

14 Basi Mafarisai walikuwa wakisikia maneno haya yote, nao hawa ni watu wamoja wenyi kupenda mali, ikawa kumdhihaki. 15 Akawambia, Nyinywi mu wenyi kujipa haki mbele za watu, lakini Mwenyiezi Mngu awajua myoyo yenu: kwa kuwa lililotukuka kwa watu huwa matukizo mbele zakwe Mwenyiezi Mngu. 16 Taureti na manabii vilikuwa hata kumfikilia Johana; tangu wakati huo ikatangazwa habari njema ya ufaume wa Mngu: tena imekuwa killa mtu ni kuungia kwa nguvu. 17 Lakini kutanguka mbingu na nti ni vyepe-si, kama kuanguka nti kitone kimoja kilicho katika taureti. 18 Killa amuatae mkewe na kumuoa mke

mwengine yuazini, nae mwenyi kumuoa aliyeatwa ni mumewe yuazini.

19 Basi, palikuwa na mtu mmoja mwenyi mali, aki-vaa nguo za rangi ya zambarau na katani njema, akita-funa raha na kufanya sherehe daima: 20 tena paliku-wa na masikini, jina lakwe akiitwa Lazaro, aliyebwagwa mlangoni pakwe, yuna vidonda vingi, 21 huku akita-mani kushiba viangukavyo mezani pa tajiri: hata wakenda mbwa wakamramba-ramba vidonda vyakwe. 22 Baadae yule masikini akafa, akatukuliwa ni malaika, wakenda nae wakamtia katika kifua cha Iburahimu. Na yule tajiri nae akafa, akazikwa. 23 Akavua mato kule kuzimu, nae ali matesoni, akamuona Iburahimu kwa mbali, na Lazaro ali kifuani mwakwe. 24 Akainua sauti, akasema, Ewe baba Iburahimu, nihurumia, mpe-leke Lazaro illi atovye maji nta ya chanda chakwe, aje aniburudishe huu ulimi wangu; kwani nateswa katika muwali huu wa moto. 25 Iburahimu akamwambia, Ewe mwanangu, kumbuka kwamba mambo yako mema uliyapokea hapo ulipokuwa hai duniani, na Lazaro nae vivyo alipatikana ni mabaya: nae sasa yuatuzwa hapa, na wewe waumizwa. 26 Na juu ya haya yote, kwetu na kwenu pametiwa bopo kuu katikati, illi kwa-mba watakao kutoka huku kupitia kwenu wasidiriki, na huko kwenu watu wasivukie huku. 27 Akamwam-bia, Basi, nakuomba, baba, umpeleke nyumbani kwa babaangu, 28 kwani nna ndugu zangu watu watano, ende akawashuhudie, wasije wao wakangia pahali hapa pa mateso. 29 Iburahimu akasema, Musa wanae, na manabii wanao; na wawasikize wao. 30 Akamwambia, La, baba Iburahimu, lakini watakapokwendewa ni mtu atokae kuzimu watatubu. 31 Akamwambia, Wasipom-sikiza Musa na manabii, hawatashika maneno ya mtu hata atokae kuzimu.

17 AKAWAMBIA wanafunzi wakwe, Makungu-

wazo hayana budi na kuja, lakini ole mbwakwe mtu yajae nae! 2 Ingemfaa zaidi mtu huyo kwamba avikwa jiwe la kusagia shingoni mwakwe, akatupwa baharini, kama kumkunguwaza mmojawapo katika wadogo hawa. 3 Jilindeni nafusi zenu: nduguyo akiwa amefanya makosa, muonye; akitubu msamehe. 4 Na akikukosa mara sabaa kwa siku moja, akarejea kwako mara sabaa, kwa kusema, Nimetubu, msamehe.

5 Mitume wakamwambia Bwana, Tuongeze imani yetu. 6 Bwana akawambia, Kwamba mna imani kiasi cha tembe ya kharadali, mngewambia mforosadi huu, Ng'oka hapa ukatuliwe baharini, nao ungewasikiza. 7 Lakini n nani kwenu aliye na mtumwa yualima kwa jembe la ng'ombe, au yualisha, nae akamwambia wakati wa kurudi kwakwe kondeni, Ndoo upesi uketi ule? 8 Jee, afudhali hamwambii: Nifanyia tayari chakula nile, kisha ujifunge kiuno uje unitumikie, hata nische kula na kunwa, ndipo nawe ule unwe? 9 Atamwambia yule mtumwa, Ahasanta, afanyapo yale aliyoagizwa? 10 Nanywi vivyo mtakapokwisha fanya mliyoagizwa yote, semani, Tu watumwa wasio faida; tumefanya iliyopasa kufanya.

11 Kisha ikawa katika kwenda kwakwe Jerusalem alikuwa kupita katikati ya Samaria na Galili: 12 hata alipongia katika kijiji kimoja, akaonana na wakoma watu kumi, wanawaume, wakasimama kwa mbali: 13 wakainua sauti wakasema, Ewe Jesu, ewe bwana mku-bwa, turehemu! 14 Alipowaona akawambia, Enenda ni mkajionyeshe kwa makuhani. Ikawa katika kuondoka kwao pale wakasafiwa. 15 Mmoja katika wao alipojiona amepoa, akarudi, huku amsifu Mwenyiezi Mngu kwa sauti kuu; 16 akenda akapomoka kiuso-
uso maguuni pakwe, huku akimwambia ahasanta; nae alikuwa Msamaria. 17 Jesu akajibu akanena, Hawa-
kutakaswa wote kumi? Hao kenda wa wapi? 18

Jee, hapana aliyeonekana kurudi kuja kumpa utukufu Mwenyezi Mngu isipokuwa huyu mgeni? 19 Kisha akamwambia, Inuka uende : imani yako imekuokoa.

20 Hata alipoulizwa ni Mafarisai utakuja lini ufaume wa Mngu, akawajibu, akawambia, Ufaume wa Mngu hauji kwa kuuvizhia : 21 wala hawatasema, Ati! huko, au, Huko ; kwani huu ndio, ufaume wa Mngu u ndani mwenu.

22 Akawambia wanafunzi, Zamani zitakuja mtakapotamani kuona siku mojawapo katika siku zakwe Mwana wa bin-Adamu, msiione. 23 Tena watawambia, Ati! huko, na Ati! huko, msiondoke pahali mlipo, wala msiwafuate : 24 kwani ni vivile kama umeme umemetuka kutoka upande wa huku tini ya mbingu ukenda upande wa huku tini ya mbingu, ndivyo atakavyokuwa Mwana wa bin-Adamu kwa siku ya kuja kwakwe. 25 Illa kabula ya hayo imempasa kupatikana ni mambo mangi, na kukanwa ni kizazi hiki. 26 Kama vile ilivyokuwa kwa siku za Nuhu, ndivyo itakavyokuwa kwa siku zakwe Mwana wa bin-Adamu. 27 Walikuwa wakila na kunwa, walioa, wakiozwa, hata siku aliyopanda Nuhu katika safina ikashuka gharika ikawaondoa wote. 28 Ndiyo yaliyo, ni mfano vivile wa yaliyokuwa katika siku za Luti, walikuwa wakila na kunwa, walinunua wakiuza, walitulia miti, wakiaka *na majumba*, 29 hata siku aliyotoka Luti katika Sodom ilikunya moto na kibiriti kutoka mbinguni, vikawaondoa wote. 30 Na siku afunuliwayo Mwana wa bin-Adamu itakuwa mfano vivile na yale. 31 Katika siku ile, aliye juu ya dari na vyombo vyakwe vili ndani ya nyumba, nasishuke kwenenda kuvitwaa; wala aliyekwenda shamba asirejee nyuma. 32 Mkumbukeni mkewe Luti. 33 Awae yote atakaeponya maisha yakwe, atayapoteza : na atakaeyapoteza, huyo atayaponya. 34 Nawambia, usiku huo watakuwa watu wawili kitanda kimoja : mmoja atatwawa, mwenzi-

we ataatawa. 35 Watakuwa wanawake wawili wasaga pamoja, mmoja atatwawa mwenziwe ataatawa. 37 Wakamjibu wakamuuliza, Wapi, Bwana? Akawambia, Penyi mzoga ndipo wakutanapo nderi.

18 AKAWAMBIA mithali, kana kwamba imepasa siku zote kuomba Mngu wala kutouwawa moyo. 2 Akasema, Palikuwa na kadhi mji fulani, hachi Mngu, hajali watu. 3 Na katika mji ule mlikuwa na mwanamke mmoja mjane, akimwendea-endea yule kadhi, akimwambia, Niamua haki na mdawawangu! 4 Nae siku kadhawakadha akikataa, mwisho wakwe akasema moyoni mwakwe, Nijapokuwa mimi simchi Mngu wala sijali watu, 5 illa kwa hivi ajavyo akiniudhi mwanamke huyu, nitampa haki yakwe, asiye akanichokesha awapo kunijia hivi milele. 6 Bwana akanena, Msikizeni anenayo yule kadhi dhalimu. 7 Ehe, na Mwenyiezi Mngu hatawaamua haki hao wateule wakwe wampigiao kelele usiku na mtana, nae yuavumilia kwao? 8 Nawambia, atawafanyia maamzi ya haki upesi: pamoja na haya, atakapokuja Mwana wa bin-Adamu, ataiona imani juu ya nti?

9 Akawambia mithali na watu fulani waliojikinai kana kwamba ni wenyi haki wao, wakiwadharau wengine; akawambia mithali hii: 10 Walikwea watu wawili kwenda kusali hekaluni; mmoja ni Farisai, wa pili ni mtozaji-wa-ushuru. 11 Yule Farisai akasimama akiomba moyoni mwakwe kama haya: Mwenyiezi Mngu, nakwambia ahasanta, kwa kuwa mimi si mfano wa watu wenzangu: wanyang'anyi, wasio haki, mahasharati, wala kama huyu mtozaji-wa-ushuru nae. 12 Mimi hufunga ijumaa siku mbili, tena hutoa zaka ushuru wa nipatavyo vyote. 13 Na yule mtozaji alisimama kwa mbali, hasubutu hata kuinua mato yakwe mbinguni, akijipiga makonde kifuni, huku yuanena, Mwenyiezi Mngu, niwelea radhi mimi mwenyi dhambi. 14 Nawambia,

huyu aliposhuka kwenda nyumbani kwakwe, alikuwa amepawa haki ziada ya yule : kwa kuwa killa ajitukuzae hutwezwa, ajitwezae hutukuzwa.

15 Wakamletea na vijana vichanga apate vigusa; wanafunzi walipoona neno lile wakawakemea. 16 Jesu akavita vije kwakwe, akanena, Watoto wadogo waateni waje kwangu, msiwakataze; kwani ufaume wa Mngu ni wa kama hawa. 17 Hakika nawambia, mtu asiyeupokea ufaume wa Mngu kama vile mtoto mdogo, haungii, awae yote.

18 Tena mtu mkubwa fulani akamsaili akamuuliza, Mwalimu mwema, nifanyeje niurithi uzima wa milele? 19 Jesu akamwambia, Kwani kunita mwema? Hapana mwema illa mmoja, nae ndiye Mwenyiezi Mngu. 20 Wayajua maagizo : Usizini, Usiue, Usiibe, Usishuhudia zuri, Muhishimu babaako na mamaako. 21 Akamwambia, Haya yote nimeyashika tangu ujana wangu. 22 Jesu aliposikia yale akamwambia, Neno moja ukali unapungukiwa nalo : kauze ulivyo navyo vyote uwagwanyie masikini, nawe utakuwa na akiba mbinguni : kisha uje unifuata. 23 Aliposikia yale akafanya hamu sana, kwani alikuwa tajiri mkuu mno. 24 Jesu alipoona vile, akasema, Jinsi itakavyokuwa shida wenyi mali kungia katika ufaume wa Mngu! 25 Kwani ngamia kungia katika tundu ya sindano huwa ni vyepesi zaidi kama kungia mwenyi mali katika ufaume wa Mngu. 26 Wakasema wale waliosikia, N nani awezae kuokoka? 27 Akasema, Yasiyowezekana kwa watu, kwa Mwenyiezi Mngu yawezekana. 28 Petero akasema, Tezama, swiswi vitu vyetu tumeviata, tumekufuata. 29 Akawambia, Hakika yangu nawambia, hakuna mtu aliyeata nyumba au mke au ndugu au wazee au wana kwa ajili ya ufaume wa Mngu, 30 isipokuwa atalipwa zaidi mara nyingi katika zamani hizi, na katika ulimwengu ujao uzima wa milele.

31 Akawatwaa wale watu kumi na wawili, akawambia, Haya ndiyo, tu katika kukwea kwenda Jerusalem, na aliyoandikiwa Mwana wa bin-Adamu ni manabii yatakuja timia yote. 32 Kwani atatiwa mikononi mwa zile taifa, tena atafanyiwa dhibaka, ataonewa na kutemewa mate: 33 wampige na mjeledi, kisha watamuua; hata kwa siku ya tatu atafufuka. 34 Wala wao hayakuwelea maneno yale hata mojawapo, jambo lile likawafita-mania, wasitambue maana yakwe aliyoyanena.

35 Ikawa alipopata karibu ya Jerikho, mtu mmoja kipofu alikuwa ameketi kando ya ndia, akiomba sadaka: 36 aliposikia watu wapita kundi zima, akauliza n neno gani hilo. 37 Wakamweleza kwamba, Apitae ni Jesu Mnazari. 38 Akapiga ukelele, akanena, Ewe Jesu Mwana wa Daudi, nirehemu! 39 Wale waliotangulia wakamkanya, wakamwambia anyamaze: akazidi sana kuinua sauti yakwe: Ewe Mwana wa Daudi, nirehemu! 40 Jesu akasimama, akaamru kuletewa kwakwe, alipokwisha msongelea akamuuliza, 41 Wataka nikufanyieni? Akamwambia, Bwana, nirejee kuona kwangu. 42 Jesu akamwambia, Rejea kuona kwako: imani yako imekuokoa. 43 Akarejea kuona kwakwe mara: akamuandama, huku akimsifu Mngu. Na wenyeji wote walipoona neno lile walikuwa kumtukuza Mwenyiezi Mngu.

19 HATA alipongia Jerikho, ikawa kupita katika-ti. 2 Nae huyu ndiye, mtu mmoja jina lakwe akiitwa Zakayo, katika watozi-wa-ushuru walio wakubwa, nae yuna mali; 3 alikuwa huyo kumtafuta Jesu kutaka kumuona ni mtu gani, asipate kwa sababu ya msonge wa watu, kwa kuwa ni mdogo wa kimo. 4 Akatangulia mbiyo-mbiyo, akenda akapanda juu ya mkuyu illi amuone, kwa kuwa atakuja kupitia ndia ile. 5 Jesu alipofika pahali pale, akaangalia juu, akamwambia, Ewe Zakayo, upesi ushuke tini, kwani leo imenipasa

kushinda nyumbani kwako. 6 Akafanya upesi akashuka, akamkaribisha kwa kufurahi. 7 Hata walipoona mambo yale ikawa kunung'unika wote, wasema, Amemwasilia mtu mwenyi dhambi. 8 Akasimama Zakayo akamwambia Bwana, Hivi ndivyo, Bwana, nusu ya vitu vyangu nawapa masikini, nami kwamba nime-nyang'anya mtu kwa ndia ya hila katika neno lolote, namrudishia mara nne. 9 Jesu akamwambia, Leo imekuwa na wokofu nyumba hii, kwa kuwa yeye nae ni mwana wa Iburahimu. 10 Kwani Mwana wa bin-Adamu alikuja kutafuta na kuokoa kilichopotea.

11 Wa katika kusikiza haya, akaongeza akawambia mithali, kwa kule kupata kwakwe karibu ya Jerusalem, na kwa vile walivyodhani kwamba mara utaonekana wazi ufaume wa Mngu. 12 Basi akasema, Aliondoka mtu mmoja kabaila akenda nti ya mbali kwenda kutakabadhi ufaume na kurudi. 13 Akaweta watu kumi katika watumwa wakwe, akawapa ratili kumi za fedha, akawambia, Tumani hata nije. 14 Ikawa kumtukia wale wenyeji wakwe, wakatuma watu kwenda kumua-ndamia na ujumbe, kusema, Hatumtaki huyu atutawale. 15 Kisha ikawa alipokwisha rejea, na ule ufaume wakwe amekwisha upokea, akawaamru kwenda kwitwa wale watumwa wakwe aliowapa fedha, illi ajue kulla mmoja alichopata kwa utumi wakwe. 16 Akaja yule wa kwanza, akanena, Bwana, ratili yako imefanya ratili kumi tena. 17 Akamwambia, Ndivyo vyema, mtumwa mwema wewe ; kwa hivyo ulivyokuwa muaminifu kwa neno lililo dogo sana, twaa na hukumu juu ya miji kumi. 18 Kisha akaja na wa pili, akanena, Ratili yako imefanya ratili tano, Bwana. 19 Akamwambia nae, Nawe iwa juu ya miji mitano. 20 Akenda mwengine akanena, Bwana, hii ndiyo, ratili yako nimeitia katika kitambaa nimeiweka: 21 kwani nalikucha kwa hivyo ulivyo mtu mgumu: waondoa usiyoweka, wavuna usi-

chopanda. 22 Akamwambia, Takuhukumu kwa kanwa lako, mtumwa muovu wewe. Ulinijua kuwa ni mgumu, niondoae nisyoweka, nivunae nisichopanda: 23 Ehe, fedha yangu mbona hukuitia kwa watoao riba, nami hija ningejilipiza pamoja na faida yakwe? 24 Akawambia waliosimama kando, Mnyang'anyeni ratili: mumpe mwenyi ratili kumi. 25 Wakamwambia, Bwana, yuna ratili kumi. 26 Nawambia ya kwamba killa mwenyi nacho atakuja pawa, illa asiyekuwa nacho atanyang'anywa hata alichu nacho. 27 Pamoja na haya, kawatwani wale adui zangu wasiokubali kutawaliwa ni mimi, muje nao hapa muwatinde mbele zangu.

28 Alipokwisha sema yale, ilikuwa kwendelea mbele kukwea kwenda Jerusalem.

29 Kisha ikawa kupata kwakwe karibu na Bethifage na Bethania, pande za kilima kiitwacho cha Mizeituni, akatuma watu wawili katika wanafunzi wakwe, 30 akawambia, Endani kijiji kile kilichowakabili, nanywi mkingia ndani mtamuona mwana wa punda amefungwa, ambae mtu hajapanda juu yakwe popote: mfungueni muje nae. 31 Basi mkiulizwa ni mtu, Mwamfunguliani? semani hivi: Bwana yuna haja nae. 32 Wakao-ndoka wale waliotumwa wakaona vivile kama alivyowambia. 33 Na walipomfungua yule mwana wa punda, wenyewe wakawambia, N nini kumfungua mwana wa punda? 34 Wakasema, Bwana yuna haja nae. 35 Wakamtwa wakenda nae kwa Jesu; wakamtupia mavao yao juu yakwe yule mwana wa punda, wakampandisha Jesu juu. 36 Akenenda huku wantandikia mavao yao katika ndia. 37 Na muda aliopata karibu materemko ya kilima cha Mizeituni, wakaanza wanafunzi mkutano mzima, kufurahi na kusifu Mngu kwa sauti kuu, kwa ajili ya vitendo vyote vya uwezo walivyoona, 38 wakinena, Amebarikiwa Mfaume ajae kwa jina la Bwana: na iwe amani mbinguni, na utukufu katika juu

sana! 39 Wakasema nae watu kadhawakadha katika Mafarisai waliokuwamo mle katika mkutano, wakamwambia, Bwana, wakanye wanafunzi wako. 40 Akajibu, akasema, Nawambia kwamba hawa watakaponyamaza mawe yatapiga kelele.

41 Hata kupata kwakwe karibu alipouona mji, akaulilia, 42 akinena, Lau kwamba wayajua nawe, kwa hii siku ya leo, yapasayo amani! lakini sasa yamekufitamania mato yako! 43 Kwani zitakukuta siku watakazokuzungusha boma adui zako, wakuzingire na kukuzuia kote-kote; 44 tena watakupomosha na nti wewe na wanayo ndani yako, wasisaze ndani yako jiwe lililo juu ya jiwe mwenziwe, kwa ajili ya hivyo usivyojua zamani za kuangaliwa kwako.

45 Akangia hekaluni, akaanza kuwatoa wale wafanyao biashara, 46 akawambia, Imeandikwa kwamba, Na nyumba yangu itakuwa nyumba ya kusali; lakini nyinywi mmeifanya ni pango ya wevi.

47 Tena alikuwa akihubiri daima mle hekaluni. Ikawa makuhani wakuu na waandishi kutafuta *ndia* ya kumwangamiza, wao na walio wakuu katika wenyeji: 48 wasione la kutenda, kwani jamii ya wenyeji walikuwa wakimtegemea kwa kumsikiza.

20 KISHA ikawa siku zile mojawapo alipokuwa akiwafunza wenyeji katika hekalu, akihubiri na maneno ya habari njema, wakamtokea ghafula makuhani wakuu na waandishi pamoja na wazee, 2 wakasema nae; wakamwambia, Twambie, ni kwa amri gani utendavyo mambo haya, au n nani aliyekupa amri hii? 3 Akawajibu akawambia, Nami tawauliza swali; nambiani basi: 4 Yule Johana, mabaputizi yakwe yalitoka mbinguni au yalitoka kwa wana-Adamu? 5 Wakahujiana wao kwa wao, wakasema, Tutakaponena, Yalitoka mbinguni, atasema, Ilikuwa je basi kutomsadiki? 6 Na tukisema, Yalitoka kwa wana-Adamu; wenyeji wote wata-

tupiga kwa mawe, kwani wamemkubali Johana, kuwa n nabii. 7 Wakajibu kwamba, Hutuyajui yatokapo. 8 Jesu akawambia, Na mimi sitawambia ni kwa amri gani nitendavyo haya.

9 Akaanza kuwambia wenyeji mithali hii: Mtu alipanda shamba la mizabibu: akapangisha waku-
lima akenda akaketi nti nyengine muda mwingi. 10 Hata kwa wakati wa matunda akamtuma mtumwa kwenda kwa wale wakulima, wapate kumpa katika ma-
tunda ya zabibu, wakulima wakampiga wakamrejeza utupu. 11 Akamtuma mtumwa mwengine. Nae pia wakampiga na kumwaibisha na kumrejeza utupu. 12 Kisha akamtuma na wa tatu; nae pia wakamtia jaraha, na kumtupa nde. 13 Akasema bwana wa shamba la mizabibu, Nifanyeje? Tamtuma huyu mwanangu mpe-
nzi wangu: kwenda wakamsitahi yeye. 14 Walipomu-
ona wale wakulima, wakasemezana wao kwa wao, wakanena, Huyu ndiye mrithi: na tumuue, illi kwamba urithi wakwe uwe wetu. 15 Wakamtupa nde ya shamba la mizabibu na kumuua. Basi atawafanyaje bwana wa shamba la mizabibu? 16 Atakuja waanga-
miza wale wakulima na shamba atawapa wengine. Waliposikia yale, wakasema, Hayawi haya! 17 Akawa-
angalia akanena, N nini basi neno hilo lililoandikwa,

Jiwe walilokataa waashi,

Limekuwa ni kitwa cha pembe lilo?

18 Jiwe hilo killa atakaeanguka juu yakwe huvundi-
ka, nae litakaemwangukia humsaga-saga akawa vumbi.

19 Waandishi na makuhani wakuu wakataka kumtia mikono kwa wakati uwo; wakawacha wenyeji, kwani walijua kwamba mithali hii amewanenea wao. 20 Wakamvizhia-vizhia, wakatoa na wapelelezi wakajifanye kuwa ni watu wa kweli, illi kumtwaa katika maneno yakwe, wapate mtia katika enzi na amri ya hakimumu. 21 Wakamuuliza masiala, wakanena, Tumekujua, Mwalimu,

kuwa wasema na kufunza ya haki, nawe hukubali uso wa mtu, lakini wafunza hakika ndia yakwe Mwenyiezi Mngu: 22 Jee, ni halali kumpa taja Kaisari, au la? 23 Yeye akatambua hila zao: akawambia, 24 Nionyeshani dinari. Ina sura na maandishi ya nani? Wakajibu ni ya Kaisari. 25 Akawambia, Haya basi, Kaisari mpeni vya Kaisari, na Mngu vya Mngu. 26 Wasipate lishika neno lile mbele za wenyeji: wakataajabu katika jawabu zakwe, wakanyamaa.

27 Wakamwendea na wengine katika Masadukai, hao wasemao kwamba hakuna kufufuliwa. Wakamuuliza masiala, 28 wakanena, Mwalimu, Musa alituandikia kwamba, mtu afiliwapo ni nduguye nae yuna mke wala hakuzaa, namtwae yule mkewe amsimamishie kizazi nduguye. 29 Basi, palikuwa na watu sabaa ndugu moja, wa kwanza akaoa mke akafa, hajazaa mwana: 30 akaolewa yule mke ni wa pili, 31 na wa tatu: ikawa kama hivyo, wakafa wote sabaa wasiate watoto. 32 Baadae akafa yule mke nae. 33 Basi katika kufufuliwani atakuwa ni mke wa nani? kwani aliolewa ni watu sabaa. 34 Jesu akawambia, Wana wa ulimwengu huu huoa na kuozwa; 35 lakini wahasibiwao kuwa ni watu wa kuupata ulimwengu ule, na kule kufufuka katika wafu, hawaoi, hawaozwi: 36 kwa kuwa hawawezi kufa tena watu hao, kwani wao wamekuwa mtindo mmoja na malaika, tena ni wana wa Mwenyiezi Mngu, kwa hivyo walivyokuwa wana wa kufufuliwani. 37 Lakini, ya kuwa wafu hufufuka, Musa nae alifunua wazi katika *sura iletayo habari ya Mti*, hapo amtajapo Bwana kuwa ni Mngu wa Iburahimu, Mngu wa Isaaka, Mngu wa Jakubu. 38 Nae hawi Mngu wa wafu, lakini ni wa walio hai: kwani watu wote wa hai kwakwe. 39 Wakamjibu wengine katika waandishi, wakamwambia, Ewe Mwalimu, umesema vyema. 40 Kwani hawakusubutu tena kumuuliza masiala.

41 Akawauliza, Husemaje watu kwamba Masihi ni mwana wa Daudi? 42 Kwani mwenyewe Daudi yuasema katika Chuo cha Zaburi:

Bwana alimwambia Bwana wangu,
Keti katika mkono wangu wa kuume,

43 Hata nische kuweka adui zako wakawa nta-zanyayo tini ya maguu yako. 44 Daudi basi yuamwita Bwana, nae amekuwaje ni mwanawe?

45 Wa katika kumsikiza wale wenyeji wote, akawambia wanafunzi wakwe: 46 Jilindeni na waandishi, wapendeleao kutembea na nguo ndefu-ndefu, na kupe-nda kuamkuzana masokoni, na kuketi mbele misikitini, na kukaa mbele karamuni; 47 walao majumba ya wajane, na kufanya ndefu sala zao illi kupata sifa. Hao ndio watakaopatikana ni hukumu kuu.

21 AKIVUA mato akawaona matajiri watiao sadaka zao katika vyombo vya kanzi: 2 akamuona na mwanamke mmoja mjane wa kimasikini yuatia mle roboopesa mbili. 3 Akasema, Hakika nawambia, huyu mwanamke mjane ametia zaidi ya wote; 4 kwani hawa wote walivyotia masadakani ni katika kuzidi kwao, nae huyu katika upungufu wakwe ametia vitu vyakwe vyote alivyokuwa navyo.

5 Na watu wengine wa katika kusumlia mambo ya hekalu, ilivyopambwa pambo la mawe mema na tunu. Akawambia: 6 Hayo muyaangaliayo, zitakuja siku ambazo katika siku hizo halitasalia jiwe juu ya mwenziwe pahali hapa lisilopomoshwa nti. 7 Wakamuuliza, wakanena, Mwalimu, yatakuwa lini mambo hayo? na ishara yakwe ni ipi yatakapokuwa karibu hayo? 8 Akasema, Angaliani msije mkangia ujingani, kwani watakuja watu wangi kwa jina langu, waseme, Mimi ndiye; teua, Umekurubia wakati wakwe: basi msiwandame hao. 9 Nanywi msikiapo habari za vita na mishindo-shindo, msiche, kwani haya hayana budi

yatakuwa kwanza, lakini ule mwisho bado haujawa karibu.

10 Ndipo akawambia : Taifa itaondoka itafulia juu ya taifa wenziwe, na ufaume juu ya ufaume, 11 tena kutangia na mitetemo mikuu ya nti, na ndaa nyingi, na matauni mwahali mwengine-mwengine, na matisho na ishara kuu kutoka mbinguni. 12 Lakini kwanza yasi-jangia haya yote, watawatia mikono juu yenu na kuwa-udhi, kwa kuwatanganya na watu wa misikitini na kuwatia chumbani, huku mkipelekwa mbele ya wafaume na mahakimu kwa ajili ya jina langu. 13 Itawageukia kuwa ushuhuda. 14 Basi kusudiani myoyoni mwenu, kutoangalia kutengeza mbele mtakalojibu. 15 Kwani mimi nitawapa kanwa na maarifa wasiyoweza watesi wenu wote kuyakingamia wala kuyanenea kinyume. 16 Nanywi mtasalitiwa ni wazee wenu, na nduguzenu na mbari zenu na rafiki zenu : nao watawatia baadhi yenu katika kuuwawa. 17 Tena mtakwenda tukiza kwa watu wote, kwa ajili ya jina langu. 18 Wala hautawa-potea unywele wa vitwani mwenu hata umoja. 19 Nanywi katika kuvumilia kwenu mtaokoa nafusi zenu.

20 Lakini wakati mtakapoona Jerusalem imezungu-kwa ni jeshi nyingi, ndipo hapo mjue kuwa umesha kurubia uvundifu wakwe. 21 Wakati huo walio katika Uyahudi na wakimbilie milimani, na walio katikati yakwe na wakimbilie nde, na walio katika majimbo wasiingie. 22 Kwa kuwa hizo ndizo siku za mapati-lizo, illi kwamba yatimie yaliyoandikwa yote. 23 Ole mbwao walio na mimba, nao wenyi kuamwisha, katika siku hizo ! Kwani nti itangia shida nyingi na ghadhabu juu ya wenyeji hawa. 24 Nao watakuwa kuanguka kwa makali ya upanga, na kutekwa nyara kupelekewa taifa zote : na Jerusalem itakanyagwa ni zile taifa, hata zitimie zamani zao hizo taifa. 25 Tena kutakuwa na ishara katika jua na mwezi na nyota, na juu ya nti

dhiki ya taifa zisangaazo kwa kivumi cha bahari na msuko-suko wakwe; 26 watu wakivundika myoyo kwa kicho na kungojea mambo utakayongia ulimwengu. Kwa kuwa nguvu za mbinguni zitateza-teza. 27 Na zamani zile ndipo watakapomuona Mwana wa bin-Adamu yuaja ndani ya wingu pamoja na uwezo na enzi kuu. 28 Nayo yaanzapo kutokea mambo hayo, tanga-mkani nywi, muinue na vitwa vyenu, kwa kuwa huo ukombozi wenu wakurubia.

29 Aliwambia mithali: Utezameni mtini na miti wenziwe yote: 30 wakati ishapo tepuza mwaona na kutambua nafusini mwenu kuwa majira ya matunda yako karibu. 31 Nanywi ni vivyo, muonapo mambo haya yaanza kutokea, juani kwamba umekuwa karibu ufaume wa Mngu. 32 Ni kweli nawambia kwamba, hakitapita kamwe kizazi hiki hata yeshe kutimia yote. 33 Mbingu na nti zitaondoka, lakini maneno yangu hayaondoki kamwe.

34 Basi, jiangalieni msije mkalemewa myoyo yenu ni ulaji na ulevi na masumbuko ya maisha haya, ikawakuta siku ile ghafula kama *mgwiwao ni tanzi*. 35 Kwani ndivyo itakavyowangilia watu wote waketio juu ya uso wa nti yote. 36 Nanywi angazani-angazani killa wakati, na huku mkinyenyekea kwamba mpate nguvu mpone katika yale yatakayokuwa yote, illi mpate simama mbele za Mwana wa bin-Adamu.

37 Basi, killa siku mtana alikuwa akifunza hekaluni, na usiku akitoka akenda akilala katika kilima kiitwa-cho kilima cha Mizeituni. 38 Nae walikuwa waki-mwamkia wenyeji wote mle hekaluni, illi kumsikiza.

22 IKAKURUBIA idi ya mikate isiyotiwa tatu, nayo ndiyo iitwayo Idi ya Pasaka. 2 Tena makuhani wakuu na waandishi walikuwa kutafuta ndia ya kumuua, kwani walikuwa wakiwacha wenyeji.

3 Shaitani akamngia Judasi, yule aitwae Muisika-

riota, nae ni katika hisabu ya wale kumi na wawili: 4 akaondoka, akenda akasema na makuhani wakuu na wakubwa wa asikari, jinsi atakavyomsaliti nao. 5 Wakafurahi wakafanya maagano nae ya kumpa fedha. 6 Akaafikana *nao*, ikawa kutafuta majira ya kumsaliti faragha isiyokuwa na watu.

7 Ikaja siku ya Isiyo Tatu, ile iliyopasa kutindwa *kondoo wa Pasaka*. 8 Akawatuma Petero na Johana, akawambia, Endani mkatuandalie Pasaka tupate mla. 9 Wakamwambia, Wataka tukuandalie wapi? 10 Akawambia, Mtakapongia ndani ya mji mtakutwa ni mtu ametukua mtungi wa maji: mtu huyo mfuateni hata mufikilie nyumba atakayongia; 11 mumwambie mwenyi nyumba, Mwalimu akwambia, Ki wapi chumba cha kulia nikalie Pasaka mimi na wanafunzi wangu? 12 Nae atawaonyesha chumba kikubwa ghorofani kinsha tandikwa vyombo: andaliani humo. 13 Wakenda wa-kaona vivile kama alivyowambia, wakamuandaa Pasaka.

14 Hata ulipofika wakati wakwe akaketi chakulani yeye na wale mitume pamoja nae. 15 Akawambia, Pasaka huyu nimetamani sana kumla pamoja nanywi kabula sijapatikana ni mashaka. 16 Kwani nawambia kwamba simli kamwe hata yeshe kukamilika mambo yakwe katika ufaume wa Mngu. 17 Akapokea kikombe, alipokwisha shukuru akasema, Twaani hiki mkagawanye nyinywi kwa nyinywi: 18 kwani nawambia kwamba, tokea sasa sinwi mimi katika uzao wa mzabibu, hata uje ufaume wa Mngu. 19 Akatwaa na mkate, alipokwisha shukuru akauvunda akawapa, akinena, Huu ndio muwili wangu utolewao kwa ajili yenu: fanyani *neni* hili kwa kunikumbuka. 20 Na kikombe nacho vivyo hivyo baada ya kwisha kula; yuanena, Kikombe hiki ndiyo maagano mapya ya katika damu yangu, imwaywayo kwa ajili yenu. 21 Na haya yote, huu ndio, mkono wakwe anisalitiye upo nami hapa mezani!

22 Kwa kuwa Mwana wa bin-Adamu hakika yakwe yu-
enda kama ilivyoazimiwa kwakwe: pamoja na haya, ole
mbwakwe mtu huyo atakaemsaliti! 23 Wakaanza kuuli-
zana wao kwa wao, n nani kwao atakaetenda jambo hilo.

24 Yakaondoka na mashindano kwao: kana kwamba
n nani adhaniwae kuwa mkubwa. 25 Akawambia,
Zile taifa-taifa, wafaume wao wawatawala-tawala, na
walio na hukumu juu yao huitwa Wafanyaji-wa-wema.
26 Nyinywi hamwi kama vile: lakini aliye mkubwa
kweni nawe kama aliye kijana, na mwenyi kutawala
kama atumikae. 27 Kwani aliye mkubwa ni yupi,
yule aliyeleti chakulani au yule atumikae? Siye yule
aliyeleti? Lakini mimi katikati yenu nimekuwa kama
atumikae. 28 Nanywi ndinywi mlidumu nami katika
kujaribiwa kwangu. 29 Nami ni katika kuwaagizia
ufaume, kama vile nilivyoagiziwa mimi ni Babaangu;
30 mpate kula na kunwa mezani pangu katika ufaume
wangu: nanywi mtaketi juu ya viti vya enzi, huku
mkiwahukumu kabila kumi na mbili za Isiraeli.
31 Ewe Simon, Simon! huyo ndiye, Shaitani amewataka
kuwapepeteta-pepeteta kama nganu ipepetwavyo. 32 La-
kini mimi nimeomba kwa ajili yako, illi kwamba imani
yako isitindike; basi nawe ukisha rejea wathubutishe
nduguzo. 33 Akamwambia, Bwana, mimi niwapo
pamoja nawe ni tayari kwenda kifungoni au hata kifoni.
34 Akanena, Nakwambia, Petero, leo halitawika jimbi,
illa utakwisha nikana mara tatu kutoa nijua.

35 Akawauliza, Jee, pale nilipowatuma hamna
kifuko wala mkoba wala viatu, mlipungukiwa ni cho-
chote? Wakasema, 'A'a! 36 Akawambia, Lakini sasa
aliye na kifuko nakitukue na mkoba vivyo; na asiye-
kuwa na upanga auze nguo yakwe anunue. 37 Kwani
nawambia kwamba maandiko haya hayana budi yata-
timia kwangu mimi, ya kwamba: Nae alipasibiwa
myongoni mwa wahalifu. Kwani yanipasayo yana na

matimio yakwe. 38 Wakasema, Bwana, hizi ndizo. panga mbili! Akawambia, Yatosha.

39 Nae akatoka akenda kilima cha Mizeituni kama dasituri yakwe. Akaandamwa ni wale wanafunzi nao.

40 Alipokwisha fika pahali pale akawambia, Ombani kwa Mngu kwamba msingie kujaribiwani. 41 Mwe-nyewe akajitenga nao kiasi cha kutupa jiwe, akapiga magoti ikawa kuomba; akanena, 42 Ewe Baba, kwamba wapenda, niondolea kikombe hiki. Pamoja na haya, yasiwe nipendavyo mimi, yawe upendavyo wewe. 43 Akatokewa ni malaika mmoja atoka mbinguni, yuamtia nguvu. 44 Nae ali katika dhiki, akazidi sana kuomba Mngu, zikawa hari zakwe kama magande-gande ya damu yakishuka nti. 45 Hata alipoondoka katika kule kuomba kwakwe, akenda kwa wanafunzi wakwe, akawaona wamelala usingizi kwa majonzi; 46 akawambia, N nini kulala usingizi? Ondokani muombe kwa Mngu, msije mkangia katika kujaribiwa.

47 Basi yu katika kunena hayo, nao hao ndio, mkutano wa watu; na yule aitwae Judasi, ni mmoja katika wale kumi na wawili, amewatangulia mbele yao. Akamsongelea Jesu illi kumbusu. 48 Jesu akamwambia, Jee, Judasi, wamsaliti Mwana wa bin-Adamu kwa buso? 49 Na wale walio kando-kando yakwe walipoyaona mambo yale yatakavyokwenda, wakasema, Bwana, jee, tuwapige kwa upanga? 50 Mtu mmoja katika wao akampiga mtumwa wakwe kuhani mkuu, akamkata sikio la upande wa mkono wa kuume. 51 Jesu akajibu akasema, Ridhiani kwa haya tuu! akamgusa sikio lakwe akampoza. 52 Jesu akawambia wale waliomjia juu yakwe, makuhani wakuu na maakida wa hekaluni na wazee, Jee, mmetokea kama mumfuliao mwivi, na mapanga na magongo? 53 Msininyoshee mikono juu yangu nami nili pamoja nanywi killa siku katika hekalu: isipokuwa hii ndiyo saa yenu, nayo ndiyo amri yakwe hicho kiza.

54 Wakamshika wakamuongoza, wakenda nae nyumbani kwa kuhani mkuu. Na Petero alimfuata kwa mbali. 55 Nao walipokwisha washa moto katikati ya ua, wakiketi pamoja, ilikuwa Petero kuketi katikati yao. 56 Kijakazi kimoja akamuona ameketi penyi muwanga, akamtulizia mato, akanena, Na huyu alikuwa pamoja nae. 57 Akakana, akasema, Ewe mwanamke, simjui! 58 Baadae punde mtu mwengine akimuona akamwambia, Nawe u katika wao. Petero akanena, Ewe mtu we, si mimi! 59 Kisha baadae kama kitambo cha saa moja, mtu mwengine akakaza sana, akasema, Hakika yakwe huyu alikuwapo pamoja nae, kwani nae ni Mgalili. 60 Petero akasema, Mtu wewe, siyajui maana yakwe uneneayo! Yu katika kunena hivi, mara likawika jimbi. 61 Bwana akazunguka, akamuangalia Petero. Petero akakumbuka maneno ya Bwana, aliyomwambia, kana kwamba: Leo kwanza lisijawika jimbi utanikana mara tatu. 62 Akatoka nde, akalia kwa utungu.

63 Kisha wale wanawaume waliomzuia Jesu walikuwa kumfanyia dhihaka, wakimpiga-piga. 64 Hata wakisha mfumba mato ilikuwa kumuuliza-uliza wakinena, Tabiri, n nani aliyekupiga? 65 Ikawa kumtolea na maneno mengine mangi kwa kutukana.

66 Hata kulipokucha, mara ukakutanika mkutano wao walio wazee katika wenyeji, makuhani wakuu na waandishi. Wakamuongoza wakenda nae katika majilisi yao, huku wakinena, 67 Wewe kwamba ndiwe Masihi, twambie. Akawambia, Nijapowambia hamtasadiki kamwe: 68 tena nijapowauliza neno hamtajibu. 69 Illa tangu sasa Mwana wa bin-Adamu atakuwa kuketi upande wa mkono wa kuume wa nguvu zakwe Mwenyiezi Mngu. 70 Wakasema pia wote, Basi wewe u Mwana wa Mngu? Akawambia, Nyinywi mwasema kwamba mimi ndiye. 71 Wakasema, Tuna haja gani

tena ya ushuhuda? kwani wenyewe tumemsikia kwa kanwa lakwe.

23 UKASIMAMA mkutano wote, wakenda nae kwa Pilato. **2** Wakaanza kumshitaki, wanena, Huyu tumemuona akipotoa-potoa taifa yetu na kuzuilia kupawa taja Kaisari, akisema kwamba mwenyewe ni Masihi, ni mfaume. **3** Pilato akamuuliza, akanena, Wewe ndiye mfaume wa Mayahudi? Akamjibu akanena, Wewe wasema. **4** Pilato akasema nao wale makuhani wakuu na makutano ya watu, akawambia, Mtu huyu sioni kwakwe neno ovu. **5** Nao wakakaza sana, wasema kwamba, Yuawafitini wenyeji, akifunza watu nti nzima ya Uyahudi kotekote, tokea Galili mpaka hapa. **6** Aliposikia Pilato *kutajwa Galili* akauliza kwamba mtu huyu ni Mgalili. **7** Hata kisha alipoipata hakika yakwe kuwa yu tini ya hukumu ya Herode, akampeleka kwa Herode, kwa kuwa wakati huo alikuwako Jerusalem.

8 Na Herode alipomuona Jesu, akafurahi sana, kwani alikuwa akitamani kumuona tangu hapo, kwa vile alivyosikia habari zakwe, akitaraji kuona miujiza atakayoitenda yeye: **9** nae akamuuliza-uliza maneno mangi, wala asimjibu neno. **10** Wakasimama wale makuhani wakuu na waandishi, wakamshitaki kwa kukaza sana. **11** Na Herode akamfanya duni, na asikari zakwe nao, akamfanyia na dhibaka, huku yuamvika uvao mzuri; akamrudisha kwa Pilato. **12** Basi siku ileile Pilato na Herode wakafanya urafiki; kwani hapo kwanza walikuwa na utesi wenyewe kwa wenyewe.

13 Pilato akawakutanisha makuhani wakuu na watu wakubwa na wenyeji, **14** akawambia, Mtu huyu mmeniletea kama apotoae watu; nami, huyu ndiye, nilipoamua mambo yakwe mbele yenu, sikuona kwakwe kosa lolote katika mumshitakiyo: **15** wala hata Herode, kwani amenrudisha kwetu; nae, huyu ndiye, halikute-

ndeka kwakwe neno lipasalo mauti. 16 Basi nitamrudi, kisha nimfungue. 18 Wakampigia ukelele jamii ya waliopo, wasema, Muondoe huyu, utufungulie Baraba. 19 Nae ni mtu mmoja aliyetupwa gerezani kwa ajili ya fitina na uuwaji uliozuka katika mji. 20 Akasema nao tena yule Pilato, yuataka kumfungua Jesu. 21 Wao wakipiga ukelele tuu, wanena, Msalibu! msalibu! 22 Yeye akawambia mara ya tatu, Kwani, amefanya uovu gani huyu? Sikuona kwakwe neno lipasalo mauti. Basi nitamrudi, kisha nimfungue. 23 Wakakaza sana kuinua sauti kumtaka kwamba asalibiwe, sauti zao zikashinda. 24 Pilato akaamua kwamba yawe kama watakayo; 25 nae akamfungua yule aliyetupwa gerezani kwa sababu ya fitina na uuwaji, yule waliyemtaka kwakwe; akamtia Jesu katika kutaka kwao.

26 Hata walipokuwa katika kumuondoa, wakamshika mtu mmoja atokae shamba, jina lakwe akiitwa Simon Mkurenii, wakamtweka ule msalaba, apate utukua, kwenda nao nyuma yakwe Jesu.

27 Ikawa yeye kuandamwa ni wenyeji mkutano mkuu, na wanawake nao wampigiao vifua na kuombolea kwakwe. 28 Akazunguka Jesu akawalekea, akasema, Enywi wanawake, wana wa Jerusalem, msinililie mimi: liliani nafusi zenu na wenenu. 29 Kwani, hizo ndizo, siku zaja watakaposema, Raha nda walio tasa! na ya matumbo yasiyozaa na matiti yasiyoamwisha! 30 Ndipo watakapoanza kuiambia milima, Tuangukieni juu yetu: na vilima, Tufinikeni. 31 Kwani mambo haya kwamba wayatenda katika mti mbiti, jee, katika ule mkavu huwaje?

32 Wakaja nao na watu wawili tena, mahalifu, kwenda kuuwawa pamoja nae.

33 Hata walipofika pahali paitwapo Fuvu la Kitwa, hapo ndipo walipomsalibu pamoja na wale mahalifu, mmoja upande wa mkono wa kuume, mmoja upande wa

mkono wa kushoto. 34 Jesu akasema, Ewe Baba, wasamehe, kwani hawajui wafanyalo. Walipogawanya mavac yakwe, wakafanya kura. 35 Walikuwa wanasimama wale wenyeji wakitezama. Na wale wakubwa nao wakimtolea ufyози, wanena, Aliokoa wenziwe; najiokoe mwenyewe, kwamba ndiye Masihi wakwe Mngu huyu, mteule wakwe! 36 Ikawa kumfanyia dhihaka wale asikari nao, wakimwendea-endea na kumsongezea siki, 37 huku wakinena, Wewe kwamba ndiwe mfaume wa Mayahudi iokoe nafusi yako. 38 Basi hapo juu yakwe palikuwa na anuwani: HUYU NDIYE MFAUME WA MAYAHUDI.

39 Na wale mahalifu wale waliotungikwa, mmoja wapo alikuwa kumtukana, yuasema, Wewe hu Masihi? okoa nafusi yako na swiswi. 40 Akajibu yule mwenziwe, kwa kumkaripia, akamwambia, Wewe humchi Mngu nawe, kwa kuwa u katika laumu ii-hii? 41 Naswi tuna haki, kwani hivi twarudishiwa mfano wa vitendo vyetu: lakini huyu hakutenda kamwe lisilokuwa. 42 Kisha akanena, Ewe Jesu, nikumbuka hapo utakapongia katika ufaume wako. 43 Jesu akamwambia, Ni kweli nakwambia, hivi leo utakuwa nami peponi.

44 Na wakati huo ulikuwa kama wa kungia saa ya sita, kukafunga kizanti yote mpaka saa ya tisia, 45 huku jua likipungua nuru zakwe: pazia ya hekalu ikapasuka kati. 46 Nae Jesu akapiga ukelele kwa sauti kuu, akanena, Ewe Babaangu, roho yangu naitia mikononi mwako. Kusema kwakwe haya akatokwa ni roho. 47 Na yule mkubwa wa asikari mia alipoona yaliyokuwa, alimtukuza Mwenyiezi Mngu, akinena, Hapana shaka, mtu huyu alikuwa mwenyi haki! 48 Na yale makundi ya watu waliokutanikia kuona mambo yale, walipoona yaliyotendeka, wakarudi pia wote huku wajipiga-piga vifua vyao. 49 Na watu wote waliojua-

na nae, na wanawake nao waliokuwa wakifuatana nae tokea huko Galili, walikuwa wamesimama kwa mbali, watezama mambo haya.

50 Mara akatokea mtu mmoja jina lakwe akiitwa Jusufu, nae ni katika majilisi, ni mtu mwema na kuo-ngoka 51 (wala hakuwamo katika shauri na vitendo vyao), nae asili yakwe ni mtu wa Arimathea, mji wa Mayahudi, tena ni mtu aungojeae ufaume wa Mngu: 52 mtu huyo akenda kwa Pilato, akamtaka kiwiliwili chakwe Jesu. 53 Akakishusha kiwiliwili chakwe, akakizonga-zonga nguo za katani; akamuweka katika kaburi lililotongwa jiweni, halijatiwa maiti popote. 54 Nayo siku ile ilikuwa ni siku ya Matengezo, ukangia usiku wa kuamkia siku ya sabatu. 55 Wakaandamia wale wanawake, wale waliofuatana nae tokea Galili, wakaliangalia lile kaburi, na kiwiliwili chakwe kilivyowekwa. 56 Wakarudi wakafanya tayari manukato na hali-uudi. Hata kwa siku ya sabatu wakasitarehe kama maagizo.

24 KISHA siku ya kwanza ya juma, mwanzo wa kupambauka, wakenda pale kaburini, wameyatukua yale manukato waliyoweka tayari, 2 wakaliona jiwe limeodolewa kaburini, limebingirishwa kando. 3 Wakangia ndani, wasikione kiwiliwili cha Bwana Jesu. 4 Ikawa wao wa katika kusangaa kwa neno lile, hawa ndio, watu wawili wanawaume wakasimama kando yao, wamevaa nguo za kumemetuka. 5 Hata wakingiwa ni khofu, na kuinamisha nyuso zao kulekeza nti, wakawambia, Kwa nini kumtafuta katika wafu aliye hai? 6 Hapo hapa, amefufuka. Kumbukani alivyosema nanywi, nae akali Galili, 7 akinena kwamba, Imempasa Mwana wa binadamu kutiwa mikononi mwa wenyi dhambi, na kusaliwa, na kufufuka siku ya tatu. 8 Wakayakumbuka maneno yakwe. 9 Wakaondoka pale kaburini, wakarudi; wakawapa habari wale watu kumi na mmoja katika mambo yale yote, wao na wenziwao pia wote: 10

nao ni Mariamu Mumagidali, na Joana, na Mariamu mamae Jakubu; ikawa wale wake wenziwao pamoja na wao kuwambia mitume ya mambo yale. 11 Yakaonekana maneno yao kuwa ni upuuzi kwao, wasiwasadiki. 12 Yule Petero akaondoka, akenda mbio hata pale kaburini, akainama na kutungulia ndani, akaviona vile vitambaa vya sanda vimewekwa peke yakwe; akenda zakwe, huku yuataajabu moyoni mwakwe kwa yale yaliyokuwa.

13 Na siku ileile watu wawili wa myongoni mwao walikuwa wakenenda kijiji kimoja kilichokuwa mbali na Jerusalem mwendo wa saa mbili, jina lakwe kijiji hicho kikiitwa Emau. 14 Ikawa kusumlia wao kwa wao katika mambo yale yote yaliyotukia. 15 Nao wa katika kusumlia hivi na kuhujiana, Jesu nafusi yakwe akakurubia, ikawa kuandamana nao. 16 Lakini yakazuiliwa mato yao, wasimtambue. 17 Akawambia, Ni maneno gani hayo mzungumzayo hivi mkenenda? Wakasimama na kukunda nyuso kwa msiba. 18 Akamjibu mmojawapo jina lakwe akiitwa Kileopa, akamwambia, Wewe siku hizi waketi Jerusalem pekeyo hata usiyasikie yaliyotukia siku hizi? 19 Akawauliza, Ni kama yapi? Wakamwambia, Ni mambo yaliyompata Jesu Mnazari, aliyekuwa mtu nabii na uweza wa kunena na kutenda mbele za Mwenyezi Mngu na za wenyeji wote: 20 tena jinsi makuhani wakuu na wakubwa wetu walivyomtia katika hukumu ya mauti wakamsalibu. 21 Na swiswi tulikuwa tukimtu maini kuwa mtu huyo ndiye atakaewakomboza Isiraeli. Pamoja na haya yote, tangu kutendeka mambo hayo leo ni tatu: 22 isipokuwa wanawake kadhawakadha watu wa kikaoni mwetu swiswi wametutangaza, waliokwenda kaburini asubuhi na mapema; 23 wasikione kiwiliwili chakwe, wamekuja wametwambia kwamba wameona na malaika kuwatokea, na kuwambia kwamba yu hai.

24 Na wengine wa myongoni mwetu wamekwenda ku-
ko kaburini wameona vivyo hivyo, kama walivyosema
wanawake; illa yeye hawakumuona. 25 Akawambia,
Enywi msiokuwa na fahamu, wenyi myoyo mizito ya
kuamini yote yaliyosemwa ni manabii! 26 Ehe,
haikumpasa Masihi kupatikana ni mambo haya, na
kungia katika utukufu wakwe? 27 Akaanza tokea
kwa Musa na manabii wote, akaweleza-eleza katika ma-
andiko yote, kuliko mambo yapasayo nafusi yakwe. 28
Kisha wakakikurubia kijiji wendacho: akaonyesha
kama endae mahali mbali. 29 Wakamnasihi, wanena,
Keti pamoja naswi, kwa kuwa kumekuwa karibu
na kutwa; na jua limekwisha pungu tena. Akangia
ndani illi kuketi nao. 30 Wakati alipoketi nao katika
chakula, akatwaa mkate akaubarikia, na kuuvunda,
kisha akawapa. 31 Yakafumbuka mato yao wakamta-
mbua, kisha akawafitamania. 32 Wakasemezana wao
kwa wao: Jee, hata myoyo yetu haikutuwaka ndani
yetu, muda alipokuwa akitusumlia ndiani huku akitu-
funulia maandiko? 33 Wakaondoka saa ileile, waka-
rejea Jerusalem, wakawaona wale kumi na mmoja
wamekutanika, wao na walio pamoja nao, 34 wasema
kwamba, Bwana ameondoka ufuni kweli-kweli, nae ame-
mtokea Simon. 35 Ikawa wao kuwapa habari ya
mambo ya ndiani, na jinsi alivyojulikana ni wao kwa
kule kuuvunda kwakwe mkate.

36 Basi wa katika kusumlia maneno haya, mwenye-
we akasimama katikati yao, akawambia, Amani na iwe
kwenu. 37 Wakangiwa ni kituko, wakafanya oga,
ikawa kudhani kwamba yule wamuonae ni roho. 38
Akawambia, N nini kufazaika, tena n nini kuondokewa
ni mawazo myoyoni mwenu? 39 Niangaliani mikono
yangu na maguu yangu, ya kuwa ni mimi nafusi yangu.
Nishikani-shikani mniangalie, kwani roho haina muwili
na mifupa, kama munionavyo nayo mimi. 40 Akisha

sema haya akawaonyesha mikono yakwe na maguu yakwe. 41 Basi walipokuwa hawajasadiki kwa furaha waliyoona, wakali kutaajabu, akawambia, Mna chakula hapa kilicho chote? 42 Wakampa kipande cha samaki wa kuoka, 43 akaitwaa akala mbele zao.

44 Basi akawambia, Haya ndiyo maneno yangu niliyokuwa nikiwasumlia nikali pamoja nanywi; ya kwamba imepasa kutimia mambo yote niliyoandikiwa mimi katika taureti ya Musa na manabii na zaburi. 45 Ndipo akawafunulia akili zao illi wapate elewa ni maandiko. 46 Akawambia, Ndivyo ilivyoandikwa, kupatikana Masihi ni mambo haya, na kufufuka katika wafu kwa siku ya tatu; 47 na kuhubiriwa taifa zote ya kuzingatia na kusamehewa madhambi kwa Jina lakwe, mwanzo tangu Jerusalem. 48 Nyinywi ndinywi mashahidi katika mambo haya. 49 Na mimi hapa ahadi ya Babaangu naituma ije juu yenu: illa kaani mumu mjini, hata muvikwe uweza utokao juu.

50 Akatoka nao hata palipokabili Bethania, akainua mikono yakwe, akawabarikia. 51 Yu katika kuwabarikia vile akajitenga nao, ikawa kukwezwa juu mbinguni. 52 Nao wakamuabudu kisha wakarejea Jerusalem na furaha kuu, 53 wakawa ndani ya hekalu daima, wa katika kumbarikia Mwenyiezi Mngu.

INJILI TAKATIFU

KAMA ALIVYOILETA

JOHANA.

1 HAPO kwanza liko lile Neno, nalo Neno lilikuwa kwa Mwenyezi Mngu, nalo Neno lilikuwa ni Mwenyezi Mngu. 2 Hilo lilikuwako mwanzo kwa Mwenyezi Mngu. 3 Vitu vyote vilifanywa kwakwe yeye, wala pasipokuwa na yeye hakikufanywa hata kitu kimoja ambacho kimefanywa. 4 Ndani yakwe mlikuwa na uzima, nao uzima ulikuwa ni muwanga wao wana-Adamu. 5 Nao muwanga hung'ara katika kiza, wala kiza hakikuupata. 6 Alitokea mtu mmoja ametumwa kutoka kwa Mngu, jina lakwe Johana. 7 Huyo alikuja kwa ushuhuda, apate ushuhudia ule muwanga, watu wote wapate amini kwa ajili yakwe. 8 Hakuwa muwanga yeye, alikuja apate ushuhudia muwanga. 9 Ulikuwa muwanga ulio kweli, umtiao muwanga killa mtu, ukingia katika ulimwengu. 10 Alikuwamo ulimwenguni, nao ulimwengu ulifanywa kwakwe huyo, wala ulimwengu haukumjua. 11 Alikujia vyakwe, wale wakwe wasimpokee yeye. 12 Na kadiri ya waliomtwaa akawapa amri, kufanyika wao vijana vya Mwenyezi Mngu, hao waaminio kwa jina lakwe: 13 waliozaliwa, si kwa damu, wala kwa kupenda kwa muwili, wala kwa kupenda kwa mtumume, isipokuwa kwa Mwenyezi Mngu. 14 Nalo Neno likafanywa muwili, likatua kati yetu, naswi tukauona utukufu wakwe,—utukufu kama wa mzaliwa pekee, aliyetoka kwa Baba,—limeja-

wa n neema na kweli. 15 Johana akamshuhudia, akapiga na kelele, anena, Huyu ndiye niliyesema kwamba, Mwenyi kuja nyuma yangu amekuwa kunitangulia, kwa kuwa alikuwa mbele yangu. 16 Kwa kuwa katika kujaa kwakwe swiswi tumetwaa sote, *tumetwaa* na neema juu ya neema. 17 Kwa kuwa sharia ilipawa kwa *mikono ya Musa*, neema na kweli vilikuwa kwa *mikono ya Jesu Masihi*. 18 Hakuna aliyemuona Mngu, popote; Mwana mzaliwa pekee, mwenyi kuwa katika kifua cha Baba, ndiye huyo aliyefunua.

19 Na huu ndio ushuhuda wakwe Johana, wakati Mayahudi walipotuma kwakwe makuhani na Walawii kutoka Jerusalem, kwenda muuliza, Ndiwe nani? 20 Nae akakubali, wala hakukana; akakubali, akasema, Mimi siye Masihi. 21 Wakamuuliza, N nini basi? Ndiwe Elija wewe? Akasema, Siye mimi.—Wewe ndiye nabii? Akajibu, Si mimi. 22 Basi wakamwambia, Ndiwe nani? tupate wapa jawabu waliotuleta. Wase-maje kwa nafusi yako? 23 Akasema, Ndimi sauti ya apigae kelele barani, Inyosheni ndia ya Bwana, kama alivyosema nabii Isaia. 24 Nao walitumwa kutoka kwa Mafarisai. 25 Wakamuuliza, wakamwambia, Kwani wewe kubaputizi, kwamba wewe hu Masihi, wala hu Elija, wala hu yule nabii? 26 Johana akawajibu, asema, Mimi nabaputizi kwa maji; kati yenu amesimama huyo msiyemjua nyinywi, 27 mwenyi kuja nyuma yangu, ambae si kiasi changu kumfungulia kigwe cha kiatu chakwe. 28 Haya yalikuwa Bethania ng'ambu ya Jorodan, pahali alipokuwa Johana akibaputizi.

29 Siku ya pili yakwe yuamuona Jesu amjia, akasema, Huyu ndiye, Kijana-cha-kondoo cha Mwenyiezi Mngu, kiondoacho dhambi za ulimwengu. 30 Huyu ndiye nliyenena habari yakwe, Kwaja mtu-mume nyuma yangu aliyekuwa kunitangulia, kwa kuwa alikuwa mbele yangu. 31 Wala sikumjua mimi; illa apate fanywa

wazi kwa Isiraeli, ndipo nilipokuja mimi nikibaputizi kwa maji. 32 Akashuhudia Johana, yuasema kwamba, Nimemuona Roho ashuka kama vile ndiwa kutoka mbinguni na kukaa juu yakwe. 33 Nami sikumjua yeye; lakini huyo aliyenileta kubaputizi kwa maji, huyo alinambia, Utakaemuona Roho amshukia juu yakwe na kukaa juu yakwe, huyo ndiye mwenyi kubaputizi kwa Roho Mtakatifu. 34 Nami nimeona, tena nimeshuhudia, ya kuwa huyu ni Mwana wa Mngu.

35 Tena siku ya pili yakwe Johana alikuwa amesimama na wawili katika wanafunzi wakwe: 36 akamuona Jesu yuenenda, akasema, Huyu ndiye, Kijana-chakondoo cha Mwenyiezi Mngu! 37 Wale wanafunzi wawili wakamsikia yuanena, wakamfuata Jesu. 38 Akazunguka Jesu, kisha akiwaona walivyomfuata, akawambia, Mwatafutani? Wakamwambia, Rabii (nalo fasiri yakwe ni, Ewe Mwalimu), wakaa wapi? 39 Akawambia, Ndooni, nanywi mtaona. Wakaja basi wamuona aketipo, wakaketi kwakwe siku ile. Ilikuwa kama saa ya kumi. 40 Ni Andarea, nduguye Simon Petero, aliyekuwa ni mmoja katika wawili hao waliosikia na Johana habari ile, wakamfuata. 41 Huyu akamzumbua kwanza Simon, nduguye halisa, akamwambia, Tumempata Mesia, ambalo fasiri yakwe ni Khristo (*Masihi*). 42 Akampeleka kwa Jesu. Jesu alipomuona akamwambia, U Simon mwana wa Jona; wewe utaitwa Kefa, litafusiriwalo Petero (*au, Jiwe*).

43 Siku ya pili yakwe akapendelea kuondoka kwenda Galili, akamuona Filipu: Jesu akamwambia, Nifuata. 44 Nae Filipu alikuwa mtu wa Bethisaida, *mtu* wa mji wa Andarea na Petero. 45 Filipu akamzumbua Nathanaeli, akamwambia, Tumemuona aliyeandikiwa ni Musa katika taureti, na *vyyuo vya* manabii, nae ni Jesu mwana wa Jusufu, ni mtu wa Nazarethi. 46 Nathanaeli akamwambia, Nazarethi yaweza kutoka kitu chema?

Filipu akamwambia, Ndoo ukaangalie. 47 Jesu aka-muona Nathanaeli yuamjia, akamtaja, Huyu ndiye, Muisiraeli kwa kweli, hamuna hila ndani yakwe! 48 Nathanaeli akamwambia, Wanijua wapi? Jesu akamjibu akamwambia, Kwanza Filipu hajakwita, ulipoku-wa tini ya mtini, nlikuona mimi. 49 Nathanaeli akamjibu, Rabii, wewe ndiye Mwana wa Mngu, wewe ndiye Mfaume wa Isiraeli. 50 Jesu akamjibu akamwambia, Waamini kwa kuwa nlikwambia, Nimekuona tini ya mtini? Utaona makubwa kupita haya. 51 Akamwambia, Ni kweli, ni kweli nawambia, mtazi-ona mbingu kufunguka, na malaika wakwe Mwenyiezi Mngu wakwea wakishuka juu ya Mwana wa bin-Adamu.

2 HATA siku ya tatu kulikuwa na harusi Kana ya Galili, na mamae Jesu alikuwa papo. 2 Na Jesu na wanafunzi wakwe walikuwa wamekwitwa harusini. 3 Hata ilipowatindikia divei, mamae Jesu akamwambia, Hawana divei. 4 Jesu akamwambia, N'na nini mimi na wewe, mwanamke? Haijaja saa yangu. 5 Mamae akawambia watumishi, Awambialo lote, fanyani. 6 Napo palikuwa na kasiki sita za mawe zimesimama kama kutawadha kwao Mayahudi, killa moja yakundukia kiasi cha nzio mbili tatu. 7 Jesu akawambia, Jazani maji kasiki. Wakazijaza tele. 8 Akawambia, Tekani sasa, mkampelekee mkuu wa kikao. Wakampelekea. 9 Hata mkuu wa kikao alipoyaonda maji, yamekuwa divei, wala hajui itokapo; wajua ni wale watumishi walioyateka maji: mkuu wa kikao akamwita bwana-harusi; 10 kisha akamwambia, Killa mtu kwanza huleta divei njema, hata watu wakisha kunwa sana, akaleta isiyokuwa nzuri: nawe divei nzuri umeizuia hata sasa. 11 Mwanzo huu wa ishara zakwe alifanya Jesu Kana ya Galili, akaufanya wazi utukufu wakwe; wanafunzi wakwe wakaamini kwakwe.

12 Baada ya haya akashukia Kaperinaum, mwenyewe na mamae na nduguze na wanafunzi wakwe, waka-kaa huko siku zisizokuwa nyingi.

13 Na Pasaka ya Mayahudi ilikuwa karibu, na Jesu alikwea akenda Jerusalem. 14 Akaona katika hekalu watu wauza ng'ombe na kondoo na ndiwa, na wenyi kubadili pesa wamekaa. 15 Akafanya kikoto cha kamba, akawatoa wote katika hekalu, kondookwa ng'ombe, na pesa za wenyi kuvunda pesa akazimwaya, akazipindua na meza zao; 16 akawambia wenyi kuuza ndiwa, Yaondoeni haya humu, msiifanye nyumba ya Babaangu ni nyumba ya biashara; 17 Wakakumbuka wanafunzi wakwe kuwa imeandikwa, Wivu wa nyumba yako utanila. 18 Basi Mayahudi wakamjibu, wakamwambia, Ni ishara gani utuonyeshayo hata ukafanya haya? 19 Akawajibu Jesu akawambia, Ivundeni hekalu hii, nami kwa siku tatu taisimamisha. 20 Basi wakasema Mayahudi, Hekalu hii imejengwa kwa myaka arubaini na sita, nawe utaisimamisha kwa siku tatu? 21 Nae alisema katika hekalu ya muwili wakwe. 22 Basi hapo aliposimamishwa kutoka kwa wafu, wanafunzi wakwe wakakumbuka ya kuwa amesema neno hili; wakayaamini yale maandiko, na neno lile alilolinena Jesu.

23 Hata alipokuwapo Jerusalem wakati wa Pasaka katika idi, wakaamini watu wangi kwa jina lakwe, wakiona ishara zakwe alizokuwa akifanya. 24 Nae mwenyewe Jesu asiiaminishe nafusi yakwe kwao, kwa vile awajuavyo watu wote; 25 na kwa vile asivyokuwa na haja yeye ya mtu kushuhudia habari ya bin-Adamu, kwani alikuwa akijua mwenyewe lililo katika bin-Adamu.

3 PALIKUWA na mtu mmoja katika Mafarisai jina lakwe akiitwa Nikodemo, nae ni mkubwa katika Mayahudi. 2 Huyu akamwendea *Jesu* usiku, akamwambia, Ewe Rabii, twakujua u mwalimu, umekuja kutoka kwa

Mngu, kwani hapana awezae kuzifanya ishara hizo ufa-nyazo wewe isipokuwa Mwenyiezi Mngu yu pamoja nae. 3 Jesu akamjibu akamwambia, Ni kweli, ni kweli, nakwambia, asipozaliwa mtu uzazi utokao juu, *asipozaliwa upya mtu*, hawezi kuuona ufaume wa Mwenyiezi Mngu. 4 Nikodemo akamwambia, Huwaje mtu kuzaliwa ali mzee? Aweza kungia mara ya pili tumboni mwa mamae akazaliwa? 5 Jesu akamjibu, Ni kweli, ni kweli, nakwambia, asipozaliwa mtu kwa maji na Roho, hawezi kuungia ufaume wa Mwenyiezi Mngu. 6 Kilichozaliwa kwa muwili ni muwili, na kilichozaliwa kwa Roho ni roho. 7 Sione ajabu ya kuwa nimekwambia, Imewapasa kuzaliwa uzazi utokao juu, *kuzaliwa upya*. 8 Upepo huvumia upendako, na sauti yakwe waisikia, illa huuoni utokeako, wala wendeako. Ndivyo awavyo killa aliyezaliwa kwakwe Roho. 9 Nikodemo akamjibu, akamwambia, Mambo haya huwaje, hata yakawa hivyo? 10 Jesu akamjibu akamwambia, Wewe u mwalimu wa Isiraeli, na haya hayakwelei? 11 Ni kweli, ni kweli, nakwambia, Swiswi twanena tuyajuayo, twashuhudia tuliyoyaona, wala ushuhuda wetu hamuukubali. 12 Kwamba nimewambia ya duniani msiamini, mtaaminije nikiwambia ya mbinguni? 13 Tena hakuna aliyepaa akenda mbinguni illa huyo aliyeshuka mbinguni, nae huyo ni Mwana wa bin-Adamu mwenyi kuwako mbinguni. 14 Tena kama Musa alivyomuina nyoka katika bara, imempasa Mwana wa bin-Adamu kuinuliwa vivyo: 15 illi kwamba killa mwenyi kuamini kwakwe awe na uzima wa milele.

16 Kwani Mwenyiezi Mngu jinsi alivyopenda ulimwengu, amewapa *watu* Mwanawe mzaliwa pekee, killa mwenyi kuamini kwakwe asipotee, awe na uzima wa milele. 17 Kwani Mwenyiezi Mngu hakumtuma Mwanawe kuja ulimwenguni kwamba aka hukumu ulimwengu, alimtuma ulimwengu upate okoka kwakwe.

18 Mwenyi kuamini kwakwe hahukumiwi; asiyeamini amekwisha hukumiwa, kwa kuwa hakuamini kwa jina la Mwana mzaliwa pekee wa Mngu. 19 Nayo ndiyo hukumu, hiyo, ya kuwa muwanga umengia ulimwengu, watu wakakipenda kiza zaidi ya muwanga, kwani zile kazi zao zilikuwa mbovu. 20 Kwani killa mwenyi kutenda ya aibu autukia muwanga, nae hawendei muwanga, zisije zikakashifiwa zile kazi zakwe. 21 Na mwenyi kufanya kweli huwendea muwanga, illi kazi zakwe zipate fanywa wazi, ya kuwa zimetendwa katika Mngu.

22 Baada ya haya alikwenda Jesu na wanafunzi wakwe nti ya Judea; ikawa kukaa huko pamoja nao, akibaputizi. 23 Na Johana nae alikuwa akibaputizi Ainon, nako ni karibu na Shalim, kwa kuwa huko maji ni mangi, watu wakimwendea na kubaputizwa. 24 Kwani Johana alikuwa hajatiwa bado gerezani. 25 Basi, kukangia mashindano ya wanafunzi wa Johana na Yahudi mmoja katika habari ya tahara. 26 Wakamwendea Johana, wakamwambia, Ewe Rabii, huyo mliyekuwa nyote ng'ambu ya Jorodan, huyo uliyemshuhudia, mbona yuabaputizi; nae watu wote humwendea. 27 Akajibu Johana akasema, Hawezi mtu kupokea lolote, isipokuwa alilopawa kutoka mbinguni. 28 Nyinywi wenyewe mwanishuhudia ya kwamba nalisema, Mimi siye Masihi, illa nimetumwa mimi mbele yakwe. 29 Aliye nae bibi-harusi, ndiye bwana-harusi: na yule rafikiye bwana-harusi aliyesimama na kumsikiza, aifurahia sana ile sauti yakwe bwana-harusi. Basi hii furaha yangu niliyo nayo imetimia. 30 Imepasa yeye kukua, mimi kupungua.

31 Ajae kutoka juu, huyu yu juu ya yote. Atokae duniani, huyu ni mtu wa duniani, nae anena ya duniani. Ajae kutoka mbinguni, huyu yu juu ya yote. 32 Aliyoyaona akayasikia, ndiyo ayashuhudiayo, wala hapana

aukubaliye ushuhuda wakwe. 33 Aliyeukubali ushuhuda wakwe amepiga muhuri ya kwamba Mwenyezi Mngu ni kweli. 34 Kwani aliyetumwa ni Mwenyezi Mngu huyanena maneno yakwe Mwenyezi Mngu. Kwani *Mngu* hapi kwa kipimo yule Roho. 35 Yeye Baba ampenda Mwana, nae amempa vitu vyote *kuwa navyo* mkononi mwakwe. 36 Aaminiye kwa Mwana, huyu yuna uzima wa milele; na asiyemtii Mwana hataona uzima, illa ghadhabu za Mwenyezi Mngu zimemkalia juu yakwe.

4 BASI, pale alipojua yeye Bwana kwamba wamesikia Mafarisai kwamba Jesu afanya wanafunzi akibaputizi watu wangi kuliko Johana 2 (wala siye Jesu nafusi yakwe aliyewabaputizi, illa wanafunzi wakwe), 3 akaata nti ya Judea, akenda zakwe Galili mara ya pili. 4 Nae alikuwa hana budi ya kupita ndani ya Samaria. 5 Basi akapita katika mji mmoja wa Samaria ukiitwa Sukharu, pahali karibu na kiwanda Jakubu alichompa Jusufu mwanawe. 6 Na kisima cha Jakubu kilikuwa papo. Basi kwa vile alivyokuwa amechoka Jesu kwa safari yakwe, alikuwa kuketi vivihivi kisimani. Ilikuwa kama wakati wa saa ya sita. 7 Akaja mwanamke wa humo Samaria, kuja kuteka maji. Jesu akamwambia, Nipa maji ninwe. 8 Kwani wanafunzi wakwe walikuwa wameondoka wamekwenda mjini kununua vyakula. 9 Basi yule mwanamke wa Samaria akamwambia, Imekuwaje wewe Yahudi kunitaka maji ya kunwa, nami ni mwanamke wa Samaria? Kwani Mayahudi hawatangamani nao watu wa Samaria. 10 Jesu akamjibu akamwambia, Kwamba ulikijua kile kipawa cha Mwenyezi Mngu, nae n nani akwambiae, Nipa maji ninwe, ungelimtaka yeye, nae angekupa maji yaliyo hai. 11 Mwanamke akamwambia, Ewe Bwana, hata cha kutekea huna, na kisima ni kikubwa; basi umeyapata wapi maji yaliyo hai? 12 Wewe u mkubwa kuliko

babaetu Jakubu aliyetupa kisima, akanwa tumo yeye na wanawe na nyama zakwe za mji? 13 Jesu akamjibu akamwambia, Maji haya killa mwenyi kunwa ataona tena kiu; 14 illa anwae maji ntakayompa mimi haoni kiu milele, awae yote, isipokuwa maji hayo ntakayompa mimi yatakuwa ndani yakwe ni kijito cha maji ya kububujikia uzima wa milele. 15 Mwanamke akamwambia, Nipa nami maji hayo, Bwana, nisipate ona kiu, wala nisije hapa nikiteka maji. 16 Jesu akamwambia, Enda kamwite mumeo, uje nae hapa. 17 Mwanamke akamjibu akamwambia, Sina mume mimi. Jesu akamwambia, Una haki ulivyosema, Sina mume; 18 kwani waume uliokuwa nao ni watu watano, na uliye nae sasa siye mumeo: hivi umesema kweli. 19 Mwanamke akamwambia, Ewe Bwana, nakuona u nabii. 20 Babazetu walikuwa wakiabudu katika kilima hiki, nanywi mwasema kwamba Jerusalem ndiko kufaako kuabudu. 21 Jesu akamwambia, Niamini mwanamke: yaja saa ambayo hamtamuabudu Baba katika kilima hiki wala hata Jerusalem. 22 Nyinywi mwaabudu msichokijua; swiswi twaabudu tuki juacho: kwa kuwa wokofu hutoka kwa Mayahudi. 23 Lakini yaja saa, nayo ipo sasa, ambayo waabuduo halisi watamuabudu Baba katika roho na kweli. Kwani Baba awatafuta watu kama hao, wenyi kumuabudu. 24 Ni roho Mwenyiezi Mngu; nao wenyi kumuabudu imewapasa kuabudu katika roho na kweli. 25 Mwanamke akamwambia, Nimejua ya kuwa yuaja Mesia (ambae aitwa Masihi): atakapokuja huyo, atatufunulia mambo yote. 26 Jesu akamwambia, Mimi mwenyi kusema nawe ndiye huyo.

27 Yu katika hayo wakaja wanafunzi wakwe; ikawa kutaajabu kwa vile asemavyo na mwanamke; asiseme mmojawapo, Watakiani? au, Kwani kusema nae? 28 Basi yule mwanamke akauata mtungi wakwe, akao-

ndoka akenda mjini; akawambia wale watu, 29 Twendeni, mkamuangalie mtu aliyenambia nliyoyatenda yote: kwenda huyu akawa ndiye Masihi? 30 Wakatoka mjini kumwendea. 31 Kitambo hicho ikawa wanafunzi wakwe kumtaka, wamwambia, Ewe Rabii, laa chakula. 32 Akawambia, Chakula nnacho mimi nyinywi msichokijua. 33 Basi wanafunzi walikuwa kusemezana, Kwenda mtu amemletea chakula? 34 Jesu akawambia, Mimi chakula changu ni kutenda mapenzi yakwe aliyenileta, na kuitimiza kazi yakwe. 35 Nyinywi hamsemi kwamba, Huwa baada ya miezi mine yakaja mavuno? Haya ndiyo, nawambia, inuani mato yenu, mkayaangalie mashamba, ya kuwa yamekwi-sha kuwa meupe kwa mavuno. 36 Mwenyi kuvuna hupokea mshahara, akakusanya matunda kwa maisha ya milele, yule mwenyi kupanda apate furahi pamoja na mwenyi kuvuna. 37 Kwani katika habari hii limekuwa kweli neno lile, ya kwamba, Mmoja hupanda, mwenziwe akavuna. 38 Mimi nliwatuma mukayavune msiyoyataabikia: waliotaabika ni wengine, nanywi mmengia katika taabu yao.

39 Na katika mji ule ni wangi Wasamaria walioamini kwakwe kwa ajili ya maneno ya yule mwanamke aliyeshuhudia ya kwamba, Alinambia nliyoyatenda yote. 40 Hata walipomwendea wale Wasamaria, ilikuwa kumtaka akae kwao; ikawa kukaa siku mbili. 41 Wakaamini watu wangi zaidi kwa ajili ya neno lakwe; 42 wakimwambia mwanamke, Sasa twaamini, wala si kwa ajili ya usemayo wewe; kwani tumesikia wenyewe, tena tumemjua huyu, ya kuwa hakika yakwe ni Mwo-kozi wa ulimwengu.

43 Hata baada ya siku mbili hizo akaondoka huko, akenda Galili. 44 Kwani mwenyewe Jesu alishuhudia ya kwamba, nabii hapati hishima katika nti yakwe yeye. 45 Basi alipokwisha fika Galili wenyewe Wagalili

wakampokea, kwa kuwa ni watu walioyaona yote aliyoyatenda Jerusalem wakati wa idi; kwani nao walikwenda huko idi.

46 Basi akenda tena Kana ya Galili, huko alikoyafanya divei yale maji; nako kulikuwa na mtu mmoja wa ufaume mwanawe hawezi Kaperinaum. 47 Huyo aliposikia kwamba Jesu amekuja Galili kutoka Judea, akaondoka akamwendea, akamtaka ashuke, aje akampoze mwanawe, kwani yuataka kufa. 48 Basi Jesu akamwambia, Msipoona ishara na mambo ya ajabu, hamtaamini kamwe. 49 Mtu wa ufaume akamwambia, Ewe Bwana, shuka kisijafa kitoto changu. 50 Jesu akamwambia, Enenda, mwanayo yu hai. Akaliamini yule mtu lile neno aliloambiwa ni Jesu, akenda. 51 Nae yu katika kushuka, akatokewa ni watumwa wakwe, wamwambia ya mtoto wakwe kuwa hai. 52 Basi akawauliza habari ya saa aliyoanza kuona vyema. Ndipo wakamwambia, Jana wakati wa saa sabaa homa ilimuata. 53 Basi akajua babae kwamba ndiyo saa ile aliyoambiwa ni Jesu, Mwanayo yu hai; akaamini, yeye na nyumba yakwe nzima. 54 Hii ndiyo ishara ya pili tena aliyoifanya Jesu, alipokwisha kwenda Galili kutoka Judea.

5 BAADA ya haya ilikuwa idi ya Mayahudi, Jesu akakwea akenda Jerusalem.

2 Na huko Jerusalem, Lango la Kondoo, kuna birika, yaitwa Kihibirania Bethesda, ina matao matano. 3 Humo walikuwa wamelala wagonjwa kundi zima; vipofu, viguu, waliopooza. 5 Na pahali hapo pana mtu, hawezi muda wa myaka thalathini na minane. 6 Mtu huyo Jesu alipomuona amelala, nae alimjua kwamba sasa yuna siku nyingi, akamwambia, Wataka upoe uwe mzima? 7 Yule mgonjwa akamjibu, Ewe Bwana, sina mtu wa kunitia birikani wakati wa kutezeshwa maji, ela wakati nijao mimi huwa mtu

mwengine ashuka mbele yangu. 8 Jesu akamwambia, Inuka, tukua na kitanda chako wenende. 9 Mara ile akapoa yule mtu; akatukua kitanda chakwe, akenenda.

Nayo siku ile ilikuwa ya sabatu. 10 Basi ilikuwa Mayahudi kumwambia yule aliyepozwa, Leo ni sabatu, wala si halali kwako kukitukua kitanda. 11 Nae akawajibu, Huyo aliyenipoza ndiye aliyenambia, Kitukue kitanda chako wende. 12 Wakamuuliza, N nani huyo mtu aliyekwambia, Tukua wenende? 13 Nae aliyepozwa hamjui n nani; kwani Jesu alitoka kati, kwa kuwapo ghasia pahali hapo. 14 Baada ya haya Jesu akampata katika hekalu, akamwambia, Angalia, umepozwa; usikose tena, usije ukakutwa n neno dhaifu zaidi. 15 Akaondoka yule mtu, akenda akawapa habari Mayahudi, ya kwamba Jesu ndiye aliyempoza. 16 Ikawa ndiyo sababu ya Mayahudi kumuudhi Jesu, kwa vile alivyokuwa akitenda mambo haya kwa siku ya sabatu. 17 Jesu akawajibu, Babaangu hata sasa akali akitenda kazi, nami natenda kazi. 18 Basi kwa ajili ya neno hili, wakazidi Mayahudi kutafuta ndia ya kumuua, kwa kuwa hakuivunda sabatu tuu, alimwita na Mwenyiezi Mngu babae, akawa mwenyi kujifanya sawa na Mwenyiezi Mngu.

19 Basi Jesu akawajibu akawambia,

Ni kweli, ni kweli, nawambia, hawezi Mwana kute-nda neno kwa nafusi yakwe, isipokuwa amuonalo Baba yualitenda; kwani hayo ayatendayo yeye ndiyo ayatendayo Mwana vivile. 20 Kwani Baba ampenda yeye Mwana, nae humuonyesha mambo yote ayatendayo mwenyewe; atamuonyesha na kazi za kupita hizi, mpate taajabu. 21 Kwani vile Baba awasimamishavyo wafu akiwapa uhai, na Mwana nae huwapa uhai vilevile hao atakao kuwapa. 22 Kwani Baba nae hamuhukumu mtu, illa hukumu yote amempa Mwana; 23 watu wote wapate muhishimu Mwana, kama vile

wamuhishimuvyo Baba. Asiyemuhishimu Mwana hamuhishimu Baba aliyemleta. 24 Ni kweli, ni kweli, nawambia ya kwamba, mwenyi kusikia neno langu, na kumuamini aliyenileta, yuna uzima wa milele, wala hangii katika hukumu, illa amekwisha pita kutoka mautini kungia uzimani. 25 Ni kweli, ni kweli nawambia ya kwamba, saa yaja, tena sasa imekwisha kuwapo, wafu watakapoisikia sauti yakwe Mwana wa Mngu, nao wakisha isikia watakuwa hai. 26 Kwani kama vile Baba alivyo na uzima ndani ya nafusi yakwe, ndivyo alivyompa Mwana nae, kuwa na uzima ndani ya nafusi yakwe: 27 nae amempa amri ya kufanya hukumu, kwa kuwa ni Mwana wa bin-Adamu. 28 Msitaajabuni kwa hayo; kwa kuwa yaja saa, watakayoisikia sauti yakwe wote walio makaburini, 29 watoke nde; waliofanya mema kwa kufufuliwa kwa uzima, waliofanya mabaya kwa kufufuliwa kwa hukumu.

30 Siwezi mimi kufanya neno kwa nafusi yangu; ni kama nisikiavyo, hivyo nihukumuvyo. Nami hukumu yangu ni ya haki, kwa kuwa sitafuti mapenzi yangu mimi, illa mapenzi yakwe aliyenileta. 31 Nikiwa najishuhudia mwenyewe, ushuhuda wangu si kweli. 32 Mwenyi kunishuhudia mimi ni mwengine, nami ni-mejua kuwa ni kweli ushuhuda wakwe anishuhudia. 33 Mlituma ujumbe nyinywi kwa Johana akaishuhudia ile kweli. 34 Nami siupokei kwa mtu ushuhuda; illa nayasema haya, nyinywi mupate okoka. 35 Alikuwa yule ndiye taa ya kuwaka na kung'ara: nanywi mliona vyema kuufurahia kitambo kidogo ule muwanga wakwe. 36 Nami ushuhuda nlio nao ni ukubwa kuliko ule wa Johana: kwani hizo kazi alizonipa Baba kuzitimiza, hizo nizitendazo, ndizo zinishuhudiazao, ya kuwa aliyenituma ni Baba. 37 Nae Baba aliyenileta, yeye amenishuhudia. Hamjasikia sauti yakwe popote, wala sura zakwe hamjaziona. 38 Na neno lakwe ha-

mnalo lenyi kukaa ndani yenu; kwa kuwa hamumuamini huyo aliyetumwa nae. 39 Mwatafuta katika maandiko, kwa hivyo mujidhaniavyo kuwa na uzima wa milele humo; nayo ndiyo yanishuhudiayo. 40 Nanywi hamtaki kunijia mkapata kuwa na uzima. 41 Utukufu sipokei kwa watu. 42 Illa nimewajua nyinywi, ya kwamba mapenzi yakwe Mwenyiezi Mngu hamnayo ndani ya nafusi zenu. 43 Mimi nimekuja kwa jina la Babaangu, nanywi hamnipokei; atakapokuja mtu mwengine kwa jina lakwe yeye, mtampokea. 44 Mwaweza wapi kuamini nyinywi, watu mpokeanao utukufu wenyewe kwa wenyewe, msioutafuta utukufu upatikanao kwa Mwenyiezi Mngu aliye pweke? 45 Msione kuwa tawashitaki kwa Baba; yuko awashitakiye, nae ni Musa, huyo mumtumainiye. 46 Kwani kwamba mlimuamini Musa, mgeniamini mimi; kwani ndiye aliyeandika habari yangu. 47 Nanywi kwamba maandiko yakwe hamuyaamini, mtayaamini wapi maneno yangu?

6 BAADA ya haya akaondoka Jesu akenda ng'ambu ya bahari ya Galili, nayo ndiyo bahari ya Tiberia. 2 Akaandamwa ni watu makundi-makundi, kwa kuwa walikuwa waziona ishara awafanyiazo wenyi magonjwa. 3 Akakwea kilimani Jesu, akaketi huko pamoja na wanafunzi wakwe. 4 Na Pasaka ilikuwa karibu, nayo ndiyo idiyao Mayahudi. 5 Basi Jesu akainua mato yakwe, hata alipowaona ni wangi sana watu wamjiao, akamwambia Filipu, Tukanunue wapi mikate, hawa wapate kula? 6 Nalo alilineni kwa kumjaribu, kwani aliyajua mwenyewe atakayokuja yafanya. 7 Filipu akamjibu, Mikate ya dinari miateni haiwatoshi killa mmoja akatwaa kidogo. 8 Mmoja katika wanafunzi wakwe, Andarea, nduguye Simon Petero, akamwambia, 9 Hapa pana kijana kimoja, yuna mikate mitano ya shairi, na samaki wawili; lakini ni kitu gani hicho, cha kuwatosha watu

wangi hivi? 10 Jesu akasema, Watengezeni watu waketi *nti*. Napo palikuwa na majani mangi mabiti pahali hapo. Basi wakaketi, watu waume hisabu yao wapata alifu tano. 11 Basi Jesu akaitwaa mikate, hata aliposhukuru akaweneza walioketi, na katika wale samaki vilevile, kadiri ya walivyotaka. 12 Hata walipokwisha shiba, akawambia wanafunzi wakwe, Kusanyani makombo yaliyosalia, kisipotee kitu. 13 Basi wakayakusanya; wakajaza vikapu kumi na viwili, makombo yatakayo katika mikate mitano ya shairi, yamewasalia waliokula. 14 Basi wale watu walipoona ishara aliyofanya, wakasema, Huyu ndiye kweli nabii ajae ulimwengu.

15 Basi alipojua Jesu ya kwamba wataka kuja kumtukua kwa nguvu kumfanya mfaume, akajitenga, akenda tena kilimani pekee.

16 Hata ilipongia jioni wakateremka wanafunzi wakwe wakenda upande wa bahari. 17 Wakapanda chomboni; ikawa kwenenda ng'ambu ya bahari, kwenda Kaperinaum. Na wakati huo kumekwisha funga kiza, nae Jesu hajawafikia; 18 tena bahari yaanza kuusha kwa upepo mwingi uvumao. 19 Basi walipokwisha vuta makasia mwendo wa mitupo ya mshare ishirini na mitano, au thalathini, wakamuona Jesu yuenenda juu ya bahari, nae amekuwa karibu nacho chombo: wakacha. 20 Nae akawambia, Ni mimi: msiche! 21 Basi wakapendelea kumtwaa kumtia chomboni: mara hiyo chombo kikafikilia *nti* waliyokuwa wakiyendea.

22 Kwa siku ya pili yakwe, ule mkutano wa watu uliosimama ng'ambu ya bahari, waliona hakuna tena chombo huko illa kimoja, na Jesu walimuona hakungia pamoja na wanafunzi wakwe mle chomboni, walioondoka ni wanafunzi peke yao,—23 lakini vilikuja vyombo vyatoka Tiberia, karibu na pahali hapo walipokula mi-

kate wakati Bwana aliposhukuru,—24 basi ule mkutano walipomuona Jesu ya kuwa hako huko wala wanafunzi wakwe, wakangia wenyewe mle vyomboni, wakenda hata Kaperinaum, kwenda kumtafuta Jesu. 25 Hata walipomuona ali ng'ambu ya bahari, wakamwambia, Ewe Rabii, umekuja lini hapa? 26 Jesu akawajibu, akasema, Ni kweli, ni kweli nawambia, hivi hamunitafuti kwa mlivyo ziona ishara, isipokuwa kwa mlivyokula katika ile mikate mkashiba. 27 Msitumike kutuma vyakula ambavyo vyaharibika, tumikani kutuma ambavyo ni vya kudumu katika maisha ya milele, mtakavyopawa ni Mwana wa bin-Adamu; kwani huyo ndiye aliyepigwa muhuri ni Baba, *maana*, Mwenyiezi Mngu. 28 Basi wakamwambia, Tufanyeje basi, tupate tumika katika kazi za Mwenyiezi Mngu? 29 Jesu akawajibu, akawambia, Hii ndiyo kazi yakwe Mwenyiezi Mngu: ya nyinywi kuamini kwakwe aliyetumwa nae. 30 Basi wakamwambia, Wafanya ishara gani wewe, tupate ona, tukuamini? watendani? 31 Babazetu waliila mana barani, kama ilivyoandikwa: Aliwapa mikate kula itokayo mbinguni. 32 Basi Jesu akawambia, Ni kweli, ni kweli nawambia; mikate itokayo mbinguni hakuwapa Musa, illa Babaangu yuawapa mkate utokao mbinguni, wa kweli: 33 kwani mkate wakwe Mwenyiezi Mngu ni huo ushukao mbinguni, uupao uzima ulimwengu. 34 Basi wakamwambia, Bwana, siku zote tupe mkate huo. 35 Jesu akawambia, Mimi ndio mkate wa uzima: mwenyi kuja kwangu haoni ndaa kamwe, wala mwenyi kuamini kwangu hashikwi ni kiu popote. 36 Illa niliwambia ya kwamba mmeniona, kisha hamuamini. 37 Chote hicho anipacho Baba chaja kwangu; nae ajae kwangu simtupi nde kamwe. 38 Kwani hivi sikushuka mbinguni kutaka kufanya mapenzi yangu, illa mapenzi yakwe aliyenileta. 39 Nayo haya ndiyo mapenzi yakwe aliyenileta: ya kwamba, katika hilo alilonipa lote

nisipoteze kitu, nilisimamishe kwa siku ya mwisho. 40 Kwani mapenzi yakwe Babaangu ni haya: Killa mwenyi kumuangalia Mwana na kuamini kwakwe, awe na uzima wa milele; tena tamsimamisha mimi kwa siku ya mwisho.

41 Basi ilikuwa Mayahudi kumnung'unikia, kwa alivyosema, Mimi ndio mkate ulioshuka mbinguni. 42 Ikawa kusema, Huyu siye Jesu mwana wa Jusufu, tumjuae babae na mamae? Mbona sasa asema, Nimeshuka mbinguni? 43 Jesu akawajibu, akawambia, Msinung'unike nyinywi kwa nyinywi. 44 Hakuna mtu awezae kunijia, asipovutwa ni yeye Baba aliyenileta: nami tamsimamisha kwa siku ya mwisho. 45 Imeandikwa katika *vyuo vya* manabii, Nao watakuwa watu waliofunzwa ni Mwenyiezi Mngu, wote. Killa mtu aliyesikia na Babaangu akajifunza, huja kwangu. 46 Si kwamba mtu amemuona Baba, illa huyo atokae kwa Mwenyiezi Mngu, huyo ndiye aliyemuona Baba. 47 Ni kweli, ni kweli, nawambia: mwenyi kuamini yuna uzima wa milele. 48 Mimi ndio mkate wa uzima. 49 Babazenu barani walikula mana, wakafa. 50 Huo ndio mkate ushukao mbinguni; wa mtu kuula wala asife. 51 Mimi ndio mkate uishio, ulioshuka kutoka mbinguni. Mtu akila katika mkate huu, ataishi milele: naam, mkate ntakaoutoa mimi ndio nyama ya muwili wangu kwa ajili ya uzima wa ulimwengu.

52 Basi ikawa kuteta Mayahudi wenyewe kwa wenyewe, wasema, Aweza wapi mtu huyu kutupa nyama ya muwili wakwe kuila? 53 Basi Jesu akawambia, Ni kweli, ni kweli nawambia, ya kwamba, msipoila nyama ya muwili wakwe Mwana wa bin-Adamu, na kuinwa damu yakwe, hamna uzima nyinywi ndani yenu. 54 Mwenyi kuila nyama ya muwili wangu na kuinwa damu yangu yuna uzima wa milele, nami tamsimamisha kwa siku ya mwisho. 55 Kwani nyama ya muwili wangu

ndicho chakula cha kweli, damu yangu ndicho kinwewa cha kweli. 56 Mwenyi kuila nyama ya muwili wangu, na kuinwa damu yangu, hudumu ndani yangu, nami ndani yakwe. 57 Kama vile alivyonituma yeye Baba aishiye, na vile niishivyo mimi kwa huja yakwe Baba; ndivyo na yule mwenyi kunila atakavyoishi kwa huja yangu. 58 Huu ni ule mkate ulioshuka mbinguni: si kama vile walivyokula mababa, wakafa,—mkate huu mwenyi kuula ataishi milele. 59 Maneno haya aliya-sema msikitini, alipokuwa akifunza watu Kaperinaum.

60 Basi wangi katika wanafunzi wakwe waliposikia wakasema, Ni gumu neno hili; n nani awezae kulisikia? 61 Nae Jesu akijua nafusini mwakwe ya kunung'unika wanafunzi wakwe kwa neno hili, akawauliza, Haya ya-wakunguwaza? 62 Jee, mumuonapo Mwana wa bin-Adamu kupaa huko alikokuwa mbele? 63 Ile roho ndiyo itiazo uzima; muwili haufai chochote. Maneno niliyoyasema nanywi ndiyo roho, ndio uzima. 64 Illa kuna wengine myongoni mwenu wasioamini. Kwani alikuwa amejua tangu mwanzo, yeye Jesu, ni kina nani hao wasioamini, nae n nani atakaemsaliti. 65 Akasema, Ndipo nikawambia kwamba, Hakuna mtu awezae kunijia asipokuwa aliyepawa ni Babaangu.

66 Kwa ajili ya haya wakarejea nyuma wangi katika wanafunzi wakwe, wasije tena wakitembea nae. 67 Basi Jesu akawauliza wale kumi na wawili, Jee, nanywi mwapenda kuondoka? 68 Simon Petero akamjibu, Tumwendee nani, Bwana? Wewe una maneno ya uzi-ma wa milele. 69 Naswi tumeamini, tena tumejua ya kwamba ni wewe Mtakatifu wa Mwenyiezi Mngu. 70 Jesu akawajibu, Jee, sikuwatagua nyinywi watu kumi na wawili? Nanywi mmoja wenu ni shaitani. 71 Nae aliyemtaja ni Judasi wa Simon Muisikariota; kwani huyu ndiye atakaekuja kumsaliti; nae ni katika wale watu kumi na wawili.

7 KISHA baada ya haya alikuwa akitembea Jesu nti ya Galili; kwani hakuwa akipenda kutembea Judea, kwa kuwa Mayahudi wamtafuta kumuua. **2** Basi ilikuwa karibu idi ya Mayahudi, Idi ya Ujenzi wa Vibanda. **3** Ndipo wakamwambia wale nduguze, Ondoka hapa, wende Judea; wapate wanafunzi wako nao kuziona kazi zako utendazo. **4** Kwani hakuna mtu atenda neno kwa siri, akataka mwenyewe awe mtu wa kujulikana. Kazi hizi kwamba wazitenda, ifanye wazi kwa ulimwengu nafusi yako. **5** Kwani hata ndugu zakwe hawakuamini kwakwe. **6** Basi Jesu akawambia, Haujafika wakati wangu: nyinywi wakati wenu siku zote upo. **7** Nyinywi ulimwengu hauwezi kuwatukia: mimi wanitukia, kwa kuwa naushuhudia ya kwamba kazi zakwe ni mbovu. **8** Kweani nyinywi mwende idi: mimi sikwei bado idi hii, kwa kuwa wakati wangu haujatimia bado. **9** Alipowambia hayo ikawa kuawa kuko Galili.

10 Hata nduguze walipokwisha kwea idi, kisha nae akakwea, si kama endae wazi illa kwa siri. **11** Basi ilikuwa Mayahudi kumtafuta huko idi, nao wakisema, Yuko wapi yule? **12** Nayo ni mangi manung'uniko yaliyongia mkutanoni mwao, hawa wasema, Ni mtu mwema; na hawa wasema, Siyo! ela yuawapoteza watu. **13** Na haya yote, pasiwe na mtu aliyesema habari yakwe wazi, kwa kuwachelea Mayahudi.

14 Hata ikifika kati ya idi, akakwea Jesu akangia hekaluni, ikawa kufunza watu. **15** Basi ikawa Mayahudi kutaajabu, wasema, Amapataje mtu huyu kuijua ilimu, nae hajafunzwa? **16** Basi akawajibu Jesu, akasema, Mafunzo yangu mwenyi nayo si mimi, yana yeye aliyenileta. **17** Apendapo mtu kuyatenda mapenzi yakwe, na katika yale mafunzo atayajua, ndiyo yatokayo kwa Mwenyiezi Mngu ama nanena kwa nafusi yangu. **18** Mwenyi kunena kwa nafusi yakwe hutafuta utuku-

fu wa nafusi yakwe, illa atafutae utukufu wa mwenyi kumleta ni *mtu* wa kweli, wala ndani yakwe hamna batili. 19 Aliyewapa sharia si Musa? wala hapana mmoja wenu aifanyae sharia. Kwani nyinywi kutafuta kuniua? 20 Wakamjibu mkutano, Una pepo! N nani atafutae kukuua? 21 Jesu akawajibu akawambia, Kazi moja naliitenda, nanywi nyote mwataajabu. 22 Musa aliwapa kule kutahiri kwa ajili ya hayo (si kwamba yatoka kwa Musa, illa kwa wale mababa), nanywi kwa siku ya sabatu mwampasha mtu tahara. 23 Kwamba mtu apashwa tahara kwa siku ya sabatu, kwa maana isije ikavundwa sharia ya Musa, jee, mwanikasi-rikia kwa vile nilivyompoza mtu kotekote kwa siku ya sabatu? 24 Msihukumu kwa kudhani; fanyani hukumu iliyo ya haki.

25 Basi wakasema wengine katika watu wa Jerusalelem, Huyo siye watu wamtafutae kumuua? 26 Nae huyo ndiye, anena waziwazi, wala hawamwambii neno liwalo lote. Kwenda wakawa wamemjua kweli huyo wale wakubwa kwamba ndiye Masihi? 27 Lakini huyo twamjua atokapo: na Masihi atakapokuja, hapana mwenyi kumjua atokapo. 28 Basi akapiga kelele Jesu, afunza vile katika hekalu, asema, Mimi mwanijua, kisha na nitokapo mwapajua; tena sikuja kwa nafusi yangu: illa ni wa kweli huyo aliyenileta, huyo msiyemjua nyinywi. 29 Mimi nimemjua yeye, kwa kuwa natoka kwakwe, nae ndiye aliyenituma. 30 Basi ikawa kutafuta *ndia ya* kumshika, wala hapana aliyempelekea mkono, kwa kuwa saa yakwe ilikuwa haijaja bado. 31 Na katika ule mkutano ni watu wangi walioamini kwakwe: wakasema, Jee, na atakapokuja Masihi, atafanya ishara zaidi ya alizofanya huyu? 32 Mafarisai waliusikia ule mkutano wa watu wanung'unika-nung'unika kama hayo kwa ajili yakwe, makuhani wakuu na Mafarisai wakatuma wangojezi kwenda kumshika.

83 Basi Jesu akawambia, Bado kitambo kidogo nikali pamoja nanywi, kisha nenda kwa aliyenileta. 34 Mtanitafuta msinione; wala nilipo mimi nyinywi hamuwezi kuja. 35 Basi Mayahudi wakasemezana wao kwa wao, Huyu atakwenda wapi hata swiswi tusimuone? Kwenda akawendea matawanyikano ya Mayunani, akawafunza Mayunani? 36 N neno gani hilo alilolisema, Mtanitafuta msinione, wala nilipo mimi nyinywi hamuwezi kuja?

37 Hata siku ya mwisho, ni siku kuu katika idi yao, akasimama Jesu, akapiga kelele, asema, Mtu akiwa na kiu naje kwangu, akanwe. 38 Mwenyi kuamini kwangu, kama vile yalivyonena maandiko, Ndani ya tumbo lakwe mtatoka maji yaliyo hai mikondomikondo. 39 Nalo neno hili alilisema kwa maana ya Roho watakae kumpata hao walioamini kwakwe; kwani Roho alikuwa bado, kwa kuwa Jesu alikuwa hajatukuzwa. 40 Basi wengine katika makutano waliposikia maneno haya wakanena, Huyu ndiye kweli nabii. 41 Wengine wakinena, Huyu ndiye Masihi. Wengine wakanena, Kwani Masihi atoka Galili? 42 Jee, hayakunena maandiko kwamba atokako Masihi ni katika uzao wa Daudi, tena ni kutoka Bethlehemu, kijiji alichokaa Daudi? 43 Basi yakangia matangukano humo makutanoni kwa ajili yakwe. 44 Wengine wakataka kumshika, pasiwe na mtu aliyempelekea mkono juu yakwe.

45 Basi wakaja wale wangojezi kwa makuhani wakuu na Mafarisai; wao wakawambia, Mbona hamkumleta? 46 Wangojezi wakawajibu, Hajanenapo mtu hivi. 47 Basi Mafarisai wakawajibu, Jee, nanywi mepotea? 48 Katika wakubwa kuna nani aliyeamini kwakwe, au katika Mafarisai kuna nani? 49 Isipokuwa huu mkutano wa watu usioijua sharia umelaaniwa. 50 Akasema nao Nikodemo, yule aliyemwendea hapo

mbele, nae ni mmoja myongoni mwao, 51 Jee, sharia yetu yamhukumia mtu adhabu isijasikia nae, akajuliwa atendayo? 52 Wakamjibu wakamwambia, Jee, nawe u mtu wa Galili? Tafuta uangalie, kuwa Galili hakusimami nabii. [53 Wakenda killa mmoja nyumbani kwakwe.

8 YEYE Jesu akenda kilima cha Mizeituni. 2 Hata alifajiri akangia tena hekaluni, akendewa ni wenyeji pia wote; akaketi, ikawa kuwafunza. 3 Waandishi na Mafarisai wakamleta mwanamke, amefumaniwa uzinzini. Walipomuweka katikati, 4 wakamwambia, Mwalimu, mwanamke huyu amefumaniwa mumohumo yuazini. 5 Basi katika sharia Musa alituagiza kuwaua wanawake namna hii, kwa kuwapiga kwa mawe. Basi wewe wase-maje kwakwe? 6 Nalo neno hili walilisema kwa kumuonda, wapate la kumshitaki . . . Yeye Jesu akainamia nti akaandika nti kwa chanda. 7 Hata wakikaza kumuuliza akainuka, akawambia, Asiyekuwa na dhambi kwenu naanze kumtupia jiwe. 8 Kisha akainama nti tena, aandika nti kwa chanda. 9 Wao waliposikia ilikuwa kutoka mmoja mmoja, waanza tangu wazee hata wa mwisho: akasalia pekee Jesu; na mwanamke ali kati. 10 Hata Jesu alipoinuka akamwambia, Ewe mwanamke, wa wapi hao? Hapana mmoja aliyekuhukumu? 11 Akamwambia, Hapana mmoja, Bwana. Jesu akamwambia, Nami sikuhukumu. Enenda wala tangu sasa usikose tena.]

12 Ndipo Jesu aliposema nao mara ya pili, anena, Mimi ndio muwanga wa ulimwengu: anifuatae henendi kizani kamwe, atakuwa na muwanga wa uzima. 13 Basi Mafarisai wakamwambia, Wewe wajishuhudia mwenyewe: ushuhuda wako si kweli. 14 Jesu akawajibu akawambia, Nijapokuwa najishuhudia mwenyewe, ushuhuda wangu ni kweli; kwa kuwa najijua nitokako, na nendako nakujua. Nyinywi hamunijui nitokako,

wala nendako. 15 Nyinywi mwahukumu kama muwili *uhukumu*vyo. Mimi simuhukumu mtu. 16 Nami nawapo mwenyi kuhukumu, hukumu yangu ni kweli; kwa kuwa mimi si peke yangu, illa ni mimi, na Baba aliyenileta. 17 Kisha imeandikwa katika sharia yenu nayo, ya kwamba ushuhuda wa watu wawili ni kweli. 18 Mimi ndimi mwenyi kujishuhudia mwenyewe; nae Baba aliyenileta anishuhudia. 19 Basi ikawa kumuuliza, Yuko wapi Babaako? Jesu akawajibu: Hamunijui mimi wala Babaangu hamumjui. Kwamba mlinijua mimi, na Babaangu mngemjua. 20 Maneno haya aliyanena pale pawekwapo kanzi, ali akifunza ndani ya hekulu: wala hapana mtu aliyemshika, kwa kuwa saa yakwe ilikuwa haijaja bado.

21 Basi akawambia mara ya pili, Mimi naondoka, nanywi mtanitafuta, na katika dhambi zenu mtakufa. Nendako mimi nyinywi hamuwezi kuja. 22 Basi ikawa Mayahudi kusema, Jee, atajiua mwenyewe, kwa kuwa anena, Nendako mimi nyinywi hamuwezi kuja? 23 Akasema nao, Nyinywi mu katika ya tini-tini; mimi ni katika ya juu. Nyinywi mu katika ulimwengu huu; mimi si katika ulimwengu huu. 24 Ndipo hawambia mtakufa katika madhambi yenu. Kwani msiponiamini kuwa mimi ndiye, mtakufa katika madhambi yenu. 25 Basi ikawa kumuuliza, Wewe u nani? Jesu akawambia, Hata hilo niwambialo tangu mwanzo. 26 Nna mambo mangi ya kuyasema katika habari yenu na kuyahukumu, illa aliyenileta ni kweli, nami niliyoyasikia nae, ndiyo niwambiayo huu ulimwengu. 27 Hawakujua kwamba yuawatajia Baba. 28 Basi akane-na Jesu, Mtakapomuina Mwana wa bin-Adamu, ndipo mtakapojua ya kuwa ni mimi; tena ya kuwa sifanyi neno kwa nafusi yangu, illa ni kama alivyonifunza Baba, nisemavyo *maneno* haya. 29 Nae aliyenileta yu pamoja nami, hakuniata pekeyangu, kwa kuwa nafanya

mimi sikuzote yapendekezayo kwakwe. 30 Alipo akisema hayo watu wangi wakaamini kwakwe.

31 Basi ikawa Jesu kusema nao Mayahudi waliomua-mini: Nyinywi mkikaa ndani ya neno langu, mu wanafunzi wangu kweli. 32 Nanywi mtaijua kweli, nayo kweli itawafanya kuwa mahuru. 33 Wakamjibu, Tu uzao wakwe Iburahimu, wala hatujawa watumwa wa mtu; nawe wanenaje, Mtaatika mahuru? 34 Akawajibu Jesu, Ni kweli, ni kweli nawambia, killa atendae dhambi ni mtumwa wa dhambi. 35 Mtumwa hakai nyumbani sikuzote: mwana yuakaa sikuzote. 36 Basi akiwa atawafanya mahuru Mwana, mtakuwa mahuru kweli. 37 Nimewajua kuwa mu uzao wakwe Iburahimu, lakini mwatafuta ndia ya kuniua, kwa kuwa neno langu halina nafasi ndani yenu. 38 Hayo niliyoyaona kwa Baba ndiyo niyasemayo; nanywi mu vivyo: mliyoyasikia na babaenu ndiyo muyatendayo. 39 Wakamjibu wakamwambia, Babaetu ni Iburahimu. Akawambia Jesu, Kwamba mu vijana vya Iburahimu mngेतenda kazi zakwe Iburahimu. 40 Nanywi sasa mwatafuta ndia ya kuniua: mtu niliyewambia kweli niliyoisikia na Mwenyiezi Mngu. Haya hakufanya Iburahimu. 41 Nyinywi mwazitenda kazi za babaenu. Wakamwambia, Swiswi hatukuzaliwa kwa ukahaba. Baba tunae mmoja: ni Mwenyiezi Mngu. 42 Jesu akawambia, Kwamba Mwenyiezi Mngu alikuwa babaenu, mngeli-nipenda mimi. Kwani mimi nalitoka ndani ya Mwenyiezi Mngu nimekuja hapa; kwani mimi sikuja kwa nafusi yangu, aliyenituma ni yeye. 43 Mbona hamuyatambui haya yangu nisemayo! Ni kwa kuwa hamuwezi kusikia neno langu. 44 Nyinywi mu katika babaenu Ibilisi, na tamaa za babaenu ndizo mpendazo kuzitenda. Yeye alikuwa muua-watu tangu mwanzo, wala hakusimama ndani ya kweli, kwa kuwa hamna kweli ndani yakwe. Wakati asemapo uwongo asema

kwa aliyo nayo, kwa kuwa ni mwongo; ni babaakwe hayo. 45 Nami kwa hivyo niinenavyo kweli, hamnia-mini. 46 N nani kwenu anishuhudia kwa dhambi? Kwamba nainena kweli, n nini kutioniamini nyinywi? 47 Aliye katika Mwenyiezi Mngu huyasikia maneno yakwe Mwenyiezi Mngu. Nyinywi kwa ajili ya neno hili hamumsikii, kwa kuwa hamu katika Mwenyiezi Mngu. 48 Mayahudi wakamjibu, wakamwambia, Hatukusema vyema swiswi, U Msamaria, nawe una pepo? 49 Jesu akawajibu, Mimi sina pepo; mimi namuhishimu Babaangu, nanywi mwanivundia hishima. 50 Nami utukufu wangu siutafuti. Yuko autafutae, nae akihukumu. 51 Ni kweli, ni kweli nawambia, Mtu atakaposhika neno langu, haoni mauti milele. 52 Mayahudi wakamwambia: Sasa tumekutamboa kuwa una pepo. Ibrahimu amekufa, na manabii *wamekufa*, nawe wanena, Mtu atakaposhika neno langu haondi mauti milele. 53 Wewe u mkubwa kuliko babaetu Ibrahimu? nae alikufa, na manabii walikufa. Wajifanya u nani? 54 Jesu akawajibu, Mimi nikiwa najitukuza mwenyewe, utukufu wangu si kitu. Yuko Babaangu anitukuzae, ambae mwasema kwamba ni Mngu wenu. 55 Nanywi hamkumtamboa; illa mimi nimemjua. Nami nitakaposema simjui, nitakuwa mwongo, mfano wenu nyinywi. Illa mimi nimemjua, na neno lakwe nalishika. 56 Babaenu Ibrahimu alifurahi kwa vile atakavyoiona siku yangu; akaiona akafurahi. 57 Basi Mayahudi wakamwambia, Hujawa mwana wa myaka hamsini, nawe umemuona Ibrahimu? 58 Jesu akawambia, Ni kweli, ni kweli nawambia, Kwanza Ibrahimu hajakuwako, mimi niko. 59 Basi wakaokota mawe kutaka kumpiga, Jesu akajifita, akatoka hekaluni.

9 NAE yu hali ya kupita, akamuona mtu, *nae ni* kipofu tangu kuzaliwa kwakwe. 2 Wanafunzi wakwe

wakamuuliza, wanena, Rabii, aliyekosa n nani? ni huyu au ni wazazi wakwe, hata akazaliwa kipofu? 3 Jesu akawajibu, Hakukosa huyu, wala wazazi wakwe; ni kwa maana kwakwe zipate fanywa wazi kazi zakwe Mwenyiezi Mngu. 4 Imetupasa kutenda kazi zakwe aliyenileta, bado kukali mtana; usiku waja, wakati asioweza mtu kutenda kazi. 5 Mimi muda wa kuwamo ulimwenguni ni muwanga wa ulimwengu. 6 Aliposema haya, akatema mate nti, akafanya tope kwa yale mate, akampaka za mato zile tope, 7 akamwambia, Enda kanawe birika ya Siloam,—fasiri yakwe ni, Tume. Basi akenda akanawa, akaja aona. 8 Basi wale jirani, na wale waliomuona zamani kuwa ni masikini mwenyi kuomba, wakawa kunena, Jee, huyu siye aliyekuwa akiketi akiomba? 9 Wengine wakanena, Huyu ndiye. Wengine wakinena, Hasha, lakini amefanana nae. Yule mwenyewe akanena, Ni mimi. 10 Basi ikawa kumuuliza, Ulipataje kufunuliwa mato yako? 11 Yule akawajibu, Huyo mtu aitwae Jesu alifanya tope akani-paka za mato, akanambia, Enda Siloam ukanawe. Basi nikenda, nikanawa, kisha nikaona. 12 Wakamwambia, Yuko wapi huyo? Akanena, Simjui alipo.

13 Wakamuongoza kwa Mafarisai huyo aliyekuwa kipofu zamani. 14 Nayo ilikuwa sabatu siku hiyo aliyozifanya tope Jesu, na kumfunua mato yakwe. 15 Basi ikawa kumuuliza tena wale Mafarisai nao, jinsi alivyopata kuona. Akawambia, Alinitia tope za mato, nikanawa; nami sasa naona. 16 Basi ikawa kusema wengine katika Mafarisai, Mtu huyo hakuwa kutoka kwa Mwenyiezi Mngu, kwa kuwa hashiki sabatu. Wakasema wengine, Aweza wapi mtu mwenyi dhambi kufanya ishara kama hizo? Ikawa kutangukana wao kwa wao. 17 Basi wakamwambia tena yule kipofu, Wasemaje kwakwe, hata apatae kukufunua mato? Akasema, N nabii. 18 Basi hawakuamini

Mayahudi kwakwe, ya kuwa alikuwa kipofu kisha akaona, hata hapo walipokwisha weta wazazi wakwe yule aliyepata kuona. 19 Wakawauliza, wanena, Jee, huyu ndiye mwenenu musemae kwamba alizaliwa kipofu? Amapataje basi kuona hivi sasa? 20 Wakajibu wazazi wakwe, wakasema, Huyu twamjua kuwa ni mwenetu, na kuwa alizaliwa kipofu; 21 lakini hivyo aonavyo sasa hatuijui jinsi yakwe; wala aliyemfunua mato yakwe, swiswi hatumjui n nani. Muulizeni mwenyewe; ni mtu mzima, habari yakwe nase-me mwenyewe. 22 Maneno haya waliyasema wazazi wakwe kwa walivyokuwa wakiwacha Mayahudi: kwani Mayahudi walikuwa wamekwisha fanya mashauri, ya kwamba mtu atakapomuungama yule kuwa Masihi atapigiwa marufuku ya misikiti. 23 Ndipo waliposema wazazi wakwe, Ni mtu mzima; muulizeni yeye. 24 Basi wakamwita mara ya pili yule mtu aliyekuwa kipofu, wakamwambia, Utukufu mpe Mwenyiezi Mngu! Swiswi tumemjua mtu huyo kuwa ni mwenyi dhambi. 25 Basi yule akawajibu, Kama yu mwenyi dhambi sijui, nijualo ni hili moja: kuwa mimi niliyekuwa kipofu, hivi sasa naona. 26 Basi wakamuuliza, Alikufanyiani? alikufunua mato kwa jinsi gani? 27 Akawajibu, Hivi nimekwisha wambia, hamkusikia. N nini kutaka kunisikia mara ya pili? Jee, nanywi mwataka mukafanywe wanafunzi wakwe? 28 Wakamtukana; wakasema, Wewe u mwanafunzi wakwe yule, swiswi tu wanafunzi wa Musa. 29 Swiswi tumemjua Musa kuwa Mwenyiezi Mngu alinena nae, illa huyo hatumjui alikotoka. 30 Yule mtu akawajibu, akawambia, Kumbe hili ndilo la ajabu, la nyinywi kutomjua alikotoka, nae ndiye aliyenifunua mato. 31 Mwenyiezi Mngu twamjua kuwa hawasikii wenyi dhambi; illa awapo mtu ni mcha-Mngu na mapenzi yakwe ayafanya, huyo ndiye amsikiae. 32 Tangu milele hayajasikiwa ya mtu

kumfunua mwenziwe mato aliyezawa kipofu. 33 Hu-
yo kwamba si mtu atokae kwa Mngu hangeweza kute-
nda neno. 34 Wakamjibu wakamwambia, Wewe uli-
zawa katika madhambi kabisa, nawe watufunza swiswi!
Wakamtoa nde.

35 Akasikia Jesu kwamba wamemtoa nde; akenda
akampata, akasema, Wewe waamini kwa Mwana wa
Mngu? 36 Yule akamjibu akamwambia, Nae n nani,
Bwana, nipate muamini? 37 Jesu akamwambia, We-
we umemuona, kisha ndiye asemae nawe. 38 Akase-
ma, Naamini, Bwana. Akamuabudu. 39 Kisha Jesu
akasema, Mimi nimekuja humu ulimwenguni kwa hu-
kumu, wasioona wapate ona, na waonao wafanywe
vipofu. 40 Maneno haya wakayasikia wengine katika
Mafarisai, watu walio pamoja nae, wakamuuliza, Jee,
naswi tu vipofu? 41 Jesu akawambia, Kwamba mu
vipofu hamngekuwa na dhambi, nanywi hivi mwasema,
Twaona; dhambi zenu zimekaa vivyo.

10 NI kweli, ni kweli nawambia, asiyengia kwa
mlangoni katika zizi la kondoo, akweae kwa pengine,
ni mwivi huyo, tena ni mpokonyi. 2 Na angiae kwa
mlangoni ndiye mtunga wao kondoo. 3 Yeye ndiye
afunguliwae mlango ni mngojezi, nao kondoo huisikia
sauti yakwe, akaweta kondoo zakwe killa mmoja kwa
jina lakwe, akawaongoza nde. 4 Akisha watoa nde
wale wakwe wote, huwatangulia mbele yao; nao kondoo
humfuata, kwa kuwa waijua sauti yakwe. 5 Na mtu
mgeni hawamfuati, wamkimbia, kwa kuwa hawazijui
sauti za wageni. 6 Simo hii aliwambia Jesu, wala
wasiyatambue ni maneno gani aliyonena nao.

7 Basi akawambia mara ya pili Jesu, Ni kweli,
ni kweli nawambia, mimi ndimi mlango wao kondoo.
8 Waliokuja mbele yangu wote ni wevi, tena ni wapo-
konyi; na kondoo hawakuwasikia. 9 Mimi ndio
mlango; mtu atakapongia kwangu mimi ataokoka, nae

atangia ndani akitoka nde, na malisha atayaona. 10 Mwivi haji illa kwa kwiba na kutinda na kuangamiza: mimi nilikuja wapate kuwa na uzima, kisha wawe nao kwa ungi. 11 Mimi ndimi mtunga mwema. Mtunga mwema huuweka nti uhai wakwe kwa ajili ya kondoo. 12 Mtu muajiriwa ambae si mtunga, mtu yasiyokuwa mali yakwe wale kondoo, humuona m'bwa-mwitu yuaja, akawaata kondoo akakimbia, yule m'bwa-mwitu akawa-kamata na kuwatawanya-tawanya; 13 kwa kuwa ni muajiriwa yeye, wala hayafikiri ya kondoo. 14 Mimi ndimi mtunga mwema; nami hao wangu nawajua, nao wanijua walio wangu, 15 kama Baba anijuavyo, nami nimjuavyo Baba; tena uhai wangu nauweka nti kwa ajili ya kondoo. 16 Nami nna kondoo wengine, wasiokuwa wa zizi hili; nao hao imenipasa kuwaongoza, na sauti yangu wataisikia: kisha, watakuwa ni kundi moja, mtunga mmoja. 17 Kwa ajili ya hayo Baba yuanipe-nda, kwa kuwa mimi nauweka nti uhai wangu illi niutwae tena. 18 Hakuna mtu aniondoleae *uhai wangu*, illa nauweka nti mwenyewe. Nna amri ya kuuweka nti; nna na amri ya kuutwaa tena. Maagizo haya ni-liyapokea kwa Babaangu.

19 Ikangia tena Mayahudi kutangukana wao kwa wao kwa ajili ya maneno haya. 20 Wakasema wangi katika wao, Yuna pepo, kisha ana wazimu; kwani kumsikia nyinywi? 21 Wakasema wengine, Maneno hayo siyo ya aliyepagawa ni pepo. Pepo aweza ku-wafunua vipofu mato?

22 Basi ilikuwa ni idi ya kuanziza huko Jerusalem; ni siku za baridi; 23 na Jesu alikuwa atembea ndani ya hekalu, matao ya Solomon. 24 Basi Mayahudi wakamzunguka, wamwambia, Hata lini kutuangika roho zetu? Kwamba wewe u Masihi, twambie waziwazi. 25 Jesu akawajibu, Naliwambia, hamuamini. Kazi nifanyazo kwa jina la Babaangu, ndizo zinishuhudiaz.

26 Ila nyinywi hamuamini, kwa kuwa hamumo katika kondoo zangu. 27 Kondoo zangu husikia sauti yangu, nami nawajua; kisha wanifuata, 28 nami nawapa uzima wa sikuzote: wala milele hawapotei, wala hakuna mtu atakaeninyang'anya *kondoo zangu* mikononi mwangu. 29 Babaangu aliyenipa ni mku-bwa kuliko wote, wala hakuna mtu awezae kumnyang'anya Baba mkononi mwakwe. 30 Mimi na Baba tu kitu kimoja. 31 Wakaokota tena mawe Mayahudi illi kumpiga. 32 Jesu akawajibu, Kazi nzuri nyingi nime-waonyesha zitokazo kwa Baba; katika kazi hizo ni ipi munipigiayo kwa mawe? 33 Mayahudi wakamjibu, Si kwa ajili ya kazi njema tukupigavyo kwa mawe, isipokuwa kwa kutukana Mngu, na kwa vile ujifanya-vyo nafusi yako u Mngu, nawe u bin-Adamu. 34 Jesu akawajibu, Haikuandikwa katika sharia yenu, Mimi na-lisema, Mu waungu? 35 Kwamba aliwasema ni wa-ungu, wale waliojiliwa n neno la Mwenyiezi Mngu, wala hayawezi kutanguka Maandiko: 36 Jee, *mtu* niliyesa-fiwa ni Baba, akanituma kuja ulimwenguni, nyinywi mwanambia natukana, kwa vile nliyosema, Mimi ndiye Mwana wa Mngu? 37 Kwamba sizitendi kazi za Babaangu, msiniamini. 38 Kwamba nazitenda, ijapo-kuwa hamniamini mimi, aminini zile kazi, mpate jua na kufahamu ya kwamba Baba yu ndani yangu, nami ni ndani ya Baba. 39 Ikawa kutafuta tena *ndia ya* kumshika; akatoka mikononi mwao.

40 Akenda zakwe tena ng'ambu ya *mto wa* Jorodan, pahali alipokuwa Johana akibaputizi pale kwanza, akakaa kuko. 41 Akendewa ni watu wangi, wakinena, Johana hakika yakwe hakufanya ishara yoyote; isipo-kuwa mambo aliyotajiwa huyu ni Johana, yote yameku-wa kweli. 42 Watu wangi wakaamini kwakwe huko.

11 BASI mtu mmoja alikuwa hawezi, ni Lazaro, *mtu wa* Bethania, *mtu wa* katika kijiji wakaacho

Mariamu na Maritha nduguye. 2 Nae Mariamu ndiye aliyempaka Bwana manukato, akamfuta maguu kwa nywele zakwe; *ndiye* aliyekuwa hawezi yule nduguye, yule Lazaro. 3 Basi wale nduguze wanawake wakatuma ujumbe kumwendea, kusema, Ewe Bwana, huyo umpendae hawezi. 4 Jesu aliposikia, akasema, Ugonjwa huu si wa mauti, umekuwa kwa ajili ya utukufu wakwe Mwenyiezi Mngu, apate tukuzwa Mwana wa Mngu. 5 Basi Jesu alikuwa akimpenda Maritha na nduguye na Lazaro. 6 Basi alipokwisha sikia ya kwamba hawezi, hapo ndipo alipokaa muda wa siku mbili pahali papale alipokuwa. 7 Kisha baadae akawambia wanafunzi wakwe, Twendeni tena nti ya Judea. 8 Wanafunzi wakamwambia, Ewe Rabii, hivi Mayahudi walikuwa wakikutafuta kukupiga kwa mawe, nawe wenda kuko tena? 9 Jesu akawajibu, Saa za mtana si kumi na mbili? Akiwa mtu yuenenda na mtana, hakunguwai, kwa kuwa yuaona muwanga wa ulimwengu huu. 10 Illa akenenda na usiku hukunguwaa, kwa kuwa muwanga haumo ndani yakwe. 11 Hayo aliyasema: kisha baada yakwe akawambia, Lazaro yule rafiki yetu amelala usingizi, mimi nenda nipate muamsha. 12 Basi wale wanafunzi wakamwambia, Ewe Bwana, kwamba amelala atapona. 13 Illa aliyonenea Jesu ni mauti yakwe, nao walidhani kwamba aneneayo ni kulala kwa usingizi. 14 Basi hapo ndipo Jesu alipowambia wazi, Lazaro amekufa. 15 Nami nafurahi kwa ajili yenu, mupate amini, kwa vile nilivyo kuwa sipo. Lakini na twende kwakwe. 16 Basi Thoma aitwae Pata akawambia wanafunzi wenziwe, Naswi twende tukafe pamoja nae.

17 Basi alipofika Jesu, akamuona hivi apata siku nne kuwa kaburini. 18 Nayo Bethania ilikuwa karibu ya Jerusalem kama mwendo wa mitupo ya mshare kumi na mitano. 19 Kisha wamekuja watu wangi

katika Mayahudi, kwa Maritha na Mariamu, wapate watoa majonzi ya msiba wa nduguyao. 20 Basi Maritha aliposikia kwamba yuaja Jesu, akenda kumulaki; na Mariamu ali ameketi nyumbani. 21 Basi Maritha akamwambia Jesu, Bwana, kwamba ulikuwapo hapa, asingelikufa ndugu yangu. 22 Hata hivi sasa nimejua ya kuwa kadiri ya utakavyomuomba Mwenyiezi Mngu, Mwenyiezi Mngu atakupa. 23 Jesu akamwambia, Atafufuka nduguyo. 24 Maritha akamwambia, Najua atafufuka katika kufufuliwani, siku ya mwisho. 25 Jesu akamwambia, Mimi ndimi huko kufufuliwa, nami ndimi maisha. Aaminiye kwangu ajapokuwa amekufa, ataishi. 26 Na killa mtu aishiye na kuamini kwangu, hafi milele. Jee, waamini haya? 27 Akamwambia, Naam, Bwana; mimi nimeamini ya kuwa wewe ndiwe Masihi, yule Mwana wa Mngu, yule mwenyi kuja ulimwenguni. 28 Nae alipokwisha sema hayo, akaondoka akenda akamwita Mariamu, yule nduguye, faraghani, akasema, Mwalimu yupo, nae akwita. 29 Hata yule aliposikia, akainuka upesi akenda kwakwe. 30 Yeye Jesu alikuwa hajangia ndani ya kijiji, alikuwa akali pahali pale alipolakiwa ni Maritha. 31 Basi wale Mayahudi walio pamoja nae nyumbani, wale wamtoao majonzi, walipomuona Mariamu alivyoinuka upesi na kutoka nde, wakamfuata, kwa kudhani kwamba yuenda kaburini akalie. 32 Basi yule Mariamu, alipokuja pale alipo Jesu, alipomuona, akaangukia maguuni pakwe, huku amwambia, Ewe Bwana, kwamba wewe ulikuwapo, asingelikufa ndugu yangu. 33 Basi Jesu alipomuona yualia, na Mayahudi waliomuandama walia, akakasirika rohani akasumbuka moyo wakwe. 34 Akasema, Mnamuweka wapi? Wakamwambia, Ewe Bwana, ndoo, ukaangalie. 35 Jesu akatokwa ni matozi. 36 Basi ikawa Mayahudi kunena, Angaliani, jinsi alivyokuwa akimpenda!

37 Wakasema wengine katika wao, Jee, asingeweza huyu aliyemfunua mato yule kipofu, kumfanya na huyo asife? 38 Basi Jesu, yuakasirika vile nafusini mwakwe mara ya pili, akafika kaburini. Nayo ilikuwa ni pango, na jiwe limewekwa juu yakwe. 39 Jesu akanena, Liondoeni jiwe. Maritha, nduguye yule aliyekufa, akamwambia, Ewe Bwana, hivi amekuwa atoa uvundo, kwani leo ni maiti wa siku nne. 40 Jesu akamwambia, Sikukwambia, ya kwamba ukiamini utauona utukufu wakwe Mwenyezi Mngu? 41 Basi wakaliondoa lile jiwe. Na Jesu akainua mato yakwe juu, akasema, Baba, nakushukuru kwa kuwa umenisikia. 42 Nami nalijua ya kuwa wewe hunisikia killa wakati; lakini kwa ajili ya mkutano wa waliosimama kando niliyanena, wapate amini kuwa ndiwe uliyenituma. 43 Akisema hayo, akapiga ukelele kwa sauti kuu: Lazaro, tokea nde. 44 Akatoka yule aliyekufa, ili hali amefungwa sanda maguuni na mikononi, na uso wakwe umefungwa mandili. Jesu akawambia, Mfungueni, mumuate enende.

45 Basi wangi katika wale Mayahudi waliokuja kwa Mariamu, walioona aliyoyafanya, wakaamini kwakwe. 46 Wengine katika wao wakenda kwa Mafarisai wakaambia aliyoyafanya Jesu.

47 Basi ndipo wale makuhani wakuu na wale Mafarisai walipokutanisha mkutano wa baraza, wanena, Tufanyeje? kwa kuwa mtu huyo afanya ishara nyingi. 48 Tutakapomuata hivi, watu wote wataamini kwakwe; kisha Warumi watakuja, waondoe pahali petu na taifa yetu. 49 Akasema mmoja katika wao, nae ni Kaiafa, aliyekuwa kuhani mkuu mwaka ule, akawambia, Nyinywi hamna mjualo, 50 wala hamuhasibu kuwa yawafaa nyinywi afe mtu mmoja kwa ajili ya wenyeji, wala isiangamie taifa nzima. 51 Wala haya hakuyasema kwa nafusi yakwe; illa kwa vile alivyokuwa kuhani mkuu mwaka ule alitabiri ya kwamba yuataka kufa

Jesu kwa ajili ya taifa; 52 wala si kwa ajili ya taifa tuu, isipokuwa apate wakusanya pamoja vijana vya Mwenyezi Mngu waliotawanyikana. 53 Basi tangu siku ile wakafanya mashauri wapate muua.

54 Basi Jesu alikuwa henendi tena dhahiri kwa Mayahudi, akaondoka huko akenda pande za mashamba karibu na bara, hata mji uitwao Efiraim, akawa kukaa kuko pamoja na wanafunzi wakwe. 55 Nayo ilikuwa karibu idi yao ya Pasaka wale Mayahudi, wakakwea watu wangi kwenda Jerusalem kabula ya Pasaka, watoka mashamba kwenda kujitakasa. 56 Basi ikawa kumtafuta Jesu, wasemezana wao kwa wao, hali wame-simama katika hekalu: Mwaonaje? mwasema haji idi? 57 Nao makuhani wakuu na Mafarisai walikuwa wameagiza, ya kwamba, mtu atakapomjua alipo, aonyeshe, illi wapate mshika.

12 BASI Jesu kwa siku ya sita mbele ya Pasaka alikwenda Bethania kule aliko Lazaro, yule aliyeinuliwa ni Jesu kumtoa kwa wafu. 2 Basi wakamfanyia karamu huko; na aliyekuwa akiandaa ni Maritha, na Lazaro ni mmoja katika wale walioketi chakulani pamoja nae. 3 Basi Mariamu akenda akatwaa manukato, hali-uudi safi ya thamani nyingi, kiasi cha ratili moja, akampaka Jesu maguu, akamfuta maguu kwa nywele zakwe; nyumba ikajaa harufu ya hali-uudi. 4 Illa Judasi Muisikariota, ni mmoja katika wanafunzi, nae ndiye atakaemsaliti, akasema, 5 Kwani hii hali-uudi haikuuzwa kwa roboo thalatha mia, wakapawa masikini? 6 Nayo aliyasema, si kwa kuwahurumia kwakwe masikini, isipokuwa kwa kuwa ni mwivi, tena kwa kuwa ndiye mtukua-dawati, akitukua na vilivyotiwa. 7 Basi Jesu akasema, Muate; ni kwa maana aiweke hata siku ya kuzikwa kwangu. 8 Kwani masikini siku zote mnao pamoja nanywi; mimi hamnami siku zote.

9 Basi lile kundi kuu la watu katika Mayahudi lilitambua ya kuwako yeye huko, wakaja; wala si kwa ajili ya Jesu tuu, isipokuwa wapate muona Lazaro nae, aliyemuinua kumtoa kwa wafu. 10 Lakini makuhani wakuu walifanya shauri kutaka kumuua Lazaro nae; 11 kwa kuwa watoka watu wangi kwa Mayahudi kwa ajili yakwe, wakiamini kwa Jesu.

12 Siku ya pili yakwe, watu wangi waliokuja idi wakasikia kwamba Jesu yuaja Jerusalem. 13 Wakatawaa makuti ya mitende, wakatoka nde kwenda kumlaki, wakipiga kelele: Hosana! amebarikiwa ajae kwa Jina la Bwana, nae ndiye Mfaume wa Isiraeli! 14 Jesu akampata mwana wa punda akampanda; kama ilivyoandikwa: 15 Usifanye khofu, binti-Sayun! huyu ndiye, Mfaume wako yuaja ameketi juu ya mwana wa punda. 16 Mambo haya hawakuyatambua wanafunzi wakwe hapo kwanza, illa alipokwisha tukuzwa Jesu ndipo wakafahamu kwamba mambo haya aliaandikiwa zamani, tena haya ndiyo waliyomtendea. 17 Basi *watu wa* mkutano ule umuandamao walikuwa wakishuhudia kuwa alimwita Lazaro kutoka kaburini, akamwinua kumtoa kwa wafu. 18 Kwa ajili ya hayo nao wakenda kuonana nae mkutano wa watu, kwa kuwa wamesikia alivyoifanya ishara hiyo. 19 Basi Mafarisai wakasemezana, Angaliani jinsi msivyofanikiwa! Huo ndio, ulimwengu umekwenda muandama nyuma yakwe!

20 Basi walikuwako Mayunani kadhawakadha, *watu* katika wakweao kwenda kuabudu idi hiyo; 21 basi hawa wakamwendea Filipu, yule mtu wa Bethisaida ya Galili; nae wakimuuliza, wasema, Bwana, twapenda tukamuone Jesu. 22 Akenda Filipu, akamwambia Andarea. Akenda Andarea na Filipu, wakamwambia Jesu. 23 Jesu akawajibu, akasema, Imefika saa atakayotukuzwa Mwana wa bin-Adamu. 24 Ni kweli,

ni kweli nawambia: ile tembe ya nganu ikisha anguka mtangani, isipokufa, itaketi iyo pekee; illa ifapo huzaa uzao ungi. 25 Mwenyi kuupenda uhai wakwe aupoteza, na autukiae uhai wakwe katika ulimwengu huu huu-weka hata uzima wa milele. 26 Mtu akinitumikia nanifuata, nami nilipo, na mtumishi wangu atakuwa papo. Mtu akinitumikia, Babaangu atamuhishimu. 27 Sasa roho yangu imefazaika. Nisemeje? Baba, niokoa na saa hii. Lakini ni kwa ajili ya hayo nilivyo-ijia saa hii. 28 Baba, litukuze Jina lako. Basi ikaja sauti yatoka mbinguni: Nimelitukuza, kisha talitukuza tena. 29 Basi ule mkutano uliokuwa umesimama, ulioisikia, ulikuwa kunena, Kunapiga raadi. Wengine wakisema, Ni malaika amenena nae. 30 Akajibu Jesu akasema, Si kwa ajili yangu ilivyotokea sauti hii, ni ajili yenu. 31 Sasa yamekuwa maamzi ya ulimwengu huu; sasa mkubwa wa ulimwengu huu atatupwa nde. 32 Nami nikiinuliwa juu ya nti, watu wote tavutia nafusi yangu. 33 Nayo aliyenena kwa kuonyesha ni mauti gani atakayokufa. 34 Basi wakamjibu ule mkutano: Swiswi tumesikia katika taureti ya kwamba Masihi hudumu milele; nawe wanenaje, Imepasa kuinuliwa Mwana wa bin-Adamu? N nani huyo Mwana wa bin-Adamu? 35 Basi akawambia Jesu, Bado kitambo kidogo, huu muwanga ukali kati yenu. Enendani mli nao huu muwanga msije mkapatikana ni kiza. Na enendae kizani hakujui endeako. 36 Mkali na huu muwanga, uaminini huu muwanga, mupate kuwa wana wa muwanga.

Hayo aliyasema Jesu, kisha akenda akawafitamania. 37 Nao ijapokuwa amewafanyia mbele yao ishara hizo nyingi, lakini wasiamini kwakwe: 38 lipate timia lile neno la nabii Isaia alilolisema: Bwana, n nani aliyeamini habari yetu? Kisha n nani aliyefunuliwa mkono wa Bwana? 39 Ndipo wasiweze kuamini, kwa

kuwa amesema tena Isaia : 40 Amewatosa mato, kisha amewafanya migumu myoyo yao : wasije wakaona kwa mato yao, wakafahamu kwa myoyo yao ; wakarejea, nikawapoza. 41 *Maneno* haya aliyasema Isaia, kwa kuwa aliuona utukufu wakwe, akanena habari yakwe. 42 Pamoja na haya, hata katika wakubwa mlikuwa na wangi walioamini kwakwe ; lakini kwa ajili ya Mafarisai hawakudhihirisha, wasije wakapigiwa marufuku ya misikiti : 43 kwa kuwa walipenda utukufu kwa watu zaidi ya utukufu kwa Mwenyezi Mngu.

44 Jesu akapiga ukelele, akasema, Mwenyi kuamini kwangu mimi, haamini kwangu mimi, aamini kwa aliyenileta. 45 Na anionae mimi amuona aliyenileta. 46 Mimi nimekuja kuwa muwanga katika ulimwengu, illi killa aaminiye kwangu asidumu kizani. 47 Kisha mtu akisikia maneno yangu asiyashike, mimi simuhukumu. Kwani sikuja illi kuuhukumu ulimwengu, isipokuwa nipate uoko ulimwengu. 48 Mwenyi kunikataa, asiyeyakubali maneno yangu, anae mwenyi kumuhukumu. Hilo neno nililolisema ndilo litakalomuhukumu siku ya mwisho. 49 Kwa kuwa mimi sikusema yatokayo kwa nafusi yangu, isipokuwa Baba aliyenileta, yeye amenipa maagizo ya nitakayonena na nitakayosema. 50 Nami nimejua ya kuwa maagizo yakwe huwa uzima wa milele. Basi niyasemayo mimi, ni kama alivyonambia Baba, ndivyo niyasemavyo.

13 HATA kabula ya idi ya Pasaka, Jesu kwa vile alivyojua saa yakwe kuwa imefika, atakayoondoka yeye katika ulimwengu kumwendea Baba, kwa kwamba aliwapenda hao wakwe ndani ya ulimwengu, akawapenda hata mwisho. 2 Kisha wakati wa chakula, Ibilisi alipokwisha mtia moyoni Judasi mwana wa Simon Muisikariota ya kumsaliti, 3 na Jesu aliamejua kuwa amepawa vitu vyote mikononi mwakwe ni Babae, tena ya kuwa alitoka kwa Mngu kisha yuenda kwa Mwenyi-

ezi Mngu, 4 akainuka hapo chakulani, akaweka kando mavao yakwe, akatwaa kitambaa akajifunga kiunoni. 5 Kisha ndipo akatia maji tasani, ikawa kuwanavya maguu wanafunzi na kuwafuta kwa kitambaa alichojifunga. 6 Basi akamwendea Simon Petero. Akamwambia, Ewe Bwana, wewe waninavya maguu mbona! 7 Jesu akamjibu akamwambia, Niyafanyayo mimi wewe huyajui sasa, utayajua baadae. 8 Petero akamwambia, Huninavyi maguu yangu milele. Jesu akamjibu, Nisipokunavya huna fungu kwangu. 9 Simon Petero akamwambia, Usininavye maguu tuu, ninavya na mikono na kitwa. 10 Jesu akamwambia, Aliyekwisha oga, hana haja illa ya kunawa maguu; yu safi kotekote: nanywi mmekuwa safi, lakini si nyote. 11 Kwani alimjua amsalitiye; ndipo aliposema, Si nyote mlio safi.

12 Basi alipokwisha wanavya maguu, na kuyatwaa mavao yakwe, na kuketi mara ya pili, akawambia, Jee, mwayajua niliyowafanyia? 13 Nyinywi mwanita, Mwalimu, Bwana; nanywi mwanena vyema, kwani ni mimi. 14 Basi kwamba mimi nimewanavya maguu, nami ni Bwana wenu, ni Mwalimu wenu, imewapasa nanywi kunavyana maguu nyinywi kwa nyinywi. 15 Kwani nimewapa kielelezo, ya kwamba, hivyo nilivyowafanyia mimi nanywi mfanye vivyo. 16 Nikweli, ni kweli nawambia, mtumwa hawi mkubwa kuliko bwana wakwe, wala mtume hawi mkubwa kuliko aliye-mpeleka. 17 Kwamba mmeyajua haya, mmebarikiwa mtakapoyatenda. 18 Siyataji yenu nyote, mimi nime-wajua niliowatagua; lakini yapate timia Maandiko, Mwenyi kula mkate wangu, ameniinulia kisigino chakwe juu yangu. 19 Tangu sasa nawambia yasijawa, mpate amini hapo yatakapokuwa, ya kuwa ni mimi. 20 Ni kweli, ni kweli nawambia, mwenyi kumkubali nimletae yote anikubali mimi, na anikubaliye mimi, amkubali aliyenileta.

21 Alipokwisha yasema haya Jesu, akafazaika roho-ni, akashuhudia akanena, Ni kweli, ni kweli nawambia, mmoja wenu atanisaliti. 22 Wakaangaliana wanafunzi, kwa kuwa na tashuishi wao, kuwa aliyemtaja n nani? 23 Alikuwa ameketi hapo mmoja katika wanafunzi wakwe, amelalia kifuni pa Jesu, nae Jesu alikuwa akimpenda. 24 Nae huyo Simon Petero akampungia mkono, akamwambia, Twambie n nani amtajae? 25 Akajibenua hivi ubavuni mwa Jesu, akamuuliza, Ewe Bwana, n nani? 26 Basi Jesu akamjibu, Ndiye huyo nitakaemtovyea kipande cha mkate na kumpa. Basi alipokwisha kitovya kile kipande, akakitwaa na kumpa Judasi mwana wa Simon Muisikariota. 27 Hata baada ya kukipokea kile kipande ndipo hapo akangiwa ni She-itani. Basi Jesu akamwambia, Hayo uyafanyayo yafanye upesi. 28 Basi neno hili hapana mmoja katika walioketi hapo aliyelijua ni kwa maana gani alivyo-mwambia. 29 Kwani ilikuwa wengine kudhani ni kwa Judasi kuitukua dawati, ndiyo maana ya Jesu kumwambia, Kanunue tulivyo na haja navyo kwa siku ya idi : au la ni kwamba akawape masikini kitu. 30 Basi yule alipokwisha kipokea kile kipande, akatoka mara ile; nao ulikuwa usiku.

31 Basi yule alipokwisha toka nde, Jesu akanena, Ni sasa kutukuzwa kwakwe Mwana wa bin-Adamu, na Mwenyiezi Mngu kutukuzwa ndani yakwe; 32 na Mwenyiezi Mngu atamtukuza ndani ya nafusi yakwe, kisha atamtukuza mara. 33 Enywi watoto, bado kitambo kidogo nikali pamoja nanywi. Mtanitafuta, kisha itakuwa kama nilivyowambia Mayahudi: Nende-ako mimi nyinywi hamuwezi kuja; nami sasa nawambia nyinywi kama hayo. 34 Maagizo mapya nawapa, nayo ndiyo: Pendanani nyinywi kwa nyinywi; illi kwamba kama nilivyowapenda mimi, nanywi mupe-ndane vivyo. 35 Kwa hayo watajua watu wote kwa-

mba nyinywi mu wanafunzi kwangu, mtakapokuwa na mapenzi nyinywi kwa nyinywi.

36 Simon Petero akamuuliza, Ewe Bwana, wenda-pi? Jesu akamjibu, Nendeako mimi huwezi kunifuata hivi sasa, lakini utanifuata baadae. 37 Petero akamwambia, Ewe Bwana, kwani nisiweze kukufuata sasa? Uhai wangu tauweka nti kwa ajili yako. 38 Jesu akamjibu, Ehe, uhai wako utauweka kwa ajili yangu? Ni kweli, ni kweli, nakwambia: leo haliwiki jimbi hata uishe nikana mara tatu.

14 MSIFAZAIKE myoyo yenu; mwaamini kwa Mwenyiezi Mngu, na kwangu mimi aminini. 2 Katika nyumba ya Babaangu mna makao mangi; na kwamba haikuwa hivyo ningeliwambia, kwa kuwa nenda kuwatengezea pahali. 3 Nami nitakapokwenda na kuwatengezea pahali takuja tena, kisha tawakaribisha kwa nafusi yangu, illi mimi nilipo nanywi muwe papo. 4 Na huko nendeako mimi mwaijua ndia. 5 Thoma akamwambia, Ewe Bwana, wendeako hatukujui, tutaijua ndia? 6 Jesu akamwambia, Mimi ndiyo ndia, mimi ndiyo kweli, mimi ndio uzima; mtu haji kwa Baba illa anipite mimi. 7 Kwamba mlinijua, na Babaangu mangelimjua. Toka sasa mwamjua, kisha mmemuona. 8 Filipu akamwambia, Ewe Bwana, tuonyeshe yeye Baba, yatutosha. 9 Jesu akamwambia, Nimekuwa pamoja nanywi muda huu wote nawe usinijue, Filipu? Aliyenia mimi amemuona yeye Baba. Mbona unanena, Tuonyeshe Baba? 10 Jee, huamini kuwa mimi ni ndani ya Baba, nae Baba yu ndani yangu? Maneno niwambiayo siyasemi kwa nafusi yangu; lakini yeye Baba akaavyo ndani yangu hutenda kazi zakwe. 11 Niaminini kuwa mimi ni ndani ya Baba, nae Baba yu ndani yangu. Au la, niaminini kwa ajili ya zile kazi, tuu! 12 Ni kweli, ni kweli nawambia, mwenyi kuamini kwangu mimi kazi nitendazo mimi nae atazitenda,

atatenda na kubwa kuliko hizi; kwa kuwa mimi nenda kwa Baba. 13 Na mtakalotaka kwa jina langu talifanya, liwalo lote: apate tukuzwa yeye Baba kwakwe Mwana. 14 Mtakaponitaka neno kwa jina langu talifanya. 15 Mkinipenda mtayashika maagizo yangu. 16 Nami tamtaka Baba, nae atawapa Msaada mwengine, apate kuwa pamoja nanywi milele, 17 nae ni Roho wa kweli, ulimwengu usioweza kumtwaa, kwa kuwa haumuoni wala haumjui. Nyinywi mwamjua, kwa kuwa aketi kwenu, nae atakuwa ndani yenu. 18 Sita-waata mayatima: naja kwenu. 19 Bado kitambo kidogo ulimwengu haunioni tena, illa nyinywi mwaniona; kwa hivyo niishivyo mimi nanywi mtaishi. 20 Kwa siku ile mtajua nyinywi kwamba mimi ni ndani ya Babaangu, nanywi mu ndani yangu, nami ni ndani yenu. 21 Mwenyi kuwa nayo maagizo yangu na kuyashika, huyo ndiye anipendae: nae mwenyi kunipenda, atapendwa yeye ni Babaangu, nami tampenda, kisha tamfunulia nafusi yangu. 22 Judasi akamwambia, *nae* siye Muisikariota, Ewe Bwana, imekuwaje wewe kutaka kujifunua kwetu swiswi, wala si kwa ulimwengu? 23 Jesu akamjibu akamwambia, Mtu akinipenda, atashika neno langu, na Babaangu atampenda; naswi tutakuja kwakwe, tufanye makao kwakwe. 24 Anayenipenda hashiki maneno yangu: nalo neno mlisikalo, si langu mimi, na la Baba aliyenileta.

25 *Maneno* haya nimewambia nili kwenu. 26 Leta ni yule Msaada, yule Roho Mtakatifu atakaeletwa ni Baba kwa jina langu, yeye atawafunza mambo yote, nae atawakumbusha niliyowambia yote. 27 Nawaatia amani. Amani yangu nawapa. Si kama upavyo ulimwengu hivyo niwapavyo mimi. Myoyo yenu isifazaike, wala isifanye khofu. 28 Mlinisikia nilivyowambia, Nenenda, kisha nawajia. Kwamba mwanipenda, mngefurahi kwa vile nilivyosema, Nenda kwakwe Baba; kwa

kuwa yeye Baba ni mkubwa kuliko mimi. 29 Nami nimewambia sasa kabula yasijawa, illi, yatakapokwisha kuwa, mpate amini. 30 Sina mangi tena nitakayowambia, kwani yuaja mkubwa wa ulimwengu huu; wala hana alilo nalo ndani yangu. 31 Lakini ulimwengu upate nijua kwamba nampenda Baba; kisha kama vile alivyoniagiza Baba, ndivyo nitendavyo. Inukani, twende.

15 MIMI ndio mzabibu wa kweli, na mkulima wakwe ni Babaangu. 2 Killa tawi ndani yangu lisilozaa matunda yeye huliondoa, na killa tawi lizaalo matunda, yeye hulisafi, lizidi kuzaa matunda. 3 Nyinywi mmekuwa safi tangu hapo, kwa ajili ya neno nililowambia. 4 Kaani ndani yangu, nami nikae ndani yenu. Kama vile lisivyoweza tawi kuzaa matunda kwa nafusi yakwe, lisipokaa ndani ya mzabibu, wala nyinywi hamuwezi, msipokaa ndani yangu. 5 Mimi ndio mzabibu, matawi ni nyinywi. Mtu ambae akaa ndani yangu, nami nikiwa ndani yakwe, huzaa matunda mangi huyo, kwa kuwa pasipo mimi hamuwezi kufanya neno liwalo lote. 6 Mtu asipokaa ndani yangu, hutupwa nde kama tawi *itupwavyo*, akakauka; nayo watu huyakusanya na kuyatupa motoni, yakateketea. 7 Mkikaa ndani yangu, na maneno yangu yakikaa ndani yenu, takani mpendalo lote, nanywi mtafanyiwa. 8 Kwa hilo hutukuzwa Babaangu: ya kwamba mzae matunda mangi; nanywi mtakuwa wanafunzi kwangu. 9 Kama alivyonipenda Baba, nami nimewapenda nyinywi vivyo. Kaani katika mapenzi yangu. 10 Mtakapoyashika maagizo yangu, mtakaa katika mapenzi yangu, vivile kama nilivyoyashika mimi maagizo ya Babaangu, na kukaa katika mapenzi yakwe. 11 *Maneno* haya nimewambia, kwamba furaha yangu mimi ipate kuwamo ndani yenu, na furaha yenu ipate timia. 12 Haya ndiyo maagizo yangu mimi: mupendane nyinywi kwa nyinywi, kama nilivyowapenda. 13 Mtu hana mapenzi kuzidi haya, ya yeye kuweka nti

uhai wakwe kwa ajili ya rafiki zakwe. 14 Nyinywi mmekuwa rafiki zangu, mfanyapo hayo niwaagizayo. 15 Tangu sasa siweti watumwa, kwa kuwa mtumwa hajui afanyalo bwana wakwe; nimeweta rafiki nyinywi, kwa kuwa killa nililosikia na Babaangu nimewajuvisha. 16 Hamkunitagua mimi, nimewatagua nyinywi, kisha nimewaweka, illi mwenende mkizaa matunda, na matunda yenu yapate kaa; illi kwamba killa mumtakalo Baba kwa jina langu awape lilo. 17 *Mambo* haya nawaagiza, mupate pendana nyinywi kwa nyinywi. 18 Kwamba ulimwengu wawatukia nyinywi, juani kwamba ulinitukia mimi kwanza usijawatukia nyinywi. 19 Kwamba mu watu wa ulimwenguni, ulimwengu ungependa ambacho ni chakwe; lakini kwa hivyo nyinywi msivyokuwa watu wa ulimwenguni, na kwa vile mimi nilivyowatagua katika ulimwengu, ndipo ikawa ulimwengu wawatukia. 20 Kumbukani lile neno nililowambia: Mtumwa hawi mkubwa kuliko bwana wakwe. Kwamba waliniudhi mimi, na nyinywi watawaudhi; kwamba walilishika neno langu, na lenu watalishika. 21 Lakini hayo yote watawatenda kwa ajili ya jina langu: kwa kuwa hawamjui aliyenileta. 22 Kwamba sikuja nikanena nao, wasingekuwa na dhambi: lakini sasa hawana udhuru wa hizi dhambi zao. 23 Mwenyi kunitukia mimi amtukia na Babaangu. 24 Kwamba sikutenda kati yao kazi hizo ambazo hajazitenda mtu mwengine yoyote, wasingekuwa na dhambi: nao sasa wamekwisha niona na kunitukia, mimi na Babaangu pia. 25 Illa haya yamekuwa, lipate timizwa lile neno lililoandikwa katika taureti yao: la kwamba, Walinitukia bure. 26 Lakini atakapokuja yule Msaada ntakaewaleta mimi kutoka kwa Baba, nae ndiye Roho wa kweli mwenyi kutoka kwa Baba, huyo ndiye atakaenishuhudia. 27 Nanywi shuhudiani, kwa kuwa mu pamoja nami tangu mwanzo.

16 *MANENO* haya nimewambia msije mkakungu-wazwa. 2 Watawapigia marufuku ya misikiti; kisha saa yaja ambayo killa mwenyi kuwaua atajidhanja kuwa amsongezea Mwenyiezi Mngu ibada. 3 Nayo haya watayafanya, kwa kuwa hawakumjua Baba wala mimi. 4 Illa *maneno* haya nimewambia, illi kwamba itakapokuja saa yakwe mpate yakumbuka, ya kuwa haya ndiyo niliyowambia. Nayo haya sikuwambia tangu mwanzo, kwa vile nilivyokuwa pamoja nanywi. 5 Lakini sasa naondoka nenda kwakwe aliyenileta; wala hapana mmoja wenu aniulizae, Wenda wapi? 6 Illa kwa hivyo nilivyowambia *maneno* haya, mmejawa ni huzuni myoyo yenu. 7 Pamoja na haya, niwambiayo ni kweli: yawafaa niondoke; kwani nisipoondoka, yule Msaada hatawajia: nami nikenda, nitampeleka kwenu. 8 Nae huyo atakapokuja, ataushuhudia uovu ulimwengu, kwa dhambi na kwa haki na kwa hukumu: 9 Kwa dhambi, kwa kuwa hawaamini kwangu mimi; 10 kwa haki, kwa kuwa naondoka, nenda kwa Baba, wala hamnioni tena; 11 kwa hukumu, kwa kuwa mkubwa wa ulimwengu huu amekwisha hukumiwa. 12 Bado nikali na *maneno* mangi ya kuwambia, lakini hamuwezi kuyatukua hivi sasa. 13 Illa yeye atakapokuja, yule Roho wa kweli, atawaongoza awatie katika kweli yote; kwani hatanena kwa nafusi yakwe, illa kadiri ya atakayosikia atanena, na mambo yajayo atawahubiri. 14 Yule ndiye atakaenitukuza mimi: kwa kuwa atawaa katika yangu awahubiri nyinywi. 15 Mambo yote aliyo nayo Baba ni yangu. Ndipo hasema kwamba yule hutwaa katika yangu na kuwahubiri nyinywi. 16 Kuna kitambo kidogo hamnioni tena, kuna na kitambo kidogo cha pili nanywi mtaniona. 17 Basi wakasema wanafunzi wakwe wengine wao kwa wao, Neno gani hilo atwambialo: Kuna kitambo kidogo wala hamnioni, kuna na kitambo kidogo tena, nanywi

mtaniona ; na hilo, Kwa kuwa nenda zangu kwa Baba ?
 18 Basi walisema, N nini hilo anenalo : Kitambo kidogo ? Hatuyajui aneneayo. 19 Alijua Jesu kwamba wapenda kumuuliza, akawambia, Jee, muulizanayo hivi nyinywi kwa nyinywi ndiyo haya : ya mimi kuwambia, Kuna kitambo kidogo nanywi hamnioni ; kuna na kitambo kidogo cha pili nanywi mtaniona ? 20 Ni kweli, ni kweli nawambia : nyinywi mtalia muomboleo, ulimwengu utafurahi : nyinywi mtakuwa na majonzi, lakini yale majonzi yenu yatageuzwa furaha. 21 Mwanamke azaapo huwa na majonzi, kwa kuwa imefika saa yakwe ; lakini akisha mzaa yule mwana, haukumbuki tena ule utungu kwa ajili ya furaha afurahiayo mtu kuzaliwa ulimwenguni. 22 Nanywi hivi sasa mna majonzi ; lakini nitawaona tena ; na myoyo yenu itafurahi, na ile furaha yenu mtu hawaondolei kamwe. 23 Hata siku ile hamtaniuliza neno lolote tena mimi. Ni kweli, ni kweli nawambia, mtakapomtaka neno Baba atawapa kwa jina langu. 24 Hivi hamjataka neno kwa jina langu : takani, mtapawa ; furaha yenu ipate timizwa.

25 Maneno haya nimesema nanywi kwa mifano ; saa yaja ambayo sitasema nanywi kwa mifano tena, illa habari ya Baba tawezeza waziwazi. 26 Siku ile mtaomba kwa jina langu. Wala siwambii kwamba nitakata Baba mimi kwa ajili yenu ; 27 kwani mwenyewe Baba awapenda kwa vile mlivyonipenda mimi na kuniamini, ya kuwa mimi nilitoka kwa Baba. 28 Nilitoka kwa Baba nikangia ulimwenguni ; tena hivi nauata ulimwengu, nenda zangu kwa Baba. 29 Wakasema wanafunzi wakwe, Kumbe sasa wanena waziwazi, wala husemi mfano uwao wote. 30 Sasa tumekujua kuwa mambo yote umeyajua ; wala huna haja ya kuulizwa ni mtu. Kwa neno hili twaamini ya kuwa ulitoka kwa Mngu. 31 Jesu akawajibu, Hivi sasa mwaamini ?

32 Hiyo ndiyo, yaja saa, tena imekwisha fika, ya nyinywi kwenda kutawanyikana, killa mtu kwao kwao, muniate mimi pekeyangu: nami si pekeyangu, kwa kuwa Baba yu pamoja nami. 33 *Maneno* haya nime-wambia nyinywi, illi ndani yangu muwe na amani. Ndani ya ulimwengu nyinywi mna matungu: lakini tangamkani; mimi nimeushinda ulimwengu.

17 *MANENO* hayo aliyasema Jesu; akainua mato yakwe mbinguni, akasema, Baba, saa imekwisha fika; mtukuze Mwanayo, illi Mwanayo akutukuze wewe. 2 Kama vile ulivyompa amri katika killa muwili; illi kwamba killa ulichompa kuwa nacho apate wapa wao uzima wa milele. 3 Na uzima wa milele ni huu, ya kwamba wakujue wewe u Mwenyezi Mngu aliye pweke wa kweli, nae uliyemtuma, Jesu Masihi. 4 Mimi nimekutukuza juu ya nti; ile kazi uliyonipa nimekwisha ifanya. 5 Nawe sasa nitukuza, Baba, pamoja na nafusi yako, kwa utukufu niliokuwa nao pamoja nawe, huu ulimwengu usijakuwako. 6 Jina lako nime-wafunulia wale watu ulionipa katika ulimwengu: walikuwa wako wewe, nawe umenipa niwe nao; na neno lako wamelishika. 7 Sasa wamekwisha jua, kwamba kadiri ya mambo uliyonipa yatoka kwako; 8 kwa kuwa maneno uliyonipa mimi nimewapa wao; wakayapokea, wakajua kweli kwamba nilitoka kwako, wakaamini ya kuwa ni wewe uliyenituma. 9 Mimi nna haja nawatakia; siutakii ulimwengu, nawatakia hao ulionipa, kwa kuwa wao ni wako wewe. 10 Na killa ambalo ni langu, ni lako; na ambalo ni lako, ni langu; nami nimetukuzwa ndani yao. 11 Wala simo tena mimi ulimwenguni, na wao wamo ulimwenguni; nami naja zangu kwako. Baba mtakatifu, walinde kwa jina lako ulilonipa, wapate kuwa kitu kimoja kama vile swiswi. 12 Wakati nilipokuwapo na wao pamoja, nilikuwa nikiwatunza kwa jina lako ulilonipa; nami

nikiwalinda, wala hapana mmoja katika wao aliyepotea, isipokuwa yule mwana wa upotevu, yapate timia yale maandiko. 13 Nami sasa naja zangu kwako; na haya nayasema ulimwenguni, illi kwamba furaha yangu wawe nayo hali imetimia nafusini mwao. 14 Mimi nimewapa neno lako, na ulimwengu wawatukia, kwa kuwa wao si watu wa ulimwenguni, kama ambavyo mimi si wa ulimwenguni. 15 Si kwamba nakutaka uwatoe ulimwenguni, illa *nakutaka* uwalinde na yule muovu. 16 Si wa ulimwenguni hawa, kama ambavyo mimi si wa ulimwenguni. 17 Watakase kwa ile kweli; hilo neno lako ndiyo kweli. 18 Kama vile ulivyonituma mimi kunitia ulimwenguni, ndivyo nami uliviyowatuma wao kuwatia ulimwenguni. 19 Nami kwa ajili yao najitakasa mwenyewe, illi kwamba nao wapate takaswa katika kweli. 20 Wala si hawa tuu niwatakiao, nawatakia na waaminio kwangu kwa sababu ya neno lao; 21 illi wote wawe kitu kimoja; kama ambavyo wewe, Baba, u ndani yangu nami ni ndani yako; illi kwamba nao wawe ndani yetu: ulimwengu upate amini ya kuwa nalitumwa ni wewe. 22 Nami huo utukufu ulionipa nimewapa wao; wapate kuwa kitu kimoja, kama ambavyo swiswi tu kitu kimoja: 23 *iwe* mimi ndani yao, wewe ndani yangu, kwamba wapate kamilika kuwa kitu kimoja, illi ulimwengu ujue kwamba ulinituma, tena uliwapenda wao kama ulivyonipenda mimi. 24 Hicho ulichonipa mimi, Baba, nape-nda hapo nilipo mimi, nao wawe papo pamoja nami; wapate uona huo utukufu wangu, ulionipa: kwa kuwa ulinipenda mbele ya kuanzizwa ulimwengu. 25 Baba mwenyi haki, huu ulimwengu haukukujua, lakini mimi nimekujua, na hawa wamejua kwamba nalitumwa ni wewe: 26 nami nimekwisha wajuvisha jina lako; tena nitawajuvisha lilo, mapenzi hayo uliyonipenda yapate kuwa ndani yao, nami niwe ndani yao.

18 ALIPOKWISHA yanena hayo Jesu, akatoka pamoja na wanafunzi wakwe akenda ng'ambu ya fumbi la Kidiron pahali palipokuwa na busitani: akangia ndani, yeye na wanafunzi wakwe. 2 Na yule Judasi yule mwenyi kumsaliti nae alipajua pahali pale, kwani Jesu alikwenda sana huko akikutana na wanafunzi wakwe. 3 Basi Judasi, alipokwisha twaa kile kikozi cha asikari, na wangojezi watokao kwa makuhani wakuu na Mafarisai, akaja zakwe huko na fanusi, na taa za fimbo, na silaha. 4 Basi Jesu, ali hali ya kujua yamkutayo yote, akatoka nde, na kuwauliza, Mwamtafuta nani? 5 Wakamjibu, Jesu Mnazari. Jesu akawambia, Ni mimi. Na Judasi, yule mwenyi kumsaliti, alikuwa amesimama pamoja nao. 6 Basi hapo alipowambia, Ni mimi, wakarudi nyuma, wakaanguka na nti. 7 Basi akawauliza mara ya pili, Mwamtafuta nani? Wakanena, Jesu Mnazari. 8 Akajibu Jesu, Nimekwisha wambia kuwa ni mimi; basi kwamba ni mimi munitafutae, waateni hawa wende zao. 9 Illi kwamba lipate timia lile neno alilolinena, ya kwamba, Hao ulionipa, hapana mmoja aliyenipotea. 10 Basi Simon Petero yuna upanga ameshika, akaufuta, akamtema mtumwawe kuhani mkuu, akamkata sikio la mkono wa kuume. Na yule mtumwa jina lakwe akiitwa Maliko. 11 Basi Jesu akamwambia Petero, Utie upanga wako alani. Kikombe alichonipa Baba nisikinwie?

12 Basi kile kikozi, na yule amiri, na wale wangojezi wao Mayahudi, wakamshika Jesu wakamfunga, 13 wakampeleka kwa Anna mbele, kwani alikuwa mkwewe Kaiafa, yule aliyekuwa kuhani mkuu mwaka ule. 14 Na Kaiafa ndiye aliyewapa shauri Mayahudi, ya kwamba afaa kufa mtu mmoja kwa ajili ya wenyeji.

15 Akaandamwa Jesu ni Simon Petero na mwanafunzi mmoja mwenziwe. Na mwanafunzi huyo alikuwa

amejulikana kwa kuhani mkuu ; wakangia wote na Jesu katika behewa ya kuhani mkuu. 16 Lakini Petero alikuwa amesimama nde mlangoni. Basi akatoka mwanafunzi mwenziwe, yule aliyejulikana kwa kuhani mkuu, akasema na mngojezi wa mlango, akenda akamleta ndani yule Petero. 17 Basi yule kijakazi yule angojeae mlango akamwambia Petero, Jee, nawe humo katika wanafunzi wakwe mtu huyu ? Yeye akasema, Si mimi. 18 Na wale watwana na wale wangojezi walikuwa wamesimama, wamefanya moto wa makaa kwa baridi iliyokuwako, ikawa kuota moto : nae Petero alikuwa amesimama, wakiota moto wote.

19 Basi yule kuhani mkuu akamuuliza Jesu kuliko wanafunzi wakwe na kufunza kwakwe. 20 Jesu akamjibu, Mimi maneno yangu nimewambia ulimwengu, waziwazi. Mimi nimefunza watu siku zote misikitini hata hekaluni, mwahali wakutanamo Mayahudi wote wala sikusema lolote siri. 21 N nini kuniuliza mimi ? Hayo nliyosema nao watu waulize walioyasikia. Hawa ndio, wayajua niliyonena mimi. 22 Kusema kwakwe haya, mtu mmoja aliyesimama kando, katika wale wangojezi, akamtia msubukuo Jesu, akasema, Ndivyo umjibuvyo kuhani mkuu ? 23 Jesu akamjibu, Kwamba nimesema viovu, ushuhudie uovu ; kwamba nimesema vyema, wanipigiani ? 24 Basi Anna akamtuma kwa Kaiafa, yule kuhani mkuu, nae amefungwa.

25 Na Simon Petero alikuwa amesimama akiota moto. Basi wakamwambia, Jee, nawe humo katika hisabu ya wanafunzi wakwe ? Yeye akakana, akanena, Si mimi. 26 Mmojawapo katika watumwa wa kuhani mkuu, ni jamaa yakwe yule aliyekakwa sikio ni Petero, akanena, Jee, mimi sikukuona pamoja nae pale busitanini ? 27 Basi akakana tena Petero : mara hiyo likawika jimbi.

28 Basi wakamtoa Jesu huko kwa Kaiafa, wakenda

nae hata nyumba ya uliwali : kukawa alifajiri. Na wenyewe hawakungia ndani ya nyumba ya uliwali, wasije wakatiwa najisi, wapate kula Pasaka. 29 Basi Pilato akawatokea nde, kisha akasema, Mna mambo gani mumshtakiyo mtu huyu? 30 Wakamjibu, wakamwambia, Mtu huyu kwamba hakuwa muovu hatungemleta mbele yako. 31 Basi Pilato akawambia, Mtwani nyinywi mkamuhukumu kama sharia yenu. Mayahudi wakamwambia, Swiswi hatuna rukhusa ya kumuua mtu : 32 lipate timia lile neno lakwe Jesu, alilolinena kwa kuonyesha ni mauti gani atakayokufia.

33 Basi akangia mara ya pili ndani ya nyumba ya uliwali yule Pilato; akamwita Jesu, akamuuliza, Wewe ndiye mfaume wa Mayahudi? 34 Jesu akamjibu, Unenavyo hili ni kwa nafusi yako, au umeambiwa ni watu habari yangu? 35 Pilato akamjibu, Mimi ni Yahudi? Hiyo taifa yako na makuhani wakuu ndio waliokuleta mbele yangu. Umefanyani? 36 Akajibu Jesu, Ufaume wangu hautoki katika ulimwengu huu : na kwamba watoka katika ulimwengu huu ufaume wangu, watumishi wangu wangepigana sasa, nisije nikatiwa mikononi mwa Mayahudi; illa sasa ufaume wangu si wa humu. 37 Basi Pilato akamuuliza, Jee, wewe u mfaume? Akajibu Jesu, Wewe mwenyewe wasema kwamba ni mfaume. Ni kwa ajili ya haya nilivyojaliwa, tena ni kwa ajili ya haya nilivyongia ulimwenguni: illi nipate ishuhudia ile kweli. Killa mtu aliye upande wa ile kweli husikia sauti yangu. 38 Pilato akamuuliza, Ni kitu gani kweli?

Nae akisha sema neno hili, akawatokea mara ya pili wale Mayahudi, na kuwambia, Mimi sioni kwakwe batili. 39 Lakini kwenu kuna ada, ya mimi kuwafungulia mtu mmoja wakati wa Pasaka. Basi mwapenda niwafungulie mfaume wa Mayahudi? 40 Basi wakapiga kelele

tena, wakanena, Simfungue huyu, mfungue Baraba. Nae Baraba alikuwa mkata-ndia.

19 NDIPO hapo Pilato akamtwaa Jesu, akampiga mjeledi. **2** Wale asikari wakasuka taji ya miba, wakamvika kitwani mwakwe. Wakamvika na nguo ya rangi ya zambarau. **3** Ikawa kumwendea na kusema, Salamu, Mfaume wa Mayahudi, na kumtia misubukuo. **4** Akatokea nde Pilato, mara ya pili : akawambia, Huyu ndiye, nawaletea nde, mupate mjua kwamba sioni batili kwakwe. **5** Basi akatokea nde Jesu, amevaa ile taji ya miba na ile nguo ya rangi ya zambarau. Akawambia, Huyu ndiye, mtu, huyu. **6** Basi wale makuhani wakuu na wangojezi, walipomuona, wakapiga kelele, wasema, Kamsalibu ! kamsalibu ! Pilato akawambia, Mtwani nyinywi mkamsalibu ; kwani mimi sioni batili kwakwe. **7** Mayahudi wakamjibu, Swiswi tuna sharia yetu ; hata kwa sharia hiyo asitahili mauti : kwa kuwa amejifanya Mwana wa Mngu. **8** Basi aliposikia Pilato neno hili akazidi kufanya khofu ; **9** akangia tena katika nyumba ya uliwali, akamuuliza Jesu, Watokea wapi ? wala Jesu asimjibu. **10** Basi Pilato akamuuliza, Jee, husemi nami ? Wewe hunijui ya kuwa mimi nna amri ya kukuata, nna na amri ya kukusalibu ? **11** Jesu akamjibu, Hungekuwa na amri kwangu mimi kwa lolote, kwamba hukupawa kutoka juu. Kwa ajili ya hayo, aliye na dhambi sana ni yule aliyenitia mikononi mwako. **12** Kwa sababu hiyo ikawa Pilato kutafuta ndia ya kumuata. Illa Mayahudi walikuwa wakipiga kelele, wasema, Ukimuata mtu huyu, hu rafikiye Kaisari. Kila ajifanyae mfaume humtusha Kaisari. **13** Basi Pilato aliposikia maneno yale akamtoa nde Jesu ; akaketi juu ya baraza ya hukumu, pahali paitwa Sakafu ya Mawe, Kihibirania chakwe ni Gabatha. **14** Nayo ilikuwa ni siku ya kuandalia idi ya Pasaka, kama wakati wa saa ya sita. Akawambia Mayahudi, Huyu

ndiye, mfaume wenu, huyu. 15 Basi wakapiga kelele, Kamuondoe! kamuondoe! kamsalibu! Pilato akawambia, Jee, mfaume wenu nimsalibu? Wakajibu makuhani wakuu, Hatuna swiswi mfaume illa Kaisari. 16 Ndipo hapo basi akamsongeza kwao apate salibiwa.

Basi wakamshika Jesu: 17 nae ameutukua msalaba wakwe yeye, akenda nde *ya mji*, akenda pahali paitwa Fuvu la Kitwa, na pahali hapo Kihibirania paitwa Golgotha; 18 wakamsalibu papo, na watu wawili tena pamoja nae, huku mmoja na huku mmoja, yeye Jesu yu katikati. 19 Pilato akaandika na anuwani, akaibandika juu ya msalaba, nayo imeandikwa: JESU MNAZARI, MFAUME WA MAYAHUDI. 20 Basi na hiyo anuwani wakaisoma watu wangi katika Mayahudi, kwa kuwa pahali hapo ni karibu na mji, hapo aliposalibiwa Jesu: nayo iliandikwa Kihibirania na Kilatini na Kiyunani. 21 Basi ikawa kumwambia Pilato makuhani wakuu wa Mayahudi, Usiandike, ni Mfaume wa Mayahudi; andika kwamba, Alisema yule, Mimi ndiye Mfaume wa Mayahudi. 22 Akajibu Pilato, Niliyoyaandika nimekwisha yaandika. 23 Basi wale asikari walipokwisha msalibu Jesu, ndipo walipotwaa nguo zakwe wakafanya mafungu mane, killa asikari mmoja fungu moja: *wakatwaa* na kanzu yakwe. Nayo ilikuwa haina mshono kanzu, imefumwa nzima tokea juu hata tini. 24 Basi wakasemezana wao kwa wao, Na tusiipasue: tuifanye kura itakuwa ya nani. Yapate timia yale maandiko yanenayo: Waligawanya nguo zangu wao kwa wao, wakafanya na kura ya uvao wangu. Haya basi, ndiyo waliyoyafanya wale asikari. 25 Na hapo katika msalaba wa Jesu walikuwa wamesimama mamae, na nduguye mamae Mariamu mkewe Kileopa, na Mariamu Mmagidali. 26 Basi Jesu kuwaona kwakwe mamae na yule mwanafunzi wamesimama kando, mwenyewe aliye-mpenda, akamwambia mamae, Mwanamke, huyu ndiye,

mwanayo, huyu! 27 Kisha akamwambia yule mwanafunzi, Huyu ndiye, mamaako! Basi tangu saa ile yule mwanafunzi akamtwaa akamtia nyumbani mwakwe.

28 Baada ya hayo Jesu, ali hali amejua kuwa mambo yote sasa yamekwisha, yapate timia yale maandiko, akasema, Nna kiu. 29 Palikuwa pamewekwa chombo hapo kimejaa siki; basi wakatwaa isipinji iliyojaa siki wakaitia katika ufito wa mzobi, wakamsongezea kanwani. 30 Basi Jesu alipoipokea siki akasema, Imekwisha; akainamisha kitwa akasallimu roho. 31 Basi wale Mayahudi, kwa vile ilivyokuwa siku ya kutengeza, wasipate chelewa wale maiti juu ya misalaba hata siku ya sabatu, kwani ilikuwa siku kuu siku ya sabatu ile, wakamtaka Pilato kwamba yavundwe maguu yao, waondolewe. 32 Basi wakenda wale asikari wakamvunda maguu yule wa kwanza na mwenziwe yule waliyeangikwa wote: 33 hata walipomwendea Jesu, wamuona amekwisha kufa, wasimvunde maguu; 34 isipokuwa mmojawapo katika wale asikari akamtoma fumo la ubavu, mara akatokwa ni damu na maji. 35 Nae aliyeyaona ameshuhudia, na ushuhuda wakwe ni wa kweli, nae huyo amejua kuwa ni mwenyi kusema kweli yeye, nanywi mupate amini. 36 Kwani yalikuwa haya illi yapate timia yale maandiko: Mfupa wakwe hautavundika. 37 Kisha yasema tena maandiko mengine, Watamuinulia mato huyo waliyemtumbua.

38 Hata baada ya haya yule Jusufu, yule mtu wa Arimathea, ambae alikuwa mwanafunzi wa Jesu, nae kwa siri, kwa khofu aliyo nayo ya Mayahudi, akamtaka rukhusa Pilato ya kuuondoa muwili wakwe Jesu. Pilato akampa rukhusa. Basi akenda akauondoa muwili wakwe. 39 Akenda Nikodemo nae, yule aliyemwendea usiku hapo kwanza, ametukua matanga-manu ya manemane na subili, yapata kama ratili mia. 40 Basi wakautwaa muwili wa Jesu, wakaufunga nguo

za katani, pamoja na yale manukato, kama dasituri ya Mayahudi katika kuzika. 41 Na pahali pale aliposaliwa palikuwa na busitani, na ndani ya busitani mna kaburi jipya, ambalo halijazikwa mtu. 42 Basi pahali hapo, kwa ajili ya ile siku yao Mayahudi ya kutengeza, kwa vile lilivyokuwa karibu lile kaburi, wakamzika Jesu.

20 HATA siku ya kwanza ya ijumaa yule Mariamu Mmagidali akenda na mapema, kukali kizakiza, hata kaburini; akaliona jiwe limeondolewa katika kaburi.

2 Basi akenda mbio, akamwendea Simon Petero, akamwendea na yule mwanafunzi mwenziwe, yule aliyekuwa Jesu akimpenda, akawambia, Wamemtoa Bwana kaburini wamekwenda nae: hatumjui walipomuweka. 3 Akatoka Petero na yule mwanafunzi mwenziwe, ikawa kwenenda hata kaburini. 4 Nao wenda mbio wote, yule mwanafunzi mwenziwe akamshinda Petero kwa mbio, akapata kaburini mbele. 5 Kisha akatungulia, akaiona sanda imewekwa nti, wala asingie. 6 Basi Simon Petero nae akaja, amfuata yule, akaangia ndani ya kaburi; akaiona sanda imewekwa; 7 na mandili iliyokuwa kitwani mwakwe, haikuwekwa pamoja na sanda, imekundwa-kundwa imewekwa pahali peke yakwe. 8 Basi, ndipo hapo akangia na yule mwanafunzi mwenziwe, yule aliyefika kwanza kaburini, akaona, akaamini. 9 Kwani walikuwa hawajalijua lilivyoandikwa, kwamba imempasa kuinuka kutoka kwa wafu. 10 Basi wakaondoka wale wanafunzi mara ya pili kwenda kwao.

11 Na Mariamu alikuwa amesimama kaburini kwa nde, yualia; basi yu hali ya kulia akatungulia ndani ya kaburi; 12 akaona malaika wawili wenyi nguo nyeupe wameketi, mmoja upande wa kitwani, mmoja upande wa maguuni, hapo ulipolazwa muwili wa Jesu. 13 Wakamwambia, Mwanamke, waliliani? Akawambia, Ni

kwa kuwa wamemuondoa Bwana wangu; wala simjui walipomuweka. 14 Yuasema *maneno* haya akazunguka nyuma, akamuona Jesu amesimama, wala hamjui kuwa ndiye Jesu. 15 Jesu akamwambia, Mwanamke, waliliani? Wamtafuta nani? Yule amdhanja ni mlinzi wa busitani, akamwambia, Ewe Bwana, kwamba umemtukua wewe nambia ulipomuweka, nende mimi nikamuondoe. 16 Jesu akamwambia, Mariamu! Yule akazunguka, kisha akamwambia Kihibirania, Raboni! maana yakwe, Ewe Mwalimu. 17 Jesu akamwambia, Usiniguse, kwani sijapaa kwenda kwa Babaangu. Ela enda kwa ndugu zangu ukawambie, Mimi napaa nenda kwa Babaangu, nae ndiye Babaenu; nenda kwa Mngu wangu, nae ndiye Mngu wenu. 18 Akenda Mariamu Mmagidali akiweleza wanafunzi, ya kwamba, Nimemuona Bwana; akaweleza na alivyoambiwa nae *maneno* hayo.

19 Basi siku ileile, nayo ni ya sabatu-mosi, kulipoku-twa, ile milango imekwisha fungwa pale walipokuwapo wanafunzi, maana kwa khofu waliyo nayo ya Mayahudi, akenda Jesu akasimama katikati; akawambia, Amani iwe kwenu! 20 Aliposema hayo, akawaonyesha mikonoyakwe na ubavu wakwe. Ndipo wakafurahi wanafunzi kwa kumuona Bwana. 21 Basi Jesu akawambia tena, Amani iwe kwenu! Kama vile alivyonituma Baba, nami nawapeleka vivyo. 22 Akisema haya akawavuvia, akawambia, Twaani Roho Mtakatifu. 23 Kadiri ya watu muwasameheo madhambi, yamesamehe-wa kwao: kadiri ya watu muwazuiliao madhambi, yamezuiliwa kwao.

24 Illa Thoma, nae ni mmoja katika wale kumi na wawili, maana ya jina lakwe ni Pata, hakuwapo pamoja nao wakati alipokuja Jesu. 25 Basi wale wanafunzi wenziwe walikuwa kumwambia, Tumemuona Bwana. Nae akawambia, Mimi nisipoona alama za misumari

mikononi mwakwe, nikapatika na kidole changu katika alama za misumari, nikapatika na mkono wangu katika ubavu wakwe, sitaamini kamwe.

26 Hata baada ya siku nane wanafunzi wakwe walikuwamo tena mle, na Thoma yu pamoja nao: Jesu akenda, milango imekwisha fungwa, akasimama katikati akasema, Amani iwe kwenu! 27 Kisha akamwambia Thoma, Lete hapa hicho kidole chako ukaangalie mikono yangu; lete na mkono wako, uupatike ubavuni mwangu; nawe usiwe mtu asiye imani, iwe na imani. 28 Thoma akamjibu akamwambia, Bwana wangu, tena Mwenyiezi Mngu wangu! 29 Jesu akamwambia, Ni kwa kuwa umeniona ndipo umeamini? Wamebarikiwa hao wasioona nao wakaamini.

30 Haya basi, kuna na ishara nyingi tena alizozitenda Jesu mbele za wale wanafunzi, zisizoandikwa katika chuo hiki; 31 illa zimeandikwa hizi mupate muamini Jesu kuwa ndiye Masihi, Mwana wa Mngu; kisha kwamba katika kuamini kwenu muwe na uzima katika jina lakwe.

21 BAADA ya hayo Jesu akawaonyesha tena nafusi yakwe wale wanafunzi katika bahari ya Tiberia; na kuwaonyesha kwakwe ni hivi. 2 Walikuwa pahali pamoja, Simon Petero, na Thoma, maana ya jina lakwe ni Pata, na Nathanaeli, mtu wa Kana ya Galili, na wale wana wa Zebedi, na watu wawili tena katika wanafunzi wakwe. 3 Simon Petero akawambia, Nenda vua. Wakamwambia, Naswi twakuandama. Wakatoka, wakenda wakapanda dauni; usiku ule wasipate kitu. 4 Hata kulipokucha, Jesu akasimama ufuoni, wale wanafunzi wasimjue kuwa ndiye Jesu. 5 Basi Jesu akawambia, Enywi vijana, mna kitoweo chochote mlichacho? Wakamjibu, Hatuna. 6 Akawambia, Itieni nyavu upande wa chombo wa mkono wa kulia: mtapata. Basi wakaitia, kisha wasiweze kuivua tena kwa

ajili ya ungi wa samaki. 7 Basi yule mwanafunzi, Jesu aliyekuwa akimpenda, akamwambia Petero, Ndiye Bwana. Basi Simon Petero aliposikia kwamba ni Bwana, akajifunga kizibao chakwe kiunoni, kwani alikuwa hakuvaa nguo; akajitupa baharini. 8 Basi wale wanafunzi wenziwao wakaja kwa mashua, kwani hawakuwa mbali na pwani, isipokuwa kiasi cha dhiraa miateni, huku waikokota ile nyavu ya samaki. 9 Basi walipokwisha shukia pwani wakaona makaa ya moto, na samaki amelazwa juu, na mkate. 10 Jesu akawambia, Leteni katika samaki hao mliowavua hivi. 11 Basi Simon Petero akapanda *chomboni* akaivutia pwani nyavu, imejaa samaki wakubwa mia moja na hamsini na watatu: na pamoja na kuwa wangi hivyo wale samaki, nyavu isiraruke. 12 Jesu akawambia, Ndooni, mkafungue kanwa. Wala hapana mmoja katika wanafunzi aliyesubutu kumuuliza, N nani wewe? maana, wamjua ni Bwana. 13 Jesu akenda na kuutwaa mkate na kuwapa, na samaki vivyo. 14 Hivi ni mara ya tatu Jesu kuwaonyesha wanafunzi nafusi yakwe, alipokwisha inuka kutoka kwa wafu.

15 Hata wale walipokwisha fungua-kanwa, Jesu akamuuliza Simon Petero, Jee, Simon wa Jona, wanipenda zaidi ya hawa? Akamwambia, Ndiyo, Bwana: wewe umenijua kuwa nakupenda. Akamwambia, Walishe wana-wa-kondoo zangu. 16 Akamuuliza tena mara ya pili, Ewe Simon wa Jona, wanipenda? Akamwambia, Ndiyo, Bwana; wewe umenijua kuwa nakupenda. Akamwambia, Watunge kondoo zangu. 17 Akamuuliza mara ya tatu, Ewe Simon wa Jona, wanipenda? Akaangiwa ni huzuni Petero kwa vile alivyomuuliza mara ya tatu, Wanipenda? Akamwambia, Ewe Bwana, wewe mambo yote umeyajua: watambua mwenyewe kwamba nakupenda. Jesu akamwambia, Walishe kondoo zangu. 18 Ni kweli, ni kweli nakwambia, ulipokuwa

kijana ulikuwa ukijifunga mwenyewe, ukenenda upe-
ndako; lakini utakapokuwa mzee, utanyosha mikono
yako, mwengine aje akufunge, akupeleke usikopenda.
19 Neno hili alilisema kwa kuonyesha ni mauti gani
yule atakayomtukuzia Mwenyiezi Mngu. Hata ali-
pokwisha lisema, akamwambia, Nifuata. 20 Petero
akisha zunguka, akamuona yule mwanafunzi Jesu ali-
yekuwa akimpenda awafuata: nae ndiye aliyebenukia
kifuani mwakwe Jesu wakati wa karamu, huku amwa-
mbia, Bwana, n nani huyo akusalitiye? 21 Basi Petero
alimuona huyo, akamwambia Jesu, Bwana, na huyu,
jee? 22 Jesu akamwambia, Nikitaka akae hata nije,
kwako yadhuruni? Wewe nifuata. 23 Basi neno hili
likatangaa kwa wale ndugu, ya kwamba mwanafunzi
yule hafi; wala siyo aliyonenea Jesu kwamba hafi; illa,
Nikipenda akae hata nije, kwako yadhuruni?

24 Huyu ndiye mwanafunzi ayashuhudia mambo
haya, nae ndiye aliyeyaandika maneno haya, naswi
ushuhuda wakwe tumeujua kuwa ni kweli.

25 Yako na mangi tena aliyoyatenda Jesu, ambayo
kwamba, yatakapoandikwa moja-moja, nadhani hata
ulimwengu m ma hauvikundukii vyuo vitakavyoa-
ndikwa.

VITENDO VYA MITUME.

1 EWE Theofilo, nalitunga chuo cha kwanza cha
yote aliyoanza Jesu kuyafanya na kufunza, 2 hata
siku aliyopokewa juu, alipokuwa amekwisha kuwaatia
maagizo, kwa Roho Mtakatifu, wale mitume ambao

aliwataua; 3 wale ambao aliwaonyesha nafusi yakwe, kwa dalili nyingi za hakika, ali hai, baada ya kuteseka kwakwe, akionekana nao muda wa siku arubaini, aki-nena mambo ya ufaume wa Mngu: 4 nae ali hali ya kukutana nao, akawausia kwamba wasitoke Jerusalem, illa waingojee ahadi ya Baba, ambayo, *alisema*, mmeisi-kia kwangu. 5 Kwani Johana alibaputizi kwa maji kweli, kisha nyinywi mtabaputizwa kwa Roho Mtakatifu, baada ya siku chache tuu.

6 Basi walipokuwa wamekutana pamoja, wakamu-uliza, wakasema, Jee, Bwana, utawarejezea Isiraeli ufau-me wao kwa siku hizi tulizo nazo? 7 Akawambia, Haya si yenu nyinywi kuyajua majira au nyakati ambazo yeye Baba ameziweka katika amri yakwe mwe-nyewe. 8 Lakini mtapata uwezo, Roho Mtakatifu atakapowajilia juu yenu, mtakuwa mashahidi yangu, katika Jerusalem, na Uyahudi wote, na Samaria, hata mwisho wa dunia. 9 Alipokwisha sema nao maneno hayo, ilikuwa kuangalia, akainuliwa juu, wingu lika-mtukua *likamuondoa* matoni mwao. 10 Na katika kung'aza kwao mato yao kuangalia mbinguni, alipokuwa akienda zakwe, mara hawa ndio, watu wawili waliovaa nguo nyeupe wakasimama nao; 11 wakiwambia, Eny-wi watu wa Galili, kwani kusimama mkatezama mbi-nguni? Jesu, yeye huyo ambae amepokewa juu mbi-nguni, kutoka kwenu, atarejea mfano uleule, kama mlivyomuona akienda zakwe mbinguni.

12 Ndipo waliporejea Jerusalem wakakiwata kilima kiitwacho cha Mizeituni, kilicho karibu na Jerusalem, chapata mwendo wa siku ya sabatu. 13 Walipokwisha ngia ndani wakakwea juu ghorofani, ambayo waketi Petero na Johana na Jakubu na Andarea, na Filipu na Thoma, na Baritholomayo, na Mathayo, na Jakubu wa Alifayo, na Simon Zelote, na Juda wa Jakubu. 14 Hao wote ikawa kudumu kwa moyo mmoja wakisali, pamoja

na wale wanawake, na Mariamu mamaakwe Jesu, na nduguze pia.

15 Katika siku hizo Petero alisimama katikati ya ndugu hao (walikuwa watu wangi waliokutanika pamoja, ambao jimla yao wapata kama mia wa ishirini), akasema, 16 Ndugu zangu, ilipasa maandiko yatimizwe, ambayo yalitangulia kunenwa ni Roho Mtakatifu kwa kanwa la Daudi, habari ya Judasi, aliyekuwa kiongozi cha wale waliomshika Jesu. 17 Kwa maana, alikuwa akihasibiwa ni mmoja katika swiswi, na kupata sehemu yakwe katika utumishi huu. 18 (Basi mtu huyo alinunua kiwanda kwa ijara ya uovu wakwe; akaanguka kifunifuni, akapasuka, matumbo yakwe yote yakamwaika. 19 Jambo hilo likajulikana ni *watu* wote walioketi Jerusalem, hata kiwanda hicho kikaitwa Akelidama, kwa lugha yao, maana, ni kiwanda cha damu.) 20 Kwani imeandikwa ndani ya chuo cha Zaburi,

Makao yakwe na yawe ukiwa,

Yasiketiwe ni mtu awae yote : na,

Uangalizi wakwe utwaliwe ni mwengine.

21 Basi inapasa kwamba mtu mmoja, katika hao waliofuatana naswi siku zote alipokuwa yeye Bwana Jesu akingia na kutoka kati yetu, 22 kuanza kwa ubaputizi wa Johana, hata siku hiyo aliyopokewa juu kutoka kwetu, awe shahidi pamoja naswi wa kufufuliwa kwakwe. 23 Wakaweka watu wawili, Jusufu aliyeitwa Barasaba, nae alikuwa na jina jengine, *nalo ni* Jusito, na Mathia. 24 Nao wakaomba *Mngu* wakasema, Ewe Bwana ujuae myoyo ya watu wote, tuonye uliyemtagua wewe katika hawa wawili, 25 ashike pahali, katika utumishi na utume huu, alioukosa Judasi, ende pahali pakwe mwenyewe. 26 Wakafanya kura katika hao; kura ikamuangukia Mathia; nae akahasibiwa pamoja na wale mitume kumi na mmoja.

2 ILIPOTIMIA siku ya Pentekosito, walikuwa pahali pamoja wote. **2** Mara kukatoka kivumi ghafula mbinguni, kama kishindo cha upepo mkuu, kikajaza nyumba yote waliyokuwa wameketi. **3** Wakatokewa ni ndimi kama *myali* ya moto zilizogawanywa, zikawakalia juu ya kulla mmoja. **4** Wakajawa ni Roho Mtakatifu wote, wakaanza kunena kwa ndimi mbalimbali, kama yeye Roho alivyowapa mata-mko.

5 Palikuwa na Mayahudi watauwaa wakiketi Jeru-salem, wa kulla taifa tini ya mbingu. **6** Basi sauti hiyo iliposikiwa, mkutano ukakutana na kufazaika, kwa kuwa killa mtu aliwasikia wakinena lugha yakwe mwenyewe. **7** Wakataajabu wote na kupigwa ni msangao, wakisema, Tezamani, hawa wote wanenao si watu wa Galili? **8** Imekuwaje swiswi killa mtu kusi-kia lugha yakwe mwenyewe, *ileile* tuliyovyaliwa nayo? **9** Waparithi na Wamedi, na Waelamiti, na watu wake-tio Mesopotamia, na Uyahudi, na Kapadokia, na Ponto, na Asia, **10** na Ferugia na Pamfulia, na Misiri na pande za Libua karibu ya Kurene, na wageni watokao Rumi, waliokuwa ni Mayahudi na waongofu, **11** tena Wakirete na Warabu, twawasikia *watu* hawa wakisema kwa lugha zetu mambo matukufu ya Mwenyiezi Mngu. **12** Wakataajabu wote na kusangaa, wakiulizana wao kwa wao, Maana yakwe nini haya? **13** Wengine waka-fanya dhihaka, wakisema, Wamezidiwa ni mvinyu mpya.

14 Basi Petero aliyekuwa amesimama na wale kumi na mmoja, akainua sauti yakwe, akawambia wale, Enywi watu wa Uyahudi, nanywi nyote mketio Jeru-salem, jambo hili na lijulikane kwenu, muyasikize ma-neno yangu. **15** Watu hawa hawakulewa, kama mli-vyodhani; maana, ni saa tatu ya mtana; **16** lakini jambo hili ni hilo lililonenwa ni nabii Joeli;

- 17 Asema Mwenyiezi Mngu, Itakuwa katika siku za mwisho,
Nitawamwaia wenyi miwili wote, Roho yangu,
Na wenenu na binti zenu watatabiri,
Hirimu zenu wataona maono,
Na wazee wenu wataota ndoto :
- 18 Ehe, katika siku hizo nitawamwaia watumwa wangu waume kwa wake, Roho yangu, nao watatabiri.
- 19 Nami ntatoa vioja juu katika mbingu,
Na ishara tini katika nti ;
Damu na moto na kunge la moshi :
- 20 Jua litageuzwa liwe kiza,
Na mwezi *utageuzwa* uwe damu,
Kabula haijaja ile siku ya Bwana,
Iliyo kuu na dhahiri :
- 21 Tena itakuwa killa mtu atakaelingana jina la Bwana ataokolewa.
- 22 Enywi waume wa Isiraeli, sikizani maneno haya : Jesu Mnazari, mtu aliyedhihirishwa kwenu ni Mngu kwa vitendo vya nguvu, na vioja, na ishara, ambazo Mwenyiezi Mngu alizifanya katikati yenu kwa yeye, kama nyinywi wenyewe mjuavyo; 23 yeye kwa shauri la Mngu lililoazimiwa na kwa kutangulia kujua kwa-kwe, nyinywi mmemsalibu na kumuua kwa mikono ya madhalimu : 24 ambae Mwenyiezi Mngu alimfufua na kumfungua na utungu wa mauti : kwa vile isivyo-wezekana kwamba ashikwe nayo.
- 25 Kwani Daudi aleta habari zakwe *hivi*,
Nalimuona Bwana mbele yangu siku zote ;
Kwa kuwa yuko upande wa mkono wangu wa kuume, illi nisitukuswe :
- 26 Kwa ajili ya hayo moyo wangu ukaona vyema sana, ulimi wangu ukafurahi ;
Tena nyama ya muwili wangu nayo itatua katika matumaini :

27 Kwa kuwa hutaiata roho yangu kuzimu,
Wala hutamtoa Mtakatifu wako awe kuharibika.

28 Ulinijuvisha ndia za uzima;
Utanjaza furaha kwa uso wako.

29 Ndugu zangu, naweza kusema nanywi waziwazi habari za mzee wetu Daudi, kuwa alikufa na kuzikwa, na ziara lakwe liko kwetu hata hivi leo. 30 Basi, maana ni nabii, na kujua ya kwamba Mwenyezi Mngu amekwisha muapia kwa kiapo, ya kwamba katika uzao wa vyuno vyakwe atamketisha mtu *mmoja* aketi katika kiti chakwe cha enzi; 31 yeye, kwa vile alivyotangulia kuyaona mambo haya, akaleta habari za kufufuka kwa-kwe Masihi ya kwamba hakuatwa kuzimu, wala nyama ya muwili wakwe haikuona uharibifu. 32 Yeye huyo Jesu, Mngu alimfufua, naswi sote tu mashahidi yakwe. 33 Basi yeye, kwa kuwa ametukuzwa hata akafikilia mkono wa kuume wa Mngu, nae amepokea kwa Babae ahadi ya Roho Mtakatifu, ndipo akamwaya kitu hiki, ambacho nyinywi mwakiona na kusikia. 34 Kwani Daudi haku-kwea kwenda mbinguni: illa yeye mwenyewe asema, Bwana alimwambia Bwana wangu, Keti upande wa mkono wangu wa kuume, 35 hata niwafanye adui zako wawe nta-za-nyayo tini ya maguu yako. 36 Basi nyumba yote ya Isiraeli na ijue pasipokuwa na shaka, ya kwamba yeye Jesu mliyemsalibu nyinywi Mwenyezi Mngu amemfanya awe Bwana tena awe Masihi.

37 Waliposikia *maneno hayo* yakawatoma myoyoni mwao, kisha wakamwambia Petero na mitume wenziwe, Ndugu zetu, tutendeje? 38 Petero *akawambia*, Tubiani, mkabaputizwe killa mtu katika jina la Jesu Masihi, *mpate* msamaha wa dhambi zenu; nanywi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu. 39 Kwani ahadi hiyo ni kwa ajili yenu na kwa ajili ya watoto wenu, na kwa ajili ya wote walio mbali sana, kadiri ya watakaoitwa ni Bwana Mngu wetu waje kwakwe. 40 Tena akawa-

onya kwa maneno mengine mangi, na kuwasihi, akisema, Jiokoeni wenyewe na kizazi hiki kilicho kombo. 41 Basi waliolipokea neno lakwe wakabaputizwa : na siku hiyo wakaongezeka watu kama alifu tatu. 42 Waka-dumu na kwendelea katika mafunzo ya mitume na katika ushirika, na kuuvunda mkate, na katika kuomba *Mngu*.

43 Killa mtu akangiwa ni hofu : vioja vingi na isha-ra nyingi zilifanywa ni mitume. 44 Wote walioamini walikuwa pahali pamoja, wakawa na shirika ya vitu vyao vyote ; 45 wakauza mali zao na vitu walivyokuwa navyo, na kugawanyiana wote, killa mtu kama alivyohitaji. 46 Killa siku wakadumu hali ya moyo mmoja ndani ya hekalu, na kuuvunda mkate nyumbani kwao, waka-pokea chakula kwa furaha na myoyo mieupe, 47 wakimsifu *Mngu*, na kupendekeza kwa wenyeji wote. Bwana nae akawazidishia killa siku wale waliokuwa wakiokolewa.

3 Basi Petero na Johana walikuwa wakikwea kwenenda hekaluni wakati wa kusali, saa ya tisia. 2 Palikuwa na mtu mmoja kiwete tokea tumboni mwa mamae ametukuliwa, ambae killa siku walikuwa wakimlaza langoni mwa hekalu, *lango* liitwalo jina lakwe Zuri, aombe sadaka kwa wangiao ndani ya hekalu ; 3 alipowaona Petero na Johana wataka kungia hekaluni akawaomba apawe sadaka. 4 Petero akimtulizia mato yakwe, pamoja na Johana, akasema, Tuangalie. 5 Basi akawatunza, akitaraji atapata kitu kwao. 6 Petero akamwambia, Mimi sina fedha wala dhahabu ; illa nilicho nacho ni hicho nitakachokupa. Kwa jina la Jesu Masihi Mnazari, *Inuka* wende. 7 Akamshika mkono wa kuume, akamuinua : mara nyayo zakwe na mifupa ya mato-ya-maguu ikatiwa nguvu. 8 Akainuka upesi, kisha akasimama, ikawa kwenenda ; akangia hekaluni pamoja nao, akienda, na kurukaruka, na ku-

msifu Mwenyiezi Mngu. 9 Watu wote wakamuona akienda na kumsifu Mwenyiezi Mngu: 10 wakamta-mbua, kwamba ni yule aliyekuwa akiketi na *kuomba* sadaka, pale penyi lango Zuri la hekalu: wakajawa ni msangao na kituko kwa ajili ya mambo yale yaliyomfikilia.

11 Basi alipokuwa akiwashikashika Petero na Johana, watu wote wakawakutanikia mbio katika matao yaliyoi-twa *matao* ya Suleimani, wakasangaa sana. 12 Petero alipoyaona mambo hayo akawambia wale wenyeji, Eny-wi watu wa Isiraeli, kwani kutaajabu kwa ajili ya *mtu* huyu, au n nini kututulizia swiswi mato yenu, kana kwamba ni swiswi kwa nguvu zetu wenyewe, au kwa wema wetu tuliomfanya *mtu* huyu akenenda? 13 Mngu wa Iburahimu, na wa Isaaka, na wa Jakubu, Mngu wa babu zetu, amemtukuza Mtumishi wakwe Jesu; ambae nyinywi mlimsaliti na kumkana mbele ya Pilato, yeye alipokuwa amehukumu kwamba afunguliwe. 14 Nyiny-wi mlimkana yule Mtakatifu yule Mwenyi-haki, nanywi mlimtaka mpawe muuaji. 15 Mkamuua huyo Mpaji-wa-uzima, ambae Mwenyiezi Mngu amemfufua kumtoa kwa wafu, naswi tu mashahidi wa jambo hilo. 16 Na kwa ajili ya kuliadini jina lakwe huyo, jina hilo lakwe limemtia nguvu mtu huyu ambae nyinywi mwamuona na kumjua: kweli, imani hiyo iliyo kwakwe yeye ime-mpatia huyu uzima huu mkamilifu mbele zenu nyinywi nyote. 17 Sasa, ndugu zangu, naona ya kwamba mli-fanya kwa kutokujua kwenu, na wakubwa wenu nao ni vivyo. 18 Illa mambo yale ambayo Mwenyiezi Mngu alitangulia kuonyesha kwa makanwa ya *manabii* yote, kwamba Masihi wakwe ateswe, hivi ameyatimiza. 19 Basi tubiani, murejee, illi kwamba dhambi zenu zifutwe, zipate kuja nyakati za raha zitakazotoka usoni pa Bwana; 20 apate kumtuma yule Masihi, ambae alita-ngulia kuwekwa kwa ajili yenu, *yeye huyo* Jesu: 21

ambae ilipasa kwamba mbingu zimpokee hata zamani za kurejeza upya vitu vyote, ambazo zinanenwa ni Mwenyiezi Mngu kwa makanwa ya manabii yakwe watakatifu tokea mwanzo wa ulimwengu. 22 Musa, kweli, alinena, Bwana Mngu atawainulia nabii mmoja, atakaetoka katika ndugu zenu, mfano wangu mimi; mtamsikiza yeye katika mambo yote, kadiri atakayonena nanywi. 23 Itakuwa ya kwamba killa mtu asiyemsikiza nabii huyo ataharibiwa kabisa na kuondolewa katika wenyeji. 24 Ni kweli, na manabii wote nao, tangu Samueli na wote waliomuandama nyuma yakwe, kadiri ya wale walionena, pia wameleta habari ya siku hizi. 25 Nyinywi mu watoto wa manabii, na wa maagano yale ambayo Mwenyiezi Mngu aliagana na babu zenu, akimwambia Iburahimu, Na katika uzao wako jamii zote za nti zitabarikiwa. 26 Kweni nyinywi kwanza Mwenyiezi Mngu akisha msimamisha Mtumishi wakwe, akamtuma kuwabarikia nyinywi kwa kuwaepusha, kulla mmoja, na uovu wenu.

4 WALIPOKUWA wakinena na wenyeji, makuhani na akida wa hekalu na Masadukai wakawatokea, 2 wakisikitika sana, kwa sababu ya wao kuwafunza wenyeji, na kuhubiri, katika Jesu, habari za kufufuka kutoka kwa wafu. 3 Wakawapelekea mikono juu yao, na kuwafunga chumbani hata siku ya pili: kwa kuwa kumekwisha kuwa jioni. 4 Illa wangi katika hao wali-osikia lile neno waliamini; na hisabu ya watu ikawa kama alifu tano.

5 Siku ya pili, ikawa wakubwa wao na wazee, na wana-wa-vyuoni kukutanika pamoja ndani ya Jerusalem; 6 Anna kuhani mkuu nae *alikuwapo*, na Kaiafa na Johana na Alekisandero, na wenginewe, kadiri ya wale waliokuwa jamaa ya kuhani mkuu. 7 Walipokwisha waweka katikati yao, wakawauliza, Nyinywi mmefanya jambo hilo kwa nguvu gani au kwa

jina gani? 8 Ndipo Petero, ali hali akijawa ni Roho Mtakatifu, akawajibu, Enywi wakubwa wa wenyeji na wazee, 9 ikiwa swiswi kuhujiwa hivi leo, kwa ajili ya kitendo chema alichotendewa mtu mnyonge, jinsi alivyopozwa huyu; 10 ijulikane kwenu nyinywi nyote, na kwa wenyeji wote wa Isiraeli, ya kwamba ni katika jina la Jesu Masihi Mnazari, ambae nyinywi mlimsalibu, na Mwenyiezi Mngu akamfufua kumtoa kwa wafu, katika *jina* hilo mtu huyu husimama ali hali ya uzima mbele yenu. 11 Yeye ndiye lile jiwe lililodharauliwa ni nyinywi wajenzi, ambalo lilifanywa liwe kitwa cha pembe. 12 Wala hapana wokofu kwa mwengine awae yote; kwani hapana jina jengine tini ya mbingu, ambalo wamepawa bin-Adamu, litupasalo swiswi kuokolewa kwalo.

13 Basi walipoona uthabiti wao Petero na Johana na kuwajua kuwa ni watu wasio ilimu, wasio maarifa, wakataajabu; wakawatambua ya kwamba walikuwa pamoja na Jesu. 14 Wakimuona na yule mtu aliye-pozwa asimama pamoja nao, hawakuwa na neno la kusema. 15 Wakawaamuru kutoka katika baraza, wakashaurizana wao kwa wao, wakisema, 16 Tuwafanyieni watu hawa? kwa kuwa ya kwamba wanaifanya ishara mashuhuri i dhahiri kwa watu wote waketio Jerusalem; naswi hatuwezi kuikana. 17 Lakini *neno hili* lisitangae zaidi kwa wenyeji, tuwakemee wasiseme na mtu tena awae yote, katika jina hilo. 18 Wakaweta, wakawasisitiza kwamba wasiseme kabisa, wala wasifunze katika jina la Jesu. 19 Petero na Johana wakawajibu, wakawambia, Kwamba ni haki mbele ya Mngu, kuwasikiza nyinywi zaidi ya Mwenyiezi Mngu, amuani nyinywi: 20 kwani swiswi hatuwezi *lolote* illa kutoa habari ya mambo tuliyoyaona na kuyasikia. 21 Nao walipokwisha wakemea zaidi, wakawafungua, wasione ndia ya kuwaadhibia, kwa ajili ya wenyeji; kwani walimtukuza Mwenyiezi Mngu wote kwa yale

yaliyotendeka. 22 Kwani yule mtu aliyefanyiwa ishara hiyo ya upozi, alikuwa amepata umri wakwe zaidi ya myaka arubaini.

23 Walipofunguliwa, wakafikilia kwa wenziwao, wakawapa habari ya yale yote waliyoambiwa ni makuhani wakuu na wazee. 24 Wale walipokwisha sikia haya wakamuinulia Mwenyiezi Mngu sauti zao kwa moyo mmoja, wakisema, Ewe Mwenyiezi, uliyefanya mbingu na nti na bahari, na vitu vyote vilivyo ndani yakwe: 25 ambae ulisema kwa Roho Mtakatifu, kwa kanwa la babaetu Daudi mtumishi wako,

Nda nini hizo Taifa kufanya ghasia,

Na watu kutafakari mambo yasiyo maana?

26 Wafaume wa nti wakajiweka tayari,

Wakubwa wakakutanika pamoja,

Juu ya Bwana na juu ya Masihi wakwe:

27 kwani ni kweli, ya kwamba Herode na Pontio Pilato pamoja na watu wa hizo taifa na wenyeji wa Isiraeli, wamekutana pamoja katika mji huu juu ya Mtumishi wako mtakatifu Jesu uliyemtia mafuta, 28 wafanye yale ambayo mkono wako na mashauri yako yalitangulia kuyaazimia kwamba yawe. 29 Sasa, ewe Bwana, yaangalie makamio yao: uwajaalie watumwa wako wanene neno lako kwa uthabiti wote; 30 ukiwa wewe kunyosha mkono wako kupoza; tena kwamba ishara na vioja vifanywe katika jina la Mtumishi wako mtakatifu Jesu. 31 Walipokwisha omba *Mngu*, pahali walipokutanika pakatukuswa, nao wakajawa ni Roho Mtakatifu wote, wakanena neno la Mwenyiezi Mngu kwa uthabiti.

32 Janii ya wale walioamini walikuwa na moyo mmoja na roho moja; wala hapana mmoja aliyesema kitu chochote kwamba ni chakwe katika vile alivyokuwa navyo, lakini walikuwa na shirika ya vitu vyote. 33 Na mitume wakatoa kwa uwezo ukubwa ushuhu-

da wao wa kufufuka kwakwe Bwana Jesu : na neema kubwa ikawa juu yao wote. 34 Kwani hakuwa hata mmoja myongoni mwao aliyepungukiwa ni kitu : kwani wangi kadiri ya wale waliokuwa na *mali ya* viwanda au ya majumba waliviuza, wakazileta thamani za vile vitu vilivyouzwa, 35 wakaziweka maguuni pa mitume : wakaeneza killa mtu kadiri ya uhitaji wakwe ulivyokuwa. 36 Jusufu nae, ambae mitume wamempa jina la pili Baranaba (tafusiri yakwe ni Mwana-wa-Msaada), *alikuwa* Mlawii, lakini kwa kuvyaliwa kwakwe ni mtu wa Kuporo, 37 alikuwa na shamba, aka-liuza, akazileta fedha, akaziweka maguuni pa mitume.

5 Kisha kulikuwa na mtu mmoja jina lakwe akiitwa Anania, pamoja na mkewe Safira, aliua mali yakwe, 2 na *sehemu* ya thamani akaizuia kwa siri, mkewe nae alikuwa na habari nayo, akaleta fungu moja akaliweka maguuni pa mitume. 3 Petero akasema, Anania, inakuwaje Shaitani kukujaza moyo wako, umwambie Roho Mtakatifu uongo, na kuzuia *sehemu* ya thamani ya kiwanda kwa siri? 4 Kilipokuwa *kwako*, hakikuwa mali yako mwenyewe? tena kilipokwisha uzwa *thamani yakwe* haikuwa katika amri yako mwenyewe? Vilikuwaje hata ukatia neno hili moyoni mwako? Hukumwambia bin-Adamu uongo, lakini *umemwambia* Mwenyezi Mngu *uongo*. 5 Anania aliposikia maneno hayo akaanguka nti akatokwa ni roho : hofu kuu ikawa juu yao wote waliosikia. 6 Wakainuka watu hirimu wakamzongazonga, wakamtukua nde, wakamzika.

7 Ikapata kama muda wa saa tatu baadae mkewe akangia ndani, nae hana habari ya yale yaliyokuwa. 8 Petero akamwambia, Nambia, mlikuza kiwanda kwa thamani hiyo? Nae akamjibu, Naam, kwa thamani hiyo. 9 Petero akamwambia, Inakuwaje, nyinywi kupatana, kumuonda Roho wa Bwana? Hizo ndizo, nyayo za wale waliomzika mumeo zipo mlangoni, nao

watakutukua wewe *kwenda nawe* nde. 10 Nae aka-
anguka mara maguuni pakwe *Petero*, na kutokwa ni ro-
ho: wale watu hirimu wakangia ndani wakamkuta
amekufa, wakamtukua nde na kumzika karibu ya mu-
mewe. 11 Hofu kuu ikawa juu ya kanisa nzima, na
juu yao wote walioyasikia mambo hayo.

12 Tena ishara nyingi na vioja vikafanywa katika
wenyeji kwa mikono ya mitume, nao wote walikuwa
ndani ya matao ya Suleimani, wenyi moyo mmoja. 13
Illa katika wale wenginewe hakusubutu mtu kushika-
mana nao, isipokuwa wenyeji wakawakuza; 14 na wenyi
kuamini wakaongezeka sana upande wa Bwana, maku-
ndi *ya watu* waume kwa wake; 15 hata ikawa ni ku-
tukua wagonjwa wao na kuwaweka nde katika ndia
kuu za mji, kuwalaza katika vitanda na *wengine katika*
magodoro, illi kwamba *Petero* apitapo ngawa kivu-
li chakwe kimwangukie mmojawapo. 16 Tena likaku-
tanika kundi la watu lililotoka miji iliyokuwa kandoka-
ndo ya Jerusalem, wakileta wagonjwa, na wale waliopa-
gawa ni maroho wachafu: nao wakapozwa wote.

17 Akaondoka kuhani mkuu na wale waliokuwa nae
wote (ni watu walio wa madhihabi ya Masadukai), nao
wakajawa ni wivu, 18 wakawapelekea mitume miko-
no, na kuwafunga chumbani wafungwamo watu. 19
Illa malaika wa Bwana akaifungua milango ya gereza
usiku, akawatoa nde, na kuwambia, 20 Nendani mu-
kasimame hekaluni kawambieni wenyeji maneno yote
ya uhai huo. 21 Nao waliposikia, wakangia ndani ya
hekalu, kama wakati wa alfajiri, wakawafunza watu.
Kuhani mkuu akaja, nao waliokuwa nae, wakakutanisha
watu wa baraza, na wazee wote wa wana wa Isiraeli,
kisha wakawatuma watu kwenda kifungoni kuwaleta.
22 Illa wangojezi waliokwenda wakawakuta hawamo
gerezani; wakarejea, wakatoa habari, wakasema, 23
Nyumba ya kifungo tuliikuta imefungwa nayo i salama,

na walinzi wamesimama milangoni; illa tulipofungua, hatukumuona mtu awae yote ndani. 24 Basi akida wa hekalu na makuhani wakuu, waliposikia maneno hayo, wakasangaa sana kwa ajili yao, jinsi litakavyokuwa jambo hilo. 25 Akaja mtu mmoja akawambia, Hao ndio, watu wale mliowatia gerezani, wamo ndani ya hekalu wamesimama wa katika kuwafunza wenyeji. 26 Ndipo yule akida akenda na wale wangojezi, akawatwaa, illa si kwa nguvu; kwani walikuwa wakichelea wale wenyeji, wasije wakawapiga kwa mawe. 27 Walipokwisha waleta, wakawasimamisha mbele ya baraza. Kuhani mkuu akawauliza, 28 akisema, Tuliwakataza nyinywi kwa nguvu kwamba msifunze kwa Jina hilo; nanywi angaliani! mmeijaza Jerusalem mafunzo yenu, mkataka kutuletea damu ya mtu huyo juu yetu. 29 Petero na mitume wakajibu wakisema, Inatupasa kumtii Mwenyiezi Mngu zaidi ya bin-Adamu. 30 Mngu wa babu zetu alimfufua Jesu, ambae nyinywi mlimuua, mkimuangika juu ya mti. 31 Mtu huyo Mwenyiezi Mngu amemtukuza kwa mkono wakwe wa kuume, awe ni Saidi tena awe Mwokozi, apate wapa Waisiraeli toba, na msamaha wa dhambi zao. 32 Naswi tu mashahidi katika mambo hayo; Roho Mtakatifu nae *ni vivyo*, ambae Mwenyiezi Mngu amewapa wote wamtiio.

33 Waliposikia wao, wakapasukwa ni myoyo, wakatoka kuwaua. 34 Illa mtu mmoja jina lakwe akiitwa Gamalieli, Farisai, mwalimu wa taureti, mwenyi kuhishimiwa ni wenyeji wote, akasimama barazani akaamuru kwamba wale watu wawekwe nde kitambo kidogo. 35 Nae akawambia, Enywi watu waume wa Isiraeli, angaliani nafusi zenu katika watu hawa, kwa mtakalo-kuja kuwafanya. 36 Kwani mbele ya siku hizi alisimama Theuda, akiwambia watu kwamba yeye ndiye mtu; wakenda wakamtegemea kwakwe watu hisabu yao ilipata kama mia nne: nae aliuwawa; na wote wale

kadiri ya waliomtumainia walifumuliwa wakawa si kitu. 37 Baadae akasimama Juda wa Galili, siku hizo za kuandikiwa orodha, nae akawavuta wenyeji kadhawakadhanya nyuma yakwe; yeye nae akapotea: nao wote, kadiri ya wale waliomtumainia walitawanyika. 38 Sasa nawambia nyinywi, jitengeni na watu hawa muwaate: kwani, likiwa shauri hili au kazi hii ni ya bin-Adamu itavundwa: 39 illa ikiwa imetoka kwa Mngu, nyinywi hamtaweza kuwakomesha; msije mkapatikana popote kupigana na Mngu. 40 Wakashika maneno yakwe; nao walipokwisha waita mitume mbele zao, wakawapi-ga, wakawakataza wasinene neno kwa jina la Jesu, kisha wakawaata kwenda zao. 41 Basi wakenda zao wakaiwata ile baraza, wakifurahi, kwa kuwa walihasibiwa kuwa ni watu wa kuvundiwa hishima kwa ajili ya Jina hilo. 42 Na killa siku ndani ya hekalu na nyumbani kwao hawakuata kufunza na kuhubiri habari njema za Jesu, kwamba ni Masihi.

6 SIKU hizo wanafunzi walipokuwa wameongezeka hisabu yao, Mayahudi wa Kiyunani walikuwa wakiwanung'unikia Wahibirania kwa sababu ya wajane wao kutoatunzwa katika ungojezi wao wa killa siku. 2 Wale kumi na wawili wakaita jamii ya wanafunzi waje kwao, wakiwambia, Hailekei kuliata neno la Mngu swiswi na kuyatumikia *mambo ya meza*. 3 Basi, ndugu zetu, angaliani watu sabaa kwenu walioshuhudiwa kuwa wema, wenyi kujawa ni Roho, na hikima, tupate waweka kwa shughuli hii. 4 Swiswi tutadumu katika kuomba Mngu na katika matumishi ya lile Neno. 5 Neno hilo likapendeza kwa jamii nzima: wakamtagua Sitefano, mtu aliyejaa imani na Roho Mtakatifu, na Filipu, na Porokoro, na Nikanora, na Timona, na Paramena, na Nikola aliyekuwa muongofu atokae *mji wa Antiokia*: 6 wakawaweka hao mbele ya mitume, na wakisha omba Mngu, wakawaweka mikono yao juu yao.

7 Na neno la Mngu likakua; na hisabu ya wanafunzi ikaongea sana ndani ya Jerusalem; mkutano mkubwa wa makuhani wakaifuata ile imani.

8 Sitefano ali hali ya kujawa ni neema na uwezo alikuwa akifanya vioja na ishara kubwa katika wenyeji. 9 Illa watu waliokuwa wa msikiti ulioitwa *msikiti* wa Waliberitino, na wa Makurene, na wa Waisikanderi, na wa wale waliokuwa wa Kilikia na Asia, wakaondoka na kujadiliana na Sitefano. 10 Illa jinsi alivyosema kwa hikima na kwa Roho wasiweze kumshikia kinyume. 11 Ndipo wakaleta watu wa hila waliosema, Tumesikia huyo akinena maneno ya matukano juu ya Musa na juu ya Mwenyiezi Mngu. 12 Wakawatibua wale wenyeji na wazee na wana-wa-vyuoni, wakamuinukia na kumshika na kumtukua mbele ya baraza, 13 wakasimamisha mashahidi ya uongo, waliosema, Mtu huyu haati kunena maneno juu ya pahali hapa patakatifu, na juu ya sharia: 14 kwani tumemsikia akisema ya kwamba Jesu huyo Mnazari atapavunda pahali hapa, na kuzigeuza dasituri tulizopawa ni Musa. 15 Wale wote walioketi barazani wakimtulizia mato yao, wamuona uso wakwe, ni kama uso wa malaika.

7 KUHANI mkuu akamuuliza Sitefano, Ndivyo yalivyo mambo hayo? 2 Akajibu, Enywi ndugu zangu na baba zangu, sikizani. Mngu wa utukufu alimtokea babaetu Iburahimu, alipokuwa akiketi *nti* ya Mesopotamia, kabula hajaketi Kharan, 3 akamwambia, Toka *nti* yako, uate jamaa zako, kisha wende *nti* nitakayokuonyesha. 4 Ndipo alipotoka *nti* ile ya Makalidai, akaketi Kharan: kutoka hapo, baada ya kufa babae *Mngu* akamtamisha na kumweka *nti* hii, ambayo nyinywi mwaikei: 5 asimpe pahali pa urathi humo, hata kiasi cha kuweka wayo: akaagana nae kwamba atampa *nti* hii iwe miliki yakwe, na ya uzao wakwe baadae, alipokuwa hana mtoto. 6 Mngu akasema nae kama haya,

ya kwamba uzao wakwe wataketi nti ya ugenini, tena kwamba watawafanya kuwa watumwa wao, na kuwao-nya mabaya muda wa myaka aruba mia. 7 Na ile taifa ambayo wao ni watumwa wakwe nitaihukumu, alisema Mwenyezi Mngu ; na baada ya hayo, watatoka *nti ile* nao watanitumikia pahali hapa. 8 Akampa maagano ya tohara : basi *Ibrahim* akamzaa Isaaka, akamtahiri siku ya nane ; Isaaka akamzaa Jakubu, na Jakubu *akawazaa* wale kumi na wawili wazee wetu. 9 Wale wazee wetu wakimuonea wivu Jusufu, wakamu-za ende Misiri Mwenyezi Mngu alikuwa nae, 10 akamtoa katika mateso yakwe yote, akampa fadhili na hikima mbele ya Farau mfaume wa Misiri ; akamfanya kutawala juu ya Misiri na juu ya nyumba yakwe nzima. 11 Basi ikaja ndaa juu ya *nti ya* Misiri yote na Ka-nani, na mateso makuu : na babu zetu hawakuviona vya kuwashibisha. 12 Jakubu aliposikia ya kwamba nafa-ka ziko Misiri, akawatuma babu zetu mara ya kwanza. 13 Na katika *safari yao* ya pili Jusufu akajitambulisha kwa nduguze ; uzazi wa Jusufu ukawa dhahiri kwa Farau. 14 Jusufu akatuma, akamwita Jakubu babae aje kwa-kwe na jamaa zakwe zote, watu sabwini na watano. 15 Basi Jakubu akateremka akangia Misiri ; hata akafa, yeye na babu zetu ; 16 nao wakatukuliwa, na kupe-lekwa Shekhem, na kutiwa ndani ya kaburi lile lililonu-nuliwa ni Ibrahim kwa kima cha fedha kwa wana wa Emori hapo Shekhem. 17 Basi hapo wakati wa ahadi Mwenyezi Mngu aliyompa Ibrahim ulipokuwa waku-rubia, watu hao wakakua na kuongezeka sana, ndani ya Misiri, 18 hata akasimama mfaume mwengine juu ya Misiri asiyemfahamu Jusufu. 19 Huyu akawafanyia mbea zetu werevu, na kuwatenda vibaya babu zetu, kwamba wavitupe nde vijana vyao vichanga illi visiishi. 20 Wakati huo alivyaliwa Musa, nae alikuwa mzuri sana ; miezi mitatu alilewa ndani ya nyumba ya babae :

21 nae alipotupwa nde, binti Farau akamuokota, akamlea na kumfanya mwanawe. 22 Basi Musa akafunzwa killa hikima ya Wamisiri, nae alikuwa hodari ya maneno na vitendo. 23 Umri wakwe ulipopata kama myaka arubaini, ukamuazimisha moyo wakwe ende kuwaangalia nduguze wale wana wa Isiraeli. 24 Nae akamuona mmoja akidhilimiwa, akamtetea, akamuamua haki yule aliyeonewa vibaya na kumpiga yule Mmisiri: 25 alidhani kwamba nduguze wamefahamu ya kwamba Mwenyiezi Mngu awapa wokofu kwa mkono wakwe yeye; illa hawakufahamu. 26 Siku ya pili yakwe, akawatokea wateta, nae akapendelea kuwapatanisha, akasema, Enywi bwana zangu, nyinywi mu ndugu, kwani kudhilimiana nyinywi kwa nyinywi? 27 Illa yule aliyemdhilimu mwenziwe akamsukumia mbali, akisema, Umewekwa n nani kuwa mkubwa tena mwamzi juu yetu? 28 Wataka kuniua mimi, kama ulivyo-muua yule Mmisiri jana? 29 Musa akakimbia kwa neno hilo, nae akaketi hali ya ugeni katika nti ya Midiani, akavyaa wana wawili waume huko. 30 Ilipotimia myaka arubaini, akatokewa ni malaika katika bara ya mlima wa Sinai, ndani ya mwali wa moto katika mti mdogo. 31 Alipouona Musa akataajabia yale maono: nae alipotaka kukurubia apate angalia, ikaja sauti ya Bwana, 32 Mimi ni Mngu wa baba zako, Mngu wa Iburahim, na wa Isaaka, na wa Jakubu. Na Musa akatetema, asisubutu kuangalia. 33 Bwana akanwambia, Vua viatu maguuni mwako: kwani pahali hapo uliposimama ni nti takatifu. 34 Nimeona yakini mateso ya watu wangu waliomo Misiri, nimesikia sauti ya uuguzi wao, nami nimeshuka nipate kuwaokoa: sasa basi ndoo, ntakutuma wewe wende Misiri. 35 Musa huyo waliyemkataa, wakisema, Umewekwa n nani kuwa mkubwa na mwamzi? ndiye aliyetumwa ni Mwenyiezi Mngu awe ni mkubwa tena awe ni mkombozi pamoja

na yule malaika aliyemtokea katika ule mti mdogo. 36 Huyu akawaongoza na kuwatoa nde, baada ya kufanya vioja na ishara katika Misiri, tena katika ile Bahari Nyekundu, tena na katika ile bara muda wa myaka arubaini. 37 Huyu ni Musa huyo aliyewambia wana wa Isiraeli, Mwenyiezi Mngu atawainulia nabii *atakaetoka* katika ndugu zenu, mfano mmoja na mimi. 38 Ni yeye huyo aliyekuwa ndani ya kanisa barani pamoja na yule malaika aliyesema nae katika mlima Sinai, tena pamoja na babu zetu : 39 babu zetu wasikubali kumtii huyo, lakini wakamsukumia mbali na katika myoyo yao wakarudi Misiri, 40 wakamwambia Haruni, Tufanyizie miungu itakayotangulia mbele yetu ; kwani Musa huyo, aliyetuongoza na kututoa katika nti ya Misiri, hatujui lililompata. 41 Katika siku hizo wakafanya *sanamu wa* mwana wa ng'ombe, wakimpelekea sanamu sadaka, na kuzifurahia kazi za mikono yao. 42 Basi Mngu akageuka, akawatoa illi waitumikie jeshi ya mbinguni ; kama yalivyoandikwa ndani ya chuo cha manabii, Jee, Mliniletea mimi nyama tinde na sadaka muda wa myaka arubaini, katika bara, enywi wa nyumba ya Isiraeli? 43 Nanywi mlitukua hema ya Molokhu, na nyota ya yule mngu Refan, sanamu mliofanya mpate waabudu : nami ntawatamisha nyinywi mwende mbali kupita Babeli. 44 Babu zetu walikuwa na hema ya ushuhuda barani, kama Musa alivyoagizwa ni yeye aliyenena nae, kwamba aifanye sawasawa na mfano aliona. 45 Ambayo waliipokea babu zetu nao wakati wao, na kuileta ndani pamoja na Joshua katika miliki za hizo taifa, ambazo Mngu alizitoa mbele ya nyuso za babu zetu, hata siku za Daudi ; 46 aliyepata fadhili mbele ya Mngu, nae alitaka kumpatia Mngu wa Jakubu makao. 47 Lakini Suleimani akamjengea nyumba. 48 Illa yeye Aliye-Juu-Sana haketi ndani ya *nyumba* zilizofanywa kwa mikono ; vivile kama nabii asemavyo,

49 Mbingu ni kiti changu cha enzi,
Na nti ni nta-za-nyayo za maguu yangu :
Asema Bwana, Ni nyumba gani mtakayonijengea ?
Au ni pahali gani pa sitarehe yangu ?

50 Kwani si mkono wangu ulioviumba vitu hivi,
vyote ?

51 Enywi wenyi shingo ngumu ambao myoyo yenu
wala masikio yenu si tohara, siku zote mwampinga
Roho Mtakatifu : kama walivyofanya babu zenu, na-
nywi ni vivyo. 52 Ni yupi katika manabii babu zenu
wasiyemuudhi ? tena na kuwaua wale waliotangulia
kuonyesha kuja kwakwe yule Mwenyi Haki ; ambae
nyinywi sasa mmekuwa masalata na wauaji wakwe ;
53 nyinywi mlioipokea sharia, kama ilivyowekwa ni
malaika, nanywi hamkuiandama.

54 Basi waliposikia maneno hayo, wakapasukwa ni
myoyo, na kukaza meno yao juu yakwe. 55 Illa yeye,
ali hali ya kujawa ni Roho Mtakatifu, akatuliza mato
yakwe akiangalia mbinguni, akauona utukufu wa
Mwenyiezi Mngu, *akamuona* na Jesu amesimama
upande wa mkono wa kuume wa Mngu, 56 akasema,
Angaliani ! naona mbingu zimefunuka wazi, na yule
Mwana wa bin-Adamu amesimama upande wa mkono
wa kuume wa Mngu. 57 Wakapiga ukelele kwa sauti
kubwa, wakaziba masikio yao, na kumrukia kwa nia
moja juu yakwe ; 58 wakamtupa nde ya mji, na ku-
muua kwa kumpiga kwa mawe : wale mashahidi waka-
yaweka mavao yao maguuni pa mtu mmoja hirimu,
jina lakwe aliyeitwa Saul. 59 Basi wakampiga Sitefa-
no kwa mawe, nae ali hali ya kulingana *Bwana*, akise-
ma, Ewe Bwana Jesu, pokea roho yangu. 60 Akapiga
magoti, akalia kwa sauti kubwa *na kunena*, Ewe Bwa-
na, usiwaandikie dhambi hii. Alipokwisha sema hayo,
akalala.

8 NA Saul alikuwa akiona vyema kwa kufa kwakwe.

Adha kuu ikaanza siku hiyo juu ya kanisa iliyokuwa ndani ya Jerusalem; 'nao walitawanywa wote katika nti za Uyahudi na Samaria, isipokuwa wale mitume. 2 Watu watauwaa wakamzika Sitefano, wakafanya maombolezo makuu juu yakwe. 3 Saul akaifanya kanisa uharibifu sana, akingia killa nyumba, na kuwa-buruta waume hata wake na kuwatupa gerezani.

4 Basi wale waliotawanyika wakazunguka-zunguka wakilihubiri lile neno. 5 Filipu akateremka akangia mji wa Samaria, akawahubiri *habari njema za Masihi*. 6 Makutano wakayasikiza kwa nia moja maneno yale yaliyosemwa ni Filipu, walipoyasikia, na kuziona zile ishara alizokuwa akizifanya. 7 Kwani roho wa-chafu ziliwatoka wangi waliopagawa nazo, zikilia kwa sauti kubwa: na wangi waliopooza, na wengine walio-kuwa na viguu, wakapozwa. 8 Ikawa furaha kubwa ndani ya mji huo.

9 Basi mtu mmoja, jina lakwe akiitwa Simon, hapo kwanza alikuwa akifanya utawi ndani ya mji, na kuwasangaza watu wa taifa ya Samaria, akijisema ya kwamba yeye mwenyewe ni mtu mkubwa: 10 wote wakamsikiza yeye tangu wadogo hata wakubwa, waki-sema, Mtu huyu ndiye ule uwezo wa Mwenyiezi Mngu uitwao Mkuu. 11 Nao wakamuandama, kwa maana alikuwa amewasangaza kwa utawi wakwe muda mwingi. 12 Illa walipomwamini Filipu akihubiri ile habari njema ya ufaume wa Mngu na lile jina la Jesu Masihi, wakabaputizwa waume kwa wake. 13 Na yeye Simon mwenyewe aliamini, nae akabaputizwa, akadumu na Filipu; akasangaa, alipoziona zile ishara na mambo ya ubora yaliyofanywa.

14 Basi wale mitume waliokuwa ndani ya Jerusalem waliposikia ya kwamba Samaria inalipokea neno la Mwenyiezi Mngu, wakawapelekea Petero na Johana: 15 ambao walipokwisha teremkia kwao, wakawao-

mbea, illi kwamba wapawe Roho Mtakatifu: 16 kwani hajamshukia mtu wao hata mmoja: isipokuwa wamebaputizwa katika jina la Bwana Jesu. 17 Ndipo wakawawekea mikono yao juu yao, nao wakapokea Roho Mtakatifu. 18 Basi Simon alipoona ya kwamba Roho Mtakatifu hupawa kwa kuweka mikono yao wale mitume, akawapa mali, 19 akisema, Nipa nami amri hii, illi kwamba killa nitakaemweka mikono yangu, apate kupokea Roho Mtakatifu. 20 Petero akamwambia, Fedha yako na ipotelee mbali pamoja nawe, kwa kuwa umedhani kukipata kipawa cha Mwenyezi Mngu kwa mali. 21 Huna fungu wala huna kura katika jambo hili: kwani moyo wako hauku-lekea mbele ya Mwenyezi Mngu. 22 Basi tubia uovu wako huu, kamuombe Bwana, ngawa usamehewe fikira hiyo ya moyo wako. 23 Kwani nakuona u utungu kama nyongo, tena u katika kifungo cha uovu. 24 Simon akajibu akasema, Niombeani nyinywi kwa Bwana, yasinifikilie mambo hayo mliyosema hata moja.

25 Basi, walipokwisha shuhudia, na kulinena neno la Bwana, wakarejea kwenda Jerusalem, nao wakahubiri ile habari njema katika vijiji vingi vya Wasamaria.

26 Malaika wa Bwana akasema na Filipu, akamwambia, Ondoka, wende upande wa Kusini hata ile ndia iteremkayo kutoka Jerusalem kufikilia Gaza: ambayo naina watu. 27 Nae akaondoka akenda: mara aka muona mtu wa Aithiopo, hasai, mwenyi amri tini ya Kandake *aliyekuwa* Malika wa Waaithiopo, ambae alikuwa juu ya hazina yakwe yote, nae alikuwa amekwenda Jerusalem kuabudu; 28 yu katika kurejea ameketi katika gari yakwe, asoma *chuo cha* nabii Isaia. 29 Roho akamwambia Filipu, Ijongelee karibu ukajiungamanishe na gari hiyo. 30 Filipu akamwendea mbio, akamsikiza yuasoma *chuo cho* nabii Isaia, akamuuliza, Jee, waelewa na hayo usomayo? 31 Aka-

mjibu, Ntaelewaje nisipopata mtu wa kuniongoza? Kisha akamtaka Filipu apande na kuketi nae. 32 Na fungu la maandiko alilokuwa akilisoma ni hili,

Aliongozwa kwenda matindoni kama kondoo ;

Na kama kijana cha kondoo kilivyo kimya mkono-
ni mwa yule amkatae manyoya,

Nae ni vivyo hafunui kanwa lakwe :

33 Katika unyonge wakwe aliondolewa hukumu :

N nani atakaeleza kizazi chakwe ?

Kwa kuwa uhai wakwe umeondolewa katika
nti.

34 Yule hasai akamjibu Filipu akasema, Nakuomba, huyo nabii asema maneno haya juu ya nani ? ni *habari zakwe* mwenyewe au za mtu mwengine ? 35 Filipu akafunua kanwa lakwe, akamhubiri *habari njema za* Jesu, akianza kwa maandiko yaleyale. 36 Nao waka-wa wakiendelea ndiani, wakafika pahali penyi maji ; yule hasai akasema, Haya ndiyo, maji ; ni jambo gani linizuialo nisibaputizwe ? 38 Akaamuru kwamba ile gari isimame : wakateremka wote majini, Filipu na yule hasai ; nae akambaputizi. 39 Kisha walipokwea juu kutoka mle majini, Roho ya Bwana akamnyakua Filipu ; yule hasai asimuone tena, maana, akenda zakwe na fura-ha. 40 Filipu akaonekana katika Azoto : nae alipo-kuwa akipita, alikuwa akihubiri miji yote ile habari njema hata akafikilia Kaisaria.

9 Illa yule Saul, akali akiwakamia wanafunzi wa Bwana, kwa makamio na uuaji, akamwendea kuhani mkuu, 2 akataka kwakwe nyaraka ende nazo Dameshki hata misikiti, illi kwamba akiwaona watu walio wa Ndia ile, wakiwa waume, wakiwa wake, apate kuwaleta hata Jerusalem hali wamefungwa. 3 Nae ilipokuwa akienda, ikawa kukurubia mji wa Dameshki : mara nuru zilitoka mbinguni zikamemetuka kwa pande zakwe zote : 4 akaanguka nti, akasikia sauti ikisema

nae, *ikisema*, Saul, Saul, n nini kuniudhi? 5 Nae akauliza, U nani wewe Bwana? Nae *akamjibu*, Ni mimi Jesu ambae waniudhi wewe: 6 lakini inuka, kangie ndani ya mji, nawe utaambiwa ni jambo gani likupasalo kulifanya. 7 Wale watu waliokuwa wamesafiri nae wakasimama kimya, wakisikia sauti wala hawamuoni mtu awae yote. 8 Saul akainuka nti; alipofunua mato yakwe asione kitu chochote: wakamuongoza kwa kumshika mkono, na kumpeleka Dameshki. 9 Nae alikuwa haoni muda wa siku tatu, asile wala asinwe chochote.

10 Basi Dameshki alikuwako mwanafunzi mmoja jina lakwe akiitwa Anania; Bwana akasema nae katika maono, *akimwita*, Anania. Nae akaitika, Labeka, ni mimi Bwana. 11 Bwana akamwambia, Inuka, wende ndia ile iitwayo Kunyoka, kaulize mtu mmoja jina lakwe aitwa Saul wa Tariso, katika nyumba ya Judasi: kwani, huyo ndiye, yuaomba Mngu; 12 nae amemuona mtu jina lakwe aitwae Anania, akingia na kumwekea mikono yakwe juu yakwe, illi kwamba apate kuona. 13 Anania akajibu, Bwana, nimesikia habari za mtu huyo kwa watu wangi, ni mambo mangapi mabaya aliyowafanyia watakatifu wako Jerusalem: 14 kisha hapa ana amri itokayo kwa makuhani wakuu awafunge wote walinganao jina lako. 15 Bwana akamwambia, Nenda zako: kwa kuwa yeye ni chombo kilichotauliwa kwangu mimi, kutukua jina langu mbele ya hizo Taifa, na wafaume, na wana wa Isiraeli: 16 kwani mimi ntamuonyesha ni mambo mangapi yampasayo kupatikana nayo kwa ajili ya jina langu. 17 Anania akenda zakwe, akangia nyumbani; akamwekea mikono yakwe juu yakwe akamwambia, Saul, ndugu yangu, Bwana amenituma, yeye Jesu aliyekutokea katika ndia uliyokujia, upate kuona, na kujawa ni Roho Mtakatifu. 18 Mara vikaanguka vitu kutoka matoni mwakwe kama

mamba, nae akaona; akaondoka, akabaputizwa; 19 kisha akala chakula na kupata nguvu.

Nae alikuwa pamoja na wanafunzi ndani ya Dameshki siku kadhawakadha. 20 Mara ndani ya misikiti akahubiri *habari za* Jesu, ya kwamba ni Mwana wa Mngu. 21 Wote waliomsikiza wakapigwa ni msangao, wakasema, Huyu si yule aliyekuwa akiwaudhi wale waliokuwa wakilingana jina hilo ndani ya Jerusalem? nae alikuwa amekuja hapa kwa ajili hiyo illi kwamba awapeleke, hali ya kufungwa, mbele ya makuhani wakuu. 22 Saul akazidi kupata nguvu, na kuwafazaisha Mayahudi walioketi Dameshki, akihakikisha ya kwamba huyo ni Masihi.

23 Siku nyingi zilipopita, Mayahudi wakafanya mashauri pamoja kumuua: 24 illa vitimvi vyao akavitambua Saul. Tena wakaotea katika malango *ya mji* mtana na usiku illi wapate muua: 25 wanafunzi wakwe wakamtukua usiku, na kumshusha kwa ndia ya ukutani, wakimteremsha ali ndani ya kapu.

26 Alipofika Jerusalem akajaribu kujiungamanisha na wanafunzi; nao walikuwa wakimcha wote, wasimua-mini yeye kuwa ni mwanafunzi. 27 Baranaba akamtukua, akenda nae kwa mitume, akawezeza jinsi alivyomuona Bwana ndiani, na kwamba alisema nae, na jinsi alivyohubiri kwa jina la Jesu kwa kuthubutisha ndani ya Dameshki. 28 Nae alikuwa pamoja nao ndani ya Jerusalem, akingia na kutoka, 29 akihubiri katika jina la Bwana kwa kuthubutisha: akane-na na kuhujiana na Mayahudi wa Kiyunani; illa wao wakashika kumuua. 30 Wale ndugu walipopata habari, wakamteremsha Kaisaria, na kumtoa ende Tariso.

31 Basi kanisa katika nti zote za Uyahudi na Galili na Samaria ilikuwa na amani, na kujengwa, nayo ikiendelea katika kicho cha Bwana na katika msaada wa Roho Mtakatifu, na kuongezeka.

32 Ikawa Petero alipokuwa akizunguka-zunguka pande zote, aliwateremkia na watakatifu waketio Luda. 33 Akamuona mtu mmoja huko jina lakwe akiitwa Ainea, ambae alikuwa amelala kitandani myaka minane; kwa maana alikuwa amepooza. 34 Petero aka-mwambia, Ainea, Jesu Masihi akupoza: ondoka kaji-tandikie. Akaondoka mara moja. 35 Na wale walio-kuwamo Luda na katika Sharon wote wakamuona, nao wakageuka na kumlekea Bwana.

36 Alikuwako Jopa mwanafunzi mmoja jina lakwe akiitwa Tabitha, tafusiri yakwe ni Dorokasi: mwana-mke huyo alikuwa amejaa vitendo vyema alivyokuwa akivitenda pamoja na kutoa sadaka. 37 Katika siku hizo alishikwa ni ugonjwa akafa; wakamuosha, waka-mlaza ghorofani. 38 Na kwa vile mji wa Luda ulivyo-kuwa karibu na Jopa, wale wanafunzi, wakisikia ya kwamba Petero yuko huko, wakawatuma watu wawili kwakwe, kwenda kumtaka, *na kumwambia*, Usikawe, uje kwetu kwa upesi. 39 Petero akaondoka akaanda-mana nao. Alipofika wakakwea nae hata ghorofani: na wajane wote wakasimama nae, wakilia, na kumuonyesha kanzu na mavao aliyokuwa ameyashona yeye Dorokasi alipokuwa pamoja nao. 40 Petero akawatoa nde wote, kisha akapiga magoti, akaomba Mngu; kisha akageuka na kulekea yule maiti, akamwambia, Tabitha, inuka. Nae akafumbua mato, alipomuona Petero akainuka akaketi. 41 Akampa mkono, akamuinua: kisha akaweta wale watakatifu na wajane akamweka mbele yao nae ni mzima. 42 *Jambo hilo* likajulikana katika mji mzima wa Jopa; wangi wakaamini kwakwe Bwana. 43 Basi ikawa Petero akaketi hapo Jopa siku kadha-wakadha, kwa mtu mmoja jina lakwe akiitwa Simon, aliyekuwa fundi wa kutia ngovi rangi.

10 BASI katika *mji wa* Kaisaria alikuwako mtu mmoja jina lakwe akitwa Korinelio, *nae alikuwa akida*

wa kikozi kilichoitwa Kiitalian, 2 *alikuwa* mwema, mchaji-wa-Mngu, yeye na watu wa nyumba yakwe yote, nae alikuwa akiwapa wenyeji sadaka nyingi, na kuomba Mngu siku zote. 3 Aliona katika maono, waziwazi, kama saa tisia ya mtana, *alimuona* malaika wa Mngu kumjilia na kumwambia, Korinelio. 4 Akamtulizia mato yakwe, na kungiwa ni hofu, akasema, N nini Bwana? Akamwambia, Maombi yako na sadaka zako zimefika juu zimekuwa ukumbusho mbele ya Mwenyezi Mngu. 5 Sasa basi peleka watu Jopa, kamtwae mtu jina lakwe aitwa Simon, ambae ana jina la pili, Petero: 6 nae ni mgeni wa mtu aitwae Simon, fundi wa kutia ngovi rangi, ambae nyumba yakwe iko ufuoni, kando ya bahari. 7 Alipoondoka yule malaika aliyesema nae, akawaita watumishi wakwe wawili wa nyumbani, na asikari mmoja mchaji-wa-Mngu katika wale waliokuwa wakimngojea daima; 8 akisha wafunulia mambo hayo yote, akawatuma kwenda Jopa.

9 Siku ya pili yakwe, walipokuwa wakisafiri, na kukurubia mji, Petero akakwea juu ya dari ya nyumba apate omba Mngu, kama saa sita ya mtana: 10 kisha akaona ndaa, akatamani kula: wakati waliokuwa wakiandalia *kile chakula*, akageukiwa ni fahamu; 11 nae akazona mbingu zikifunuka na kitu kikishuka, kama nguo kubwa, ikiteremshwa kwa pembe zakwe nne hata nti: 12 ambayo ndani yakwe walikuwamo killa aina ya nyama wenyi maguu mane, na watambao, na nyuni wa angani. 13 Kisha sauti ikamjilia, *ikimwambia*, Inuka Petero; katinde, ule. 14 Petero akajibu, Hasha, Bwana; kwa kuwa kitu kilicho najisi au kiovu sijala kabisa. 15 Sauti ikamjilia mara ya pili, *ikimwambia*, Kilichosafiwa ni Mwenyezi Mngu wewe usikifanye najisi. 16 Jambo hilo likafanywa mara tatu: kisha kile kitu kikapokewa juu kikangia mbinguni.

17 Petero alipokuwa amesangaa sana ndani yakwe kwa neno hilo, n nini maana yakwe maono hayo aliyo-yaona, hao ndio, wale watu waliotumwa ni Korinelio, wakisha iuliza nyumba ya Simon, wakasimama langoni, 18 wakainua sauti, na kuuliza kwamba Simon ambae ana jina la pili Petero, yuaketi humu. 19 Petero akali akitafakari yale maono, Roho akamwambia, Hao ndio, watu watatu wakuuliza. 20 Lakini inuka, ushuke tini, wende pamoja nao, usiwe na tashuishi: kwani ni mimi niliyewatuma. 21 Petero akawashukia wale watu akawambia, Ni mimi hapa mnitafutae: mmekuja kwa maana gani? 22 Nao wakamwambia, Ni Korinelio akida, mtu mwenyi haki, mchaji wa Mngu, aliye na sifa njema kwa taifa nzima ya Mayahudi, alionywa ni mala-ika mtakatifu kwamba atume kukuita wende nyumba-ni kwakwe, apate kusikiza maneno kwako. 23 Basi akawakaribisha na kuwatia ndani *ya nyumba*. Siku ya pili yakwe akaondoka akenda pamoja nao, watu wengi-ne nao wa wale ndugu wa *mji wa Jopa* wakenda pamoja nae. 24 Siku ya pili yakwe wakangia *mji wa Kaisaria*. Korinelio alikuwa akiwangojea, nae amekwisha wakutanisha watu, jamaa zakwe, na waliokuwa rafiki zakwe sana. 25 Ilipokuwa kungia ndani Petero alitokewa ni Korinelio, ikawa kumuangukia maguuni pakwe, na kumsujudia. 26 Petero akamuinua, akimwambia, Si-mama; mimi mwenyewe nami ni bin-Adamu. 27 Nae ali kusema nae, akangia ndani, akawaona ni wangi waliokutanika. 28 Akawambia, Nyinywi wenyewe mwatambua ya kwamba si halali kwa mtu aliye Yahu-di kujiungamanisha nae, wala kumwendea mtu wa ka-bila nyengine; illa Mngu amenionya nisimwite mtu najisi wala muovu, awae yote: 29 ndipo nami nikaja pasi kinyume, nilipoitwa. Basi nawauliza ni neno gani mliloniitia mimi. 30 Korinelio akamjibu, Nalikuwa nikiomba Mngu saa ya tisia ndani ya nyumba yangu,

tangu wakati huo leo ni nne ; mara, huyo ndiye, mtu amesimama mbele yangu mwenyi uvao wa kung'ara, nae akanambia, 31 Korinelio, kuomba kwako kumesikizwa, na sadaka zako zakumbukwa mbele ya Mwenyiezi Mngu. 32 Basi uwatume watu wende Jopa, umwite Simon, aliye na jina la pili Petero, aje kwako ; yeye ni mgeni ndani ya nyumba ya Simon fundi wa kutia ngovi rangi, karibu ya bahari. 33 Basi mara nikatuma watu kwako nawe umefanya vyema kuja. Sasa basi swiswi sote tu papahapa mbele ya Mngu, tupate kuyasikia hayo yote uliyoagizwa ni Bwana. 34 Petero akafunua kanwa, akasema,

35 Ni kweli natambua ya kwamba Mwenyiezi Mngu hana mapendeleo : lakini katika killa taifa, amchae, na kutenda yenyi haki, hukubaliwa ni yeye. 36 Lile neno alilowapelekea wana wa Isiraeli, akihubiri habari njema ya amani kwa Jesu Masihi (yeye ndiye Bwana wa wote), 37 neno hilo nyinywi wenyewe mwalijua, lililotangazwa katika nti nzima ya Uyahudi likianza kutoka Galili, baada ya ubaputizi ule uliohubiriwa ni Johana ; 38 ni Jesu Mnazari, jinsi Mngu alivyomtia mafuta *nayo ni* Roho Mtakatifu na uwezo ; aliyekuwa akizunguka-zunguka akitenda vyema, na kuwapoza wote walioonewa ni Shaitani ; kwa kuwa Mwenyiezi Mngu alikuwa pamoja nae. 39 Swiswi tu mashahidi ya mambo hayo yote aliyoyafanya yeye katika nti ya Mayahudi na ndani ya Jerusalem pia ; nae ni yeye waliyemuua, wakimtungika juu ya mti. 40 Mtu huyo Mwenyiezi Mngu akamfufua siku ya tatu, na kumtoa adhihirishwe, 41 si kwa wenyeji wote, lakini kwa wale mashahidi ambao Mwenyiezi Mngu alitangulia kuwataua, ni swiswi, tuliokula na kunwa pamoja nae baada ya kufufuka kwakwe kutoka kwa wafu. 42 Nae alituagiza kuwahubiri wenyeji, na kushuhudia ya kwamba ni huyo aliyewekwa ni Mngu awe Mwamzi wa walio hai hata na

waliokufa. 43 Manabii yote wamshuhudia yeye, ya kwamba kwa jina lakwe yeye killa mtu aaminiye kwakwe atapata kusamehewa dhambi.

44 Petero alipokuwa akinena maneno hayo, Roho Mtakatifu akawashukia wote waliokuwa wakilisikiza lile neno. 45 Wale wa tohara walioamini, kadiri ya wale waliokuja pamoja na Petero, wakasangaa, kwa kuwa kipawa cha Roho Mtakatifu walimwaiwa watu wa hizo Taifa nao. 46 Kwani waliwasikia wakinena kwa lugha *mbalimbali*, na kumtukuza Mwenyezi Mngu. Ndipo Petero akajibu, 47 N nani awezae kukataza maji, wasibaputizwe watu hawa ambao wamepokea Roho Mtakatifu sawasawa na swiswi? 48 Basi akaamuru wabaputizwe kwa jina la Jesu Masihi. Ndipo waka-mtaka kwamba aketi nao *ingawa* siku chache.

11 Basi wale mitume na ndugu waliokuwa katika Uyahudi, walipata habari ya kwamba watu wa hizo Taifa nao wamelipokea neno la Mwenyezi Mngu. 2 Na Petero alipokwea na kufikilia Jerusalem, wale walio-kuwa wa tohara wakashindana nae wakamwambia, 3 Ati, ulingia kwa watu wasiotahiriwa, ukala nao. 4 Petero akaanza kuwafunulia kwa taratibu zakwe, akasema, 5 Nalikuwa ndani ya mji wa Jopa, nikiomba Mngu: na katika kugeukiwa ni fahamu zangu, nikaona maono, kikishuka kitu, kama nguo kubwa yateremshwa kwa pembe zakwe nne kutoka mbinguni; kikanijilia mimi: 6 hakitulizia mato, na kukiangalia sana, nika-ona mna nyama wa nti wa maguu mane na nyama wa mwitu, na nyama watambao na nyuni wa angani. 7 Nikisikia na sauti, ikisema nami, *ikinambia*, Ondoka, Petero; katinde, ule. 8 Nikajibu, Hasha, Bwana, kwa kuwa kilicho najisi na kiovu hakijangia kanwani mwangu kabisa. 9 Ikanijibu sauti mara ya pili kutoka mbinguni, Kilichosafiwa ni Mwenyezi Mngu, wewe usikifanye najisi. 10 Jambo hilo likawa mara tatu;

kisha kikavutwa juu chote na kutiwa mbinguni. 11 Mara, hao ndio, watu watatu wakasimama mbele ya nyumba tuliyokuwamo, waliotumwa kwangu kutoka Kaisaria. 12 Roho akanambia niende pamoja nao, nisifanye tashuishi. Ndugu hawa sita wakafuatana nami: tukangia ndani ya nyumba ya mtu huyo: 13 akatweleza jinsi alivyomuona malaika amesimama ndani ya nyumba yakwe, akimwambia, Uwatume *watu* Jopa, kamtwae Simon, ambae ana jina la pili Petero; 14 atakaekwambia maneno, ambayo yatakuokoa wewe na nyumba yako yote. 15 Ikawa nilipoanza kunena nao, Roho Mtakatifu akawashukia wao, vivile kama *alivyotushukia* swiswi hapo mwanzo. 16 Nikakumbuka lile neno la Bwana, jinsi alivyonena, Johana alibaputizi kwa maji kweli; nyinywi mtabaputizwa kwa Roho Mtakatifu. 17 Basi ikiwa Mwenyiezi Mngu amewapa kipawa kilekile alichotupa swiswi, tulipoamini kwakwe Bwana Jesu Masihi, mimi n nani, kuweza kumpinga Mwenyiezi Mngu? 18 Waliposikia maneno hayo wakatulia, na kumtukuza Mwenyiezi Mngu, wakisema, Hata kwa watu wa hizo Taifa Mngu amewajalia toba ivutayo uhai.

19 Basi wale waliotawanywa kwa ajili ya adha ile iliyoanza katika jambo lile la Sitefano, wakasafiri hata Foinike, na Kuporo, na Antiokia, wasilinene lile neno kwa mtu awae yote isipokuwa kwa Mayahudi tuu. 20 Illa walikuwako wengine myongoni mwao, watu wa Kuporo na Kurene, ambao, walipofika Antiokia waliwambia Mayunani pia, wakihubiri *habari njema za* Bwana Jesu. 21 Na mkono wa Bwana ulikuwa pamoja nao: na wangi walioamini wakageuka na kumlekea Bwana. 22 Na habari yao ikafika hata kwa masikio ya kanisa iliyokuwa ndani ya Jerusalem: nao wakamtuma Baranaba ende Antiokia: 23 nae alipofika na kuiona neema ya Mngu, akafurahi; akawahimiza wote,

kwamba waambatane na Bwana kwa makusudi ya moyo :
 24 kwa kuwa alikuwa mtu mwema na kujawa ni Roho Mtakatifu na imani : watu wangi wakaongezeka upande wa Bwana. 25 Kisha akatoka kwenda Tariso kumtafuta Saul : 26 alipokwisha muona, akamleta Antiokia. Ikawa kukutanika muda wa mwaka mzima pamoja na kanisa, wakawafunza watu wangi; wale wanafunzi walianzwa kuitwa Wamasihia hapo ndani ya mji wa Antiokia.

27 Siku hizo manabii waliteremka kutoka Jerusalem kwenda Antiokia. 28 Mtu mmoja myongoni mwao jina lakwe akiitwa Agabo akasimama, na kuonyesha kwa *nguvu za Roho* kwamba ndaa kuu itakuja juu ya dunia nzima; nayo ikawa katika siku za Kilaudio. 29 Na wale wanafunzi, killa mtu kama alivyofanikiwa, wakakusudia kuwapelekea msaada ndugu zao walioketi katika Uyahudi : nao wakafanya vivyo, wakiwapelekea wazee kwa mikono ya Baranaba na Saul.

12 BASI mfaume Herode alinyosha mikono yakwe kama wakati huo, apate watenda uovu watu wengine wa kanisa. 2 Akamuua Jakubu ndugu yakwe Johana kwa upanga. 3 Alipoona ya kwamba yanapendekeza kwa Mayahudi, akaongeza, akamshika na Petero. Siku hizo zilikuwa ni siku za mkate usiotiwa tatu. 4 Alipokwisha mshika, akamweka gerezani, akamtia mikononi mwa asikari wane wane mara nne wamlinde : akipe ndelea kumtoa na kumweka mbele ya wenyeji baada ya *Idi ya Pasaka*. 5 Basi Petero alitunzwa gerezani : illa kanisa ikaomba Mngu kwa bidii kwa ajili yakwe. 6 Hapo Herode alipotaka kumtoa nde, usiku uleule, Petero alikuwa amelala katikati ya asikari wawili, amefungwa na minyororo miwili : na mlangoni pana walinzi walinda gereza. 7 Mara huyu ndiye, malaika wa Bwana amesimama karibu nae, nuru zikang'ara chumbani : akampiga Petero ubavuni, akamwambia,

Ondoka upesi. Minyororo ile ikaanguka kumtoka mikononi. 8 Malaika akamwambia, Jifunge, uvae na viatu vyako. Nae akafanya. Tena akamwambia, Jitande nguo yako, uniandame. 9 Akatoka nde akamuandama: lakini asifahamu kuwa ni kweli yale yaliyofanywa ni malaika, illa alidhani kwamba amehona maono. 10 Basi walipokuwa wamekwisha pita kilinzi cha kwanza na cha pili, wakalifikilia lile lango la chuma la kungilia mjini; likawafungukia lenyewe: wakatoka nde, wkapita kwendelea mbele katika ndia moja; mara malaika akaondoka akamuata. 11 Petero alipotia fahamu, akasema, Sasa najua hakika kwamba Bwana ametuma malaika wakwe kuja kuniokea na mkono wa Herode, na kungojea kwao kote wenyeji wa Mayahudi. 12 Alipofikiri, akaifikilia nyumba ya Mariamu mamae Johana, aliyekuwa na jina la pili, Mariko; ambamo wamekutana watu wangi wakiomba. 13 Alipobisha kilango cha lango, kijakazi jina lakwe akiitwa Roda akaja kusikiza. 14 Alipoitambua sauti ya Petero, asifungue lango, kwa ajili ya furaha, illa alipiga mbio akenda ndani, akawambia *watu* kwamba Petero amesimama mbele ya lango. 15 Wakamjibu, Una wazimu. Illa yeye akakaza sana akasema ya kwamba ni vivyo. Basi wakasema, Ni malaika wakwe. 16 Petero akadumu kubisha: nao walipokwisha mfungulia, wakamuona, wakasangaa. 17 Akawapungia mkono kwamba wanyamae, akawezeza jinsi Bwana alivyomtoa gerezeni. Akawambia, Kampeni Jakubu habari ya mambo hayo, na wale ndugu pia. Kisha akaondoka akenda pahali pengine. 18 Basi kulipopambauka, kulikuwa na fazaa kubwa za asikari, amekuwaje huyo Petero. 19 Herode nae alipomtafuta asimuone, akawauliza wale waliokuwa wakimlinda, kisha akaamuru kwamba waondolewe na kuuwawa. Baadae akateremka kutoka Uyahudi kwenda Kaisaria, akaketi kuko.

20 Nae alikuwa amewakasirikia mno watu wa Turo na Sidoni: wakamwendea kwa nia moja walipompata Blasito aliyekuwa mlinzi wa chumba alalacho mfaume, awe rafiki yao, wakamtaka amani, kwa maana nti yao ilikuwa ikipata riziki kwa nti ya mfaume. 21 Basi siku moja iliyowekwa makusudi, Herode akajivika mavazi ya kifaume, akaketi katika kiti cha enzi, akatoa habari mbele yao. 22 Ule mkutano ukapiga kelele *na kusema*, Ni sauti ya mngu, si sauti ya bin-Adamu. 23 Mara malaika wa Bwana akampiga, kwa sababu yeye hakumtukuza Mwenyiezi Mngu: nae akaliwa ni mabuu, akatokwa ni roho.

24 Illa neno la Mwenyiezi Mngu likakua na kuongea sana.

25 Hao Baranaba na Saul wakarejea kutoka Jerusalelem, walipokwisha timiza lile neno walilotumwa, wakamtukua pamoja nao yule Johana aitwae jina la pili Mariko.

13 BASI walikuwapo Antiokia ndani ya kanisa iliyokuwako huko, manabii na walimu, *nao ni harwa*, Baranaba, na Sumeoni aliyekuwa akiitwa Nigeri, na Lukio wa Kurene, na Manaen aliyekuwa ndugu yakwe mfaume Herode walioamwa pamoja, na Saul. 2 Walipokuwa wakimtumikia Bwana, na kufunga, Roho Mtakatifu akasema, Nitengeani upande wangu Baranaba na Saul kwa ajili ya ile kazi niliyowaitia. 3 Ndipo wakisha funga na kuomba, wakawaweka mikono yao juu yao na kuwaata wende zao.

4 Nao basi wakisha pelekwa mbele ni Roho Mtakatifu, wakateremka na kungia Seleukia; na kutoka hapo wakaabiri kwenda Kuporo. 5 Walipokuwamo ndani ya Salamisi, wakahubiri neno la Mwenyiezi Mngu ndani ya misikiti ya Mayahudi: nao walikuwa na Johana mngojezi wao. 6 Walipokwisha pita katika kisiwa chote hata Pafos wakamuona mtu mmoja, mtawi, amejifa-

nya n nabii, Yahudi, jina lakwe akiitwa Bar-Jesu ; 7 huyo alikuwa pamoja na liwali Serigio Paulo, *aliyekuwa* ni mtu mwenyi akili. Yeye *liwali* akaweta Baranaba na Saul waje kwakwe, akataka kusikiza neno la Mwenyiezi Mngu. 8 Lakini yule Elumo, yule mtawi (kwani ndilo jina lakwe kwa tafusiri yakwe) akawashikia kinyume, akitaka kumpotoa liwali katika ile imani. 9 Illa Saul, ambae ndiye Paulo, akijawa ni Roho Mtakatifu, na kumtulizia mato yakwe, 10 akamwambia, Ewe mwenyi kujawa ni hila yote na batili, ewe mwana wa Shaitani, adui wa haki yote, huati kuzipotoa ndia za Bwana zilizonyoka? 11 Sasa basi, angalia, mkono wa Bwana ni juu yako, nawe utakuwa kipofu, usilione jua kwa muda. Mara, utandu wa mato na kiza kikamfikilia juu yakwe ; ikawa kuzunguka-zunguka na kumtafuta mtu amshike mkono wa kumuongoza. 12 Ndipo yule liwali, alipoyaona yaliyotendeka, akaamini, akitaajabu kwa mafunzo ya Bwana.

13 Paulo na wenziwe wakaabiri kutoka Pafu, wakafikilia Periga katika *nti ya* Pamfulia : illa Johana akawaata, akarejea Jerusalem. 14 Illa wao walikwenda mbele kutoka Periga, wakafikilia Antiokia katika *nti ya* Pisidia ; nao wakangia msikitini siku ya sabatu, waketeti. 15 Kisha baada ya kusoma sharia na *vyuo vya* manabii, wakubwa wa msikiti wakamtuma mtu kwao na kuwambia, Ndugu zetu, kwamba mna neno la maonyo la *kuwambia* hawa wenyeji, lisemeni. 16 Paulo akasimama, akawapungia mkono, akasema, Enywi watu wa Isiraeli, nyinywi mmchao Mwenyiezi Mngu, sikizani. 17 Mngu wa watu hao Isiraeli aliwataua babu zetu, akawatukuza watu hao walipokuwa wakiketi nti ya Misiri, akawaongoza na kuwatoa nti ile kwa mkono uliotukuka. 18 Tena kwa muda kama wa myaka arubaini akawatukua na kuwavumilia vitendo vyao katika ile bara. 19 Nae alipokwisha haribu taifa sabaa katika nti ya

Kanani, akawapa nti yao iwe urathi kwa muda kama myaka mia nne wa hamsini: 20 baada ya mambo hayo akawapa waamzi hata siku za nabii Samueli. 21 Baadae wakaomba *wapawe* mfaume: na Mwenyiezi Mngu akawapa Saul mwana wa Kish, mtu wa kabila ya Benjamin, kwa muda wa myaka arubaini. 22 Akisha muondoa huyo, akamuinua Daudi awe mfaume wao: ambae Mngu alimshuhudia, akisema, Nimempata Daudi mwana wa Jesai, ni mtu mfano wa moyo wangu, huyo ndiye atakaeyatimiza mapenzi yangu yote. 23 Katika kizazi cha mtu huyo, Mwenyiezi Mngu amewaletea Isiraeli Mwokozi, yeye Jesu, kama ahadi yakwe ilivyo-kuwa; 24 Johana alipokuwa ametangulia kuwahubiri wenyeji wote wa Isiraeli mabaputizi ya toba kabula hajaja Yeye. 25 Basi Johana alipokuwa akifuata mwendo wakwe, alisema, Jee, nyinywi mwanidhanja mimi ni nani? Mimi siye. Lakini huyo ndiye, yujaja mmoja nyuma yangu, ambae si kiasi changu kumfungulia viatu vya maguu yakwe. 26 Nanywi ndugu zangu, watoto wa kizazi cha Iburahim, nanywi kwenu mmchao Mwenyiezi Mngu, habari ya wokofu huu imeletwa kwetu swiswi. 27 Kwani wale waketio Jerusalem, pamoja na wakubwa wao, kwa kuwa hawakumjua, wala *hawakufahamu* sauti za manabii zisomwazo killa sabatu, walizitimiza kwa kumuhukumu. 28 Nao ijapokuwa hawakuona kwakwe sababu ya kumuua, wakamuomba Pilato kwamba auwawe. 29 Basi walipokwisha timiza mambo yote aliyoandikiwa, wakamshusha kumuondoa katika ule mti, wakamtia kaburini. 30 Illa Mwenyiezi Mngu akamfufua kumtoa kwa wafu: 31 nae alionekana siku nyingi ni wale waliopanda kwenda Jerusalem pamoja nae kutoka Galili, ambao ndio mashahidi wakwe mbele za wenyeji sasa. 32 Na swiswi twawaletea nyinywi habari njema ya ile ahadi waliyopawa mababa, 33 jinsi Mwenyiezi Mngu alivyoitimiza ileile kwa

watoto wetu kwa kumfufua Jesu; kama ilivyoandikwa katika zaburi ya pili, Wewe u mwanangu, mimi leo nimekuzaa. 34 Na katika *habari ile* ya kumfufua kumtoa kwa wafu, asiurudie uharibifu tena, anena hivi, Ntawapa nyinywi *baraka* za Daudi zilizo takatifu na uaminifu. 35 Kwa kuwa yuasema tena katika *zaburi* nyengine, Hutamtoa Mtakatifu wako awe kuharibika. 36 Kwani Daudi baada ya yeye kulitumikia shauri la Mwenyiezi Mngu katika kizazi chakwe, yeye alilala, wakaongezeka babaze, nae akawa kuharibika. 37 Illa yeye aliyefufuliwa ni Mwenyiezi Mngu hakuona uharibifu. 38 Basi jambo hili na lijulikane kwenu nyinywi ndugu zetu, ya kwamba, kwa mtu huyo mmehubiriwa msamaha wa dhambi: 39 tena kwa yeye killa aminiye amepawa haki katika mambo yale yote ambayo katika hayo sharia ya Musa haikuweza kumpa haki. 40 Basi tunzani, yasiwafikilie yale yaliyonenwa katika *vyuo vya manabii*:

41 Angaliani, enywi wenyi kudharau, kataajabuni, muangamie,

Kwa kuwa mimi natenda kazi katika siku zenu,
Kazi ambayo nyinywi hamtaiamini popote, ijapokuwa mtu mmoja kuwafunulia.

42 Walipokuwa wakitoka nde, wakaomba kwamba waambiwe tena maneno hayo sabatu ya pili. 43 Msikiti ulipofumukana Mayahudi wangi na waongofu watauwaa wangi wakaandamana na Paulo na Baranaba, ambao wakinena nao, wakawausia kwamba wadumu katika neema ya Mwenyiezi Mngu.

44 Sabatu ya pili walikutana kama mji mzima, illi kusikiza neno la Mwenyiezi Mngu. 45 Illa Mayahudi walipoona makutano walijawa ni wivu na kuyakanya maneno yale aliyoyasema Paulo, huku wakitukana. 46 Paulo na Baranaba wakanena kwa uthabiti, wakisema, Ilikuwa ni lazima kwamba neno la Mwenyiezi Mngu line-

nwe kwenu kwanza. Lakini kwa vile mlivyolisukumia mbali, na kuzihasibu nafusi zenu kwamba hamkusitabili uzima wa milele, angaliani, swiswi twageuka kuwalekea *watu wa* hizo Taifa. 47 Kwani ndivyo tulivyoagizwa ni Bwana, *akisema*,

Nimekuweka wewe uwe nuru za hizo Taifa,

Upate kuwa wokofu hata mwisho wa dunia.

48 *Watu wa* hizo Taifa waliposikia hayo, wakafurahi, na kulitukuza neno la Mwenyezi Mngu: na kadiri ya walioandikwa kwa uzima wa milele waliamini. 49 Neno la Bwana likatangaa katika nti ile yote. 50 Illa Mayahudi waliwafitinisha wale wanawake wa maana watauwaa na watu wakubwa wa mji, wakaanziliza adha juu ya Paulo na Baranaba, na kuwafukuza watoke katika mipaka yao. 51 Nao wakakukutia mbali mavumbi ya nyayo zao juu yao wakenda Ikonio. 52 Na wanafunzi walijawa ni furaha na Roho Mtakatifu.

14 IKAWA ndani ya Ikonio waliungia pamoja msi-
kiti wa Mayahudi, na kwa jinsi walivyonena hata ikawa kundi kubwa la Mayahudi na la Mayunani likaamini. 2 Illa Mayahudi wasiotii wakazitibua roho za *watu wa* hizo Taifa hata wakaaza mabaya juu ya ndugu. 3 Basi wakaketi kitambo kizima wakinena kwa uthabiti katika Bwana, ambae alikuwa akilishuhudia lile neno la neema yakwe, akijaalia ishara na vioja vifanywe kwa mikono yao. 4 Illa jamii ya watu wa mji iligawanyikana, hawa walikuwa kwa Mayahudi, hawa walikuwa kwa mitume. 5 Na *watu wa* hizo Taifa pamoja na Mayahudi na wakubwa wao walipotaka kuja juu yao kwa kasi, wapate kuwatenda maovu, na kuwapiga kwa mawe, 6 wao wakatambua, na kuikimbilia miji ya *nti ya* Lukaonia, ni Lusitera na Deribe, na pande hizo: 7 wakaihubiri ile habari njema huko.

8 Mji wa Lusitera palikuwa na mtu mmoja akiketi, amepooza maguu, ni kiwete tangu matumboni mwa

mamae, ambae hajakwenda popote. 9 Huyo alimsikiza Paulo, alipokuwa akinena: na *Paulo* akamng'azia mato, akiona ya kwamba yuna imani ya kupozwa, 10 akamwambia kwa sauti kubwa, Simama kwa maguu yako ujinyoshe. Mara akainuka upesi akenenda. 11 Yale makutano ya watu yalipoona aliyoyafanya Paulo, wakinua sauti zao wakisema kwa lugha ya Kilukaonia, Miungu wametushukia kwa mifano ya bin-Adamu. 12 Wakamwita Baranaba Zeu, na Paulo *wakamwita* Herime, kwa maana ndiye aliyekuwa mkubwa wa kunena. 13 Kuhani wa Zeu, ambae *hekalu lakwe* lilikuwa mbele ya mji, alileta ng'ombe waume na kata za maua malangoni, nae, pamoja na makutano, alitaka kuwatindia sadaka. 14 Ile mitume Baranaba na Paulo walipopata habari, wakayararua mavao yao, na kutoka mbio na kungia ndani ya mkutano, wakipiga ukelele na kusema, 15 Enywi kina bwana, kwani kufanya mambo haya? Swiswi naswi tu bin-Adamu, hali moja na nyinywi, naswi tumewahubiri habari njema, kwamba mgeuke na kuyaata mambo hayo ya ubatili mumlekee Mngu aliye hai, yeye aliyeumba mbingu na nti na bahari na vitu vyote vilivyo ndani yakwe: 16 ambae ameziwata taifa zote katika vizazi vilivyopita kwenenda katika ndia zao wenyewe. 17 Pamoja na haya hakuata nafusi yakwe kukosa kuwa na ushuhuda, kwa kuwa alifanya vyema, akiwapa mvua kutoka mbinguni, na nyakati za mavuno, akiwajazia tele vyakula na nderemo katika myoyo yenu. 18 Waliyazuia makutano kwa maneno haya kwa shida hata yasiwatindie sadaka.

19 Illa Mayahudi wakaja kutoka Antiokia na Ikonio: nao wakayageuza nia yale makutano, kisha wakampiga Paulo kwa mawe, wakamburuta kumtoa katika mji, wakidhani kwamba amekwisha kufa. 20 Wanafunzi waliposimama na kumzunguka, akaondoka, akangia ndani ya mji: na asubuhi yakwe akatoka akenda

pamoja na Baranaba hata Deribe. 21 Nao walipokwisha ihubiri ile habari njema mji ule, na kupata wanafunzi wangi, wakarejea Lusitera, kisha *wakenda* Ikonio, tena hata Antiokia, 22 wakithubutisha roho za wanafunzi, na kuwausia wakae katika ile imani, tena ya kwamba vyatupasa kwa ndia ya mateso mangi kungia katika ufaume wa Mwenyezi Mngu. 23 Nao walipokwisha wawekea wazee katika killa kanisa, na kuomba Mngu pamoja na kufunga, wakawatia kwa Bwana ambae wamekwisha muamini. 24 Wakapita katikati ya Pisi-dia, wakafikilia Pamfulia. 25 Nao walipokwisha hubiri lile neno katika Periga wakateremkia Atalia; 26 kuto-ka huko wakaabiri kwenda Antiokia, huko ndiko wali-koombewa neema ya Mngu kwa ile kazi waliyokwisha itimiza. 27 Nao walipokwisha fika wakaikutanisha ile kanisa, wakaweza mambo yote Mngu aliyoyafanya pamoja nao, na ya kwamba amewafungulia watu wa hizo Taifa mlango wa imani. 28 Wakaketi pamoja na wanafunzi muda mwingi.

15 WAKAWATEREMKIA watu waliotoka katika Uyahudi na kuwafunza wale ndugu, *wakiwambia*, Msi-potahiriwa sawasawa na dasituri za Musa hamwezi kuokoka. 2 Paulo na Baranaba walipokuwa na mashi-ndano na maulizo nao si haba, *wale ndugu* wakaamuru kwamba Paulo na Baranaba, na wengine myongoni mwao, wakwee kwenda Jerusalem kwa mitume na wazee kwa ajili ya swali hiyo. 3 Basi wakasafirishwa ni kanisa, wakapita katika *nti za Foinike* na Samaria, wakieleza uongofu wa watu wa hizo Taifa : wakawafur-
hisha furaha kubwa ndugu wote. 4 Walipofika Jerusa-
lem wakapokewa ni kanisa, na mitume na wazee, nao wakawahubiri mambo yote Mngu aliyoyafanya pamoja nao. 5 Illa wengine wa madhihabu ya Mafarisai walio-
amini wakasimama, na kusema, Ni lazima watahiriwe, na kuwausia ya kwamba waishike sharia ya Musa.

6 Wale mitume na wazee wakakutana pamoja kuliangalia neno hilo. 7 Baada ya maulizo mangi Petero akasinama, akawambia,

Ndugu zangu, nyinywi mwafahamu kwamba tangu siku za kwanza Mwenyiezi Mngu alitaua kwenu, ya kwamba, watu wa hizo Taifa wasikize kwa kanwa langu neno la ile habari njema, na kuamini. 8 Nae Mwenyiezi Mngu, ajuae myoyo, akawashuhudia, akiwapa Roho Mtakatifu, vivile kama *alivyotupa* swiswi: 9 asifanye tafauti ya swiswi na wao, akiwatakasa myoyo yao kwa imani. 10 Basi sasa kwani kumuonda Mwenyiezi Mngu, na kutia kongwa katika shingo za wanafunzi, ambalo babu zetu na swiswi tulishindwa ni kulitukua? 11 Lakini twaamini ya kwamba tutaokoka kwa neema ya Jesu Masihi vivile kama wao.

12 Basi mkutano wote ulinyamaa kimya; wakawa-sikiza Baranaba na Paulo wakiwafunulia zile ishara na vioja ambavyo Mwenyiezi Mngu alivifanya katika hizo Taifa kwa wao. 13 Baadae, walipokwisha kunena, Jakubu akajibu akanena,

Ndugu zangu, nisikizani mimi: 14 Sumeon ametu-funulia jinsi Mwenyiezi Mngu hapo kwanza alivyowa-angalia watu wa hizo Taifa, apate twaa watu kwa jina lakwe katika wao. 15 Maneno ya manabii nayo yafanana na hayo: kama yalivyoandikwa,

16 Baada ya mambo haya ntaregea,

Nami ntaijenga tena nyumba ya Daudi iliyoanguka:
Na ugofu wakwe, taijenga tena.

Nami ntaisimamisha:

17 Kwamba baki ya wana-Adamu nao wapate kumtafuta Bwana,

Na watu wa hizo Taifa wote, ambao jina langu limetajwa juu yao,

18 Asema Bwana, afanyae mambo hayo kujulikana tangu mwanzo wa ulimwengu.

19 Kwa sababu ya hayo mimi naamua hivi, kwamba tusiwasumbue wale watokao katika hizo Taifa wageukao na kumlekea Mngu : 20 lakini tuwandikie kwamba wajiepushe na mambo ya sanamu ambayo ni najisi, na uzinifu, na nyama zilizosongolewa, na damu. 21 Kwani tangu vizazi vya kale Musa anao wale wahubirio mambo yakwe katika killa mji, husomwa kulla sabatu ndani ya misikiti.

22 Ndipo mitume na wazee pamoja na kanisa nzima wakaona vyema kuwataua watu myongoni mwao na kuwapeleka Antiokia pamoja na Paulo na Baranaba : *nao ni hawa*, Juda aliyekuwa na jina la pili Barasaba, na Sila, ni watu wakubwa katika wale ndugu : 23 *nao wakaandika hivi, na kupeleka* katika mikono yao, Mitume na ndugu wazee, *waraka wetu huu uwafikilie* ndugu zetu walio wa hizo Taifa katika Antiokia na Suriata na Kilikia, Salamu : 24 Kwa kuwa tumesikia ya kwamba watu wengine waliotoka kwetu wamewasumbua kwa maneno yao, na kuwapindua roho zenu ; ambao swiswi hatukuwaagiza ; 25 swiswi tumeona vyema, tukiwa tumepatana kwa moyo mmoja, kutaau watu na kuwaleta kwenu pamoja na wapenzi wetu Baranaba na Paulo, 26 *ambao ni* watu waliokhatirisha maisha yao kwa ajili ya jina la Bwana wetu Jesu Masihi. 27 Basi tumewatuma Juda na Sila, ambao wao wenyewe watawambia maneno yayo hayo kwa makanwa yao. 28 Kwani Roho Mtakatifu aliona vyema na swiswi ni vivyo, tusi watweke mzigo ulio zaidi ya mambo ambayo ni lazima : 29 *nayo ni haya*, kwamba mjiiepushe na vitu vilivyowekwa viwe sadaka za sanamu, na damu, na nyama zilizosongolewa, na uzinifu ; mkijilinda na mambo hayo mtafanya vyema. Wa salamu.

30 Basi wao walipopawa rukhusa, wakateremkia Antiokia : nao wakisha ikutanisha jamii yote, wakawapa ule waraka. 31 Nao walipokwisha usoma, wakafurahi

kwa ajili ya ile faraji. 32 Juda na Sila, vile walivyo-kuwa ni manabii, wakawausia ndugu kwa maneno mangi, na kuwathubutisha. 33 Nao wakisha keti kuko kitambo, wakapawa rukhusa kwa amani *watoke* kwa wale ndugu *warejee* kwa wale waliowatuma. 35 Paulo na Baranaba wakaketi kuko Antiokia, wakifunza na kulihubiri lile neno la Bwana, pamoja na wengine wangi.

36 Baada ya siku kadhawakadha, Paulo akamwambia Baranaba, Haya, turejee sasa tukawaangalie hao ndugu katika killa mji tulipohubiri neno la Bwana, wa hali gani. 37 Baranaba akapendelea kumtukua Johana nae pamoja nao, nae jina la pili akiitwa Mariko. 38 Illa Paulo hakuona vyema kumtukua huyo aliyewaata hapo Pamfulia, asende nao katika ile kazi. 39 Ikawa ni matukizo makubwa, hata wakaepukana yeye na mwenziwe, Baranaba akamtukua Mariko pamoja nae akabiri kwenda Kuporo; 40 Paulo akamtaua Sila, akatoka, mwenyi kuombewa neema ya Bwana ni wale ndugu. 41 Nae akapita katika Suriata na Kilikia akizithubutisha hizo kanisa.

16 KISHA akafikilia Deribe na Lusitera: napo, angalia, palikuwa na mwanafunzi mmoja jina lakwe akiitwa Timotheo, mwana wa mwanamke wa Kiyahudi aliye-aminini; illa babae alikuwa Yunani. 2 Huyo alishuhudiwa kuwa ni mwema ni wale ndugu walioketi Lusitera na Ikonio. 3 Paulo alimtaka huyo atoke kwenda pamoja nae; nae akamtwaa na kumtahiri kwa ajili ya wale Mayahudi waliokuwa pande hizo: kwani walijua wote kwamba babae alikuwa Yunani. 4 Basi walipokuwa wakizunguka-zunguka katika miji, waliwatolea na kuwapa zile amri zilizowekwa ni Mitume na wazee waliokuwa Jerusalem, wazitunze. 5 Basi hizo kanisa zilitiwa nguvu katika ile imani, tena ikawa ni kuongeseka hisabu yao killa siku.

6 Wakapita katika nti ya Ferugia na Galatia, kwa maana walikatazwa ni Roho Mtakatifu kuhubiri lile neno katika nti ya Asia: 7 basi walipofika kukabili Musia, wakajaribu kwenda na kungia Bithunia; Roho ya Jesu asiwape rukhusa; 8 wakapita Musia, wakateremkia Teroa. 9 Paulo akatokewa ni maono usiku; *alimuona* mtu wa Umakedonia, amesimama, akimsihi, na kumwambia, Vuka, uje Umakedonia, utusaidie swiswi. 10 Basi alipokwisha yaona yale maono, mara tukataka kutoka kwenda Umakedonia, kwa kuwa tulihakikisha ya kwamba Mngu ametuita swiswi kuwahubiri ile habari njema.

11 Basi tulitweka kutoka Teroa, tukafikilia Samotherake kwa tanga moja, siku ya pili *tukafikilia* Neapoli; 12 kutoka hapo *tukafikilia* Filipi, ambao ni mji wa Umakedonia, ni mji wa mbele katika nti ile, pahali walipotamia *Warumi*: naswi tulikuwa ndani ya mji huu, tukiketi siku kadhawakadha. 13 Siku ya sabatu tukatoka tukenda nde ya lango, kando ya mto, ambapo, tulidhani, pana pahali pa kusali; naswi tukaketi hapo na kusema na wale wanawake waliokutana pamoja. 14 Mwanamke mmoja jina lakwe akiitwa Ludia, mfanya biashara ya rangi ya kiforosadi, wa mji wa Thuatera, aliyekuwa akimuabudu Mwenyiezi Mngu, alitusikiza; ambae moyo wakwe ukafunuliwa ni Bwana, illi ayatunze maneno yale yaliyonenwa ni Paulo. 15 Nae alipokwisha baputizwa, pamoja na watu wa nyumbani kwakwe, akatusihi, akisema, Kwamba mmeniona mimi kuwa ni muaminifu kwa Bwana, ngiani nyumbani kwangu, mkaketi. Nae akatusharutiza.

16 Ikawa, tulipokuwa tukipaendea pahali pale pa kusali, kijakazi kimoja aliyekuwa na pepo wa mburuga akatujia, ambae aliwapatia bwana zakwe faida nyingi kwa kutezamia. 17 Alimuandama Paulo na swiswi, akapiga ukelele, akisema, Watu hawa ni watumishi wa

Mwenyiezi Mngu Aliye-juu-sana, nao wawahubiri nyinywi ndia ya wokofu. 18 Akafanya hayo kwa siku nyingi. Illa Paulo akasikitika, akageuka na kumlekea, akamwambia yule pepo, Nakuamuru, kwa jina la Jesu Masihi umtoke. Nae akamtoka kwa saa ile.

19 Bwana zakwe walipoona ya kwamba tamaa ya faida yao imewaondokea, wakawashika Paulo na Sila, wakawaburuta wakenda nao sokoni, mbele ya mahakimu, 20 nao wakisha waleta kwa maamiri, wakasema, Watu hawa, nao ni Mayahudi, wauharibu-haribu sana mji wetu, 21 na kutufunulia dasituri ambazo si halali kwetu swiswi kuzipokea wala kuzifuata, kwa kuwa swiswi ni Warumi. 22 Mkutano wote ukainuka pamoja, ukawendea, maamiri wakawavua mavao yao kwa kuyararua, na kuamuru wapigwe kwa bakora. 23 Nao walipokwisha wapiga mapigo makuu, wakawatupa gerezani, wakimuusia mkubwa wa gereza kwamba awalinde sana: 24 yeye nae akisha pata amri kama hiyo, akawatupa katika chumba cha ndani sana, kisha akawafunga maguu yao katika mkatale. 25 Na kama nusu ya usiku Paulo na Sila walikuwa wakiomba Mngu na kumuimbia nyimbo za kumsifu, na wafungwa *wengine* walikuwa wakiwasikiza; 26 mara ghafula pakawa mtetemo mkubwa wa nti, hata misingi ya gereza ilitukuswa; mara milango yote ikafunguka; na vifungo vya *wafungwa* wote vilifunguka. 27 Mkubwa wa gereza alipoamka kutoka usingizini akaona milango ya gereza i wazi, akafuta upanga, akataka kujiua, akidhani ya kwamba wafungwa wamekimbia. 28 Illa Paulo akapiga ukelele kwa sauti kuu, akisema, Usijifanyie neno baya, kwani swiswi tupo hapa sote. 29 Akataka taa *ziletwe*, akarukia ndani, nae akitetema kwa hofu, akaanguka nti mbele ya Paulo na Sila, kisha akawaleta nde, 30 akasema, Bwana zangu, yanipasa nifanye neno gani nipate okoka? 31 Wakamwambia,

Amini kwakwe Bwana Jesu, nawe utaokoka pamoja na nyumba yako. 32 Nao wakamhubiri neno la Bwana, yeye pamoja na wote walio nyumbani kwakwe. 33 Saa ileile ya usiku akawatukua akawaosha mapigo yao; kisha akabaputizwa palepale yeye na watu wakwe wote. 34 Akawakweza juu hata ndani ya nyumba yakwe, akawaandikia chakula, akafurahi sana, yeye na wote wa nyumbani kwakwe, akisha amini kwa Mwenyezi Mngu.

35 Kulipopambauka, maamiri wakawatuma wale wenyi-kupiga, wakiwambia, Wafungueni watu hao, muwaate wende zao. 36 Mkubwa wa gereza akatukua maneno hayo kwa Paulo, *akimwambia*, Maamiri wametuma watu illi mfunguliwe: basi sasa tokani nde mwende zenu kwa amani. 37 Paulo akawambia, Wametupiga mbele za watu wote, naswi hatukuhukumiwa kuwa na kosa, naswi tu watu Warumi, kisha wametutupa kifungoni; sasa, ati, wataka kututoa nde kwa siri? la, sivyo, lakini na waje wenyewe watutoe nde. 38 Wale wenyi-kupiga wakatukua maneno hayo wakawapelekea hao maamiri: nao wakacha waliposikia ya kwamba ni Warumi hao; 39 basi wakaja wakawasihi; nao walipokwisha watoa nde, wakawataka watoke katika mji. 40 Nao wakatoka gerezani wakangia *nyumbani* kwa Ludia: wakisha onana na wale ndugu, wakawatuza myoyo, kisha wakenda zao.

17 WAKISHA pita Amfipoli na Apolonia, wakafikilia Thesalonike, ambapo palikuwa na msikiti wa Mayahudi: 2 Paulo, kama dasituri yakwe ilivyokuwa, akawangilia kwao, na kwa siku tatu za sabatu akahujiana nao katika maandiko, 3 akafunua na kuonyesha, ya kwamba ilimpasa Masihi kuteswa, na kufufuka tena kutoka kwa wafu; tena ya kwamba Jesu huyu, ambae, *alisema*, Nawahubiri nyinywi *habari zakwe*, ndiye Masihi. 4 Wengine myongoni mwao wakageuzwa nia, nao wakashikamana na Paulo na Sila; na wa Mayuna-

ni watauwaa mkutano mkubwa, na wa wanawake wenyi vyeye watu si haba. 5 Illa wale Mayahudi wakajawa ni wivu, na kujivutia kwao watu kadhawakadha waovu, watu dhaifu, nao wakikutanisha mkutano, wakafanya ghasia mjini: wakaiendea nyumba ya Jason, wakiwatafuta kuwaleta nde na kuwatia mikononi mwa watu. 6 Walipowakosa wao, wakamkokota yule Jason na wengine katika wale ndugu, mbele ya wakubwa wa mji, wakipiga kelele, na kusema, Watu hawa waliopindua dunia wamekuja hata hapa; 7 na Jason amewakaribisha: nao hawa wote watenda yapingamanayo na amri za Kaisari, wasema kwamba pana mfaume mwingine, *aitwae* Jesu. 8 Wakaufazaisha mkutano pamoja na wakubwa wa mji waliposikia mambo hayo. 9 Nao wakisha kuwadhamini Jason na wenziwe, wakawata wende zao.

10 Mara wale ndugu wakawapeleka Paulo na Sila kwa usiku, wende zao hata Beroia: nao walipokwisha fika huko, wakangia ndani ya msikiti wa Mayahudi. 11 Watu hao walikuwa na akili zaidi ya wale waliokuwa Thesalonike, kwa maana, walilitakabali lile neno kwa kuhudhurisha myoyo sana, wakitafuta-tafuta katika maandiko killa siku *wapate kuona* kwamba mambo hayo ndivyo yalivyo *au si*vyo. 12 Basi wangi myongoni mwao waliamini; na wanawake wa Kiyunani wenyi maana, na watu waume si wachache. 13 Mayahudi wa Thesalonike walipopata habari ya kwamba neno la Mwenyezi Mngu limehubiriwa ni Paulo katika Beroia, wakenda kuko wakiyatibua na kuyafazaisha yale makutano. 14 Ndipo hapo wale ndugu mara wakampeleka Paulo ende hata pwani: Sila na Timotheo wakasalia papo. 15 Wale waliokwenda na Paulo wakamtukua hata Athene: nao wakisha pokea maagizo kwakwe wawapelekee Sila na Timotheo ya kwamba wamuandamie kwa upesi, wakenda zao.

16 Paulo alipokuwa akiwangojea ndani ya Athene, alipouona ule mji jinsi ulivyojaa sanamu, yalimtukiza roho yakwe kwa ndani. 17 Basi ikawa yeye kuhujiana na wale Mayahudi na watu watauwaa ndani ya msikiti; na wale wakutanao nae sokoni killa siku. 18 Na wengine myongoni mwao mafilosofu, ni wa Epikureo, na wa Sitoiko, wakamkuta. Wengine wakasema, Mpuuzi huyu ataka sema nini? wengine *wakasema*, Adhaniwa kuwa ni mwenyi kuleta habari ya waungu wageni: kwa sababu alikuwa akihubiri *habari njema za Jesu* na kufufuliwa. 19 Wakamshika, wakamleta hata Areopago, wakamuuliza, Jee, mafunzo haya mapya uyafunzayo wewe, twaweza kuyajua n nini maana yakwe? 20 Kwani wewe umeleta mambo mapya tusiyoyajua, na kuyatia masikioni mwetu: basi twataka kujua n nini maana yakwe mambo haya. 21 (Watu wa Athene wote na wageni wao walioketi kuko pia, hawana nafasi kwa jambo liwalo lote illa kutoa habari na kusikiza habari ya jambo jipya.) 22 Paulo akasimama katikati ya Areopago, akasema,

Enywi watu wa Athene, katika mambo haya yote naona ya kwamba nyinywi mu watu wa kuyatafakari mambo ya dini mno. 23 Kwani nilipokuwa nikipita *ndiani* na kuyapeleleza mambo ya ibada yenu, naliona madhabahu yaliyotiwa anwani hii, KWA YULE MNGU ASIYEJULIKANA. Basi mimi nawafunulia kile ambacho nyinywi mwakiabudu kwa kutokujua kwenu. 24 Yeye Mngu mwenyi kumba ulimwengu na vitu vyote vilivyo ndani yakwe, Bwana wa mbingu na nti, haketi ndani ya mahekalu yaliyojengwa kwa mikono; 25 wala hatumikiwi ni mikono ya bin-Adamu, kama ni muhitaji wa kitu chochote, *kwa kuwa* ni yeye awapae wote ubai, na pumzi, na vitu vyote: 26 nae alifanya killa taifa ya bin-Adamu kutoka katika mmoja, waketi juu ya uso wa dunia yote, amekwisha wakadiria nyakati

zao alizotangulia kuziamuru, na mipaka ya makazi yao: 27 wamtafute Mwenyiezi Mngu na ingawa ni kumtafuta kwa kupapasa na kumpata, na angawa ha mbali na kulla mtu katika myongoni mwetu: 28 kwani twaishi, tena twenenda, tena tuna uhai wetu ndani yakwe yeye; kama mtu wenu mwenyi kutunga shairi alivyosema, Kwani swiswi sote tu uzao wakwe. 29 Basi ikiwa swiswi tu uzao wa Mwenyiezi Mngu, hakutupasi kudhani ya kwamba Uungu ni mfano wa dhahabu au fedha au jiwe, vilivyochorwa ni usitadi au busara ya bin-Adamu. 30 Basi zamani hizo za kuto-kujua Mngu akazifumbia jito; illa sasa amewaamuru watu wote killa pahali walipo kwamba watubie: 31 kwa kuwa ameweka siku ambayo *katika siku hiyo* atawahukumu walimwengu katika haki kwa mtu huyo aliyemweka, nae amewapa watu wote uthabiti kwa kumfufua yeye na kumtoa kwa wafu.

32 Waliposikia habari ya kufufuliwa kwa wafu, hawa wakafanya dhihaka; na hawa wakasema, Tutakusikiza tena katika jambo hili. 33 Ndipo hapo Paulo akatoka katikati yao akenda. 34 Watu wengine wakaambatana nae, wakaamini: katika wale alikuwamo Dionusio Muareopago, na mwanamke jina lakwe akiitwa Damari, na wengine pamoja nao.

18 BAADA ya mambo hayo *Paulo* akatoka Athene akafikilia Korintho. 2 Hapo akampata Yahudi mmoja jina lakwe akiitwa Akula, ni mzalia wa Ponto ambae alitoka nti ya Italian hivi karibu, na mkewe aitwae Pilisila pamoja nae, kwa sababu Kilaudio alikuwa amewaamuru Mayahudi wote watoke katika mji wa Rumi: nae akawafikilia wao; 3 na kwa sababu alikuwa ni mtu wa amali moja na wao, akaketi nao, wakafanya kazi pamoja, kwani amali yao walikuwa ni mafundi wa kushona mahema. 4 Akahuji killa sabatu msikitini, akashika kuwageuza nia Mayahudi na Mayunani.

5 Sila na Timotheo walipofika kutoka Umakedonia, Paulo lilimsonga sana lile neno, akishuhudia kwa Mayahudi ya kwamba Jesu ndiye Masihi. 6 Nao walipopingamana nae, na kumtukana Mngu, aliyakukuta mavao yakwe, na kuwambia, Damu yenu na iwe juu ya vitwa vyenu wenyewe; mimi ni safi; mwanzo wa sasa nawendea watu wa hizo Taifa. 7 Akaondoka hapo akangia nyumba ya mtu mmoja jina lakwe akiitwa Tito Jusito, ni mtu aliyekuwa akimuabudu Mwenyiezi Mngu, ambae nyumba yakwe ilishikamana na ule msikiti. 8 Kirisipo nae, imamu wa msikiti, aliamini kwakwe Bwana pamoja na nyumba yakwe yote, tena wangi wa wale Wakorintho wakisikia wakaamini, waka-baputizwa. 9 Bwana akasema na Paulo katika maono *wakati wa usiku, akamwambia, Usiche, nena, sinyamae,* 10 kwa kuwa mimi ni pamoja nawe, wala hapana mtu atakaekufikilia wala kukutenda maovu: kwa kuwa nina watu wangi ndani ya mji huu. 11 Akaketi kuko muda wa mwaka mmoja na myezi sita, akifunza neno la Mwenyiezi Mngu kati yao.

12 Wakati huo Galio alipokuwa liwali wa Akhaia, Mayahudi wakamrukia Paulo kwa nia moja, wakamleta mbele ya kiti-cha-hukumu, wakisema, 13 Mtu huyo huwageuza watu nia zao illi wamuabudu Mwenyiezi Mngu kwa ndia isiyokuwa halali. 14 Paulo alipotaka kufunua kanwa lakwe, Galio akawambia wale Mayahudi, Neno hili kwamba lilikuwa ni neno la udhalimu au la utukutu uovu, enywi Mayahudi, ningekuwa na sababu ya kuwasikiza: 15 illa yakiwa ni masiala katika maneno, na majina, na sharia yenu, mtayaangalia nyinywi wenyewe, mimi sitaki kuwa mwamzi wa mambo hayo. 16 Akawafukuza waondoke mbele ya kiti-cha-hukumu. 17 Nao wote wakamshika Sosithene imamu wa msikiti, wakampiga mbele ya kiti-cha-hukumu, Galio asiyaone mambo hayo kuwa ni makubwa.

18 Baada ya hayo Paulo akisha keti siku nyingi akaagana nao wale ndugu, akaabiri kutoka huko kwenda nti ya Suriata, na Pilisila na Akula *wakenda* pamoja nae, alipokwisha nyoa kitwa chakwe katika Kenkerea: kwa maana alikuwa na nadhiri. 19 Waka-fika Efeso, akawaata huko: illa yeye mwenyewe akangia ndani ya msikiti na kuhujiana na Mayahudi. 20 Walipomtaka akae zaidi hakukubali; 21 lakini aliagana nao, akawambia, Ntawarejelea tena Mngu akinijaalia, akaabiri kutoka Efeso. 22 Nae alipokwisha shuka Kaisaria, akakwea akawapa salamu watu wa Kanisa, kisha akateremkia Antiokia. 23 Akaketi kuko siku kadhawakadha, akaondoka, akapita kati ya nti ya Galatia na Ferugia, mji baada ya mji, akiwatia nguvu wale wanafunzi wote.

24 Yahudi mmoja jina lakwe akiitwa Apolo, ni mzalia wa Isikandëria, mtu wa ilimu, akafikilia Efeso; nae alikuwa akiyajua mno yale maandiko. 25 Mtu huyo alikuwa amekwisha funzwa ndia ya Bwana; na kwa maana roho yakwe ilikuwa ikimwaka, akinena na kufunza hakika-hakika habari zile za Jesu, illa alikuwa akijua ubaputizi wa Johana tuu: 26 akaanza kunena ndani ya msikiti kwa uthabiti. Pilisila na Akula walipomsikia, wakamtukua kwao, wakamfunulia zaidi ndia ya Mwenyiezi Mngu hakika-hakika. 27 Nae alipotaka kuvuka na kungia Akhaia, wale ndugu waka-zidi kumhimiza, wakawaandikia ndugu zao ya kwamba wamtakabali: nae alipokwisha wafikilia akawasaidia sana wale waliokwisha amini kwa ndia ya neema: 28 kwani aliwashinda Mayahudi kabisa mbele za watu, akaonyesha kwa ndia ya maandiko ya kwamba Jesu ni Masihi.

19 WAKATI Apolo alipokuwa Korintho, Paulo akisha pita katika nti upande wa juu akafikilia Efeso; huko alipata wanafunzi kadhawakadha: 2 akawauliza, Jee,

mlipokea Roho Mtakatifu mlipoamini? nao wakamjibu, La, hata kusikia ya kwamba Roho Mtakatifu *amekuja hatukusikia*. 3 Akawauliza, Mlibaputizwa basi kwa ajili ya nini? wale wakamjibu, *Tulibaputizwa* kwa ubaputizi wa Johana. 4 Paulo akawambia, Johana alibaputizi kwa ubaputizi uvutao toba, akiwambia wenyeji kwamba waamini kwakwe yule atakaekuja nyuma yakwe, nae ni Jesu. 5 Nao waliposikia hayo wakabaputizwa katika jina la Bwana Jesu. 6 Na Paulo alipokwisha waweka mikono yakwe juu yao, Roho Mtakatifu akawajilia juu yao; wakanena kwa ndimi mbalimbali, na kukhutubu. 7 Jimla yao ilikuwa kama watu waume kumi na wawili.

8 Akangia ndani ya msikiti, akanena kwa uthabiti muda wa myezi mitatu, akihuji na kuusia katika mambo yaliyolekea ufaume wa Mngu. 9 Illa wengine wali-jikaza na kukataa kutii, na kuinena ile Ndia kwa uovu katika mkutano, akaondoka na kuwaata, akawatenga wanafunzi, akihuji killa siku katika darasa ya mtu mmoja jina lakwe akiitwa Turano. 10 Mambo hayo yakendelea muda wa myaka miwili; hata ikawa kwamba wote walioketi Asia wakalisikia neno la Bwana, Mayahudi na Mayunani. 11 Mwenyiezi Mngu akafanya kwa mikono ya Paulo miujiza iliyotengeka: 12 hata wagonjwa waliletewa mandili au vilesi vili-vyotoka katika muwili wakwe, na magonjwa yao yakawaondokea, na pepo wachafu waliwatoka. 13 Mayahudi wengine wenyi kuzunguka-zunguka, wa-apishaji, wakashika kutaja jina la Bwana Jesu juu ya wale waliopagawa ni pepo wachafu, wakisema, Nawaapisha kwa Jesu huyo ahubiriwae ni Paulo. 14 Walikuwako watu sabaa wana wa Yahudi mmoja jina lakwe akiitwa Sikeva, kuhani mkuu, waliokuwa waki-fanya hivyo. 15 Yule pepo mchafu akawajibu, akawa-mbia, Jesu namjua, na Paulo namtambua; illa nyinywi

mu nani? 16 Na mtu huyo aliyepagawa ni pepo akawarukia juu yao, akawazidi nguvu wote wawili na kuwashinda, hata wakakimbia kutoka katika nyumba ile hali wa tupu na kupata majaraha. 17 Jambo hilo likajulikana kwa Mayahudi wote, na Mayunani, walio Efeso, wakangiwa ni hofu wote, na jina la Bwana Jesu likatukuzwa. 18 Tena wangi wa wale walioamini wakaja wakiviungama na kuvidhihirisha vitendo vyao. 19 Wengine, nao si wachache, myongoni mwa wale waliokuwa wakitumia mambo ya uganga, wakavikusanya vyo vyao pamoja, wakavipiga moto mbele za wote: kisha wakafanya hisabu ya thamani yakwe, ikapata kama fedha hamsini alifu. 20 Ni hivyo neno la Bwana lilivyokua kwa nguvu na kushinda.

21 Baada ya mambo hayo kwisha, Paulo aliazimia katika roho kwenda Jerusalem, kwanza apite katika Umakedonia na Akhaia, akisema, Nikisha kwenda huko *Jerusalem* yanipasa kuuona *mji wa Rumi*. 22 Akisha watuma wawili myongoni mwa wale waliomtumikia wende Umakedonia, nao ni Timotheo na Erasito, yeye mwenyewe akaketi katika *Asia* kitambo.

23 Siku hizo kulikuwa na fazaa si haba katika mambo ya Ndia. 24 Kwani mtu mmoja jina lakwe akiitwa Demeterio, mfuzi wa fedha, aliyekuwa akifanya vihekalu vya Aritemi vya fedha, akiwaletea wafuzi amali nyingi; 25 ambao aliwakutanisha pamoja na wengine wenyi kazi kama ile, akiwambia, Bwana zangu, nyinywi mwatambua ya kwamba twapata utajiri kwa amali hii. 26 Nanywi mwaona, tena mwasikia, ya kwamba, si hapa katika Efeso tuu, lakini hata katika *Asia* yote, huyo Paulo amewausia na kuwageuza nia watu wangi, akiwambia kwamba, wale *waungu* waliofanywa kwa mikono si waungu kitu: 27 si kwamba hii amali yetu ina khatari ya kushikiwa kinyume tuu; lakini na ile hekalu ya mngu mke mkuu, huyu Aritemi, kuhasibi-

wa kuwa si kitu, hata ikawa kushushwa yeye katika utukufu wakwe, ambae huabudiwa ni wa Asia wote na wali-mwengu pia. 28 Waliposikia, wakajawa ni ghadhabu, wakapiga kelele, wakisema, Aritemi wa Waefeso ni mkuu. 29 Mji ukajawa ni ghasia: wakenda mbio na kungia ndani ya nyumba ya matezo kwa nia moja, wakisha washika Gaio na Arisitariko, watu wa Umake-donia, wenyi kusafiri pamoja na Paulo. 30 Paulo nae alipotaka kungia ndani kwenyi ule mkutano, hao wana-funzi hawakumuata kungia. 31 Na watu wengine wa Asia wenyi amri, waliokuwa rafiki zakwe, wakatuma watu kwakwe, na kumsihi kutotoka nafusi yakwe kwenda nyumba ya matezo. 32 Basi wengine wakalilia hili wengine wakalilia hili: kwani baraza ilikuwa imengia matata; ungi wao wasijue ni maana gani waliyokutania pamoja. 33 Wakamtaua Alekisandro katika mkutano, Mayahudi wakamweka mbele za watu. Alekisandro akawapungia mkono, nae alitaka kuwajibu wale watu. 34 Illa walipojua ya kwamba ni Yahudi yeye, wote kwa sauti moja, kwa muda wapata kama saa mbili, wakapiga kelele, wakisema, Aritemi wa Waefeso ni mkuu. 35 Karani wa mji akautuza ule mkutano, akawambia, Enywi waume wa Efeso, ni bin-Adamu yupi asiyejua ya kwamba mji wa Efeso ndio wenyi kuitunza hekalu ya Aritemi mkuu, na kitu kile kilichoanguka kutoka mbinguni? 36 Basi yakiwa mambo hayo hayawezi kukanushwa, imewapasa nyinywi kutulia wala kutofanya neno la harakaharaka. 37 Kwani mmewaleta watu hawa huku ambao si wevi wa vitu vya hekalu, wala si watukanaji wa mngu wetu mke. 38 Basi huyo Demeterio na wale mafundi walio pamoja nae, wakiwa na neno juu ya mtu awae yote, siku za Koti ziko, na maliwali wako: na washitakiane. 39 Mkitafuta neno lolote katika mambo mengine, litaelezwa katika baraza iliyo ya halali. 40 Kwani

naswi tuna khatari ya kushitakiwa kwa ajili ya matata haya ya leo, yasiyokuwa na maana; kwa ajili ya hayo hatutaweza kusema sababu ya mkutano huu. 41 Akisha sema hayo akavunda baraza.

20 BAADA ya kishindo hicho kukoma, Paulo akatuma kuwaita wale wanafunzi, akawatia nguvu, akaagana nao, akenda zakwe apate ngia Umakedonia. 2 Nae alipopita katika pande hizo na kuwapa msaada kwa mausio makubwa, akafikilia Uyunani. 3 Basi alipopata myezi mitatu kuko, na Mayahudi wakamfanyia vitimvi, alipotaka kuabiri kwenda nti ya Suriata, akakusudia kurejea kwa ndia ya Umakedonia. 4 Na watu hawa ndio waliokwenda pamoja nae hata Asia, Sopatiro mtu wa Beroia mwana wa Puro; na wa Thesalonike, Arisitariko na Sekundo; na Gaio wa Deribe, na Timotheo; na wa Asia, Tukhiko na Terofimo. 5 Illa hao walikuwa wamekwisha tangulia, nao walikuwa wakitungojea Teroa. 6 Naswi tukaabiri kutoka Filipi baada ya siku za mikate isiyotiwa tatu, tukawafikilia wale hapo Teroa kwa siku ya tano; naswi tukaketi kuko siku sabaa.

7 Siku ya kwanza ya ijumaa, tulipokuwa tumekutana pamoja kwa kuuvunda mkate, Paulo aliwahubiri, alikuwa ameazimia kwenda zakwe siku ya pili; akendelea maneno yakwe hata usiku wa manane. 8 Taa nyingi zilikuwako ndani ya ghorofa tulipokuwa tumekutana pamoja. 9 Mtu mmoja hirimu jina lakwe akiitwa Eutukho, alikuwa ameketi katika dirisha, amejawa ni usingizi sana; Paulo akiendelea zaidi kuhubiri kwakwe, yule hirimu akazidiwa ni usingizi wakwe akaanguka kutoka ghorofa ya tatu hata nti, akiinuliwa amekufa. 10 Paulo akashuka, akamuangukia juu yakwe, na kumpiga pambaja, na kusema, Msifanye ghasia, kwani uhai wakwe ukalimo ndani yakwe. 11 Kisha akikwea juu tena na kuuvunda ule mkate, na kula, na kunena nao

muda mwingi, hata kulipopambauka, ndipo akenda zakwe. 12 Wakamleta yule kijana ali mzima, wakafarijika sana.

13 Illa swiswi tulitangulia kwenda marikabuni tukaabiri kwenda Aso, kusudi yetu kumpakia Paulo huko: kwani ndivyo alivyoagiza mwenyewe akitaka kupita kwa maguu. 14 Alipotufikilia Aso tukampakia kisha tukafikilia Mitulene. 15 Tukaabiri kutoka huko, siku ya pili tukafikilia mkabala wa Kio: siku ya tatu tukawasili Samo, siku ya-ne tukafikilia Mileto. 16 Kwani Paulo alikusudia kuabiri kwa kupita Efeso, illi asipishe majira katika Asia; kwani alikuwa na haraka apate ngawa kuwako ndani ya Jerusalem kwa siku ya Pentekosito.

17 Akatuma watu kutoka Mileto kwenda Efeso, akaweta wazee wa kanisa waje kwakwe. 18 Basi walipomfikilia, akawambia,

Nyinywi wenyewe mwajua, tangu siku ile nilipoanza kukanyaga nti hii ya Asia, ni kwa jinsi gani nilivyoketi nanywi majira hayo yote; 19 nikimtumikia Bwana kwa unyenyekevu wote wa moyo, na matozi, na taabu zile zilizonipata kwa kunivizhia kwao Mayahudi: 20 jinsi nisivyosita katika kuwahubiri neno lolote lenyi kuwafaa, nikiwafunza mbele za watu, tena nyumba baada ya nyumba, 21 nikiwaonya Mayahudi na Mayunani kutubia kwa Mwenyiezi Mngu, na kuamini kwakwe Bwana wetu Jesu Masihi. 22 Na sasa angaliani, mimi nenda zangu Jerusalem, ni hali ya kufungwa roho yangu, nisiyajue mambo yale yatakayonipata huko: 23 asipokuwa yeye Roho Mtakatifu hunishuhudia katika killa mji, akanambia ya kwamba vifungo na taabu vyaningojea. 24 Lakini sitii hisabu ya uhai wangu kuwa ni kitu kwangu mimi, illi nipate kutimiliza maisha yangu, na utumishi huo niliopokea kwa Bwana Jesu; nipate shuhudia ile habari njema ya neema ya

Mwenyiezi Mngu. 25 Na sasa angaliani, najua ya kwamba nyinywi nyote ambao nimezungukazunguka kati yenu, na kuhubiri ufaume, hamtaniona tena uso wangu. 26 Ndipo kuwashuhudia nyinywi hivi leo, ya kwamba mimi ni safi katika damu za watu wote. 27 Kwani sikusita katika kuwahubiri nyinywi mapenzi yote ya Mwenyiezi Mngu. 28 Zilindeni nafusi zenu, *mkalilinde* na kundi lote, ambalo Roho Mtakatifu amewafanya nyinywi kuwa waangalizi ndani yakwe, mpate ilisha kanisa ya Mwenyiezi Mngu, ambayo ameinunulia nafusi yakwe, iwe yakwe, kwa damu yakwe mwenyewe. 29 Mimi najua ya kwamba baada ya kuondoka kwangu mimi mbwa-mwitu wakali watangia ndani yenu, wasi-olihurumia lile kundi; 30 na watu wengine watainuka kutoka katika nyinywi wenyewe, na kunena yaliyopotokea, wapate wavuta wanafunzi wawaandamie wao. 31 Kwa ajili ya hayo basi keshani, na kukumbuka ya kwamba kwa muda wa myaka mitatu, usiku na mtana, sikuata kumuonya killa mtu mmoja na *kumwaya* matozi. 32 Na sasa nawatia kwa Mwenyiezi Mngu, na kwa neno la neema yakwe, ambalo laweza kufanisha, na kuwapa urathi katika wale wote waliotakaswa. 33 Sikutamani fedha ya mtu awae yote, wala dhahabu, wala mavao. 34 Nyinywi wenyewe mwajua ya kwamba mikono yangu hii ilitumika kwa ajili ya haja zangu mwenyewe na za wale waliokuwa nami. 35 Katika yote naliwapa nyinywi kielelezo, ya kwamba mkitaabika kwa kazi jinsi hiyo, imewapasa kuwasaidia walio wanyonge, na kukumbuka yale maneno ya Bwana Jesu, jinsi yeye mwenyewe alivyosema, Ina heri kuwapa *watu* zaidi ya kupokea.

36 Alipokwisha nena hivyo, akapiga magoti na kumba Mngu pamoja nao wote. 37 Nao wakalia sana wote, wakamrukia Paulo katika shingo yakwe na kumbusubusu, wakisikitika zaidi kwa ajili ya lile neno

alilosema, ya kwamba hawatamuona tena uso wakwe. Wakamsafirisha hata marikabuni.

21 IKAWA tulipokwisha tengwa nao na kuabiri, tulifikilia Koos kwa tanga moja, hata siku ya pili yakwe *tukafikilia* Rodo, na kutoka hapo *tukafikilia* Patara : 2 tukapata marikabu itakayovukia Foinike, tukapanda na kuabiri. 3 Tulipokiona *kisiwa cha* Kuporo, tukakiata kwa upande wa mkono wa kushoto, tukaabiri hata Suriata, tukashukia Turo ; kwani ile marikabu ilikuwa na rufaa ya huko. 4 Tukisha wapata wale wanafunzi, tukaketi kuko siku sabaa : hao wakamwambia Paulo, kwa *nguvu za* Roho, asikanyage ndani ya Jerusalem. 5 Ikawa tulipotimiliza zile siku, tukaondoka, tukenda zetu ; hao wote, pamoja na wake wao na watoto wao, watusafirisha, hata tulipotoka na kufika nde ya mji : tukipiga magoti pwani, 6 tukaomba Mngu, kisha tukaagana ; swiswi tukapanda marikabuni, wao wakarudi kwao.

7 Tulipoimaliza ile safari ya kutoka Turo, tukafikilia Petolemai : tukawaamkua wale ndugu, tukaketi nao siku moja. 8 Asubuhi yakwe tukaondoka, tukafikilia Kaisaria : tukisha ngia nyumbani kwa Filipu yule mhubiri wa habari njema, aliyekuwa ni mmoja katika wale sabaa, tukaketi kwakwe. 9 Mtu huyo alikuwa na wana wane wanawali, waliokuwa wakibashiri. 10 Basi tulipokuwa tukiketi kuko siku kadhawakadha, nabii mmoja jina lakwe akiitwa Agabo akateremka kutoka Uyahudi. 11 Akaja kwetu, na kuutwaa mshipi wa Paulo, akijifunga mwenyewe maguu na mikono, akasema, Hivi ndivyo asemavyo Roho Mtakatifu, Ni hivi Mayahudi walioko Jerusalem watakavyomfunga mtu huyo mwenyi mshipi huu na kumtia mikononi mwa zile Taifa. 12 Tuliposikia mambo hayo, swiswi na watu wa pahali pale tukamsihi asipande kwenda Jerusalem. 13 Ndipo hapo Paulo akawajibu, Mwafanyani,

kulia na kunivunda moyo? kwani mimi ni tayari si kufungwa tuu hata na kuuwawa pia ndani ya Jerusalelem kwa ajili ya jina la Bwana Jesu. 14 Alipokataa kugeuzwa nia, tukamuata, tukasema, Mapenzi ya Bwana na yawe.

15 Baada ya siku hizo tukatukua vyombo vyetu tukakwea tukenda Jerusalem. 16 Na wengine myongoni mwa wanafunzi wa *mji wa* Kaisaria wakenda pamoja naswi, wakamtukua na Mnasoni, mtu wa Kupro, mwanafunzi wa kale, ambae ndiye tutakaeketi *kwakwe*.

17 Tulipofikilia Jerusalem wale ndugu wakatukaribisha kwa furaha. 18 Siku ya pili yakwe Paulo akanzia kwa Jakubu pamoja naswi; na wazee wote walikuwapo. 19 Akisha waamkua, akawambia mambo yote, moja moja, Mngu aliyoyatenda kwa utumishi wakwe yeye katika hizo Taifa. 20 Wale walipomsikia wakamtukuza Mwenyiezi Mngu; kisha wakamwambia, Wana, ndugu *yetu*, kwamba wako alifu na alifu wa Mayahudi walioamini; nao wote wana wivu sana kwa ajili ya sharia: 21 nao wameambiwa habari zako ya kwamba umewafunza Mayahudi wote waketio katika hizo Taifa wamuate Musa, na kuwambia wasiwatahiri watoto wao, wala wasende sawasawa na dasituri. 22 N nini basi? hawakosi kusikia ya kwamba umekuja. 23 Basi fanya kama tutakavyokuagiza: tuna watu waume wane walio na nadhiri juu yao; 24 kawatukue wewe hawa ujita-kase pamoja nao, ugharimiwe kwa ajili yao, wapate kunyoa vitwa vyao: ndipo watu wote watakapojua ya kwamba habari ile yote, waliyoambiwa juu yako, si kweli; lakini, wewe mwenyewe wenenda kwa kulekea, na kuitunza sharia. 25 Illa katika wale watu wa hizo Taifa walioamini tuliagiza, na kuamuru ya kwamba wajiepue na vitu vile vilivyotindiwa sanamu, tena wasile damu, wala kitu kilichosongolewa, na *kujiepua na*

uzinifu. 26 Ndipo Paulo akawatukua wale watu, na siku ya pili yakwe akajitakasa pamoja nao na kungia ndani ya hekalu, akitangaza ya kwamba siku za utakasozimetimia, hata sadaka zitolewe kwa ajili yao wote.

27 Zile siku sabaa zilipokuwa karibu na kutimia, Mayahudi waliotoka Asia, walipomuona Paulo ndani ya hekalu, wakautibua mkutano wote, na kumwekea mikono juu yakwe, wakipiga kelele, *na kunena*, 28 Enywi watu waume wa Isiraeli, tupeni msaada: huyu ndiye huyu mtu, awafunzae watu wote killa pahali, juu ya wenyeji, na juu ya sharia, na juu ya pahali hapa: baada ya hayo tena amewaleta Mayunani, na kuwatia ndani ya hekalu, nae amepatia najisi pahali hapa patakatifu. 29 Kwa maana walikuwa wamekwisha muona na Terofimo huyo Muefeso pamoja nae ndani ya mji, ambae walidhani kwamba Paulo amemleta na kumtia ndani ya hekalu. 30 Mji mzima ukapiga mshindo, wenyeji wakakutanika mbio-mbio: wakamshika Paulo, wakamvuta na kumtoa nde ya hekalu; mara milango ilifungwa. 31 Basi waliposhika kumuua, habari zikamfikilia jumadari wa kikozi ya kwamba Jerusalem mji wote unangia mshindo. 32 Mara akatukua asikari na maakida, akashukia mbio-mbio: wale walipomuona jumadari na wale asikari wakaata kumpiga Paulo. 33 Jumadari akajonga karibu, akamshika, akaamuru kwamba afungwe kwa minyororo miwili; kisha akawauliza, Huyo n nani? tena amefanya nini? 34 Wengine ndani ya mkutano wakapiga kelele *na kusema* hivi na hivi, wengine nao *wakasema* hivi na hivi: basi alipokuwa hawezi kupata hakika kwa ajili ya zile kelele akaamuru kwamba apelekwe na kutiwa ndani ya ngome. 35 Basi alipofika darajani ilikuwa yeye kuinuliwa ni wale asikari kwa ajili ya nguvu za mkutano; 36 kwani mkutano wa wenyeji ulimuandama nyuma, ukipiga kelele, *na kusema*, Muondoe huyu.

37 Paulo alipotaka kutiwa ndani ya ngome, akamwambia jumadari, Nina rukhusa nikwambie neno? Nae akamuuliza, Wajua Kiyunani? 38 Wewe si yule Mmisiri ambae mbele ya siku hizi alipindua nia za watu, na kuwaongoza wende barani watu waume alifu nne walioitwa wauaji? 39 Paulo akamjibu, Mimi ni mtu wa Kiyahudi wa Tariso, mji wa Kilikia, mwenyeji wa mji usiokuwa dhaifu : nakusihi nipa rukhusa ninene na hawa wenyeji. 40 Alipompa rukhusa, Paulo ali amesimama darajani, akawapungia wenyeji mkono, alipowaona wa kimya kabisa, akanena nao kwa lugha ya Kihibirania, akisema,

22 NDUGU zangu na wazee wangu, sikizani jawabu zangu nitakazojibu mbele zenu sasa.

2 Basi waliposikia ya kwamba anena nao kwa lugha ya Kihibirania wakanyamaa zaidi : akawambia,

3 Mimi ni Yahudi, nlizawa Tariso mji wa Kilikia, illa nalikulia ndani ya mji huu, na kufunzwa maguuni pa Gamalieli, katika sharia ya babuzetu, kwa ndia ya hakika, nikawa na wivu sana kwa Mwenyiezi Mngu, kama nyinywi nyote mulivyo hivi leo : 4 nami nlikuwa nikiwaudhi *watu wa* Ndia hiyo hata kuwaua, nikiwafunga na kuwatupa gerezani watu waume kwa wake. 5 Kama kuhani mkuu nae anishuhudiavyo, na baraza nzima ya wazee : ambao nlipokea nyaraka kwao niwa-tukulie wale ndugu, nikasafiri kwenda Dameshki, nipate kuwaleta wale waliokuwa huko hata Jerusalem hali wamefungwa, illi waadhibiwe. 6 Basi nlipokuwa nikisafiri hikurubia Dameshki, kama majira ya adhuhuri, mara ghafula nuru kuu zilitoka mbinguni zikimemetuka kwa pande zangu zote. 7 Nikaanguka nti, kisha nikasikia sauti ikinena nami, *ikisema*, Saul, Saul, n nini kuniudhi? 8 Mimi nikajibu, U nani wewe Bwana? Akanambia, Mimi ni Jesu Mnazari ambae waniudhi wewe. 9 Na wale waliokuwa pamoja

nami waliziona zile nuru, illa hawakusikia sauti ya asemae nami. 10 Nami nikasema, Nifanye nini Bwana? nae Bwana akanambia, Inuka kangie ndani ya Dameshki; huko utaambiwa habari za mambo yale yote yaliyoagizwa uyafanye. 11 Basi nilipokuwa sioni kitu kwa sababu ya utukufu wa zile nuru, nikiongozwa ni wale waliokuwa pamoja nami kwa kunishika mkono, nikangia ndani ya Dameshki. 12 Na mtu mmoja aitwae Anania, mchaji-wa-Mngu kwa ndia ya sharia, aliyeshuhudiwa kuwa mwema ni wale Mayahudi wote walioketi kuko, akanijia, nae akisimama karibu nami akanambia, Saul, ndugu yangu, ona. 13 Hamuinulia mato yangu saa ileile. 14 Akanambia, Mngu wa wazee wetu amekutaua wewe, upate kujua mapenzi yakwe, na kumuona yule Mwenyi Haki, na kusikia sauti itakayotoka kanwani mwakwe. 15 Kwani utakuwa shahidi kwa ajili yakwe kwa watu wote, wa mambo hayo uliyoyaona na kusikia. 16 Sasa n nini kungoja? Inuka, ubaputizwe, uoshe dhambi zako, ukilingana jina lakwe. 17 Ikawa nlipokwisha rudi Jerusalem, nlipokuwa nikiomba Mngu ndani ya hekalu, nikazima roho, 18 nikamuona, nae alikuwa akinaambia, Hima, katoke Jerusalem kwa upesi, kwa kuwa hawatapokea ushuhuda kwa ajili yangu kwako wewe. 19 Nami nikajibu, Bwana, wenyewe watambua ya kwamba mimi naliwafunga gerezani wale walioamini kwako na kuwapiga katika killa msikiti: 20 na damu ya huyo shahidi wako Sitefano ilipomwaywa, mimi nami nalikuwa nimesimama kando yao, nikakubali, na kuya-tunza mavao yao wale waliomuua. 21 Nae akanambia, Enda zako, kwa kuwa mimi ntakutuma wende mbali hata kwa watu wa hizo Taifa.

22 Wakamsikiza hata neno hilo *likesha*: kisha wakinua sauti zao na kusema, Muondoe katika nti mtu huyo: kwani hafai kuatwa hai. 23 Walipokuwa waki-

piga kelele na kutupa mavao yao, na kurusharusha mitanga juu, 24 yule jumadari akaamuru kwamba atiwe ndani ya ngome, akisema aulizwe kwa kujalidiwa, illi apate jua ni kwa maana gani wampigia kelele jinsi hiyo. 25 Nao walipokwisha mfunga kwa koa, Paulo akamuuliza yule akida wa asikari aliyesimama kando, akisema, Jee, ni halali kwenu kumpiga mjeledi mtu aliye Mrumi, wala hakuhukumikiwa makosa? 26 Akida wa asikari alipoyasikia hayo, akamwendea yule jumadari, akamwambia, akasema, Wataka fanyani? Mtu huyo ni Mrumi. 27 Jumadari akaja, akamuuliza, Nambia, wewe u Mrumi? Paulo akamjibu, Naam. 28 Jumadari akajibu, Mimi nalipata uhuru huu wa wenyeji kwa thamani kubwa. Paulo akasema, Na mimi ni *Mrumi* wa kuvyaliwa. 29 Ndipo wale walio-taka kumuuliza wakamuondokea mara, na kumuata: jumadari nae akacha, alipopata kujua ya kwamba ni Mrumi yeye, na kwa kuwa alimfunga.

30 Siku ya pili yakwe, akitaka kujua hakika, ameshitakiwa ni Mayahudi kwa maana gani, akamfungua, kisha akawaamuru makuhani wakuu na baraza yote kukutana pamoja, akamleta Paulo tini na kumweka mbele yao.

23 PAULO akiitulizia baraza mato, akasema, Enywi ndugu zangu, mimi nimeishi mbele ya Mwenyiezi Mngu kwa usafi wote wa nia hata hivi leo. 2 Kuhani mkuu aitwae Anania akawaamuru wale waliokuwa wamesimama karibu na Paulo kwamba wampige kanwa lakwe. 3 Hapo Paulo akamwambia, Mngu atakupiga wewe, ukuta uliopakwa tokaa; wewe waketi kunihukumu mimi sawasawa na sharia, nawe waamuru kwamba nipigwe kwa ndia isiyo haki? 4 Wale waliosimama kando wakasema, Jee, wamtukana kuhani mkuu wa Mwenyiezi Mngu? 5 Paulo akasema, Sikujua, ndugu zangu, kwamba yeye ni kuhani mkuu: kwani imeandikwa, Usinene vibaya juu ya mkubwa wa watu wako.

6 Paulo alipopata kutambua ya kwamba sehemu moja ni Masadukai na ya pili Mafarisai, akapiga ukelele ndani ya baraza, akasema, Ndugu zangu, mimi ni Farisai, tena ni mwana wa Farisai; kwa ajili ya matumaini ya kufufuliwa kwa wafu mimi nahukumikiwa. 7 Alipokwisha sema hayo yakaanza mashindano katika Mafarisai na Masadukai: na mkutano uligawanyikana. 8 Kwani Masadukai wasema hakuna kufufuliwa, malaika wala roho: na Mafarisai huungama yote mawili. 9 Zikazuka kelele kuu: wakasimama wana-wa-vyuoni wengine myongoni mwa wale Mafarisai, wakateta sana, wakisema, Hatuoni uovu katika bin-Adamu huyu; ikiwa roho au malaika amesema nae, n nini? 10 Yali-pozuka mashindano makubwa, huyo jumadari akichelea Paulo asije akakatwakatwa ni wao, akaamuru asikari washuke na kumuondoa kwa nguvu katikati yao, na kumleta ndani ya ngome.

11 Usiku ule Bwana akasimama karibu nae, akamwambia, Uwe na moyo mkuu, kwani kama ulivyoshuhudia kwa ajili yangu ndani ya Jerusalem, utashuhudia vivyo ndani ya Rumi.

12 Kulipopambauka Mayahudi wakashikamana pamoja, na kuapa viapo, wakisema, Hatuli wala hatunwi, hata tumuue Paulo. 13 Walioapiana hivyo walipata zaidi ya watu arubaini *hisabu yao*. 14 Kisha waka-wendea makuhani wakuu na wazee, na kuwambia, Tumeapa viapo, tusionde chakula chochote hata tumuue Paulo. 15 Basi sasa nyinywi pamoja na baraza, kamwambieni jumadari kwamba amteremshe *Paulo* aje mbele yenu, kafanyeni kama mwataka kusikiza zaidi neno lakwe: naswi tu tayari kumuua hapo atakapokurubia. 16 Mjombawe Paulo akapata habari ya fitina yao, nae akenda, akangia ndani ya ngome, na kumweleza Paulo. 17 Paulo akamwita mmoja katika wale maakida aje kwakwe, akamwambia, Mtukue kijana huyo kwa

jumadari : kwani ana neno ataka mwambia. 18 Basi akamtukua akampeleka kwa jumadari akamwambia, Paulo, yule mfungwa aliniita kwakwe, na kunitaka nikuletee kijana huyu, nae ana neno ataka kwambia. 19 Jumadari akamshika mkono akenda nae kando na kumuuliza kwa faragha, Ni neno gani utakalonambia? 20 Akamwambia, Mayahudi wamepatana kukutaka wewe umteremshe Paulo *umweke* mbele ya baraza kesho, kama ni kutaka kuuliza lile neno lakwe kwa hakika zaidi. 21 Basi usikubali *mashauri* yao : kwani watu zaidi ya arubaini wamvizhia, nao wameapa viapo, wasile, wasinwe, hata wamuue : na hivi sasa wa tayari, wasikiza ahadi yako. 22 Basi jumadari akamuata yule kijana kwenda zakwe akamuusia, *akisema*, Usimwambie mtu awae yote kwamba umeneleza habari ya mambo haya. 23 Akawaita maakida wawili waje kwakwe, akawambia, Fanyani tayari asikari miateni wende Kaisaria na asikari wapandao farasi watu sabuini, na asikari wenyi mafumo miateni, kwa saa tatu ya usiku : 24 akawambia na kuweka nyama tayari wapate kumpandisha Paulo, na kumtukua salama kwa Felike liwali. 25 Kisha akaandika barua, kwa mfanano huu : 26 Kilaudio Lusia, *Barua yangu hii imfikilie* liwali mtukufu Felike, Salam. 27 Mtu huyu alishikwa ni Mayahudi, wakataka kumuua, ndipo mimi nikiwafikilia na jeshi ya asikari, na kumuokoa, nikisha pata habari ya kwamba yeye ni Mrumi. 28 Nikitafuta kujua lile neno walilomshitaki, nikamteremsha *na kumweka* mbele ya baraza yao : 29 nami naliona kwamba ashitakiwa kwa ajili ya masiala ya sharia yao, wala hakuwa na neno juu yakwe lililositahili kuuwawa wala kufungwa. 30 Nami nilipoambiwa kwamba mtu huyu atavizhiwa, mara nikamleta kwako, hawambia wale waliomshitaki waje, wanene mbele yako lile neno wailo nalo juu yakwe.

31 Basi wale asikari wakamtukua Paulo, kama wali-vyoamuriwa wakamfisha Antipatiri usiku. 32 Siku ya pili yakwe waliwaata wale wenyi farasi kwenda nae mbele, wakarejea ngomeni: 33 wale walipofika Kaisaria, na kumpa liwali ile barua, wakamweka Paulo mbele yakwe. 34 *Liwali* alipokwisha isoma akawa-uliza, ni mtu wa wapi; alipojua ya kwamba ni mtu wa Kilikia, 35 akasema, Ntasikiza neno lako watakapokuja hao waliokushitaki; akaamuru kwamba alindwe katika nyumba ya hukumu ya Herode.

24 BAADA ya siku tano, yule Anania kuhani mkuu akateremka, na wengine katika hao wazee pamoja nae, na msemi mmoja akiitwa Teritulo; wakamweleza liwali habari za Paulo. 2 Alipoitwa *Paulo*, Teritulo akaanza kumshitaki, akasema,

Kwa kuwa swiswi twapata amani kuu tini yako wewe, ewe Felike mtukufu, na kwa uangalizi wako mambo mabaya yatengezwa katika taifa hii, 3 twapokea kwa ndia zote na mwahali mote kwa shukurani yote. 4 Illa nisikuudhi zaidi, nakuomba utusikize maneno machache kwa ihisani yako. 5 Kwani tume mpata bin-Adamu huyu mkorofi, mwenyi kuanziliza fitina katika Mayahudi wote killa pahali duniani, nae ni kitwa cha madhibabi ya Wanazari: 6 tena zaidi alianza kuitia najisi hekalu: tukamshika: 8 nae, humkini utakapomuuliza mwenyewe, utajua habari za mambo hayo yote tuliomshitaki. 9 Mayahudi nao wakaandama shauri lile, wakikaza kusema mambo hayo ndivyo yalivyo.

10 Na liwali alipompungia mkono illi anene, Paulo akajibu,

Kwa kuwa najua ya kwamba wewe umekuwa mwamzi wa taifa hii muda wa myaka mingi, natoa jawabu yangu kwa kutangamka: 11 kwa kuwa waweza kujua hakika ya kwamba tangu nilipokwea kwenda kuabudu

Jerusalem hazipati siku zaidi ya kumi na mbili: 12 hawa hawakunipata nikihujiana na mtu awae yote ndani ya hekalu, wala *hawakunipata* nikitibua mkutano, wala katika misikiti, wala ndani ya mji. 13 Wala hawawezi kuyahakikisha kwako mambo hayo wanishitakiyo. 14 Illa nakuungama hili moja, ya kwamba kwa Ndia ile ambayo waiita uzushi, ndivyo nimuabudvyo Mngu wa babu zetu, nikiyaamini yale yote yaliyopatana na sharia na yale yaliyoandikwa katika *vyuo vya* manabii: 15 nina tumaini kwa Mngu, ambalo hata hao wenyewe waliangalia, *nalo ni hili*, kwamba kutakuwa na kufufuliwa kwa wenyi haki na wasiokuwa na haki pia. 16 Nami najizoeza katika neno hili, nipate kuwa na nia isiyo na khatia kwa Mngu na kwa bin-Adamu siku zote. 17 Baada ya myaka mingi, nalifika *huko* kuiletea taifa yangu vipawa na sadaka: 18 katika jambo hili walinipata hali nimetakaswa ndani ya hekalu, wala sikuwa na mkutano wala ghasia, illa walikuwako Mayahudi wengine waliotoka Asia— 19 ambao iliwapasa kuwapo hapa mbele yako, na kunishitaki, kwamba wana neno juu yangu. 20 Au watu hawa wenyewe na waseme ni neno gani la udhalimu walilolipata, niliposimama mbele ya baraza, 21 isipokuwa ni kwa ajili ya sauti hiyo moja, niliyolia nikisimama katikati yao, *nikisema*, Kwa ajili ya kufufuliwa kwa wafu nahukumiwa mbele zenu hivi leo.

22 Felike, kwa maana alikuwa amepeleleza hakika-hakika mambo ya Ndia ile, akawaakhirisha, akasema, Lusia, jumadari, atakaposhuka ntaamua neno lenu. 23 Akamuusia yule akida kwamba Paulo alindwe, illa awe na nafasi, na rafiki zakwe wawao wote watakaomtumikia kwa lolote wasikatazwe.

24 Baada ya siku kadhawakadha Felike akaja na mkewe Dirusila, ambae alikuwa ni mwanamke wa Kiyahudi, nae akatuma kumwita Paulo, akamsikiza

habari ya ile imani iliyo kwa Jesu Masihi. 25 Na Paulo alipokuwa akitoa huja juu ya huja kwa ajili ya haki, na kudhibiti nafusi, na ya hukumu itakayokuja, Felike akangiwa ni oga mkuu, nae akajibu, Sasa enda zako; nami nikipata nafasi ntakuita uje kwangu. 26 Nae alikuwa na tamaa ya kupawa fedha ni Paulo: ndipo akamwita mara nyingi na kuzungumza nae. 27 Ilipotimu myaka miwili, Porikio Fesito akampokea Felike pahali pakwe; na Felike akipendelea kupata fadhili kwa Mayahudi akamuata Paulo hali yu kifungoni.

25 BASI Fesito alipokwisha ngia katika uliwali wakwe, baada ya siku tatu alikwea kutoka Kaisaria kwenda Jerusalem. 2 Makuhani wakuu na watu wakubwa wa Mayahudi wakamweleza habari za Paulo; kisha wakamtaka, na kuomba fadhili juu yakwe, 3 kwamba aamrishe aletwe Jerusalem; wapate otea katika ndia atakayokujia na kumuua. 4 Illa Fesito akawajibu ya kwamba Paulo ni kulindwa ndani ya Kaisaria, na kwamba yeye mwenyewe atakwenda kuko huko sasa hivi. 5 Kisha akasema, Basi wale walio na uwezo kwenu na wateremke pamoja nami, kwamba yuna neno baya lolote ndani ya mtu huyo, na wamshitaki.

6 Alipokwisha keti kwao siku nane au kumi, si zaidi, akateremkia Kaisaria; na siku ya pili yakwe akaketi katika kiti cha hukumu, akaamuru Paulo kuletwa. 7 Alipokuja, Mayahudi wale walioteremka kutoka Jerusalem, wakasimama kandokando yakwe, wakileta mashitaka mangi tena mazito juu yakwe, nao hawakuweza kuyahakikisha; 8 Paulo akasema, akijitetea, Sikukosa neno lolote katika sharia ya Mayahudi, wala juu ya hekalu, wala juu ya Kaisari. 9 Illa Fesito akipendelea kujipatia fadhili kwa Mayahudi, akamwambia Paulo, Jee, wataka kwea kwenda Jerusalem,

ukahukumiwe huko mbele yangu kwa ajili ya mambo hayo? 10 Paulo akamjibu, Mimi husimama mbele ya kiti cha hukumu cha Kaisari, ni hapo panipasapo kuhukumiwa: Mayahudi mimi sikuwatenda neno baya, kama wewe ujuavyo sana. 11 Basi nikiwa mimi ni mkosa, au kwamba nimetenda neno lisitahililo kufa, mimi sikatai kufa: illa yakiwa si kweli mambo hayo wanishitakiyo, hapana awezae kunitoa na kunitia mikononi mwao. Nataka rufaani kwa Kaisari. 12 Ndi-po hapo Fesito, alipokwisha shaurizana na watu wa baraza, akamjibu, Umetaka rufaani kwa Kaisari; kwa Kaisari basi utakwenda.

13 Siku kadhawakadha zilipokwisha pita, Agiripa mfaume na Berinike wakafikilia Kaisaria, wakamua-mkua Fesito. 14 Nao walipokuwa wakiketi kuko siku nyingi, Fesito akamwambia mfaume habari za Paulo, akisema,

Yupo mtu mmoja aliyeatwa hapa hali amefungwa ni Felike: 15 ambae, nilipokuwako Jerusalem, makuhani wakuu na wazee wa Mayahudi walineleza habari zakwe, wakinitaka hukumu juu yakwe. 16 Nami naliwajibu ya kwamba, si dasituri ya Warumi kumtoa mtu awae yote bure, mbele ya yule ashitakiwae aonane na wale wamshitakio uso kwa uso, apate na nafasi ya kujitetea kwa ajili ya lile neno ashitakiwalo. 17 Basi walipokwisha kutanika hapa sikukawa, illa siku ya pili naliketi katika kiti cha hukumu, kisha nika-amuru kwamba mtu huyo aletwe. 18 Na wale walio-mshitaki waliposimama, hawakuleta neno ovu hata moja juu yakwe, kama mimi nilivyodhani wataleta; 19 illa walikuwa na masiala mengine-mengine juu yakwe kati-ka dini yao wenyewe, na *katika habari* ya mtu mmoja Jesu, aliyekuwa anakwisha kufa, ambae Paulo akakaza sana kusema yu hai. 20 Nami nikasangaa, jinsi nita-kavyouliza katika mambo hayo, nikamuuliza kwamba

ataka kwenda Jerusalem, ahukumiwe huko katika mambo hayo. 21 Illa Paulo alipotaka awekwe akahukumiwe ni Kaisari Augusito, naliamru alindwe hata nitakapompeleka kwa Kaisari. 22 Agiripa akamwambia Fesito, Hata mimi mwenyewe pia nlikuwa nataka kumsikiza mtu huyo. Akamwambia, Utamsikiza kesho.

23 Basi siku ya pili yakwe, Agiripa alipokwisha kuja, yeye na Berinike, na shangwe kuu, na kungia ndani ya pahali pasikizwapo maneno, pamoja na maakida makuu, na watu wakubwa wa mji, Paulo akaletwa ndani kwa amri ya Fesito. 24 Fesito akasema, Mfaume Agiripa, wewe na nyote mliopo hapa naswi, mwamuona mtu huyu, ambae, mkutano mzima wa Mayahudi hapo Jerusalem. na hapa pia wamenimba kwa ajili yakwe wakipiga kelele ya kwamba haimpasi kuwa hai baada ya haya. 25 Illa mimi naliona kwamba hakufanya neno lolote lisitabililo kuuwawa : na mwenyewe alipotaka ahukumiwe ni Augusito, nimekusudia kumpeleka kwakwe. 26 Nami sina neno la hakika la kumwandikia bwana wangu kwa ajili yakwe. Kwa sababu hiyo nimemleta hapa mbele yenu, khasa mbele yako wewe, mfaume Agiripa, makusudi akisha ulizwa-ulizwa, nipate ngaa neno la kuandika. 27 Kwani naona ni neno lisilopasa, kwa kumpeleka mfungwa, na kutoonyesha yale mashitaka aliyoshitakiwa.

26 AGIRIPA akamwambia Paulo, Una rukhusa ku-sema maneno yako mwenyewe. Ndipo Paulo akanyo-sha mkono wakwe, na kutoa jawabu zakwe : 2 *akise-ma*, Nahasibu nafusi yangu kuwa na heri, ewe mfaume Agiripa, kwa kuwa nimepawa kujitetea mbele yako hivi leo katika mambo yale yote niliyoshitakiwa ni Mayahudi : 3 khasa kwa sababu ya wewe kuwa mjuvi sana katika dasituri zote na masiala yote waliyo nayo Mayahudi : kwa sababu hiyo nakuomba unisikize kwa kunisitahamia. 4 Basi Mayahudi wote wajua

jinsi nilivyoishi maisha yangu mwenyewe tangu mwanzo, na ndani ya Jerusalem, 5 wakinijua sana tangu mwanzo, wakiwa wapenda kushuhudia, ya kwamba mimi nalikuwa Farisai kwa kuyafuata madhahabi ya dini yetu yaliyo na dhiki kupita yote. 6 Sasa nasimama nihukumiwe kwa ajili ya tumaini la ahadi Mwenyiezi Mngu aliyowafanyia babu zetu; 7 kwa hiyo kabila zetu kumi na mbili zatumaini kwamba zitaifikilia, wakimtumikia Mngu kwa bidii mtana na usiku. Nami nashitakiwa ni Mayahudi kwa ajili ya tumaini hilo, ewe mfaume! 8 N nini kudhaniwa neno lisiloaminika, kwamba Mwenyiezi Mngu awafufua wafu? 9 Mimi kweli naliona nafusi yangu kwamba yanipasa kuyafanya mambo mangi yaliyopingamana na jina la Jesu Mnazari. 10 Nami nalifanya hayo ndani ya Jerusalem; naliwafunga wangi myongoni mwa hao watakatifu ndani ya magereza, nikisha pokéa amri kwa makuhani wakuu, na katika kuuwawa kwao idhini yangu ilikuwamo. 11 Nikawaadhibu siku zote katika misikiti yote, hijitahidi niwafanye kumtukana Mngu; nikajawa ni kani juu yao, hawaudhi na kuwafukuza bata miji ya ugenini. 12 Basi katika kazi hiyo niliposafiri kwenda Dameshki kwa ijaza na agizo la makuhani wakuu, 13 ewe mfaume, adhuhuri ndiani naliona nuru zatoka mbinguni, zilizoshinda umemetufu wa jua, zikimemetuka kwa pande zangu zote na pande za hao waliosafiri pamoja nami vivyo. 14 Tukaanguka nti sote, mara hasikia sauti ikisema nami kwa lugha ya Kihibirania, *ikisema*, Saul, Saul, n nini kuniudhi? Ni uzito kwako kuzipiga konzo mateke. 15 Nami nikasema, N nani wewe, Bwana? Bwana akanambia, Mimi ni Jesu ambae waniudhi. 16 Lakini inuka, usimame kwa maguu yako: kwani nimekutokea kwa ajili ya haya, kukuweka wewe uwe mtumishi na shahidi wa mambo hayo ambayo umeniona

mimi ndani yakwe, na mambo nitakayokudhihirishia *baadae*; 17 nikikuokoa na wenyeji, na watu wa hizo Taifa, ambao nakutuma kwao, 18 kuwafumbua mato yao, wapate geuka na kukiata kiza, waulekee muwanga, na kuziata amri za Shaitani, wamlekee Mngu, wapate msamaha wa dhambi na urathi katika wale wote walio-takaswa kwa imani iliyo kwangu. 19 Ndipo, ewe mfaume Agiripa, sikuata kulitii lile neno la mbinguni lililonitokea; 20 lakini kwanza nalihubiri kwa wale wa Dameshki, kisha huko Jerusalem, na katika nti yote ya Uyahudi, tena kwa watu wa hizo Taifa, kwamba watubu na kumlekea Mngu, na kufanya vitendo vili-vyopatana na kutubu kwao. 21 Kwa sababu hii Mayahudi wakanishika katika hekalu, na kutaka kuniua. 22 Basi kwa kuwa nimeupata msaada ule utokao kwa Mwenyiezi Mngu, nasimama hata hivi leo na kuwapa ushuhuda wadogo na wakubwa, wala sisemi neno yasiyokuwa yale ambayo manabii na Musa walisema yatakuja; 23 jinsi impasavyo Masihi kuteswa, na jinsi yeye kwanza, kwa ndia ya kufufuliwa kwa wafu, atakavyowafunulia nuru hao wenyeji na watu wa hizo Taifa.

24 Alipokuwa akijitetea hivyo, Fesito akamwambia kwa sauti kuu, Paulo, una wazimu, kusoma kwako kungi kunakugeuza akili. 25 Paulo akamjibu, Mimi sina wazimu, Fesito mtukufu, illa natamka maneno ya kweli na ya akili kamili. 26 Kwani mfaume ajua habari ya mambo hayo, kwakwe yeye nae nasema kwa nafasi; kwani najua sana kwamba mambo hayo haya-kufitamana kwakwe hata moja; kwani jambo hilo halikutendeka kando pembeni. 27 Mfaume Agiripa, wawaamini manabii? Najua kwamba wawaamini. 28 Agiripa *akamwambia* Paulo, Kwa ushauishi uchache wadhani kunifanya mimi Mmasihia. 29 Na Paulo *akasema*, Naomba Mngu, kwamba ni kwa uchache au

kwamba ni kwa ungi, si wewe tuu, illa na wote wanisi-kiao hivi leo, wawe hali moja na mimi, isivyokuwa vifungo hivi.

30 Mfaume akainuka na liwali na Berinike, na wale walioketi nao: 31 wakitoka nde, wakanenezana wao kwa wao, wakisema, Mtu huyo hana neno lililositahili kifo wala vifungo. 32 Agiripa akamwambia Fesito, Mtu huyo kwamba hakutaka hukumu yakwe iwe kwa Kaisari, angepata kufunguliwa.

27 AMRI ilipotoka kwamba tuabiri kwenda Italian wakamtia Paulo na wafungwa wengine mkononi mwa akida jina lakwe akiitwa Julius, wa kikozi Kiaugusito. 2 Tukapanda katika marikabu ya Aduramutino, iliyo-kuwa tayari kuabiria kwenda mwahali mwa pwaa za Asia, tukatweka, Arisitariko Mmakedonia, mtu wa Thesalonike, akiwa pamoja naswi. 3 Siku ya pili tukawasili Sidon: Julius akamtenda vyema Paulo, akampa rukhusa ende kwa rafikize apate kutokwa ni majonzi. 4 Tukitweka huko tukasairi upande wa Kupro, kwa maana pepo zilikuwa zikitokea mbele. 5 Tukaabiri kuivuka bahari ya upande wa Kilikia na Pamfulia, tukafikilia Mura mji wa Lukia. 6 Yule akida huko akapata marikabu ya Isikanderia isafiriyo kwenda Italian, nae akatuhawilisha swiswi mumo. 7 Tukaabiri polepole siku nyingi, tena kwa shida kupata mkabala wa Kinido, kwa maana upepo ulikuwa ukitu-za, tukasairi upande wa Kirete kuikabili Salimona, 8 na kupita hapo kwa shida pwani kwa pwani tukafikilia pahali paitwapo Bandari Nzuri; karibu na hapo pana mji uitwao Lasea.

9 Majira mangi yalipokuwa yamepita, na safari wakati huo ilikuwa ya khatari, kwa maana siku za kufunga zilikuwa zimekwisha pita, Paulo akawaonya 10 akawambia, Bwana zangu, naona kwamba safari hii itakuwa ya maumivu na hasara kubwa, si ya rufaa na

marikabu tuu, hata na ya nafusi zetu pia. 11 Illa yule akida akiwasikiza nakhodha na yule mwenyi marikabu zaidi ya yale aliyoyasema Paulo. 12 Na kwa sababu bandari ile haikuwa na nafasi ya kuketi majira ya masika, wangi wao wakatoa shauri la kua-biri kutoka huko ingawa wapate kufikilia Foinike, wawe huko wakati wa masika; nayo ni bandari ya Kirete iliyolekea matilai ya kasikazi na matilai ya kusi. 13 Upepo wa kusi ukavuma kidogo, wakidhani ya kwamba wamepata yale waliyokusudia, wakang'oa nanga, wakasairi kwa kando ya Kirete, karibu ya pwani. 14 Baada ya wakati mchache ukawavumia upepo wa dharuba uitwao Eurakulo: 15 marikabu iliposhikwa haikuweza kupinga upepo, tukaiwata na kutukuliwa. 16 Tukifika karibu ya kisiwa kidogo kiitwacho Kauda, tuliikweza mashua yetu, illa kwa shida: 17 walipokwisha ikweza juu, wakatumia misa-ada, wakaikaza marikabu kwa kupitisha kamba tini yakwe; wakichelea kupwelewa katika fungu liitwalo Surutis, wakatua tanga, wakapelekwa mbele. 18 Naswi tulipokuwa tukirushwarushwa mno ni tufani, siku ya pili yakwe wakaanza kutosa rufaa baharini; 19 siku ya tatu wakatosa vyombo vya marikabu kwa miko-no yao wenyewe. 20 Jua wala nyota zilikuwa hazitung'arii kwa siku nyingi na tufani kuu ilikuwa juu yetu, tulikata tamaa ya kuokoka. 21 Nao walipokuwa wakati mwingi wasina kula chakula, Paulo akasimama katikati yao akasema, Bwana zangu, lau kwamba mlini-sikiza mimi kutoabiri kuwata Kirete, musingepatikana na mashaka haya na hasara. 22 Sasa nawausia, iwani na myoyo mikuu: kwani hapana kuhasirika nafusi mmoja kwenu nyinywi illa marikabu. 23 Kwani usiku huu wa leo palikuwa karibu nami malaika wa yule Mngu ambae mimi ni wakwe, ni yeye nimtumikiae, akanambia, 24 Usiche Paulo; imekupasa kusimama

mbele ya Kaisari: tena, hao ndio, Mngu amekupa wote hao waabirio pamoja nawe. 25 Kwa ajili ya hayo, Bwana zangu, tangamkani: kwani mimi naamini kwa Mngu ya kwamba yatakuwa vivile kama nilivyoambiwa. 26 Illa hapana budi kutupwa katika kisiwa kimoja.

27 Ulipofikilia usiku wa kumi na nne, tulipokuwa tukisukumwa huku na huku katika bahari ya Adiria, kama usiku wa manane baharia walidhani ya kwamba wamekurubia nti kavu; 28 wakatupa bildi, ikapata pima ishirini; baadae kidogo wakatupa tena ikapata pima kumi na tano. 29 Wakachelea wasije wakapwelewa pahali penyi mwamba, wakatupa nanga nne za tezi, wakaomba kuche. 30 Nao baharia walipotaka kukimbia na kuiwata marikabu, wakisha ishusha mashua baharini, kama watakao tupa na nanga za omo, 31 Paulo akamwambia akida na asikari, Hawa wasipokuwa kuketi ndani ya marikabu hamtapata kuokoka. 32 Ndipo asikari wakazikata kamba za mashua, na kuiwata ianguke. 33 Kulipokuwa kwapambauka, Paulo akawa-sihi wote kwamba wale chakula, akiwambia, Leo ni kumi na nne kungoja na kufunga, hamkula kitu chochote. 34 Basi nawasihi mule chakula: kwani hayo ni kwa wokofu wenu: kwani hapana unywele umoja wa kitwa cha mtu wenu awae yote utakaopotea. 35 Alipokwisha sema hayo, na kushika mkate, akamshukuru Mwenyezi Mngu mbele zao wote: kisha akauvunda, akaanza kula. 36 Ndipo wote wakatangamka, nao wakala vyakula wenyewe. 37 Naswi tuliokuwamo ndani ya marikabu jimla yetu tulipata watu miateni na sabuini na sita. 38 Nao wakisha kula na kushiba, wakapunguza rufaa ya marikabu, wakitosa nganu baharini. 39 Kulipokucha, hawakuitambua ile nti; illa wakaiona komeo iliyokuwa na ufuo wa mtanga, nao wakashaurizana, kwamba waiegeshe marikabu ufuoni.

40 Wakazitupa zile nanga, wakaziwata baharini, pamoja na hayo wakazilegeza kamba za sukani; wakaitweka tanga ndogo kushika upepo, wakauendea ule ufuo. 41 Illa walipofikilia pahali palipotangamana bahari mbili, wakaiegesha marikabu; omo ikapwelewa ikaketi isitukuswe, illa tezi ilikuwa ikivundwavundwa ni nguvu za *marwimbi*. 42 Shauri la asikari lilikuwa kuwaua wafungwa, wasiogelea na kukimbia. 43 Illa akida, kwa maana alitaka kumuokoa Paulo, akawazuia wasifanye kama walivyokusudia; akawaamuru wale waweza kuogelea wajitupe baharini, wafike nti kwanza: 44 wengine, hawa juu ya mbao na hawa juu ya vitu vyengine vya marikabu. Ikawa hivyo wakaokoka wote na kuifikilia nti kavu salama.

28 TULIPOKWISHA okoka, ndipo tulipokijua kisiwa *ni kisiwa* kiitwacho Melita. 2 Washenzi wakatuonyesha fadhili zisizokuwa za killa siku: kwani waliasha moto, na kutukaribisha sote, kwa ajili ya mvua iliyo-kunya, na baridi iliyokuwako. 3 Paulo alipokuwa amekusanya mzigo wa kuni, na kuutupa motoni, akatoka nyoka *kunini* kwa ajili ya ule moto, akamtatia mkono. 4 Washenzi walipomuona yule nyoka alewalewa mkononi mwakwe, wakaambiana wao kwa wao, Hakosi mtu huyo ni muuaji, ambae, angawa amepona katika bahari, haki haimwati kuishi. 5 Illa yeye akamtukusia mbali yule nyama akaanguka motoni, asione madhara. 6 Wakamwangalia kwamba atafura, au kuanguka nti ghafula hali amekufa: wakisha angalia sana, wala wasi-one madhara kumfikilia, wakazingatia na kusema kwamba yeye ni mngu.

7 Karibu ya pahali pale palikuwa na mashamba ya mtu mkubwa wa kisiwa jina lakwe akiitwa Publio; nae akatukaribisha kwa adabu na kutuweka tukawa wageni wakwe siku tatu. 8 Ikawa babae Publio alikuwa hawezi homa na kuhara damu: Paulo akangia kwakwe,

akaomba Mngu, na kumwekea mikono yakwe juu yakwe na kumpoza. 9 Yalipokwisha tendeka hayo, wengine waliokuwa na magonjwa katika kisiwa wakaja na kupozwa: 10 nao wakatuhishimu kwa hishima nyingi; basi tulipoabiri wakatupakilia vitu vile tulivyokuwa na haja navyo.

11 Baada ya miezi mitatu, tukaabiri katika marikabu ya Isikanderia, iliyopitisha wakati wa masika palepale kisiwani, ambayo jina lakwe ikitwa Ndugu Pata. 12 Tukawasili Surakusa, na kuketi kuko siku tatu. 13 Kutoka hapo tukazunguka na kufikilia Regio: baada ya siku moja upepo wa kusi ukavuma, na siku ya pili tukawasili Potiolo: 14 hapo tukapata ndugu, nao walitutaka tuketi nao siku sabaa; ikawa ni hivyo hata tukafikilia Rumi. 15 Kutoka hapo ndugu *walis Rumi* waliposikia habari zetu wakaja kutulihaki hata Soko ya Apio na Trisi Taberino: Paulo alipowaona akamshukuru Mngu na kutangamka.

16 Tulipongia Rumi, Paulo alipawa rukhusa kuketi pahali yeye na asikari aliyemlinda.

17 Baada ya siku tatu, akaweta wale waliokuwa wakubwa wa Mayahudi wakutanike: walipokwisha kutanika, akawambia, Ndugu zangu, mimi na ningawa sikufanya neno lolote juu ya watu, wala lililopingamana na dasituri za babu zetu, nalitiwa mikononi mwa Warumi hali nimefungwa kutoka Jerusalem: 18 ambao waliponiulizauliza walitaka kunifungua, kwa maana, haikupatikana sababu ndani yangu ya kuuwawa. 19 Na Mayahudi waliponishikia kinyume, nalishurutizwa nitake rufaani nihukumawe ni Kaisari; si kwamba nalikuwa na neno la kuwashitaki watu wa taifa yangu. 20 Basi kwa ajili ya hayo naliwataka nyinywi muje tuonane na kusema nami: kwani nimefungwa kwa mnyororo huu kwa ajili ya tumaini la Waisiraeli. 21 Wale wakamwambia, Swiswi hatukupata nyaraka za

habari zako kutoka Uyahudi, wala ndugu awae yote aliyekuja hapa hakuleta habari wala kunena neno la uovu juu yako. 22 Illa twataka kusikia nia yako unuiavyo : kwani katika madhihiabi hayo, yamejulikana kwetu kwamba yashikiwa kinyume killa pahali.

23 Wakisha agana nae siku wakamwendea katika nyumba aliyoketi, watu wangi sana ; akawafunulia, na kushuhudia *mambo ya ufaume wa Mngu* na kuwaonyesha hakika habari za Jesu, katika sharia ya Musa, na katika vyo vya manabii, tangu asubuhi hata jioni. 24 Wengine waliamini mambo yale yaliyonenwa, wengine hawakuyaamini. 25 Nao walipokuwa hawapatani wao kwa wao, wakenda zao, baada ya Paulo kuwambia neno hili moja, Ndiyo yaliyo hayo Roho Mtakatifu aliyonena na babu zenu, kwa kanwa la nabii Isaia, 26 akisema,

Uwendee watu hawa, ukawambie,
Kusikia, mtasikia, msifahamu lolote ;
Na kuona kwa mato, mtaona, msione kiwacho chote :

27 Kwani watu hawa myoyo yao imefanywa kuwanda,
Na masikio yao wasikia kwa uzito ;
Na mato yao wameyafumba ;
Wasije wakaona kwa mato yao,
Wakasikia kwa masikio yao,
Wakafahamu kwa myoyo yao,
Wakarejea, nikawapoza.

28 Basi ijulikane kwenu nyinywi, ya kwamba wokofu huu wa Mwenyiezi Mngu umepelekwa kwa watu wa hizo Taifa : wao nao watausikiza.

30 Aliketi myaka miwili kamili katika nyumba yakwe mwenyewe aliyokuwa ameipanga, akawakaribisha wote kadiri ya wale waliongia kwakwe, 31 akihubiri *habari za ufaume wa Mngu*, na kuyafunza mambo ya Bwana Jesu Masihi kwa nafasi sana, asikatazwe ni mtu.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WARUMI.

1 PAULO, mtumwa wa Jesu Masihi, aliyeitwa *awe* mtume, aliyetengwa kwa ajili ya habari njema ya Mwenyiezi Mngu, 2 ambayo *Mngu* alitangulia kuahidi kwa ndia ya manabii yakwe ndani ya Maandiko Matakatifu, 3 ni habari za Mwanawe, aliyezaliwa katika kizazi cha Daudi kwa jinsi ya muwili, 4 aliyedhihirishwa *kuwa* Mwana wa Mngu kwa nguvu, kwa jinsi ya roho ya utakatifu, kwa ndia ya kufufuliwa kutoka kwa wafu; Jesu Masihi Bwana wetu, 5 ambae katika yeye tulipata neema na utume, hata kwa kutii kwa imani katika taifa zote, kwa ajili ya jina lakwe: 6 ambazo katika hizo na nyinywi pia mmekuwa wenyi kuitwa *muwe* wa Jesu Masihi:

7 *Waraka wangu huu* uwafikilie wote waliomo katika *mji wa* Rumi, wapenzi wa Mwenyiezi Mngu, wenyi kuitwa *kuwa* ni watakatifu:

Neema na iwe kweni na amani itokayo kwa Babaetu Mngu, na kwa Bwana Jesu Masihi.

8 Kwanza namshukuru Mngu wangu katika Jesu Masihi kwa ajili yenu nyote, kwa kuwa imani yenu yahubiriwa katika dunia nzima. 9 Kwani Mngu, nimuabuduye kwa ndani ya roho yangu, katika ile habari njema ya Mwanawe, ndiye shahidi wangu, jinsi niwatajavyo pasipo ukomo katika kuomba kwangu, 10 siku zote, nikiomba ya kwamba ingawa nifanikiwe sasa kwa ndia iliyo yoyote katika mapenzi ya Mwenyiezi

Mngu, niwajilie nyinywi. 11 Kwani natamani sana kuwaona nyinywi, nipate wapa karama iliyo yote ya rohani, illi mtiwe uthabiti: 12 maana, mimi na nyinywi tutiane nguvu pamoja kwenu, killa mtu kwa ndia ya imani ya mwenziwe, yenu na yangu. 13 Sitaki nyinywi kutojua, ndugu zangu, ya kwamba mara nyingi nalikusudia kuja kwenu (nami nimezuiwa hata sasa), nipate kuwa na matunda kwenu nyinywi pia, kama nilivyo nayo katika watu wa Taifa nyenginezo. 14 Nawiwa ni Mayunani na Washenzi, *nawiwa ni* wenyi ilimu na wasiokuwa na ilimu. 15 Kwa ajili ya hayo, kwa niliyo nayo mimi, ni tayari kuhubiri ile habari njema kwenu nyinywi mlio katika *mji wa* Rumi pia. 16 Kwani siionei haya ile habari njema, kwani ni nguvu za Mwenyiezi Mngu kwa wokofu kwa killa saminiye: kwanza Yahudi, wa pili Yunani. 17 Kwani haki *ipasayo* kwa Mwenyiezi Mngu hufanywa wazi mumo, kutoka kwa imani *kwendelea* kwa imani: kama ilivyoandikwa, Mwenyi haki ataishi kwa imani.

18 Kwani hasira ya Mwenyiezi Mngu hufanywa wazi kutoka mbinguni juu ya maasia yote na uovu wa wana-Adamu, waizuiiao ile kweli katika uovu: 19 kwa kuwa yale *mambo ya* Mwenyiezi Mngu yajulikanayo, ya wazi ndani yao: kwani Mwenyiezi Mngu aliwafunulia. 20 Kwani vitu vyakwe visivyoonekana tangu ulimwengu kuumbwa vyaonekana sana, *kwa maana*, vyafahamika kwa ndia ya vile vilivyoumbwa, ni uwezo wakwe wa milele na Uungu wakwe: illi wasiwe na udhuru: 21 kwa kuwa, wakiwa hali ya kumjua Mwenyiezi Mngu, hawakumtukuza kama ndiye Mngu, wala kumshukuru: lakini walibatilika katika mawazo yao, na myoyo yao mipumbafu ikatiwa kiza. 22 Katika kujinena wenyewe kuwa wenyi ilimu wakatokwa ni akili, 23 na kuubadili utukufu wa Mwenyiezi Mngu asiye na uharibifu, na mfano wa sura za bin-Adamu aliye na

uharibifu, na wa nyuni, na wa nyama wenyi maguu mane, na wa nyama watambaao.

24 Kwa ajili ya hayo Mwenyiezi Mngu akawatoa na kuwaatia kwa uchafu, katika shauku za myoyo yao, ili kwamba miwili yao waivundie hishima wao kwa wao: 25 kwa maana, waliibadili kweli ya Mwenyiezi Mngu iwe katika uongo, na kukisujudia na kukitumikia kiumbe kinyume cha Muumbi, ambae huhimidiwa milele. Amina.

26 Kwa ajili ya hayo Mwenyiezi Mngu aliwatoa na kuwaatia katika tamaa zilizo za aibu, kwani wake wao walibadili matumizi ya asili na *matumizi* yasiyokuwa ya asili: 27 na waume wao ni vivyo, waliyaata matumizi ya wake wakawaka moto katika tamaa zao wenyewe kwa wenyewe, waume kwa waume wakiyatenda yasiyopasa, wakipata ndani yao wenyewe malipo yaleyale ya upotevu wao yaliyositahili.

28 Tena kama walivyokataa kuwa na Mwenyiezi Mngu katika ujuzi wao, Mngu akawatoa na kuwaatia na akili zisizofaa kwa lolote, wafanye mambo yale yasiyopasa: 29 wakijawa ni udhalimu wote na uovu, na tamaa na ubaya: wenyi kujawa ni wivu, na uuaji, na utesi, na khadaa, na ukhaini: wenyi kusenganya, 30 wenyi kusingizia, wenyi kumtukia Mngu, wenyi kuwaonea *watu vibaya*, wenyi kunyeta, wenyi kujisifu, wenyi kuvibuni vitu vibaya, wasiowatii wazazi wao, 31 wasio na fahamu, wenyi kuvunda maagano, wasio na mapenzi yapasayo, wasio na rehema: 32 ambao, wenyi hali ya kuyajua mausio ya haki ya Mwenyiezi Mngu, ya kwamba, hao watumiao mambo hayo wasitahili mauti, wao hawafanyi hayo wenyewe tuu, lakini wakubaliana na hao wayatendao.

2 KWA ajili ya hayo, ewe bin-Adamu, utakaekuwa yoyote utakaehukumu, huna udhuru: kwani katika hayo utakayomuhukumu mwengine wahukumu nafusi

yako kuwa u mkosa : kwani wewe uhukumuye wafuata mambo yaleyale. 2 Naswi twajua sana ya kwamba hukumu ya Mwenyiezi Mngu i katika kweli juu ya wale wote wafuatao mambo hayo. 3 Jee, wadhani hivi, ewe bin-Adamu, uwahukumuye hao wafuatao mambo hayo, nawe mwenyewe wafuata yaleyale, ya kwamba wewe utaokoka katika hukumu ya Mwenyiezi Mngu ? 4 Au wadharau ubora wa wema wakwe, na uvumilivu wakwe, na kusubiri kwakwe, usijue ya kwamba wema wa Mwenyiezi Mngu hukuvutia toba ? 5 Illa kwa kufuata ugumu wako na moyo wako usio na toba, wajiwekea akiba ya hasira kwa siku ile ya hasira na ufunuo wa hukumu ya haki ya Mwenyiezi Mngu : 6 atakaempa killa mtu sawasawa na vitendo vyakwe : 7 wale ambao kwa ndia ya kuvumilia na kusubiri katika vitendo vyema, watafuta utukufu, na hishima, na hayo yasiyo na uharibifu, *atawapa* uhai wa milele : 8 illa wale ambao wana utesi, wasioitii ile kweli, illa wakayatii yasiyo haki, 9 *zitawaangukia* hasira na ghadhabu, na mateso na taabu, juu ya killa roho ya bin-Adamu atendae uovu, kwanza Yahudi, na Yunani pia : 10 illa utukufu, na hishima, na amani, kwa killa atendae vyema, kwanza Yahudi, na Yunani pia : 11 kwani hapana upendeleo kwa Mwenyiezi Mngu. 12 Kwani wote, kadiri ya wale waliokosa isipokuwapo sharia, wataangamia pasipokuwa na sharia : na wote, kadiri ya wale waliokosa katika sharia, watahukumiwa kwa sharia : 13 kwani si wasikiao sharia walio wenyi haki mbele ya Mwenyiezi Mngu, illa ni wale watendao sharia watakaohasibiwa kuwa wenyi haki : 14 kwani watu wa hizo Taifa wasio na sharia, wafanyapo kwa tabia zao mambo yaliyo ndani ya sharia, hao, wasio na sharia, wamekuwa ni sharia kwa nafusi zao wenyewe : 15 kwa mambo hayo waonyesha kazi ya sharia iliyoandikwa myoyoni mwao, nia zao zikiwashuhudia wao, na fikira zao hizi kwa hizi zikiwa-

hukumu au kuwatetea: 16 katika siku ambayo Mwenyiezi Mngu atakayozihukumu siri za wana-Adamu, sawasawa na habari njema yangu, kwa Jesu Masihi.

17 Illa wewe ukiwa waitwa jina la Yahudi na kutegemea juu ya sharia, na kujisifu katika Mwenyiezi Mngu, 18 na kuyajua hayo yatakwayo ni yeye, na kuyatambua mambo yaliyo na tafauti, nawe u hali umefunzwa katika sharia, 19 na kujua hakika ya kwamba wewe mwenyewe umekuwa muongozi wa vipofu, muwanga kwa wale walio kizani, 20 mwenyi kuwarudi wajinga, mkufunzi wa vijana vichanga, mwenyi kuwa na mfano wa maarifa na wa kweli katika sharia; 21 basi wewe umfunzae mwengine, jee, hufunzi nafusi yako? wewe uhubiriye kwamba mtu asiibe, jee, waiba mwenyewe? 22 wewe usemae kwamba mtu asizini, jee, wazini wewe? wewe utukiae sanamu, jee, waiba mahekaluni? 23 wewe ujisifuye katika sharia, jee, wewe wamvundia Mwenyiezi Mngu hishima, kwa kuivunda sharia? 24 Kwani jina la Mwenyiezi Mngu hutajwa kwa viovu kati ya watu wa hizo Taifa, kwa ajili yenu, kama yali-vyoandikwa. 25 Kwani tohara hufaa kweli, ukiwa u mtendaji wa sharia: illa ukiwa u mvundaji wa sharia, tohara yako imefanywa si tohara. 26 Basi ikiwa yeye asiye tohara ni kuyashika maagizo ya sharia, jee, kutotahiriwa kwakwe hakutahasibiwa kuwa ni tohara? 27 tena kutotahiriwa kwa tabia kukishika sharia, jee, hakutakuhukumu wewe kuwa u mkosa, nawe kwa maandiko na kwa tohara yako u mvundaji wa sharia? 28 Kwani yeye si Yahudi aliye *Yahudi* kwa *alama* ya nde tuu; tena tohara siyo ile iliyo ya nde muwilini tuu: 29 lakini yeye ni Yahudi aliye *Yahudi* kwa *alama* ya ndani, na tohara ni ile ya moyo, katika roho, si katika maandiko, ambayo sifa yakwe si ya bin Adamu, illa ni ile iliyotokana na Mwenyiezi Mngu.

3 BASI Yahudi ana ziada gani? au tohara yafaani?

2 Hufaa sana kwa killa ndia : kwanza, kwa kuwa waliwekewa amana ya matamko ya Mwenyiezi Mngu.
 3 Kwani n nini kutoamini wengine ? kutoamini kwao kutaubatilisha uaminifu wa Mwenyiezi Mngu ? 4 Hasha ; Mwenyiezi Mngu nawe kweli na killa bin-Adamu nawe muongo ; kama yalivyoandikwa,

Kwamba upawe haki katika maneno yako,

Upate shinda ungiapo katika hukumu.

5 Jee, kwamba udhalimu wetu ukiwa kuithubutisha haki ya Mwenyiezi Mngu, tuseme nini ? Mwenyiezi Mngu ni dhalimu aletae ghadhabu ? (Nasema kwa mfano wa bin-Adamu.) 6 La ! kwani hapo Mwenyiezi Mngu atawezaje kuihukumu dunia ? 7 Illa ikiwa kweli ya Mwenyiezi Mngu kuzidi kwa utukufu wakwe kwa ajili ya uongo wangu, n nini mimi kuhukumiwa kama ni mwenyi dhambi ? 8 n nini *tusiseme* (kama tulivyosingiziwa, na kama wengine wakazavyo kusema, ya kwamba swiswi twanena), Na tufanye uovu, illi kwamba ule wema uje ? ambao kuhukumiwa kwao kuwa ni wakosa ni haki.

9 N nini basi ? Swiswi twawapita wale wengine ? La, sivyo kabisa : kwani tulitangulia kuwaonea makosa Mayahudi na Mayunani, ya kwamba wao pia wote wa tini ya dhambi : 10 kama ilivyoandikwa, ya kwamba,

Hapana mwenyi haki, la, hata mmoja :

11 Hapana aelewae,

Hapana amtakae Mwenyiezi Mngu :

12 Wamegeuka kulekea kando wote, wamekuwa wasiofaa pamoja ;

Hapana afanyae vyema hata mmoja :

13 Miyo yao ni kaburi lililo wazi :

Kwa ndimi zao wametumia hila :

Ushungu wa nyoka u katika midomo yao :

14 Ambao makanwa yao yamejawa ni maapizo na matungu :

15 Nyayo zao zina mbio kumwaya damu :

16 Makunguwazo na mashaka yamo ndiani mwao :

17 Na ndia ya amani hawakuijua :

18 Hapana hofu ya Mwenyiezi Mngu mbele ya mato yao.

19 Twajua ya kwamba yale yote yasemwayo ni sharia, *sharia* huwambia wale walio tini ya sharia: illi kwamba killa kanwa lifumbwe na dunia nzima kuletwa katika hukumu ya Mwenyiezi Mngu: 20 kwa maana, mbele yakwe hapana mwenyi muwili atakaehasibiwa kuwa mwenyi haki kwa ndia ya vitendo vya sharia: kwani ujuzi wa dhambi huja kwa ndia ya sharia. 21 Illa sasa haki ya Mwenyiezi Mngu imekwisha fanywa wazi pasipokuwa na sharia, *nayo* imeshuhudiwa ni ile sharia na wale manabii: 22 ni ile haki ya Mwenyiezi Mngu iliyo kwa ndia ya imani katika Jesu Masihi kwa wote waaminio, kwani hapana tafauti: 23 kwani wamefanya dhambi wote, na utukufu wa Mwenyiezi Mngu hawaufikili; 24 ni kupawa haki bure kwa neema yakwe, kwa ndia ya ukombozi ulio katika Masihi Jesu: 25 ambae Mwenyiezi Mngu alitangulia kumweka awe upatanisho (*makazi-ya-rehema*), kwa ndia ya imani, katika damu yakwe, illi kuonyesha haki yakwe kwa ajili ya masitahimilio, katika uvumilivu wa Mwenyiezi Mngu, ya zile dhambi zilizotangulia kufanywa: 26 kwa kufunua, *nasema*, wakati huu, haki yakwe: illi kwamba awe mwenyi haki, tena awe mpajiwa-haki wa huyo aaminiye kwakwe Jesu. 27 Ku wapi basi kujisifu? kulifungiwa nde. Kwa sharia gani? jee, *ni kwa sharia* ya vitendo? La, illa ni kwa sharia ya imani. 28 Basi twahasibu ya kwamba bin-Adamu hupawa haki kwa imani, pasipokuwa na vitendo vya sharia. 29 Auje, Mwenyiezi Mngu ni *Mngu* wa Maya-hudi tuu? La, *Yeye* si *Mngu* wa hizo Taifa pia? Ene, ni wa hizo Taifa pia: 30 basi kwamba Mwenyiezi

Mngu ni mmoja, nae atawapa haki *wale wa* tohara katika imani, na wale wasio wa tohara kwa ndia ya ile imani. 31 Basi, jee, twaibatilisha sharia kwa ile imani? Hasha: sivyo, *lakini* twaithubutisha ile sharia.

4 BASI tusemeje, babaetu Iburahim amepata nini kwa ndia ya muwili? 2 Kwani kwamba Iburahim alipawa haki kwa ajili ya vitendo *vyakwe*, analo la kuji-sifia, lakini si mbele ya Mwenyiezi Mngu. 3 Kwani maandiko yasemaje? *yasema*, Iburahim aliamini Mngu, na *imani yakwe* ilihasihiwa kwakwe kuwa ni haki. 4 Illa kwa yule atumikae, ujira wakwe hauhasibiwi kuwa ni kwa ndia ya ihsani, lakini ni kwa ndia ya deni. 5 Illa kwa yule asiyetumika, illa ameamini kwakwe yule awapae madhalimu haki, imani yakwe yahasihiwa kuwa ni haki. 6 Kama vile Daudi anenavyo baraka aliyo nayo bin-Adamu huyo, ambae Mwenyiezi Mngu amhasibia kuwa na haki asipokuwa na vitendo, *akasema*,

7 Heri ndao, ambao maasia yao yamesamehewa,
Wale ambao madhambi yao yamefinikwa.

8 Heri ndakwe mtu huyo ambae Bwana hamhasibu dhambi.

9 Basi, jee, baraka hiyo i juu ya wale wa tohara tuu, au i juu ya wale wasio tohara pia? kwani twasema, Kwa Iburahim imani yakwe ilihasihiwa kuwa ni haki. 10 Ilihasibiwaje? alipokuwa tohara au alipokuwa hajatahiriwa? Sipo alipokuwa tohara, illa alipokuwa hajatahiriwa: 11 nae aliipokea alama ya tohara, ni muhuri wa ile imani aliyokuwa nayo, alipokuwa hajatahiriwa: illi kwamba awe baba ya wale wote waaminio, wajapokuwa katika kutotahiriwa, illi kwamba wahasihiwe kuwa na haki; 12 tena awe baba ya tohara kwa wale ambao si wa tohara tuu, lakini zaidi wenda kwa kufuata nyayo za ile imani ya babaetu Iburahim *aliyokuwa nayo* nae alikuwa hajatahiriwa. 13 Kwani ile shadi waliyopawa Iburahim na uzazi wakwe, ya kwa-

mba atakuwa mrathi wa ulimwengu, *haikumfikilia kwa ndia* ya ile sharia lakini *alipawa* kwa *ndia* ya haki ya imani. 14 Kwani kwamba wale walio wa sharia ni kufanywa warithi, imani imebatilika, na ile ahadi imefanywa kuwa si ahadi tena: 15 kwani sharia huleta hasira: na hapo sharia isipokuwapo wala hapana kosa. 16 Kwa ajili ya hayo *hutoka* katika imani *ile haki*, ipate kuwa ya ndia ya neema: ile ahadi ipate kuwa na nguvu kwa kizazi chote: si kwa kile kilicho cha sharia tuu, lakini na iwe kwa kile kilicho cha imani ya Iburahim pia, ambae ndiye babaetu swiswi sote, 17 (kama ilivyoandikwa, Nimekufanya wewe ni baba wa taifa nyingi) mbele yakwe yeye aliyemuumini, ni Mngu, afufuae wafu, tena avitajae vitu ambavyo havikuwa kama ni vitu vilivyoko. 18 Ambae alishika matumaini, matumaini yalipopingwa, illi apate kuwa baba wa taifa nyingi, sawasawa na yale yaliyosenwa, *nayo ni haya*, Ndivyo uzao wako utakavyokuwa. 19 Nae ali si mnyonge katika imani alihasiibu muwili wakwe mwenyewe kama umekufa (alipokuwa amepata umri wakwe kama myaka mia), na ganzi la tumbo la Sara: 20 naam, akiitezama ile ahadi ya Mwenyiezi Mngu, hakufanya tashuishi kwa kutoamini, lakini akazidi kupata nguvu kwa imani, huku akimtukuza Mwenyiezi Mngu, 21 maana alijuvishwa hakika-hakika ya kwamba *Mngu* alichohidi nae aweza kukifikiliza. 22 Kwa ajili ya hayo ilihasiibiwa kwakwe kuwa ni haki. 23 Basi, hayo hayakuandikwa kwa ajili yakwe yeye tuu, kwamba ilihasiibiwa kwakwe hivyo: 24 illa ni kwa ajili yetu swiswi pia, naswi tutahasibiwa vivyo, tukiamini kwakwe yeye aliyemfufua Jesu Bwana wetu kumtoa kwa wafu: 25 ambae alitolewa *kuwa sadaka* kwa ajili ya makosa yetu, nae alifufuliwa kwamba swiswi tuhasibiwe kuwa na haki.

5 BASI tukisha hasibiwa kuwa na haki kwa ajili

ya imani *yetu* na tuwe na amani kwa Mwenyezi Mngu kwa Bwana wetu Jesu Masihi : 2 ambae kwa yeye tume-pata kuletwa kwa ndia ya imani *tungie* katika neema hii ambayo twasimama ndani yakwe, na kufurahi katika matumaini ya utukufu wa Mwenyezi Mngu. 3 Wala si hayo tuu, illa twajifurahisha katika mateso pia : maana, twajua ya kwamba mateso huleta kuvumilia, 4 na kuvumilia *huleta* kuthubutika, na kuthubutika *huleta* matumaini : 5 na matumaini hayatahayarishi : kwa maana, mapenzi ya Mwenyezi Mngu yamekwisha miminwa na kutiwa ndani ya myoyo yetu ni Roho Mtakatifu ambae tumepawa swiswi. 6 Kwani hapo tulipokuwa hatuna nguvu wenyewe, wakati ulipotimia, Masihi akafa kwa ajili ya maasi. 7 Kwani ni shida mtu kufa kwa ajili ya mwenyi kutenda njema : kwani humkini kwa ajili ya mtu mwema mtu angesubutu kufa. 8 Illa Mwenyezi Mngu ayadhihirisha ma-penzi yakwe wenyewe kwetu aliyotupenda, kwa maana, tulipokuwa tukali wenyi dhambi, Masihi akafa kwa ajili yetu. 9 Basi zaidi sana tukisha pawa haki katika damu yakwe, tutaokolewa na zile ghadhabu za *Mngu* kwa yeye. 10 Kwani ikiwa hapo tulipokuwa maadui, tulipatanishwa na Mwenyezi Mngu kwa mauti ya Mwanawe ; zaidi sana, tukisha patanishwa tutaokolewa katika uhai wakwe : 11 illa si hayo tuu, lakini twajifurahisha katika Mwenyezi Mngu kwa Bwana wetu Jesu Masihi, ambae kwa yeye tumekwisha poka kile kipatanisho sasa.

12 Kwa ajili ya hayo, kama ilivyo kwa ndia ya mtu mmoja dhambi kungia ulimwenguni, na mauti nayo kwa ndia ya zile dhambi, na kama hivi mauti yakapita katika wana-Adamu wote, kwa maana walikuwa wamefanya dhambi wote : 13 kwani mbele ya ile sharia kuja dhambi zilikuwamo ulimwenguni : illa dhambi hazihasi biwi hapo sharia isipokuwapo. 14 Na haya yote, lakini mauti ya-

katawala tangu Adamu hata Musa, hata juu ya wale ambao hawakufanya dhambi mfano mmoja na lile kosa la Adamu, ambae ndiye mfano wakwe yeye atakae-kuja *baadae*. 15 Lakini kipawa hakikuwa kama lile kosa *lilivyokuwa*. Kwani, kwamba wangi walikufa kwa kosa la mmoja, zaidi sana neema ya Mwenyiezi Mngu, na ukarimu katika neema ya bin-Adamu mmoja, Jesu Masihi, ukaongezeka kwa ajili ya hao wangi. 16 Na ule ukarimu haukuwa kama kwa ndia ya yule mmoja aliyekosa: kwani yale maamzi yalitokana na mmoja hata *kufikilia* hukumu yenyi adhabu: lakini hicho kipawa kilitokana na makosa mangi hata *kufikilia* kuhasibiwa haki. 17 Kwani, kwamba mauti yalitawala kwa sababu ya yule mmoja, kwa ajili ya kosa la yule mmoja: zaidi sana, wale wapokeao ungi wa neema na *ungi wa* ukarimu wa haki, watatawala katika uzima kwa *ndia ya* yule mmoja, nae ni Jesu Masihi. 18 Basi tena, kama *ile hukumu ilivyokuja* juu ya watu wote kwa ndia ya kosa moja hata wakahukumiwa adhabu: ni vivyo hivyo kwa ndia ya kitendo kimoja cha haki *kile kipawa kikawafikilia* watu wote hata *kikafikilia* kuhasibiwa haki kwenyi uhai. 19 Kwani kama wangi wali-vyofanywa kuwa ni wenyi dhambi kwa sababu ya maasi ya mtu mmoja, ni vivyo hivyo, kwa ajili ya kutii kwa mmoja, wangi watafanywa kuwa ni wenyi haki. 20 Kisha sharia nayo ikangia, illi kwamba lile kosa lipate kuwa kubwa zaidi: kwani hapo madhambi yalipozidi, neema ikawa zaidi sana: 21 illi kwamba kama madhambi yalivyotawala kwa *ndia ya* mauti, ni vivyo hivyo neema itawale kwa *ndia ya* haki, ifikilie uzima wa milele, kwa *ndia ya* Jesu Masihi Bwana wetu.

6 TUSEME nini basi? Jee, tudumu na dhambi, illi kwamba neema izidi sana? 2 Hasha. Swiswi tulioi-filia dhambi tutaishije tena mumo? 3 Hamjui ya kwamba swiswi, kadiri yetu tuliobaputizwa na kutiwa

katika Jesu Masihi, tulibaputizwa hata kuyafikilia mauti yakwe? 4 Basi tulizikwa pamoja nae kwa ndia ya ule ubaputizi kufikilia mauti: illi kwamba, kama Masihi alivyofufuliwa kutoka kwa wafu kwa utukufu wa Baba, na swiswi ni vivyo twendelee katika upya wa uhai. 5 Kwani kwamba swiswi tumekuwa wenyi kuungwa nae katika mfano wa mauti yakwe, ni vivyo *tutaungwa nae kwa mfano wa* kufufuka kwakwe: 6 maana, twalijua neno hili, ya kwamba, nafusi yetu ya kale ilisalibiwa pamoja nae, illi kwamba muwili wa dhambi uharibiwe, illi baadae tusiitumikie tena dhambi; 7 kwani yeye aliyekufa ameepukana na dhambi. 8 Basi, kwamba tulikufa pamoja na Masihi, twaamini ya kwamba tutaishi pamoja nae: 9 maana, twajua ya kwamba Masihi kwa kuwa amekwisha fufuliwa kutoka kwa wafu, hafi tena: mauti hayatawali juu yakwe tena. 10 Kwani vile alivyokufa, alizifilia dhambi mara moja basi: na vile aishivyo, yuaishi kwa Mwenyezi Mngu. 11 Nanywi ni vivyo jahasibuni wenyewe kuwa mu wafu kwa zile dhambi, kisha mu hai kwa Mwenyezi Mngu, katika Masihi Jesu.

12 Basi msikubali dhambi kutawala ndani ya miwili yenu ipatikanayo ni mauti, msije mkaitii *dhambi* katika shauku zakwe: 13 wala msitangulize via vyenu vingie katika dhambi *kama* vyombo vya upotevu; illa mzitoe nafusi zenu muwe wa Mwenyezi Mngu, kama walio hai waliotoka kwa wafu, na via vyenu viwe kama vyombo vya kutenda wema kwa Mwenyezi Mngu. 14 Kwani dhambi hazitatawala juu yenu, kwani nyinywi hamu tini ya sharia, illa mu tini ya neema.

15 N nini basi? tufanye dhambi kwa sababu hatu tini ya sharia illa tu tini ya neema? Hasha. 16 Hamjui ya kwamba, kwakwe yeye ambae mmeziweka nafusi zenu kuwa watumwa hata kutii, nyinywi mu watumwa wakwe yeye mumtiiye: kwamba ni *utumwa* wa dhambi

kufikilia mauti, au kwamba ni *utumwa wa* kutii kufikilia haki? 17 Illa Mwenyezi Mngu nashukuriwe, kwa maana, kama mlivyokuwa watumwa wa dhambi, mlitii kwa myoyo yenu zile sharuti za mafunzo ambayo mlitiwa ndani yakwe; 18 tena mlipofanywa kuwa mahuru na kutokana na dhambi, mkawa watumwa wa haki. 19 Nanena kwa ki-bin-Adamu, kwa sababu ya udhaifu wa miwili yenu: kwani kama mlivyotanguliza via vyenu viwe watumwa wa uchafu, na wa maasia hata *kwendelea na* maasia; ni vivyo sasa vitangulizeni via vyenu viwe watumwa wa haki hata *kuufikilia* utakatifu. 20 Kwani mlipokuwa watumwa wa dhambi mlikuwa mahuru kwa *upande wa* haki. 21 Wakati huo basi mlikuwa na matunda gani *katika mambo hayo* ambayo sasa mwayaonea haya? kwani mwisho wa mambo hayo ni mauti. 22 Illa hivi sasa mkisha fanywa mahuru na kutokana na dhambi, na kuwa watumwa wa Mwenyezi Mngu, mnayo matunda yenu kuufikilia utakatifu, na mwisho ni uzima wa milele. 23 Kwani mshahara wa dhambi ni mauti; lakini kipawa chakwe Mwenyezi Mngu ni uzima wa milele katika Masihi Jesu Bwana wetu.

7 HAMJUI, ndugu zangu (kwani nanena na hao waijuao ile sharia), ya kwamba sharia humtawala mtu wakati atakaokuwa yu hai? 2 Kwani yule mwanamke aliye na mumewe, amefungwa ni sharia kwa yule mume wakati atakaokuwa yu hai: illa kwamba mumewe amekufa, amefunguliwa katika ile sharia ya mume. 3 Basi kwamba yeye alikuwa na mume mwengine wakati mumewe yu hai, ataitwa mzinifu; illa mumewe akifa ametoka katika ile sharia, hata yeye si mzinifu, ajapolewa ni mume mwengine. 4 Kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, na nyinywi pia mlifanywa kuifilia ile sharia kwa ndia ya muwili wa Masihi, mpate kuwa na mwengine, maana, ni kwa ajili ya huyo aliyeinuli-

wa kutoka kwa wafu, illi kwamba tupate kumzalia Mwenyiezi Mngu matunda. 5 Kwani tulipokuwa kati-ka hali ya muwili, hizo shauku zenzi dhambi zilizoku-wa kwa ndia ya sharia, zikatenda ndani ya via vyetu hata kuzaa matunda ya mauti. 6 Illa sasa tumetolewa katika sharia, kwa maana tulikufa kwa ile iliyotuzuia : hata *ikawa* swiswi kutumika katika upya wa roho, si katika ukuukuu wa maandiko.

7 Tusemeje basi? Jee, sharia ni dhambi? Hasha. Lakini singejua dhambi isipokuwa kwa ndia ya sharia, kwani singejua tamaa, isipokuwa kwa ile sharia kunena, Usitamani: 8 illa dhambi, kwa kule kupata nafasi, ikatenda ndani yangu tamaa za killa aina kwa ndia ya yale mausio: kwani pasipokuwa na ile sharia dhambi imekufa. 9 Na mimi nalikuwa hai hapo kwanza pasipokuwa na sharia: illa yalipokuja yale mausio, dhambi ilihuika, na mimi nikafa; 10 na yale mausio ambayo *yalikuwa* kwa ajili ya uhai, hayo nikayaona kuwa ya mauti: 11 kwani ile dhambi, kwa kupata nafasi, kwa ndia ya yale mausio, ilinidanganya mimi, kisha ikaniua kwa ndia iyo hiyo. 12 Kwa ajili ya hayo ile sharia ni takatifu, na yale mausio ni matakatifu, tena ni ya haki, kisha ni mema. 13 Jee, yale yaliyo mema yalikuwa kwangu mauti? Hasha. Lakini dha-mbi, illi ipate funuliwa kuwa ni dhambi, kwa kutenda mauti kwangu kwa ndia ya yaliyo mema: illi kwamba dhambi iwe dhambi sana kwa ndia ya yale mausio. 14 Kwani twajua ya kwamba sharia ni ya rohani, illa mimi ni wa muwilini, nimeuzwa tini ya dhambi. 15 Kwani yale nitendayo siyatambui: kwani siyatendi yale niyata-kayo: illa yale niyatukiayo ndiyo niyafanyayo. 16 Illa nikiyafanya hayo ambayo siyataki, naikubali ile sharia kuwa ni njema. 17 Basi sasa, si mimi nafusi yangu tena niyatendae hayo, lakini ni ile dhambi iliyoketi ndani yangu *iliyoyatenda*. 18 Kwani najua sana ya kwamba

ndani yangu, maana, ndani ya nyama ya muwili wangu, hakikai kitu chema: kwani kutaka mimi nataka, illa kutenda yaliyo mema sipati. 19 Kwani yale mema ni-yatakayo hayo siyafanyi: lakini yale maovu nisiyoyataka, ni hayo niyatendayo. 20 Illa ikiwa nafanya yaleyale nisiyoyataka, si mimi nafusi yangu tena niyatendae, illa ni dhambi iliyoketi ndani yangu *iliyoyatenda*. 21 Kwa ajili ya hayo basi nimeona sharia hii, ya kwamba, kwangu mimi, nitakae kutenda mema, uovu u nami papo. 22 Kwani naifurahia ile sharia ya Mwenyiezi Mngu kwa ndani ya nafusi yangu: 23 illa nimeona sharia ya namna nyengine katika via vyangu, ipiganayo vita na ile sharia ya akili zangu, kisha imeniteka nyara *na kuniweka* tini ya ile sharia ya dhambi iliyo katika via vyangu. 24 A mimi! jinsi nilivyo mtu dhaifu! ni nani atakaenitoa nitoke katika muwili wa mauti haya? 25 Namshukuru Mwenyiezi Mngu, kwa Jesu Masihi Bwana wetu. Basi hivi mimi nafusi yangu na akili zangu naitumikia sharia ya Mngu: illa kwa nyama ya muwili wangu *naitumikia* ile sharia ya dhambi.

8 SASA basi, kwa ajili ya hayo, hapana hukumu iwayo yote juu ya wale walio katika Masihi Jesu. 2 Kwani ile sharia ya Roho ya uhai katika Masihi Jesu imeniata huru katika ile sharia ya dhambi na mauti. 3 Kwani yale yasiyowezekana kwa sharia, kwa maana, ilikuwa ni dhaifu kwa jinsi ya muwili, Mwenyiezi Mngu, kwa kumtuma Mwanawe khasa kwa mfano wa muwili ulio wa dhambi, tena *awe sadaka* kwa ajili ya dhambi, akaihukumu dhambi katika muwili: 4 illi kwamba mausio ya sharia yatimizwe ndani yetu swiswi, tusio-kwenda kwa kufuata mambo ya muwili, lakini *kufuata* yale ya roho. 5 Kwani wale wafuatao muwili hufikiri mambo ya muwili, illa wale wafuatao roho hufikiri yale ya roho. 6 Kwani kule kufikiri ya muwili ni

mauti : lakini kufikiri ya roho ni uhai tena ni amani : 7 kwa kuwa kufikiri ya muwili ni kuteta na Mngu : kwa kuwa si kunyenyekea sharia ya Mwenyezi Mngu, wala haimkini *kunyenyekea* : 8 na wale walio katika muwili hawawezi kumridhisha Mngu. 9 Illa nyinywi hamu katika muwili, lakini mu katika roho, ikiwa Roho ya Mngu kuketi ndani yenu. Illa mtu awae yote akiwa hana Roho wa Masihi, huyo si wakwe kabisa. 10 Na Masihi akiwa ndani yenu, muwili umekufa kwa sababu ya dhambi, illa roho ni uhai kwa sababu ya haki. 11 Illa ikiwa Roho yakwe yeye aliyemfufua Jesu kumtoa kwa wafu, kuketi ndani yenu, yeye aliyemfufua Masihi Jesu kumtoa kwa wafu ataihuisha na miwili yenu ipatikana-yo ni mauti, kwa *ndia* ya Roho yakwe iketiyo ndani yenu.

12 Basi kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, tu wadeni, si kwa muwili, kuishi kwa *mambo* ya muwili : 13 kwa-ni ikiwa mwaishi kwa *mambo* ya muwili mwendelea kufa : illa mkiviua vitendo vya muwili kwa roho mta-kuwa hai. 14 Kwani wote kadiri ya wale walioo-ngoza ni Roho ya Mngu, hao ndio wana wa Mngu. 15 Kwani hamkuipokea roho ya utumwa tena *ifikiliayo* hofu : lakini mmeipokea roho ya kukubaliwa-kuwa-wana, ambayo kwa hiyo twapiga unyende, *twasema*, Ee Baba, Babaetu. 16 Roho mwenyewe nae ashuhudia pa-moja na roho zetu ya kwamba tu wana wa Mngu : 17 ikiwa tu wana, basi tu warithi ; warithi wa Mngu, wari-thi pamoja na Masihi : ikiwa twateswa pamoja *nae*, illi kwamba tutukuzwe naswi pamoja *nae*.

18 Kwani nahasibu ya kwamba mateso ya wakati huu wa sasa hayasitahili kufananishwa na ule utukufu utakaofunuliwa kwetu swiswi. 19 Kwani maangalizi yakwe uumbaji hungojea ufunuo wa wana wa Mwe-nyiezi Mngu. 20 Kwani ule uumbaji uliwekwa tini ya udanganyifu, si kwa kutaka wenyewe, lakini ni kwa

ajili ya yeye aliyeuweka *hivyo*, 21 katika tumaini ya kwamba ule uumbaji wenyewe nao utafanywa kuwa huru kutoka katika ule utumwa wa uharibifu, uufikilie uhuru wa utukufu wa wana wa Mwenyiezi Mngu. 22 Kwani twajua ya kwamba uumbaji mzima huugua pamoja na kuona utungu pamoja hata hivi sasa. 23 Wala si hayo tuu, lakini na swiswi wenyewe pia tulio na malimbuko ya Roho, hata swiswi wenyewe twaugua ndani ya nafusi zetu, tukikungojea kukubaliwa-kuwa-wana *kwetu*, maana, ni ukombozi wa miwili yetu. 24 Kwani tulio-kolewa kwa matumaini: illa matumaini yaonekanayo si matumaini: kwani n nani akitarajiye kile akionacho? 25 Illa tukikitaraji kile ambacho hatukioni, twakingojea kwa kusubiri.

26 Tena yule Roho hutusaidia unyonge wetu vivyo hivyo: kwani hatujui kuomba Mngu kwa jinsi itupasavyo: lakini yule Roho mwenyewe hutuomba kwa uuguzi usiowezezana kutamkwa: 27 na yeye atafutae katika myoyo ajua nia ya Roho jinsi ilivyo, kwa kuwa yuawaomba watakatifu kwa mfano wa *nia ya Mngu*. 28 Naswi twajua ya kwamba mambo yote hutenda pamoja kwa kuleta mema kwa wale wampendao Mwenyiezi Mngu, kwa wale walioitwa mfano wa makusudi *yakwe*. 29 Kwa kuwa wale aliowajua mbele, alitangulia kuwataua illi wafananishwe na sura za Mwanawe, hata yeye awe mzaliwa wa kwanza katika ndugu wangi: 30 na wale aliotangulia kuwataua, hao ikawa ni kuwaita: na wale aliowaita, hao ikawa ni kuwahasibia haki: na wale aliowahasibia haki, hao ikawa ni kuwatukuza.

31 Tuseme nini basi kuliko mambo hayo? Mwenyiezi Mngu akiwa upande wetu, n nani aliye juu yetu? 32 Yeye asiyemhurumia Mwanawe, *Mwanawe* khasa, lakini alimtoa kwa ajili yetu swiswi sote, ataataje na kutupa swiswi vitu vyote bure pamoja nae? 33 N nani atakaewashitaki wateule wa Mngu kwa lolote?

Jee, ni yeye Mngu awahasibiae haki? 34 N nani ataka hukumu hukumu ya adhabu? Jee, ni Masihi Jesu aliyekufa? Naam, afudhali, yeye aliyefufuliwa kutoka kwa wafu, ambae yuko upande wa mkono wa kuume wa Mwenyiezi Mngu, tena ndiye atuombeae swiswi. 35 N nani atakaetutenga na mapenzi ya Masihi? Jee, ni mateso, au taabu, au adha, au ndaa, au utupu, au khatari, au upanga? 36 Kama yalivyoandikwa, ya kwamba,

Kwa ajili yako twauwawa mtana kutwa:

Twahasibiwa kuwa tu kondoo wa kutindwa.

37 Lakini katika mambo haya yote twashinda na zaidi kwa ndia ya yeye aliyetupenda. 38 Kwani najua hakika-hakika ya kwamba mauti wala uhai, wala malaika, wala nguvu za enzi, wala mambo ya sasa, wala mambo yajayo, wala uwezo, 39 wala kilichotukuka, wala kilicho na kina, wala kilichoumbwa chengine kiwacho chote, hakitaweza kututenga na mapenzi ya Mwenyiezi Mngu yaliyo ndani ya Masihi Jesu Bwana wetu.

9 NASEMA kweli katika Masihi, sisemi uongo, nia yangu nayo hunishuhudia pamoja nami katika Roho Mtakatifu, 2 ya kwamba nna majonzi makubwa, na maumivu yasiyo na ukomo moyoni mwangu. 3 Kwani ningetaka kwamba mimi mwenyewe niwe haramu, kutolewa katika Masihi kwa ajili ya ndugu zangu, jamaa zangu kwa jinsi ya muwili: 4 ambao ni Waisiraeli hao, ambao kufanywa-kuwa-wana ni kwao, na ule utukufu ni wao, na yale maagano ni yao, na kule kupawa sharia ni kwao, na ile ibada ya *Mwenyiezi Mngu* ni yao, na zile ahadi ni zao; 5 ambao wale mababa ni yao, ambao na kwao alitoka Masihi kwa jinsi ya muwili, aliye juu ya mambo yote, Mngu ahimidiwae milele. Amina. 6 Illa haiwi kwamba neno la Mwenyiezi Mngu limepomoka. Kwani wale wote walio wa *Isirael* si

wote Isiraeli : 7 wala si wote walio wana kwa ajili ya kuwa kizazi cha Iburahim : lakini, Katika Isaaka kitaitwa kizazi chako. 8 Maana, si wana walio kwa jinsi ya muwili walio wana wa Mwenyiezi Mngu : lakini wana wa ahadi wahasibiwa kuwa kizazi. 9 Kwani neno hili ni neno la ahadi, Kama wakati uu huu ntakuja, na Sara atapata mwana, mwanamume. 10 Tena, si hayo tuu, lakini Rebeka nae akisha tukua mimba ya mmoja, nae ni yeye babaetu Isaaka—11 kwani kabula hawajazaliwa *wale watoto*, wala hawajatenda neno jema wala baya, illi kwamba makusudi ya Mwenyiezi Mngu katika kule kutaua yasimame, si ya kazi, lakini ya yule aita, 12 yeye *Rebeka* aliambiwa *neni hili*, Huyo mkubwa atamtumikia huyo mdogo. 13 Vivile kama ilivyoandikwa, Jakubu nimempenda, illa Esau nimemtukia.

14 Tuseme nini basi? Kuna novu kwa Mwenyiezi Mngu? La. 15 Kwani amwambia Musa, Ntamrehemu huyo nimrehemuye, nami ntamhurumia huyo nimhurumiae. 16 Basi hivi si ya yule atakae, wala ya yule apigae mbio, lakini ni ya Mngu arehemuye. 17 Kwani yale maandiko yaleta *habari za Farau, hivi*, Nalikusimamisha wewe kwa ajili ii hii, nipate onyesha uwezo wangu ndani yako wewe, tena kwamba jina langu lipate tangazwa katika nti yote. 18 Basi hivi yuamrehemu huyo amtakae, na yule amtakae huyo akamfanya kuwa mgumu.

19 Basi utaniuliza, Ilikuwaje yeye hata akatuonea makosa? Kwani n nani atakaempinga makusudio yakwe? 20 La, sivyo, ewe bin-Adamu, wewe u nani umji-buye Mwenyiezi Mngu? Jee, kitu kile kilichoumbwa chaweza kumwambia huyo mwenyi kukiumba *neni hili*, Kwani kunifanya namna hii? 21 Au jee, yule mfinanzi hana nguvu juu ya ule udongo, katika pumba ile moja kufanya kipande kimoja kiwe chombo cha hishima, na kipande chengine kiwe chombo kisicho

hishima? 22 N nini, ikiwa Mwenyiezi Mngu, kwa kutaka kuonyesha ghadhabu zakwe, na kujuvisha kule kuweza kwakwe, akatukuana kwa uvumilivu mwingi na vile vyombo vya ghadhabu vilivyofanywa tayari kwa uharibifu: 23 illi kwamba ajuvishe ubora wa utukufu wakwe juu ya vile vyombo vya rehema, ambavyo alitangulia kuvitengeza kwa kufikilia utukufu, 24 *maana ni swiswi*, tulioitwa ni yeye, sio watokao katika Mayahudi tuu, lakini watokao katika hizo Taifa nazo pia? 25 Kama alivyosema katika *chuo cha Hosea* tena,

Ntawaita wale kuwa watu wangu, wasiokuwa watu wangu;

Na yeye asiyeitwa mpenzi, *ntamwita* mpenzi.

26 Tena itakuwa pahali hapo walipoambiwa *nenohili*, Nyinywi si watu wangu,

Hapo wataitwa wana wa Mngu aliye hai.

27 Isaia nae atoa sauti juu ya Isiraeli, hivi, Ikiwa hisabu ya wana wa Isiraeli kuwa kama mtanga wa bahari, ni baki yao itakayookoka: 28 kwani Bwana atatimiliza neno lakwe juu ya nti, akimaliza na kulikata. 29 Tena kama Isaia alivyotangulia kunena,

Kama si yeye Bwana wa Sabaothu kutuatia swiswi kizazi,

Tungalikuwa kama Sodom, tungalifananishwa na Gomora.

30 Tuseme nini basi? Ya kwamba wale watu wa hizo Taifa wasioiandama haki wakaipata haki, illa ni ile haki iliyo ya imani: 31 illa Isiraeli, wakiiandama ile sharia ya haki, hawakuifikilia ile sharia. 32 Jee, ni kwa sababu gani? Ni kwa sababu *hawakuitafuta* kwa ndia ya imani, lakini kama itakayopatikana kwa vitendo. Walikunguwaa na lile jiwe likunguwazalo; 33 vivile kama ilivyoandikwa,

Mimi hapa, naweka katika Zioni jiwe la kukungu-
waza na mwamba wa makunguwazo :

Nae atakaeamini kwakwe hataaibishwa.

10 NDUGU zangu, mapendeleo ya moyo wangu na kuomba kwangu kwa Mwenyiezi Mngu kwa ajili ya hao, ni *neni hili*, waufikilie wokofu. **2** Kwani nawashuhudia wao ya kwamba wana wivu wa Mngu, lakini si katika ujuzi. **3** Kwani wakiwa hawakuijua ile haki ya Mwenyiezi Mngu, wakitafuta kuithubutisha *haki yao* wenyewe, hawakujitia wenywe tini ya haki ya Mwenyiezi Mngu. **4** Kwani Masihi ni utimilifu wa sharia kwa kufikilia haki kwa killa mwenyi kuamini. **5** Kwani Musa aandika ya kwamba yule bin-Adamu afanyae ile haki ipatikanayo kwa sharia, ataishi katika hiyo. **6** Illa ile haki ipatikanayo kwa imani yanena hivi, Usiseme moyoni mwako, N nani atakaekwea kwenda mbinguni? (maana, ni kumleta Masihi aje tini :) **7** au, N nani atakaeshuka kwenda kuzimu? (maana, ni kumuinua Masihi atoke kwa wafu.) **8** Lakini yanena nini? *Yanena hivi*, Lile neno li karibu nawe, katika kanwa lako na katika moyo wako : maana, ni neno la imani tulihubirilo : **9** *nalo ni hili*, ya kwamba, ukiwa utamkiri Jesu kwa kanwa lako kuwa ndiye Bwana, tena kuamini katika moyo wako ya kwamba Mwenyiezi Mngu amemuinua kumtoa kwa wafu, utaokoka : **10** kwani kwa moyo mtu huamini aifikilie haki, na kwa kanwa hukiri aifikilie wokofu. **11** Kwani maandiko yanena, Awae yote atakaeamini kwakwe hataaibishwa. **12** Kwani hapana tafauti katika Yahudi na Yunani : kwani *Bwana* yeye huyo mmoja ni Bwana wa wote, ni tajiri kwa wote watakaomlingana : **13** kwani, Awae yote atakaelingana jina la Bwana ataokoka. **14** Jee, watamlinganaje yeye ambae hawajaamini kwakwe? nao wataaminije kwakwe yeye ambae hawajamsikia? nao watasikiaje pasipo mhubiri? **15** Jee, watahubirije

wasipotumwa? vivile kama ilivyoandikwa, A! jinsi yalivyo mazuri maguu ya wale waletao habari njema ya mambo mema!

16 Lakini si wote walioitii ile habari njema. Kwa-ni Isaia anena, Bwana, n nani aliyeiamini habari yetu? 17 Basi hivi imani *huja* kwa ndia ya kusikia, na kusi-kia *huja* kwa ndia ya neno lakwe Masihi. 18 Basi, nauliza, Jee, hawakuisikia? Ehe, kweli,

Sauti yao ilitoka na kuenea nti yote;

Na maneno yao *yalifika* hata nta za ulimwengu.

19 Lakini nauliza, Jee, hawakujua Isiraeli? Musa kwanza, yuanena,

Mimi ntawatia nyinywi wivu kwa isiyokuwa taifa, Ntawakasiri kwa taifa isiyo na akili.

20 Kisha Isaia nae ni mthubutifu sana, na kunena,

Nalipatikana ni watu wasionitafuta:

Nikawa dhahiri kwa wale wasioniuliza.

21 Illa juu ya Isiraeli anena, Mtana kutwa nalinyosha mikono yangu kwa watu wasiotii, wenyi kinyume.

11 BASI nauliza, Jee, Mwenyiezi Mngu aliwasukumia mbali watu wakwe? La. Kwani mimi nami ni Mu-isiraeli, katika kizazi cha Iburahim, na wa kabila ya Benjamin. 2 Mwenyiezi Mngu hakuwasukumia mbali watu wakwe aliowajua mbele. Au hamjui yale yaliyo-nenwa ni maandiko juu ya Elija? jinsi alivyomuombao-mba Mwenyiezi Mngu juu ya Waisiraeli, 3 *akisema*, Ewe Bwana, wamewaua manabii wako, wameyaporomosha madhabahu yako: nami nasalia peke yangu, nao wata-futa uhai wangu. 4 Lakini jawabu ya Mngu humwa-mbiaje? *Humwambia*, Nimeisazia nafusi yangu watu alifu sabaa, wale wasiopiga goti kwa Baal. 5 Basi ni vivyo hivyo majira haya ya sasa nayo, iko baki iliyo katika kutaua kwa neema. 6 Illa kwamba ni kwa neema, haikuwa kwa vitendo tena: au hapo neema haikuwa neema. 7 N nini basi? Kile ambacho

Isiraeli alikuwa akikitafuta, hicho hakukipata: illa hao waliotauliwa walikipata, na wengine walifanywa wawe wagumu: 8 vivile kama ilivyoandikwa, Mwenyiezi Mngu aliwapa roho ya usingizi mzito, mato kwamba wasione, na masikio kwamba wasisikie, hata siku hii ya leo. 9 Na Daudi anena,

Meza yao na iwe ni tanzi, tena iwe ni mtambo,

Tena iwe ni kunguwazo, tena iwe ni malipo kwao:

10 Mato yao yatiwe kiza, wasipate ona,

Uwainamishe maungo siku zote.

11 Basi nanena, Jee, walikunguwaa illi waanguke kabisa? Hasha: lakini kwa kosa lao, wokofu umewafikilia watu wa hizo Taifa, illi wao watiwe wivu.

12 Haya basi, ikiwa kuanguka kwao ni utajiri wa ulimwengu, na kupunguka kwao ni utajiri wa watu wa hizo Taifa, jee, si zaidi sana kujaa kwao?

13 Illa nanena na nyinywi mlio watu wa hizo Taifa. Basi, kadiri ya mimi kuwa mtume kwa hizo Taifa, naitukuza kazi yangu: 14 ningawa nipate kwa yoyote kuwatia wivu hao *walio wa* damu moja nami, na kuwaokea watu myongoni mwao. 15 Kwani ikiwa kutupwa nde kwao ni kipatanisho kwa ulimwengu, jee, kukubaliwa kwao kutakuwa n nini? *kutakuwa* ni uhai kutoka kwa wafu. 16 Tena malimbuko yakiwa matakatifu, pumba yote ni vivyo: tena shina likiwa takatifu, matawi nayo ni vivyo. 17 Illa ikiwa matawi mengine kuvundwa kabisa, na wewe, nawe ulikuwa u mzeituni mwitu, ulipatikwa kati yao, kisha ukawa mshirika pamoja nao wa lile shina na unono wa ule mzeituni. 18 usijisifu juu ya matawi: au ikiwa wajisifu, si wewe utukuae shina, illa ni shina *likutukualo* wewe. 19 Basi, utasema, Matawi yalivundwa illi kwamba mimi nitiwe. 20 Vyema; yalivundwa ni kutoamini kwao, na wewe wasimama kwa imani yako. Usiwe na nia ya kiburi, illa uche: 21 kwani ikiwa Mwenyiezi Mngu hakuyahurumia

matawi yale ya asili, wala hatakuhurumia wewe. 22 Huo ndio, upole na ukali wa Mngu: kwa wale walioanguka, ukali: illa kwako wewe upole wa Mngu, ikiwa wewe kudumu katika upole wakwe: ikiwa sivyo, hata wewe nawe utakatiliwa mbali. 23 Na wao nao pia, ikiwa hawadumu katika kutoamini kwao, watapatikwa, kwani Mwenyiezi Mngu yuaweza kuwapatika tena. 24 Kwani ikiwa wewe uliyekakwa na kutolewa katika ule uliokuwa mzeituni-mwitu kwa asili, kisha, ukapatikwa, kwa ndia isiyo ya asili, na kutiwa katika mzeituni mwema: jee, hawatatangulia wao, ambao ni *matawi* ya asili, kupatikwa katika mzeituni wao wenyewe?

25 Kwani sitaki, ndugu zangu, nyinywi kukosa kuijua siri hii, illi isiwe nyinywi kuwa wenyi akili kwa nafusi zenu wenyewe, ya kwamba ugumu kwa sehemu umewafikilia Isiraeli, hata kujaa kwao hizo Taifa kutimie; 26 hivi Isiraeli yote itaokoka: vivile kama ilivyoandikwa,

Mwokozi atakuja kutoka Zion;

Atamuondolea Jakubu matukizo ya Mngu:

27 Na haya ni maagano yangu katikati ya mimi na wao,

Hapo nitakapowaondolea dhambi zao.

28 Kwa jinsi ya hii habari njema wamekuwa maadui kwa ajili yenu: illa kwa jinsi ya huko kutauliwa wamekuwa wapenzi kwa ajili ya wale mababa. 29 Kwani vile vipawa na huo mwito wa Mwenyiezi Mngu havina kujutiwa. 30 Kwani kama nyinywi zamani mlivyokuwa hamkumtii Mwenyiezi Mngu, illa sasa mmerehemewa kwa kutotii kwao, 31 ni vivyo hivyo na wao sasa wamekuwa wasiotii, illi kwamba kwa kurehemewa kwenu nyinywi, wao nao wapate rehemewa. 32 Kwani Mwenyiezi Mngu amewafunga wote pamoja katika kutotii, illi kwamba apate kuwarehemu wote.

33 A! kina cha utajiri na cha hikima na cha ujuzi wa Mngu! jinsi hukumu zakwe zisivyojulikana na ndia zakwe zisivyotafutika! 34 Kwani n nani aliyejua nia ya Bwana? au n nani aliyekuwa mshauri wakwe? 35 au n nani aliyemkirimu yeye kwanza, nae atalipiwa tena hicho? 36 Kwa kuwa vitu vyote vyatoka kwa kwe, kisha vi kwa ndia yakwe, tena vyarudi kwakwe. Mbwakwe utukufu milele. Amina.

12 BASI nataka sana kwenu nyinywi ndugu zangu, kwa huruma za Mwenyiezi Mngu, musongeze miwili yenu iwe sadaka iliyo hai, *iliyo* takatifu, ipendekezayo kwa Mwenyiezi Mngu, ndiyo ibada yenu ifaayo. 2 Nanywi msifananishwe nafusi zenu na *mambo ya zamani* hizi: lakini mubadilishwe kwa kufanywa upya akili zenu, mpate yajua sana yale mapenzi ya Mwenyiezi Mngu yale yaliyo mema, yaliyokubalika, yaliyo matimilifu.

3 Kwani nanena katika ile neema niliyopawa, *namwambia* killa mtu aliye myongoni mwenu, asifikirie nafusi yakwe zaidi ya yale yampasayo kufikiri: lakini ajifikirie kwa kiasi, vivile kama Mwenyiezi Mngu alivyomgawanyia killa mtu kiasi *chakwe* cha imani. 4 Kwani ni vivile kama katika muwili mmoja tulivyo na via vingi, na via hivi vyote havina kazi moja: 5 swiswi ni vivyo, tulio wangi, tu muwili mmoja katika Masihi, tena tu via killa mmoja kwa mwenziwe. 6 Tena tuna vipawa mbalimbali, sawasawa na ile neema tuliyopawa swiswi, kwamba ni ujumbe, *na tuhubiri* sawasawa na kiasi cha imani yetu: 7 au utumishi, *na tutumike* katika utumishi wetu: au yeye afunzae *natumike* katika kufunza kwakwe: 8 yeye aonyae, *natumike* katika kuonya kwakwe: awapae *watu nape* kwa ukarimu: yeye aamrisha *namrisha* kwa bidii: yeye amburumiae *mwenziwe namhurumie* kwa furaha. 9 Mapenzi na yasiwe na unafiki. Iwani wenvi kuzira

kiovu: kilicho chema shikamanani nacho. 10 Kape-
ndaneni kwa wema killa mtu na mwenziwe katika
mapenzi yapasayo ndugu: wenyi kutangulizana we-
nyewe kwa wenyewe katika hishima: 11 si walegevu
katika bidii yenu: wenyi kuwaka moto katika roho
zenu: wenyi kumtumikia Bwana: 12 wenyi kufurahi
katika matumaini: wenyi kusubiri *mkiwa* na mateso:
wenyi kudumu sana katika kuomba Mngu: 13 wenyi
kufanya tangizo kwa uhitaji wao watakatifu: wenyi
kujibidiisha na kuwakaribisha wageni. 14 Wabarikie
hao wawaudhio nyinywi: kabarikieni wala msiapize.
15 Furahini pamoja na hao wafurahio: kalieni na hao
waliao. 16 Nuiani nia moja nyinywi kwa nyinywi.
Msiweke nia zenu katika yale yaliyotukuka, lakini
muridhike na hao walio wanyenyekevu. Msiwe wenyi
akili kwa nafusi zenu wenyewe. 17 Msimlipe mtu
awae yote uovu kwa uovu. Muwe wenyi kutangulia
kutengeza mambo mema mbele za watu wote. 18 Iki-
yamkinika, kwa upande wenu, muwe na amani pamoja
na wana-Adamu wote. 19 Msitafute kisasi, wapenzi
wangu, lakini afudhali iatie ghadhabu ya *Mngu* nafasi:
kwani imeandikwa, Kisasi ni changu mimi, mimi
ntalipa, anena Bwana. 20 Lakini adui wako akiwa na
ndaa, mpe chakula: akiwa na kiu, mpe *maji* ya kunwa:
kwani katika kufanya hivyo utamtweka na kuongeza
makaa ya moto juu ya kitwa chakwe. 21 Isiwe nyinywi
kushindwa ni uovu, lakini kaushindeni ule uovu kwa
wema.

13 KILLA mwenyi uhai nawe tini ya *wenyi* kuta-
wala walio juu yakwe: kwani hapana *mwenyi* kutawala
asiyetokana na Mngu: na yule mwenyi kutawala ali-
yeko amewekwa ni Mngu. 2 Kwa ajili ya hayo, yule
atakaeshindana na *yule mwenyi* kutawala huyashikia
kinyume yale maagizo ya Mwenyiezi Mngu: nao washi-
kiao kinyume watajipatia hukumu wenyewe. 8 Kwani

wale mahakimu si utisho kwa ile kazi njema, lakini kwa ile mbaya. Nawe wataka usiche *yule mwenyi kutawala?* fanya lililo jema, nawe utapata sifa kwa huyo *mwenyi kutawala.* 4 Kwani ni mtumishi wa Mngu kwako wewe kwa ajili ya wema. Illa ikiwa wewe kufanya lililo baya, uche: kwani hautukui ule upanga pasipokuwa na sababu: kwani ni mtumishi wa Mngu, mwenyi kulipa kisasi kwa ghadhabu, kwakwe yule atendae lililo baya. 5 Ndipo ipasapo, muwe tini ya amri, si kwa sababu ya ile ghadhabu tuu, lakini na kwa ajili ya nia pia. 6 Kwani ni kwa sababu hii mwatoa na kodi: kwani ni watumishi wa Mngu, wenyi kudumu siku zote katika neno lilo hilo. 7 Lipani kwa wote kile kipasacho: kodi kwa yule impasae kodi: ushuru kwa yule umpasae ushuru: khofu kwa yule impasae khofu: hishima kwa yule impasae hishima.

8 Msiwiwe ni mtu kitu kiwacho chote, illa *neno hili* kupendana nyinywi kwa nyinywi: kwani huyo ampendae mwenziwe amekwisha itimiza sharia. 9 Kwani neno hili, Usizini, Usiue, Usiibe, Usikitamani *kitu cha mwenzio*, tena yakiwako maagizo mengine, yamejimlishwa katika neno hili, nalo ni hili, Utampenda mwenzio kama upendavyo nafusi yako. 10 Yale mapenzi hayatendi kilicho kibaya kwa mwenziwe: basi utimilifu wa ile sharia ni yale mapenzi.

11 Tena neno hili, tu hali ya kuujua ule wakati, ya kwamba sasa ni saa yenu ya kuamka katika usingizi: kwani sasa wokofu wetu u karibu naswi kuliko tulipoa-mini *kwanza.* 12 Usiku umekwendelea sana, mtana umekurubia: basi na tuzivulie mbali zile kazi za kiza, na kujivisha silaha za muwanga. 13 Twenende kwa makini kama mtana: si katika kuteza ngoma na kulewa, si katika uzinifu na ulanifu, si katika mashindano na wivu. 14 Lakini kajivisheni Bwana Jesu Masihi, tena msifanye kujitengeza kwa muwili, mpate *kuzitimiza shauku za kwao.*

14 ILLA yeye ambae ni mnyonge katika imani mkubalini, wala isiwe kwa kuzihukumu tashuishi *zakwe*. 2 Mtu mmoja ana imani nae hula vitu vyote : illa yule aliye mnyonge hula mboga. 3 Huyo alae nasimdharau huyo asiyekula ; na huyo asiyekula nasimhukumu *kuwa mkosa* huyo alae : kwani Mwenyiezi Mngu amemkubali. 4 Wewe u nani umhukumuye mtumishi wa mwengine ? kwa bwana wakwe mwenyewe ni kusimama au ni kuanguka. Kweli, atasimamisha : kwani Bwana aweza kumsimamisha. 5 Mtu mmoja ahasibu siku kuliko siku : mwengine ahasibu siku zote *sawasawa*. Killa mtu najuvishwe hakika-hakika katika akili *zakwe* mwenyewe. 6 Yeye awekae siku huiweka kwa Bwana : nae alae yuala kwa Bwana, kwani humshukuru Mwenyiezi Mngu : na huyo asiyekula, ni kwa Bwana kutokula kwakwe, akamshukuru Mwenyiezi Mngu. 7 Kwani hapana mmoja myongoni mwetu aishiye kwa nafusi yakwe, wala hapana afae kwa nafusi yakwe. 8 Kwani ikiwa twaishi, twaishi kwa Bwana : au ikiwa twafa, twafa kwa Bwana : basi ikiwa ni kuishi au ikiwa ni kufa, tu wa Bwana swiswi. 9 Kwani ni kwa *kupata* neno hili Masihi akafa, kisha akawa hai tena, illi kwamba awe Bwana wa waliokufa na wa walio hai pia. 10 Illa wamuhukumu ndugu yako kuwa mkosa kwa nini ? au tena wewe wamdharau ndugu yako kwa nini ? kwani swiswi sote tutasimama mbele ya kiti-cha-hukumu cha Mwenyiezi Mngu.

11 Kwani imeandikwa,

Kama mimi niishivyo, anena Bwana,

Killa goti litapigwa mbele yangu,

Na kulla ulimi utaungama mbele ya Mwenyiezi Mngu.

12 Basi ni hivyo, killa mtu myongoni mwetu swiswi atatoa habari ya nafusi yakwe mwenyewe mbele ya Mwenyiezi Mngu.

13 Basi isiwe kwetu tena kuhukumiana swiswi kwa swiswi: lakini afudhali mlipime neno hili, ya kwamba, mtu awae yote nasimwekee nduguye makunguwazo, wala cha kumwangusha. 14 Najua, tena nimehakikishwa sana, katika Bwana Jesu, ya kwamba hapana kitu kilicho najisi nafusi yakwe: isipokuwa kwakwe huyo ambae aona kitu chochote kuwa najisi, kwakwe huyo *kitu hicho* ni najisi. 15 Kwani ikiwa ndugu yako ni kungiwa ni huzuni kwa sababu ya chakula, hwendi katika mapenzi tena. Usimwangamize kwa chakula chako huyo ambae Masihi alikufa kwa ajili yakwe. 16 Basi wema wako usitajwe kwa uovu: 17 kwani ufaume wa Mwenyezi Mngu si kula, si kunwa, lakini *ufaume wa Mwenyezi Mngu* ni haki na amani na furaha katika Roho Mtakatifu. 18 Kwani yeye ambae humtumikia Masihi katika mambo haya hujipendekeza kwa Mwenyezi Mngu, tena hukubaliwa ni bin-Adamu. 19 Basi kwa ajili ya hayo, na tuyafuate mambo ya amani na mambo yale ambayo kwa hayo tutajengeana swiswi kwa swiswi. 20 Msiiharibu kazi ya Mwenyezi Mngu kwa ajili ya chakula. Ni kweli vitu vyote ni safi: lakini ni kibaya kwa mtu huyo alae na kukunguwaza. 21 Ni vyema kutokula nyama, wala kunwa divei, wala *kufanya neno lolote*, ambalo kwa hilo ndugu yako hukunguwaa. 22 Ile imani yako uliyo nayo, uwe nayo nafusi yako mbele ya Mwenyezi Mngu. Ana heri huyo asiyejihukumu katika hicho alichokikubali. 23 Illa yeye aliye na tashuishi akila, huhukumika kuwa mkosa, kwa kuwa hula pasipokuwa na imani: na killa jambo lisilokuwa *kutoka* katika imani ni dhambi.

15 Basi sasa imetupasa swiswi tuwezao kuutukua unyonge wa hao wasio na nguvu, tusiziridhie nafusi zetu. 2 Killa mtu myongoni mwetu swiswi namridhie mwenziwe kwa wema kwa ajili ya majengo. 3 Kwani na Masihi hakuiridhia nafusi yakwe: lakini kama vili-

vyoandikwa, Matukano ya wakutukanao wewe yalinipata mimi. 4 Kwani mambo yaliyo yoyote yaliyo-tangulia kuandikwa, yaliandikwa kwa mafunzo yetu, ili kwamba kwa subira na kwa msaada wa hayo maandiko tuwe na matumaini. 5 Basi Mwenyiezi Mngu mwenyi subira na msaada nawape nyinywi muwe na nia moja nyinywi kwa nyinywi katika Masihi Jesu : 6 ilikwamba mpate kwa moyo mmoja na kanwa moja kumtukuza Mwenyiezi Mngu Baba wa Bwana wetu Jesu Masihi. 7 Kwa sababu hii kubalianani nyinywi kwa nyinywi, vivile kama Masihi nae alivyowakubali nyinywi, kwa utukufu wa Mngu. 8 Kwani nanena ya kwamba Masihi alifanywa mtumishi wa tohara kwa ajili ya kweli ya Mngu, apate zitia nguvu zile ahadi *walizopawa* wale mababa, 9 tena watu wa hizo Taifa wapate kumtukuza Mwenyiezi Mngu kwa ajili ya rehema yakwe, kama ilivyoandikwa,

Kwa ajili ya neno hili ntakusifu wewe mbele za hizo Taifa,

Tena ntaliambia jina lako.

10 Yuanena tena,

Kafurahini, enywi watu wa hizo Taifa, pamoja na watu wakwe.

11 Tena,

Msifuni Bwana, Taifa, mlioko nyote,

Mpazieni sauti, mbeyu zote za watu.

12 Tena, Isaia anena,

Litakuwako shina la Jesii,

Nae yeye ainukae kutawala juu ya hizo Taifa :

Watu wa hizo Taifa watatumaini kwakwe yeye.

13 Basi Mngu wa matumaini nawajaze nyinywi furaha yote na amani katika kuamini, mpate nyinywi kujawa tele ni matumaini, katika nguvu za Roho Mtakatifu.

14 Na mimi mwenyewe, ndugu zangu, nimehakikishwa sana kwa ajili yenu, ya kwamba nyinywi wenyewe

mmejawa ni wema, tena mmejawa sana ni ujuzi wote, tena mwaweza kuonyana nyinywi kwa nyinywi. 15 Illa naliwaandikia nyinywi kwa uthubutifu zaidi ingawa kwa yoyote, kama kuwakumbusha tena, kwa sababu ya ile neema niliyopawa mimi ni Mwenyezi Mngu, 16 illi niwe mtumishi wa Masihi Jesu niwendee watu wa hizo Taifa, niifanyie ile habari njema ya Mwenyezi Mngu kazi ya ukuhani, illi kwamba sadaka yao watu wa hizo Taifa iwe kukubalika, ikisha takaswa ni Roho Mtakatifu. 17 Basi nna shangwe langu katika Masihi Jesu kwa mambo yaliyo ya Mwenyezi Mngu. 18 Kwani sisubutu kunena mambo yoyote, yasiyokuwa yale ambayo Masihi aliyatenda kwa ndia yangu mimi, kwa kutii kwao watu wa hizo Taifa, kwa neno na kwa kitendo, 19 katika nguvu za miujiza na ajabu, katika nguvu za Roho Mtakatifu: hata ikawa tangu Jerusalem na kandokando yakwe hata Iluriko, nimekwisha kuihubiri ile habari njema ya Masihi kwa utimilifu wote; 20 naam, huku nikijitahidi, jinsi nihubirivyo ile habari njema, *nisihubiri* hapo ambapo Masihi amekwisha tajwa tokea hapo, illi kwamba nisijenge katika msingi wa mtu mwingine: 21 lakini vivile kama ilivyoandikwa,

Wataona wale ambao habari zakwe hazikuhubiriwa kwao,

Na wale ambao hawajasikia wataelewa.

22 Ndipo nami nikazuiwa sana niseje kwenu: 23 illa sasa, kwa maana sina nafasi tena pande hizi, tena myaka hii mingi nilikuwa na tamaa sana kuja kwenu, 24 wakati wowote ntakaosafiri kwenda Sipania (kwani natumaini, ntakaposafiri, kuwaona nyinywi, na kusefirishwa ni nyinywi huko, ingawa kwanza ntatoshewa ni nyinywi kwa yoyote,)—25 illa sasa, *nasema*, nenda Jerusalem, ni hali ya kuwatumikia hao watakatifu. 26 Kwani watu wa Umakedonia na Akhaia wamependezewa

kufanya matangizo yao, kwa ajili ya hao masikini katika watakatifu waliomo Jerusalem. 27 Kwani imewapendeza : tena ni wadeni wao. Kwani kwamba watu wa hizo Taifa wamefanywa washirika wa vitu vyao vya rohani, wawiwa ni wao nao kuwatumikia katika vitu vya muwilini. 28 Basi ntakapotimiliza jambo hilo, na kuwapigia muhuri tunda hili, ntapita kwenu nende hata Sipania. 29 Nami najua ya kwamba hapo ntakapokuja kwenu, ntakuja katika utimilifu wa baraka ya Masihi.

30 Basi nawaomba sana, ndugu zangu, kwa Bwana wetu Jesu Masihi, na kwa mapenzi ya Roho, ya kwamba mfanye jitihadi pamoja nami katika kuomba kwenu kwa Mwenyezi Mngu kwa ajili yangu : 31 illi kwamba niokolewe na wale wasiotii walio katika Uyahudi, tena kwamba utumishi wangu kwa Jerusalem ukubalike kwao hao watakatifu ; 32 illi nipate kuja kwenu na furaha kwa mapenzi ya Mngu, tena nipate raha pamoja nanywi nyote. 33 Na Mwenyezi Mngu wa amani nawe pamoja nanywi nyote. Amina.

16 NAWAWEKEA mbele zenu ndugu yetu Fibi, ambae ni mtumishi wa kanisa iliyo Kenkhirea : 2 illi kwamba mumpokee katika Bwana kama vipasavyo watakatifu, tena kwamba mumsaidie katika jambo lolote ahitajialo kwenu : kwa maana yeye mwenyewe nae alikuwa mwenyi kuwasaidia wangi, *akanisaidia* na mimi nafusi yangu.

3 Nisalimiani Pirisika na Akula watenda-kazi pamoja nami katika Masihi Jesu, 4 ambao kwa ajili ya uhai wangu mimi waliziweka tini shingo zao wenyewe, kwao si mimi tuu niliye na shukurani, lakini na kanisa zote za hizo Taifa : 5 *nisalimiani* na hiyo kanisa iliyo nyumbani kwao. Nisalimiani Epainito mpenzi wangu, ambae ni malimbuko ya Asia kwa Masihi. 6 Nisalimiani Mariamu, aliyewataabikia nyinywi kwa kazi nyingi. 7 Nisalimiani Anderoniko na Junia, hao jamaa zangu,

tena ni mateka pamoja nami, ambao wajulikana katika mitume, nao walikuwa katika Masihi mbele kuliko mimi. 8 Nisalimiani Ampiliato mpenzi wangu katika Bwana. 9 Nisalimiani Urubano mtenda-kazi pamoja nami katika Masihi, na Sitakhusi mpenzi wangu. 10 Nisalimiani Apele mwenyi kukubaliwa katika Masihi. Nisalimiani hao walio wa *nyumba* ya Arisitobulo. 11 Nisalimiani Herodion jamaa yangu. Nisalimiani na walio wa *nyumba* ya Narikiso, walio katika Bwana. 12 Nisalimiani Turufena na Turufosa, wajitahidio katika Bwana. Nisalimiani Perisi mpenzi aliyejitahidi sana katika Bwana. 13 Nisalimiani Rufusi mteule katika Bwana, na mamaakwe, nae ni mamaangu. 14 Nisalimiani Asunkirito, na Felegona, na Herime, na Pateroba, na Herima, na hao ndugu walio pamoja nao. 15 Nisalimiani Filologo na Julia, na Nerea na ndugu yakwe, na Olumpa, na watakatifu wote walio pamoja nao. 16 Salimianani nyinywi kwa nyinywi kwa buso takatifu. Kanisa zote za Masihi zawasalimu nyinywi.

17 Basi nawaomba sana, ndugu zangu, kuwaangalia hao waletao matengano na makunguwazo yaliyopingamana na yale mafunzo mliyojifunza: kisha mgeuke muwaate. 18 Kwani hao walio hivi hawamtumikii Masihi Bwana wetu, lakini *walitumikia* tumbo lao wenyewe: tena waidanganya myoyo ya hao wasio na ubaya kwa maneno yao yaliyo laini. 19 Kwani kutii kwenu kumewafunukia watu wote. Basi nafurahi sana kwa ajili yenu: illa nawataka nyinywi muwe wenyi hikima kwa yale yaliyo mema, tena kutokuwa na hikima kwa yale yaliyo mabaya. 20 Na Mwenyiezi Mngu wa amani atamsheta huyo Shaitani tini ya nyayo zenu sasa hivi.

Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi na iwe nanywi.

21 Timotheo, mtenda-kazi pamoja nami, awasalimu; na Lukio na Jason na Sosipatero, jamaa zangu.

22 Mimi Teritio, niliyeandika waraka huu katika Bwana, nawasalimu. 23 Gayo mwenyeji wangu, *nae ni mwenyeji* wa kanisa nzima, awasalimu. 24 Erasito, aliye wakili wa mji, awasalimu, na Koarito ndugu yetu.

25 Sasa, yeye awezae kuwathubutisha nyinywi kama habari njema yangu ilivyo na kule kuhubiri *habari* za Jesu Masihi, sawasawa na ule ufunuo wa ile siri iliyowekwa kimya katika nyakati za milele, 26 illa sasa imefanywa wazi, na kwa ndia ya maandiko ya manabii, kama ilivyo ile amri ya Mwenyiezi Mngu aliye wa milele, imejuvishwa hata ifikilie Taifa zote *illi kwamba wao* wafikilie kutii kwa ile imani: 27 Mngu aliye mwenyi hikima pwekee, kwa ndia ya Jesu Masihi, mbwakwe utukufu hata milele. Amina.

WARAKA WA KWANZA WA PAULO MTUME

ALIOWAPELEKEA

WAKORINTHO.

1 PAULO, aliyeitwa kwa ndia ya mapenzi ya Mngu, awe mtume wa Jesu Masihi, na Sosithene ndugu yetu, 2 *waraka wetu huu* uifikilie kanisa ya Mwenyiezi Mngu iliyo katika *mji wa* Korintho, hao waliotakaswa katika Masihi Jesu, walioitwa *wawe* watakatifu, pamoja

na wale wote killa pahali walipo walinganao jina la Bwana wetu Jesu Masihi, *Bwana* wao nae ni *Bwana* wetu: 3 Neema na iwe kwenu na amani zitokazo kwa Mngu Babaetu, na kwa Bwana Jesu Masihi.

4 Namshukuru Mwenyiezi Mngu wangu siku zote kwa ajili yenu, kwa sababu ya ile neema ya Mwenyiezi Mngu mliyopawa nyinywi katika Masihi Jesu: 5 kwa kuwa katika yeye mmetajirishwa katika killa neno, katika kutamka kote na ujuzi wote; 6 vivile kama ushahidi wa Masihi ulivyofanywa kuwa na nguvu ndani yenu; 7 hata nyinywi hampungukiwi ni kipawa kili-cho chote; *nanywi* mu hali ya kungojea ufunuo wa Bwana wetu Jesu Masihi; 8 nae ndiye atakaewafanya kuwa na nguvu hata mwisho, msiwe na uaili katika siku ya Bwana wetu Jesu Masihi. 9 Mwenyiezi Mngu ni muaminifu, ambao katika yeye mliitwa *na kutiwa* katika shirika ya Mwanawe Jesu Masihi Bwana wetu.

10 Basi nataka sana kwenu nyinywi, ndugu zangu, katika jina la Bwana wetu Jesu Masihi, kwamba mnene neno lilo hilo moja pia nyote, yasiwe matangukano kati yenu; illi kwamba mukhitimu pamoja katika fikira ileile moja, na katika shauri moja. 11 Kwani nimearifiwa mambo yenu, ndugu zangu, ni wale wa *nyumba ya* Kiloe, ya kwamba kati yenu pana utesi. 12 Basi nanena neno hili, ya kwamba killa mtu wa kwenu yuanena, Mimi ni wa Paulo; na mimi ni wa Apolo; na mimi ni wa Kefa; na mimi ni wa Masihi. 13 Jee, Masihi ametengwa? jee, alisalibiwa Paulo kwa ajili yenu? au mlibaputizwa katika jina la Paulo? 14 Namshukuru Mwenyiezi Mngu kwamba sikubaputizi hata mtu mmoja kwenu, isipokuwa *naliwabaputizi* Kirisipo na Gayo; 15 illi isiwe mtu awae yote kunena ya kwamba mlibaputizwa katika jina langu. 16 Tena, naliwabaputizi hao wa nyumba ya Sitefana; wasi-

okuwa hao, sifahamu ya kwamba nalimbaputizi mwe-n-gine. 17 Kwani Masihi hakunituma kwenda ku-baputizi, lakini kwamba nihubiri ile habari njema; si katika hikima ya maneno, illi isiwe msalaba wa Masihi kubatilika.

18 Kwani hilo tamko la msalaba ni upuuzi kwa hao waangamiao; illa kwetu swiswi tuokolewao ni uwezo wa Mwenyiezi Mngu. 19 Kwani imeandikwa,

Ntaiangamiza hikima yao wenyi hikima,

Na akili zao wenyi akili ntazikataa.

20 Yu wapi mwenyi hikima? yu wapi mwandishi? yu wapi mwenyi-kutefua-mambo wa zamani hizi? jee, Mwenyiezi Mngu hakuifanya kuwa ni upumbavu hikima ya dunia? 21 Kwa kuwa, katika hikima ya Mwenyiezi Mngu, ile dunia isipopata kwa hikima yakwe kumfahamu Mwenyiezi Mngu, Mwenyiezi Mngu aka-pendelea kwa ndia ya ujinga wa huku kuhubiri, kuwaokoa hao waaminio. 22 Kwa kuwa Mayahudi wataka ishara, na Mayunani watafuta hikima: 23 illa swiswi twahubiri Masihi aliyesalibiwa, kwa Mayahudi ni kunguwazo, na kwa Mayunani ni upuuzi; 24 illa kwa hao walioitwa, Mayahudi na Mayunani, ni Masihi uwezo wa Mngu, na hikima ya Mngu. 25 Kwa kuwa upumbavu wa Mwenyiezi Mngu una hikima zaidi ya bin-Adamu; na unyonge wa Mwenyiezi Mngu una nguvu zaidi ya bin-Adamu.

26 Kwani angaliani mwito wenu, ndugu zangu, kwamba, si wangi walio wenyi hikima kwa jinsi ya muwili, si wangi wenyi nguvu, si wangi wenyi vyeo, *waitwao*; 27 lakini Mwenyiezi Mngu aliyataua mambo yaliyo ya upumbavu ya dunia, illi apate kuwatahayarisha hao wenyi hikima; tena Mwenyiezi Mngu alivitaua vitu vinyonge vya dunia, illi apate kuvitahayarisha vile vyenyi nguvu; 28 na vitu vya dunia vilivyo dhaifu, na vitu vilivyodharauliwa alivitaua Mwenyiezi Mngu,

naam, na vitu ambavyo haviko, illi apate vibatilisha vitu vile vilivyoko; 29 isiwe muwili ulio wote kujitukuza mbele ya Mwenyezi Mngu. 30 Illa nyinywi *mwaotoka* kwakwe yeye katika Masihi Jesu, ambae alifanywa awe hikima itokayo kwa Mngu kwetu, na haki, na utakatifu, na ukombozi: 31 illi kwamba, kama ilivyoandikwa, Huyo ajitukuzae najitukuze katika Bwana.

2 NA mimi, nilipokuja kwenu, ndugu zangu, sikuja kuwahubiri siri ya Mwenyezi Mngu kwa ubora wa maneno au kwa hikima. 2 Kwani nalikusudia nisijue neno lolote kati yenu isipokuwa ni Jesu Masihi, nae mwenyi kusalibiwa. 3 Na mimi nalikuwa kwenu katika unyonge, na katika khofu, na katika kitetemo kingi. 4 Na maneno yangu na kuhubiri kwangu hakuwa katika maneno ya hikima ya kurairai, lakini kulikuwa katika kudhihirishwa kwa Roho na katika uwezo; 5 illi kwamba imani yenu isiwe katika hikima ya bin-Adamu, lakini *ioe* katika uwezo wa Mngu.

6 Lakini twanena hikima katika hao watimilifu; illa si hikima ambayo ni ya zamani hizi, wala si ya wakubwa wa zamani hizi, watakaobatilishwa; 7 lakini twanena hikima ya Mngu katika siri, maana, ni ile *hikima* iliyo-fitwa, ambayo Mwenyezi Mngu alitangulia kuazimia mbele ya zamani *hizi* kwa utukufu wetu; 8 ambayo katika wakubwa wa zamani hizi hapana aijuae; kwani kwamba walijua, hawangemsalibu yeye Bwana wa utukufu: 9 lakini kama ilivyoandikwa,

Mambo ambayo jito halikuyaona, wala sikio hali-kuyasikia,

Nayo hayakungia katika moyo wa bin-Adamu,

Mambo yawayo yote Mwenyezi Mngu aliyowaa-ndalia wale wampendao.

10 Illa Mwenyezi Mngu alitufunulia swiswi kwa ndia ya Roho: kwani yeye Roho huyatafuta mambo yote.

naam, hata mambo yenyi kina ya Mwenyiezi Mngu. 11 Kwani n nani katika bin-Adamu ayajuae mambo ya bin-Adamu, isipokuwa ni roho ya bin-Adamu iliyo ndani yakwe? ni vivyo hivyo na mambo ya Mwenyiezi Mngu hapana ayafahamuye isipokuwa ni yeye Roho ya Mwenyiezi Mngu. 12 Na swiswi hatukupokea roho ya dunia, lakini tumepokea ile roho iliyotokana na Mwenyiezi Mngu: illi tupate yajua mambo yale tuliyokirimiwa ni Mwenyiezi Mngu. 13 Mambo ambayo swiswi naswi twayanena, si katika maneno yafunzwayo ni hikima ya ki-bin-Adamu; illa ni yale yafunzwayo ni Roho; tukiyalinganisha mambo ya Roho na mambo ya Roho. 14 Bin-Adamu wa tabia ya asili hapokei mambo ya Roho ya Mwenyiezi Mngu; kwani kwakwe *mambo hayo* ni upumbavu; nae hawezi kuyafahamu, kwa maana yatafitiwa kwa ndia ya Roho. 15 Illa yeye ambae ni wa Roho hutafiti mambo yote, na yeye mwenyewe hatafitiwi ni mtu awae yote. 16 Kwani n nani aliyefahamu fikira za Bwana, apate muilimisha? Illa swiswi tuna fikira za Masihi.

3 NA mimi, sikuweza kunena nanywi, ndugu zangu, kama mu wa rohani, lakini kama mu wa muwilini, kama vijana vichanga katika Masihi. 2 Nimewanweshwa maziwa, *sikuwalisha* chakula: kwani mlikuwa hamjakiweza: naam, hata sasa hamjakiweza; 3 kwani bado mukali wa muwili; kwani hivi mlivyo na husuda na utesi kati yenu, nyinywi si wa muwili, kisha mwenenda kwa jinsi ya ki-bin-Adamu? 4 Kwani hapo anenapo mmoja, Mimi ni wa Paulo, na mwengine *anena*, Mimi ni wa Apolo: nyinywi si bin-Adamu? 5 Basi Apolo n nani? na Paulo n nani? Ni watumishi ambao kwao mmepata kuamini: na killa mtu kama Bwana alivyompa. 6 Mimi nalipanda, Apolo alitia maji; lakini Mwenyiezi Mngu alikuza. 7 Basi hivi yeye apandae si kitu, wala yeye atiae maji, isipokuwa

Mwenyiezi Mngu aliyekuza. 8 Basi yeye apandae na yeye atiae maji ni mmoja: illa killa mtu atapata thawabu yakwe mwenyewe, sawasawa na taabu yakwe mwenyewe. 9 Kwani swiswi tu wafanyaji-wa-kazi pamoja na Mngu: *nyinywi* mu malimo ya Mngu, na majengo ya Mngu.

10 Kwa kadiri ya neema niliyopawa mimi, kama mkuu-wa-wajenzi mwenyi hikima, naliupiga msingi: mwengine ajenga juu yakwe. Illa killa mtu najiangalie jinsi ajengavyo hapo. 11 Kwani hapana mtu awezae kupiga msingi mwengine, zaidi ya ule uliokwisha pigwa, nao ndio Jesu Masihi. 12 Illa ikiwa mtu awae yote kujenga juu ya msingi huo, dhahabu, au fedha, au vito vya thamani, au miti, au nyasi, au mabua; 13 kazi ya killa mtu itakuja fanywa wazi; kwani hiyo siku itaidhihirisha, kwa kuwa hufunuliwa katika moto: na ule moto wenyewe utaijaribu ile kazi ya killa mtu i namna gani. 14 Ikiwa kazi ya mtu awae yote aliyei-jenga juu ya *msingi ule* kuhimili *ule moto*, atapata thawabu. 15 Ikiwa kazi ya mtu awae yote kuteketea, atapata hasara: illa yeye mwenyewe ataokolewa: naam, illa ni kama kwa ndia ya motoni.

16 Hamjui ya kwamba mu hekalu ya Mngu, tena kwamba Roho ya Mwenyiezi Mngu hufanya masikani yakwe ndani yenu? 17 Ikiwa mtu kuiharibu hekalu ya Mwenyiezi Mngu, yeye ataharibiwa ni Mwenyiezi Mngu: kwani hekalu ya Mwenyiezi Mngu ni takatifu, *hekalu* hiyo ni *nyinywi*.

18 Na mtu asidanganye nafusi yakwe. Ikiwa mtu kujidhania kuwa ni mwenyi hikima kati yenu katika zamani hizi, nawe mpumbavu, illi kwamba apate kuwa mwenyi hikima. 19 Kwani hikima ya dunia hii ni upumbavu kwa Mwenyiezi Mngu. Kwani imeandikwa, Yeye awakamatae wenyi hikima katika hila zao; 20 na tena, Bwana ayafahamu mawazo ya wenyi hikima,

ya kwamba ni ya ubatili. 21 Kwa ajili ya hayo mtu nasijisifu katika bin-Adamu. 22 Kwani vyote ni vyenu; kwamba ni Paulo, au Apolo, au Kefa, au dunia, au uhai, au mauti, au vile vilivyo, au vile vitakavyokuwa; 23 vyote ni vyenu nyinywi, na nyinywi mu wa Masihi, na Masihi ni wa Mngu.

4 BIN-ADAMU natuhasibu swiswi kuwa tu watumishi wa Masihi na mawakili ya siri za Mngu. 2 Hapo napo, hutakwa kwa mawakili kwamba mtu aonekane kuwa muaminifu. 3 Illa kwangu mimi ni neno lililo dogo sana, kwamba nihukumawe ni nyinywi, au ni siku ya bin-Adamu; naam, wala siihukumu nafusi yangu. 4 Kwani sijui neno juu ya nafusi yangu: lakini kwa sababu hiyo sikuhasibiwa kuwa na haki: illa anitafitiye mimi ni Bwana. 5 Kwa ajili ya hayo msihukumu neno mbele ya wakati wakwe, hata Bwana aje, nae ndiye atakaeyanawirisha mambo yaliyofitwa ya kizani, tena atayafanya wazi mashauri ya myoyo, ndipo na killa mtu atakuwa na sifa yakwe itokanayo na Mwenyiezi Mngu.

6 Mambo haya, ndugu zangu, nimeyageuza yawe mfano wa mimi na wa Apolo, kwa ajili yenu; illi kwamba ndani yetu swiswi mpate kujifunza kwamba msipite yale yaliyoandikwa; illi isiwe mtu mmoja kwenu kujivuna kwa ajili ya mmoja juu ya mwenziwe. 7 Kwani n nani aliyekupambanua wewe? kisha una kitu gani ambacho hukukipokea? ikiwa wewe umekipokea, wajisifiani, kama usiyeipokea? 8 Mmekwisha shiba, mmekwisha kuwa matajiri, mmetawala pasipokuwa na swiswi; naam, lau kwamba mtawale, illi kwamba na swiswi tutawale pamoja nanywi. 9 Kwani nadhani ya kwamba Mwenyiezi Mngu ametutoa swiswi mitume *tuonekane* mwisho, kama tulioandikiwa mauti. Kwa kuwa tumekuwa maangalizi kwa dunia na kwa malaika na kwa bin-Adamu. 10 Swiswi tu wapumbavu kwa

ajili ya Masihi, illa nyinywi mu wenyi akili katika Masihi: swiswi tu wanyonge, illa nyinywi muna nguvu; nyinywi muna sifa, illa swiswi twakosa hishima. 11 Hata saa hii ya sasa tuna ndaa na kiu, tu utupu, twapigwa makofi, tena hatuna masikani: 12 kisha twataabika, wenyi kufanya kazi kwa mikono yetu wenyewe: tukitukanwa twabarikia: tukiudhiwa twavumilia: 13 tukisingiziwa twasihi-sihi; tumefanywa kama taka za dunia, na tama za vitu vyote hata hivi sasa.

14 Siyaandiki mambo haya kuwaaibisha, lakini ni kuwaonya kama vijana vipenzi vyangu. 15 Kwani ijapokuwa mmekuwa na walimu alifu kumi katika Masihi, lakini hamkuwa na baba wangi; kwani katika Masihi Jesu ni mimi niliyewazaa kwa ndia ya ile habari njema. 16 Basi nawataka nyinywi, muwe wafuasi wangu. 17 Kwa ajili ya neno hili nimemtuma Timotheo *ende* kwenu, ambae ni mtoto wangu mpendwa tena muaminifu katika Bwana, atakaewakumbusha nyinywi habari za ndia zangu zilizo katika Masihi, vivile kama nifunzavyo killa pahali katika killa kanisa. 18 Hivi wengine wajivuna, kama mimi siji kwenu. 19 Illa ntakuja kwenu kwa upesi, akipeuda Bwana; nami ntafahamu, si neno lao waliojivuna, lakini taujua na uwezo wao. 20 Kwani ufaume wa Mwenyezi Mngu si katika neno, lakini u katika uwezo. 21 Mwataka nini? Nije kwenu na fimbo, au nije katika mapenzi, na katika roho ya kunyenyekea?

5 KWELI habari zimeenea ya kwamba kuna uzinifu kati yenu, kisha ni uzinifu ambao kwamba hata katika watu wa hizo Taifa hapana, kwamba mtu awe na mke wa babae. 2 Nanywi mwajivuna, wala hamkusikitika afudhali, illi kwamba aondolewe kati yenu huyo aliye-fanya jambo hilo. 3 Kwani mimi kweli, nikiwa siko kwa muwili, kwa roho yangu niko, nimekwisha mhuku-

mu huyo aliyefanya jambo hilo, kama niliyekuwako mwenyewe, 4 nyinywi mkiwa mmekutana pamoja katika jina la Jesu Bwana wetu, na roho yangu, pamoja na uwezo wa Jesu Bwana wetu, 5 kumtoa yeyule aliye hivi na kumtia kwa Shaitani kwamba muwili uwawe, illi kwamba roho iokoke katika siku ya Bwana Jesu. 6 Kujisifu kwenu si kwema. Hamjui ya kwamba tatu kidogo hufanya pumba nzima kuchacha? 7 Isafisheni mbali ile tatu ya kale, mpate kuwa pumba mpya, kama hamkutiwa tatu. Kwani Pasaka wetu amekwisha tolewa kuwa sadaka kwa huja yetu, nae ni Masihi: 8 basi na tuipishe idi, si kwa tatu ya kale, wala kwa tatu ya uadui na uovu, illa kwa mkate usio tatu wa usadiki na kweli.

9 Naliwaandikia nyinywi katika waraka wangu kwamba msitangamane na wazinifu: 10 sisemi *msitangamane* na wazinifu wa dunia hii kabisa, au wenyi kutamani-tamani na wanyang'anyi, au wenyi kuabudu sanamu: kwani hapo ingekuwa ni lazima mtoke katika dunia: 11 illa sasa nawaandikia kwamba msitangamane na mtu aitwae ndugu akiwa mzinifu, au mwenyi kutamani-tamani, au mwenyi kuabudu sanamu, au mtukanaji, au mlevi, au mnyang'anyi: mtu aliye hivi *msitangamane nae*, la, hata kula nae, *msile nae*. 12 Kwani nna nini mimi kuwahukumu hao walio nde? hamuwahukumu nyinywi hao walio ndani, 13 illa hao walio nde Mwenyiezi Mngu atawahukumu? Muondoeni basi mtu huyo muovu, atoke kati yenu.

6 JEE, mtu wa kwenu akiwa na neno juu ya mwenziwe, asubutu kwenda kushitaki mbele ya madhalimu, wala si mbele ya watakatifu? 2 Au, hamjui ya kwamba watakatifu wataihukumu dunia? basi ikiwa dunia ni kuhukumiwa ni nyinywi, jee, hamusitahili kuhukumu hukumu zilizo ndogo? 3 Hamjui ya kwamba tutawahukumu malaika? si zaidi sana maneno ya maisha

haya? 4 Basi mkiwa na hukumu za mambo ya maisha haya, mwawaweka hao kuhukumu ambao hawana daraja ndani ya kanisa? 5 Nasema hivi nipate watahayarisha. Jee, ndivyo hivyo, kwamba hapana kwenu ngaa mtu mmoja mwenyi hikima, atakaeweza kuamua kati ya nduguze, 6 lakini ndugu hushitakiana na ndugu, tena ni mbele ya wasioamini? 7 La, hivi imekwisha kuwa ni hasara kati yenu, kwa kuwa mna dawa nyinywi kwa nyinywi. Kwani si afudhali kuvumilia yaliyo mabaya? kwani si afudhali kunyang'anywa? 8 Lakini nyinywi wenyewe mwafanya vibaya, mwanjang'anya, kisha ni kwa ndugu zenu. 9 Au hamjui ya kwamba wasio haki hawataurithi ufaume wa Mngu? Msidanganyike: mahasharati, wala waabuduo sanamu, wala wazinifu, wala wa kike, wala wafiraji, 10 wala wevi, wala wenyi matamano, wala walevi, wala watukanaji, wala wanyang'anyi, hawataurithi ufaume wa Mngu. 11 Na wengine myongoni mwenu mlikuwa mfano wa haya: lakini mmeoshwa, lakini mmetakaswa, lakini mmehasi-biwa wenyi haki, katika jina la Bwana Jesu Masihi, na katika Roho ya Mwenyiezi Mngu wetu.

12 Vitu vyote kwangu mimi ni halali: lakini si vyote vifaavyo kwa vitendo. Vitu vyote kwangu mimi ni halali: lakini sitatiwa tini ya amri ya kitu chochote. 13 Vyakula ni vya tumbo, na tumbo ni la vyakula: illa Mwenyiezi Mngu atavitowesha lile *tumbo* na vile *vyakula* pia. Na muwili si kwa uzinifu lakini ni kwa Bwana: na yeye Bwana ni kwa muwili: 14 na Mwenyiezi Mngu nae alimfufua Bwana, tena atatufufua na swiswi kwa uwezo wakwe. 15 Jee, hamjui ya kwamba miwili yenu ni via vya Masihi? jee, nivitwae via vya Masihi nivifanye viwe via vya kahaba? Hasha. 16 Au je, hamjui ya kwamba yeye aliyeungwa na kahaba ni muwili mmoja nae? kwani, asema, Wale wawili watakuwa ni muwili mmoja. 17 Illa yeye aliyeungwa na Bwana

ni roho moja. 18 Ukimbieni uzinifu. Killa dhambi aifanyayo bin-Adamu, ni nde ya muwili wakwe, illa yeye afanyae uzinifu hufanya dhambi juu ya muwili wakwe mwenyewe. 19 Au je, hamjui ya kwamba muwili wenu ni hekalu ya Roho Mtakatifu aliye ndani yenu, mliyo nayo kutoka kwa Mngu? nanywi si wa nafusi zenu wenyewe: 20 kwani mmenunuliwa kwa thamani: basi mtukuzeni Mwenyiezi Mngu katika miwili yenu.

7 SASA basi na *tuyaangalie* mambo hayo mliyoniandikia: Ni vyema kwa bin-Adamu asinguse mwanamke. 2 Illa kwa sababu ya huo uzinifu *uliopo*, killa mtu nawe na mkewe mwenyewe, na killa mtu mke nawe na mumewe mwenyewe. 3 Huyu mtu mume nampe mkewe yale yampasayo: na huyo mtu mke nafanye vivyo hivyo kwa mumewe. 4 Huyu mke hana awezalo katika muwili wakwe mwenyewe, lakini ni huyo mume: ni vivyo hivyo huyo mume hana awezalo kwa muwili wakwe mwenyewe, lakini ni huyo mke. 5 Msinyimane nyinywi kwa nyinywi, isipokuwa mmepatana *kufanya hivyo* kwa muda, illi mpate kuwa na makini ya kuomba Mngu, kisha muwe pamoja tena, illi kwamba Shaitani asipate kuwaharibu kwa ndia ya kutojizuia kwenu. 6 Illa nanena haya kwa ndia ya idhini, wala si kwa ndia ya kuagiza. 7 Illa ningetaka kwamba wana-Adamu wote wawe kama mimi mwenyewe nilivyo. Lakini killa mtu ana karama yakwe aliyopawa ni Mngu, mmoja hivi na mwengine hivi.

8 Lakini nawambia hao ambao hawajaoa na hao wajane, *neni hili*, Ni vyema kwao kuketi kama mimi nilivyo. 9 Illa wakiwa hawajiwezi, na waoe: kwani ni vyema kuoa kuliko kuwaka moto. 10 Na kwa wale walicoana naagiza, wala si mimi, lakini ni Bwana, Mwanamke nasimwate mumewe 11 (illa akiwa aondoka, naketi vivyo mjane, au apatane na mumewe): tena kwamba mume nasimwate mkewe. 12 Illa kwa wengine nanena

mimi, wala si Bwana : Ikiwa ndugu awae yote ana mke asiyeamini, na *yule mke* apenda kuketi nae, asimwate. 13 Na mwanamke huyo aliye na mume asiyeamini, na *yule mume* apenda kuketi nae, nasimwate mumewe. 14 Kwani huyo mume asiyeamini hutakaswa katika mkewe, na huyo mke asiyeamini hutakaswa katika huyo ndugu : kama sivyoy, watoto wenu wangukuwa najisi : illa sasa ni watakatifu. 15 Illa ikiwa huyo asiyeamini kuondoka, naondoke : ndugu yetu mume, au ndugu yetu mwanamke si mtumwa katika mambo kama hayo : illa Mwenyezi Mngu ametuita katika amani. 16 Kwani wajuaje, ewe mwanamke, kwenda utamuokoa mumeo ? au wajuaje, ewe mume, kwenda utamuokoa mkeo ? 17 Illa kama Bwana alivyomgawanyia killa mtu, kama Mwenyezi Mngu alivyomwita killa mtu, nenende vivyo hivyo. Nami naagiza vivyo katika kanisa zote. 18 Jee, aliitwa mtu hali ametahiriwa ? nasiwe asiyetahiriwa. Jee, aliitwa mtu hali hakutahiriwa ? nasitahiriwe. 19 Tohara si kitu, na kutotahiriwa si kitu : lakini ni kuyaandama maagizo ya Mngu. 20 Killa mtu naketi katika hali ileile aliyokuwa nayo alipoitwa. 21 Jee, uliitwa nawe hali ya utumwa ? Usione kuwa ni vibaya : la, hata ikiwezekana kwako kuwa huru, afudhali kuutumia. 22 Kwani huyo mtumwa aliyeitwa katika Bwana ni huru wa Bwana : ni vivyo hivyo huyo aliyeitwa ali hali ya huru, ni mtumwa wa Masihi. 23 Mlinunuliwa kwa thamani, msende kuwa watumwa wa bin-Adamu. 24 Ndugu zangu, na iwe, killa mtu, kwa *hali* ile aliyokuwa nayo alipoitwa, kukaa pamoja na Mngu mumo humo.

25 Basi katika habari za wanawali, sina maagizo ya Bwana : illa nawapa shauri langu, kama ni mtu niliye-rehemewa ni Bwana niwe muaminifu. 26 Naona basi ya kwamba jambo hili ni jema kwa ajili ya shida hii tuliyo nayo, *nalo ni hili*, kwamba ni vyema bin-Adamu

kuwa kama alivyo. 27 Jee, umefungwa kwa mke? usitafute kuatishwa. Jee, umeatishwa mke? usitafute mke. 28 Illa ikiwa wewe waoa, hufanyi dhambi: na mwanamwali akiolewa hafanyi dhambi. Illa walio hivyo hawakosi kuwa na mateso katika muwili: nami ninge-wazuilia hayo. 29 Illa nasema hivi, ndugu zangu, majira yameendelea sana, kwamba na hao walio na wake na wawe kama hawana: 30 na hao waliao na wawe kama hawalii: na hao wafurahio na wawe kama hawafurahi: na hao wanunua na wawe kama hawana kitu: 31 na hao watumiao dunia hii na wawe kama hawaitumii sana: kwani mambo ya dunia hii yenda zakwe. 32 Illa nataka kwamba nyinywi msifazaike. Yeye ambae hajaoa, huyafazaikia mambo ya Bwana, jinsi apatavyo kumpendeza Bwana: 33 illa huyo aliyeoa huyafazaikia mambo ya dunia, jinsi atakavyo-mpendeza mkewe. 34 Tena iko tafauti ya mke na mwanamwali. Yeye ambae hakuolewa huyafazaikia mambo ya Bwana, illi apate kuwa mtakatifu katika muwili na katika roho: illa yeye aliyeolewa huyafazai-
kia mambo ya dunia, jinsi apatavyo mpendeza mumewe. 35 Na haya nanena yawe ya kuwafaa: si kwamba niwatupie tanzi, lakini ni kwa ajili ya hicho kipasacho adabu, mpate na kumngojea Bwana na kudumu pasipo kuzuiwa. 36 Illa mtu awae yote akiona ya kwamba hamfanyii mwanamwali wakwe kama yapasavyo adabu, ikiwa yeye amepita uzuri wa ujana wakwe, tena ikiwa pana haja hivyo, nafanye kama atakavyo, hafanyi dhambi, na waoane. 37 Illa yeye atakaesimama kwa uthubutifu katika moyo wakwe, wala hana haja, illa ana amri kati-
ka matakwa yakwe mwenyewe, tena amekusudia jambo hili moyoni mwakwe mwenyewe, kumzuia mwanamwali wakwe atafanya vyema. 38 Basi hivi amuozae mwanamwali wakwe afanya vyema: na yeye ambae hamuozi atafanya vyema zaidi. 39 Mke hufungwa muda ule

mumewe atakaokuwa yu hai : illa ikiwa mume amefari-
ki, ana rukhusa kuolewa ni huyo amtakae : katika
Bwana tuu. 40 Illa ana heri zaidi ikiwa kuketi vivyo
alivyo, kama nionavyo mimi : kisha nadhani ya kwamba
mimi nami nna Roho ya Mngu.

8 SASA basi *na tuangalie* habari ya vitu vilivyoti-
ndwa viwe sadaka za sanamu : twajua ya kwamba sote
tuna ujuzi. Ujuzi hufurisha *kitwa*, illa mapenzi huje-
nga. 2 Ikiwa mtu kujidhanja kwamba ajua lolote,
hatasa kujua *nen*o kama impasavyo kujua : 3 illa mtu
awae yote akimpenda Mwenyiezi Mngu, huyo huwa
mwenyi kujulikana mbele zakwe. 4 Basi katika *ha-*
bari hii ya kula vitu vilivyotindwa viwe sadaka za
sanamu, twajua ya kwamba sanamu si kitu duniani,
tena *twajua* ya kwamba hapana Mngu mwengine illa
ni yeye mmoja tuu. 5 Kwani hata wakiwako wengine
waitwao waungu, wakiwa mbinguni au wakiwa juu ya
nti : kama walivyo waungu wangi na bwana wangi :
6 lakini kwetu swiswi yuko Mngu mmoja, yeye Baba,
ambae vitu vyote vyatokana na yeye, na swiswi tu
wakwe : tena Bwana *ni* mmoja tuu, Jesu Masihi, ambae
kwa ndia yakwe *ni* vitu vyote, na swiswi pia kwa ndia
yakwe. 7 Lakini ujuzi huo hauko ndani ya watu wote :
illa wengine waliozoea yale ya sanamu hata sasa, hula
kama kitu alichotindiwa sanamu : na nia zao, kwa
maana ni nyonge, hunajisika. 8 Illa chakula hakitatu-
dhurisha kwa Mwenyiezi Mngu : ikiwa hatuli hatupu-
nguki : ikiwa twala hatuongeti. 9 Illa angaliani hii
amri yenu isiwe makunguwazo kwa wanyonge katika
yoyote. 10 Kwani ikiwa mtu akuona wewe, uliye na
ujuzi, nawe waketi chakulani ndani ya hekalu ya sana-
mu, jee, akiwa ni mnyonge, nia yakwe haitapata nguvu
hata ale vitu vilivyotindwa viwe sadaka za sanamu ?
11 Kwani yeye aliye mnyonge huangamia kwa ndia ya
ujuzi wako, nae ni ndugu ambae Masihi alikufa kwa ajili

yakwe. 12 Hivi kwa kuwafanyia dhambi hao ndugu, na kuwapiga katika nia zao ziwapo nyonge, mwanafanyia dhambi Masihi. 13 Kwa ajili ya hayo, ikiwa chakula kumfanya ndugu yangu kukunguwaa, sitakula nyama hata milele, illi nisimkunguwaze ndugu yangu.

9 JEE, mimi si huru? mimi si mtume? mimi siku-muona Jesu Bwana wetu? Jee, nyinywi si kazi yangu katika Bwana? 2 Kwamba mimi si mtume kwa wengine, lakini ni *mtume* kwenu nyinywi: kwani muhuri wa utume wangu ni nyinywi katika Bwana. 3 Jawabu yangu kwa wale wanitafitio ni hii. 4 Jee, hatuna amri kula na kunwa? 5 Jee, hatuna amri kumtukua mwanamke aaminiye, kama mitume wengine, na ndugu za Bwana na Kefa? 6 Au je, mimi peke yangu na Baranaba, hatuna amri swiswi kuata kutumika? 7 Ni asikari yupi atumikae majira yoyote kwa gharama zakwe mwenyewe? n nani atuliae kiunga cha mizabibu, nae asile matunda yakwe? au n nani alishae kundi *la nyama*, nae asinwe maziwa ya kundi? 8 Jee, nanena haya kama bin-Adamu? au je, ile sharia haisemi vivyo nayo? 9 Kwani imeandikwa katika sharia ya Musa, Hutamfunga kanwa huyo ng'ombe wakati apurapo nafaka. Jee, Mwenyiezi Mngu anafikiri ya ng'ombe, 10 au je, anena neno hili kama kwa ajili yetu swiswi kabisa? Ni kweli, limeandikwa kwa ajili yetu: kwa kuwa yeye alimae imempasa kulima katika matumaini, nae apurae nafaka, *ni kupura* kwa matumaini ya kutumia sehemu. 11 Ikiwa swiswi tuliwapandia nyinywi vitu vya rohoni, jee, n neno kubwa kwamba tutavuna vitu vyenu vya muwilini? 12 Ikiwa wengine watumia sehemu ya amri hii juu yenu, swiswi si zaidi? Lakini hatukutumia amri hii: lakini twayavumilia mambo yote, illi kwamba tusiizuie ile habari njema ya Masihi kwa lolote. 13 Jee, hamjui ya kwamba hao watumikao katika mambo ya hekalu, hula vitu vya hekaluni,

na hao watumikiao madhabahu wana sehemu yao pamoja na hayo madhabahu? 14 Ni vivyo hivyo, Bwana aliagiza kwamba hao waitangazao ile habari njema watapata kuishi katika hiyo habari njema. 15 Illa mimi sikutumia mambo hayo hata moja: nami siandiki mambo kaya kwamba yafanywe kwangu mimi: kwani kwangu mimi ni heri kufa kuliko mtu awae yote kuatilisisha sifa zangu. 16 Kwani nijapokuwa nahubiri ile habari njema, sina la kujisifia: kwani nimewekewa sharuti: kwani ole mbwangu nisipoihubiri ile habari njema. 17 Kwani nikitenda hivi kwa kupenda kwangu mwenyewe, napata thawabu: illa ikiwa si kwa kupenda mwenyewe, nimeaminishwa uwakili. 18 Hapo basi thawabu yangu ni nini? *Ni hii*, kwamba nihubiripo ile habari njema, nipate fanya ile habari njema isiwe na gharama, nisitumie hata utimilifu wakwe ile amri niliyo nayo katika ile habari njema. 19 Kwani na ingawa nalikuwa huru kwa *watu* wote, naliweka nafusi yangu iwe katika utumwa kwa wote, illi kwamba nipate *watu* zaidi. 20 Na kwa Mayahudi nikawa kama Yahudi, niwapate Mayahudi: kwa hao walio tini ya sharia, nikawa kama tini ya sharia, nafusi yangu hai tini ya sharia, niwapate hao walio tini ya sharia: 21 kwa hao wasio na sharia, nikawa kama sina sharia, sikuwa sina sharia kwa Mngu, lakini tini ya sharia kwa Masihi, illi niwapate hao wasiokuwa na sharia. 22 Kwa wanyonge, nikawa mnyonge, niwapate wanyonge: nimekuwa hali zote kwa watu wote, illi nipate kwa ndia zote ngawa kuwaokoa watu. 23 Nami nafanya mambo yote haya kwa ajili ya ile habari njema, illi nipate kuwa mwenyi kushiriki katika hayo. 24 Hamjui ya kwamba hao wapigao mbio katika mashindano, hupiga mbio wote, illa ni mmoja apatae tuzo? Na vivyo hivyo pigani mbio illi mpate. 25 Na killa mtu aliye na jitihadi katika mitezo hudhibiti nafusi katika mambo yote.

Basi hao ni kufanya hivyo, illi kwamba wapate taji iharibikayo, illa swiswi ni *kupata taji* isiyoharibika. 26 Basi sasa mimi kama nipigavyo mbio, si kama asiye-kuwa na yakini; jinsi nipigavyo makonde, si kama apigae anga tuu: 27 lakini naupondaponda muwili wangu na kuutumikisha, isiwe kwa ndia yoyote baada ya kuwahubiri wengine nikawa mwenyewe kutupwa kando.

10 KWANI sitaki nyinywi, ndugu zangu, kutokujua ya kwamba hao mababa yetu wote walikuwa tini ya lile wingu, kisha wote wakapita ndani ya bahari: 2 nao wakabaputizwa wote wawe wa Musa, ndani ya wingu tena ndani ya bahari: 3 nao wote wakala chakula kile kimoja cha rohoni: 4 tena wakanwa wote kinwewa kile kimoja cha rohoni: kwani wakanwa katika mwamba wa rohoni ulioandamana nao: na mwamba huo ulikuwa ni Masihi. 5 Lakini Mwenyiezi Mngu hakupendezewa na wangi sana myongoni mwao: kwani walitoweshwa jangwani. 6 Basi mambo hayo yalikuwa ni vielelezo vyetu, illi kwamba tusiyatamani maovu kama wale walivyoyatamani nao. 7 Wala msiabudu sanamu, kama wengine myongoni mwao walivyofanya: vivile kama ilivyoandikwa, Watu waliketi kula na kunwa, kisha wakainuka wateze. 8 Wala tusizini kama wengine myongoni mwao walivyozeni, wakaanguka siku moja watu ishirini na tatu alifu. 9 Wala tusimjaribu Bwana, kama wengine myongoni mwao walivyomjaribu, nao wakauwawa ni wale nyoka. 10 Wala msinung'unika, kama wengine myongoni mwao walivyonung'unika, wakauwawa ni yule muuaji. 11 Basi mambo hayo yote yaliwapata wao yawe ni vielelezo: nayo yaliandikwa kwa ajili ya kutukhofisha swiswi, ambao tumefiki-liwa ni miisho ya zamani. 12 Kwa ajili ya hayo ajidhaniye kwamba asimama, najitunze asianguke. 13 Hayakuwapata nyinywi maondo yasiyokuwa hayo

ambayo bin-Adamu ayaweza kuyahimili: illa Mwenyezi Mngu ni muaminifu, nae hatawaata nyinywi kuondwa zaidi ya hayo muwezayo: lakini pamoja na hayo maondo atafanya na ndia ya kuokoka, mpate nguvu za kuhimili.

14 Kwa ajili ya hayo, wapenzi wangu, kimbiani kuaбуду sanamu. 15 Nanena kama *kunena* na watu wenyi akili: mukayapime hayo ninenayo. 16 Kikombe cha baraka ambacho twakibarikia, jee, si shirika ya damu ya Masihi? Huo mkate tuuvundao, jee, si shirika ya muwili wa Masihi? 17 Kwa kuwa swiswi tulio wangi tu mkate mmoja, maana, muwili mmoja: kwa maana, twatumia sehemu katika huo mkate mmoja sote. 18 Angaliani Isiraeli *walivyo* kwa jinsi ya muwili: hao walao hizo sadaka, jee, hawana shirika na yale madhabahu? 19 Basi niseme nini? *niseme* kwamba kilichotindwa kiwe sadaka ya sanamu ni kitu? au *niseme* kwamba huyo sanamu mwenyewe ni kitu? 20 Lakini *nasema* ya kwamba vitu vile ambavyo watu wa hizo Taifa wavitindavyo viwe sadaka, wawatindia mashaitani *hawamtindii* Mngu: nami siwataki nyinywi kusharikana na mashaitani. 21 Hamwezi kunwa kikombe cha Bwana na kikombe cha mashaitani: hamwezi kusharikana katika meza ya Bwana na katika meza ya mashaitani. 22 Au twamtia Bwana wivu? Jee, tuna nguvu zaidi ya yeye?

23 Vitu vyote ni halali, lakini si vitu vyote vifaavyo. Vitu vyote ni halali, lakini si vyote vijengavyo. 24 Mtu nasitafute vyakwe, lakini vya mwenziwe. 25 Kilichouzwa sokoni lani, msiulize-ulize, kwa ajili ya nia: 26 kwani ulimwengu ni wa Bwana na vitu vilivyoujaa. 27 Ikiwa mtu asiyeamini kuwaalika, nanywi mwataka kwenda, lani kile kitakachowe kwa mbele yenu, msiulize-ulize kwa ajili ya nia. 28 Illa ikiwa mtu kuwambia nyinywi, *Nyama* hii

ilitindwa iwe sadaka, msile, kwa ajili yakwe yeye aliyeonyesha, na kwa ajili ya nia: 29 nanena, nia, si yako mwenyewe, lakini ya huyo mwengine: kwa nini kuhukumiwa uhuru wangu ni nia ya mwengine? 30 Ikiwa mimi natumia sehemu *yangu* kwa neema, n nini mimi kutajwa kwa uovu kwa ajili ya kile nilichoshukuru kwacho? 31 Basi ikiwa mwala, au mwanwa, au mwafanya neno lolote, fanyani mambo yote kwa utukufu wa Mngu. 32 Msilete makunguwazo kwa Mayahudi wala kwa Mayunani, wala kwa kanisa ya Mwenyiezi Mngu: 33 vivile kama mimi niwaridhiavyo watu wote katika mambo yote, si kutaka faida yangu mwenyewe, illa faida yao walio wangi, illi waokolewe. 11 MUWE wafuasi wangu mimi, kama mimi nilivyo *mfuasi* wa Masihi.

2 Basi nawasifu, kwa maana, mmenikumbuka katika mambo yote, tena *kwa sababu* mmeyashika sana hayo mliyoyapokea, vilevile kama nilivyowapa nyinywi. 3 Illa nawataka mjue ya kwamba kitwa cha killa mtu mume ni Masihi: na kitwa cha mwanamke ni mtu mume; na kitwa cha Masihi ni Mwenyiezi Mngu. 4 Killa mtu mume akiwa aomba Mngu au akhutubu, nae yu hali ya kufinikwa kitwa, hukiaibisha kitwa chakwe. 5 Illa killa mtu mke akiomba Mngu au akikhutubu, na kitwa chakwe kisifinikwe utaji, hukiaibisha kitwa chakwe: kwani ni sawasawa na kunyolewa. 6 Kwani ikiwa mwanamke hafinikwi utaji, nakatwe nywele zakwe: illa ikiwa ni aibu kwa mwanamke kukatwa nywele au kunyolewa, nafinikwe utaji. 7 Kwani kwa mtu mume haimpasi kufinikwa kitwa, kwa maana, yeye ni sura na utukufu wa Mngu: illa mwanamke ni utukufu wa mtu mume. 8 Kwani mtu mume hakutoka katika mwanamke, lakini mwanamke alitoka katika mtu mume: 9 kwani, wala huyo mtu mume hakuumbwa kwa ajili ya huye mwanamke; lakini huyo mwanamke

aliumbwa kwa ajili ya huyo mtu mume: 10 kwa ajili ya hayo imempasa kwamba mwanamke awe na *alama* za kutawalwa juu ya kitwa chakwe kwa sababu ya malaika. 11 Pamoja na hayo, si mke pasipo mume, wala si mume pasipo mke, katika Bwana. 12 Kwani vivile kama mwanamke alivyotoka katika mtu mume, ni vivyo hivyo mtu mume nae *huvyaliwa* ni mwanamke: illa mambo yote yatokana na Mwenyiezi Mngu. 13 Hukumuni nyinywi katika nafusi zenu: jee, yapasa kwa mwanamke kuomba Mwenyiezi Mngu nae hakufini-kwa utaji? 14 Jee, ule uumbaji wenyewe hauwafunzi nyinywi ya kwamba mtu mume akiwa na nywele ndefu ni aibu kwakwe? 15 Illa mwanamke akiwa na nywele ndefu ni utukufu kwakwe: kwa kuwa amepawa hizo nywele ziwe ni utaji wakwe. 16 Illa mtu awae yote akiwa ajionyesha kuwa apenda kuteta, swiswi hatuna ada kama hiyo, wala kanisa za Mwenyiezi Mngu *hazina*.

17 Katika kuwapa maagizo haya siwasifu, kwa kuwa mwakutana, si kwa ajili ya yaliyo mema zaidi, lakini kwa yaliyo mabaya zaidi. 18 Kwani kwanza, mtakapokutana nyinywi ndani ya kanisa, nasikia ya kwamba kuna matangukano kati yenu: nami nusu yakwe nasadiki. 19 Kwani hapana budi utakuwa uzuzi kati yenu, illi kwamba hao waliohakikishwa wawe dhahiri kati yenu. 20 Basi hapo nyinywi mtakapokutana pamoja, hai-mkini kwenu kula chakula cha Bwana: 21 kwani katika kula kwenu huyu hutwaa chakula chakwe mwenyewe kabula ya huyu, na huyu ana ndaa, na huyu amelewa. 22 N nini? hamna nyumba zenu kula na kunwa? au je, mwaidharau kanisa ya Mwenyiezi Mngu, na kuwatahayarisha hao wasio na kitu? Jee, niwa-mbieni? Niwasifu kwa ajili ya hayo? La, siwasifu. 23 Kwani mimi nalipokea kwa Bwana hicho ambacho naliwapa nyinywi nami, ya kwamba, Bwana Jesu usiku ule aliosalitiwa alitwaa makate: 24 kisha alipo-

kwisha shukuru akauvunda, akanena, Ni muwili wangu huu, ambao ni kwa ajili yenu : fanyani hivi kwa kuni-kumbuka mimi. 25 Ni kama vile, *akakitwaa* na kikombe baada ya chakula, akanena, Kikombe hichi ni maagano mapya katika damu yangu : fanyani hivi killa munwapo, kwa kunikumbuka mimi. 26 Kwani killa mulapo mkate huu na kunwa kikombe hichi, mwa-onyesha mauti ya Bwana hata aje. 27 Kwa ajili ya hayo killa mtu atakaekula mkate huo au kunwa kikombe hicho cha Bwana nae hasitahili, ana hukumu ya ule muwili na ya ile damu ya Bwana. 28 Illa bin-Adamu najijaribu nafusi yakwe, na *huku kujijaribu* ale katika ule mkate na kunwa katika kile kikombe. 29 Kwani huyo alae na kunwa, hula na kunwa hukumu ya nafusi yakwe, ikiwa haupambanui ule muwili. 30 Kwa sababu hiyo wangi kwenu ni wanyonge, na wengine ni wagonjwa, na waliolala si haba. 31 Illa kwamba swiswi tulizipambanua nafusi zetu wenyewe, tusingehukumiwa. 32 Illa tukihukumiwa twarudiwa ni Bwana, illi kwamba tusihukumiwe adhabu pamoja na dunia. 33 Kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, mtakapokutana pamoja kula chakula, ngojeanani nyinywi kwa nyinywi. 34 Kwamba mtu ana ndaa, nale nyumbani kwakwe : illi kwamba kukutana kwenu kusiwe kwa hukumu. Na yale yasaliayo ntakapokuja ntayatengeza.

12 BASI sasa ndugu zangu, sitaki nyinywi kutojua habari za *vipawa vya* rohoni. 2 Mwajua ya kwamba mlipokuwa mu watu wa hizo Taifa, mlipotezwa na kufuata wale sanamu wasio na sauti, vivile kama mlivyoongozwa. 3 Kwa sababu hii nawajuvisha nyinywi ya kwamba, hapana mtu anenae katika Roho ya Mngu, mwenyi kunena, Jesu ni anathema : tena hapana awezae kunena, Jesu ni Bwana, isipokuwa katika Boho Mtakatifu.

4 Basi ziko tafauti za vipawa, illa Roho ni huyo mmoja. 5 Tena ziko tafauti za mangojezi, na Bwana ni yeye mmoja. 6 Tena ziko tafauti za jinsi za kazi, illa Mngu ni yeye mmoja atendae kazi zote katika wote. 7 Na killa mmoja hupawa ufunuo wa Roho kwa ajili ya kufaana. 8 Kwani mmoja hupawa neno la hikima kwa ndia ya Roho: mwengine *hupawa* neno la maarifa katika yeye Roho mmoja: 9 mwengine *hupawa* imani katika yeye Roho mmoja: mwengine *hupawa* vipawa vya kupoza magonjwa katika yeye Roho mmoja: 10 mwengine *hupawa* kutenda vitendo vya nguvu: mwengine *hupawa* unabii: mwengine kupambanua roho: mwengine namna za lugha: mwengine kufasiri lugha: 11 illa mambo haya yote ayatenda kazi yeye Roho mmoja, na kumgawanyia killa mtu mbalimbali vivile kama apendavyo.

12 Kwani vivile kama muwili ni mmoja, kisha una via vingi, na via vyote vya muwili, *na ingawa* ni vingi, ni muwili mmoja: na Masihi nae ni vivyo. 13 Kwani katika Roho mmoja swiswi sote tulibaputizwa tuufikilie muwili mmoja: kwamba tu Mayahudi au kwamba tu Mayunani, kwamba tu watumwa kwamba tu waungwana: naswi sote tulinweshwa. Roho mmoja. 14 Kwani huo muwili si kia kimoja lakini *ni via* vingi. 15 Likisema guu, Kwa kuwa mimi si mkono mimi si wa muwili: basi, jee, si wa muwili kwa sababu hiyo? 16 Tena likisema sikio, Kwa kuwa mimi si jito, mimi si wa muwili; basi, jee, si wa muwili kwa sababu hiyo? 17 Kwamba muwili wote ni jito, ku wapi kusikia? kwamba muwili mzima ni sikio, ku wapi kunusa? 18 Illa Mwenyiezi Mngu amevitia via, killa kimoja, katika muwili, vivile kama alivyotaka. 19 Tena kwamba vitu vyote vilikuwa kia kimoja muwili u wapi? 20 Illa sasa vimekuwa via vingi, illa muwili ni mmoja. 21 Na jito haliwezi ku-

wambia mkono, Sina haja na wewe: wala tena kitwa *hakioezi kuyambia* maguu, Sina haja na nyinywi. 22 Lakini afudhali sana, via vile vya muwili vionekanavyo kuwa ni vinyonge zaidi, vyahitajiwa zaidi, 23 na vile via vya muwili ambavyo twavidhania kupunguka hishima, juu ya via vile twavipa hishima zaidi: na vile vyetu visivyo na uzuri, vina uzuri zaidi sana: 24 kwa maana vile vyetu vilivyo na uzuri havina uhitaji; lakini Mwenyezi Mngu ameuungamanisha muwili na kukipa hishima zaidi kile kili-chopungukiwa: 25 illi kwamba kusiwe kutangukana katika muwili: lakini via vitunzane vyote vyenyewe kwa vyenyewe. 26 Na kwamba kia kimoja chapatikana ni maumivu, via vyote vyaumia nacho; au kia kimoja kikitukuzwa, via vyote vyafurahi nacho. 27 Basi nyinywi mu muwili wa Masihi, tena mu via vyakwe mbalimbali. 28 Na Mwenyezi Mngu ameweka watu katika hiyo kanisa, kwanza mitume, wa pili manabii, wa tatu walimu, kisha vitendo vya nguvu, kisha vipawa vya upozi wa magonjwa, na kusaidiana, na kutawala, na namna za lugha. 29 Jee, wote ni mitume? au ni manabii wote? au ni walimu wote? au wote watenda vitendo vya nguvu? 30 au wote wana vipawa vya upozi wa magonjwa? au wote wanena na lugha mbalimbali? au wote wafasiri? 31 Takani kwa bidii vipawa vilivyo vikubwa. Tena nawaonyesha ndia iliyo bora zaidi.

13 NIJAPONENA kwa lugha za bin-Adamu na za malaika, nami sina mapenzi, nimekuwa shaba ivumayo au tuwasi la kugonga. 2 Nijapokuwa na unabii, na kuzijua siri zote na ujuzi wote: nijapokuwa na imani yote hata kutamisha vilima, nisipokuwa na mapenzi, mimi si kitu. 3 Nami nijapotoa vitu vyangu vyote kuwalisha *masikini*, nijapotoa muwili wangu upigwe moto, nisipokuwa na mapenzi, sifai lolote. 4 Mapenzi huvumilia, hutenda mema: mapenzi hayana wivu; wala

hayanyeti; wala hayajivuni; 5 wala hayakosi adabu; wala hayatafuti ambalo ni la nafusi yakwe; wala hayana hasira; wala hayahasibii ule uovu; 6 wala hayafurahii madhambi; illa hufurahi pamoja na ile kweli; 7 *mapenzi* husitiri yote, huamini yote, hutumaini yote, huvumilia yote. 8 Mapenzi hayatindiki milele: illa *ukiwapo* unabii, utabatiliwa: *zikiwapo* lugha, zitakoma; *ukiwapo* ujuzi, utabatiliwa. 9 Kwani twajua kwa upungufu, twafanya na unabii kwa upungufu: 10 hapo kitakapokuja hicho kilicho kitimilifu, hapo hicho kilicho kipungufu kitaondolewa. 11 Nili-pokuwa kijana, nalinena kama kijana, nalifikiri kama kijana, nalitafakari kama kijana; sasa nilipo mtu mzima, nimeviondoa vile vya ujana. 12 Kwani hivi sasa twaona katika kioo, kama kitendawili; illa hapo *ni kuona* uso kwa uso: hivi sasa najua kwa upungufu; illa hapo ntajua sana, vivile kama nilivyojulikana nami sana. 13 Illa hivi sasa yathubutu imani, na matumaini, na mapenzi, haya matatu; illa katika hayo matatu kubwa lao mno ni mapenzi.

14 YAANDAMENI hayo mapenzi; pamoja na hayo inkavitake sana *vipawa* vya rohani, illi afudhali mpate kukhutubu. 2 Kwani yeye anenae kwa lugha *nyengine* haneni na bin-Adamu, lakini *hunena* na Mngu; kwani hapana asikiae; illa katika roho *yakwe* hunena mambo ya siri. 3 Illa huyo akhutubuye hunena na bin-Adamu mambo ya majengo na ya msaada na ya kutuzana. 4 Huyo anenae kwa lugha hujenga nafusi yakwe; illa huyo akhutubuye hujenga kanisa. 5 Basi nawataka nyinywi nyote kunena kwa lugha, illa afudhali ni kukhutubu: na yeye akhutubuye ni mkubwa kuliko huyo anenae kwa lugha, isipokuwa afasiri, illi kwamba kanisa ipate majengo. 6 Illa sasa, ndugu zangu, ikiwa naja kwenu na kunena kwa lugha, ntawafaa nini, isipokuwa nanena nanywi katika ufunuo, au katika ujuzi, au

katika kukhutubu, au katika kufunza? 7 Hata uvit visivyo na uhai, vikitoa sauti, ikiwa nzumari au kinanda, ikiwa havitoi sauti zilizo na tafauti, itatamburikanaje *ni sauti gani* ipigwayo katika nzumari, au katika kinanda? 8 Kwani ikiwa barughumu kutoa sauti isiyotamburikana, n nani atakaejifanya tayari kwa vile vita? 9 Nanywi ni vivyo hivyo, isipokuwa mwatamka kwa ulimi maneno yatamburikanayo wepesi, yale yanenwayo yatajulikanaje? kwani mtakuwa mwanena angani. 10 Humkini ziko lugha za namna nyingi duniani, hapa moja isiyokuwa na maana yakwe. 11 Basi ikiwa sijui maana yakwe ile sauti, ntakuwa mgeni kwakwe huyo anenae, na huyo anenae atakuwa ni mgeni kwangu mimi. 12 Na nyinywi ni vivyo hivyo, kuwa mna tamaa ya kupata vipawa vya Roho, takani illi kwamba mjazwe kwa ungi kwa ajili ya majengo ya kanisa. 13 Kwa sababu hii, huyo anenae kwa lugha naombe illi apate kufasiri. 14 Kwani ikiwa naomba kwa lugha, roho yangu huomba, illa akili zangu hazipati matunda. 15 N nini basi? Ntaomba kwa roho, ntaomba kwa akili pia: ntaimba kwa roho, ntaimba kwa akili pia. 16 Au ikiwa wabarikia kwa roho, huyo aliye pahali pa mjinga ataitikaje, Amina, kwa kushukuru kwako, nae hayajui hayo usemayo? 17 Kwani wewe kweli washukuru vyema, lakini huyo mwengine hakujengwa. 18 Namshukuru Mwenyiezi Mngu nasema kwa lugha zaidi ya nyinywi nyote: 19 lakini katika kanisa nataka kunena maneno matano kwa akili zangu, illi nipate kuwafunza na wengine, zaidi ya *kunena* maneno alifu kumi kwa lugha.

20 Ndugu zangu, msiwe watoto katika akili zenu: lakini katika uovu muwe vijana, illa muwe watu wazima katika akili. 21 Imeandikwa katika sharia, Ntanena na watu hawa kwa *watu walio na* ndimi nyengine, na kwa midomo ya wageni; nao hawatanisikia hata kwa ndia

hiyo, anena Bwana. 22 Kwa sababu hii, lugha hizi ni ishara, si kwa hao waaminio, lakini ni kwa hao wasioamini: illa kukhutubu ni ishara si kwa hao wasioamini, lakini ni kwa hao waaminio. 23 Basi ikiwa kanisa nzima kukutana pamoja, na wote hunena kwa lugha, kisha wakangia watu wasio ilimu au wasioamini, hawatasema ya kwamba muna wazimu? 24 Illa ikiwa wote kukhutubu, kisha akangia mmoja asiyeamini, asiye ilimu, hukaripiwa ni wote, huhukumika ni wote: 25 mambo ya moyo wakwe yaliyofitwa hufanywa dhahiri; na hivyo ataanguka kiusouso na kumsujudia Mwenyezi Mngu, huku akitoa habari ya kwamba Mwenyezi Mngu yu kati yenu kweli.

26 N nini basi, ndugu zangu? Mtakapokutana pamoja, killa mtu ana zaburi, ana funzo, ana ufunuo, ana lugha, ana tafusiri. Mambo nayafanywe kwa ajili ya majengo. 27 Mtu awae yote akinena kwa lugha, na iwe kwa wawili au isizidi watatu, kisha iwe kwa kufuatana; na mmoja nafasiri: 28 illa ikiwa hapana awezae kufasiri, nanyamae ndani ya kanisa: nanene kwa nafusi yakwe na kwa Mwenyezi Mngu. 29 Na manabii nawanene wawili au watatu, na hao wengine na watambue. 30 Lakini ikiwa mtu mwengine aketiye karibu kupawa ufunuo, na huyo wa kwanza nanyamae. 31 Kwani mwaweza nyote kukhutubu mmoja mmoja, illi kwamba wote wajifunze, na wote watuzwe myoyo; 32 na robo za manabii zanyenyekea manabii: 33 kwani Mwenyezi Mngu si Mngu wa matata, lakini mbwa amani; vivile kama vilivyo katika kanisa zote za watakatifu.

34 Hao wanawake na wanyamae ndani ya kanisa; kwani wao hawana rukhusa kunena: lakini na wanyenyekee, vivile kama sharia inenavyo. 35 Nao wakitaka kujifunza neno lolote, na wawaulize waume wao wenyewe nyumbani kwao: kwani ni aibu kwa mwanamke kunena ndani ya kanisa. 36 N nini? jee, neno la Mwenyezi

Mngu lilitoka kwenu nyinywi? au liliwafikilia nyinywi peke yenu?

37 Mtu awae yote akidhanja nafusi yakwe kuwa nabii, au wa Roho, nayatambue sana hayo niwaandikiayo, ya kwamba ndiyo maagizo ya Bwana. 38 Illa mtu awae yote akiwa mjinga nawe mjinga.

39 Kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, takani kwa bidii kukhutubu, nanywi msikataze kunena kwa lugha. 40 Illa mambo yote na yafanywe kama yapasavyo, na kwa taratibu *zakwe*.

15 SASA basi, ndugu zangu, nawajuvisha nyinywi ile habari njema niliyowahubiri, ambayo ndiyo mliyoi-pokea, na katika hiyo mwasimama, 2 nayo ni kwa hiyo mwaokolewa; *nawajuvisha, nasema*, ni kwa maneno gani niliyowahubiri nyinywi, mkiishika sana, isipokuwa mliamini bure. 3 Kwani naliwapa nyinywi kwanza ileile niliyopokea nami, ya kwamba Masihi alikufa kwa ajili ya dhambi zetu, sawasawa na maandiko: 4 tena kwamba alizikwa; tena kwamba amefufuliwa siku ya tatu, sawasawa na maandiko: 5 tena kwamba alimtokea Kefa: kisha *akawatokea* hao kumi na wawili: 6 kisha akawatokea ndugu wapata zaidi ya watu khamisa mia kwa mara moja, ambao ungi wao wako hata hivi sasa, illa wengine *myongoni mwao* wamelala: 7 kisha akawatokea Jakubu; kisha *akawatokea* hao mitume wote; 8 mwisho wa wote, kama ni mmoja asiyezaliwa wakati upasao, akanitokea mimi. 9 Kwani mimi ni duni yao mitume, nisiyesitahili kuitwa mtume, kwa maana, naliudhi hiyo kanisa ya Mwenyezi Mngu. 10 Illa kwa neema ya Mngu ni kama nilivyo; na neema yakwe niliyopawa haikuwa ya bure; lakini naliitaabikia kazi zaidi ya wale wote; illa si mimi, lakini ni neema ya Mwenyezi Mngu iliyokuwa pamoja nami. 11 Basi kwamba ni mimi, kwamba ni wao, ndivyo tuhubirivyo, tena ndivyo mlivyoamini.

12 Basi kwamba Masihi yuahubiriwa ya kwamba alifufuka kutoka kwa wafu, imekuwaje wengine kati yenu kusema kwamba hakuna kufufuliwa kwa wafu? 13 Illa kwamba hakuna kufufuka kwa wafu, wala Masihi hakufufuliwa: 14 tena kwamba Masihi hakufufuliwa, hapo kuhubiri kwetu ni bure, imani yenu nayo ni bure. 15 Naam, na swiswi tumeonekana kuwa mashahidi ya uongo wa Mwenyiezi Mngu; kwa maana, tulishuhudia kuliko Mwenyiezi Mngu ya kwamba alimfufua Masihi; nae hakumfufua, ikiwa wafu hawafufuliwi. 16 Kwani kwamba wafu hawafufuki, wala, Masihi hakufufuliwa: 17 tena kwamba Masihi hakufufuliwa, imani yenu ni bure; hata sasa m mumo katika dhambi zenu. 18 Hapo na hao waliolala katika Masihi wamepotea. 19 Kwamba tumekuwa tumetumaini katika Masihi katika maisha haya tuu, tu katika hali dhaifu kupita watu wote.

20 Illa sasa Masihi amefufuliwa kutoka kwa wafu, malimbuko ya hao waliolala. 21 Kwani, kwa kuwa mauti *yakaja* kwa ndia ya bin-Adamu, kufufuka kwa wafu vivyo *huja* kwa ndia ya bin-Adamu. 22 Kwani vivile kama wote wafavyo katika Adamu, vivyo katika Masihi wote watafanywa kuwa hai. 23 Illa ni killa mmoja katika pahali pakwe mwenyewe; Masihi *ni* malimbuko; baadae ni hao ambao ni wa Masihi katika kuja kwakwe. 24 Kisha *huja* ule mwisho, hapo *Masihi* atakapompa Mwenyiezi Mngu, yeye Baba, ule ufaume; hapo atakapoyabatilisha killa mamlaka na killa amri na uwezo. 25 Kwani yapasa kwamba atawale yeye hata atakapowatia adui zakwe zote tini ya nyayo zakwe. 26 Adui wa mwisho wa kutoweshwa ni mauti. 27 Kwani, Ali-viweka vitu vyote viwe tini ya nyayo zakwe. Illa hapo asemapo ya kwamba, Vitu vyote vimewekwa viwe tini, ni dhahiri ya kwamba yeye aliyeviweka vitu vyote viwe tini yakwe, hamo. 28 Na hapo vitu vyote vitakapowe-

kwa viwe tini yakwe, ndipo hapo Mwana nae mwenyewe atawekwa tini ya huyo aliyewiweka vitu vyote tini yakwe, illi kwamba Mwenyiezi Mngu awe vyote katika vyote.

29 Auje, watafanya nini hao wabaputizwao kwa ajili ya wafu? Kwamba wafu hawafufuki kabisa, wamebaputizwa kwa ajili ya wafu kwa maana gani? 30 na swiswi tumo katika khatari killa saa kwa maana gani? 31 Killa siku nafa, naam, kwa majivuno yangu kwa ajili yenu, ndugu zangu, niliyo nayo katika Masihi Jesu Bwana wetu. 32 Kwamba kwa hali ya ki-bin-Adamu nali-pigana na nyama za mwitu huko Efeso, manufaa yangu nini mimi? Kwamba wafu hawafufuki, na tule na tunwe, kwa kuwa kesho twafa. 33 Msidanganyike; vikao vibaya huharibu tabia njema. 34 Levuka kwa kutenda mema, nanywi msifanye dhambi; kwani wengine hawana kumjua Mngu; nanena *haya* kuwatahayarisha nyinywi.

35 Kwenda mtu mmoja atanena, Jee, wafu wafufuliwa-je? Nao huja na muwili namna gani? 36 Ewe mpu-mbavu, kile upandacho wewe haki-pawi uhai, kikiwa hakijakufa; 37 na hicho upandacho, hupandi kile kiwiliwili kitakachokuwapo, lakini ni tembe tupu, hwenda ikawa ni ya nganu, au nyengineyo yoyote; 38 illa Mwenyiezi Mngu huipa kiwiliwili vivile kama alivyo-penda, na killa mbeyu *hupawa* kiwiliwili chakwe mwenyewe.

39 Nyama zote si nyama moja: lakini iko *nyama* ya bin-Adamu, na nyama nyengine ni ya nyama wa maguu mane, na nyengine ni ya nyuni, na nyengine ni ya samaki. 40 Tena viko viwiliwili vya mbinguni, na viwiliwili vya nti: lakini utukufu wa vile vya mbinguni ni aina mbali, na utukufu wa vile vya nti ni aina mbali. 41 Kuna utukufu wa jua, na mwengine wa mwezi, na mwengine wa nyota, kwani hufadhiliana nyota na nyota

kwa utukufu. 42 Na kufufuka kwao wafu ni vivyo hivyo. Hupandwa katika kuharibika, hufufuliwa katika hali isiyoyakuharibika: 43 hupandwa katika unyonge; hufufuliwa katika utukufu: hupandwa katika udhaifu; hufufuliwa katika nguvu: 44 hupandwa muwili wa nafusi; hufufuliwa muwili wa roho. Kwamba kuna muwili wa nafusi na *muwili* wa roho pia uko. 45 Ndipo yakaandikwa na haya, Mtu wa kwanza huyo Adamu akawa nafusi iliyo hai. Adamu wa mwisho *akawa* roho ihuishayo. 46 Lakini ule uliokuwa wa roho, sio wa kwanza, lakini ni ule wa nafusi *uliokuwa wa kwanza*, baadae ule ulio wa roho. 47 Mtu wa kwanza alitoka katika nti, ni wa udongo; mtu wa pili alitoka mbinguni. 48 Jinsi alivyo huyo wa udongo, na hao wa udongo ni vivyo; na jinsi alivyo huyo wa mbinguni, na hao wa mbinguni ni vivyo. 49 Tena, vivile kama tulivyotukua sura za huyo wa udongo, naswi vivyo tutatukua sura za huyo wa mbinguni.

50 Basi nanena neno hili, ndugu zangu, ya kwamba nyama na damu haviwezi kuurithi ufaume wa Mngu; wala kiharibikacho hakiwezi kukirithi hicho kisichoharibika. 51 Hili ndilo, nawambia nyinywi jambo lililofitamana: Swiswi sote hatutalala, illa sote tutabadilika, 52 mara, kama kupesa na kufumbua, *ipigwapo* parapanda ya mwisho: kwani parapanda itavuma, na wafu watafufuliwa katika hali isiyo ya kuharibika, na swiswi tutabadilika. 53 Kwani imepasa huu uharibikao uvikwe kutoharibika, na huu upatikanao ni mauti uvikwe kutokufa. 54 Illa hapo huu uharibikao utakapovikwa kutoharibika, na huu upatikanao ni mauti utakapovikwa kutokufa, ndipo litakapokuwa lile neno lililoandikwa, *nalo ni hili*, Mauti yamemizwa katika kushindwa. 55 Ku wapi, ewe mauti, kushinda kwako? ki wapi, ewe mauti, chembe chako cha ushingu? 56 Ushingu wa mauti ni dhambi; na nguvu za dhambi ni ile

sharia: 57 illa ahasanta ndakwe Mwenyiezi Mngu atupae kushinda kwa ndia ya Jesu Masihi Bwana wetu. 58 Kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, wapenzi wangu, thubutikani, msiwezwe kuondolewa, mfanye kazi kwa ungi katika Bwana kulla wakati, kwa kuwa mwajua ya kwamba taabu yenu si ya bure katika Bwana.

16 BASI sasa *na tuziangalie* habari za tangizo kwa ajili ya watakatifu, vivile kama nilivyoziagiza kanisa za Galatia, nanywi fanyani vivyo. 2 Siku ya kwanza ya ijumaa killa mtu kwenu najiwekee kwakwe akiba, kadiri ya kufanikiwa kwakwe, illi kwamba zisiwe tangizo hapo ntakapokuja mwenyewe. 3 Nami ntakapowafikilia, ntawatuma hao mtakaowataua katika nyaraka, wende wakaitukue ihisani yenu hata Jerusalem: 4 tena kwamba yanipasa mimi kwenda, tutakwenda sote. 5 Illa ntakuja kwenu, hapo ntakapopita kati ya Umakedonia; kwani napita kati ya Umakedonia: 6 humkini kwamba niketi kidogo kwenu, naam, hata kuupisha wakati wa baridi, illi kwamba nyinywi mnisafirisha ntakapokwenda popote. 7 Kwani sitaki kuonana nanywi hivi sasa nikijipitia tuu; kwani natumaini kuketi nanywi muda mchache, Bwana akinijaalia. 8 Illa ntaketi Efeso hata Idi ya Pentekosito: 9 kwani nimefunguliwa mlango mkubwa tena ufao kwa kazi, tena wako wangi wanishikiao kinyume.

10 Illa Timotheo akija, angaliani illi kwamba awe kwenu pasipokuwa na khofu: kwani yuafanya kazi ya Bwana, vivile kama mimi nami nifanyavyo: 11 basi na isiwe mtu kumdharau. Illa msafirisheni kwa amani, illi aje kwangu: kwani namngojea aje pamoja na hao ndugu. 12 Illa katika habari ya Apolo ndugu yetu, nalimtaka mara nyingi illi aje kwenu pamoja na hao ndugu: nae hakupenda kabisa kuja hivi sasa: illa atakuja hapo atakapopata nafasi.

13 Keshani, muthubutike katika imani, iwani waume,

kaongeeni nguvu. 14 Mambo yenu yote na yawe katika mapendano.

15 Basi nawataka, ndugu zangu (mwaijua ile nyumba ya Sitefana, ya kwamba ni malimbuko ya Akhaia, tena kwamba wamejiweka wenyewe katika kuwatumikia watakatifu), 16 illi kwamba nyinywi nanywi mujiweke wenyewe tini ya hao walio hivi, na tini ya killa mtu asaidiae katika kazi na kujitahidi. 17 Nami nafurahi kwa sababu ya kuja kwao Sitefana na Foritunato na Akhaiko: kwa kuwa kile kilichopunguka kwenu wamenitimizia hawa. 18 Kwani wamenipumzisha roho yangu na roho zenu pia: basi, wajueni wale walio hivi.

19 Hizo kanisa za Asia zawasalimu. Akula na Pirisika wawasalimu sana katika Bwana, pamoja na ile kanisa iliyo ndani ya nyumba yao. 20 Hao ndugu wote wawasalimu. Kasalimianeni nyinywi kwa nyinywi kwa buso takatifu.

21 Ni salamu ya mimi Paulo kwa mkono wangu mwenyewe. 22 Kwamba mtu awae yote hampendi Bwana, nawe anathema. Maranatha [maana, Bwana wetu yuaja]. 23 Neema ya Bwana Jesu Masihi na iwe pamoja nanywi.

24 Mapenzi yangu na yawe pamoja nanywi nyote katika Masihi Jesu. Amina.

WARAKA WA PILI WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAKORINTHO.

1 PAULO, mtume wa Masihi Jesu, kwa kupenda kwakwe Mngu, na Timotheo ndugu yetu, *waraka wetu huu* uifikilie kanisa ya Mwenyiezi Mngu iliyo katika *mji wa Korintho*, pamoja na watakatifu wote walio katika nti nzima ya Akhaia: 2 Neema na amani ziwe kwenu zitokazo kwa Mngu Babaetu na kwa Bwana Jesu Masihi.

3 Nahimidiwe Mwenyiezi Mngu nae ni Babae Bwana wetu Jesu Masihi, *nae ni Baba* mwenyi rehema, nae ni Mngu mwenyi faraji zote; 4 atutuzae myoyo yetu katika mateso yetu yote *tuliyo nayo*, illi tupate naswi kuwatuza myoyo hao walio katika mateso yaliyo yoyote, kwa ndia ya zile faraji ambazo kwa hizo swiswi wenyewe tumetuzwa myoyo ni Mwenyiezi Mngu. 5 Kwa kuwa vivile kama maumivu ya Masihi yalivyojaa kwa ungi kwa ajili yetu swiswi, ni vivyo hivyo faraji *tulizo nazo swiswi* hujaa kwa ungi kwa ndia ya Masihi. 6 Illa ikiwa ni swiswi kuteswa, ni kwa ajili ya faraji zenu na wokofu wenu; au ikiwa ni swiswi kutuzwa myoyo, ni kwa ajili ya faraji zenu ambazo hutenda kazi katika kuyavumilia maumivu yaleyale ambayo swiswi naswi twapatikana nayo: 7 na matumaini yetu kwa ajili yenu yana nguvu; huku tukijua ya kwamba kama mlivyokuwa washirika wa yale maumivu, vivyo mu *wa-*

shirika wa zile faraji. 8 Kwani hatutaki nyinywi ndugu zetu kutokujua habari ya mateso yaliyotupata katika *nti ya Asia*, ya kwamba tulilemelewa kupita kiasi, zaidi ya uwezo wetu, hata ikawa ni kukata tamaa ya uhai wetu: 9 naam, swiswi wenyewe, tulikuwa na hukumu ya mauti ndani ya nafusi zetu, illi kwamba tusijikinai nafusi zetu, lakini *tuamini* kwakwe Mwenyiezi Mngu awafufuae wafu: 10 ambae alituokoa swiswi na mauti makubwa jinsi hiyo, nae atatuokoa: kwakwe yeye tumetumaini ya kwamba atatuokoa baadae; 11 nyinywi nanywi mkisaidiana pamoja kwa ajili yetu katika kuomba kwenu, illi kwamba kwa sababu ya ile karama tuliyopawa swiswi kwa ndia ya watu wangi, wangi wawe na shukurani kwa ajili yetu.

12 Kwani kujisifu kwetu ni huku, ni ushuhuda wa nia zetu, ya kwamba tuliishi maisha duniani na mbele yenu nyinywi zaidi sana, katika utakatifu na usadiki wa Mngu, si katika hikima ya muwili lakini ni katika neema ya Mngu. 13 Kwani hatuwaandikii nyinywi neno, isipokuwa ni hayo musomayo, nayo ni hayo muyatambuayo, nami natumaini ya kwamba mtayatambua hata mwisho: 14 vivile kama mlivyotutambua swiswi kwa uchache, ya kujisifu kwenu ni swiswi, vivile kama nyinywi nanywi mulivyo *kujisifu* kwetu, katika ile siku ya Bwana wetu Jesu.

15 Na katika usadiki huu, nalikusudia kuja kwenu hapo mbele, illi kwamba mpate karama ya pili; 16 tena kupita kwenu ningie Umakedonia, tena kutoka Umakedonia kuwarudia nyinywi, na kwenu nyinywi nisafirishwe kwenda Uyahudi. 17 Basi hapo nilipokusudia hivyo, jee, nalitumia kigeugeu? au, hayo mambo niyakusudiayo nayakusudia katika muwili, illi kwangu iwe hivi, ndiyo, ndiyo, au hivi, siyo, siyo? 18 Illa kama Mwenyiezi Mngu alivyo muaminifu, neno letu tulilowahubiri nyinywi si ndiyo na siyo. 19 Kwani Mwana

wa Mwenyiezi Mngu, Jesu Masihi, aliyehabiriwa ni swiswi, *maana*, ni mimi na Silivano, na Timotheo, kati yenu, hakuwa yeye ndiyo na siyo, lakini ndani yakwe yeye ni ndiyo. 20 Kwani kadiri ya ahadi za Mngu zilivyo *nyingi*, katika yeye ni hiyo Ndiyo: tena kwa ajili ya hayo, na hiyo Amina pia ni katika yeye kwa utukufu wa Mwenyiezi Mngu *upitao* kwetu swiswi. 21 Illa yeye atutiae nguvu pamoja na nyinywi katika Masihi, na kututia mafuta, ni Mngu; 22 nae anatutia muhuri, tena ametupa aribuni ya Roho myoyoni mwetu.

23 Illa mimi namlingana Mwenyiezi Mngu awe shahidi wa nafusi yangu, ya kwamba ni kwa kuwahurumia nyinywi sikuja Korintho hata sasa. 24 Si kwamba twazitawala imani zenu, lakini tu wenyi kuisaidia furaha yenu: kwani mwasimama kwa hiyo imani. 2 **ILLA** nalikusudia kufanya neno hili nafusi yangu, kwamba nisije kwenu nami nna huzuni. 2 Kwani kwamba mimi nawahuzunisha, n nani basi huyo anifurahishae, illa yeye nimhuzunishae mimi? 3 Tena naliandika neno lili hili, illi nikija nisiwe na huzuni kwao hao ambao imenipasa kuwafurahia; maana, nna hakika kwenu nyinywi nyote, ya kwamba furaha yangu mimi ni *furaha* yenu nyinywi nyote. 4 Kwani *nilipokuwa* katika mateso makubwa na dhiki ya moyo, naliwaandikia nyinywi na matozi mangi; si kwamba nyinywi muhuzunishwe, lakini mpate yajua hayo mapenzi niliyo nayo yaliyonijaa kwa ungi kuwafikilia nyinywi.

5 Illa kwamba mtu awae yote amehuzunisha, haku-nihuzunisha mimi tuu, lakini kwa sehemu *amewa-huzunisha* nyinywi nyote (illi kwamba nisilemee mno). 6 Malipo mfano wa hayo *yaliyotokana* na hao wangi yatosheleza kwa mtu kama huyo; 7 hivyo afudhali imewapasa nyinywi kumsamehe na kumtuza moyo, illi isiwe kwa ndia iliyo yoyote mtu kama huyo kumizwa kwa kuzidiwa huzuni. 8 Kwa ajili ya hayo nataka

mkamthubutishie mapenzi hayo. 9 Kwani naliandika kwa sababu ii hii, illi nipate jua huja yenu kwamba mu wenyi kutii katika mambo yote. 10 Illa kwakwe huyo mumsameheye neno lolote, na mimi *namsamehe nami*: kwani neno hilo nililolisamehe nami, ikiwa nimesamehe neno lolote, *nimesamehe* kwa ajili yenu, mbele ya Masihi: 11 illi isiwe Shaitani kutukopa: kwani hatukosi kuzijua fikira zakwe.

12 Basi nilipofikilia Teroa kwa ajili ya ile habari njema ya Masihi, tena nilipofunguliwa mlango katika Bwana, 13 roho yangu haikunitua, kwa sababu siku-muona Tito ndugu yangu: lakini naliagana nao, na kutoka na kungia Umakedonia. 14 Illa kushukuru ni kwa Mwenyiezi Mngu, ambae daima hutupa kushangiria katika Masihi, kisha hudhihirisha harufu ya ujuzi wakwe killa pahali kwa ndia yetu swiswi. 15 Kwa kuwa tu harufu nzuri ya Masihi kwa Mwenyiezi Mngu, katika hao waokolewao, na katika hao wapoteao; 16 kwa upande mmoja ni harufu kutoka kwa mauti kuyafikilia mauti; na kwa upande wa pili ni harufu kutoka kwa uhai kuufikilia uhai. Tena n nani atoshae kwa mambo haya? 17 Kwani swiswi si kama hao wangi, wenyi kulighushi neno la Mwenyiezi Mngu: lakini kama kwa usadiki, lakini kama kutoka kwa Mngu, twanena katika Masihi.

3 JEE, twaanza tena kusifu nafusi zetu? au, tuna haja swiswi, kama wengine, ya nyaraka za sifa kuja kwenu au kutoka kwenu? 2 Waraka wetu ni nyinywi, ulioandikwa myoyoni mwetu, wenyi kujulikana na kusomwa ni watu wote; 3 maana, mu hali ya kudhihirishwa ya kwamba nyinywi mu waraka wa Masihi, uliotumikiwa ni swiswi, ulioandikwa, si kwa wino, lakini kwa Roho wa Mngu aliye hai; si katika vibao vya mawe, lakini ni katika vibao ambavyo ni myoyo ya nyama. 4 Naswi tumetumaini hivi kwa Mwenyi-

ezi Mngu kwa ndia ya Masihi 5 si kwamba twatoshisha swiswi nafusi zetu, kufikiri neno lolote kama ni lenyi kutokana na nafusi zetu, lakini utoshelezo wetu umetokana na Mwenyiezi Mngu: 6 nae ndiye aliyetufanya swiswi kutosha tuwe watumishi wa Maagano Mapya; si wa andiko, lakini ni wa roho: kwani lile andiko huua, illa ile roho huleta uhai. 7 Illa kwamba ule utumishi wa mauti, ulioandikwa na kuchorwa katika mawe, ulikuwa na utukufu, hata hao wana wa Isiraeli wasiweze kuutezama uso wa Musa sana kwa ajili ya utukufu wa uso wakwe; *utukufu* uliokuwa watoweka: 8 jee, huo utumishi wa roho hautakuwa na utukufu afudhali? 9 Kwani kwamba utumishi wa hukumu-ya-adhabu ni utukufu, basi afudhali zaidi sana utumishi wa haki utazidi kuwa katika utukufu sana. 10 Kwani ni kweli kwamba hicho kilichotukuzwa hakikutukuzwa katika neno hili, kwa ajili ya huo utukufu uzidio sana. 11 Kwani kwamba hicho kiondokacho ni pamoja na utukufu, zaidi sana hicho kikaacho ni katika utukufu.

12 Basi, kwa maana tu wenyi matumaini kama hayo, twanena kwa nafasi sana, 13 naswi hatu kama huyo Musa alivyokuwa, aliyefinika uso wakwe utaji, kwamba hao wana wa Isiraeli wasitezame sana hata mwisho wa hicho kilichokuwa chatoweka: 14 lakini fikira zao zilikuwa zimefanywa ngumu: kwani hata siku ii hii ya leo Maagano ya Kale yakisomwa, utaji uleule u papo haujaondolewa: nao *utaji* huo ndio uondolewao katika Masihi. 15 Lakini hata leo majira yoyote *vyuo vya* Musa vikisomwa, utaji umekaa pale myoyoni mwao. 16 Illa majira yoyote itakapogeuka na kumlekea Bwana, ule utaji huondolewa. 17 Basi Bwana ndiye huyo Roho: napo alipo Roho wa Bwana na uhuru u papo. 18 Illa swiswi sote kwa nyuso zisizofinikwa utaji, huku tukiiona utukufu wa Bwana, kama vile katika kioo, twageuzwa na *kuzipata* sura zilezile kutoka utukufu

kufikilia utukufu, vivile kama kwa Bwana *nae ni* Roho.

4 KWA ajili ya hayo, kwa kuwa tuna utumishi huu, kama tulivyorehemewa, hatuzimi roho: 2 lakini tume-yakataa mambo yale yaliyofitwa ya aibu, tusende katika hila, wala tusilitumie neno la Mwenyezi Mngu kwa khadaa; lakini, kwa kuifanya wazi ile kweli, twadhi-hirisha nafusi zetu katika nia ya killa bin-Adamu, mbele ya Mwenyezi Mngu. 3 Illa kwamba habari njema yetu imefinikwa utaji, imefinikwa katika hao wa-angamiao: 4 ambao ndani yao yule mngu wa dunia hii amewapofusha fikira zao hao wasioamini, kwamba nuru za ile habari njema ya utukufu wa Masihi, ambae ndiye sura za Mwenyezi Mngu, zisiwaawalie. 5 Kwani hatutangazi nafusi zetu, lakini *twamhubiri* Masihi Jesu kuwa ndiye Bwana, na swiswi wenyewe kwamba tu watumwa wenu kwa ajili ya Jesu. 6 Kwa kuwa ni Mwenyezi Mngu aliyesema, Muwanga utang'ara kutoka katika kiza, ambae aling'ara katika myoyo yetu, kwa kumulika kwakwe ule ujuzi wa utukufu wa Mwenyezi Mngu katika uso wa Jesu Masihi.

7 Illa tuna akiba hii katika vyombo vya udongo, illi kwamba ubora mkuu wa uwezo uwe wa Mwenyezi Mngu, si ule utokao kwetu swiswi; 8 ni kuteswa pande zote, lakini si kusongwa; ni kusangazwa, lakini si kukata tamaa; 9 ni kuudhiwa, lakini si kuatwa; ni kutupwa nti, lakini si kuangamizwa; 10 siku zote ni kutukua katika muwili kuuwawa kwakwe Jesu, illi kwamba uhai wa Jesu nao ufanywe wazi katika miwili yetu. 11 Kwani swiswi tulio hai twatolewa *na kutiwa* katika mauti daima kwa ajili ya Jesu, illi kwamba uhai wa Jesu ufanywe wazi katika miwili yetu ipatikanayo ni mauti. 12 Hata ikawa ni mauti kutenda kazi ndani yetu swiswi, illa ndani yenu ni uhai. 13 Illa kwa maana tuna roho ileile ya imani, kama ilivyo-

andikwa, Naliamini, kwa sababu hiyo nalinena; swiswi naswi twaamini, na kwa sababu hiyo twanena; 14 kwa maana, twajua ya kwamba yeye aliyemfufua Bwana Jesu, atatufufua na swiswi pia pamoja na Jesu, tena atatuhudhurisha swiswi pamoja nanywi. 15 Kwani mambo yote ni kwa ajili yenu, illi kwamba ile neema nayo ikiongezwa sana kwa sababu ya hao wangi, ifanye zile shukurani kuzidi sana kwa utukufu wa Mwenyiezi Mngu.

16 Kwa sababu hiyo hatuzimi roho, lakini ijapokuwa mtu wetu wa nde huharibika, mtu wetu wa ndani hurejewa upya siku baada ya siku. 17 Kwani mateso mepesi yetu yaliyo ya *muda wa* dakika tuu, yatufanyia zaidi na zaidi sana mzigo wa utukufu wa milele; 18 naswi hatuviangalii vitu vile vionekanavyo, lakini *twaviangalia* vile visivyoonekana: kwani vile vionekanavyo ni vya muda, na vile visivyoonekana ni vya milele.

5 KWANI twajua ya kwamba, ijapokuwa imevundwa nyumba ya masikani yetu iliyo ya nti, tuna majengo yatokayo kwa Mngu, nyumba isiyofanywa kwa mikono, ni ya milele, katika zile mbingu. 2 Kwani katika *nyumba* hii *kweli* twaugua, huku tukitamani sana kuvishwa zaidi majengo yetu yatokayo mbinguni: 3 na ingawa ikiwa twavishwa, tusionekane kuwa utupu. 4 Kwani ni kweli, swiswi tulio katika masikani haya twaugua, maana, twalemelewa; si kwamba twataka kuvuliwa, lakini *twataka* kuvishwa zaidi, illi kwamba ule upatikanao ni mauti umizwe ni uhai. 5 Basi yeye aliyetufanya kwa ajili ya neno lili hili ni Mngu, aliye-tupa aribuni ya Roho. 6 Basi siku zote tu wenyi myoyo mkuu, na kujua ya kwamba tukiwa kwetu ndani ya muwili hatuko kwa Bwana 7 (kwani twenenda kwa ndia ya imani si kwa ndia ya kuona): 8 nasema, tuna myoyo mkuu, naswi twapenda zaidi kutokuwamo ndani ya muwili, tuwe pamoja na Bwana.

9 Kwa ajili ya hayo naswi twajitahidi, ikiwa tuko, ikiwa hatuko, tuwe watu wajipendekezao kwakwe. 10 Kwani imetupasa swiswi sote kudhihirishwa mbele ya kiti-cha-hukumu cha Masihi; illi kwamba killa mtu apokee vile vilivyofanywa kwa ndia ya muwili, sawasawa na hicho alichokitenda, kikiwa chema, kikiwa kibaya.

11 Basi hivi kwa kuijua hiyo khofu ya Bwana, twawageuza nia Bin-Adamu, illa tumefanywa wazi kwa Mngu; nami natumaini ya kwamba tumefanywa wazi ndani ya nia zenu pia. 12 Hatusifu nafusi zetu tena mbele zenu, lakini *twanena* kama kuwapa nyinywi sababu ya kujisifu kwa ajili yetu, illi kwamba muwe na neno lolote la kuwajibu hao ambao wajisifu katika yale yaonekanayo wala si katika moyo. 13 Kwani ikiwa tumepotewa ni akili zetu, ni kwa Mngu; au ikiwa tuna akili nzima, ni kwenu. 14 Kwani mapenzi ya Masihi yatusonga; maana, twaamua hivi, ya kwamba mmoja akafa kwa ajili ya wote, basi wakafa wote; 15 nae akafa kwa ajili ya wote, illi kwamba hao walio hai wasiwe hai kwa nafusi zao wenyewe tena, lakini *ni kuwa hai* kwakwe yeye aliye-kufa kwa ajili yao na kufufuka tena. 16 Hata imekuwa swiswi mwanzo wa sasa hatumjui mtu awae yote kwa jinsi ya muwili; na ingawa tulikuwa tukimfahamu Masihi kwa jinsi ya muwili, lakini sasa hatumfahamu tena hivyo. 17 Hata imekuwa mtu awae yote akiwa ndani ya Masihi ni kiumbe kipya; vitu vile vya kale vimepita; hivi ndivyo, vimekuwa vipya. 18 Illa vitu vyote vyatokana na Mwenyiezi Mngu, aliyetupatanisha na nafusi yakwe kwa ndia ya Masihi, nae alitupa swiswi huo utumishi wa upatanisho; 19 maana, kwamba Mngu alikuwa ndani ya Masihi akiileta dunia ipatane nae, asiwahasibie wenyewe makosa yao, nae alikuwa ametia ndani yetu neno hili la upatanisho.

20 Basi tu wajumbe kwa ajili ya Masihi, kana kwamba ni Mwenyiezi Mngu kusihi kwa swiswi: twawataka kwa ajili ya Masihi, patanani na Mwenyiezi Mngu. 21 Yeye asiyejua dhambi alimfanya *kuwa* dhambi kwa ajili yetu, illi kwamba swiswi tuwe haki ya Mngu katika yeye. **6 NASWI** kwa kufanya kazi *pamoja nae* twawasihi nyinywi nanywi msiipokee neema ya Mwenyiezi Mngu bure 2 (kwani anena,

Nalikusikiza wakati uliokubaliwa,

Na katika siku ya wokofu nalikusaidia;

huu ndio, wakati uliokubaliwa ni sasa: hii ndiyo, siku ya wokofu ni sasa): 3 isiwe kuleta sababu yoyote ya kukunguwaza katika neno lolote, illi kwamba utumishi wetu usilaumiwe; 4 lakini kwa kujipatia wenyewe ukubali katika mambo yote kama watumishi wa Mngu, katika subira nyingi, katika mateso, katika shida, katika taabu, 5 katika mapigo, katika kufungwa gereza, katika mishindo-shindo, katika taabu za kazi, katika kuangaza mato, katika kufunga; 6 katika kuta-kaswa, katika ujuzi, katika uvumilivu, katika kutendea mema, katika Roho Mtakatifu, katika mapenzi yasiyo na unafiki, 7 katika neno la kweli, katika uwezo wa Mngu; kwa silaha za haki upande wa mkono wa kulia na upande wa mkono wa kushoto, 8 kwa utukufu na kwa kukosa hishima, kwa kusingiziwa na kwa kusifiwa; kama wenyi kupoteza, naswi tu wasema-kweli; 9 kama tusiojulikana, naswi twafahamiwa sana; kama tufao, kumbe tu hai; kama turudiwao, naswi hatuawawi; 10 kama tu wenyi majonzi, illa ni kufurahi daima; kama tu masikini, illa ni kuwatajirisha wangi; kama tusiokuwa na kitu, illa tu wenyi vitu vyote.

11 Makanwa yetu yamewafunukia nyinywi enywi Wakorintho, myoyo yetu imekunduliwa. 12 Hamusongwi ndani yetu swiswi, illa mwasongwa katika myoyo yenu wenyewe. 13 Basi kwa malipo ya namna

ileile (nanena kama *ninenae* na vijana vyangu), nanywi pia kakunduliweni.

14 Msifungiwe kongwa moja na wasioamini kwa ndia isiyopasa: kwani pana shirika gani kati ya haki na maasia? au pana shirika gani kati ya nuru na kiza? 15 Tena Masihi ana ulinganifu gani na Beliali? au aaminiye ana fungu gani pamoja na asiyeamini? 16 Tena hekalu ya Mngu ina mapatano gani na sanamu? kwani swiswi tu hekalu ya Mngu aliye hai; vivile kama Mwenyiezi Mngu alivyosema, *neni hili*, Ntaketi ndani yao, tena ndani yao ntakwenda; nami ntakuwa Mngu wao, nao watakuwa watu wangu. 17 Kwa ajili ya neni hilo basi

Tokani, mtoke kati yao, mkatengwe,
anena Bwana,

Msiguse kitu kilicho kichafu;

Nami ntawapokea nyinywi,

18 Nami ntakuwa Baba kwenu,

Nanywi mtakuwa kwangu mimi wana, wanawaume
na wanawake,

anena Bwana Muweza-wa-yote. 7 BASI kwa kuwa tuna ahadi hizi, wapenzi wangu, na tuzisafi nafusi zetu na uchafu wote wa muwili na wa roho, huku tukiutimiliza utakatifu katika kicho cha Mngu.

2 Tukundulieni myoyo yenu: hatukumdhilimu mtu awae yote, hatukumpoteza mtu awae yote, hatukumnyang'anya mtu awae yote. 3 Sineni neni hili kuwahukumu kuwa mu wakosa: kwani nimetangulia kunena, ya kwamba, nyinywi mu ndani ya myoyo yetu, illi tufe sote pamoja na kuishi sote pamoja. 4 Ni ungi nafasi ya matamko niliyo nayo kwenu, ni kungi kujisifu kwangu kwa ajili yenu: nimejawa ni faraji tele, katika mateso yote nimejawa tele ni furaha.

5 Kwani hata tulipokuwa tumengia Umakedonia, miwili yetu haikupata nafasi iliyo yote, lakini tulikuwa

twateswa kote kote: nde ilikuwa ni vita, ndani ilikuwa ni khofu. 6 Pamoja na hayo, Mwenyezi Mngu, yeye awatuzae myoyo hao wanyonge, akatutuzwa myoyo naswi kwa kumleta Tito kwetu; 7 illa si kwa kuja kwakwe tuu, lakini tena kwa zile faraji ambazo kwa hizo yeye alituzwa moyo kwenu, alipotwambia *habari ya tamaa* yenu kuu, na kilio cha kite chenu, na bidii yenu kwa ajili yangu, hata ikawa ni mimi kufurahi zaidi. 8 Ijapokuwa naliwahuzunisha kwa waraka wangu, sijuti, nijapokuwa nalijuta; kwani naona ya kwamba waraka huo uliwahuzunisha, ijapokuwa ni kwa kitambo kidogo. 9 Sasa nafurahi, si kwa sababu ya nyinywi kusikitishwa, lakini kwa sababu mlisikitishwa hata kuifikilia toba: kwani mlisikitishwa kwa kumlekea Mngu, illi kwamba msipate hasara kwa sababu yetu katika neno lolote. 10 Kwani masikitiko ya kumlekea Mngu hutenda toba ile-tayo wokofu, *maana ni toba* isiyo na kujutiwa: illa masikitiko ya dunia hupatisha mauti. 11 Kwani hilo ndilo, neno lilo hilo, kwamba mlisikitishwa kwa kumlekea Mngu, yalifanya ndani yenu jitihadi gani, naam, na kujitetea, naam, na kutukiwa, naam, na kucha, naam, na kutamani, naam, na kujibidiisha, naam, na kupatiliza! Katika yote mlilishuhudia wenyewe kwamba mu safi katika jambo hilo. 12 Hata nijapokuwa naliwaandikia, *sikuwaandikia* kwa ajili yakwe yeye aliyedhilimu, wala kwa ajili yakwe yeye aliyedhilimiwa, lakini kwamba bidii yenu kwa ajili yetu ifanywe wazi kwenu mbele ya Mwenyezi Mngu. 13 Kwa ajili ya hayo tulituzwa myoyo: na katika kutuzwa myoyo kwetu tulifurahi zaidi kwa sababu ya ile furaha ya Tito, kwa kuwa roho yakwe imepumzishwa ni nyinywi nyote. 14 Kwa kuwa ikiwa nimejisifu kwakwe katika neno lolote kwa ajili yenu, sikutahayarishwa; lakini kama tulivyowambia nyinywi mambo yote kwa kweli, na kujisifu kwetu ni vivyo, *maana, huku kujisifu kwangu*

mbele ya Tito kulionekana kuwa ni kwa kweli. 15 Na mapenzi yakwe ya ndani yamezidi mno kwenu nyinywi, akumbukapo kutii kwenu nyinywi nyote, jinsi mlivyo-mpokea kwa khofu na kitetemo. 16 Nafurahi ya kwamba katika mambo yote nna moyo mkuu kwa ajili yenu.

8 TENA twawaarifu nyinywi ndugu zetu *habari* ya neema ya Mwenyezi Mngu aliyozipa hizo kanisa za Umakedonia; 2 ya kwamba katika majaribu makubwa ya mateso, ule ungi wa furaha yao na umasikini wao ukuu ulizidi sana katika utajiri wa ukarimu wao. 3 Kwa kuwa katika uwezo wao, nashuhudia, naam, na zaidi ya uwezo wao, *walitoa* kwa moyo wa kupenda, 4 wakitutaka pamoja na kutusihi sana katika neema hii ya shirika ya kuwatumikia hao watakatifu: 5 tena si kama tulivyotumaini, lakini kwanza wakatoa na kumpa Bwana nafusi zao, na *kutupa* swiswi pia kwa ndia ya mapenzi ya Mngu. 6 Hata ikawa swiswi kumhimiza Tito illi kwamba kama alivyoianza kazi hiyo, vivyo aitimilize kwa ajili yenu neema hii nayo. 7 Lakini kama mlivyojawa tele ni vitu vyote, imani na matamko, na ujuzi, na bidii yote, na mapenzi yenu yalekeayo kwetu, *angaliani* kwamba mjawe ni neema hii nayo vivyo. 8 Sineni kwa kuamuru, lakini kwa ndia ya bidii ya wengine naijaribu hakika ya mapenzi yenu tena. 9 Kwani mwaifahamu ile neema ya Bwana wetu Jesu Masihi, ya kwamba, ajapokuwa alikuwa tajiri, akawa masikini kwa ajili yenu, illi kwamba nyinywi mpate kuwa matajiri kwa ndia ya umasikini wakwe. 10 Nami katika neno hili nawapa shauri *langu*: kwani neno hili limewafaa nyinywi, ambao mlitangulia, wapata mwaka, si kufanya tuu lakini na kutaka pia. 11 Illa sasa katimilizeni na kule kufanya pia; illi kwamba kama *mlivyokuwa* tayari kutaka, vivyo *muwe* na utimilifu katika kuweza kwenu. 12 Kwani ukiwako ule

moyo ulio tayari, wakubaliwa kwa kadiri ya hicho alichho nacho *mtu*, si kwa kadiri ya hicho asichokuwa nacho. 13 Kwani *sisemi neno hili* kwamba nataka wengine waatwe na nyinywi kuonewa: 14 lakini kuwe kulingamana, majira haya ya sasa kujaa kwenu kufae kwa upungufu wao, illi kwamba kujaa kwao nako kufae kwa upungufu wenu; illi kuwe kulingamana: 15 vivile kama ilivyoandikwa, Yeye aliyekuwa na vingi, hakuwa na vingi vya kuzidi; nae aliyekuwa na kidogo hakupungukiwa.

16 Ila namshukuru Mwenyezi Mngu atiae bidii ileile kwa ajili yenu katika moyo wa Tito. 17 Kwa kuwa hakika yakwe alipokea maonyo yetu; illa kwa kuwa yeye nafusi yakwe alikuwa na bidii sana akaja kwenu kwa kupenda kwakwe mwenyewe. 18 Naswi tumemtuma huyo ndugu ende pamoja nae, ambae sifa zakwe katika ile habari njema zimeenea kanisa yote; 19 illa si hayo tuu, lakini ni yeye aliyewekwa ni hizo kanisa kusafiri pamoja naswi katika *jambo la neema hii*, ambayo twaitumikia swiswi kwa utukufu wa Bwana na *kuonyesha* kwamba myoyo yetu ilikuwa tayari: 20 na kujitunza katika neno hili, asiwe mtu awae yote kutuonea makosa katika jambo la karama hii tuitumikiayo swiswi: 21 kwani twatangulia kufikiri mambo yaliyo mazuri, si mbele ya Bwana tuu, lakini na mbele ya bin-Adamu pia. 22 Naswi tumemtuma ndugu yetu pamoja nao, ambae tumemhakikisha kuwa na bidii sana katika mambo mangi, illa sasa ana bidii zaidi sana, kwa saba-bu *amewawekea* nyinywi matumaini yakwe makuu. 23 Kwamba mtu *ataka habari* za Tito, *yeye ni* mshirika wangu, na mtendaji-wa-kazi pamoja nami kwa ajili yenu; *kwamba ni kutaka habari* za ndugu zetu, *wao ni* mitume wa hizo kanisa, *nao ni* utukufu wa Masihi. 24 Basi onyeshani kwao huja za mapenzi yenu mbele ya hizo kanisa, tena *onyeshani huja* ya kujisifu kwetu kwa ajili yenu.

9 KWANI katika habari ya ule utumishi *uliofanywa* kwa ajili ya hao watakatifu, sina haja mimi ya kuwa-andikia nyinywi: **2** kwani naujua utayari wenu, ambao najisifu kwa upande wenu katika jambo hilo kwa hao wa Umakedonia, ya kwamba Akhaia ilikuwa tayari tangu mwaka mzima; tena bidii yenu imewahimiza wangi sana myongoni mwao. **3** Illa nimewatuma hao ndugu zetu illi kwamba kujisifu kwetu kwa ajili yenu kusibatilike katika jambo hili; illi mpate kuwa tayari kama nilivyonena: **4** isiwe kwa ndia iwayo yote, watu wa Umakedonia wakija pamoja nami na kuwaona nyinywi hamkuwa tayari, swiswi (wala hatusemi nyinywi), *illa swiswi* tutatahayari katika majisifu hayo. **5** Basi naliona kwamba ilinipasa niwatake hao ndugu zetu, kwamba watangulie kuja kwenu watengeze na mapema kile kipawa chenu kilichoahidiwa tokea hapo, kile kipawa kiwe tayari, kama ipasavyo kipawa, wala si kama cha kutozwa kwa nguvu.

6 Illa neno hili *nasema*, Apandae kwa choyo nae huvuna vya choyo. Apandae kwa ukarimu, nae huvuna vya ukarimu. **7** Killa mtu nafanye kama alivyoa-zimia moyoni mwakwe, si kwa kinyongo wala kwa lazima, kwani Mwenyiezi Mngu yuampenda mtu apae kwa kufurahi. **8** Tena Mwenyiezi Mngu yuaweza kuleta juu yenu killa neema kwa ungi; illi kwamba nyinywi mkitosheka kabisa kwa vitu vyote siku zote, mpate nyinywi kuzidi sana kwa killa kazi njema: **9** vivile kama vilivyoandikwa,

Amekwisha tapanya, amewapa hao masikini;

Haki yakwe yasimama milele.

10 Na yeye atoe mbeyu na kumpa mwenyi kupanda, na mkate kwa chakula, atawapa mbeyu ya kupanda kwenu tena ataongeza, nae atazidisha matunda ya haki yenu: **11** kwa kuwa mwatajirishwa katika vitu vyote kwa kulla ukarimu, ambao hutenda kazi kwetu swiswi

ya kumshukuru Mwenyezi Mngu. 12 Kwa kuwa utumishi wa ungojezi huu si kuutimiliza upungufu wa watakatifu tuu, lakini huzidi sana kwa Mwenyezi Mngu kwa ndia ya shukurani nyingi; 13 maana, kwa ndia ya kuwajaribu nyinywi kwa utumishi huu, wamtukuze Mwenyezi Mngu kwa sababu mu waaminifu kwa kufuata kuungama kwenu katika ile habari njema ya Masihi, na kwa ukarimu wa tangizo mlizowafanyia wao na watu wote; 14 wao wenyewe nao, kwa kuwaombea nyinywi, wawatamani nyinywi sana kwa sababu ya ile neema ya Mwenyezi Mngu iliyozidi sana ndani yenu. 15 Na Mwenyezi Mngu ashukuriwe kwa kipawa chakwe kisichosifika.

10 SASA, mimi Paulo nafusi yangu nataka kwenu nyinywi kwa upole na ihisani yakwe Masihi, mimi niliye mnyenyekevu kati yenu tukiwa pamoja, illa nikiwa mbali nanywi huwa na moyo mkuu kwenu; 2 naam, nataka kwenu nisiwe na moyo mkuu nitakapokuwapo na matumaini yale ambayo kwa hayo nahasibu kuwa mthubutifu juu ya wale ambao watuhasibu swiswi kama twenenda kwa jinsi ya muwili. 3 Kwani ijapokuwa twenenda katika muwili, hatupigi vita kwa jinsi ya muwili 4 (kwani silaha za vita vyetu si za muwili, lakini zina uwezo kwa Mwenyezi Mngu wa kuziangusha ngo-me): 5 huku tukiwabomoa makindano, na killa kilicho juu, kiinukacho kinyume cha ujuzi wa Mwenyezi Mngu, na kulla wazo kutekwa nyara na kutiwa katika kutii kwa Masihi; 6 tena tu hali ya kuwa tayari kupatiliza maasia yote, hapo kutakapotimia kutii kwenu. 7 Nyinywi mwatezama vitu vilivyo mbele ya nyuso zenu. Kwamba mtu awae yote ni mwenyi kutumaini kwa nafusi yakwe kuwa ni wa Masihi, nafiki neno hili tena na nafusi yakwe, ya kwamba, vivile kama yeye ni wa Masihi na swiswi pia tu vivyo. 8 Kwani nijapojisifu zaidi ngawa kwa ajili ya amri yetu,

(ambayo Bwana alitupa kwa kuwajenga, la, si kwa kuwabomoa), sitatahayarishwa: 9 illi kwamba nisidhaniwe kama nitakaewatia khofu kwa nyaraka zangu. 10 Kwa kuwa, wasema, Nyaraka zakwe nzito, kisha zina nguvu; illa akiwapo mwenyewe muwilini ni mnyonge, kisha maneno yakwe hayana yawezalo. 11 Aliye hivyo nafikiri neno hili, ya kwamba jinsi tulivyo kwa maneno kwa ndia ya nyaraka tusipokuwapo, naswi tu jinsi iyo hiyo kwa vitendo vyetu tukiwapo. 12 Kwani hatuthubutu kujitia katika hisabu ya hao wenyi kujisifu wenyewe, wala *hatuthubutu* kuzilinganisha nafusi zetu na wao: lakini wao wenyewe huku wakizipima nafusi zao na nafusi zao, na kulinganisha nafusi zao na nafusi zao, hawafahamu. 13 Illa swiswi hatutajisifu zaidi ya kipi-mo chetu, lakini sawasawa na kiasi cha kile cheo Mwenyiezi Mngu alichotupimia kiwe kiasi chetu, kifike hata kwenu nyinywi. 14 Kwani hatwendi mbele sana zaidi ya kiasi chetu, kama ha tukuwafikilia nyinywi: kwani tulitangulia kufika hata kwenu nyinywi katika ile habari njema ya Masihi: 15 wala si kujisifu zaidi ya kiasi chetu, kama *kujisifu* katika taabu za kazi za watu wengine; illa kwa kuwa na tumaini ya kwamba, kama imani yenu ikuavyo, tutakuzwa kwenu nyinywi zaidi sana, sawasawa na cheo chetu kilivyo, 16 tupate hubiri habari ile njema hata katika nti zile zilizo mbele kuwapita nyinywi, tusijisifu katika cheo cha mtu mwingine kwa ajili ya mambo hayo yaliyokwisha tengezwā. 17 Illa yeye ajisifuye najisifu katika Bwana. 18 Kwani siye yeye atakaeisifu nafusi yakwe akubaliwae, lakini ni huyo ambae Bwana amsifu.

11 LAU kwamba mtukuane nami na upumbavu wangu mchache: naam, katukueni nami kweli. 2 Kwani nna wivu kwenu, wivu wa Mngu: kwani nime-waposa kwa ajili ya mume mmoja, nipate peleka mwanamwali safi *kumpelekea* Masihi. 3 Illa nacha, isiwe,

kama yule nyoka alivyomdanganya Hawa kwa hila yakwe, fikira zenu zikapotezwa na kuuata ule umoja wa moyo na usafi umlekeao Masihi. 4 Kwani ikiwa yeye ajae ni mwenyi kuwahubiri Jesu mwengine ambae hatukumhubiri swiswi, au mkipokea roho nyengine ambayo hamkuipokea, au habari njema nyengine ambayo hamkuikubali, ni vyema mkitukuana nae. 5 Kwani nahasibu ya kwamba mimi sipungui kitu katika hao mitume walio wakuu. 6 Illa nijapokuwa *ni mtu* nisiye na ilimu katika kunena, lakini katika ujuzi sivyo *nili-vyo*; naswi tumewafunulia nyinywi neno hili mbele ya watu wote. 7 Jee, nalifanya dhambi nilipoitweza nafusi yangu illi kwamba nyinywi mkuzwe, kwa kuwa naliwahubiri ile habari njema ya Mwenyiezi Mgu pasipokuwa na ujira? 8 Nalizinyang'anya hizo kanisa nyengine, huku nikipokea kwao nipate kuwatumikia nyinywi; 9 nami nilipokuwapo pamoja nanywi na kupungukiwa, sikumlema mtu awae yote; kwani hao ndugu zetu walipokuja kutoka Umakedonia walinijalizia upungufu wangu; na katika mambo yote naliilinda nafusi yangu nisiwe uzito juu yenu, nami tajilinda vivyo. 10 Kama hiyo kweli ya Masihi ilivyo ndani yangu, hapana mtu atakae nizuia katika kujisifu kwangu huku katika nti ya Akhaia. 11 Kwa maana gani? jee, ni kwa sababu siwapendi nyinywi? Mwenyiezi Mgu ajua. 12 Illa nifanyalo tafanya illi kwamba niwapokonye nafasi hao watakao nafasi; illi kwamba waonekane sawasawa na swiswi katika hilo wajisifulo. 13 Kwani watu kama hao ni mitume wa uongo, watendaji-wa-kazi wenyi hila, wajigeuza wenyewe wawe kama mitume wa Masihi. 14 Si ajabu; kwani hata yeye Shaitani mwenyewe ajigeuza mwenyewe awe *mfano wa* malaika wa nuru. 15 Basi si neno kubwa watumishi wakwe nao wakijigeuza wenyewe wawe *mfano wa* watumishi wa haki; ambao mwisho wao utakuwa sawasawa na kazi zao.

16 Nasema tena, na mtu asinidhanie kuwa mpumbavu; illa kwamba ni hivyo, kanipokeeni kama ni mpumbavu, illi kwamba nipate jisifu ngawa kidogo. 17 Hayo ninenayo, sineni kama yatokayo kwa Bwana, lakini kama ni katika upumbavu, katika uthabiti huu wa kujisifu. 18 Kwa wajisifuvyo wangi katika mambo ya muwili, na mimi tajisifu. 19 Kwani mwatukuana na wapumbavu kwa furaha, nanywi mu wenyi akili. 20 Kwani mwatukuana na mtu, akiwafanya watumwa, akiwala, akiwateka nyara, akijikuza, akiwapiga usoni. 21 Nanena kwa kuvunda hishima kana kwamba tuli-kuwa wanyonge swiswi. Illa kwa neno lolote atakalothubutu mwengine (nanena kwa upumbavu) na mimi nathubutu. 22 Jee, ni Wahibirania wao? na mimi pia. Ni Waisiraeli wao? na mimi pia. Ni kizazi cha Ibrahim wao? na mimi pia. 23 Ni watumishi wa Masihi wao? (nanena kama mwenyi wazimu) mimi ni zaidi; katika taabu za kazi zaidi sana, katika mage-reza mara nyingi zaidi, katika mapigo yaliyozidi sana, katika mauti mara nyingi. 24 Nalipokea mikononi mwa Mayahudi mara tano *kupigwa mijeledi* arubaini kupungua moja. 25 Nalipigwa kwa bakora mara tatu, nalipigwa kwa mawe mara moja, nalivu-ndiwa marikabu *nili safarini* mara tatu, nalikuwa katika bahari usiku mmoja na mtana mmoja: 26 *katika* safari mara nyingi, *katika* khataru za mito, *katika* khataru za wevi, *katika* khataru kwa watu wa kabila yangu, *katika* khataru kwa watu wa hizo Taifa, *katika* khataru za mjini, *katika* khataru za barani, *katika* khataru za baharini, *katika* khataru kwa ndugu za uongo; 27 *katika* taabu za kazi na utungu, katika kuangaza mato mara nyingi, katika ndaa na kiu, katika kufunga mara nyingi, katika baridi na utupu. 28 Bila hayo nisiyoyataja, kuna kazi hiyo inilemeayo killa siku, nayo ni fazaa za kanisa zote. 29 N nani aliye mnyonge

nami si mnyonge? n nani akunguwazwae nami sioni kutukiwa? 30 Ikinipasa kujisifu tajisifu kwa mambo hayo ya unyonge wangu. 31 Mwenyiezi Mngu, nae ni Babae Bwana Jesu, aliyebarikiwa milele, ajua ya kwamba sineni uongo. 32 Katika mji wa Dameshki liwali tini ya mfaume Areta aliulinda kwa asikari huo mji wa Dameshki apate nishika: 33 nami nalishushwa nili ndani ya kapu kwa ndia ya dirishani ukutani, nami naliokoka na mikono yakwe.

12 YANIPASA kujisifu, si jambo linifaalo; illa nta-yafikilia matokeo na mafunuo ya Bwana. 2 Namjua mtu mmoja katika Masihi, yapata sasa myaka kumi na mine (kwamba alikuwa katika muwili sijui, kwamba alikuwa nde ya muwili sijui, Mwenyiezi Mngu ajua), amenyakuliwa huyo hata mbingu ya tatu. 3 Nami namjua mtu huyo (kwamba yu katika muwili, kwamba yu mbali ya muwili, sijui; Mwenyiezi Mngu ajua), 4 ya kwamba alinyakuliwa na kutiwa Peponi, kisha akasikia maneno yasiyotamkika, ambayo si halali bin-Adamu kuyanena. 5 Kwa ajili ya mtu mfano wa huyo tajisifu: illa kwa ajili ya nafusi yangu mwenyewe sitajisifu, isipokuwa ni kujisifu katika unyonge wangu. 6 Kwani nijapokuwa najisifu, sitakuwa mpumbavu; kwa kuwa tasema kweli: illa naata, isiwe mtu awae yote kunihasibia kuliko hayo ayaonayo kwangu, au kama asikiayo kwangu. 7 Tena kwa sababu ya ukuu mno wa mafunuo hayo—ndipo, illi kwamba nisikuzwe kupita kiasi changu, nilipopawa mwiba katika muwili, mjumbe wa Shaitani illi kunipiga makofi, illi kwamba nisikuzwe kupita kiasi. 8 Kwa ajili ya kitu hicho nalimuomba Bwana mara tatu, illi kwamba kinitoke. 9 Nae akanambia, Hii neema yangu yakutosha; kwa kuwa uwezo wangu umetimilika penyi unyonge. Basi tajisifu katika unyonge wangu kwa furaha zaidi sana, illi kwamba uwezo wa Masihi unikalie juu yangu. 10 Ndipo nafu-

rahi katika unyonge, na katika maumivu, na katika uhitaji, na katika maadha, na katika mateso, kwa ajili ya Masihi: kwani wakati niliokuwa mnyonge ndipo nilipokuwa na nguvu.

11 Nimekuwa mpumbavu: nyinywi mmenishurutiza: kwani mimi ilinipasa nisifiwe ni nyinywi: kwani sikuwa duni ya mitume walio wakuu mno kwa lolote, nijapokuwa si kitu. 12 Na ishara za mtume zilitendwa kati yenu katika uvumilivu wote, kwa ishara na vioja na vitendo vya nguvu. 13 Kwani ni kitu gani mlichokipungua kuliko zile kanisa nyengine, isipokuwa *ni neno hili*, ya kwamba mimi mwenyewe sikuwafanyia uzito? Nisameheni udhalimu hunu.

14 Hii ndiyo, ni mara ya tatu hii ya mimi kuwa tayari kuwajia; nami sitawafanyia uzito: kwani sitafuti vitu vyenu lakini *nawatafuta* nyinywi: kwani haiwapasii watoto kuwawekea akiba wazazi, lakini ni wazazi *kuwawekea* watoto. 15 Nami ntatapanya *vitu vyangu*, kisha tatapanywa mimi mwenyewe na furaha yote kwa ajili ya uhai wenu. Jee, kwamba ni mimi kuwapenda nyinywi zaidi, nipendwe kwa upungufu? 16 Illa na iwe vivyo, mimi mwenyewe sikuwalemea nyinywi; lakini kwa kuwa ni mwenyi hila, naliwakamata kwa werevu. 17 Jee, naliwanyang'anya kitu kwa mkono wa mtu awae yote katika wale niliowatuma kuja kwenu? 18 Nalimhimiza Tito, kisha nalimtuma huyo ndugu yetu pamoja nae. Jee, Tito aliwanyang'anya kitu? Jee, hatukwenda kwa Roho yeye huyo mmoja? *hatukwenda* katika hatua zizo hizo?

19 Jee, mwadhani tangu hapo ya kwamba swiswi twajiudhuru wenyewe kwenu? La, twanena, naswi tu katika Masihi, mbele za Mwenyiezi Mngu. Illa mambo yote ni kwa ajili ya majengo yenu, wapenzi wangu. 20 Kwani nacha, isiwe kwa sababu iliyo yoyote ntakapokuja niwaone nyinywi hali nisiyotaka, na mimi

mwenyewe nionekane ni nyinywi hali msiyotaka; visiwe kwa sababu iliyo yoyote matata, au wivu, au hasira, au utesi, au masingizio, au manong'onezo, au majivuno, au mishindo-shindo; 21 isiwe ntakapokuja tena, Mwenyiezi Mngu wangu kunitweza mbele zenu, nami kuwasikitikia wangi waliotangulia kufanya dhambi, wala hawakutubia uovu na uzinifu na ulanifu walioutenda.

13 NAJA kwenu sasa mara ya tatu. Kwa makanwa ya mashahidi wawili au watatu killa neno litathubutishwa. 2 Nimetangulia kuwambia, nami nanena waziwazi, kama vile nilipokuwapo mara ya pili, vivyo sasa nisipokuwapo, *kuwambia* wale waliofanya dhambi tangu hapo na wale wengine wote, ya kwamba, nikija sitahurumia: 3 nanywi mwataka kuona huja ya hakika ya Masihi mwenyi kunena ndani yangu; ambae si mnyonge kwenu, lakini ni mwenyi uwezo ndani yenu: 4 kwani alisalibiwa katika unyonge, lakini yuaishi katika uwezo wa Mngu. Kwani swiswi naswi tu wanyonge katika yeye, lakini tutaishi pamoja nae kwa uwezo wa Mngu ulio kwenu. 5 Jipimeni wenyewe kwamba mu katika hiyo imani; zijaribuni nafusi zenu. Au hamtambui habari zenu wenyewe, ya kwamba Jesu Masihi yu ndani yenu? isipokuwa mwakataliwa. 6 Illa natumaini ya kwamba mtatambua ya kwamba swiswi hatukukataliwa. 7 Basi twaomba Mwenyiezi Mngu kwamba nyinywi msifanye uovu kabisa; si kwamba swiswi tuonekane kukubaliwa, lakini kwamba nyinywi mfanye yale yaliyolekea, ijapokuwa tu kama waliokataliwa. 8 Kwani hatuwezi kufanya neno lolote kinyume cha ile kweli, lakini ni kwa ajili ya ile kweli. 9 Kwani twafurahi hapo tulipo wanyonge swiswi, nanywi muna uwezo: naswi twaomba neno hili, nalo ni hili, kwamba nyinywi muwe watimilifu. 10 Kwa sababu hii naandika mambo haya nisipokuwapo illi kwamba nitakapokuwapo nisi-

tumie ukali, sawasawa na amri ile niliyopawa ni Bwana, *maana, ni* kwa kujenga wala si kwa kubomoa.

11 Mwisho, ndugu zangu, Kwaherini. Katimilieni; iwani na myoyo mkuu; iwani wa moyo mmoja; mka-
keti katika amani: na Mwenyiezi Mngu yeye wa mape-
nzi na amani atakuwa pamoja nanywi. 12 Kasalimia-
neni nyinywi kwa nyinywi kwa buso takatifu.

13 Watakatifu wote wawasalimu nyinywi.

14 Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi, na mapenzi
ya Mwenyiezi Mngu, na shirika ya Roho Mtakatifu, viwe
pamoja nanywi nyote.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAGALATIA.

1 PAULO, mtume (si *mtume wa* kutokana na wana-Adamu, wala si kwa ndia ya bin-Adamu, lakini ni kwa ndia ya Jesu Masihi na Mngu Baba aliyemfufua kumtoa kwa wafu), 2 na hawa ndugu wote walio pamoja nami: *waraka wetu huu* uzifikilie hizo kanisa za Galatia: 3 Neema na iwe kwenu na amani zitokazo kwa Mngu Baba, na Bwana wetu Jesu Masihi, 4 aliyetoa nafusi yakwe kwa ajili ya dhambi zetu, apate tuokoa na zamani hizi mbovu tulizo nazo sasa, sawasawa na

mapenzi ya Mwenyiezi Mngu wetu, Babaetu: 5 ambae utukufu mbwakwe milele na milele. Amina.

6 Nataajabu kwa kuwa mwatukuliwa hivi kwa upesi kumuata huyo aliyewaita katika neema ya Masihi na kutiwa katika habari njema nyengine: 7 nayo si *habari njema* nyengine: isipokuwa wako watu wenyi kuwasumbua, nao wataka kuigeuza habari njema ya Masihi. 8 Lakini ijapokuwa swiswi au malaika atokae mbinguni ni kuwahubiri nyinywi habari njema nyengine ipingamanayo na ile tuliyowahubiri swiswi, nawe anathema [maana, nalaaniwe]. 9 Kama tulivyo-tangulia kunena, na sasa nasema tena, Ikiwa mtu awae yote kuwahubiri nyinywi habari njema nyengine ipingamanayo na ile mliyoipokea, nawe anathema. 10 Kwani sasa, jee, nawageuza nia bin-Adamu au Mwenyiezi Mngu? au jee, natafuta kupendeza bin-Adamu? kwamba nalikuwa hata sasa kuwapendeza bin-Adamu singekuwa mtumwa wa Masihi.

11 Kwani nawaarifu nyinywi ndugu zangu, kuliko habari njema hiyo niliyohubiri mimi, ya kwamba si kama bin-Adamu. 12 Kwa kuwa mimi sikuipokea kwa bin-Adamu wala sikufunzwa iyo, lakini ilinifikilia kwa ndia ya ufunuo wa Jesu Masihi. 13 Kwani mmesikia habari za mwendo wangu hapo kale katika dini ya Kiyahudi, ya kwamba naliudhi kupita kiasi hiyo kanisa ya Mwenyiezi Mngu, kisha nikaiharibu: 14 nami naliendelea katika ile dini ya Kiyahudi kuliko wangi katika kabila yangu waliokuwa hirimu moja nami, kwa kuwa nalikuwa na bidii zaidi sana kwa nipokeayo kwa babu zangu. 15 Illa hapo Mwenyiezi Mngu, ambae ni yeye aliyenitenga, tangu tumboni mwa mamangu, kisha akaniita kwa ndia ya neema yakwe, alipoona vyema, 16 kumdhihirisha mwanawe ndani yangu, illi kwamba nimhubiri katika watu wa hizo Taifa: mara sikutafuta mashauri ya mwenyi muwili na

damu : 17 wala sikukwea kwenda Jerusalem kwa hao *waliotangulia kuwa* mitume mbele yangu mimi : lakini nalikwenda zangu mbali hata Bara-Arabu : kisha nikaregea tena Dameshki.

18 Kisha baada ya miaka mitatu nalikwea kwenda Jerusalem kumwangukia Kefa, nikaketi kwakwe siku kumi na tano. 19 Illa sikuwaona hao mitume wengine, isipokuwa *nalimuona* Jakubu ndugu yakwe Bwana. 20 Sasa katika habari ya mambo hayo niwaandikiayo, angaliani, mbele ya Mwenyezi Mngu, sisemi uongo. 21 Kisha nalikwenda katika nti ya Suriata na Kilikia. 22 Nami nalikuwa sijajulikana kwa uso wangu ni kanisa zile za Uyahudi zilizokuwa katika Masihi : 23 illa walikuwa wamesikia tuu ya kwamba, Huyo aliye-kuwa akituudhi hapo kwanza sasa aihubiri imani ile ambayo hapo kwanza alikuwa akiiharibu : 24 nao wakamtukuza Mwenyezi Mngu kwa ajili yangu.

2 KISHA baada ya miaka kumi na mine nalikwea tena kwenda Jerusalem pamoja na Baranaba, nikamtu-kua na Tito pamoja nami. 2 Nami nalikwea kwa ajili ya mafunuo *niliyopawa*, nami naliwafunulia hiyo habari njema nihubiriyo katika watu wa hizo Taifa, illa nalifanya kwa faragha kwa hao waliohasibiwa wenyi sifa, isiwe kwa neno lolote napiga mbio au nimekwisha piga mbio bure. 3 Lakini na Tito aliye-kuwa pamoja nami, aliye kuwa Yunani, hakushurutizwa apashwe tohara : 4 illa kwa ajili ya ndugu za uongo waliotiwa ndani kwa siri, hao waliongia ndani kwa siri kuupeleleza uhuru wetu tulio nao katika Masihi Jesu, illi kwamba watutie katika utumwa : 5 ambao hatuku-waatia nafasi tuwe tini yao, la, hata saa moja : illi kwamba ile kweli ya habari njema ikae pamoja nanywi. 6 Illa kwa hao waliohasibiwa kuwa na daraja, (walikuwa na daraja gani hapo kwanza, kwangu mimi hainidhuru neno : Mngu hapokei uso wa bin-Adamu)—kwani wale

waliohasibiwa kitu hawakuniongezea neno: 7 lakini bali, walipoona ya kwamba nimewekewa mimi amana ya habari njema ya wasiotahiriwa, vivile kama Petero *alivyowekewa amana* ile ya hao waliotahiriwa 8 (kwani yeye aliyetenda katika Petero kwa utume wa hao waliotahiriwa nae, ndiye aliyetenda kwangu mimi kwa hao watu wa hizo Taifa): 9 nao walipotambua ile neema niliyopawa mimi, Jakubu na Kefa na Johana, hao waliohasibiwa kuwa nguzo, walinipa mimi, na Baranaba pia walimpa, mikono ya kuume ya shirika, illi kwamba swiswi tuwendee watu wa hizo Taifa, na wao wawendee watu wa tohara: 10 *illa neno moja, walitutaka* tuwakumbuke hao masikini, hilo tuu: neno lilo hilo nalikuwa na bidii kulifanya nami.

11 Illa hapo Kefa alipokuja Antiokia, nalimshikia kinyume mbele ya uso wakwe kwa kuwa alikuwa amehukumiwa kuwa mkosa. 12 Kwani kabula hawajakuja watu waliotoka kwa Jakubu, alikuwa akila chakula pamoja na watu wa hizo Taifa: illa hapo walipokuja wao akasita, akajitenga, maana, aliwacha hao waliokuwa wa tohara. 13 Na hao Mayahudi wengine nao wakageuzwa pamoja nae: hata ikawa na Baranaba nae kupotezwa ni udanganyifu wao. 14 Lakini hapo nilipoona ya kwamba hawakwenenda kwa kulekea sawasawa na ile kweli ya ile habari njema, nalimwambia Kefa mbele ya wote, Ikiwa wewe uliye Yahudi kufuata dasituri za watu wa hizo Taifa, wala si kama Mayahudi, imekuwaje wewe kuwashurutiza watu wa hizo Taifa kuzifuata dasituri za Kiyahudi? 15 Swiswi tu Mayahudi kwa uumbaji wetu, hatu wenyi dhambi tutokao kwa watu wa hizo Taifa, 16 illa tukijua ya kwamba bin-Adamu hahasibiwi kuwa na haki kwa kutenda vitendo vya sharia, isipokuwa ni kwa ndia ya kuamini kwakwe Jesu Masihi, naswi tuliamini kwakwe Jesu Masihi, illi kwamba tuhasibiwe

kuwa na haki kwa imani katika Masihi, si kwa vitendo vya sharia: kwa kuwa hapana mwenyi muwili atakae-hasibiwa kuwa na haki kwa vitendo vya sharia. 17 Illa ikiwa tulipokuwa tukitafuta kuhasibiwa kuwa na haki katika Masihi tulionekana wenyewe kuwa wenyi dhambi, jee, Masihi ni mtumishi wa dhambi? La, hashu. 18 Kwani ikiwa nayajenga tena mara ya pili yale niliyoyapomosha, naonyesha nafusi yangu kuwa ni mkosa. 19 Kwani mimi naliifia ile sharia kwa ndia ya sharia, illi kwamba nimwishie Mngu. 20 Nimesalibiwa mimi pamoja na Masihi: illa ni hai: si mimi nafusi yangu tena, illa ni yeye Masihi kuwa hai ndani yangu: na uhai huu nilio nao katika muwili, ninao katika imani iliyo kwa Mwana wa Mwenyiezi Mngu, yeye aliyenipenda, kisha akatoa nafusi yakwe kwa ajili yangu. 21 Siitangui neema ya Mwenyiezi Mngu: kwani ikiwa haki *kupatikana* kwa ndia ya sharia, ndipo Masihi alikufa bure.

3 ENYWI Wagalatia msiokuwa na fahamu, n nani aliyewageuza akili, nyinywi ambao Jesu Masihi aliwekwa wazi mbele ya mato yenu mwenyi kusalibiwa? 2 Nataka kujifunza neno hili moja kwenu, Jee, mlipokea Roho kwa ndia ya vitendo vya sharia, au kwa ndia ya ujumbe wa imani? 3 Jee, mmepotewa ni fahamu zenu jinsi hii? mlianza katika Roho, jee, sasa mwatimika katika muwili? 4 Jee, mlipatikana ni mambo mangi jinsi hii pasipokuwa na sababu? yakiwa pasi sababu kweli. 5 Basi yeye awapae nyinywi Roho na kufanya miujiza kati yenu, jee, ni kwa ndia ya vitendo vya sharia, au kwa ndia ya ujumbe wa imani? 6 Vivile kama Iburahim alivyoamini kwa Mwenyiezi Mngu, na neno hilo lilihasibiwa kwakwe kuwa ni haki. 7 Mwatambua basi ya kwamba hao walio wa imani, hao ndio wana wa Iburahim. 8 Kisha hayo maandiko, kwa vile yalivyotangulia kuona ya kwamba Mwenyiezi Mngu

atawasibia watu wa hizo Taifa kuwa na haki kwa ndia ya imani, yalitangulia kumhubiri Iburahim hiyo habari njema, hivi, Taifa zote zitabarikiwa kwako wewe. 9 Hata imekuwa hao walio wa imani wamebarikiwa pamoja na huyo muaminifu Iburahim. 10 Kwa kuwa kadiri ya hao walio katika vitendo vya sharia wapo tini ya laana: kwani imeandikwa, Amelaaniwa killa mtu asiyedumu katika mambo yote yaliyoandikwa ndani ya chuo cha sharia, ayafanye yaleyale. 11 Ni dhabiri ya kwamba hapana mtu ahasibiwae kuwa na haki mbele ya Mwenyezi Mngu katika sharia: kwa kuwa, Mwenyi haki atakuwa hai kwa ndia ya imani: 12 na ile sharia haikuja kwa ndia ya imani: lakini, Yeye ayafanyae hayo atakuwa na uhai katika hayo. 13 Masihi alitukomboa katika laana ya sharia kwa kuwa alifanywa laana kwa ajili yetu: kwa kuwa imeandikwa, Amelaaniwa killa mtu atungikwae juu ya mti: 14 illi kwamba baraka ya Iburahim katika Jesu Masihi iwafikilie watu wa hizo Taifa: illi tupate pokea ahadi ya Roho kwa ndia ya imani.

15 Ndugu zangu, nanena kama bin-Adamu: yajapokuwa ni maagano ya bin-Adamu, yakisha thubutishwa, hapana mwenyi kuyabatilisha wala kuyaongeza neno. 16 Basi hizo ahadi zilinenwa kwa Iburahim na kizazi chakwe. Hasemi, Vizazi, kama ni vingi: lakini kama ni kimoja, Na kizazi chako, ambacho ni Masihi. 17 Basi nanena neno hili: Maagano yaliyotangulia kuthubutishwa ni Mwenyezi Mngu, ile sharia, iliyokuja miaka aruba mia wa thalathini baadae, haiyabatili hata kuitangua ile ahadi. 18 Kwani huo urithi ukiwa kwa ndia ya sharia si wa ahadi tena: illa Mwenyezi Mngu alimkirimu Iburahim kwa ndia ya ahadi. 19 Basi hiyo sharia n nini? Ilongezwa na hiyo kwa ajili ya kutupa mpaka, hata ule uzao uliopawa ile ahadi utakapokuja, iliagizwa kwa ndia ya malaika katika mkono

wa mpatanishi. 20 Basi mpatanishi hawi wa mmoja tuu : illa Mwenyiezi Mngu ni mmoja *tuu*. 21 Jee, hiyo sharia imezishikia kinyume hizo ahadi za Mwenyiezi Mngu? La, hasha: kwani kwamba sharia ilipawa iwezayo kuleta uhai, hapana shaka haki ingekuwa kwa ndia ya sharia. 22 Lakini maandiko yamevifunga vitu vyote viwe tini ya dhambi, illi kwamba hao waaminio wapawe ile ahadi itokayo kwa imani iliyo kwa Jesu Masihi.

23 Illa kabula ya kuja kwakwe ile imani tulikuwa tumelindwa ni mlinzi tini ya sharia, hali ya kufungwa kwa ajili ya ile imani itakayofunuliwa baadae. 24 Hata ile sharia imekuwa ni mwalimu wetu *kutuleta* kwa Masihi, illi kwamba tuhasibiwe kuwa na haki kwa ndia ya imani. 25 Illa ikisha kuja ile imani, hatupo tena tini ya mwalimu. 26 Kwani nyinywi nyote mu wana wa Mngu kwa ndia ya imani katika Masihi Jesu. 27 Kwani kadiri yenu mliobaputizwa *na kutiwa* katika Masihi, mmemvaa Masihi. 28 Hapana Yahudi wala Yunani, hapana mtumwa wala huru, hapana mume wala mke: kwani nyinywi nyote mu mmoja katika Masihi Jesu. 29 Nanywi mkiwa wa Masihi, hapo mme-kuwa uzao wa Iburahim, warithi sawasawa na ahadi.

4 ILLA nanena kwamba, muda wote mrithi awapo mtoto hana tafauti yeye na mtumwa, ajapokuwa yu bwa-na wa wote: 2 lakini yupo tini ya mawasii na mawakili hata wakati ulioamuriwa ni babae. 3 Na swiswi ni vivyo hivyo, hapo tulipokuwa watoto, tulitumikishwa tini ya mafunzo-ya-kwanza ya dunia: 4 illa hapo utimilifu wa wakati ulipokuja, Mwenyiezi Mngu akamtuma Mwanawe, alizaliwa ni mwanamke, alizaliwa tini ya sharia, 5 illi kwamba apate wakomboa hao waliokuwa tini ya sharia, illi tupate pata-kuwa-wana. 6 Na kwa kuwa mu wana, Mwenyiezi Mngu amemtuma Roho ya Mwanawe angie myoyoni mwetu na kupiga unyende, *Ee*

Baba, Babaetu. 7 Hata umekuwa hu mtumwa tena lakini umekuwa mwana: na ukiwa mwana umekuwa mrithi kwa ndia ya Mngu.

8 Lakini wakati huo, kwa kuwa hamkumjua Mngu, mlikuwa mkiwatumikia hao ambao kwa tabia si waungu: 9 illa sasa mkisha mjua Mngu, au afudhali mkisha julikana ni Mngu, imekuwaje nyinywi kuregea tena kwa yale mafunzo-ya-kwanza yaliyo manyonge na ya umasi-kini, ambayo kwa hayo mwataka kutumika tena? 10 Mwatunza sana siku, na miezi, na nyakati, na miaka. 11 Nawachelea isiwe kwa lolote kwamba nimewataabikia bure.

12 Ndugu zangu, nawataka, muwe kama mimi nilivyo, kwa kuwa mimi ni kama nyinywi. Hamkunidhi-limu kwa lolote: 13 illa mwafahamu ya kwamba nali-wahubiri ile habari njema mara ya kwanza kwa ajili ya unyonge niliokuwa nao katika muwili wangu: 14 na ule uliokuwa maondo kwenu katika muwili wangu hamkuudharau wala hamkuutupa: lakini mlinipokea kama ni malaika wa Mngu, kama ni Masihi Jesu. 15 Ku wapi basi kusifu nafusi zenu? kwani nawashuhudia ya kwamba, kwamba yamkinika, mngalitoa mato yenu na kunipa mimi. 16 Jee, nimekuwa adui yenu kwa saba-bu nawambia hiyo kweli? 17 Wana bidii nanywi illa si vyema: lakini wataka kuwafungia nde illi kwamba muwatake wao. 18 Illa ni vyema siku zote kutakwa kwa bidii katika neno jema, kisha si hapo nilipo pamoja nanywi tuu. 19 Vitoto vyangu vichanga, ambavyo na-vionea utungu wa uvyazi tena, hata Masihi aonekane sura zakwe ndani yenu, 20 lakini ningetaka kuwa pa-moja nanywi hivi sasa na kuigeuza sauti yangu: kwa kuwa nna tashuishi nanywi.

21 Nambiani, nyinywi mtakao kuwa tini ya sharia, jee, hamuisikizi ile sharia? 22 Kwani imeandikwa ya kuwa Iburahim alikuwa na wana wawili wanawaume,

mmoja alizaliwa ni suria, na wa pili alizaliwa ni mwanamke wa kiungwana. 23 Pamoja na hayo, huyo aliyezaliwa ni huyo suria alizaliwa kwa jinsi ya muwili, na huyo aliyezaliwa ni huyo mwanamke wa kiungwana alizaliwa kwa ndia ya ahadi. 24 Mambo hayo ni kitendawili: kwani *wanawake* hao *wameonyeshwa* kuwa maagano mawili: moja litokalo mlima wa Sinai, lizaalo wana kwa utumwa, ambalo ni Hagari. 25 Na huyo Hagari ni mlima Sinai katika Bara-Arabu, uliolingamana na Jerusalem wa sasa: kwani uko utumwani pamoja na wanawe. 26 Illa Jerusalem ulio juu ni huru, nao ndio mamaetu. 27 Kwani imeandikwa,

Ufurahi, ewe uliye tasa usiyezaa wana;

Toa sauti kapige unyende wewe usiyeona utungu wa uzazi:

Kwa kuwa wana wa huyo aliye pekee huwa wangi ziada ya huyo aliye na mumewe.

28 Basi, ndugu zangu, swiswi tu wana wa ahadi sawasawa na Isaaka. 29 Lakini kama wakati ule huyo aliyezaliwa kwa jinsi ya muwili alivyomuudhi huyo *aliyezaliwa* kwa jinsi ya Roho, hata sasa ni vivyo. 30 Lakini maandiko yasema nini? Mfukuze huyo suria na mwanawe pia: kwani mwana wa suria hatarithi pamoja na mwana wa mwanamke wa kiungwana. 31 Ndipo, ndugu zangu, swiswi hatu wana wa suria, lakini tu wana wa mwanamke wa kiungwana. 5 KWA uhuru Masihi ametufanya swiswi kuwa mahuru: simamani basi, kisha msitatizwe tena tini ya kongwa la utumwa.

2 Mimi Paulo nawambia nyinywi ya kwamba mkitahiriwa Masihi hatawafaa kwa lolote. 3 Naam, namshuhudia tena killa mtu apashwae tohara, ya kwamba amewiwa illi afanye sharia nzima. 4 Nyinywi mtakao hasibiwa kuwa na haki kwa ndia ya sharia, mmetengwa na Masihi: mmeanguka na kukosa neema. 5 Kwani swiswi kwa Roho twayangojea matumaini ya

haki kwa ndia ya imani. 6 Kwani katika Masihi Jesu kutahiriwa hakufai kwa lolote wala kutotahiriwa: lakini imani itendayo kazi kwa ndia ya mapenzi. 7 Mlikuwa mkipiga mbio vyema: n nani aliyewazuia msiitii ile kweli? 8 Kushawishi huku hakukutoka kwakwe yeye awetae nyinywi. 9 Tatu kidogo hufanya pumba nzima kuchacha. 10 Mimi nna matumaini kwenu katika Bwana, ya kwamba hamtakuwa na nia nyengine iwayo yote: illa yeye awasumbuae ataitukua hukumu yakwe mwenyewe awae yote. 11 Illa mimi, ndugu zangu, kwamba nahubiri kutahiriwa hata sasa, naudhiwa hata sasa kwa maana gani? ndipo kunguwazo la msalaba limebatilika. 12 Lau kwamba wazikate nafusi zao hao wawatiao hamu.

13 Kwani nyinywi, ndugu zangu, mliitwa mpate uhuru, illa uhuru wenu usiwe nafasi ya muwili, lakini tumikianani wenyewe kwa wenyewe kwa ndia ya mapenzi. 14 Kwani hiyo sharia nzima imetimilika katika neno moja, nalo ni hili, Mpende aliye karibu nawe kama *kupenda* nafusi yako. 15 Illa ikiwa mwaumana na kulana wenyewe kwa wenyewe, jilindeni kwenda mkaondoana wenyewe kwa wenyewe.

16 Illa nasema, enendani kwa *nguvu za Roho*, nanywi hamtazitimiza shauku za muwili. 17 Kwani huu muwili hutamani kwa *kushindana na Roho*, na Roho *kushindana* na muwili: kwani hizi zimepingamana wenyewe kwa wenyewe: illi msipate yafanya hayo mtakayo. 18 Illa mkiongozwa ni Roho, hamu tini ya sharia. 19 Basi kazi za muwili zi wazi, nazo ni uzinifu, na uchafu, na ulanifu, 20 na kuabudu sanamu, na utawi, na uadui, na utesi, na wivu, na hasira, na matata, na kufarikana, na uzuzi, 21 na husuda, na ulevi, na mambo ya ngoma, na mengineyo kama hayo: kuliko mambo hayo natangulia kuwambia, vivile kama nilivyo-sema wazi, ya kwamba hao watendao mambo kama hayo

hawataurithi ufaume wa Mngu. 22 Illa tunda la Roho nalo ni mapenzi, na furaha, na amani, na uvumilivu, na matengezo-ya-mambo, na utu-wema, na uaminifu, 23 na upole, na kudhibiti-nafusi: hapana sharia juu ya mambo mfano wa haya: 24 na hao walio wa Masihi Jesu wansha usalibu huo muwili pamoja na tamaa zakwe mbovu na shauku zakwe.

25 Kwamba twaishi kwa Roho, na twenende kwa *nguru za* Roho. 26 Tusitafute sifa za bure, kutokozana wenyewe kwa wenyewe, na kuhusudiana wenyewe kwa wenyewe.

6 NDUGU zangu, hata ikiwa bin-Adamu kushikwa katika kosa liwalo lote, nyinywi mlio wa Roho mrejezeni upya huyo katika roho ya upole: na kutunza na nafusi yako usijaribiwe wewe. 2 Saidianani hayo mazito killa mtu na mwenziwe, kama hivyo timizani sharia ya Masihi. 3 Kwani mtu akijidhania kuwa ni kitu nae si kitu, aidanganya nafusi yakwe mwenyewe. 4 Illa killa mtu naithubutishe kazi yakwe mwenyewe, ndipo atakapokuwa na kujisifu kwakwe peke yakwe, si kwa mwenziwe. 5 Kwani killa mtu atautukua mzingo wakwe mwenyewe.

6 Illa yeye afunzwae lile neno, nafanye shirika na huyo afunzae katika vitu vyema vyote. 7 Msidanga-nyike, Mngu hafanyiwi dhihaka: kwani bin-Adamu hicho apandacho, atakuja vuna chicho. 8 Kwa kuwa yeye apandae kwa muwili wakwe, katika muwili atavuna uharibifu: illa apandae kwa Roho, katika Roho atavuna uhai wa milele. 9 Naswi tusife moyo katika kutenda mema: kwani tutavuna kwa wakati wakwe, tusipozima roho. 10 Basi hivi, kama tutakavyokuwa na nafasi, na tuwafanye vyema watu wote, khasa hao jamaa wenyi kuamini.

11 Angaliani, jinsi zilivyo kubwa hizi harufu niwa-andikiazoo kwa mkono wangu mwenyewe. 12 Kadiri

ya hao watakao onekana vyema katika mambo ya muwili, hao wawashurutiza nyinywi kupashwa tohara: illi kwamba wasiudhiwe kwa ajili ya msalaba wa Masihi, *sababu ni* hiyo tuu. 13 Kwani hata hao watahiriwao hawaishiki sharia wenyewe: lakini wataka nyinywi kutahiriwa illi kwamba wapate kujisifu katika mambo ya miwili yenu. 14 Illa iwe mbali nami kujisifu isipokuwa katika msalaba wa Bwana wetu Jesu Masihi, ambao kwa huo dunia imesalibiwa kwangu mimi, na mimi kwa dunia. 15 Kwani kutahiriwa si kitu wala kutotahiriwa, lakini ni kiumbe kipya. 16 Na kadiri ya hao watengezao miendo yao kwa cheo hichi, amani na iwe juu yao, na rehema, na juu ya Isiraeli ya Mwenyezi Mngu.

17 Mwanzo wa sasa na mtu asinionee taabu: kwani mimi nazitukua tomo za Jesu *zilizotomwa* katika muwili wangu.

18 Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi na iwe pamoja na roho zenu, ndugu zangu. Amina.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAEFESO.

1 PAULO, mtume wa Masihi Jesu kwa ndia ya mapenzi ya Mngu, *waraka wangu huu* uwafikilie hao watakatifu walio ndani ya *mji wa Efeso*, waaminifu katika Masihi Jesu: 2 Neema na iwe kwenu na amani

zitokazo kwa Mngu Babaetu na kwa Bwana Jesu Masihi.

3 Nashukuriwe Mwenyiezi Mngu, nae ndiye Babae Bwana wetu Jesu Masihi, aliyetubarikia na kulla baraka ya rohani katika hizo mbingu katika Masihi: 4 vivile kama alivyotutaua katika yeye kabula ulimwengu haujapigwa msingi, swiswi tuwe watakatifu, tusiwe na khatia mbele yakwe katika mapenzi: 5 maana, alitangulia kututaua, tukubaliwe kuwa wana kwakwe kwa ndia ya Jesu Masihi, sawasawa na uradhi-wenyi-furaha wa mapenzi yakwe, 6 kwa sifa za utukufu wa neema yakwe, aliyotukirimu katika huyo Mpenzi: 7 ambae katika yeye tumepata ukombozi wetu kwa ndia ya damu yakwe, msamaha wa makosa yetu, sawasawa na ubora wa neema yakwe, 8 aliyofanya kujaa kwa ungi kwetu swiswi katika hikima yote na ujuzi, 9 akisha tujuvisha swiswi siri ya mapenzi yakwe, sawasawa na uradhi-wenyi-furaha wakwe, aliyekusudia ndani yakwe yeye, 10 hata matengeo ya utimilifu wa nyakati, kujimlisha vitu vyote katika Masihi, vile vilivyo mbinguni, na vile vilivyo juu ya nti: *vyote* katika yeye, 11 ambae ndani yakwe na swiswi tulifanywa *tuwe* urathi *wakwe*, *kwa kuwa* tulitangulia kutauliwa sawasawa na makusudi yakwe yeye atendae vitu vyote kwa shauri la mapenzi yakwe; 12 illi kwamba tuwe kwa sifa ya utukufu wakwe, swiswi tuliokuwa tukitangulia kuweka matumaini yetu katika Masihi: 13 ambae katika yeye na nyinywi pia, mkisha sikia lile neno la kweli, *ambalo* ni habari njema ya wokofu wenu,—ambae mkisha amini kwakwe yeye, mlitiwa muhuri kwa Roho Mtakatifu ya ahadi, 14 ambae ndiye aribuni ya urithi wetu, hata ukombozi wa miliki yakwe *Mngu*, kwa sifa ya utukufu wakwe.

15 Kwa ajili ya hayo na mimi, niliposikia *habari* ya imani mliyo nayo kwenu katika Bwana Jesu, nayo

ndiyo *muonyeshayo* kwa watakatifu wote, 16 slati kushukuru kwa ajili yenu, nikifanya kuwakumbuka katika kuomba kwangu: 17 illi kwamba yeye Mwenyiezi Mngu wa Bwana wetu Jesu Masihi, aliye Baba wa utukufu, awape nyinywi roho ya hikima na ya ufunuo kwa kumjua yeye: 18 mato ya myoyo yenu yakisha tiwa muwanga, mpate kutambua nyinywi jinsi yalivyo matumaini ya mwito wakwe, jinsi ulivyo ukwasi wa utukufu wa urithi wakwe katika watakatifu, 19 tena jinsi ulivyo ubora ukuu wa uwezo wakwe kwa kutufikilia swiswi tuaminio, sawasawa na kitendo cha ubora wa nguvu zakwe, 20 alichotenda katika Masihi alipomfufua kumtoa kwa wafu, na kumketisha upande wa mkono wa kuume wakwe katika zile mbingu, 21 juu sana kuliko enzi zote na amri na uwezo na mamlaka, na killa jina litamkwalo, si katika zamani hizi tuu, bali na katika hizo zijazo pia: 22 tena amevitia vitu vyote tini ya maguu yakwe, akamtoa awe ni kitwa juu ya vitu vyote kwa ajili ya kanisa, 23 ambayo ni muwili wakwe, nayo ni kujaa kwakwe yeye ajazae vitu vyote ndani ya yote.

2 NA nyinywi, hapo mlipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yenu na dhambi zenu *aliwahisha*, 2 *dhambi* ambazo hapo kwanza mlikwenda ndani yakwe, sawasawa na zamani za dunia hii, sawasawa na sulutani wa uwezo wa anga, wa roho itendayo sasa katika wana wa maasia: 3 ambao na swiswi sote tuliishi kati yao hapo mbele, katika shauku za miwili yetu, huku tukifuata hayo mapenzi ya muwili na ya fikira, na kwa tabia yetu tulikuwa watoto wa hasira vivile kama wale wengine: 4 illa Mwenyiezi Mngu, kwa kuwa alikuwa mwingi wa rehema, kwa ajili ya mapenzi yakwe makuu, aliyotupenda swiswi, 5 hata hapo tulipokuwa tu wafu kwa sababu ya makosa yetu, alitupa uhai pamoja na Masihi (mmeokolewa kwa

neema), 6 nae alitufufua pamoja nae, na kutuketisha pamoja nae katika zile mbingu, katika Masihi Jesu : 7 illi kwamba katika zamani zijazo apate dhihirisha ukwasi ukuu wa neema yakwe katika wema, *neema* iliyotulekea swiswi katika Masihi Jesu : 8 kwani mme-okolewa kwa neema, kwa ndia ya imani, na hiyo nayo haikutokana na nafusi zenu wenyewe : ni kipawa cha Mngu : 9 si ya vitendo, illi isiwe mtu awae yote kuji-sifu. 10 Kwani swiswi tu kazi yakwe, tuliumbwa katika Masihi Jesu kwa ajili ya vitendo vyema, ambavyo Mwenyiezi Mngu alitangulia kuvitengeza illi kwamba twenende navyo.

11 Kwa ajili ya hayo, kumbukani ya kwamba hapo kwanza nyinywi, watu wa hizo Taifa kwa jinsi ya muwili, muitwao Wasiotahiriwa ni kile kiitwacho Tohara, katika muwili, iliyofanywa kwa mikono : 12 ya kwamba wakati huo mlikuwa mmetengwa na Masihi, mlikuwa mmefarikishwa na jamii ya Isiraeli, *mlikurwa* wageni wasio wa maagano ya ile ahadi, msiokuwa na matumaini, msiokuwa na Mngu duniani. 13 Illa sasa katika Masihi Jesu nyinywi mliokuwa mbali hapo kwanza mmefanywa kuwa karibu katika damu ya Masihi. 14 Kwani yeye ni amani yetu, ambae alitufanya sote wawili tuwe mmoja, tena alikivunda kiambaza cha kati cha mpaka, 15 akisha uondoa ule uadui kwa ndia ya muwili wakwe, *nayo* ni ile sharia ya maagizo *iliyokuwa* katika amri : illi kwamba apate umba ndani ya nafusi yakwe mtu mmoja mpya katika hao wawili, *hivi* kufanya amani : 16 apate na kuwapatanisha na Mwenyiezi Mngu hao wawili katika muwili mmoja, kwa ndia ya msalaba, akisha uua, kwa huo *msalaba*, ule uadui : 17 nae akaja akahubiri *ile habari njema* ya amani kwenu nyinywi mliokuwa mbali sana, na amani kwa hao walio-kuwa karibu : 18 kwa kuwa kwa *kupita kwakwe* yeye swiswi sote wawili tumepata nafusi zetu kungia ndani

kwa Baba katika Roho mmoja. 19 Basi hivi hamu wageni wapitaji tena, lakini mu wenyeji pamoja na watakatifu, na wa nyumba ya Mwenyiezi Mngu, 20 kwa maana mmejengwa juu ya msingi ambao ni mitume na manabii, Masihi Jesu mwenyewe ni pembe kuu; 21 ambae ndani yakwe yeye killa jengo, likiungamani-shwa vyema, hukua yawe hekalu takatifu katika Bwana: 22 ambae katika yeye na nyinywi pia mmeje-ngwa muwe masikani ya Mwenyiezi Mngu katika Roho.

3 KWA sababu hii mimi Paulo, mfungwa wa Masihi Jesu kwa ajili yenu nyinywi watu wa hizo Taifa, 2 kwamba mmesikia habari ya uwakili wa ile neema ya Mwenyiezi Mngu, niliopawa mimi kwa ajili yenu: 3 ya kwamba nilijuvishwa ile siri kwa ufunuo, vivile kama nilivyotangulia kuandika kwa maneno machache, 4 na kwa hayo mtakayosoma mtapata kuelewa ni fahamu yangu katika siri ya Masihi: 5 ambayo hawakujuvishwa wana wa bin-Adamu katika vizazi vyengine, kama ilivyofunuliwa sasa katika Roho kwa mitume yakwe watakatifu na manabii *wakwe*: 6 *maana*, watu wa hizo Taifa wamekuwa washirika wa urithi, na via vya muwili mmoja, na washirika, kwa ndia ya ile habari njema, wa ile ahadi iliyo katika Masihi Jesu; 7 *habari njema* ambayo nalikuwa mtumishi wakwe sawasawa na kipawa cha neema ile ya Mwenyiezi Mngu niliyopawa mimi sawasawa na kitendo cha uwezo wakwe. 8 Mimi, niliye duni ya watakatifu walio wadogo sana, nalipawa neema hii, *maana*, niwahubiri watu wa hizo Taifa ukwasi wa Masihi usiotafutika: 9 na kuwattia muwanga *wapate jua* wote jinsi ulivyo ule uwakili wa siri ambayo imefitwa tangu zamani zote katika Mwenyiezi Mngu aliyeumba vitu vyote: 10 illi kwamba hikima ya Mwenyiezi Mngu iliyo na namna nyingi ijuvishwe sasa kwa zile enzi, na zile amri zilizo mbinguni, kwa ndia ya kanisa, 11 sawasawa na makusudi

ya milele aliyokusudia katika Masihi Jesu Bwana wetu: 12 ambae katika yeye tuna uthubutifu na kungia ndani kwa kutumaini kwa ndia ya imani yetu kwakwe. 13 Kwa ajili ya hayo nataka kwamba msife myoyo kwa sababu ya mateso yangu niliyo nayo kwa ajili yenu, nayo ndiyo utukufu wenu.

14 Kwa sababu hii napiga magoti yangu mbele ya Baba, 15 ambae kwa yeye imeitwa jina killa jamaa katika mbingu na juu ya nti, 16 illi kwamba awape nyinywi, kwa kadiri ya utajiri wa utukufu wakwe, muongezwe nguvu kwa ndia ya Roho yakwe katika mtu wenu wa ndani: 17 kwamba Masihi aketi myoyoni mwenu kwa ndia ya imani yenu: illi kwamba nyinywi, mkisha kuwa na shina na msingi katika mapenzi, 18 hata muweze kufikilia, pamoja na watakatifu wote, jinsi ulivyo upana na urefu, na yafikavyo juu na yendavyo tini, 19 na kuyafahamu mapenzi ya Masihi yapi-tayo fahamu, illi mpate jawa hata *kufikilia* kulla kujaa kwa Mwenyezi Mngu.

20 Sasa kwakwe yeye awezae kutufanyia mno-mno kuliko yote tutakayo na tuwazayo, sawasawa na ule uwezo utendao ndani yetu, 21 kwakwe yeye na uwe utukufu katika kanisa na katika Masihi Jesu vizazi vyote milele na milele. Amina.

4 BASI mimi mfungwa katika Bwana, nawataka nyinywi mwenende kama vipasavyo mwito wenu mlioi-tiwa, 2 na unyenyekevu wote wa moyo, na upole, na uvumilivu, mkitukuana nyinywi kwa nyinywi katika mapenzi: 3 huku mkijitahidi kuuhifadhi umoja wa Roho katika kifungo cha amani. 4 Muwili ni mmoja, na Roho ni mmoja, vivile kama mlivyoitwa katika tumaini moja la mwito wenu: 5 Bwana mmoja, na imani moja, na ubaputizi mmoja, 6 Mngu mmoja, nae ni Baba ya wote, ambae yu juu ya wote, na kuenea wote, na ndani ya wote. 7 Illa tulipawa killa mmoja

wetu ile neema, kwa kadiri ya kipimo cha kipawa cha Masihi. 8 Kwa ajili ya hayo, asema,

Alipopaa juu, aliteka mateka,

Akawapa wana-Adamu vipawa.

9 (Basi neno hili, Alipaa, n nini, isipokuwa ya kwamba alishuka pia na kungia mwahali mwa tini mwa nti?

10 Yeye aliyeshuka ndiye yeye huyo aliyepaa juu sana kuliko zile mbingu zote, illi kwamba avijaze vitu vyote.)

11 Nae akawapa watu wengine *wawe* mitume: na wengine *wawe* manabii: na wengine *wawe* wahubiri wa ile habari njema: na wengine *wawe* watunga na walimu:

12 kwa kukamilika kwao watakatifu, kuifikilia kazi ya utumishi, kwa majengo ya muwili wa Masihi: 13 hata

tuifikilie ule umoja wa imani pia sote, na *umoja* wa kule kumjua Mwana wa Mwenyiezi Mngu, hata *kuwa*

mtu mtimilifu, hata kipimo cha umri wa kujaa kwa-kwe Masihi: 14 illi kwamba tusiwe vijana vichanga

mwanzo wa sasa, kurushwa huku na huku, na kutukuliwa na kuzungushwa ni kulla upepo wa ilimu, kwa

kiinimato cha bin-Adamu, kwa hila, kwa kufuata uzuzi wa upotevu: 15 illa kwa kunena kweli katika mapenzi

tukue tumfikilie yeye katika mambo yote, ambae ndiye kitwa, yeye Masihi, 16 kuanza kwakwe yeye, muwili

mzima ukiungamanishwa vyema na kushikamana pamoja kwa ndia ya killa kiungo kiletacho manufaa,

sawasawa na kutenda kwa killa fungu pekee kipimo chakwe, hivi hukua ule muwili kwa majengo yakwe

wenyewe katika mapenzi.

17 Basi nasema neno hili, tena nashuhudia katika Bwana, nyinywi msende tena kama wendavyo watu wa

hizo Taifa katika ubatili wa akili zao, 18 wansha tiwa kiza fahamu zao, wakitengwa mbali na uhai wa Mwe-

nyiezi Mngu, kwa ndia ya ujinga ulio ndani yao kwa sababu myoyo yao imefanywa ugumu: 19 ambao wa-

kisha kufa ganzi walitoa nafusi zao na kujitia kwa

uhasharati wapate tuma katika uchafu wote na kutamani-tamani. 20 Illa nyinywi sivyo mlivyojifunza Masihi: 21 ikiwa mmesikia na kufunzwa katika yeye, vivile kama kweli ilivyo katika Jesu: 22 kwamba, kwa jinsi ya mambo ya maisha yenu ya kale, mvue na kuweka kando huyo bin-Adamu aliye mkuukuu, ahari-bikae kwa kufuata shauku za udanganyifu: 23 mkafanywe watu wapya katika roho ya akili zenu, 24 mkavikwe bin-Adamu mpya, ambae kwa jinsi ya Mngu ameumbwa katika haki na utakatifu wa ile kweli.

25 Ndipo, mkikataa uongo, killa mtu nanene yaliyo kweli na mwenziwe: kwa kuwa tu via wenyewe kwa wenyewe. 26 Mkasirike, illa msifanye dhambi: msilite jua kutua nanywi muna hasira: 27 wala msimpe Shaitani nafasi. 28 Huyo aliyeiba nasiibe tena: illa afudhali afanye amali kwa mikono yakwe kutenda kilicho chema, illi kwamba awe na kitu cha kumpa huyo aliye muhitaji. 29 Neno bovu na lisitoke makanwani mwenu, lakini hilo lililo jema kwa majengo kama uhitaji ulivyo, illi kwamba lipate wapa neema wasikiao. 30 Tena msimhuzunishe Roho Mtakatifu wa Mwenyiezi Mngu, ambae ndani yakwe yeye mlitiwa muhuri hata ile siku ya ukombozi. 31 Utungu wote na hasira na ghadhabu na kelele na matukano, na viondolewe kwenu pamoja na maovu yote: 32 illa muwe na ihisani nyinywi kwa nyinywi, na kuoneana huruma, na kusameheana nyinywi kwa nyinywi, vivile kama Mwenyiezi Mngu nae alivyowasamehe nyinywi katika Masihi.

5 BASI iwani wafuasi wa Mwenyiezi Mngu, kama watoto wapendwao: 2 tena mwenende katika mape-nzi, vivile kama Masihi nae alivyowapenda nyinywi, na kutoa nafusi yakwe kwa ajili yetu, kipawa na sadaka ya Mngu iwe harufu ya manukato. 3 Illa uzinifu na

uchafu wote na kutamani-tamani na visitajwe kati yenu kabisa, vivile kama viwapasavyo watakatifu: 4 wala ulanifu, wala mazungumzo ya upuuzi, wala ubishi, mambo ambayo hayapasi: lakini afudhali shukurani. 5 Kwani mwajua neno hili hakika-hakika, ya kwamba muhasharati, wala mtu mchafu, wala mwenyi kutamani-tamani, ndiye mwenyi kuabudu sanamu, hana urithi ulio wote katika ufaume wa Masihi na wa Mngu. 6 Na mtu asiwadanganye kwa maneno ya ubatili: kwani kwa sababu ya mambo hayo hasira ya Mwenyiezi Mngu huwafikilia wana wa maasia. 7 Basi isiwe nyinywi kuwa washirika pamoja nao: 8 kwani hapo kwanza mlikuwa mu kiza, illa sasa mu muwanga katika Bwana: enendani kama watoto wa muwanga 9 (kwani tunda la muwanga ni katika wema wote na haki na kweli), 10 huku mkihakikisha kile kipendezacho sana kwa Bwana: 11 tena msiwe na shirika na zile kazi za kiza zisizo na matunda *mema*, illa afudhali ni kuzine-ne: 12 kwani ni aibu hata kuyanena mambo hayo yafanywayo ni wao kwa siri. 13 Illa mambo yote hapo yatakapokaripiwa yadhihirishwa ni muwanga: kwani killa kitu kilichofunuliwa ni muwanga. 14 Kwa sababu hii asema, Amka ewe uliyelala, kafufuke, katoke kwa wafu, na Masihi atakuletea muwanga.

15 Basi angaliani kwa kujifunza sana jinsi muendavyo, si kama wasio na akili, lakini kama wenyi akili: 16 na kuutumia ule wakati kwa akili, kwa kuwa siku hizi ni *siku* mbovu. 17 Kwa sababu hii msiwe wapumbavu, lakini kafahamuni mapenzi ya Bwana jinsi yalivyo. 18 Nanywi msilewe kwa divei, ambamo muna uhasharati, lakini mkajawe ni Roho: 19 mkasemezana nyinywi kwa nyinywi na zaburi, na nyimbo, na tenzi za rohoni, mkaimbe na kufanya sauti nzuri myoyoni mwenu kwa Bwana: 20 huku mkimpa shukurani Mwenyiezi Mngu, nae ndiye Baba, daima, kwa ajili

ya vitu vyote, katika jina la Bwana wetu Jesu Masihi: 21 huku mkinyenyekeana nyinywi kwa nyinywi katika kicho cha Masihi.

22 Nyinywi wake, *nyenyekeani* kwa waume wenu, kama vile kwa Bwana. 23 Kwa kuwa mtu mume ni kitwa cha mwanamke, vivile kama Masihi nae ni kitwa cha kanisa, mwenyewe ni mwokozi wa muwili. 24 Lakini kama kanisa ilivyomnyenyekea Masihi, ni vivyo hivyo na wanawake *wawe* kwa waume wao katika mambo yote. 25 Nyinywi waume, wapendeni wake wenu, vivile kama Masihi nae alivyoipenda kanisa, na kutoa nafusi yakwe kwa ajili yakwe: 26 illi kwamba apate itenga, akisha isafi kwa kuosha kwa maji katika neno, 27 illi kwamba aipatie nafusi yakwe kanisa tukufu, isiyo na kipaku wala alama ya mkuto, wala neno lolote kama haya: lakini ya kwamba iwe takatifu pasipokuwa na aibu. 28 Ni vivyo hivyo imewapasa watu waume nao kuwapenda wake wao kama vile *waipendavyo* miwili yao wenyewe. Ampendae mkewe huipenda nafusi yakwe: 29 kwani hapana mtu aliyeitukia nyama ya muwili wakwe popote: lakini ni kuilisha na kuienga-engu, vivile kama Masihi nae *alivyoitunza* kanisa: 30 kwa kuwa swiswi tu via vya muwili wakwe. 31 Kwa ajili ya hayo mtu atawaata babae na mamae, nae ataambatana na mkewe, nao hao wawili watakuwa ni muwili mmoja. 32 Siri hii ni *siri* kuu: illa mimi naleta habari ya Masihi na hiyo kanisa. 33 Pamoja na hayo, na nyinywi killa mtu nafusi yakwe nampende mkewe mwenyewe kama nafusi yakwe, na huyo mwanamke nae *naangalie* ya kwamba amche mumewe.

6 ENYWI watoto, wasikizeni wazazi wenu katika Bwana: kwani neno hili ni haki. 2 Wahishimu babaako na mamaako (agizo hili ni *agizo* la kwanza lililo na ahadi), 3 illi kwamba viwe vyema kwako, tena upate kuishi muda mwingi juu ya nti. 4 Nanywi kina baba,

msiwatokoze watoto wenu wawe na hasira: lakini waleeni katika marudio na maonyo ya Bwana.

5 Enywi watumishi, wasikizeni hao walio bwana zenu kwa jinsi ya muwili, pamoja na hofu na kitetemo, katika umoja wa myoyo yenu, kama kwa Masihi: 6 si kwa utumwa-wa-mato, kama wajipendekezao kwa bin-Adamu: lakini kama watumwa wa Masihi, kufanya kwa roho yale ayapendayo Mwenyiezi Mngu; 7 kutumika kwa moyo wa ihisani, kama kwa Bwana, si kwa bin-Adamu: 8 huku mkijua sana ya kwamba neno lolote jema afanyalo killa mtu, atapata lilo hilo kwa Bwana, akiwa ni mtumwa akiwa ni huru. 9 Nyinywi kina bwana, kawafanyieni wao mambo yayo hayo, mkapunguze makamio: huku mkijua sana ya kwamba Bwana wao, nae ni *Bwana* wenu nyinywi pia, yuko mbinguni, na kwakwe hapana upendeleo.

10 Mwanzo wa sasa iwani na uwezo katika Bwana, na katika ubora wa nguvu zakwe. 11 Vaani silaha kamilifu ya Mwenyiezi Mngu, kwamba muweze kusimama na kuupinga uzuzi wa Shaitani. 12 Kwa kuwa kupigana-pambaja kwetu si kupigana na nyama na damu, lakini na zile enzi, na hizo amri, na hao watawala katika kiza hicho, na jeshi-za-roho za uovu katika zile mbingu. 13 Kwa ajili ya hayo twaani silaha kamilifu ya Mwenyiezi Mngu, illi kwamba muweze kuthubutu katika siku hiyo mbovu, tena mkisha tenda hayo yote kusimama. 14 Simamani basi, mkisha fungwa vyuno vyenu na ile kweli, mkisha vaa kigao-chakifuani ambacho ni haki, 15 tena mkisha funga maguu yenu maandalio na habari njema ya amani: 16 pamoja na yote hayo mkainue *na kuitukua* ngao ya imani, kwa hiyo mtaweza kuvizima vyembe vyote vya moto vya huyo muovu. 17 Tena kajitwalieni chepeu-chachuma cha wokofu, na huo upanga wa Roho, ambao ni Neno la Mngu: 18 mkiomba Mngu killa wakati katika

Roho, kwa ndia ya maombi yote na kusali, na kukesha katika jambo hili, kwa kudumu kote na kunyenyekea kwa ajili ya watakatifu wote, 19 na kwa ajili yangu mimi, illi kwamba nipawe matamko katika kufunua kanwa langu, nijuvishie ile siri ya habari njema kwa uthubutifu, 20 ambayo kwa ajili yakwe hiyo ni mjumbe katika minyororo: illi kwamba ninene katika hiyo kwa kuthubutisha, kama inipasavyo kunena.

21 Illa mpate na nyinywi kuyajua mambo yangu, ni hali gani, huyo Tukhiko aliye ndugu yetu mpendwa tena ni mtumishi muaminifu katika Bwana, atawambia mambo yote: 22 ambae nimemtuma kuja kwenu kwa ajili ii hii, illi kwamba mjue hali yetu, tena kwamba apate ituza myoyo yenu.

23 Na iwe amani kwa hao ndugu zetu, na mapenzi pamoja na imani, zitokazo kwa Mngu Baba na kwa Bwana Jesu Masihi. 24 Neema na iwe pamoja na hao wote wampendao Bwana wetu Jesu Masihi kwa *mapenzi* yasiyo kinyume.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAFILIPi.

1 PAULO na Timotheo, watumwa wa Masihi Jesu, *waraka wetu huu* uwafikilie watakatifu wote katika Masihi Jesu walio ndani ya *mji wa* Filipi, pamoja na waangalizi na watumishi-wa-dini pia: 2 Neema na

iwe kwenu na amani zitokazo kwa Mngu Babaetu na kwa Bwana Jesu Masihi.

3 Namshukuru Mwenyiezi Mngu wangu killa niwakumbukapo, 4 siku zote katika kuomba kwangu kote, ni kutamka kuomba kwangu kwa furaha kwa ajili yenu nyinywi nyote, 5 kwa sababu ya shirika yenu katika kuitangaza ile habari njema tangu siku ile ya kwanza hata hivi sasa; 6 nikiamini neno hili sana, ya kwamba, yeye aliyeianza kazi njema ndani yenu, ataitimiliza hata siku ya Jesu Masihi: 7 vivile kama ilivyo haki kwangu mimi kudhani hivi kwa ajili yenu nyinywi nyote, kwa sababu ninanywi moyoni mwangu, kwa kuwa, nyinywi nyote mmekuwa washirika wa neema pamoja nami katika kufungwa kwangu na katika kuitetea hiyo habari njema na kuitia nguvu. 8 Mwenyiezi Mngu ndiye shahidi wangu, jinsi niwatamanivyo nyinywi nyote katika huruma za ndani za Masihi Jesu. 9 Nami naomba neno hili, illi kwamba mapenzi yenu yajae kwa ungi zaidi na zaidi katika ujuzi na katika fahamu yote; 10 mpate kuyapambanua hayo yaliyo na tafauti; illi muwe wa myoyo ya kutekeleza pasina makunguwazo hata siku ya Masihi; 11 mkijawa ni matunda ya haki, ambayo ni kwa ndia ya Jesu Masihi, kwa utukufu na sifa ya Mngu.

12 Basi nawataka nyinywi ndugu zangu kujua ya kwamba, mambo hayo *yaliyonipata* yametokea zaidi kwa kuendelea kwakwe hiyo habari njema; 13 hata kufungwa kwangu kumeonekana waziwazi *kuwa* katika Masihi, katika walinzi wote wa mfaume na katika hao wengine pia wote; 14 na hao ndugu walio katika Bwana, kwa ungi wao, wakipata uthubutifu kwa ajili ya kufungwa kwangu, wamethubutu zaidi sana kunena lile neno la Mwenyiezi Mngu pasipokuwa na hofu. 15 Hawa, wamhubiri Masihi hata kwa ndia ya uhasidi na utesi; na hawa tena, kwa ndia ya uradhi-wenyi-furaha;

16 hawa *wamhubiri* kwa mapenzi, maana, wafahamu ya kwamba mimi nimewekwa illi niwe himaya ya hiyo habari njema: 17 illa hawa wamhubiri Masihi kwa kutengana, si katika usafi wa moyo, maana, wadhani kuniinulia taabu katika kufungwa kwangu. 18 Yadhuru nini? isipokuwa ya kwamba kwa ndia zote, ikiwa ni kwa ila, ikiwa ni kwa kweli, Masihi amehubiriwa; na katika jambo hili nafurahi, naam, tena ntafurahi. 19 Kwani najua sana ya kwamba jambo hili litani-geukia kuwa ni wokofu wangu, kwa ndia ya kuomba kwenu na riziki maridhawa ya Roho ya Jesu Masihi, 20 sawasawa na kutezamia kwangu kwa bidii na tuma-ini langu, ya kwamba sitatahayarishwa katika kitu chochote, lakini kwa uthubutifu wote, kama siku zote, ni *vivyo* sasa Masihi atatukuzwa katika muwili wangu, ikiwa kwa ndia ya uhai wangu ikiwa ni kwa ndia ya mauti yangu. 21 Kwani kwangu mimi kuishi ni Masihi, na kufa ni faida. 22 Illa ikiwa ni kuishi katika muwili, jambo hili likiwa tunda la kazi yangu, hapo, nitakalolitagua silitambui. 23 Nnasongwa katikati ya mambo haya mawili, nnatamani kwenda zangu, niwe pamoja na Masihi; kwani ni vizuri zaidi sana: 24 illa kuketi kwa kudumu katika muwili kwahitajiwa zaidi kwa ajili yenu. 25 Nami nikiwa na matumaini haya najua ya kwamba ntadumu, naam, na kudumu pamoja nanywi nyote, kwa sababu ya kwendelea kwenu na furaha yenu katika imani; 26 illi kwamba kujisifu kwenu kupate zidi katika Masihi Jesu kwangu kwa ajili ya mimi kuwapo pamoja nanywi tena. 27 Na mambo ya maisha yenu yawe kama vipasavyo ile habari njema ya Masihi tuu: illi kwamba nikija na kuwaona au nikiwa sipo, nisikie habari yenu ya kwamba mwasimama kwa uthubutifu katika roho moja, kwa moyo mmoja kuipigania ile imani ya ile habari njema; 28 tena pasiwe na kutishwa ni hao watesi katika neno lolote;

kwao wao jambo hili ni huja ya hakika ya kupotea, illa kwenu nyinywi ni ya wokofu, nao ni huo uto-kao kwa Mngu; 29 kwa kuwa kwenu mmepawa kwa ajili ya Masihi, si kuamini kwakwe tuu, lakini tena kuteswa kwa ajili yakwe: 30 mkiwa muna mashi-ndano yaleyale mliyoyaona kwangu mimi, tena mwasikia nnayo hata sasa.

2 BASI ikiwako faraji iliyo yote katika Masihi, au utuzo wa moyo ulio wote wa mapenzi, au shirika iliyo yote ya Roho, au huruma za ndani zilizo zote na rehema, 2 ijalizeni furaha yangu, illi kwamba muwe wa nia ile-ile moja, wenyi mapenzi mamoja, wa moyo mmoja, na wa nia moja; 3 *msifanye* neno lolote kwa mashindano, wala kwa *kutaka* utukufu wa bure, lakini kwa unyenye-kevu wa moyo killa mtu kumhasibu mwenziwe mkuu zaidi ya nafusi yakwe mwenyewe: 4 msivitunze killa mtu wenu vitu vyakwe mwenyewe, lakini killa mtu nae *natunze* vitu vya wengine. 5 Iwani na nia ii hii ndani yenu iliyokuwa ndani ya Masihi Jesunayo: 6 ambae yeye alipokuwa katika sura za *mfano* wa Mngu, hakukuha-sibu kufanywa sawa na Mngu kuwa ni jambo lenyi kutamaniwa, 7 lakini akaifanya nafusi yakwe utupu, huku akiutwaa mfano wa mtumwa, akawa sawasawa na bin-Adamu: 8 kisha akionekana kuwa na umbo kama wa bin-Adamu akainyenyekeza nafusi yakwe, akawa mwenyi kutii hata mauti, naam, hata mauti ya msalaba. 9 Kwa ajili ya hayo Mwenyiezi Mngu nae alimtukuza sana, akampa jina hilo ambalo li juu kuliko killa jina: 10 illi kwamba lipate pigwa katika jina la Jesu kulla goti, la walioko mbinguni, na la walio nti, na la walio tini ya nti, 11 na kulla ulimi ukiri ya kwamba Jesu Masihi ni Bwana, kwa utukufu wa Mngu Baba.

12 Basi, wapenzi wangu, vivile kama mlivyotii siku zote, sipo hapo nilipokuwapo mimi tuu, lakini sasa zaidi sana nisipokuwapo, timizani wokofu wenu wenyewe kwa

kicho na kitetemo; 13 kwani ni Mngu atendae ndani yenu, kutaka *kwenu* na kutenda *kwenu* pia, kwa ajili ya uradhi wakwe wenyi furaha. 14 Fanyani mambo yote pasi manung'uniko na mashindano; 15 illi kwamba muwe wana wa Mngu wasio na laumu wala udanganyifu, wasio na uaili, kati ya uzazi uliokwenda kombo uliopotoka mno, ambao katika huo mwaonekana kuwa kama waletao muwanga duniani, 16 mmeshika neno la uhai; illi kwamba nipate sababu ya kujisifu katika siku ya Masihi, ya kwamba sikupiga mbio bure wala sikutaabikia kazi bure. 17 Naam, nami nikiwa namiminwa juu ya sadaka na utumishi wa imani yenu, nafurahi tena natekerea pamoja nanywi nyote: 18 nanywi ni vivyo iwani na furaha na kutekerea pamoja nami.

19 Illa natumaini katika Bwana Jesu kumtuma Timotheo aje kwenu sasa hivi, illi kwamba mimi nami nipate tua moyo, ntakapojua hali yenu. 20 Kwani sina mtu mwengine awae yote aliye wa moyo mmoja nami, atakaeifazaikia hali yenu kwelikweli. 21 Kwani hao wote watafuta vyao wenyewe, *hawatafuti* vya Jesu Masihi. 22 Illa mwajua kujaribiwa kwakwe huyo, ya kwamba ni kama kijana kwa babae *vivyo* amefanya kazi pamoja nami, kwa ajili ya kuitangaza hiyo habari njema. 23 Basi natumaini kumtuma yeye hivi sasa, hapo ntakapona jinsi ya hali yangu itakavyokuwa: 24 illi naamini katika Bwana ya kwamba ntakuja mwenyewe nami sasa hivi. 25 Illa nalihasibu ya kwamba imenipasa kumtuma Epafarodito, aliye ndugu yangu, mtendaji-wa-kazi na asikari mwenzangu, aje kwenu, nae ni mjumbe wenu mwenyi kutumikia haja zangu; 26 kwa kuwa aliwatamani nyinywi nyote sana, kisha akasononeka mno, kwa sababu mlisikia ya kwamba alikuwa hawezi: 27 kwani alikuwa hawezi kweli na kukurubia mauti: lakini Mwenyiezi Mngu alimrehemu; si yeye tuu, lakini na mimi pia, nisiwe na

majonzi juu ya majonzi. 28 Basi nimefanya bidii zaidi kumtuma, illi kwamba mtakapomuona tena mpate furaha, na mimi nipunguziwe majonzi. 29 Mpokeeni basi katika Bwana kwa furaha yote; kisha wahasibuni walio kama yeye katika hishima sana: 30 kwa kuwa kwa ajili ya kazi ya Masihi akakurubia mauti, asiutunze uhai wakwe, illi kwamba apate jaliza kilichopunguka cha kutumika kwenu kwa ajili yangu.

3 MWISHO, ndugu zangu, furahini katika Bwana. Kuwaandikia nyinywi mambo yaleyale, kwangu mimi sioni udhia, na kwenu kunafaa. 2 Jilindeni na hao mbwa, jilindeni na hao watendao uovu, jilindeni na hao wajivuazao: 3 kwani swiswi tu tohara, ambao twaabudu kwa Roho ya Mngu, kisha twajisifu katika Masihi Jesu, naswi hatujikinai katika muwili: 4 isipokuwa mimi nafusi yangu naweza kujikinai hata katika muwili: ikiwa mtu awae yote kuonekana kujikinai katika muwili, mimi ni zaidi: 5 nalitahiriwa siku ya nane, nalitoka katika kizazi cha Isiraeli, wa kabila ya Benjamin, Muhibirania atokae kwa Wahibirania; 6 kwa jinsi ya sharia *nilikuwa* Farisai; kwa jinsi ya wivu naliudhi kanisa; kwa jinsi ya haki ipatikanayo katika sharia, sikuwa na khatia. 7 Lakini mambo hayo yaliyokuwa kwangu pato, ndiyo niliyohasibu kuwa hasara kwa ajili ya Masihi. 8 Naam, lakini mimi nahasibu kulla kitu tena kuwa ni hasara kwa ajili ya fadhili ya kumjua Masihi Jesu Bwana wangu: ambae kwa ajili yakwe yeye nimevihasiri vitu vyote, na kuvihasibu kuwa ni taka, illi kwamba nimpate Masihi, 9 nami nionekane ndani yakwe yeye, nisiwe na haki ile ipatikanayo katika sharia kuwa ni *haki* yangu, lakini *nive na haki ile* ipatikanayo kwa ndia ya imani katika Masihi, ile haki itokayo kwa Mngu kwa ndia ya imani: 10 nipate mjua yeye na uwezo wa kufufuka kwakwe, na shirika ya maumivu yakwe, na kufananishwa na kufa

kwakwe; 11 ngawa nipate kuufikilia ufufuo ambao ndio kutoka kwa wafu. 12 Si kwamba nimekwisha pata wala kwamba nimekwisha kamilika: la, illa naka-za mwendo mbele, ngawa nipate kukishika kile ambacho kwa ajili ya hicho nalishikwa nami ni Masihi Jesu. 13 Ndugu zangu, siihasibu nafusi yangu bado kwamba nimekwisha shika, illa *natenda* neno moja, vitu vilivyo nyuma nikivisahau, najinyosha nivifikilie vile vilivyo mbele, 14 nakaza mwendo niifikilie ile mede hata ile thawabu ya mwito wa juu wa Mwenyezi Mngu katika Masihi Jesu. 15 Basi swiswi tulio watimilifu na tufikiri hivi; tena ikiwa ni nyinywi kufikiri vyengine katika neno lolote, Mwenyezi Mngu atawafunulia na neno hilo pia: 16 isipokuwa, hapo tulipokwisha fikilia, na tuandame kaanuni ileile. 17 Ndugu zangu, iwani wafuasi wa mimi pamoja, tena watunzeni sana hao wendao hivyo vivile kama mlivyokuwa na swiswi kwa vielelezo. 18 Kwani wangi wenda, ambao nimewambia habari zao mara nyingi, na sasa nawambia hata kwa kumwaya matozi, wamekuwa adui za msalaba wa Masihi: 19 ambao mwisho wao ni kuangamia, ambao mngu wao ni matumbo yao; na utukufu wao ni katika aibu yao, nao wavitumia vitu vya nti. 20 Kwani swiswi, wenyeji wetu ni katika mbingu; ambazo kutoka hizo twamngo-jea Mwokozi, *nae ni* Bwana Jesu Masihi: 21 atakaeugeuza muwili huu wa kutwezeka kwetu uwe mfano mmoja na muwili wa utukufu wakwe, kadiri ya kutenda kwakwe awezavyo yeye hata kuvitweza vitu vyote viwe tini yakwe.

4 BASI ndugu zangu, wapenzi wangu wa kutamaniwa, mu furaha yangu tena mu kilemba changu, thubutikani vivyo katika Bwana, wapenzi wangu.

2 Namsihi Euodia, hata Sunutuke pia namsihi, wawe wa nia moja katika Bwana. 3 Naam, nakutaka na wewe pia, mshirika wangu wa kweli, ukawasaidie wana-

wake hao, kwani waliipigania ile habari njema pamoja nami, na Kilementi nae, na hao wengine watendaji-wakazi pamoja nami, ambao majina yao yamo ndani ya chuo cha uhai.

4 Furahini katika Bwana siku zote: tena ntasema, Furahini. 5 Na upole wenu ujulikane kwa watu wote. Bwana yu karibu. 6 Msifazaike kwa neno lolote; lakini haja zenu katika killa neno zijuvishe kwa Mwenyezi Mngu kwa ndia ya kusali na kuomba pamoja na shukurani. 7 Na amani ya Mwenyezi Mngu, ipitayo fahamu zilizo zote, itailinda myoyo yenu na fikira zenu pia, katika Masihi Jesu.

8 Mwisho, ndugu zangu, yote yaliyo ya kweli, yote yaliyo ya hishima, yote yaliyo ya haki, yote yaliyo safi, yote yapendezayo, yote yaliyotajwa kwa wema; ukiwako wema ulio wote, ikiwako sifa iliyo yote, mambo hayo yatafakarini. 9 Mambo mliyojifunza kwangu na kuyapokea, hayo mliyosikia na kuyaona kwangu mimi, mambo hayo yafanyeni: na Mwenyezi Mngu wa amani atakuwa pamoja nanywi.

10 Illa nafurahi sana katika Bwana, ya kwamba sasa mwisho, kufikiri kwenu kwa ajili yangu kumefufuka tena; katika jambo hili mlikuwa mkinifikiri kweli illa hamkuona nafasi. 11 Si kwamba nanena hayo kwa kuwa ni muhitaji mimi: kwani mimi nafusi yangu nimejifunza, katika hali iliyo yote niliyo nayo, kuridhika nayo. 12 Najua jinsi kulivyo kutwezwa, najua jinsi kulivyo kujaa tele: katika mambo yote na katika killa jambo nimefunzwa ndia ya kushibishwa na ya kuona ndaa pia, na kujaa tele na kupungukiwa. 13 Nayaweza mambo yote katika yeye aniwezeshae. 14 Pamoja na hayo mlifanya vyema sana mliposhiriki pamoja nami katika mateso yangu. 15 Nanywi wenye-we mwajua, enywi Wafilipi, ya kwamba hapo katika mwanzo wa ile habari njema, nilipotoka. Umakedonia

hapana kanisa nyengine iliyoshiriki pamoja nami katika jambo hili la kutoa na kupokea, isipokuwa ni nyinywi tuu; 16 kwa kuwa hata katika Thesalonike mara ya kwanza hata mara ya pili mliniletea msaada kwa uhitaji wangu.

17 Si kwamba natamani kile kipawa; lakini natafuta matunda yatakayoongezeka kwa hisabu yenu. 18 Illa nimekwisha pokea vitu vyote na ziada: tena nimejaa tele; nikisha vipokea mkononi mwa Epafarodito vitu vile vilivyotoka kwenu, ni harufu ya manukato, ni sadaka ya kufaa ya kupendeza kwa Mwenyiezi Mngu. 19 Na Mwenyiezi Mngu wangu ataujaza kulla uhitaji wenu kwa kadiri ya utajiri wakwe katika utukufu ndani ya Masihi Jesu. 20 Sasa kwa Mwenyiezi Mngu wetu, nae ndiye Babaetu, mbwakwe utukufu hata milele na milele. Amina.

21 Nisalimiani killa mtakatifu aliye katika Masihi Jesu. Hawa ndugu zetu walio nami wawasalimu. 22 Watakatifu wote wawasalimu nyinywi, khasa hao walio wa nyumba ya Kaisari.

23 Neema ya Bwana Jesu Masihi na iwe pamoja na roho zenu.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAKOLOSAI.

1 PAULO, mtume wa Masihi Jesu kwa kutaka kwa-kwe Mngu, na Timotheo ndugu yetu, 2 *waraka wetu huu* uwafikilie ndugu zetu, walio ndani ya *mji wa Kolo-sai*, watakatifu, waaminifu katika Masihi: Neema na iwe kwenu na amani zitokazo kwa Mngu Babaetu.

3 Twamshukuru Mwenyiezi Mngu Baba wa Bwana wetu Jesu Masihi, na kuwaombea nyinywi siku zote, 4 tukisha sikia *habari* ya imani yenu katika Masihi Jesu, na *habari* ya mapenzi yenu mliyo nayo kwa watakatifu wote, 5 kwa ajili ya matumaini hayo mliyowe-kewa nyinywi katika zile mbingu, ambayo mmekwisha sikia habari zakwe katika neno la kweli la ile habari njema, 6 iliyowahudhuria nyinywi; vivile kama ilivyo katika dunia nzima kwa kuvyaa matunda na kuongea, vivile kama ilivyokuwa ndani yenu nyinywi pia, tangu siku ile mliyoisikia ile neema ya Mngu na kuijua kwa hakika; 7 vivile kama mlivyojifunza kwa Epafara mjoli wetu mpendwa, nae ni mtumishi muaminifu wa Masihi kwa ajili yetu, 8 nae ndiye aliyetufunulia mapenzi yenu mliyo nayo katika Roho.

9 Kwa ajili ya hayo swiswi naswi, tangu siku ile tuliposikia, hatuati kuomba na kutaka kwa ajili yenu, illi kwamba mjawe ni ujuzi wa mapenzi yakwe katika hikima yote na akili za rohoni, 10 mwenende kama ipasavyo kwa Bwana kwa kupendeza sana kwa kuvyaa matunda katika killa kazi njema, na kwa kuongea

katika kumjua Mwenyiezi Mngu; 11 mkiwezesha kwa kulla nguvu sawasawa na ubora wa utukufu wakwe, hata *kufikilia* saburi yote na uvumilivu wote pamoja na furaha; 12 mkimshukuru yeye Baba, ambae ametufanya swiswi kusitahili kupata fungu la urithi wa watakatifu katika zile nuru; 13 ambae alituokoa swiswi na kututoa katika amri ya kiza, na kututamisha *na kututia* katika ufaume wa Mwana wa mapenzi yakwe; 14 ambae katika yeye tuna ukombozi wetu, msamaha wa dhambi zetu: 15 nae ni sura za Mwenyiezi Mngu asiyeonekana, mzaliwa-wa-kwanza wa uumbaji wote; 16 kwa kuwa katika yeye vitu vyote viliumbwa, vya mbinguni na vya juu ya nti, vionekanavyo na visivyonekana, kwamba ni viti-vya-enzi, au mamlaka, au enzi, au amri; vitu vyote vimeumbwa kwa ndia yakwe yeye na kwa ajili yakwe yeye; 17 nae yu mbele ya vitu vyote, tena vitu vyote vyashikamana pamoja katika yeye. 18 Nae ndiye kitwa cha muwili, *maana*, ile kanisa: ambae ndiye mwanzo, tena ni mzaliwa-wa-kwanza wa kutoka kwa wafu; illi kwamba awe mtanguhuri katika vitu vyote. 19 Kwa kuwa *Babae* alipenda ya kwamba ule utimilifu wote uketi ndani yakwe yeye; 20 tena kuvipatanisha vitu vyote na nafusi yakwe kwa ndia yakwe yeye, akisha leta amani kwa ndia ya damu ya msalaba wakwe; naam, kwa ndia yakwe yeye, kwamba ni vitu vya juu ya nti, au vitu vilivyo mbinguni. 21 Na nyinywi hapo kwanza mliokuwa mmefarikishwa, tena mlikuwa maadui kwa nia zenu katika vile vitendo vyenu viovu, illa sasa amewapatanisha 22 katika muwili wa nyama yakwe kwa ndia ya mauti, apate wahudhurisha nyinywi mbele yakwe, watakatifu, wasio na makosa wala uaili: 23 ikiwa mwadumu katika ile imani, wenyi kupigwa misingi na wenyi kuthubutika, tena msigeuzwe nia *na kuliata* lile tumaini la ile habari njema mliyoisikia, iliyohubiriwa katika

uumbaji wote ulio tini ya mbingu ; ambayo mimi Paulo nalifanywa mtumishi wa iyo.

24 Sasa nafurahi katika maumivu yangu kwa ajili yenu, tena natimiliza katika nyama ya muwili wangu kile kilichopunguka cha mateso ya Masihi, kwa ajili ya muwili wakwe yeye, ambao ni kanisa ; 25 ambayo mimi nalifanywa mtumishi wa iyo, sawasawa na usimamizi wa Mwenyiezi Mngu, niliopawa mimi kwa upande wenu, kutimiza neno la Mwenyiezi Mngu, 26 ile siri iliyofitwa tokea zamani zote na tokea vizazi : illa sasa imekwisha funuliwa kwa watakatifu wakwe, 27 ambao Mwenyiezi Mngu aliwapendelea kuwajuvisha jinsi ulivyo utajiri wa utukufu wa siri hii kati ya watu wa hizo Taifa, ambayo ndiyo *neno hili*, Masihi ndani yenu, tumaini la utukufu : 28 ambae swiswi twamhubiri, tukimuonya killa bin-Adamu na kumfunza killa bin-Adamu katika hikima yote, tupate mhudhurisha killa bin-Adamu mtimilifu katika Masihi ; 29 nami nataabikia kazi kwa ajili ii hii, nikifanya jitihadi kadiri ya kutenda kwakwe kwa nguvu, atendavyo kwa nguvu ndani yangu.

2 KWANI nataka mjue nyinywi jinsi ilivyo kuu taabu yangu niliyo nayo kwa ajili yenu, na kwa *ajili ya* hao wa Laodikia, na kwa *ajili ya* hao kadiri yao ambao hawakuniona uso wangu wa muwili ; 2 illi kwamba watuzwe myoyo, wakiungamanishwa pamoja katika mapenzi, hata *wapate* utajiri wote wa utimilifu wa akili, illi kwamba wapate itambua ile siri ya Mwenyiezi Mngu, maana, Masihi, 3 ambae ndani yakwe yeye hazina zote za hikima na za maarifa zinafitamana. 4 Nasema neno hili, illi kwamba asiwe mtu awae yote kuwadanganya kwa maneno ya rairai. 5 Kwani nija-pokuwa sipo kwa muwili, lakini kwa roho yangu nipo pamoja nanywi, nikifurahi na kuiona taratibu yenu, na uthubutifu wa imani yenu katika Masihi.

6 Basi vivile kama mlivyompokea Masihi Jesu Bwana, enendani *vivyo* katika yeye, 7 wenyi shina na wenyi kujengwa katika yeye, na kutiwa nguvu ni ile imani yenu, vivile kama mlivyofunzwa, na kuzidi shukurani zenu kwa ungi.

8 Tunzani, asiwe mtu awae yote atakaewatukua mateka kwa ndia ya filosofia yakwe na madanganyo yakwe ya ubatili, kuyaandama yapokewayo ya binadamu, sawasawa na mafunzo-ya-asili ya dunia, wala si mfano wa Masihi; 9 kwa kuwa utimilifu wote wa Uungu unaketi ndani yakwe yeye kwa jinsi ya muwili, 10 tena na nyinywi mmejaa kwa yeye ambae ndiye kitwa cha enzi yote na amri: 11 ambae mmetahiriwa pia katika yeye kwa tohara isiyofanywa kwa mikono, kwa kuuvua ule muwili wa nyama, katika kupashwa tohara iliyo ya Masihi; 12 mkisha zikwa pamoja nae katika ubaputizi, na katika huo *ubaputizi* mlifufuliwa pamoja nae kwa ndia ya imani katika kutenda kwa Mwenyezi Mngu, aliyemuinua kumtoa katika wafu.

13 Na nyinywi mlipokuwa mmekufa kwa makosa yenu, na kule kutotahiriwa kwa muwili wenu, naam, aliwapa uhai pamoja nae, akisha tusamehe makosa yetu yote; 14 akisha ifuta ile khati iliyoandikwa juu yetu, katika amri, iyo iliyopingana naswi: nae ameitenga kando, akiikaza *na kuipiga* msumari msalabani mwakwe: 15 akisha zivua mwenyewe zile enzi na zile amri, akizifanya ziwe maangalizi kwa wazi, akishangiria juu yao katika huo *msalaba*.

16 Basi asiwe mtu awae yote kuwahukumia nyinywi adhabu katika vyakula, au katika vinwewa, au kwa sababu ya idi, au ya kuandama mwezi, au siku ya sabatu: 17 mambo haya ni kivuli cha mambo yajayo; illa muwili ni wa Masihi. 18 Asiwe mtu awae yote kuwanyang'anya thawabu yenu kwa kutaka kwakwe

tuu kwa kunyenyekea na kuabudu malaika, akijitia katika mambo aliyoyaona, akifurishwa kitwa bure ni nia yakwe iliyo ya jinsi ya muwili, 19 nae hakishiki hicho Kitwa, ambacho kwa kutoka kwakwe hicho muwili mzima, ukipawa riziki na kuungamanishwa pamoja kwa ndia ya viungo vyakwe na vifungo vyakwe, huongea *kwa* maongeo ya Mwenyiezi Mngu.

20 Kwamba mlikufa pamoja na Masihi *na kuyaata* yale mafunzo-ya-asili ya dunia, jee, kwani kujitia tini ya amri, kama wenyi kuishi duniani, 21 Msishike, wala msionde, wala msiguse, 22 (vitu ambavyo vyote vyatoweka katika kutumiwa), kwa kufuata maagizo na mausio ya bin-Adamu? 23 Mambo ambayo yana sifa za hikima katika ibada-ya-apendapo, na katika unyenyekevu na katika kuutenza nguvu huo muwili: ambayo si mambo yenyi kufaa kwa kuzizufa tamaa za miwili yetu.

3 BASI kwamba mmefufuliwa pamoja na Masihi, takani mambo hayo yaliyo juu, hapo alipo Masihi, ameketi upande wa mkono wa kuume wa Mwenyiezi Mngu. 2 Fikirini sana hayo yaliyo juu si hayo yaliyo katika nti. 3 Kwani mlikufa, na uhai wenu unafitwa pamoja na Masihi katika Mwenyiezi Mngu. 4 Hapo Masihi atakapofunuliwa, *ambae ndiye* uhai wetu, ndipo nanywi mtafunuliwa katika utukufu pamoja nae.

5 Basi viueni via vyenu vilivyo juu ya nti; *naryo ni* uzinifu, na uchafu, na tamaa mbaya, na shauku mbovu, na kutamani-tamani, nako ni kuabudu sanamu; 6 kwa ajili ya mambo hayo hasira ya Mwenyiezi Mngu huja juu ya wana wa maasia: 7 na nyinywi nanywi mlikwenda katika mambo yayo hayo kwanza, hapo mlipoishi katika mambo hayo. 8 Illa sasa na nyinywi pia kawekeni mbali haya yote, hasira na ghadhabu na uovu na matukano na maneno mabaya, yasiwe makanwani mwenu: 9 msiambiane uongo nyinywi kwa nyinywi; *maana,*

mmekwisha mvua bin-Adamu wa kale pamoja na vitendo vyakwe, 10 tena mmejivika bin-Adamu mpya, ambae arejezwa upya hata *apate* ujuzi sawasawa na sura zakwe yeye aliyemuumba: 11 ambapo haimkini kuwapo Yunani wala Yahudi, wala kutahiriwa wala kutotahiriwa, wala mshenzi wala Msikuthi, wala mtumwa wala huru; lakini Masihi ni yote, tena yu katika wote.

12 Basi, kama wateule wa Mwenyiezi Mngu, walio watakatifu na waliopendwa, kajivikeni huruma za ndani, na vitendo vyema, na unyenyekevu, na upole, na uvu-milivu: 13 kutukuana nyinywi kwa nyinywi, na kusa-meheana killa mtu na mwenziwe, mtu awae yote akiwa na neno na mwenziwe; vivile kama Bwana alivyowasa-mehe nyinywi, nanywi fanyani vivyo: 14 na zaidi ya mambo hayo yote iwani na mapenzi, ambayo ni kifungo cha utimilifu. 15 Amani ya Masihi na itamalaki ndani ya myoyo yenu, nanywi mliitwa katika muwili mmoja mpate hiyo *amani*: tena iwani na shukurani. 16 Neno la Masihi na liketi ndani yenu kwa utajiri katika hikima yote: mkifunzana na kuonyana nyinywi kwa nyinywi kwa zaburi na nyimbo na tenzi za rohoni, huku mkimwimbia Mwenyiezi Mngu kwa neema myoyoni mwenu. 17 Tena killa jambo mfanyalo, katika neno na katika kazi, *tendani* yote katika jina la Bwana Jesu, mkimshukuru Mwenyiezi Mngu Baba kwa ndia yakwe yeye.

18 Enywi wake, nyenyekeani kwa waume wenu, kama vifaavyo katika Bwana. 19 Enywi waume, wapendeni wake wenu, msiwaonee matungu. 20 Enywi watoto, watiini wazazi wenu katika mambo yote, kwani jambo hili lapendeza katika Bwana. 21 Enywi kina baba, msiwatie hasira watoto wenu, wasije wakafa moyo. 22 Watumishi, wasikizeni hao walio bwana zenu kwa jinsi ya muwili katika mambo yote; si kwa utumwa-wa-mato kama wajipendekezao kwa bin-Adamu, lakini kwa ukundufu wa moyo, kwa kumcha Bwana: 23 mfa-

nyalo lolote, fanyani kazi kwa moyo, kama kwa Bwana, si kwa bin-Adamu; 24 mkijua ya kwamba mtapokea kwa Bwana malipo ya urithi: mwamtumikia Bwana Masihi. 25 Kwani yeye adhilimuye atapata tena kwa kudhilimu kwakwe: na hapana upendeleo.

4 NYINYWI kina bwana, kawapeni watumishi wenu hayo yaliyo ya haki na hayo yaliyo sawasawa: huku mkijua ya kwamba nyinywi nanywi mna Bwana mbinguni.

2 Dumuni sana katika kuomba Mngu, mkakeshe katika kuomba na shukurani; 3 na kuomba kwa ajili yetu swiswi pia, illi kwamba Mwenyiezi Mngu atufungulie mlango kwa lile neno, kuisema ile siri ya Masihi, ambayo kwa ajili ya hiyo mimi nami ni mfungwa; 4 illi kwamba niifanye iwe wazi kama ini-pasavyo kusema. 5 Endani kwa hikima mbele ya hao walio nde, huku mkijinunulia wakati. 6 Maneno yenu na yawe na neema siku zote, yakikolea *kama kitu kiko-leavyo* munyu, mpate jua jinsi iwapasavyo nyinywi kumjibu killa mtu.

7 Tukhiko atawajuvisha nyinywi mambo yangu yote, nae ni ndugu yangu mpendwa, mtumishi muaminifu, mjoli wangu katika Bwana: 8 ambae nimemtuma ende kwenu kwa ajili ii hii, illi kwamba mpate jua hali yetu, tena kwamba aituze myoyo yenu; 9 pamoja na Onesimo ndugu yetu, muaminifu, mpendwa, ambae ni mmoja wa kwenu. Hao watawambia nyinywi mambo yote ya huku.

10 Arisitarikho, mfungwa-mwenzangu, awasalimu nyinywi, na Mariko mjombawe Baranaba (ambae mli-pokea maagizo kwa ajili yakwe; akija kwenu mpoke-
eni), 11 na Jesu aitwae Jusito, ambao ni watu wa tohara: hawa peke yao ni watendaji-wa-kazi wenzangu kwa ajili ya ufaume wa Mwenyiezi Mngu, watu ambao walikuwa ni tuzo-ya-moyo kwangu mimi. 12 Epafara,

ambae ni mtu wa kwenu, mtumwa wa Masihi Jesu, awasalimu nyinywi, ajitahidiye kwa ajili yenu siku zote katika kuomba kwakwe, illi kwamba msimame watimilifu, tena mkathubutike sana katika mapenzi yote ya Mwenyiezi Mngu. 13 Kwani namshuhudia yeye ya kwamba ana utungu mwingi kwa ajili yenu, na kwa ajili ya hao walio katika Laodikia, na kwa ajili ya hao walio katika Hierapoli. 14 Luka, yeye tabibu mpendwa, na Dema pia, wawasalimu. 15 Nisalimiani hao ndugu walio katika Laodikia, na Numfa pia, na hiyo kanisa iliyo ndani ya nyumba yao. 16 Waraka huu ukisha somwa kati yenu, fanyani kwamba usomwe katika kanisa ya Walaodikia pia; tena nyinywi nanywi somani ule utokao Laodikia. 17 Kamwambieni Arikhipo, *maneno haya*, Angalia sana ule utumishi uliopokea katika Bwana, illi kwamba uutimize. 18 Salamu zangu mimi Paulo, kwa mkono wangu mwenyewe. Kikumbukeni kifungo changu. Neema na iwe nanywi.

WARAKA WA KWANZA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WATHESALONIKE.

1 PAULO na Silivano na Timotheo, *waraka wetu huu* uifikilie kanisa ya Wathesalonike iliyo katika Mngu Baba na Bwana Jesu Masihi: Neema na iwe kwenu na amani.

2 Twamshukuru Mwenyiezi Mngu kulla wakati kwa upande wenu nyinywi nyote, twawataja katika kuomba kwetu; 3 huku tukikumbuka pasina kutindika kazi yenu ya imani, na taabu yenu ya mapenzi, na uvumilivu wenu wa matumaini, yaliyo katika Bwana wetu Jesu Masihi, mbele ya Mwenyiezi Mngu wetu *nae ndiye* Babaetu; 4 maana, enywi ndugu zetu, mliopendwa ni Mngu, twakujua kutauliwa kwenu, 5 ya kwamba hii habari njema yetu haikuwafikilia nyinywi katika maneno matupu, lakini *imewafikilia* na katika uwezo, na katika Roho Mtakatifu, na *katika* uthubutifu mwingi; vivile kama mjuavyo jinsi ya hali yetu iliyokuwa kwenu kwa ajili yenu. 6 Nanywi mkawa wafuasi wetu swiswi na *ufuasi* wa Bwana, mkisha lipokea lile neno pamoja na furaha ya Roho Mtakatifu, katika mateso mangi; 7 hata nyinywi mmekuwa kielelezo kwa watu wote waaminio, katika Umakedonia na katika Akhaia. 8 Kwa kuwa imetoka kwenu nyinywi sauti ya tamko la Bwana na kuvuma si katika Umakedonia na Akhaia tuu, lakini ni katika kulla pahali imani yenu mliyo nayo kwa Mwenyiezi Mngu imetangaa; hata *imekuwa* hatuna haja swiswi kunena lolote. 9 Kwani wao wenyewe waleta habari yetu jinsi kulivyokuwa kungia kwetu kwenu; na jinsi mlivyowapa nyongo wale sanamu mkamlekea Mwenyiezi Mngu, kumtumikia Mngu aliye hai, aliye wa kweli, 10 na kumngojea Mwanawe kutoka mbinguni, aliyemuinua kumtoa kwa wafu, *nae ni* Jesu, ambae atuokoa na hasira itakayokuja.

2 KWANI nyinywi wenyewe, ndugu zetu, mwakujua kungia kwetu kwenu, ya kwamba hakukuonekana kupita utupu: 2 lakini kwa kuwa tulipatikana ni mateso hapo kwanza, na kutendewa uovu, vivile kama mjuavyo, katika *mji* wa Filipi, tukathubutu katika Mwenyiezi Mngu wetu kunena ile habari njema ya Mwenyiezi Mngu kwa kuipigania sana. 3 Kwani kuonya kwetu si kwa upo-

tevu, wala si kwa uchafu, wala si katika khadaa ; 4 lakini vivile kama tulivyokubaliwa ni Mwenyiezi Mngu kuwekewa amana ya hiyo habari njema, ndivyo tunekavyo ; si kama twawaridhia bin-Adamu, lakini *twamridhia* Mngu, yeye aajaribuye myoyo yetu. 5 Kwani hatukuonekana majira yoyote kutumia maneno ya kusifusifu, vivile kama mjuavyo, wala *hatukutumia* ila ya kutamani-tamani, Mngu ndiye shahidi ; 6 wala hatukutaka utukufu utokao kwa bin-Adamu, wala utokao kwenu nyinywi, wala utokao kwa wengine, tulipokuwa twaweza kuwatenza nguvu, kama mitume ya Masihi. 7 Lakini tulionekana kuwa wapole kati yenu, kama vile mlezi hapo awaengapo-engapo watoto wakwe mwenyewe : 8 vivyo hivyo *na swiswi*, tukiwatamani nyinywi kwa mapenzi makuu, tulipendezewa sana kuwapa nyinywi, si ile habari njema ya Mwenyiezi Mngu tuu, lakini na roho zetu wenyewe pia, kuwa mmekuwa wapenzi wetu sana. 9 Kwani mwakumbuka, ndugu zetu, taabu yetu na utungu : tukifanya kazi usiku na mtana, illi tusimlemee mtu wa kwenu awae yote, *hivi* tuliwahubiri ile habari njema ya Mwenyiezi Mngu. 10 Nyinywi mu mashahidi na Mwenyiezi Mngu *nae pia*, jinsi tulivyokuwa na mwendo wa utakatifu na haki, pasipo laumu mbele zenu nyinywi muaminio : 11 vivile kama mjuavyo jinsi tulivyokuwa na killa mmoja kwenu nyinywi, kama vile baba *awavyo* kwa watoto wakwe mwenyewe, huku tukiwathubutisha na kuwaminisha, na kushuhudia, 12 illi kwamba mwenende kama ipasavyo kwa Mwenyiezi Mngu, awaitae nyinywi mungie katika ufaume wakwe na utukufu.

13 Kwa sababu hii swiswi naswi twamshukuru Mwenyiezi Mngu pasina kutindika, ya kwamba mlipopokea kwetu lile neno la ujumbe. *nalo ni neno la* Mwenyiezi Mngu, hamkulishika kama ni neno la bin-Adamu, lakini kama lilivyo kweli, neno la Mngu, ambalo latenda kazi

nalo ndani yenu nyinywi muaminio. 14 Kwa kuwa nyinywi ndugu zetu, mlikuwa wafuasi wa kanisa za Mwenyiezi Mngu zilizo katika Masihi Jesu *nti ya* Uyahudi: kwa kuwa nyinywi nanywi mlipatikana ni mambo yayo hayo mkononi mwa hao wa kabila yenu wenyewe, vivile kama hao nao *walivyopata* kwa Mayahudi: 15 ambao walimuua yeye Bwana Jesu na hao manabii, wakatufukuza na swiswi, nao hawamridhii Mngu, nao wawashikia kinyume wana-Adamu wote: 16 nao watukataza kunena na *watu wa* hizo Taifa illi waokoke: wapate kujaliza dhambi zao siku zote: illa ile hasira imewafikilia juu yao hata ukomo wakwe.

17 Illa swiswi, ndugu zetu, tukikosa kuwa nanywi muda mchache, kwa kuonana, si kwa moyo, tulifanya bidii nyingi kwa kupenda kwingi kuziona nyuso zenu: 18 kwa ajili ya hayo tulitaka kuja kwenu, naam, mimi Paulo mara ya kwanza na mara ya pili; Shaitani akatuzuia. 19 Kwani tumaini letu n nini, au furaha yetu n nini, au taji ya kushangiria kwetu n nini? Jee, si nyinywi nanywi mbele ya Bwana wetu Jesu Masihi katika kuja kwakwe? 20 Kwani nyinywi mu utukufu wetu na furaha yetu.

3 KWA ajili ya hayo, tulipokuwa hatukuweza kuvumilia zaidi, tuliona vyema kuatwa Athene peke yetu; 2 naswi tukamtuma Timotheo, ndugu yetu, nae ndiye mtumishi wa Mwenyiezi Mngu katika ile habari njema ya Masihi, apate watia nyinywi nguvu, na kuwatuza myoyo katika imani yenu; 3 asitukuswe mtu awae yote ni mateso hayo; kwani nyinywi wenyewe mwajua ya kwamba tunawekwa kwa ajili ya hayo. 4 Kwani ni kweli, hapo tulipokuwa nanywi, tulitangulia kuwambia ya kwamba twenda teswa; vivile kama ilivyotupata, nanywi mwajua. 5 Kwa ajili ya hayo mimi nami nilipokuwa siwezi tena kuvumilia, nalituma *mjumbe* nipate kuijua imani yenu, isiwe huyo muondaji kuwajaribu kwa

neno lolote, na taabu yetu kupita utupu. 6 Illa Timotheo alipotujia hivi sasa kutoka kwenu, na kutuletea habari hiyo nzuri ya imani yenu na mapenzi yenu, tena ya kwamba mwatukumbuka kwa wema siku zote, mkitamani kutuona, vivile kama swiswi naswi *kuwaona* nyinywi; 7 kwa ajili ya hayo, ndugu zetu, tulituzwa myoyo juu yenu katika shida yetu yote na mateso yetu, kwa ndia ya imani yenu: 8 kwa kuwa swiswi twaishi mtakapothubutu nyinywi kwa Bwana. 9 Kwani ni shukurani gani tuwezayo kumlipa Mwenyiezi Mngu tena kwa ajili yenu, kwa furaha ile yote tuifurahiayo kwa sababu yenu mbele ya Mwenyiezi Mngu wetu; 10 usiku na mtana tukiomba sanasana tupate kuona nyuso zenu, tena *tupate* tengeza hicho kilichopunguka cha imani yenu?

11 Basi Mwenyiezi Mngu Babaetu mwenyewe, na Bwana wetu Jesu, natuongoze ndia yetu tuje kwenu: 12 Bwana nawaongeze na kuwazidisha nyinywi katika mapenzi nyinywi kwa nyinywi, na kwa watu wote, vivile kama swiswi naswi *tulivyo* kwenu; 13 apate ithubutisha myoyo yenu katika utakatifu pasipokuwa na laumu mbele ya Mwenyiezi Mngu, Babaetu, katika kuja kwakwe Bwana Jesu pamoja na watakatifu wakwe wote.

4 MWISHO basi, ndugu zetu, twawaomba na kuwataka nyinywi katika Bwana Jesu, illi kwamba, kama mliyopokea kwetu jinsi iwapasavyo kwenenda na kumridhia Mngu, vivile kama mwendavyo,—mpate kuzidi sana. 2 Kwani mwajua ni maagizo gani tuliyo-wapa kwa ndia ya Bwana Jesu. 3 Kwani atakalo Mwenyiezi Mngu ni huo utakatifu wenu, mjiapushe na uhasharati nyinywi; 4 killa mtu kwenu najue kumiliki nafusi yakwe mwenyewe katika utakatifu na hishima, 5 si katika shauku na tamaa, kama vile hao *watu wa* hizo Taifa wasiomjua Mwenyiezi Mngu;

6 mtu asimdhilimu wala kumkopa nduguye katika jambo hilo; kwa sababu Bwana ni mpatilizi katika mambo haya yote; vivile kama tulivyotangulia kuwao-nya na kushuhudia. 7 Kwani Mwenyiezi Mngu haku-twita kwa uchafu, lakini ni katika utakatifu. 8 Basi hivi yeye akataae hamkatai bin-Adamu, lakini *humkataa* Mwenyiezi Mngu, yeye awapae nyinywi Roho yakwe Mtakatifu.

9 Illa katika huo upendano-wa-ndugu hamuna haja nyinywi mimi kuwaandikia; kwani nyinywi wenyewe mmefunzwa ni Mngu kupendana nyinywi kwa nyinywi; 10 kwani mwafanya neno hili kweli kwa hao ndugu wote walio katika Umakedonia wote. Illa twawahimiza nyinywi ndugu zetu, illi mfanye zaidi sana; 11 tena mkajitahidi kutulia, na kufuata shughuli zenu wenyewe, na kufanya kazi kwa mikono yenu wenyewe, vivile kama tulivyowaagiza; 12 illi kwamba mwenende kwa adabu mbele za hao walio nde, tena msiwe na haja ya kitu chochote.

13 Illa, ndugu zetu, hatutaki nyinywi kutokujua habari ya hao walalao [maana, waliokufa]; illi kwamba msihuzunike kama hao wengine wasio na matumaini. 14 Kwani ikiwa twaamini ya kwamba Jesu alikufa kisha akafufuka tena, na vivyo hivyo na hao waliolala katika Jesu, Mwenyiezi Mngu atawaleta pamoja nae. 15 Kwani twawambia nyinywi neno hili kwa neno la Bwana, ya kwamba swiswi tulio hai tutakaosazwa hata kuja kwakwe yeye Bwana, hatutawatangulia hao walio-kwisha lala. 16 Kwa kuwa Bwana mwenyewe ata-shuka kutoka mbinguni na sauti kuu, na sauti ya malaika mkuu, na parapanda ya Mngu: na hao waliokufa katika Masihi watafufuka mbele: 17 baadae swiswi tulio hai, tuliosazwa, tutanyakuliwa katika mawingu pamoja nao hao, tupate mlaki Bwana angani; na hivyo tutakuwa pamoja na Bwana milele. 18 Basi

tuzanani myoyo nyinywi kwa nyinywi kwa maneno hayo.

5 ILLA katika habari ya hayo majira na hizo nyakati, ndugu zetu, hamuna haja nyinywi kuandikiwa neno. 2 Kwani nyinywi wenyewe mwajua sana ya kwamba siku ya Bwana yaja kama vile mwivi *ajavyo wakati wa* usiku. 3 Hapo wasemapo, Ni amani na salama, ndipo watakapotokewa ni uharibifu ghafula, kama vile utungu wa uvyazi umfikiliapo mwenyi mimba, nao hawatapona kabisa. 4 Illa nyinywi, ndugu zetu, hamu katika kiza, kwamba siku hiyo iwapate nyinywi kama mwivi: 5 kwani nyinywi nyote mu wana wa nuru na wana wa mtana: swiswi hatu wa usiku wala hatu wa kiza; 6 basi na tusilale kama hao wengine, lakini tukeshe, tuwe na akili. 7 Kwani hao walalao walala usiku, na hao walewao walewa usiku. 8 Illa swiswi tulio wa mtana, tuwe na akili zetu, tukijivika kigao-cha-kifuani cha imani na mapenzi, na chepeu-cha-chuma cha tumaini la wokofu. 9 Kwa kuwa Mwenyezi Mngu hakutujaalia *tuwe* wa hasira lakini ni kwa kupata wokofu kwa ndia ya Bwana wetu Jesu Masihi, 10 aliyekufa kwa ajili yetu, illi kwamba tukiwa twakesha au tukiwa twalala, tuwe hai pamoja nae. 11 Basi himizanani nyinywi kwa nyinywi, mkajengeane killa mtu na mwenziwe, vivile kama mfanyavyo.

12 Illa nawataka nyinywi, ndugu zetu, muwajue hao wataabikiao kazi kati yenu, walio juu yenu katika Bwana, wawaonyao nyinywi; 13 na kuwasitahi sana katika mapenzi kwa ajili ya kazi zao. Muwe na amani nyinywi kwa nyinywi. 14 Twawahimiza nyinywi ndugu zetu, muwaonye hao wasioketi vyema, mkawatie imani hao walio na roho chache, mkawatie nguvu wanyonge, muwe wavumilivu kwa watu wote. 15 Angaliani, mtu awae yote asimlipe mwenziwe uovu kwa uovu;

lakini siku zote kifuateni hicho kilicho chema, nyinywi kwa nyinywi na kwa watu wote. 16 Furahini siku zote; 17 ombani Mngu pasina kutindika; 18 shukuruni kwa kulla jambo; kwani hili ndilo apendalo Mngu katika Masihi Jesu upande wenu. 19 *Yeye* Roho msinzime; 20 *maneno ya* unabii msiyadharau; 21 kihakikisheni kulla kitu; shikamanani na hicho chema; 22 jitengeni na ubaya killa namna.

23 Mwenyiezi Mngu wa amani mwenyewe nawatakase nyinywi kabisa-kabisa, nanywi, roho na uhai na muwili, mkahifadhike wazima kabisa, pasipokuwa na laumu katika kuja kwakwe Bwana wetu Jesu Masihi. 24 Ni muaminifu yeye awetae nyinywi, ambae atafanya nae.

25 Enywi ndugu zetu, ombani Mngu kwa ajili yetu.

26 Nisalimiani hao ndugu zetu wote kwa buso takatifu. 27 Nawaapisha nyinywi kwa Bwana, waraka huu wasomewe ndugu wote.

28 Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi na iwe pamoja nanywi.

WARAKA WA PILI WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WATHESALONIKE.

1 PAULO, na Silivano, na Timotheo, *waraka wetu huu* uifikilie kanisa ya Wathesalonike, iliyo katika Mngu Babaetu na Bwana Jesu Masihi; 2 Neema na

iwe kwenu na amani pia zitokazo kwa Mngu Baba na Bwana Jesu Masihi.

3 Inatupasa kumshukuru Mwenyiezi Mngu siku zote kwa ajili yenu, ndugu zetu, vivile kama isitahilivyo, kwa kuwa imani yenu yaongea sana-sana, na mapenzi ya killa mtu kwenu nyote aliyo nayo kwa mwenziwe yazidi; 4 hata swiswi wenyewe twajisifu kwa ajili yenu, katika kanisa za Mwenyiezi Mngu, kwa sababu ya uvumilivu wenu na imani mliyo nayo katika kuudhiwa kwenu kote na katika hiyo dhiki muitukuayo; 5 ni huja iliyo dhahiri ya hukumu ya Mwenyiezi Mngu: mpate nyinywi kuhasibiwa kuwa mwasitabili ufaume wa Mwenyiezi Mngu, ambao kwa ajili yakwe mwapatikana ni mashaka: 6 ikiwa ni haki kwa Mngu kuwalipa kwa mateso hao wawatesao nyinywi, 7 na kwenu nyinywi mlioteswa, *ni* raha pamoja naswi, katika kufunuliwa kwa kwe Bwana Jesu kutoka mbinguni pamoja na malaika wa uwezo wakwe 8 katika moto ulio na miali, akiwalipa mapatilizo hao wasiomjua Mngu, na hao ambao hawaitii ile habari njema ya Bwana wetu Jesu: 9 ambao wataadhibiwa, *nayo ni* kuangamia milele kutoka usoni pa Bwana na kutoka katika utukufu wa nguvu zakwe, 10 hapo atakapokuja atukuzwe katika watakatifu wakwe, na kutaajabiwa katika hao wote waaminio katika siku hiyo (kwa kuwa ule ushahidi wetu kwenu ulisadikiwa). 11 Kwa ajili ya *amri* hiyo twaomba Mngu naswi siku zote kwa ajili yenu, illi kwamba Mwenyiezi Mngu wetu awaone nyinywi kuufaa huo mwito wenu, na kutimiza kulla uradhi wenyi wema na *killa* kazi ya imani, kwa uwezo; 12 lipate tukuzwa jina la Bwana wetu Jesu ndani yenu, na nyinywi ndani yakwe yeye, sawasawa na neema ya Mwenyiezi Mngu wetu na Bwana Jesu Masihi.

2 KISHA twawataka nyinywi, ndugu zetu, katika habari ya kuja kwakwe Bwana wetu Jesu Masihi, na

kukutanishwa kwetu mbele yakwe: 2 illi msitukuswe kwa upesi katika akili zenu, wala msifazaishwe, kwa ndia ya roho, wala kwa ndia ya neno, wala kwa ndia ya waraka *uliodhaniwa* kwamba umetoka kwetu, kana kwamba siku hiyo ya Bwana inahudhuria sasa: 3 mtu awae yote nasiwadanganye kwa ndia yoyote: kwa kuwa *siku hiyo haiji* isipokuwa huo ukengeufu kuja mbele, na huyo bin-Adamu wa dhambi kufunuliwa, yule mwana wa uangamivu; 4 yeye ambae anena kinyume na kutukuza nafusi yakwe mno juu ya killa kiitwacho Mngu au kilichoabudiwa; hata *ikawa* ni yeye kuketi katika pahali patakatifu pa Mwenyiezi Mngu, akidhihirisha nafusi yakwe ya kwamba ndiye Mngu. 5 Hamkumbuki ya kwamba hapo nilipokuwapo nanywi naliwambia mambo hayo? 6 Na sasa mwakijua hicho kizuiacho, apate funuliwa yeye wakati wakwe mwenyewe. 7 Kwa kuwa ile siri ya maasia sasa yafanya kazi tuu; illa *yuko* mmoja azuia hivi sasa, hata atakapoondolewa katikati. 8 Hapo ndipo atakapofunuliwa na huyo asi, ambae Bwana Jesu atamuua kwa pumzi za kanwa lakwe, na kumuangamiza kwa mafunuo ya kuja kwakwe; 9 *yeye asi* ambae kuja kwakwe ni sawasawa na kutenda kwakwe Shaitani, katika uwezo wote na ishara na vioja vya uongo, 10 na katika madanganyo yote ya udhalimu kwa hao wapoteao; kwa sababu hawakupokea yale mapenzi *yaipendayo* ile kweli, wapate okolewa wao. 11 Tena kwa ajili ya hayo, Mwenyiezi Mngu akawapelekea nguvu za madanganyo, wapate wao kuuamini uongo, 12 illi kwamba wahukumiwe adhabu wote wasioamini ile kweli, lakini walikuwa wakiupendelea ule udhalimu.

13 Illa inatupasa swiswi kumshukuru Mwenyiezi Mngu siku zote kwa ajili yenu, ndugu zetu, mliopendwa ni Bwana, kwa kuwa Mwenyiezi Mngu aliwataua nyinywi tokea mwanzo mpate wokofu katika kutakaswa kwa

Roho na kuiamini ile kweli: 14 alivyowaitia nyinywi kwa ndia ya habari njema yetu, kwa kuupata ule utukufu wa Bwana wetu Jesu Masihi. 15 Basi, ndugu zetu, simamani kwa kuthubutu, mkayashike hayo yapokewayo, mliyofunzwa, ikiwa ni kwa ndia ya maneno au kwa ndia ya waraka wetu.

16 Basi Bwana wetu Jesu Masihi mwenyewe, na Mwenyiezi Mngu Babaetu aliyetupenda swiswina kutupa faraji ya milele na matumaini mema katika neema, 17 naituze myoyo yenu na kuithubutisha katika kulla kazi njema na *killa* neno.

3 MWISHO, ndugu zetu, ombani kwa ajili yetu, illi kwamba neno la Bwana litangae kwa upesi, na kutukuzwa, vivile kama lilivyo kwenu nyinywi, 2 tena, kwamba tuokolewe na hao bin-Adamu wapotevu, tena waovu; kwani si wote walio na hiyo imani. 3 Illa Bwana ni muaminifu, ambae ndiye atakaewathubutisha nyinywi, na kuwalinda na huyo muovu. 4 Naswi twatumaini kwa Bwana kwa sababu yenu, ya kwamba mwafanya, kisha baadae mtafanya mambo hayo tuyaagizayo. 5 Bwana naiongoze myoyo yenu *ingie* katika mapenzi ya Mwenyiezi Mngu na katika uvumilivu wa Masihi.

6 Kisha twawaagiza nyinywi, ndugu zetu, katika jina la Bwana wetu Jesu Masihi, kwamba mzingenge nafusi zenu na *killa* ndugu aandamae mambo yasiyoamriwa, asiyefuata yale yapokewayo waliyoyapokea kwetu swiswi. 7 Kwani nyinywi wenyewe mwajua jinsi iwapasavyo kutufuata swiswi: kwa kuwa hatukandama yasiyoamriwa kati yenu; 8 wala hatukula mkate mkononi mwa mtu awae yote bure, lakini kwa taabu za kazi na utungu, tukafanya kazi usiku na mtana, illi kwamba tusimlemee mtu wa kwenu awae yote: 9 si kwamba hatuna amri, lakini twatoa nafusi zetu tuwe vielelezo kwenu, mpate fanya tufanyavyo

swiswi. 10 Kwani hata hapo swiswi tulipokuwapo pamoja nanywi, tuliwaagiza nyinywi neno hili, ya kwamba, Ikiwa mtu awae yote hataki kufanya kazi, nasipate chakula. 11 Kwani twasikia habari za watu wengine waandamao yasiyoamriwa kati yenu, wasiofanya kazi kamwe, lakini ni mafidhuli. 12 Basi twaagiza hao walio hivyo na kuwahimiza katika Bwana Jesu Masihi, kwamba wafanye kazi zao kwa utulivu, wale mkate wao wenyewe. 13 Illa nyinywi, ndugu zetu, msife moyo katika kutenda mema. 14 Ikiwa mtu awae yote halitii neno letu la waraka huu, mtieni alama huyo, msiwe na matangamano nae, illi kwamba atahayari. 15 Msimhasibu kuwa ni adui, lakini mkhofisheni kama vile ndugu.

16 Sasa yeye Bwana wa amani mwenyewe nawape nyinywi amani siku zote kwa ndia zote. Bwana nawe pamoja nanywi nyote.

17 Salamu zangu mimi Paulo kwa mkono wangu mwenyewe, nayo ni alama katika killa waraka; ndivyo niandikavyo. 18 Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi na iwe pamoja nanywi nyote.

WARAKA WA KWANZA WA MTUME PAULO
 ALIOMPELEKEA
 TIMOTHEO.

1 PAULO, mtume wa Masihi Jesu, sawasawa na maagizo ya Mngu Mwokozi wetu na Jesu Masihi tumaini letu; 2 *waraka wangu huu* umfikilie Timotheo mwanangu khasa katika imani: Neema, na rehema, na amani, zitokazo kwa Mngu Baba, na kwa Masihi Jesu Bwana wetu.

3 Vivile kama nilivyokuagiza wewe kuketi Efeso, nilipokuwa nikenda zangu Umakedonia, illi kwamba uwausie wale jamaa wasifunze ilimu nyengine, 4 wala wasisikize hadithi-za-zamani wala khati-za-ukolo zisizo na ukomo, ambazo zaleta kuuliza-uliza kinyume cha uangalizi wa Mngu ulio katika imani; *na sasa nakuagiza vivyo.* 5 Illa utimilifu wa maagizo ni mape-nzi yatokayo katika moyo safi na nia njema na imani isiyo na unafiki: 6 wengine wakikengeuka katika mambo hayo na kulekea maneno ya ubatili; 7 wataka wawe walimu wa sharia, wajapokuwa hawelewini ni hayo wanenayo wala *hawelewini ni hicho* ambacho habari yakwe waipa nguvu. 8 Illa twajua ya kwamba sharia ni njema mtu akiitumia kwa ndia ya sharia, 9 na kujua neno hili, ya kwamba, hiyo sharia haikuwekwa kwa asiyekosa, illa *inawekwa* kwa wakosao na kwa wasiotii, na kwa makafiri na wenyi dhambi, na kwa wasio-mcha Mngu, na manajisi, na kwa wenyi-kumuua-baba

na wenyi-kumuua-mama, na kwa wauaji, 10 na kwa wazinifu, na kwa wafiraji, na kwa waibao watu, na kwa warongo, na kwa wenyi-kuapa-uongo, tena likiwako neno jengine lolote lisilopatana na mafunzo yenyi manufaa; 11 sawasawa na ile habari njema ya utukufu wa Mngu, niliyowekewa amana mimi.

12 Na mimi namshukuru yeye aliyeniwezesha, *nae ni Masihi Jesu Bwana wetu*, kwa kuwa alinihasibu kuwa muaminifu, akanitia katika utumishi *wakwe*; 13 ningawa nalikuwa hapo mbele mtukanaji na mwenyi kuudhi na mtendaji-wa-uovu: lakini nalirehemewa, kwa kuwa nalifanya nilipokuwa sijui na kutokuwa na imani; 14 na neema ya Bwana wetu ilizidi mno pamoja na imani na mapenzi yaliyo katika Masihi Jesu. 15 Ni la kuaminiwa lilo neno, tena lapasa kulla kukubaliwa, ya kwamba Masihi Jesu alikuja ulimwenguni kuwaokoa wenyi dhambi; ambao wa kwanza wao ni mimi: 16 lakini kwa ajili ya hayo nalirehemewa, illi kwamba katika mimi wa kwanza Jesu Masihi adhihirishe uvumilivu wakwe wote, niwe chanzo cha hao watakaoamini kwakwe baadae wapate uzima wa milele. 17 Sasa kwa mfaume milele, asiyetoweka, wala asiyeonekana, ni Mngu pwekee, ndakwe hishima na utukufu milele na milele, Amina.

18 Maagizo haya nakuagiza wewe, Timotheo mwangu, sawasawa na maneno ya unabii yaliyotangulia juu yako, illi kwamba katika hayo upige vita vyema; 19 mwenyi imani na nia njema; ambayo wengine wakisha isukumia mbali wamevundikiwa-ni-marikabu katika hiyo imani: 20 katika hao ni Humenayo na Alekisandro; ambao nimempa Shaitani, illi kwamba wafunzwe wasimtukane Mngu.

2 BASI nataka, kabula ya mambo yote, yafanywe maombi, na sala, na dua, na shukurani kwa ajili ya watu wote; 2 kwa ajili ya wafaume na wote walio na daraja

za juu sana ; illi kwamba tupate fuata maisha ya utulivu na sitarehe katika uchaji-wa-Mngu wote na usitahivu. 3 Jambo hili ni jema kisha lakubaliwa mbele ya Mwenyiezi Mngu Mwokozi wetu ; 4 ambae yuataka waokoke wana-Adamu wote, tena waje wapate ujuzi wa ile kweli. 5 Kwani Mngu ni mmoja, na mpatanishi kati ya Mngu na wana-Adamu ni mmoja, *yeye aliye Mwana-Adamu*, Masihi Jesu, 6 ambae alitoa nafusi yakwe awe ukombozi kwa ajili ya wote ; ushuhuda *ni kuletwa* kwa nyakati zakwe ; 7 ambao mimi naliwekwa niwe mjumbe tena niwe mtume wa huo (nanena kweli, sisemi uongo), *na kuwa* mwalimu wa *watu wa hizo* Taifa katika imani na kweli.

8 Basi napenda kwamba watu waume waombe Mngu killa pahali, huku wakiinua juu mikono iliyotakata, pasipokuwa na hasira wala mashindano. 9 Na vivyo hivyo wanawake na wazipambe nafusi zao kwa mavazi ya kuwasitiri, pamoja na kuwa na adabu na akili kamili ; si kwa kusonga nywele na *kuvaa* dhahabu, au lulu, au mavao yenyi thamani kuu ; 10 lakini *wajipambe* kwa kazi zilizo njema (ndivyo viwapasavyo wanawake wao-nyeshao nafusi zao kuwa wachaji-wa-Mngu.) 11 Mwanamke nasikize, hali ya kuwa kimya, pamoja na unyenyekevu wote. 12 Simpi mwanamke rukhusa kufunza, wala kuwa na amri juu ya mtu mume, lakini nawe katika kimya. 13 Kwani Adamu aliumbwa kwanza, kisha Hawa ; 14 Adamu nae hakudanganywa, illa huyo mwanamke kwa kuwa alidanganywa amepatikana ni makosa ; 15 illa ataokolewa kwa ndia ya uvyazi-wawana, wakiwa wadumu katika imani na mapenzi na utakatifu pamoja na akili kamili.

3 NI la kuaminiwa lile neno, Mtu awae yote akitaka sana kazi ya muangalizi (bishopu), atamani kazi nzuri. 2 Basi inampasa huyo muangalizi awe hana matayo, awe mume wa mke mmoja, mwenyi kudhibiti nafusi

mwenzini akili kamili, mwenzini adabu, mwenzini kukaribisha wageni, mwenzini uwezo wa kufunza; 3 asiwe mwenzini kupenda ulevi, asiwe mwenzini kuwapiga watu; lakini awe mwenzini upole, asiwe mwenzini kuteta na watu, asiwe mwenzini kupenda fedha; 4 awe ni mtu asimamiae nyumba yakwe mwenyewe kwa wema, mwenzini watoto wenye kunyenyekea kwa kulla utulivu: 5 (illa ikiwa mtu hajui kuisimamia nyumba yakwe mwenyewe, ataitunzaje kanisa ya Mngu?) 6 asiwe mpya wa imani, illi isiwe akifurika kitwa bure, akaanguka na kungia hukumu ya Shaitani. 7 Zaidi ya hayo inampasa ashuhudiwe kuwa mwema ni hao walio nde; illi isiwe akaanguka katika laumu na katika tanzi la Shaitani. 8 Ni vivyo hivyo na watumishi wa kanisa (maana, mashemasi) na wawe wenye utulivu, si wenye ndimi mbili, si wenye kutumia divei nyingi, si wenye kutamani mali yasiyowapasa, 9 wawe wenye kuishika hiyo siri ya ile imani katika nia iliyotakata. 10 Tena hao nao wajaribiwe kwanza; baadae watumike wakiwa hawana matayo. 11 Wana wake ni vivyo na wawe wenye utulivu, wasiwe wenye kusingizia, illa na wawe wenye kudhibiti nafusi, waminifu katika mambo yote. 12 Watumishi wa kanisa na wawe kila mtu mume wa mke mmoja, wenye kuwasimamia watoto na nyumba zao wenyewe kwa wema. 13 Kwani hao waliokuwa wametumika vyema wajipatia daraja nzuri, na uthubutifu mwingi katika imani iliyo katika Masihi Jesu.

14 Nakuandikia wewe mambo haya, nami natumaini kuja kwako sasa hivi; 15 illa ikiwa takawa sana, illi kwamba upate jua jinsi iwapasavyo watu kujiweka katika nyumba ya Mngu, ambayo ndiyo kanisa ya Mngu aliye hai, nguzo na mbimili wa hiyo kweli. 16 Tena ni neno lisiloshindaniwa, siri ya uchaji-wa-Mngu ni kuu; Yeye aliyedhihirishwa katika muwili, na kuhasi-

biwa kuwa na haki katika roho, na kuonekana ni malaika, na kuhubiriwa katika hizo Taifa, na kuaminiwa katika ulimwengu, na kutukuzwa katika utukufu.

4 BASI Roho yuanena waziwazi ya kwamba katika nyakati za mwisho watu wengine watakengeuka na *kuiata* ile imani, huku wakisikiza roho zidanganyazo na mafunzo ya mashaitani, 2 katika unafiki wa watu wanenao uongo, wakitomwa nia zao kama *kutomwa* kwa chuma kilichotiwa motoni: 3 wakiwakataza watu wasioe, na *kuamuru* wajiepushe na vyakula, ambavyo Mwenyiezi Mngu aliviumba illi vipokewe kwa kushukuru ni hao waaminio wenyi kuijua ile kweli. 4 Kwa kuwa killa kitu kilichoumbwa ni Mngu ni kizuri, wala hapana kitu kitakachokataliwa, kikiwa chapokewa pamoja na kushukuru; 5 kwani kimefanywa kitakatifu kwa ndia ya neno la Mngu na kuomba.

6 Ukiwakumbusha hao ndugu zetu mambo hayo utakuwa mtumishi mwema wa Masihi Jesu, na kuzoezwa katika maneno ya hiyo imani na ya hayo mafunzo mazuri uliyokwisha yaandama: 7 illa hadithi zenye matukano na zenye upuuzi uzikatae. Zoeza nafusi yako uchaji-wa-Mngu: 8 kwani kujizoeza kwa muwili hufaa kwa uchache; illa uchaji-wa-Mngu hufaa kwa mambo yote, maana, una ahadi ya uhai wa sasa, tena na ule utakaokuwa baadae. 9 Ni la kuaminiwa lile neno tena lapasa kulla kukubaliwa. 10 Kwani twataabikia kazi na kujitahidi kwa kupata jambo hili, kwa kuwa tumeweka matumaini yetu kwa Mngu aliye hai, ambae ndiye Mwokozi wa wana-Adamu wote, khasa wa hao waaminio. 11 Usia mambo haya ufunze. 12 Asiwe mtu awae yote kuudharau ujana wako, lakini uwe kielelezo kwa hao waaminio, katika neno, na katika mambo ya maisha, na katika mapenzi, na katika imani, na katika kujitakasa. 13 Jitie katika kusoma na kuonya na kufunza kwa bidii hata nije. 14 Usikione

kuwa ni duni kile kipawa ulicho nacho, ulichopawa wewe kwa ndia ya unabii, pamoja na kuwekewa mikono ya wazee. 15 Uwe na bidii katika mambo haya, uwe nayo sana; illi kwamba kuendelea kwako kuwe dhahiri kwa wote. 16 Jitunze nafusi yako, na hayo mafunzo uyafunzayo pia *yatunze*. Dumu katika mambo hayo; kwani katika kufanya hivyo utaokoa nafusi yako na hao wakusikizao pia.

5 USIMKANYE mzee, lakini kamnasihi kama ba-baako; wadogo wako *wanasihi* kama nduguzo; 2 wazee wanawake kama mamazo; *wanawake* wa makamo madogo kama nduguzo, kwa utakatifu wote. 3 Wahishimu wajane walio wajane kweli-kweli. 4 Illa mjane awae yote kwamba ana watoto au wajukuu, na wajifunze kwanza wawe na uchaji-wa-Mngu kwa watu wa nyumbani mwao wenyewe, na kuwalipa wazee wao: kwani jambo hili lapendeza mbele ya Mwenyiezi Mngu. 5 Basi yeye aliye mjane kweli-kweli kisha yu pekee, atumaini kwa Mngu, tena hudumu katika maombi na sala usiku na mtana. 6 Illa yeye aishiye kwa kufuata mapenzi ya nafusi yakwe, amekufa hali yu hai. 7 Mambo haya yaagize nayo, illi kwamba wasiwe na uaili. 8 Illa mtu awae yote akiwa hatunzi walio wakwe, khasa walio wa nyumba yakwe, amekwisha ikana hiyo imani, kisha ni mbaya kuliko huyo asiye-amini. 9 *Mwanamke* nasiandikwe katika hisabu ya wajane, ambae hajapata umri wa myaka sitini, *aliyekuwa* mke wa mume mmoja, 10 aliyeshuhudiwa kuwa na kazi nzuri; kwamba amelea watoto, kwamba amekaribisha wageni, kwamba amewanavya watakatifu maguu, kwamba amewapa msaada wateswao, kwamba amea-ndama killa kazi njema kwa bidii. 11 Illa wajane wa makamo madogo uwakatae: kwani wataka kuolewa wakizidiwa ni tamaa *na kuasi* juu ya Masihi: 12 nao wana hukumu ya adhabu kwa kuwa wameitupa

ile imani yao ya kwanza. 13 Tena zaidi ya hayo wazoea uvivu, wakizunguka-zunguka nyumba baada ya nyumba; nao si wavivu tuu lakini ni wenyi maneno-maneno na watongelezi, wakinena maneno yasiyowapasa. 14 Basi napenda kwamba hao *wajane* wa makamo madogo waolewe, wavyae watoto, watunze nyumba, wasimpe huyo adui nafasi ya kutukana majira yoyote: 15 kwani wako ambao wamekwisha geuka wamuandame Shaitani. 16 Mwanamke awae yote aaminiye akiwa na wajane, nawape msaada, wala isilemewe hiyo kanisa; illi kwamba ipate wasaidia hao walio wajane halisi.

17 Hao wazee watawalao vyema na wahasibiwe kuwa wenyi kusitahili hishima juu ya hishima; khasa hao wataabikiao kazi katika lile neno na katika mafunzo. 18 Kwani maandiko yanena, Hutamfunga kanwa huyo ng'ombe wakati apurapo nafaka. Na tena, Mtendakazi asitabili ujira wakwe. 19 Usikubali mashitaka juu ya mzee isipokuwa kwa mashahidi wawili au watatu. 20 Hao wafanyao dhambi wakemee mbele za watu wote, illi kwamba hao wengine nao wawe na khofu. 21 Nakuagiza sana mbele ya Mwenyiezi Mngu na mbele ya Masihi Jesu, na mbele ya malaika walio-tiliwa, kwamba uyatunze mambo hayo pasipokuwa na hukumu-ya-haraka, usifanye neno lolote kwa upendeleo. 22 Simwekee mtu mikono kwa haraka awae yote, wala usiwe na shirika na dhambi za watu wengine: ilinde nafusi yako iwe safi. 23 Mwanzo wa sasa usinwe maji tuu, lakini katumie divei kidogo kwa ajili ya kipaazio chako na magonjwa *uyapatayo* mara nyingi. 24 Dhambi za watu wengine zi dhahiri, zatangulia kwenda hukumu-ni, na wengine *dhambi zao* zaandama baadae. 25 Ni vivyo hivyo, ziko kazi nzuri zilizo dhahiri; na hizo ambazo sivyo haziwezekani kufitwa.

6 WATUMWA kadiri yao walio tini ya kongwa na

wawahasibu bwana zao wenyewe kuwa wasitahili hishima yote, illi kwamba jina la Mwenyezi Mngu na hayo mafunzo yasitukanwe. 2 Na hao walio na mabwana waaminio, wasiwadharau kwa sababu ya kuwa ndugu zao; lakini afudhali wawatumikie, kwa sababu hao waishirikio ile kazi njema wamekuwa wenyi imani, na kupendwa. Uyafunze mambo haya na kuhimiza.

3 Mtu awae yote akileta mafunzo mengine nae haya-kubali maneno yenyi manufaa, hayo ya Bwana wetu Jesu Masihi, na hayo mafunzo yapatanayo na uchaji-wa-Mngu; 4 amefura kitwa, nae hatambui neno lolote, lakini ana tamaa kama za mtu mgonjwa kwa masiala na kwa mashindano ya maneno, ambayo yaleta husuda na ugomvi na matukano na mawazo maovu, 5 na majadiliano ya wana-Adamu waliopotoka akili zao, nao wamepungukiwa ni ile kweli, wakidhani kwamba uchaji-wa-Mngu ni pato. 6 Illa uchaji-wa-Mngu pamoja na moyo uliokinai ni pato kuu: 7 kwani hatukungia na kitu ndani ya ulimwengu, kwa kuwa hata kutoka na kitu hatuwezi; 8 illa tukiwa na chakula na mavazi, tutatosheka na vitu hivyo. 9 Illa hao watakao kuwa matajiri waanguka na kungia kujaribiwani na katika tanzi na katika tamaa nyingi zisizo na fahamu, zenyi kudhuru, hizo ziwatosazo wana-Adamu katika upotofu na katika upotevu. 10 Kwani shina la uovu wote ni hayo mapenzi ya mali: ambayo watu wengine wakijitia sana katika kuyatamani wamepotea na kuiata hiyo imani, na kuzitoma nafusi zao na maumivu mangi.

11 Illa wewe, ewe mtu wa Mngu, yakimbie mambo hayo; ukaandame haki, na uchaji-wa-Mngu, na imani, na mapenzi, na uvumilivu, na upole. 12 Jitahidi kupiga vita vile vizuri vya imani, shika ule uhai wa milele, huo ulioitiwa, nawe ulidhihirisha kuungama kwako kuzuri mbele ya mashahidi wangi. 13 Nakuusia wewe mbele ya Mwenyezi Mngu, yeye aviwekae vitu vyote hai, na mbele

ya Masihi Jesu, ambae alishuhudia kuungama kwakwe kuzuri mbele ya Pontio Pilato; 14 kwamba uyatunze hayo maagizo pasiwe na kipaku, pasiwe na laumu, hata kudhihiri kwakwe Bwana wetu Jesu Masihi; 15 ambako katika nyakati zakwe mwenyewe ataonyesha yeye Muweza-wa-yote, aliyebarikiwa, aliye pwekee, Mfaume wa wafaume, Bwana juu ya hao watawalao kama mabwana: 16 ambae yeye pwekee ni mwenyi uhai huo usiopatikana ni mauti, ni mwenyi kuketi katika muwanga huo ambao hapana awezae kuukurubia; ambae hapana bin-Adamu aliyemuona awae yote, wala hapana mtu awezae kumuona: ndakwe hishima na ubora wa milele. Amina.

17 Uwaagize hao walio matajiri katika zamani hizi za sasa, wasiwe na viburi wala wasiweke matumaini yao katika mali yasiyotumainika, lakini *watumaini* kwa Mngu, yeye atupae swiswi vitu vyote kwa ukarimu tupate vitumia kwa furaha; 18 kwamba watende mema, wawe matajiri kwa kazi nzuri, wawe wapaji-wa-vitu, na wenyi kufanya shirika na wengine kwa moyo; 19 huku wakiziwekea akiba nafusi zao msingi mzuri hata wakati ujao, illi kwamba waushike uhai huo ambao ndio *uhai* halisi.

20 Ewe Timotheo, kitunze hicho ulichowekewa amana, huku ukigeuka na kujiepusha na mashindano ya bure yaliyo na matukano, na kukhalifiana kwa ujuzi ulioitwa *ujuzi illa ni uongo*; 21 ambao wengine kwa kuuandama wameikosa hiyo imani.

Neema na iwe pamoja nanywi.

WARAKA WA PILI WA MTUME PAULO

ALIOMPELEKEA

TIMOTHEO.

1 PAULO, mtume wa Masihi Jesu kwa ndia ya mapenzi ya Mngu, sawasawa na ahadi ya uhai ulio katika Masihi Jesu, *2 waraka wangu huu* umfikilie Timotheo mtoto wangu mpenzi sana: Neema na rehema na amani zitokazo kwa Mngu Baba na kwa Masihi Jesu Bwana wetu.

3 Namshukuru Mwenyiezi Mngu, ambae namuabudu tangu zamani za wazee wangu kwa nia safi, kama nikukumbukavyo wewe pasina ukomo katika kuomba kwangu, natamani sana kukuona usiku na mtana, **4** huku nikikumbuka matozi yako, illi kwamba nijawe ni furaha; **5** maana, nnakumbushwa imani yako uliyo nayo isiyo na kinyume; hiyo iliyokuwamo kwanza katika bibi yako Loisi na katika mamaako Eunike; nami nna hakika ya kwamba na wewe pia unayo. **6** Kwa sababu hii nakukumbusha illi uitotee hiyo karama ya Mwenyiezi Mngu, hiyo iliyo ndani yako *uliyopata* kwa kuwekewa mikono yangu. **7** Kwani Mwenyiezi Mngu hakutupa roho ya khofu, lakini *ametupa roho* ya uwezo na ya mapenzi na ya akili kamili. **8** Basi usiuonee haya huo ushuhuda wa Bwana wetu, wala *usinionee haya* mimi mtekwa wakwe: lakini kavumilie mazito pamoja na ile habari njema, kadiri ya uwezo wa Mngu; **9** aliyetuokoa swiswi, na kutuita kwa mwito

mtakatifu, si kama kazi zetu zilivyo, lakini kama yali-
vyo makusudi yakwe na neema yakwe, tuliyopawa
swiswi katika Masihi Jesu mbele ya nyakati za zamani,
10 illa sasa inadhihirishwa kwa ndia ya kufunuliwa kwa-
kwe Mwokozi wetu Masihi Jesu, aliyebatili mauti, na
kuleta uhai na kutoakufa *yawe* katika nuru kwa ndia ya
ile habari njema, 11 *habari njema* ambayo mimi nali-
wekwa kwa ajili ya hiyo niwe mjumbe, *niwe* mtume, *niwe*
mwalimu. 12 Kwa sababu hiyo nimepatikana ni ma-
mbo haya nayo: lakini sitahayari; kwani namjua yeye
niliyemuamini, tena najua hakika-hakika ya kwamba
ni mweza wa kukilinda hicho nilichoweka amana kwa-
kwe hata siku hiyo. 13 Kishike sana kile kielelezo,
cha maneno yenyi manufaa uliyoyasikia kwangu mimi
katika imani na mapenzi yaliyo katika Masihi Jesu.
14 Kitu hicho kizuri ulichowekewa amana, kitunze
kwa nguvu za Roho Mtakatifu aketiye ndani yetu.

15 Wajua neno hili, ya kwamba hao wote walio
katika Asia wameniepuka; ambao myongoni mwao ni
Fugelo na Herimogene. 16 Bwana nawarehemu watu
wa nyumba ya Onesiforo; kwa kuwa alinisitarehesha
mara nyingi, nae hakuuonea haya mnyororo wangu;
17 lakini alipokuwamo ndani ya Rumi akanitafuta kwa
bidii na kunipata 18 (Bwana nampe kupata rehema
kwa Bwana katika siku ile); na jinsi alivyonitumikia
katika mambo mangi huko Efeso wewe wajua sana.

2 BASI wewe mwanangu, tiwa nguvu katika hiyo
neema iliyo katika Masihi Jesu. 2 Na mambo hayo
uliyoyasikia kwangu mimi kwa ndia ya mashahidi
wangi, uyaweke amana yayo hayo kwa wana-Adamu
waaminifu watakaofaa kuwafunza na wengine. 3 Uwe
na shirika nami katika taabu kama asikari mwema wa
Masihi Jesu. 4 Hapana asikari endae vitani atakaeji-
tatiza shughuli za maisha haya, illi kwamba ampendeze
huyo aliyemuandika awe asikari. 5 Tena mtu akishi-

ndana katika matezo, havikwi taji, isipokuwa ameshi-ndana kwa ndia iliyo halali. 6 Yapasa kwamba huyo mkulima aliyeitaabikia ile kazi awe wa kwanza wa kutumia sehemu ya matunda. 7 Yajue sana hayo nise-mayo; kwani Bwana atakupa akili katika mambo yote. 8 Mkumbuke Jesu Masihi aliyefufuka kutoka kwa wafu, aliyetoka katika kizazi cha Daudi, sawasawa na ile habari njema niliyo nayo: 9 ambayo katika hiyo napatikana ni maumivu hata kutiwa pingu, kama vile mtendaji-wa-uovu, lakini hilo neno la Mwenyiezi Mngu hali-tiwi pingu. 10 Kwa ajili ya hayo navumilia mambo yote kwa ajili yao wateule, illi kwamba wao nao waupate wokofu ule ulio katika Masihi Jesu pamoja na utukufu wa milele. 11 Ni la kuaminiwa lile neno: Kwani ikiwa tulikufa pamoja nae, tutakuwa na uhai naswi pamoja nae: 12 tukivumilia, tutatawala naswi pamoja nae: tukimkana, yeye nae atatukana swiswi; 13 tuki-wa hatuamini, yeye hukaa muaminifu; kwani hawezi kuikana nafusi yakwe.

14 Uwakumbushe watu mambo hayo, na kuwaonya mbele ya Bwana, kwamba wasiwe na mashindano ya maneno yasiyo na manufaa, bali ni kuwapoteza hao wasikiao. 15 Ujitahidi kuhudhurisha nafusi yako kwa Mwenyiezi Mngu kwa kukubaliwa, mtendaji-wa-kazi asiyetahayarishwa, mwenyi kutumia sawasawa hilo neno la kweli. 16 Ujiepuche na matamko ya ubatili yaliyo na matukano ya Mngu: kwani haya yataendelea zaidi katika uovu, 17 na neno lao litakuwa likila kama kionda-ndugu: na katika hao ni Humenayo na Fileto; 18 watu ambao wameikosa hiyo kweli, wakisema ya kwamba ufufuo-wa-wafu umekwisha kuwapo, nao wapi-ndua imani ya watu wengine. 19 Na haya yote, msingi wenyi nguvu wa Mwenyiezi Mngu una imara, wenyi muhuri huno, Bwana awajua hao walio wakwe: tena, Killa mtu atajae jina la Bwana nawate uovu. 20 Basi

katika nyumba kubwa havikuwa vyombo vya dhahabu na vya fedha tuu, lakini na vya miti na vya udongo; vyengine vina hishima, vyengine havina hishima. 21 Basi mtu akiitakasa nafusi yakwe katika mambo hayo, atakuwa chombo cha kupata hishima, kilichotakaswa, kimfaacho bwana sana, kilichoandaliwa kwa kulla kazi njema. 22 Illa zikimbie shauku za ujana, ukandame haki na uaminifu na upendano na amani, pamoja na hao wamlinganao Bwana katika myoyo safi. 23 Illa yakatae masiala ya upuuzi yasiyo na mafunzo, huku ukijua ya kwamba huzaa utesi. 24 Tena haimpasi mtumwa wa Bwana kuteta, lakini *inampasa* kuwa mpole sana kwa watu wote, mwenyi uwezo wa kufunza, mwenyi kuyavumilia mabaya, 25 mwenyi kuwaonya kwa upole hao wapinganao; ngaa Mwenyiezi Mngu awape kutubia hata waitambue hiyo kweli, 26 wapate kuzinduka na kutoka katika tanzi la Shaitani, wakitekwa nyara ni mtumwa wa Bwana, hata *kuyafanya* ayapendayo Mngu.

3 ILLA ujue neno hili, ya kwamba katika siku za mwisho zitakuwako nyakati za khatari kuu. 2 Kwani wana-Adamu *wa siku hizo* watakuwa wenyi kupenda nafusi zao, wenyi kupenda mali, wenyi kujisifu, wenyi unyeti, wenyi kutukana, wasiowatii wazee wao, wasio na shukurani, wasiomcha Mngu, 3 wasio na mapenzi yapasayo, wasio na mapatano, wenyi kusingiziana, wasioweza kujizuia, wakali, wasiopenda mema, 4 makhaini, wenyi kwenda kwa kasi, wenyi kujivuna bure, wapenda kujisitarehesha kuliko kumpenda Mngu; 5 wakishika mfano wa uchaji-wa-Mngu illa wameukana uwezo wakwe: ujiepushe na *watu* hao nao. 6 Kwani katika hao watoka wale wenyi kujitia katika nyumba za *watu*, na kuwatukua mateka wanawake wapumbavu watukuao mizigo ya dhambi, walioongozwa ni tamaa aina nyengine-nyengine, 7 wenyi kujifunza siku zote wala hawawezi popote kuufikilia ujuzi wa ile kweli. 8 Tena

mfano ni vivile wa hao Janne na Jambare walivyomshikia kinyume huyo Musa, vivyo na hawa waishikia kinyume ile kweli; ni wana-Adamu potofu wa akili, tena wametengeka katika imani. 9 Lakini hawataendelea mbele zaidi; kwani upumbavu wao utakuwa dhahiri kwa watu wote, kama na wao hao ulivyokuwa. 10 Illa wewe uliandama mafunzo yangu na mwendo. wangu na makusudi yangu na imani na uvumilivu na mapenzi na subira, 11 na kuudhiwa na kuteswa; mambo yaliyonipata katika Antiokia na katika Ikonio na katika Lusitera; jinsi za adha zilizoniipata nikavumilia; na Bwana akaniokoa na kunitoa katika hayo yote. 12 Naam, na wote wapendao kuishi maisha ya uchaji-wa-Mngu katika Masihi Jesu watapatikana ni mateso. 13 Illa wana-Adamu waovu na wadanganyao wataendelea na kuzidi kuwa wabaya, wenyi kupoteza tena wapotezwao wenyewe. 14 Illa wewe kaa katika hayo uliyofunzwa uliyohakikishwa, maana, wawajua watu hao ambao ulijifunza kwao; 15 tena ya kwamba tangu ulipokuwa kijana umeyajua maandiko matakatifu, ambayo yaweza kukuerevusha uwe mwenyi ilimu hata kuufikilia wokofu kwa ndia ya imani iliyo katika Masihi Jesu. 16 Killa neno la maandiko lililovuviliwa ni Mngu lina manufaa nalo kwa mafunzo, na kwa kuonya makosa, na kwa kurejeza upya, na kwa kuadibisha katika ndia za haki: 17 illi kwamba huyo mtu wa Mwenyiezi Mngu apate kuwa mtimilifu: mwenyi kujiandalia kwa killa kazi njema.

4 NAKUUSIA sana mbele ya Mwenyiezi Mngu na mbele ya Masihi Jesu, yeye atakaewahukumu walio hai na waliokufa, na kwa mafunuo yakwe na kwa ufaume wakwe: 2 hubiri lile neno, simama *kwa hilo* wakati wa kufaa na wakati usiofaa; karipia, kanya, himiza, kwa uvumilivu wote na mafunzo. 3 Kwani wakati utakuja ambao hawatakubali mafunzo yenyi manufaa; lakini

kwa kuwa wana masikio yawanyeayo watajikusanyia kundi la walimu sawasawa na shauku zao wenyewe ; 4 nao watayaepusha masikio yao wasisikie ile kweli, na kugeuka kando na kufuata hadithi za uongo. 5 Illa wewe kesha katika kulla jambo, sitahimili maovu, fanya kazi ya mhubiri-wa-habari-njema, timiliza huo utumishi-wako-wa-dini. 6 Kwani mimi hivi sasa namwaywa, na wakati wa kuondoka kwangu umefika. 7 Nimekwisha piga vile vita vilivyo vizuri, nimekwisha timiza mwendo wa maisha yangu, nimekwisha ihifadhi ile imani: 8 baadae nnawekewa taji ya haki, ambayo yeye Bwana, mwamzi mwenyi haki, atanipa katika siku hiyo: wala si mimi tuu, illa na hao wote walioyapenda hayo mafunuo yakwe.

9 Jitahidi kuja kwangu kwa upesi: 10 kwani Dema ameniata, maana, alipenda dunia hii ya sasa, nae alikwenda Thesalonike: Keresike *amekwenda* Galatia, Tito *amekwenda* Dalamatia. 11 Luka peke yakwe ndiye niliye nae. Mtwae Mariko uje nae hapa: kwani yu-nifaa kwa utumishi. 12 Illa Tukhiko nalimtuma ende Efeso. 13 Hiyo nguo ya kujitanda niliyojata Teroa *mkononi mwa* Karipo, ilete utakapokuja, na vile vyuo pia, khasa vile vya ngovi. 14 Alekisandero huyo mhu-nzi-wa-sifuri alinitenda mabaya mangi: Bwana atamlipa sawasawa na kazi zakwe: 15 nawe iwa na hadhari nae sana, kwani maneno yetu anayashikia kinyume sana. 16 Katika jawabu yangu ya kwanza hapana mtu aliye-nisimamia, lakini waliniata wote: na wasihasibiwe kwa hilo. 17 Illa yeye Bwana alisimama pamoja nami, na kunitia nguvu; illi kwamba ule ujumbe nipate uhubiri mimi kwa utimilifu wakwe, tena kwamba watu wote wa hizo Taifa wasikie: nami naliokolewa katika kanwa la simba. 18 Yeye Bwana ataniokoa na killa kazi mbo-vu, na kunihiifadhi hata ufaume wakwe wa mbinguni: mbwakwe utukufu hata milele na milele. Amina.

19 Nisalimia Pirisika na Akula, na hao wa nyumba ya Onesiforo. 20 Erasito aliketi Korintho : illa Tero-fimo nalimuata Mileto hawezi. 21 Jitahidi kuja kabu-la ya wakati wa baridi. Eubulu akusalimu, na Pudene na Lino na Kilaudia, na hao ndugu zetu wote pia.

22 Yeye Bwana nawe na roho yako. Neema na iwe nanywi.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOMPELEKEA

TITO.

1 PAULO, mtumwa wa Mngu, mtume wa Jesu Masihi, kwa kadiri ya imani ya wateule wa Mngu, na ujuzi wa ile kweli iliyo sawasawa na uchaji-wa-Mngu, 2 katika matumaini ya uhai wa milele, ambao Mngu, nae hawezi kunena uongo, aliahidi kabula ya nyakati za za-mani; 3 illa kwa nyakati zakwe mwenyewe alifunua neno lakwe katika ule ujumbe, niliowekewa amana mimi sawasawa na maagizo ya Mngu Mwokozi wetu; 4 *waraka wangu huu* umfikilie Tito, mwanangu kha-sa kwa jinsi ya imani tuliyosharikana: Neema na amani zitokazo kwa Mngu Baba, na kwa Masihi Jesu Mwokozi wetu.

5 Ni kwa sababu hii nalikuata wewe Kirete, illi kwamba uyatimize mambo hayo yaliyopunguka, na ku-weka wazee katika killa mji, kama mimi nilivyokuagi-za; 6 mtu akiwa hana matayo, mume wa mke mmoja,

mwenyi watoto waaminio, wasioshitakiwa kuwa ni wapotevu wala wasiotii. 7 Kwani huyo muangalizi inapasa asiwe na matayo, kama wakili wa Mngu; asiwe mwenyi kujikina, asiwe mwenyi kutukiwa upesi, asiwe mwenyi kunwa divei, asiwe mwenyi kupiga, asiwe mwenyi kutamani mapato ya aibu; 8 lakini nawe mwenyi kuwakaribisha wageni, mwenyi kupenda wema, mwenyi akili kamili, mwenyi haki, mwenyi kumcha Mngu, mwenyi kudhibiti nafusi; 9 mwenyi kushikamana na lile neno la uaminifu lililo sawasawa na yale mafunzo, illi kwamba aweze kuwaonya watu katika hayo mafunzo yenyi manufaa, tena na kuwahukumia makosa hao washikiao kinyume.

10 Kwani wako wangi wenyi kuasi, wenyi maneno ya bure, wenyi kudanganya, khasa hao walio wa tohara, 11 ambao inapasa kwamba wafungwe makanwa; ni watu ambao wazipindua nyumba nzima za watu, wakifunza mambo yasiyowapasa, kwa ajili ya mapato ya aibu. 12 Mtu mmoja aliye wa kwao, nabii wao wenyewe, alisema, Wakirete ni warongo siku zote, ni kama nyamaza-mwitu wabaya, ni walafi wasiofanya kazi. 13 Ushuhuda huo ni wa kweli. Kwa sababu hiyo kawakaripie kwa ukali, illi kwamba wapate kuwa wazima katika imani, 14 wasizifuate hadithi za Kiyahudi, na maagizo ya wana-Adamu wajiepushao na ile kweli. 15 Vitu vyote ni safi kwao walio safi; illa hapana kitu kilicho safi kwa walio najisi, wasioamini; lakini zimekuwa najisi akili zao na nia zao pia. 16 Wasema waziwazi ya kwamba wamjua Mngu, illa kwa kazi zao wamkana, ni wenyi matukizo, ni wenyi maasia, na kwa killa kazi njema hawafai.

2 ILLA wewe, nena mambo yale yapasayo hayo mafunzo yenyi manufaa: 2 ya kwamba hao wazee wawe wenyi kudhibiti nafusi, wenyi adabu, wenyi akili kamili, wazima katika imani, na katika mapenzi na uvumilivu:

3 na wazee wa kike nao ni vivyo na wawe na mwendo upasao utakatifu, wasiwe wenyi kusingizia, wala wenyi kutumia divei nyingi, *illa wawe* wenyi kufunza yaliyo mema: 4 illi kwamba wawatie akili hao wanawake walio makamo madogo wawapende waume wao, na kuwapenda watoto wao, 5 tena wawe na akili kamili, wawe safi, wenyi kufanya kazi nyumbani, wawe wema, wenyi kunyenyekea kwa waume wao wenyewe, illi kwamba neno la Mwenyiezi Mngu lisitukanwe: 6 hao vijana waume nao vivyo uwahimize wawe na akili kamili: 7 katika mambo yote tanguliza nafusi yako kielelezo cha kazi nzuri; katika mafunzo yako tanguliza hayo yasiyoharibika, yenyi utulivu, 8 na maneno yenyi manufaa, ambayo hayawezekani kuhukumiwa makosa; illi kwamba yeye apinganae apate tahayari, kwa kuwa hana neno lolote la aibu la kunena juu yetu. 9 *Uwaonye* watumwa wanyenyekee kwa bwana zao, wawe wenyi kuwapendeza sana katika mambo yote; wasiwe wenyi kujibu; 10 wasiwe na mikono ya mbele-mbele, lakini waonyeshe uaminifu mwema wote, illi kwamba waonyeshe uzuri wa mafunzo ya Mngu Mwokozi wetu katika mambo yote. 11 Kwani hiyo neema ya Mwenyiezi Mngu imekuwa dhahiri, yenyi kuleta wokofu kwa wana-Adamu wote, 12 kutufunza swiswi, illi kwamba tukanye ubaya na shauku za dunia, tukaishi na akili kamili pamoja na haki na uchaji-wa-Mngu katika zamani hizi za sasa; 13 tukiangojea hayo matumaini yenyi baraka na mafunuo ya utukufu wa Mwenyiezi Mngu wetu mkuu, Mwokozi wetu Jesu Masihi; 14 ambao alitoa nafusi yakwe kwa ajili yetu, illi kwamba atukomboe swiswi na maasia yote, na kuisafishia nafusi yakwe watu wawe miliki yakwe mwenyewe, wenyi bidii kwa kazi nzuri.

15 Nena maneno haya, himiza, karipia, kwa kulla amri. Nasikudharau mtu awae yote.

3 WAKUMBUSHE kwamba wanyenyekee kwa hao wenyi enzi na hao wenyi uwezo, na kutii, tena wawe tayari kwa killa kazi njema, **2** wasimtukane mtu awae yote, wasiwe wenyi kuteta, wawe wenyi ihisani, na kuonyesha upole wote kwa wana-Adamu wote. **3** Kwani swiswi naswi hapo kwanza tulikuwa hatuna fahamu, tusioni, tuliopotezwa, tukizitumikia shauku aina nyengine-nyengine na anasa, tukiishi katika maovu na husuda, waliozirwa na wenyi kutukiana swiswi kwa swiswi. **4** Illa hapo wema wa Mwokozi wetu Mwenyiezi Mngu na mapenzi yakwe ayapendayo wana-Adamu zilipofunuliwa, **5** si kwa ndia ya kazi zilizo katika haki tulizofanya swiswi, lakini alituokoa kwa ndia ya rehema yakwe, kwa kuosha kwa kuzaliwa-upya na kwa kufanywa-upya kwa Roho Mtakatifu, **6** aliyotumwaia juu yetu kwa ungi kwa ndia ya Jesu Masihi Mwokozi wetu; **7** illi kwamba tukihasihiwa kuwa na haki kwa neema yakwe, tupate fanywa warithi, sawasawa na matumaini ya uhai wa milele. **8** Ni la kuaminiwa lile neno, nami napenda kwamba ukaze sana kunena habari za mambo hayo, illi kwamba hao walioamini kwakwe Mngu wajitahidi sana kujidumisha katika kazi zilizo nzuri. Mambo haya ni mazuri kisha yana faida kwa wana-Adamu: **9** illa masiala ya upuuzi, na khati-za-ukolo, na mashindano na kuipigania ile sharia, *mambo haya* yapishe kando; kwani hayana faida kisha ni ya bure. **10** Mtu mzuzi, baada ya kumuonya mara ya kwanza na mara ya pili, mkatae; **11** ukijua ya kwamba mtu mfano wa huyo amekengeuka, nae afanya dhambi, maana amejihukumia mwenyewe adhabu.

12 Hapo ntakapomtuma Ariteme aje kwako, au Tukhiko, fanya haraka kuja kuonana nami Nikopoli; kwani nimekusudia kupitisha wakati wa baridi kuko huko. **13** Zena, huyo hakimu wa sharia, na Apolo, kawatengezee safari yao kwa bidii sana, illi kwamba wasipungukiwe

ni kitu chochote. 14 Watu wetu nao na wajifunze kujidumisha katika kazi zilizo nzuri kwa matumizi yaliyohitajiwa, illi kwamba wasiwe wenyi kukosa matunda.

15 Wote walio pamoja nami wakusalimu. Tusalimie hao watupendao katika imani.

Neema na iwe nanywi nyote.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOMPELEKEA

FILEMONA.

1 PAULO, mfungwa wa Masihi Jesu, na Timotheo ndugu yetu, *waraka wetu huu* umfikilie mpenzi wetu Filemona, mtendaji-wa-kazi pamoja naswi, 2 na Apufia ndugu yetu, na Arihipo asikari mwenzetu; na ile kanisa iliyo katika nyumba yako: 3 Neema na iwe nanywi na amani zitokazo kwa Mngu Babaetu na kwa Bwana Jesu Masihi.

4 Namshukuru Mwenyiezi Mngu wangu siku zote, nikikutaja wewe katika maombi yangu, 5 nikisikia habari za mapenzi yako na za ile imani uliyo nayo kwa Bwana Jesu, na kwa hao watakatifu wote; 6 illi kwamba ushirika wa imani yako uwe wenyi kutenda, katika ujuzi wa killa kitu chema kilicho kwenu, hata *kumfikilia* Masihi. 7 Kwani nalikuwa na furaha nyingi na tuzo la moyo katika mapenzi yako, kwa

kuwa myoyo ya watakatifu imeburudishwa ni wewe ndugu yangu.

8 Ndipo, nijapokuwa nna uthubutifu wote katika Masihi kukuagiza jambo hilo likupasalo, 9 afudhali ni kukunasihi kwa ajili ya mapenzi, maana, mfano nilio ni kama Paulo mzee, na sasa pia ni mateka wa Masihi Jesu : 10 nakunasihi kwa ajili ya mtoto wangu huyu niliyemzaa nili katika vifungo, Onesimo, 11 ambae hapo kwanza ulikuwa huna faida nae, illa sasa ni mwenyi kufaa kwako wewe na kwangu mimi pia : 12 yeye ambae nimemtuma aje kwako nafusi yakwe, ni huo moyo wangu mwenyewe khasa : 13 ambae mimi nalimpenda kumweka aketi pamoja nami, illi kwamba pahali pako wewe anitumikie katika vifungo vya hiyo habari njema : 14 illa pasipokuwa na mashauri yako sikutaka kufanya neno lolote, illi kwamba wema wako usiwe kama ni wa sharuti, illa uwe mbwa kupenda. 15 Kwani labuda kwa sababu hii alitengwa *nawe* muda, illi kwamba uwe nae milele ; 16 si kama mtumwa mwanzo wa sasa, lakini juu ya mtumwa, ndugu mpendwa, kwangu mimi sana sana, illa kwako wewe huwaje, si zaidi ? katika muwili na katika Bwana pia. 17 Basi ukinikubali kuwa mshirika *nawe*, mpokee yeye kama mimi nafusi yangu. 18 Illa ikiwa amekudhilimu au wamwia kitu, niandikia hicho juu yangu ; 19 mimi Paulo naandika kwa mkono wangu mwenyewe, mimi ntalipa : kwa kuwa sikwambii wewe ya kwamba wawiwa ni mimi hata na nafusi yako. 20 Naam, ndugu yangu, iwe kwangu mimi furaha kwa ajili yako wewe katika Bwana, kauburudishe moyo wangu katika Masihi. 21 Kwa kuwa nakuamini kutii kwako ndipo hakuandikia, maana, najua ya kwamba utafanya hayo nisemayo na zaidi. 22 Illa pamoja na hayo kanitengezee na pahali pa kuketi : kwani natumaini ya kwamba kwa ndia ya maombi yenu, mtanipata mimi.

23 Epafara mateka-mwenzangu katika Masihi Jesu akusalimu: 24 na Mariko na Arisitariko na Dema na Luka, hao watumikao pamoja nami.

25 Neema ya Bwana wetu Jesu Masihi na iwe pamoja na roho zenu. Amina.

WARAKA WA MTUME PAULO

ALIOWAPELEKEA

WAHIBIRANIA.

1 MWENYIEZI Mngu akisha nena na hao mababa kwa ndia ya maneno ya manabii katika zamani za kale kwa mafungu aina nyengine-nyengine na kwa ndia aina nyengine-nyengine, 2 mwisho wa siku hizo amenena naswi katika Mwanawe, ambae amemweka awe mrithi wa vitu vyote, tena aliviumba viumbwa vyote kwa *mko-no wakwe* yeye; 3 ambae kwa kuwa yeye ni umeme-tufu wa utukufu wakwe, na mfano khasa wa *sura za* nafusi yakwe, tena kwa kuwa aviweka vitu vyote kwa neno la uwezo wakwe, akisha leta utakaso wa madhambi, akaketi upande wa mkono wa kuume wa Ukuu katika pahali palipo juu; 4 akisha kuwa kwa kadiri hiyo mtukufu kuliko hao malaika, kama vile alivyolirithi jina lililotengeka kuwapita wao. 5 Kwani alimwambia malaika yupi majira yoyote,

Mwanangu ni wewe,

Mimi leo nimekuzaa,

na tena,

Mimi ntakuwa kwakwe Baba,

Nae atakuwa kwangu mwana ?

6 Tena hapo amtiapo mzaliwa-wa-kwanza katika ulimwengu asema, Malaika wote wa Mngu na wamsujudie yeye. 7 Na katika habari za malaika asema,

Awafanyae malaika wakwe wawe upepo,
Na watumishi wakwe kuwa mwali wa moto :

8 illa habari za Mwana, *azinena hivi*,
Ewe Mwenyiezi Mngu, kiti chako cha enzi huwa tangu milele hata milele ;
Fimbo-ya-enzi iliyo ya ulekevu, ni fimbo-ya-enzi ya ufaume wako,

9 Wewe umependa haki ukiutukia ule ubaya ;
Ndipo na Mwenyiezi Mngu, nae ni Mwenyiezi Mngu wako, alikupaka mafuta,
Mafuta ya furaha, kuwapita washirika wako.

10 Na, *neni hili tena*,
Wewe Bwana, hapo kale, hii nti uliipiga msingi ;
Na kazi za mikono yako ni hizo mbingu :

11 Hizo zitaangamia ; illa wewe wadumu :
Nazo zote zitachakaa kama vile nguo ;

12 Tena mfano wa nguo-ya-juu utazikunda,
Kama vile nguo, nazo zitabadilika :
Lakini wewe ndiwe yeyule,
Na myaka yako haitakoma.

13 Illa amemwambia malaika yupi majira yoyote *neni kama hili*,

Keti upande wa mkono wangu wa kuume,
Hata nishie kuwaweka adui zako kuwa nta-zanyayo *tini* ya maguu yako ?

14 Jee, hao wote si roho zenzi utumishi, zenzi kutumwa zipate watumikia hao watakaourithi wokofu ?

2 KWA ajili ya hayo imetupasa kuyatunza zaidi sana maneno hayo yaliyosikizwa, tusije tukayakosa popote.
2 Kwani ikiwa hilo neno lililonenwa kwa ndia ya hao malaika kuwa na nguvu, na killa kosa na uasi ulipata

ujira wakwe wa haki; 3 jee, swiswi tutaponaje tuki-ona kuwa mdogo wokofu ulio mkuu jinsi hii? ambao alitangulia Bwana kuunena, kisha ulitiwa nguvu kwetu swiswi ni hao waliosikia; 4 Mwenyiezi Mngu nae aki-shuhudia pamoja nao, kwa ishara na kwa vioja na kwa uwezo wa aina nyingi, na kwa magawanyo ya Roho Mtakatifu, kama vile alivyopenda mwenyewe.

5 Kwani hakuuweka tini ya malaika huu ulimwengu ujao ambao twaleta habari zakwe. 6 Illa mtu mmoja aneshuhudia pahali, akisema,

Bin-Adamu n nini, hata umkumbuke?

Au mwana wa bin-Adamu n nini hata unwanga-lie?

7 Ulimfanya mpungufu kidogo kuliko hao malaika; Umemvika taji ya utukufu na hishima,

Na kumtawaza yeye juu ya kazi za mikono yako:

8 Na kumuwekea vitu vyote tini ya nyayo zakwe.

Kwani katika kumuwekea vitu vyote tini yakwe, hokusaza kitu kisichowekwa tini yakwe. Illa sasa bado hatujaviona vitu vyote kuwekwa tini yakwe. 9 Illa twamuona yeye aliyefanywa mpungufu kidogo kuliko hao malaika, *nae ni* Jesu, kwa sababu ya maumivu ya mauti, mwenyi kuvikwa taji ya utukufu na hishima, kwamba kwa neema ya Mngu aonde mauti kwa ajili ya killa *mtu*. 10 Kwani ilimpasa yeye, ambae vitu vyote vi kwa ajili yakwe yeye, tena vitu vyote vyaja kwa ndia yakwe yeye, akiwa aleta wana wangi hata kupata utukufu, amkamilishe huyo mwenyi kuanziliza wokofu wao kwa ndia ya maumivu. 11 Kwani yeye atakasae na hao watakaswao pia watoka katika mmoja: kwa sababu hii haoni haya kuwaita nduguze, 12 akisema,

Ntaweleza ndugu zangu jina lako,

Kati ya mkutano ntakuimbia sifa.

13 Na tena, Mimi ntamwekea tumaini langu juu yakwe. Na tena, Mimi hapa, ni miye na hao watoto

Mwenyezi Mngu alionipa. 14 Basi kwa kuwa hao watoto walikuwa wenyi kushiriki damu na nyama, yeye nae mwenyewe ni vivyo hivyo alikuwa na sehemu katika yayo hayo; illi kwamba apate kwa ndia ya mauti kumviza yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, nae ni huyo Shaitani; 15 na kuwaata mahuru wote hao ambao kwa khofu ya mauti, katika maisha yao yote walikuwa ni watu wa utumwa. 16 Kwani ni kweli hatwai ya malaika, lakini atwaa katika kizazi cha Ibura-bim. 17 Ndipo ilipompasa kufananishwa na nduguze katika mambo yote, illi kwamba awe kuhani mkuu mwenyi rehema, muaminifu, katika mambo ya Mngu, apate fanya sulukhu kwa ajili ya madhambi ya hao waja. 18 Na kwa kuwa alipatikana ni mateso mwenyewe alipojaribiwa, yuaweza kuwasaidia hao wajaribi wao.

3 NDIPO, ndugu zangu, watakatifu, wenyi kushiriki mwito wa mbinguni, mjulieni huyo Mtume, Kuhani mkuu wa maungamo yetu, *nae ni* Jesu; 2 aliyekuwa muaminifu kwakwe yeye aliyemfanya, kama Musa nae alivyokuwa katika nyumba yakwe yote [maana, nyumba ya Mngu]. 3 Kwani huyo amehasibiwa kusitahili utukufu zaidi kuliko Musa, kwa kadiri ya huyo aliyeitengeza nyumba kuwa na hishima zaidi ya hiyo nyumba. 4 Kwani killa nyumba imetengezwa ni mtu; illa yeye aliyetengeza vitu vyote ni Mngu. 5 Na Musa kweli alikuwa muaminifu katika nyumba yakwe yote kama mtumishi, awe ushuhuda wa maneno hayo yatakayone-nwa baadae; 6 illa Masihi, kama mwana, juu ya nyumba yakwe; [maana, nyumba ya Mngu] ambae nyumba yakwe ni swiswi, tutakaposhikamana na uthubutifu wetu na kule kujisifu kwa matumaini yetu kwa nguvu hata mwisho. 7 Basi vivile kama Roho Mtakatifu asemavyo,

Leo, ikiwa mtaisikia sauti yakwe,

- 8 Msiifanye mizito myoyo yenu, kama mlivyofanya katika maasia,
Kama siku ile ya kujaribiwa katika bara,
- 9 Hapo baba zenu waliponionda, katika kunijaribu,
Na kuziona kazi zangu myaka arubaini.
- 10 Ndipo nilipokasirikia kizazi hichi,
Nami nikasema, Siku zote watanga-tanga myoyoni mwao,
Wala wao hawakwelewa ni ndia zangu ;
- 11 Kama nilivyoapa kwa hasira yangu,
Hawatangia katika raha yangu.
- 12 Angaliani ndugu zangu, usiwe katika mmoja wenu moyo mbovu wa kutoamini kwa yoyote, kwa kukengeuka na kumuata Mngu aliye hai: 13 lakini kahimizaneni killa mtu na mwenziwe kulla siku, wakati uitwao Leo ; illi kwamba asiwe mtu wa kwenu kufanywa mzito kwa udanganyifu wa dhambi: 14 kwani tumekuwa washirika wa Masihi, tutakaposhikamana na mwanzo wa uthabiti wetu kwa nguvu hata mwisho: 15 hapo inenwapo,
Leo, ikiwa mtaisikia sauti yakwe,
Msiifanye mizito myoyo yenu, kama mlivyofanya katika maasia.
- 16 Kwani ni kina nani walioasi waliposikia? lakini si hao wote waliotoka Misiri kwa *kuongozwa* ni Musa?
- 17 Tena ni kina nani aliowakasirikia myaka arubaini? si hao waliofanya dhambi, ambao viwiliwili vyao vilianguka katika bara? 18 Tena ni kina nani aliowaapia ya kwamba hawatangia katika raha yakwe, si hao waliokuwa hawatii? 19 Naswi twaona ya kwamba hawakuweza kungia kwa sababu ya kutokuamini *kwao*.
- 4 BASI na tuwe na khofu, ikiwa ikaliko ahadi ya kungia katika raha yakwe, isiwe mtu awae yote wa kwenu kuonekana kuikosa. 2 Kwani ni kweli, tulikuwa tumehubiriwa habari njema, vivile kama wao:

Iakini lile neno lililosikiwa halikuwafaa wao, maana, hawakutangamanishwa kwa imani pamoja na hao waliolisikia. 3 Kwani swiswi tuliokwisha amini twangia katika ile raha; vivile kama alivyonena,

Kama nilivyoapa kwa hasira yangu,

Hawatangia katika raha yangu:

na ingawa zile kazi zilikuwa zimemalizika tangu kupigwa msingi ulimwengu. 4 Kwani amenena pahali kuliko siku ya sabaa, kama hivi, Na Mwenyezi Mngu akapumzika siku ya sabaa na kuziata kazi zakwe zote; 5 na pahali hapa tena,

Hawatangia katika raha yangu.

6 Basi kwa kusaliavyo ya kwamba wako watakongia mumo, na hao ambao walitangulia kuhubiriwa ile habari njema hawakupata kungia kwa ajili ya kutotii kwao; 7 aweka tena siku, akisema katika Daudi, baada ya majira haya kadiri yakwe yalivyo, Leo, vivile kama ilivyotangulia kunenwa,

Leo, kwamba mtaisikia sauti yakwe,

Msiifanye mizito myoyo yenu.

8 Kwani kwamba aliwapa kusitarehe yeye Joshua, hangekuwa kunena baadae habari ya siku nyengine. 9 Ndipo basi ikasalia raha-ya-sabatu kwa hao waja wa Mwenyezi Mngu. 10 Kwani yeye ambae amekwisha ngia katika raha yakwe, amepumzika nae mwenyewe katika kazi zakwe, mfano wa vilevile wa Mwenyezi Mngu alivyopumzika na zakwe. 11 Basi na tujitahidi kungia katika raha ile, illi kwamba mtu awae yote asianguke kwa sababu ya kutotii mfano ule. 12 Kwani neno la Mwenyezi Mngu li hai tena lina nguvu, tena lina makali kulikoupanga ulio wote uliona makali kuwili, tena latoma hata kuzigawanya nafusi na roho, na viungo na mafuta yakwe ya ndani, tena li jepesi kuyatambua mawazo na maazimio ya moyo. 13 Kisha hapana kiumbe kisichokuwa wazi mbele yakwe: illa vitu vyote

vi tupu na kufunuliwa wazi matoni mwakwe yeye aliye na mambo yetu.

14 Basi kwa kuwa tuna kuhani mkuu aliyengia katika mbingu, Jesu Mwana wa Mwenyiezi Mngu, na tuyashike sana maungamo yetu. 15 Kwani hatuna kuhani mkuu asiyeweza kutukua pamoja naswi katika magonjwa yetu; illa yeye ambae aliondwa katika mambo yote mfano mmoja *kama tuondwavyo swiswi*, pasipo *kufanya* dhambi. 16 Basi na tuchendee hicho kiti-cha-neema kwa uthubutifu, illi kwamba tupate rehema na kuona neema ya kutusaidia wakati wa haja.

5 KWANI killa kuhani mkuu aliyetwaliwa katika bin-Adamu, amewekwa kwa ajili ya wana-Adamu katika hayo yalekeayo kwa Mwenyiezi Mngu, illi kwamba atoe vipawa na dhabihu kwa ajili ya madhambi: 2 awezae kuwatukulia kwa upole hao wasiojua na hao walio wapotevu, kwa yeye alivyozingirwa ni unyonge; 3 na kwa sababu hii imempasa, kama kwa hao waja, vivyo kwa ajili yakwe mwenyewe, kutoa *dhabihu* kwa ajili ya madhambi. 4 Tena hapana mtu ajitwaliae hishima hii mwenyewe, lakini hapo atakapoitwa ni Mwenyiezi Mngu, kama Haruni. 5 Vivyo na Masihi hakuikuza nafusi yakwe afanywe kuhani mkuu, lakini yeye aliyenena nae *maneno haya*,

Mwanangu ni wewe,

Mimi leo nimekuzaa:

6 vivile kama asemavyo pahali pengine,

Wewe u kuhani milele,

Kama ada ya Melikisedeki.

7 Ambae katika siku hizo za muwili wakwe, alimu-omba yeye awezae kumuokoa na *kumtoa katika* mauti, maombi na dua pamoja na kilio chenyi nguvu na matozi, kisha akasikizwa kwa ajili ya uchaji-wa-Mngu wakwe, 8 na ingawa ni Mwana, akajifunza kusikia kwa mateso hayo yaliyompata; 9 akisha kamilishwa, akawa mwe-

nyi kuanziliza wokofu wa milele kwa wale wote wamsikizao; 10 mwenyi kutajwa *na kuwekwa* ni Mwenyiezi Mngu awe kuhani mkuu kwa ada ya Melikisedeki.

11 Ambae tuna maneno mangi tutakayonena katika habari zakwe, na kuyaeleza ni uzito, maana, mmekuwa wavivu wa kusikia. 12 Kwani hapo, *tukifikiri* hayo majira *yaliyopita*, ilipowapasa nyinywi kuwa walimu, ndipo mkawa mwahitajia kufunzwa ni mtu hizo A.B.C.D. za kwanza za maandiko ya Mwenyiezi Mngu; nanywi mmekuwa wenyi kuhitaji maziwa *hamuhitaji* chakula kigumu. 13 Kwani killa mtu atumiae maziwa ni mtu asiyejua sana neno la haki; kwani ni kijana kichanga. 14 Illa chakula kigumu ni cha watu wazima, hao ambao, kwa ndia ya kutumia nguvu zao, akili zao zimezoezwa wapate pambanua mazuri na mabaya.

6 KWA ajili ya hayo na tuate kuyanena yale mafunzo ya kwanza ya Masihi, tukaze mwendo mbele hata kuufikilia utimilifu; si kwa kupiga tena msingi wa kuzitubia kazi zilizo maiti, na wa imani kwa Mngu, 2 na wa mafunzo ya mabaputizi, na ya kuwekea mikono, na ya kufufuliwa maiti, na ya hukumu ya milele. 3 Na hayo pia tutafanya, Mwenyiezi Mngu atakapotujaalia. 4 Kwani katika hao waliotiwa muwanga mara moja, na kukionda kile kipawa cha mbinguni, na kufanywa washirika wa Roho Mtakatifu, 5 na kulionda neno zuri la Mngu, na uwezo wa zamani zijazo, 6 kisha wakakengeuka, haimkini kuwarejeza upya tena hata wakatubia; kwa kuwa wao wamsalibisha mwana wa Mwenyiezi Mngu kwa nafusi zao mara ya pili, na kumfedhehi dhahiri. 7 Kwani hiyo nti iliyokunwa ile mvua inyayo mara kwa mara juu yakwe, kisha humea mboga ziwafaazo hao ambao kwa ajili yao ililimwa nayo, hupokea baraka kwa Mwenyiezi Mngu: 8 illa ikileta miba na mbaruti mwitu, hukatawa, kisha i karibu ya kulaa niwa; ambayo mwisho wakwe ni kupigwa moto.

9 Illa, wapenzi wetu, ijapokuwa twanena hivyo, twasadikishwa mambo mazuri zaidi ya hayo kwa ajili yenu, kisha ni yale yaliyo na wokofu: 10 kwani Mwenyezi Mngu hana batili hata akaisahau kazi yenu, na mapenzi yenu mliyoyaonya ya Jina lakwe, kwa kuwatumikia kwenu watakatifu, nanywi mwawatumikia. 11 Tena twatamani ya kwamba killa mmoja wa kwenu aonyeshe bidii ileile kwa utimilifu wa matumaini hata mwisho: 12 illi kwamba msiwe wavivu, illa *muwe* wafuasi wa hao ambao wazirithi hizo ahadi kwa ndia ya imani na uvumilivu.

13 Kwani hapo Mwenyezi Mngu alipompa Iburahim ahadi, kwa alivyokuwa hapana mkubwa awae yote kuliko yeye, wa kumuapa, ndipo akaapa kwa nafusi yakwe, 14 akisema, Hakikayangu kubarikia ntakubarikia wewe, na kuongeza ntakuongeza wewe. 15 Hivyo baada ya kuvumilia kwakwe akapata zile ahadi. 16 Kwani wana-Adamu huapa kwa mkubwa: na katika mashindano yao ya maneno yawayo yote hicho kiapo ni kikomo hata kuyatia nguvu. 17 Katika neno hilo, Mwenyezi Mngu, kwa vile alivyotaka kuwaonyesha zaidi sana hao warithi watakoirithi ahadi, jinsi mashauri yakwe yalivyokuwa hayageuki, akatia kiapo kati: 18 illi kwamba kwa ndia ya vitu viwili visivyogeuka, ambavyo katika hivyo haviwezekani Mngu kunena uongo, tupate msaada wenyi nguvu, swiswi ambao tumeyakimbilia illi tuyashike hayo matumaini yaliyowe kwa mbele yetu; 19 tuliyo nayo kama nanga ya nafusi, ni *matumaini yenyi* salama na yenyi nguvu, kisha yangia hata pahali hapo palipo ndani ya pazia: 20 ambapo amengia Jesu kwa ajili yetu, mtangulizi wetu, akisha fanywa kuhani mkuu wa milele kwa ada ya Melikizedeki.

7 KWANI Melikizedeki huyo, mfaume wa Salem, kuhani wa Mwenyezi Mngu aliye juu sana, ambae ali-

mtokea Iburahim alipokuwa arudi atoka kuwaua hao wafaume, na kumbarikia, 2 ambae Iburahim nae aka-mgawanyia vitu vyote, na kumpa sehemu ya kumi (kwanza kwa tafusiri yakwe *huitwa* Mfaume wa haki, kisha Mfaume wa Salem, maana, ni Mfaume wa amani, 3 hana baba, hana mama, hana wazazi, hana mwanzo wa siku zakwe, wala mwisho wa uhai wakwe, illa amefanywa mfano mmoja na Mwana wa Mwenyiezi Mngu), yuasalikia kuhani milele.

4 Basi angaliani jinsi alivyokuwa mkuu mtu huyo, ambae Iburahim mzee wetu mkubwa alimpa sehemu ya kumi ya hizo nyara za mbele. 5 Na hao nao, watokao katika wana wa Lawii wapatao daraja ya ukuhani, wana amri ya kutwaa sehemu ya kumi ya wenyeji sawa-sawa na sharia, maana, ya ndugu zao wenyewe, wajapokuwa wametoka wao katika nyonga za Iburahim: 6 illa yeye ambae uzazi wakwe haukuhasibiwa kuwa ume-toka kwao wao, ametwaa sehemu ya kumi ya Iburahim, kisha amembarikia huyo mwenyi zile ahadi. 7 Illa mdogo hubarikiwa ni mkubwa, *hili ni neno* lisilokanushwa kabisa. 8 Tena, hapa wana-Adamu wenyi kufa hutwaa sehemu ya kumi; illa huko mmoja aliyeshuhudiwa kwamba yu hai *alitwaa*. 9 Tena, kama kunena, kwa ndia ya Iburahim hata Lawii nae, yeye mwenyi kutwaa sehemu ya kumi, ametoa sehemu ya kumi; 10 kwani alikuwa yu katika nyonga za babae Iburahim hapo Melikizedeki alipomtokea.

11 Basi ikiwa utimilifu ulikuwa kwa ndia ya huo ukuhani wa Lawii (kwani hao wenyeji wamepata sharia kwa huo), kulikuwa na haja gani tena, kwamba kuhani mwengine ainuke kwa ada ya Melikizedeki, nae asihasi-biwe katika ada ya Haruni? 12 Kwani huo ukuhani utakapobadilika, ni lazima kubadili na sharia pia tena. 13 Kwani yeye ambae mambo hayo yanenwajuu yakwe ni mshirika wa kabila nyengine, ambayo hapana mtu wa

kabila hiyo aliyetumika katika madhabahu. 14 Kwani ni dhahiri ya kwamba Bwana wetu alitoka katika Juda; kabila ambayo juu yakwe Musa hakunena neno lolote katika mambo ya ukuhani. 15 Tena hayo tunenayo yamekuwa dhahiri zaidi sana, ikiwa kuhani mwingine kuinuka kwa mfano ule wa Melikizedeki, 16 ambae amefanywa kuhani si katika sharia ya amri iliyo ya jinsi ya muwili, lakini ni katika uwezo wa uhai usio na ukomo: 17 kwani imeshuhudiwa *juu yakwe neno hili*,

Wewe u kuhani milele,

Kama ada ya Melikizedeki.

18 Kwani kuna kukatawa kwakwe ile amri iliyotangulia kwa sababu ya udhaifu wakwe na kutokufaa kwakwe 19 (kwani hiyo sharia haikukamilisha neno lolote), na kuletwa juu yakwe matumaini yaliyo mazuri zaidi, ambayo kwa ndia hiyo twamkurubia Mwenyiezi Mngu. 20 Na kwa kadiri ya *asivyofanywa kuhani* pasipo kiapo 21 (kwani wao walifanywa wawe makuhani pasipokuwa na kiapo; illa yeye pamoja na kiapo kwa ndia yakwe yeye aliyemwambia,

Jehova ameapa, wala hatajuta,

Wewe u kuhani milele);

22 zaidi kadiri iyo hiyo Jesu amekuwa dhamana wa maagano yaliyo bora zaidi. 23 Tena wao nao walifanywa makuhani wangi, maana, kwa sababu ya mauti wamekatazwa wasikae: 24 illa yeye kwa sababu yuakaa hata milele, ana huo ukuhani wakwe ambao hauondoki. 25 Kwa ajili ya hayo nae yuaweza kuwa-okoa kabisa hao wamwendeo Mwenyiezi Mngu kwa kupita kwakwe yeye, maana, yu hai siku zote apate kuwaombea wao.

26 Kwani kuhani mkuu mfano wa huyo alitupasa swiswi, *nae ni* mtakatifu, asiye kuwa na uovu, asiye na unajisi, aliyetengwa na wenyi dhambi, aliyekuwa juu

zaidi ya zile mbingu ; 27 ambae hana haja killa siku, mfano wa wale makuhani wakuu wengine, kwanza kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zakwe mwenyewe, kisha kwa zile *dhambi* za hao waja: kwani alifanya jambo hili mara moja, alipotoa nafusi yakwe. 28 Kwani hiyo sharia imewaweka wana-Adamu walio na unyonge wawe makuhani wakuu; illa hilo neno la kiapo, kilichokuja baada ya hiyo sharia, *limemweka* Mwana, aliyekamilika hata milele.

8 BASI katika hayo tunenayo, neno bora *ni hili*, tunae kuhani mkuu mfano huu, yeye aliyeketi upande wa mkono wa kuume wa kiti-cha-enzi cha Ukuu mbinguni, 2 mtumishi wa patakatifu, na wa ile hema iliyo ya kweli, ambayo ilikitwa ni Bwana *haikukitwa ni bin-Adamu*. 3 Kwani killa kuhani mkuu amewekwa illi atoe vipawa na dhabihu pia: ndipo yamepasa kwamba huyo nae awe na kitu cha kutoa. 4 Kwamba alikuwa juu ya nti, hangekuwa kuhani kamwe, maana, wako hao watoao sadaka sawasawa na sharia; 5 hao watumikao *hicho kilicho* picha na kivuli cha vitu vile vilivyo vya mbinguni, ni vivile kama Musa alivyoonywa *ni Mngu* hapo alipotaka kuifanya ile hema: kwani asema, Angalia, kafanye vitu vyote sawasawa na ule mfano ulioonyeshwa wewe mlimani. 6 Illa sasa ameupata utumishi ulio bora zaidi, kwa kadiri nae alivyo mtengezi wa maagano yaliyo bora, yaliyoamriwa juu ya ahadi zilizo bora. 7 Kwani kwamba yale ya kwanza yalikuwa hayana upungufu, hayangetafutiwa nafasi yale ya pili. 8 Kwani awaoneapo makosa asema,

Hizi ndizo, siku zaja, anena Bwana,

Nami ntatimiza pamoja na nyumba ya Isiraeli
na pamoja na nyumba ya Juda maagano mapya;

9 Hayatakuwa sawasawa na yale maagano niliyofanya na baba zao

Katika siku hiyo niliyowashika mikono yao kuwa-
ongoza watoke nti ya Misiri;

Kwa kuwa hawakudumu katika maagano yangu,
Nami naliwaona si kitu, asema Bwana.

10 Kwa kuwa haya ndiyo maagano ntakayofanya na
nyumba ya Isiraeli

Baada ya siku hizo, anena Bwana;

Ntawapa sharia zangu katika nia zao,

Na katika myoyo yao nayo ntaziandika:

Nami ntakuwa Mngu kwao,

Nao kwangu mimi watakuwa waja *wangu*:

11 Nao hawatafunzana killa mtu na mwenziwe,

Na killa mtu na nduguye, wakisema, Mjue Bwa-
na:

Kwa kuwa wote watanijua,

Tangu mdogo wao hata mkubwa wao.

12 Kwa kuwa ntawaonea rehema maovu yao,

Na dhambi zao sitazikumbuka tena.

13 Yeye katika kunena hivi, Maagano mapya, ame-
yafanya yale ya kwanza kuwa makuukuu. Illa hayo
ambayo yawa makuukuu na kuchakaa yamekuwa
karibu ya kutoweka.

9 BASI hata yale maagano ya kwanza yalikuwa na
maagizo ya utumishi wa dini na pahali patakatifu
pakwe, *patakatifu* pa jinsi ya dunia. 2 Kwani paliku-
wa na hema iliyotengezeka, ile ya kwanza, ambayo zili-
kuwamo mnara wa taa, na meza, na mikate ya kuhu-
dhurisha; ambayo iliitwa pahali patakatifu. 3 Kisha
nyuma ya pazia ya pili, ile hema iliyoitwa Patakatifu
palipotengeka; 4 palikuwa na chetezo cha dhahabu,
na kasha la maagano lililofinikwa kwa dhahabu kote-
kote, ambalo zilikuwamo kopo la dhahabu lililoku-
wa na ile manna ndani yakwe, na fimbo ya Haruni
iliyotepuza, na vibao vya maagano; 5 na juu ya
hilo kasha makerubi ya utukufu, yakifinika makazi-

ya-rehema uvuli; vitu ambavyo hatuna nafasi sasa ya kueleza habari zakwe kimoja kimoja. 6 Basi vitu vile vikisha tengezwa hivyo, hao makuhani hungia katika hema hiyo ya kwanza siku zote kwa kuutenda huo utumishi wa dini; 7 illa katika hiyo *hema* ya pili, kuhani mkuu *hungia* peke yakwe, katika mwaka mara moja, *nae hangii* asipokuwa na damu, ambayo alitolea nafusi yakwe mwenyewe na dhambi-za-kutokujua za hao waja: 8 yeye Roho Mtakatifu akaweka wazi neno hili, ya kwamba, hiyo ndia ya kupangilia pahali patakatifu haitasa funuliwa, hapo hema ya kwanza ilipokuwa inasimama; 9 jambo hilo ni mithali ya wakati huu tulio nao; katika *mithali* hii sadaka na dhabihu zatolewa, ambazo, kwa jinsi ya nia, haziwezi kumkamilisha huyo aabuduye, 10 maana (katika vyakula na vinwe wa na kutawadha kungine kungine) ni matumizi ya jinsi ya muwili tuu, yaliyolazimishwa hata wakati wa kutengeza upya.

11 Illa Masihi akisha kuja, kuhani mkuu wa hayo mambo mema yatakayokuja, kwa ndia ya ile hema iliyo bora zaidi na ukamilifu zaidi, isiyofanywa kwa mikono, maana, si ya uumbaji huu, 12 wala kwa ndia ya damu ya mbuzi na vijana vya ng'ombe, illa kwa ndia ya damu yakwe mwenyewe, alingia mara moja tuu katika pahali patakatifu, akisha pata makombozi ya milele. 13 Kwani ikiwa damu ya mbuzi na ng'ombe, na ivu la mtamba kunyunyizwa juu ya hao waliotiwa najisi, kutakasa hata kwa kuusafi muwili: 14 ni zaidi kiasi gani hiyo damu ya Masihi, ambae, kwa ndia ya Roho wa milele, alitoa nafusi yakwe pasipo laumu na kumpa Mwenyiezi Mngu, itatakasa nia zenu kuziata kazi zilizo maiti, hata kumtumikia Mngu aliye hai? 15 Kwa ajili ya hayo, yeye ni mwenyi kuleta maagano mapya, yakisha kuwako yale mauti kwa ukombozi wa makosa yaliyokuwa tini ya maagano ya kwanza, hao

walioitwa waipate ahadi ya huo urithi wa milele. 16 Kwani yakiwapo mausio-ya-urithi, ni sharuti yataonyeshwa na mauti yakwe yeye aliyeyausia. 17 Kwani mausio-ya-urithi yana nguvu hapo palipokuwa na mauti, auje, yana nguvu popote akiwapo yu hai huyo aliyeyausia? 18 Ndipo hata *maagano* yale ya kwanza hayakuanzilizwa pasipokuwa na damu. 19 Kwani hapo killa amri ikisha nenwa ni Musa na wale waja wote, sawasawa na sharia, akatwaa damu ya hao wana-wang'ombe na hao mbuzi, pamoja na maji na sufi nyekundu na husopo, nae akanyunyiza juu ya chuo chenye-we, na juu ya hao waja wote, akisema, 20 Ni damu ya maagano hii, Mwenyiezi Mngu aliyowaagizia nyinywi. 21 Tena ile hema na vyombo vyote vya hizo kazi akavinyunyizia damu vivyo hivyo. 22 Tena, katika ile sharia, karibu na vitu vyote hutakata kwa damu, tena pasipo kumwaika damu haupatikani msamaha.

23 Basi ilikuwa ni sharuti kwamba ile mifano ya vile vya mbinguni vitakaswe kwa *dhabihu* hizo; illa vile vitu vya mbinguni vyenyewe ni *kutakaswa* kwa dhabihu zilizo bora kuliko hizo. 24 Kwani Masihi hakungia pahali patakatifu palipofanywa kwa mikono, kama mfano wa *pahali palipo* pa kweli; lakini *alingia* katika zile mbingu khasa, aonekane sasa mbele ya Mwenyiezi Mngu kwa ajili yetu: 25 wala si kwamba atoe nafusi yakwe mwenyewe mara nyingi; mfano wa kuhani mkuu angavyo katika pahali patakatifu mwaka baada ya mwaka na damu isiyokuwa yakwe; 26 au hivyo ingempasa yeye kuteswa mara nyingi tangu kupigwa msingi ulimwengu: illa sasa mara moja kwa utimilifu wa hizo zamani amefunuliwa apate ziondoa dhambi kwa ndia ya dhabihu ya nafusi yakwe mwenyewe. 27 Tena kwa kadiri wana-Adamu wamewekewa kufa mara moja, na baadae hukumu; 28 ni vivyo na Masihi nae, akisha tolewa mara moja apate zitukua dhambi za watu wangi,

yeye, *yu* mbali na dhambi, atatokea mara ya pili kwa hao wamngojeao hata wapate wokofu.

10 KWANI hiyo sharia, kwa kuwa ilikuwa na uvuli wa vitu vyema vijavyo, si sura khasa za vitu hivyo, kwa dhabihu zile zitolewazo daima kulla mwaka haviwezi milele kuwakamilisha hao wakurubiao. **2** Jee, hapo hazingekoma kutolewa, kwa sababu hao waabuduo waki-sha takaswa mara moja hawangekuwa na nia za kutambua dhambi tena? **3** Lakini katika dhabihu hizo kuna ukumbusho wa dhambi kulla mwaka. **4** Kwani haviwezekani kwamba damu ya ng'ombe na mbuzi kuondoa dhambi. **5** Kwa ajili ya hayo, hapo angiapo katika ulimwengu asema,

Dhabihu na vipawa hukuzitaka,

Illa ulinitengezea muwili;

6 Vipawa vizima vya kuteketezwa na *sadaka* kwa ajili ya dhambi hukupendezewa nazo:

7 Ndipo nikasema, Labeka, nsha kuja!—(katika kurasa za chuo nimeandikiwa)

Kuyafanya uyatakayo wewe, Mwenyiezi Mngu.

8 Alivyosema hapo nyuma, ya kwamba, Dhabihu na vipawa, na vipawa vizima vya kuteketezwa na *sadaka* kwa ajili ya dhambi, hukuzitaka wala hukupendezewa nazo (hizo zitolewazo katika sharia), **9** hapo ndipo aliponena, Labeka, nsha kuja, kuyafanya uyatakayo wewe. Aliondoa hilo la kwanza, illi kwamba alithubutishe hilo la pili. **10** Kwa ajili ya hayo matakwa yakwe swiswi tumetakaswa, kwa ndia ya kutolewa kwakwe huo muwili wa Jesu Masihi mara moja tuu. **11** Tena na killa kuhani yuasimama kulla siku akifanya utumishi na kuzitoa dhabihu zizo hizo mara nyingi, ambazo popote haziwezi kuondoa madhambi: **12** illa yeye akisha itoa dhabihu moja kwa ajili ya madhambi hata milele, akaketi upande wa mkono wa kuume wa Mwenyiezi Mngu; **13** tangu hapo akingoja hata adui

zakwe wawekwe wawe nta-za-nyayo *tini ya* maguu. 14 Kwani kwa sadaka moja amewakamilisha hata milele hao waliotakaswa. 15 Roho Mtakatifu nae atushuhudia: *kwa ni baada ya kunena neno hili,*

16 Haya ndiyo maagano ntakayofanya nao
Baada ya siku hizo, anena Bwana;
Ntawapa sharia zangu katika myoyo yao,
Tena ntaziandika katika nia zao;

ndipo asemapo na neno hili,

17 Dhambi zao na maasia yao sitayakumbuka tena baadae.

18 Basi hapo ukiwapo msamaha wa hizi, hapana tena sadaka kwa ajili ya dhambi.

19 Basi, ndugu zangu, kwa kuwa tuna uthubutifu wa kungia ndani ya pahali patakatifu katika damu ya Jesu, 20 kwa ndia ile aliyotuanzilizia, ndia iliyo mpya yenyi uhai, kwa ndia ya pazia, maana, muwili wakwe; 21 tena *kwa kuwa* tuna kuhani aliye mkuu juu ya nyumba ya Mwenyiezi Mngu; 22 na tukurubie na moyo wa kweli katika utimilifu wa imani, wenyi myoyo iliyonyunyizwa tuate nia mbaya, na miwili yetu kuoshwa kwa maji yaliyotakata: 23 natuyashike sana maungamo ya matumaini yetu yasitukute; kwa kuwa yeye aliyeahidi ni muaminifu: 24 na tujulianeni swiswi kwa swiswi na kuhimizana kwa mapenzi na kazi zilizo njema; 25 na tusiite kukutana pamoja swiswi kwa swiswi, *tusiwe* kama dasituri ya watu wengine ilivyo, lakini iwe kuonyana; kisha na kufanya zaidi sana kwa kadiri muonavyo siku hiyo kukurubia.

26 Kwani tufanyapo dhambi makusudi baada ya kupokea ujuzi wa ile kweli, haisazwi kabisa dhabihu kwa ajili ya dhambi, 27 illa kuko kutezama kwa hukumu kwenyi utisho, na ukali wa moto utakaowala hao wapingao. 28 Yeye aikanyae sharia ya Musa, *kwa neno la* mashahidi wawili au watatu hufa pasipo kuhu-

rumiwa: 29 jee, mwaonaje, inampasa adhabu ngapi kuu huyo aliyemkanyaga Mwana wa Mwenyiezi Mngu, na kuihasibu ile damu ya maagano, ambayo alitakaswa kwayo, kuwa ni kitu dhaifu, tena amemfanyia ufidhuli huyo Roho wa neema? 30 kwani twamjua huyo aliye-nena, Mapatilizo ni yangu mimi, mimi ntalipa. Na tena, Bwana atawahukumu waja wakwe. 31 Nijambo la kutisha kuanguka katika mikono ya Mngu aliye hai.

32 Illa zikumbukeni hizo siku zilizopita, ambazo, katika hizo, mkisha tiwa muwanga mlivumilia mashi-ndano makubwa ya maumivu; 33 huku, mkafanywa maangalizi kwa mashutumu na mateso; na huku, mkawa washirika pamoja na hao waliotendewa hivyo. 34 Kwa-ni mliumia myoyoni pamoja na hao waliokuwa katika vifungo, tena mkakubali kwa furaha kunyang'anywa mali yenu, maana, mwajua ya kwamba nyinywi nafusi zenu mna mali mema kupita hayo, nayo hayana mwisho. 35 Basi msiutupe uthubutifu wenu, ambao una ujira wa-kwe wa haki ulio mkuu. 36 Kwani mu wahitaji wa uvumilivu, illi kwamba mkisha yafanya ayatakayo Mwe-nyiezi Mngu, mpate ile ahadi.

37 Kwani bado kitambo kidogo sana sana,
Yeye ajae takuja, wala hatakawa.

38 Illa mwenyi-haki wangu atakuwa hai kwa imani:
Nae akisita, nafusi yangu haina furaha nae.

39 Illa swiswi si katika hao wasitao na kupotea; lakini tu katika hao walio na imani hata tufikilie kuokoa nafusi zetu.

11 BASI imani ni hicho kiyawekacho imara mambo hayo yaliyotumainiwa, ni huja ya kuyahakikisha mambo hayo yasiyoonekana. 2 Kwani kwa hiyo hao wazee wetu walishuhudiwa. 3 Kwa imani twafahamu ya kwamba hizo zamani ziliumbwa kwa neno la Mngu, hata hicho kionekanacho hakikufanywa katika vitu hivyo vilivyo wazi. 4 Kwa imani Habili alimpelekea

Mwenyiezi Mngu dhabihu bora kuliko Kain, ambayo kwa ndia hiyo alishuhudiwa ya kwamba alikuwa mwenyi haki, Mwenyiezi Mngu akashuhudia juu ya vipawa vyakwe: na kwa hiyo angawa amekufa anena hata sasa. 5 Kwa imani Enokhu alitamishwa asije akaona mauti, nae hakuonekana, kwa kuwa Mwenyiezi Mngu alitamisha: kwani mbele ya kutamishwa kwakwe alikuwa ameshuhudiwa kwamba alijipendekeza kwa Mwenyiezi Mngu: 6 illa pasipokuwa na imani hakuwezekani kujipendekeza kwakwe: kwani huyo amwendee Mwenyiezi Mngu inampasa kuamini ya kwamba Yeye yupo, tena kwamba ndiye mpaji-wa-ujira wa hao wamtakao. 7 Kwa imani Nuhu akisha onywa *ni Mwenyiezi Mngu* katika habari za mambo ambayo hayatasa onekana, kwa alivyomcha Mngu, akaunda safina apate kuokoa nyumba yakwe; ambayo kwa hiyo aliuhukumu ulimwengu kuwa umekosa, kisha akawa mrithi wa ile haki iliyo kwa ndia ya imani. 8 Kwa imani Iburahim alipoitwa akasikia, atoke ende pahali ambapo ndipo atakapopata kuwa urithi *wakwe*: nae akatoka akenda asitambue endapo. 9 Kwa imani akawa mgeni katika nti ile ya ahadi, kama katika *nti* isiyokuwa yakwe, hali ya kuketi katika mahema pamoja na Isaaka na Jakubu, waliokuwa warithi pamoja nae wa ahadi ileile: 10 kwani alikuwa akiungojea huo mji wenyi misingi, ambao msimamizi wakwe na mwenyi kuubuni ni Mwenyiezi Mngu. 11 Kwa imani hata Sara nafusi yakwe alipokea uwezo wa kuanziliza kizazi hapo alipokuwa amepita wakati wakwe, kwa alivyomhasibia huyo aliyeahidi kuwa ni muaminifu: 12 kwa ajili ya hayo tena wakazaliwa ni mmoja, nae alikuwa kama mfu, mfano wa nyota za mbingu kwa ungi, na kama ule mtanga ulio ufuoni mwa bahari, usiohasibika.

13 Hawa wote wakafa katika imani, walikuwa hawajazipata zile ahadi, lakini walikuwa wameziona kwa

mbali na kuzilaki, tena wakakubali ya kwamba walikuwa wageni, wasafiri juu ya nti. 14 Kwani hao wasemao maneno kama hayo waonyesha wazi ya kwamba watafuta nti ambayo ni yao wenyewe. 15 Tena kwamba walikumbuka nti ile waliyotoka, wangekuwa na nafasi ya kurejea. 16 Illa sasa waitamani *nti* iliyo bora, nayo ni mbinguni: kwa ajili ya hayo Mwenyiezi Mngu hawaonei haya, kuitwa Mngu wao: kwa kuwa amewategezea mji.

17 Kwa imani Iburahim alipoondwa, akamtoa Isaaka *awe dhabihu*: naam, yeye aliyezishika kwa furaha hizo ahadi alikuwa amtoa *mwanawe* mzaliwa mmoja tuu; 18 yeye aliyeambiwa, Kizazi chako kitaitwa katika Isaaka: 19 akihasibu ya kwamba Mwenyiezi Mngu yuaweza kumuinua hata kumtoa kwa wafu; nae akampata tena kutoka huko katika mfano. 20 Kwa imani Isaaka akawabarikia Jakubu na Esau, hata katika mambo yatakayokuwa baadae. 21 Kwa imani Jakubu alipokuwa yuafa, akambarikia killa mmoja wa wana wa Jusufu; nae akaabudu *akitegemea* kitwa cha fimbo yakwe. 22 Kwa imani Jusufu alipokuwa amekurubia mwisho wakwe, akatoa habari ya kutoka kwao wana wa Isiraeli; akausia kwa ajili ya mifupa yakwe. 23 Kwa imani Musa, alipozaliwa alifitwa myezi mitatu ni wazazi wakwe, kwa sababu waliona ya kwamba ni mtoto mzuri; nao hawakuchelea amri ya mfaume. 24 Kwa imani Musa, alipokuwa mtu mzima, akakataa kuitwa mwana wa binti Farao; 25 akashika afudhali kupatikana ni maovu pamoja na hao waja wa Mwenyiezi Mngu, kuliko kuwa na furaha za dhambi kwa muda; 26 akahasibu kwamba kushutumiwa kwakwe huyo Masihi ni utajiri mkuu kuliko hazina za Misiri: kwani aliangalia kuufikilia ujira-wa-haki. 27 Kwa imani akatoka Misiri, asiche hasira ya mfaume: kwani alisitahamili kama amuonae huyo asiyeonekana. 28 Kwa imani akapisha

Pasaka, na kule kunyunyizwa ile damu, illi kwamba huyo mwenyi kuwaangamiza wazaliwa-wa-kwanza asi-waguse wao. 29 Kwa imani walipita katikati ya bahari Nyekundu kama kwa ndia ya nti kavu: Wamisiri walipojaribu kufanya vivyo wakafa maji. 30 Kwa imani makuta ya Jerikho yalianguka, baada ya kuzungukwa siku sabaa. 31 Kwa imani Rakhabu, yule kahaba, hakuangamia pamoja na hao waliokuwa hawatii, maana, aliwakaribisha hao wapelelezi kwa amani. 32 Nami niseme nini tena? kwani wakati haungenitosha kuleta habari za Gideon, na za Baraka, na za Samson, na za Jefitha; za Daudi, na za Samweli, na za manabii: 33 ambao kwa ndia ya imani walishinda miliki-za-wafaume, walitenda haki, walipata ahadi, walifunga makanwa ya masimba, 34 walizima nguvu za moto, waliokoka na makali ya upanga, kutoka katika unyonge walitiwa nguvu, walikuwa hodari katika vita, walikimbiza jeshi za wageni. 35 Wanawake walipokea wafu wao katika kufufuliwa: na wengine waliteswa kwa maovu wasikubali wokofu wao; illi kwamba wapate ufufuo ulio bora: 36 wengine walikuwa na maondo ya dhihaka na mapigo, naam, na ya mafungo na kutiwa gerezani: 37 waliuwawa kwa mawe, walikatwa kwa misumeno, walijaribiwa, waliuwawa kwa upanga; wakazunguka-zunguka waki-vaa ngovi za kondoo na ngovi za mbuzi; walikuwa wahitaji, walikuwa katika shida, walitendwa uovu 38 (watu ambao ulimwengu haukusitahili kuwa nao), walikuwa wakizunguka-zunguka katika nyika, na katika milima, na katika mapango, na katika mashimo ya nti. 39 Na hao wote wakishuhudiwa kwa ndia ya imani yao, hawakuipata ile ahadi, 40 kwa kuwa Mwenyiezi Mngu alikuwa ametangulia kutuwekea swiswi kitu kilicho bora kwa ajili yetu, illi kwamba wao pasipokuwa na swiswi wasikamilishwe.

12 BASI na swiswi kwa sababu hii, kwa kuwa tume-

zingirwa ni wingu kubwa la mashahidi jinsi hii, na tuweke kando killa mzigo mzito, na hiyo dhambi iliyotuzinga swiswi kwa wepesi, na tupige mbio kwa uvumilivu kwa yale mashindano yaliyowekwa mbele yetu, 2 tukimtezama Jesu, mwenyi kuanziliza na mwenyi kutimiliza imani yetu, ambae kwa hiyo furaha iliyowekwa mbele yakwe akauvumilia huo msalaba, akaidharau hiyo aibu, kisha akaketi upande wa mkono wa kuume wa kiti-cha-enzi cha Mwenyiezi Mngu. 3 Kwani mtafakarini sana huyo aliyeyavumilia mapi-ngamizi namna hii ya wenyi dhambi juu ya nafusi zao, illi kwamba msichoke, kwa kuzima myoyo nafusini mwenu. 4 Hamjapiga vita kwa kushindana na dhambi hata *kumwaya* damu: 5 nanywi mmeyasahau yale maonyo, yasemezanayo nanywi kama vile na wana,

Mwanangu, usione kuwa ni kudogo kurudiwa kwa Bwana,

Wala usizime moyo ukikaripiwa ni yeye;

6 Kwani huyo ambae Bwana ampenda humrudi,

Nae humpiga killa kijana amkubaliye.

7 Ni kwa ajili ya kurudiwa *kweni* mwavumilia; Mwenyiezi Mngu awatendea kama vijana; kwani ni kijana yupi asiyerudiwa ni babae? 8 Basi kwamba hamuna kurudiwa, na watu wote wameshiriki *kurudiwa*, hapo ndipo mmekuwa wana-wa-haramu, si wana-wa-halali. 9 Na hayo yote, tulikuwa na baba zetu za muwili kuturudi, naswi tuliwasitahi: jee, hatutajiweka afudhali sana tini yakwe yeye Baba wa roho zetu, tuwe hai? 10 Kwani wao kweli siku chache waliturudi kama walivyoona vyema wenyewe; illa yeye kwa kutufaa, tupate twaa sehemu ya utakatifu wakwe. 11 Kulla adhabu wakati huu tulio nao haionekani kuwa ni ya furaha lakini ni ya majonzi: illa baadae huwaletae wao waliozoezwa nayo matunda ya jinsi ya amani, hayo *nayo ni matunda* ya haki. 12 Kwa ajili ya hayo

inyosheni ile mikono iliyolegea na magoti yaliyopooza ; 13 mkayafanyie maguu yenu ndia za kunyoka, illi kwamba hicho chenyi kiguu kisikoseshwe ndia, illa afudhali kipozwe.

14 Tafutani kuwa na amani na watu wote, *mkatafute* na huo utakatifu ambao hapana mtu, akikosa kuwa nao, atakaemuona Bwana : 15 mkaangalie sana asiwe mtu kuipungukia ile neema ya Mwenyiezi Mngu ; lisiwe shina la utungu kutepuza na kuwasumbua, na kwa ndia hiyo hao wangi kutiwa najisi ; 16 asiwe hasharati au asiyemcha Mngu, kama Esau, ambae kwa chakula kimoja aliuza urithi wakwe wa mzaliwa-wa-kwanza. 17 Kwani mwajua ya kwamba hata baadae alipotaka kuirithi ile baraka, alikatawa (kwani hakupaona pahali pa kutubia), ajapokuwa aliitafuta sana pamoja na matozi.

18 Kwani hamkuufikilia ule mlima wa kuguswa, uliowaka moto, wala wingu jeusi, na kiza, na tufani, 19 na kilio cha barughumu, na sauti ya maneno ; ambayo hao walioisikia *sauti hiyo* walisihhi kwamba lisiongezwe neno kwao : 20 kwani hawakuweza kusi-tahimili hilo lililoagizwa, Hata nyama akiugusa huo mlima, ni kuuwawa kwa mawe ; 21 na hayo maangalio jinsi yalivyokuwa ya kutisha, hata Musa akasema, Nnangiwa ni oga na kitetemo : 22 lakini mmeufikilia mlima Zion, na mji wa Mngu aliye hai, Jerusalem ulio mbinguni, na jeshi za malaika alifu-alifu, 23 na mkutano mkuu wa watu wote nao ndio kanisa ya wazaliwa-wa-kwanza walioandikwa mbinguni, na Mngu Muamzi wa watu wote, na roho za watu wenyi haki waliokamilika, 24 na Jesu mwenyi kuleta maagano mapya, na damu ya kunyunyizwa, inenayo vyema kuliko ile ya Habili. 25 Angaliani msimkatae huyo anenae. Kwani ikiwa hawakupona wale waliomkataa aliyewaonya juu ya nti, zaidi sana swiswi hatutapona,

tukimwepuka yeye atuonyae kutoka mbinguni: 26 ambae sauti yakwe hapo iliitetemesha nti: illa sasa ameahidi, akisema, Hata sasa mara moja ntatezesha-tesha si nti tuu lakini na mbingu pia. 27 Ila neno hili, Hata sasa mara moja, laweka wazi kutamishwa kwakwe vitu vile vilivyotezeshwa, kama vitu vilivyoumbwa, illi kwamba vile visivyotezeshwa vikae. 28 Kwa ajili ya hayo naswi, tukipokea ufaume usiowezezana kutezeshwa, na tuwe na neema, ambayo kwa hiyo tupate msongezea Mwenyezi Mngu ibada itakayompendeza pamoja na unyenyekevu na kicho; 29 kwani Mwenyezi Mngu wetu ni moto ulao.

13 HUO upendano wa ndugu na udumu. 2 Msisahau kuonyesha mapenzi kwa wageni: kwani kwa ndia hiyo wengine wamewakaribisha malaika nao hawakujua. 3 Wakumbukeni hao waliofungwa, kama kufungwa pamoja nao; hao waliotendwa maovu kama mlivyo nyinywi nanywi katika muwili. 4 Ndoa na ihishimiwe ni watu wote, malazi na yasiwe na uchafu: kwani mahasharati na uzinifu Mwenyezi Mngu atawahukumia adhabu. 5 Msiwe na tabia ya kupenda mali; mtosheke kwa vitu hivyo mlivyo navyo: kwani yeye mwenyewe ansha sema, Mimi sitakupungukia kabisa wala sitakuata kabisa. 6 Ndipo twasubutu swiswi kusema,

Bwana ndiye anisaidiae; sitachelea:

Bin-adamu atanifanyia nini?

7 Wakumbukeni hao waliokuwa wakiwaongoza nyinywi, waliowambia hilo neno la Mwenyezi Mngu; na kwa kupeleleza sana huo mwisho wa maisha yao linganishani imani yenu na yao. 8 Jesu Masihi ni yeye huyo mmoja jana na leo, *naam*, na hata milele. 9 Msipotezwe ni mafunzo aina nyengine-nyengine na *mafunzo* mageni: kwani ni vizuri kwamba huo moyo utiwe nguvu kwa neema; si kwa vyakula, ambavyo hao walio-

kuwa wakenda navyo sana havikuwapatia manufaa. 10 Tuna madhabahu ambayo wale waingojeao ile hema hawana amri ya kula katika hayo. 11 Kwani nyama hao ambao damu yao yaletwa ndani ya pahali patakatifu ni huyo kuhani mkuu kwa ajili ya dhambi, viwiliwili vyao vyapigwa moto nde ya marago. 12 Kwa ajili ya hayo Jesu nae, illi kwamba awatakase hao waja kwa ndia ya damu yakwe mwenyewe, alipatikana ni mateso nde ya lango. 13 Basi sasa na tutoke swiswi hata alipo yeye nde ya marago, tukitukua na shutumu lakwe. 14 Kwani hapa hatuna mji utakaodumu, lakini twautafuta huo ujao. 15 Basi na tumpelekee Mwenyiezi Mngu dhabihu ya sifa daima kwa ndia yakwe yeye, maana, ni matunda ya midomo ilinganayo jina lakwe. 16 Illa msisahau kutenda mema na kusharikana, kwani dhabihu namna hizi Mwenyiezi Mngu huzifurahia. 17 Wasikizeni hao wawaongozao nyinywi, muwanyenyekee: kwani wao waangaza mato kwa ajili ya roho zenu, kama watakaotoa hisabu; illi kwamba wapate kufanya hivyo pamoja na furaha, si kwa mauguzi. kwani hayo si yenyi kuwafaa nyinywi.

18 Ombani kwa ajili yetu: kwani twaona hakika ya kwamba tuna nia nzuri, huku tukipenda kutumia kwa wema kulla kitu. 19 Nami nawahimiza zaidi sana kufanya hivyo, illi kwamba nipate rejezwa kwenu kwa upesi.

20 Basi Mwenyiezi Mngu wa amani, yeye aliyemleta tena kutoka kwa wafu huyo Mtunga Mkuu wa kondoo, katika damu ya maagano ya milele, yeye Bwana wetu Jesu, 21 awafanye nyinywi muwe watimilifu katika killa kilicho chema, mpate yafanya ayatakayo yeye, akifanya ndani yenu hicho kipendezacho mbele yakwe, kwa ndia ya Jesu Masihi; ambae mbwakwe utukufu hata milele na milele. Amina.

22 Illa nawahimiza nyinywi, ndugu zangu, mkatukue

na hilo neno la maonyo : kwani nimewaandikia nyinywi kwa maneno machache. 23 Juani kwamba buyo ndugu yetu Timotheo ansha funguliwa ; ambae ajapo upesi ntaonana nanywi pamoja nae.

24 Nisalimiani hao wote wawaongozao nyinywi, na hao watakatifu wote. Hao walio wa Italian wawa-salimu.

25 Neema na iwe nanywi nyote. Amina.

WARAKA WA JAKUBU ULIO KATHOLIKE.

1 JAKUBU, mtumwa wa Mngu na wa Bwana Jesu Masihi, *waraka wangu huu* uzifikilie kabila hizo kumi na mbili zilizo za Matawanyikano, Salamu.

2 Ihasibuni kuwa ni furaha tupu, ndugu zangu, hapo muangukapo katika majaribu aina nyengine-nyengine ; 3 huku mkijua ya kwamba hayo maondo ya imani yenu huleta uvumilivu. 4 Huo uvumilivu na uwe na kazi yakwe timilifu, illi kwamba muwe muliotimia sana, tena wazima kabisa, msiopungukiwa ni lolote.

5 Illa watu wa kwenu mmojawapo akiwa amepungukiwa ni hikima, namwombe Mngu awapae watu wote kwa ukarimu nae hasimangizi ; nae atapawa. 6 Illa naombe kwa imani, asifanye tashuishi ya lolote : kwani

yeye afanyae tashuishi ni mfano wa wimbi la bahari likirushwa-rushwa ni upepo na kutupwa-tupwa. 7 Kwani bin-Adamu huyo nasidhani ya kwamba atapata chochote kwa Bwana; 8 mtu mwenyi mashauri mawili, asiyetua katika ndia zakwe zote.

9 Illa ndugu aliye mnyonge, najisifu katika kukuzwa kwakwe; 10 na huyo tajiri, katika kutwezwa kwakwe: kwa kuwa kama vile ua la nyasi ndivyo atakavyoondoka. 11 Kwani hilo jua lapaa pamoja na upepo uteketezao, na kuzikausha hizo nyasi; na ua lakwe huanguka, na uzuri wa umbo lakwe hupotea; na tajiri atasinyaa vivyo hivyo katika miendo yakwe.

12 Ana heri mtu huyo avumiliae kujaribiwa: kwa kuwa akisha hakikishwa atapata taji ya uhai, ambayo *Bwana* aliwaahidia hao wampendao. 13 Mtu ajaribiwapo nasiseme, Najaribiwa ni Mwenyiezi Mngu: kwani Mwenyiezi Mngu hawezi kujaribiwa ni maovu, nae mwenyewe hamjaribu mtu awae yote: 14 illa killa mtu hujaribiwa akivutwa na kudanganywa ni shauku zakwe mwenyewe. 15 Kisha hiyo shauku ikisha tunga mimba huzaa dhambi: na hiyo dhambi ikisha komaa huleta mauti. 16 Msipotezwe, ndugu zangu niwapendao sana. 17 Killa kipawa chema na killa karama iliyo kamilifu hutoka juu, hushuka tini kutoka kwakwe yeye Baba wa nuru, ambae kwakwe hapana mageule wala uvuli uletwao kwa kugeuka. 18 Kwa kupenda kwakwe mwenyewe ametuzaa kwa neno la kweli, tupate kuwa swiswi kama malimbuko ya viumbe vyakwe.

19 Ndugu zangu niwapendao sana, mwajua *neni hili*. Killa bin-Adamu nawe mwepesi wa kusikia, mpole wa kunena, mvumilivu wa hasira: 20 kwani hasira ya mtu haitendi haki ya Mwenyiezi Mngu. 21 Kwa ajili ya hayo, kwa kuweka kando uchafu wote na ungi wa maovu, kapokeeni kwa upole lile neno lililotuliwa, ambalo laweza kuziokoa nafusi zenu. 22 Ila muwe watendaji

wa neno, si wasikizi tuu, na kuzidanganya nafusi zenu wenyewe. 23 Kwa kuwa mtu awae yote akiwa ni msikizi wa neno wala si mtendaji, huyo ni mfano wa mtu auangaliae uso wakwe, aliovyaliwa nao, katika kioo : 24 kwani aiangalia nafusi yakwe mwenyewe, kisha akenda zakwe, mara husahau jinsi alivyojiona. 25 Illa yeye atunguliae katika sharia kamilifu, hiyo ya uhuru, na kudumu *vivyo*, nae si msikizi msahaulivu, lakini mtendaji wa ile kazi, huyo atakuwa na baraka katika kufanya kazi kwakwe. 26 Mtu akijidhania kuwa ni mchaji-wa-Mngu, nae hafungi ulimi wakwe kwa lijamu lakini adanganya moyo wakwe, mtu huyo uchaji-wa-Mngu wakwe ni bure. 27 Uchaji-wa-Mngu safi usio najisi mbele ya Mwenyiezi Mngu Baba ni huu, kuwendea hao wasio na baba na hao wajane waliofiliwa katika mateso yao, na kuilinda nafusi yakwe na dunia isiwe na taka.

2 NDUGU zangu, msiwe nayo imani ya Bwana wetu Jesu Masihi *nae ndiye Bwana* wa utukufu, katika upe-ndeleo. 2 Kwani atakapongia msikitini mwenu mtu aliyevaa pete ya dhahabu, mwenyi uvao ulio wa shani, kisha akangia masikini aliye na uvao wa kinyonge; 3 nanywi humwangalia huyo avaae ule uvao ulio wa shani, na kumwambia, Ketu wewe hapa pahali pazuri; kisha mkamwambia huyo masikini, Simama wewe pale, au ketu maguuni pangu; 4 jee, hamfanyi wasiwasi nafusini mwenu, nanywi mmekuwa waamzi wenyi maazo maovu? 5 Sikizani, ndugu zangu niwapendao sana; jee, Mwenyiezi Mngu hakuwataua hao walio masikini wa dunia, *wawe* matajiri wa imani, tena *wawe* warithi wa ufaume huo aliowaahidia hao wampendao? 6 Illa nyinywi munamvundia hishima huyo masikini. Jee, hao matajiri hawawaonei nyinywi, nao wenyewe kuwa-vuta nyinywi hata *kuwifikilia* viti-vya-hukumu? 7 Jee, hawalitukani jina lile zuri mliloitwa nyinywi? 8 Na

haya yote, mkiitimiza ile sharia ya kifaume, sawasawa na maandiko, Mpende mwenzio kama *upendavyo* nafusi yako, mwafanya vyema: 9 illa mkiwa na mapendeleo, mwafanya dhambi, na kushuhudiwa ni sharia kuwa mu wakosa. 10 Kwani mtu awae yote atakaeitunza sharia yote, illa akakunguwaa katika neno moja, amekuwa mwenyi kuhasibiwa makosa ya yote. 11 Kwani yeye aliyesema, Usizini, tena alisema, Usiue. Basi ikiwa wewe huzini illa waua, umekuwa mhalifu wa sharia. 12 Nenani vivyo na kufanya pia vivyo kama watu watakaohukumikiwa kwa ndia ya sharia ya uhuru. 13 Kwani hukumu haina huruma kwa huyo asiye huruma: huruma hujitukuza juu ya hukumu.

14 Yafaa nini ndugu zangu, ikiwa mtu kusema ana imani, nae vitendo hana? jee, imani hiyo yaweza kumuokoa? 15 Ikiwa ndugu mwanamume au ndugu mwanamke ni tuputupu, na kupungukiwa ni vyakula vya kumtoshia, 16 na mtu wa kwenu kuwambia, Nendani zenu kwa amani, mkaote moto na kushiba; illa hawapi vile vitu vya muwili vihitajiwa; yafaa nini? 17 Ni vivyo hivyo, imani isiyokuwa na vitendo imekufa katika nafusi yakwe. 18 Lakini mtu atasema, Wewe una imani, na mimi nna vitendo: nionyesha imani yako pasipo vitendo vyako, nami takuonyesha imani kwa vitendo vyangu. 19 Wewe waamini ya kwamba Mwenyiezi Mngu ni Mmoja; wafanya vyema: wale mashaitani nao waamini na kusiimka. 20 Illa wataka kujua, ewe bin-Adamu usiye kitu, ya kwamba imani pasipokuwa na vitendo ni tasa? 21 Jee, Ibrahim huyo babaetu hakuhasibiwa kuwa na haki kwa ndia ya vitendo, hapo alipomtoa Isaaka mwanawe juu ya madhabahu? 22 Mwaona ya kwamba imani ilite-nda pamoja na vitendo vyakwe, na katika vile vitendo hiyo imani ilikamilishwa; 23 kisha yalitimizwa yale maandiko yasemayo, Ibrahim nae aliamini kwa

Mwenyiezi Mngu, nayo ilihasihiwa kwakwe kuwa ni haki; nae aliitwa rafiki ya Mngu. 24 Mwaona ya kwamba bin-Adamu huhasihiwa kuwa na haki kwa ndia ya vitendo, si kwa ndia ya imani peke yakwe. 25 Jee, Rakhabu huyo kahaba nae hakuhasihiwa kuwa na haki kwa ndia ya vitendo mfano uleule, kwa alivyowakaribisha hao wajumbe, na kuwatoa nde wende kwa ndia nyengine? 26 Kwani kama huu muwili pasipokuwa na roho umekufa, na imani pasipokuwa na vitendo imekufa vivyo hivyo.

3 MSIWE walimu wangi, ndugu zangu, mkijua ya kwamba tutahukumwa kwa hukumu nzito zaidi. 2 Kwani sote twakunguwa katika mambo mangi. Mtu asiyekunguwa katika neno, huyo ni mtu mtimilifu, awezae kuuzuia kwa lijamu na muwili wakwe mzima. 3 Basi tukitia lijamu za farasi katika makanwa yao, kwamba watusikie swiswi, twauzungusha na muwili wao mzima. 4 Hizo marikabu nazo, zijapokuwa kubwa jinsi hiyo na kupelekwa mbele ni upepo mkali, zazungushwa ni sukani ndogo sana, popote yatakapo makusudi yakwe huyo aongozae ndia. 5 Ni vivyo hivyo huu ulimi nao ni kia kidogo, nao hujisifu kwa mambo makuu. Angaliani, jinsi zilivyo nyingi kuni zilizowashwa kwa moto mdogo! 6 Huu ulimi nao ni moto: dunia ya uovu katika via vyetu ni huo ulimi, ndio uutiao mawaa muwili mzima, na kufanya mazunguko ya uumbaji kuwaka moto, nao huwashwa moto ni jahanamu. 7 Kwani killa aina ya nyama na ya nyuni, na ya nyama watambao, na ya vitu vilivyo baharini, huzoezwa, tena imekwisha zoezwa ni wana-Adamu: 8 illa huo ulimi hapana bin-Adamu hata mmoja awezae kuuzoeza; ni uovu usiotulia, umejaa tele ushingu uuao. 9 Kwa huo twambarikia Bwana yeye Baba; na kwa huo twawaapi za wana-Adamu waliofanywa katika mfano wa Mngu: 10 katika kanwa hilo moja hutoka baraka na laana.

Ndugu zangu, mambo hayo hayapasi kuwa hivyo. 11 Jee, jito la maji hutoa katika jito hilo moja maji ya baridi na magumu? 12 Jee, ndugu zangu, mtini waweza kuzaa mazeituni, au mzabibu kuzaa tini? wala maji ya munyu hayawezi kutoa maji ya baridi.

13 N nani aliye mwenyi hikima na mwenyi fahamu kati yenu? naonyeshe kazi zakwe, kwa mwendo wakwe mzuri katika upole wa hikima. 14 Illa mkiwa na wivu mkali na mashindano myoyoni mwenu, msijisifu, wala msinene uongo juu ya ile kweli. 15 Hikima hii siyo ile ishukayo kutoka juu, lakini ni ya nti, tena ni ya tabia ya nafusi, tena ni ya mashaitani. 16 Kwani hapo ulipo wivu na mashindano, ndipo yalipo matata na kulla kazi ya aibu. 17 Illa hikima ile itokayo juu mwanzo ni safi, kisha ni ya amani, yenyi ihisani, nyanana, yenyi kujawa ni rehema na matunda mema, haina utesi, haina unafiki. 18 Na tunda la haki limepandwa katika amani kwa wale wafanyao amani.

4 VYATOKAPI vita, na utesi watokapi, vilivyo kati yenu? Jee, si hapo katika anasa zenu zifanyazo vita ndani ya via vyenu? 2 Mwatamani, nanywi hamuna kitu; mwaua, tena mwafanya uhasidi, nanywi hamuwezi kupata: mwafanya utesi, mwapigana; nanywi hamuna kitu, kwa kuwa hamuombi. 3 Mwaomba nanywi hamupati, kwa sababu mwaomba vibaya, illi kwamba mpate vitumia katika anasa zenu. 4 Enywi wazinifu, jee, hamjui ya kwamba urafiki wa dunia ni uadui wa Mwenyiezi Mngu? Basi huyo atakae kuwa rafiki ya dunia, ajifanya kuwa adui wa Mwenyiezi Mngu. 5 Auje, mwadhani ya kwamba hayo maandiko yanena pasi sababu? Jee, hiyo roho aliyoileta iketi ndani yetu yatamani kufikilia husuda? 6 Illa atupa neema kubwa zaidi. Kwa ajili ya hayo maandiko yasema, Mwenyiezi Mngu awapinga wenyi unyeti, illa awapa wanyenyekevu neema. 7 Basi mnyenyekeeni Mwenyiezi Mngu; illa

Shaitani mpingeni, nae atawakimbia. 8 Mkurubieni Mwenyiezi Mngu, nae atawakurubia nyinywi. Itakaseni mikono yenu, enywi wenyi dhambi; mkaisafishe myoyo yenu, enywi wenyi mashauri mawili. 9 Mjione wenyewe kuwa na mashaka, mkasikitike, na kulia: kuteka kwenu kugenzwe kuwa kusikitika, na furaha yenu iwe hamu. 10 Jitwezeni wenyewe mbele ya Bwana, nae atawakuza nyinywi.

11 Msisingiziane, ndugu zangu. Amsingiziae nduguye, au kumhukumu nduguye, aisingizia sharia, na kuihukumu sharia; illa ikiwa waihukumu sharia, hu mtendaji-wa-sharia, lakini umekuwa muamzi. 12 Mmoja ndiye mpaji-wa-sharia, nae ndiye mwamuzi, ni yeye awezae kuokoa na kuangamiza: illa wewe u nani umhukumuye mwenzio?

13 Haya basi sasa, nyinywi msemao, Leo au kesho tutangia mji huu, na kuketi humo mwaka mzima, na kufanya biashara na kupata faida: 14 nanywi hamtambui vitakavyokuwa kesho. Uhai wenu ni kitu gani? Kwani nyinywi mu shimali, lionekanalo muda mchache, kisha latoweka. 15 Badala ya kusema nyinywi, Bwana akipenda, tutakuwa hai swiswi, na kufanya hivi na hivi. 16 Illa sasa mwajisifu katika kunyeta kwenu: kujisifu kote namna hii ni kuovu. 17 Basi ajuae kufanya mema nae hafanyi, kwakwe yeye ni dhambi.

5 HAYA basi sasa, enywi matajiri, liani, mkapige kelele kwa sababu ya mashaka yenu yajayo juu yenu. 2 Hayo mali yenu yamekwisha oza, na nguo zenu zimeliwa ni nondo. 3 Dhahabu yenu na fedha yenu zimenzia kutu; na kutu zakwe zitakuwa ushuhuda kwenu, nazo zitakula nyama zenu kama moto. Mmejiwekea akiba katika siku za mwisho. 4 Huo ndio, ujira wa wafanyao kazi waliovuna vitu vyenu vya mashamba, uliozuiwa ni nyinywi kwa kunyang'anya, wapiga kelele: na vilio vya hao waliovuna vimengia masikioni mwa

Bwana wa Sabaothu. 5 Mmetafuna raha juu ya nti, na kuishi kwa anasa; mmefuga myoyo katika siku ya kutinda. 6 Mmemlaumu na kumuua mwenyi haki: hapingani nanywi.

7 Basi vumiliani, ndugu zangu, hata kuja kwakwe Bwana. Huyo ndiye, mkulima ayangojea mazao ya nti yaliyo ya thamani, avumilia kwa ajili yakwe, hata yatakapopata mvua ya kwanza na ya mwisho. 8 Nanywi vumiliani; thubutishani myoyo yenu: kwa kuwa kumekurubia kuja kwakwe Bwana. 9 Msinung'unikiane nyinywi kwa nyinywi, enywi ndugu zangu, illi kwamba msihukumiwe: huyo ndiye, muamzi amesimama mbele ya milango. 10 Hao manabii walionena katika jina la Bwana, watwaeni, ndugu zangu, wawe picha ya kupatikana ni maovu na ya uvumilivu. 11 Hao ndio, twawaona kuwa wa heri waliovumilia: mmesikia habari ya uvumilivu wa Ayubu, tena mmeona mwisho wa Bwana, ya kwamba Bwana ni mwenyi kujaa rehema na mwenyi huruma.

12 Illa zaidi ya yote, ndugu zangu, msiape, kwa mbingu, wala kwa nti, wala kwa kiapo chengine kiwacho chote: illa ndio yenu na iwe ndio, na sio yenu sio; illi kwamba msianguke tini ya hukumu.

13 Jee, mtu wa kwenu amepatikana ni maovu? nao mbe Mngu. Ana moyo wa kutangamka? Naimbe nyimbo. 14 Mtu wa kwenu ameugua? nawaite hao wazee wa kanisa waje kwakwe; nawaombe Mngu juu yakwe, na kumpaka mafuta katika jina la Bwana: 15 na kule kuomba kwa imani kutamuokoa huyo aliye mnyonge, na Bwana atamuinua; kana kwamba amefanya dhambi, atasamehewa. 16 Basi ungamanani dhambi zenu nyinywi kwa nyinywi, mkaombeeni nyinywi kwa nyinywi, mpate pozwa. Kuomba kwakwe mtu mwenyi haki kwafaa sana katika kutenda kwakwe. 17 Elija alikuwa bin-Adamu tabia moja na swiswi, nae akaomba

Mngu kwamba mvua isinye; na mvua haikunya juu ya nti muda wa myaka mitatu na miezi sita. 18 Kisha akaomba tena; na mbingu zikaleta mvua, na hiyo nti ikazaa mazao yakwe.

19 Ndugu zangu, mtu wa kwenu akipotea na kuiata ile kweli, na mwengine akamrejea; 20 najue ya kwamba huyo amrejezae mwenyi dhambi atoke katika madanganyo ya ndia yakwe, ataokoa nafusi ya mtu na mauti na kufinika ungi wa dhambi.

WARAKA WA P E T E R O ULIO

KATHOLIKE WA KWANZA.

1 PETERO, mtume wa Jesu Masihi, *waraka wangu huu* uwafikilie hao wateule wa Matawanyikano waketio ugenini katika Ponto, na Galatia, na Kapadokia, na Asia na Bithunia, 2 kama alivyotangulia kuwajua Mngu Baba, katika utakaso wa Roho, hata kwa kutii, na kwa kunyunyizwa damu ya Jesu Masihi: Neema na iwe kwenu na amani iongee.

3 Nashukuriwe Mwenyiezi Mngu Baba wa Bwana wetu Jesu Masihi, ambae katika rehema zakwe kuu, ametuzaa swiswi mara ya pili kwa ndia ya kufufuliwa kwakwe Jesu Masihi kutoka kwa wafu, hata tupato matumaini yaliyo hai, 4 na urithi usioharibika, usio na

uchafu, usiosinyaa, uliotunzwa mbinguni kwa ajili yenu nyinywi, 5 mlindwao ni uwezo wa Mngu kwa ndia ya imani hata *kuufikilia* wokofu ulio tayari kufunuliwa wakati wa mwisho. 6 Mwafurahi sana katika mambo hayo, ijapokuwa sasa muda mchache, ikiwa yapasa, mmehuzunishwa katika majaribu aina nyingi, 7 illi kwamba kuondwa kwakwe imani yenu, ambako kuna thamani kuu kuliko dhahabu ipoteayo ijapokuwa imeondwa kwa ndia ya moto, kuonekane kuifikilia sifa na utukufu na hishima katika kufunuliwa kwakwe Jesu Masihi: 8 ambae, mwampenda na ingawa hamkumuona; ambae, na ingawa hamumuoni sasa, mwaamini kwakwe, na kufurahi sana, na furaha isiyoneneka, iliyojawa ni utukufu: 9 mkipata kule kukamilika kwakwe imani yenu, maana, ni wokofu wa nafusi. 10 Katika habari ya wokofu huo manabii waliuliza-uliza na kutafuta-tafuta sana, ambao walitabiri habari ya ile neema mtakayopata: 11 wakitafuta ni *wakati* upi, tena ni wakati namna gani, ulioonywa ni Roho ya Masihi iliyokuwa ndani yao, alipotangulia kuyashuhudia hayo mateso atakayoyapata Masihi, na huo utukufu utakaokuwako baadae. 12 Ambao ilifunuliwa kwao, ya kwamba, si kwa ajili yao wenyewe illa kwa ajili yenu nyinywi, walitumika katika mambo hayo, ambayo sasa yamehubiriwa kwenu kwa ndia ya hao waliowahubiri nyinywi ile habari njema katika Roho Mtakatifu aliyetumwa kutoka mbinguni, mambo ambayo malaika watamani kutungulia ndani yakwe.

13 Kwa ajili ya hayo, hali mmefunga vyuno vya nia zenu, iwani na akili zenu, mkaweke matumaini yenu kamili juu ya ile neema mtakayoletewa katika kufunuliwa kwakwe Jesu Masihi; 14 kama watoto wenyi kusikia msijifananishe na shauku zenu za kwanza, zile za ujinga wenu: 15 lakini kama huyo aliyewaita alivyo mtakatifu, nanywi iwani watakatifu katika mambo yote ya maisha yenu; 16 kwa kuwa imeandikwa, Mtakuwa

watakatifu ; kwa kuwa mimi ni mtakatifu. 17 Na ingawa mwamlingana yeye kama ndiye Baba, ambae ni mwenyi kuhukumu killa mtu sawasawa na kazi yakwe pasipokuwa na upendeleo, kaishini maisha yenu ya ugenini katika hofu : 18 hali ya kujua ya kwamba mlikombozwa, si kwa vitu viharibikavyo, kwa fedha au kwa dhahabu, kuyatoka maisha yenu ya ghururi mliyopata kwa babu zenu ; 19 illa *mmekombozwa* kwa damu ya thamani, kama ya kijana-cha-kondoo kisicho na mawaa, kisicho na kipaku, *maana, ni damu* ya Masihi ; 20 aliyetangulia kujulikana kweli kabula haijapigwa msingi dunia, illa alifunuliwa mwisho wa majira kwa ajili yenu, 21 nyinywi ambao kwa ndia yakwe yeye mmekuwa wenyi kuamini kwakwe Mngu, aliyemfufua kumtoa kwa wafu na kumpa utukufu ; hata imani yenu na matumaini yenu viwe kwa Mngu. 22 Mkisha zitakasa nafusi zenu katika kuitii ile kweli kuyafikilia mapendo-ya-ndugu yasiyo na kinyume, basi pendanani sana kwa moyo : 23 mmezaliwa mara ya pili si kwa kutoka kwa mbeyu iozayo, lakini ni ile isiyooza, kwa ndia ya neno la Mngu lililo na uhai na kudumu. 24 Kwani

Viwiliwili vyote ni kama nyasi,

Na utukufu wakwe wote ni kama ua la nyasi.

Nyasi hukauka, na ua lakwe huanguka :

25 Illa neno la Bwana hukaa hata milele.

Na hilo ni lile neno la habari njema lililohubiriwa kwenu nyinywi.

2 BASI kwa kuweka kwenu mbali uovu wote, na hila yote, na unafiki, na husuda, na masingizio yote, 2 kama vijana vichanga vilivyozaaliwa sasa katamanini sana yale maziwa ya akili yasiyo na ila, illi kwamba mpate kukua kwa hayo hata *kuufikilia* wokofu ; 3 ikiwa mmeonda ya kwamba Bwana ni mwenyi ihisani : 4 ambae mkimwendea yeye, jiwe lililo na uhai, lenyi kukanwa kweli ni wana-Adamu, illa kwa Mngu ni teule, tukufu,

5 nanywi kama mawe yaliyo na uhai, mmejengwa muwe nyumba ya roho, hata muwe ukuhani mtakatifu, mkatoe dhabihu za roho, zikubaliwazo kwa Mngu kwa ndia ya Jesu Masihi. 6 Kwa kuwa *neno hili* limo katika maandiko,

Hilo ndilo, naweka katika Zion jiwe kuu la pembe, teule, tukufu:

Nae aaminiye kwakwe hatatahayari.

7 Basi ule utukufu ni wenu nyinywi muaminio:

illa kwa hao wasioamini,

Jiwe walilolikataa wajenzi,

Limekuwa ndicho kitwa cha pembe;

8 tena,

Jiwe la makunguwazo, na mwamba wa kukungu-waza;

wakunguwao kwa lile neno, maana, hawalitii: nao waliwekwa walifikilie jambo hilo. 9 Illa nyinywi mu kizazi cha kutauliwa, ukuhani wa kifaume, taifa takatifu, waja wa miliki ya *Mngu*, hata mweke wazi wema uliotegeka wakwe yeye aliyewaita mtoke kizani mungie katika nuru zakwe zilizo za ajabu: 10 nyinywi ambao hapo kwanza hamkuwa waja kamwe, illa sasa mu waja wa Mngu; ambao hamkuwa wenyi kurehemewa, illa sasa mmekwisha rehemewa.

11 Wapenzi wangu, nataka kwenu mlivyo wageni na wasafiri, kajiepusheni na shauku za muwili, ambazo zapingana na nafusi; 12 mkawe na mwendo mzuri mbele ya watu wa hizo Taifa; illi kwamba katika neno hilo ambalo wawasingizia nyinywi kama mu watendaji-wa-uovu, iwe wao, kwa sababu ya vitendo vyenu vizuri wavionavyo, kumtukuza Mwenyiezi Mngu katika siku ya kuangaliwa.

13 Jiwekeni kwa ajili ya Bwana tini ya killa amri iliyowekwa ni bin-Adamu: kwamba ni tini ya mfaume, kama ndiye mkuu; 14 au kwamba ni tini ya maliwali,

kama ndio waliotumwa ni yeye kwa mapatilizo ya watendaji-wa-uovu, na kwa sifa ya watendaji-wa-wema. 15 Kwa kuwa ndivyo yalivyo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu, kwamba kwa kutenda wema mpate kuunyamazisha huo ujinga wa wana-Adamu wasio na akili: 16 kama mu huru, illa si wenyi kutumia uhuru wenu kama kifiniko cha uovu, lakini ni kama watumwa wa Mngu. 17 Wahishimuni watu wote. Upendeni huo udugu. Mche-ni Mngu. Mhishimuni mfaume.

18 Enywi watumishi wa nyumbani, jiwekeni tini ya bwana zenu kwa hofu ipasayo; si tini ya hao walio wema na wenyi upole tuu, lakini na tini ya hao wakali pia. 19 Kwani jambo hili ni jema sana, ikiwa mtu kwa nia ile-keayo kwa Mngu kupata majonzi, kwa kupatikana ni mateso yasiyo haki. 20 Kwani, ikiwa mfanyapo dha-mbi inwapigwa makofi nanywi mwavumilia, mtapata sifa gani? lakini mfanyapo mema, ikiwa kupatikana ni mateso, nanywi mwavumilia, jambo hili ni jema sana kwa Mngu. 21 Kwani mliitiwa jambo hilo: kwa kuwa Masihi nae alipatikana ni mateso kwa ajili yenu, akiwa-atia kielelezo, illi kwamba mzifuate nyayo zakwe: 22 ambae hakufanya dhambi, wala haikupatikana hila ka-nwani mwakwe: 23 ambae, alipotukanwa yeye haku-jibu matukano; alipopatikana ni mateso hakutoa makamio; illa akajitegemeza kwakwe yeye aamuae kwa haki: 24 ambae yeye nafusi yakwe akazitukua dhambi zetu katika muwili wakwe juu ya Mti, illi kwamba swiswi hali tumesha kufa kwa hizo dhambi, tuwe hai kwa haki; ambae, kwa mapigo yakwe mlipozwa. 25 Kwani mliku-wa mwapotea kama kondoo; lakini sasa mmerejea kwa huyo Mtunga wa nafusi zenu, *nae ndiye Mwangalizi wa nafusi zenu.*

3 NI vivyo hivyo, enywi wanawake, jiwekeni nafusi zenu tini ya waume wenu wenyewe; illi kwamba, ikiwa wengine wako wasiolitii hilo neno, wapatikane

kwa ndia ya miendo ya hao wake wao, pasipokuwa na lile neno; 2 wakiutunza kwa mato yao ule mwendo wenu ulio safi, ulio wa hofu. 3 Ambao, *kujipamba kwenu* kusiwe kule kujipamba kwa nde kwa kusonga nywele, na kuvaa vyombo vya dhahabu, au kujivika nguo; 4 lakini na kuwe mtu aliyefitamana wa moyoni, katika *mavao* hayo yasiyoharibika, maana, ni yale ya roho ya upole na utulivu, *roho* ambayo mbele ya Mwenyezi Mngu ina thamani kuu. 5 Kwani hao wanawake watakatifu nao hapo kale, hao waliotumaini kwa Mngu, ndivyo walivyozipamba nafusi zao, na kunyenyekea kwa waume wao wenyewe: 6 kama Sara alivyomtii Ibura-him, akimwita bwana: nanywi mu watoto wakwe huyo, mkifanya yaliyo mema, nanywi hamutishwi ni kituko kiwacho chote.

7 Nanywi waume, ni vivyo hivyo, ketini na *wake wenu* sawasawa na kujua kwenu, kwa kumpa mwanamke hishima impasayo, kama chombo kilicho kinyonge zaidi ya *nyinywi*, tena kama mlivyokuwa warithi pamoja wa neema ya uhai; illi kwamba kuomba kwenu kusizuiliwe.

8 La mwisho ni *hili*, iwani na nia mfano mmoja nyote, wenyi kuhurumiana kwa upole, na wenyi kupendana kama ndugu, na wenyi huruma za ndani, na wenyi myoyo ya unyenyekevu: 9 si wenyi kulipana uovu kwa uovu, au matukano kwa matukano; lakini ni kinyume cha hayo mbarikiane; kwa kuwa ndilo mliloitiwa, illi kwamba mrithi baraka. 10 Kwani,

Yeye atakaeupenda uhai,

Na kuona siku zilizo njema,

Nauzuie ulimi wakwe na uovu,

Na midomo yakwe nayo na kule kusema kwa hila:

11 Najiepue na uovu, afanye ambalo ni jema;

Natafute amani, na kuiandama mbio.

12 Kwa kuwa, mato ya Bwana ya juu yao watendao haki,

Na masikio yakwe yalekea maombi yao :

Illa uso wa Bwana ni juu ya hao watendao uovu.

13 Nae n nani atakaewafanyia viovu, mkiwa wenyi bidii kwa yaliyo mema? 14 Lakini ikiwa mwateswa nanywi kwa ajili ya haki, mu wenyi heri: illa msiche kutisha kwao, wala msifazaike; 15 illa mtakaseni yeye Masihi myoyoni mwenu, kama ndiye Bwana: jilandali-eni kulla siku kumjibu kulla mtu awaulizae nyinywi *na kuonyesha* huja ya yale matumaini mliyo nayo, lakini *fanyani* pamoja na upole na hofu: 16 wenyi nia njema; illi kwamba katika neno hilo ambalo mwasingiziwa watabayarishwe hao waufanyiao ufidhuli huo mwendo wenu mwema ulio katika Masihi. 17 Kwani ni vyema zaidi, kuteswa kwa sababu ya mlivyotenda mema kuliko kwa sababu ya mlivyotenda maovu, ikiwa ndivyo yatakavyo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu. 18 Kwa kuwa Masihi nae aliteswa mara moja kwa ajili ya dhambi, *maana*, mwenyi haki kwa ajili ya hao wasio na haki, illi kwamba atulete kwa Mwenyiezi Mngu; akiuwawa katika muwili, na kufanywa hai katika roho; 19 ambayo katika hiyo akenda na kuzihubiri zile roho zilizokuwa gerezani, 20 ambazo, hapo kale zilikuwa hazikutii, hapo uvumilivu wa Mwenyiezi Mngu ulipongoja katika siku za Nuhu, safina ilipokuwa ikitengezwa, ambamo ndani yakwe wachache, *maana*, ni nafusi nane, waliokolewa kwa ndia ya maji: 21 ambayo yawaokoa na nyinywi sasa, kwa mfano uleule, *maana*, ni ubaputizi, si kuziepua taka za muwili, bali ni kule kutaka jawabu ya moyo ulio mwema kwa upande wa Mngu, kwa ndia ya kufufuliwa kwakwe Jesu Masihi; 22 ambae yuko upande wa mkono wa kuume wa Mwenyiezi Mngu, *maana*, amekwenda mbinguni; zikisha tiishwa kwakwe malaika na amri na nguvu.

4 BASI kwa kuwa Masihi aliteswa katika muwili wakwe, na nyinywi vivyo jifungeni silaha ya azimio

lilo hilo moja ; kwa kuwa yeye aliyeteswa katika muwili wakwe ameata dhambi; 2 basi mwanzo wa sasa, wakati wenu uliosalia katika muwili, msiishi kwa shauku za bin-Adamu, lakini kwa mapenzi ya Mngu. 3 Kwani majira yaliyopita na yatoshe kwa kutenda hayo wayatakayo watu wa hizo Taifa, na kwenenda katika uhasharati, na shauku, na ulevi, na mambo ya ngoma, na mambo ya kunwa, na mambo ya sanamu yasiyo halali: 4 mambo ambayo wao waona ni ajabu ya nyinywi kuto-kwenda haraka pamoja nao katika hayo, hata kuyafikilia maongeo yaleyale ya ufisadi, wakiwataja nyinywi kwa uovu: 5 ambao watamletea hisabu yeye aliye tayari kuwahukumu walio hai na waliokufa. 6 Kwani kwa ajili ya hayo ilihubiriwa ile habari njema hata kwa hao waliokufa, illi kwamba wahukumiwe kama wana-Adamu *wahukumiwavyo* katika muwili, lakini wawe hai kama Mngu *atakavyo* katika roho.

7 Illa mwisho wa vitu vyote umekurubia: basi iwani na akili kamili, muhudhulishe myoyo katika kuomba Mngu: 8 zaidi ya mambo yote iwani na mapenzi ya kuzidi nyinywi kwa nyinywi; kwa kuwa mapenzi yafinika ungi wa dhambi: 9 huku mkikaribishana nyinywi kwa nyinywi pasipo kunung'unika: 10 vivile kama killa mtu alivyopata kipawa; mkiitumia kati yenu kama mawakili wema wa neema za Mngu zilizo za aina nyingi; 11 kwamba mtu anena, *nanene* kama vile mausio ya Mngu; kwamba mtu atumika, *natumike* kama katika nguvu alizokirimiwa ni Mwenyiezi Mngu: illi kwamba Mwenyiezi Mngu atukuzwe katika mambo yote kwa ndia ya Jesu Masihi, ambae mbwakwe ule utukufu na ubora wa kutenda hata milele na milele. Amina.

12 Enywi wapenzi wangu, msione kuwa ya ugeni hiyo baa yenyi kuteketeza iliyo kati yenu, iwafikiliayo kuwajaribu, kama ni jambo la ugeni lililowafikilia:

13 lakini kama mlivyokuwa washirika wa mateso ya Masihi furahini; illi kwamba katika ufunuo wa utukufu wakwe nao, mpate furahi sana upeo wa furaha. 14 Ikiwa mwatajwa kwa uovu kwa ajili ya jina la Masihi, muna heri; kwa kuwa *Roho* ya utukufu na *Roho* ya Mwenyezi Mngu hukalia juu yenu. 15 Kwani isiwe mtu awae yote kuteswa kwa kuwa ni muuaji, au kwa kuwa ni mwivi, au kwa kuwa ni mtendaji-wa-uovu, au kwa kuwa ajitia katika shughuli za watu wengine: 16 illa ikiwa ni kwa kuwa ni Mmasihia, nasitahayari; illa namtukuze Mwenyezi Mngu katika jina hilo. 17 Kwa kuwa wakati umefika kwamba hukumu ianzwe katika nyumba ya Mwenyezi Mngu: nayo ikiwa kwetu swiswi kwanza, utakuwaje mwisho wa hao wasiotii ile habari njema ya Mwenyezi Mngu? 18 Tena ikiwa mwenyi haki ni kuokoka kwa shida, huyo asiyemcha Mngu na huyo mwenyi dhambi wataonekana wapi? 19 Kwa ajili ya hayo, na hao wateswao sawasawa na mapenzi ya Mwenyezi Mngu na wamwekee amana nafusi zao katika kutenda mema, kama kwa Muumbi muaminifu.

5 BASI, nawaonya hao wazee-wa-kanisa walio kati yenu, mimi ambae ni mzee-wa-kanisa mwenziwao, na mwenyi kuyashuhudia hayo mateso ya Masihi, nami ni mshirika wa utukufu utakaofunuliwa baadae: 2 Litu-nzeni hilo kundi la Mwenyezi Mngu lililo kati yenu, na kuliangalia, si kwa kutenzwa nguvu, lakini ni kwa moyo wa kupenda, sawasawa na Mngu, wala si kwa mali yasiyopasa, lakini kwa kutangamka; 3 wala si kama kujifanya mabwana juu ya kura mliyopawa, lakini na iwe kwa kujifanya kuwa vielelezo kwa lile kundi. 4 Napo atakapodhihiri huyo Mtunga mkuu, mtapokea ile taji ya utukufu ambayo haikauki. 5 Nyinywi vijana, ni vivyo hivyo, jiwekeni tini ya wazee wenu. Naam, nyinywi nyote kajivisheni unyenyekevu, mpate kutumi-

kiana nyinywi kwa nyinywi: kwa kuwa Mwenyiezi Mngu awapinga wenyi unyeti, illa wanyenyekevu huwapa neema. 6 Jinyenyekezeni basi tini ya mkono ulio na ukuu wa Mwenyiezi Mngu, illi kwamba awakuze nyinywi wakati upasao; 7 huku mkimtupia juu yakwe yeye fazaa zenu zote, kwa kuwa yeye afikiri kwa ajili yenu. 8 Iwani na akili, mkakeshe; huyo adui wenu Shaitani, kama simba angurumae, hwenda huku na huku akimtafuta atakaemmiza: 9 nae mpingeni, muthubutike katika imani yenu, mkijua ya kwamba mateso yayo hayo yatimizwa katika ndugu zenu walio duni-ani. 10 Nae Mwenyiezi Mngu wa neema yote, yeye aliyeweta nyinywi illi mpate utukufu wakwe wa milele katika Masihi, mkisha teswa muda mchache, mwenyewe atawarejeza upya, na kuwathubutisha, na kuwatia nguvu. 11 Ni wakwe ubora wa kutenda hata milele na milele. Amina.

12 Nimewaandikia nyinywi kwa maneno machache na kuwaletea katika mkono wa Silivano ndugu yetu muanifu, kama nimhasibuvyo, kuwausia na kushuhudia ya kwamba hii ndiyo neema ya kweli ya Mwenyiezi Mngu: simamani kwa uthubutifu katika hiyo. 13 Yeye mteule mwenziwenu aliye Rabeli awasalimu, na Mariko mwanangu nae. Salimani kwa buso la mapenzi.

Amani na iwe kwenu nyinywi nyote mlio katika Masihi.

WARAKA WA
P E T E R O
ULIO
KATHOLIKE WA PILI.

1 SIMON PETERO, niliye mtumwa tena mtume wa Jesu Masihi, *waraka wangu huu* uwafikilie hao waliokwisha pata imani iyo hiyo moja ya thamani nyingi pamoja na swiswi, katika haki ya Mwenyiezi Mngu wetu Mwokozi wetu Jesu Masihi: 2 Neema na iwe kwenu na amani iongezwe katika kumjua Mwenyiezi Mngu na Jesu Bwana wetu; 3 kwa kuwa uwezo wakwe wa Uungu umetukirimu vitu vyote vipasavyo uhai na uchaji-wa-Mngu, kwa ndia ya kumjua yeye aliyetuita kwa utukufu wakwe mwenyewe na kwa wema wakwe; 4 mambo ambayo kwa ndia yakwe ametukirimu hizo ahadi zakwe zilizo na thamani nyingi, zilizo kuu sana; illi kwamba kwa ndia ya hizo mpate kuwa washirika wa tabia ya Uungu, mu hali ya kuokoka na ule uharibifu uliomo duniani kwa sababu ya shauku. 5 Naam, na kwa sababu ii hii mkaongeze upande wenu bidii yote, katika imani yenu tiani na wema, na katika huo wema *wenu tiani* na ujuzi; 6 na katika huo ujuzi *wenu tiani* na kudhibiti nafusi; na katika huku kudhibiti nafusi *kwenu tiani* na uvumilivu; na katika uvumilivu *wenu tiani* na uchaji-wa-Mngu; 7 na katika huo uchaji-wa-Mngu *wenu tiani* na mapendano ya ndugu; na katika hayo mapendano ya ndugu *tiani* na mapenzi. 8 Kwani mambo hayo yakiwa ni yenu yakijaa teletele, yatawaweka nyinywi muwe si

wavivu wala si wasio na matunda hata kwa kumjua Bwana wetu Jesu Masihi. 9 Kwani yeye asiye kuwa na mambo hayo ni kipofu, mwenyi kukiona hicho kilicho karibu tuu, na kusahau kule kutakaswa kwa dhambi zakwe za kale. 10 Kwa ajili ya hayo, ndugu zangu, fanyani bidii zaidi kufanya kwamba kuitwa kwenu na kutauliwa kwenu kuwe na nguvu sana: kwani mkifanya mambo hayo hamtakunguwaa popote: 11 kwani hivi mtapawa kwa ungi kungia ndani ya ufaume wa milele kwa Bwana wetu Mwokozi wetu Jesu Masihi.

12 Kwa ajili ya hayo, ntakuwa siku zote katika kuwakumbusha nyinywi mambo haya, ijapokuwa mwa-yajua, na kuthubutishwa katika ile kweli mliyo nayo. 13 Nami naona ni vyema muda niketio katika masikani haya, kuwaamsha na kuwakumbusha; 14 maana, najua ya kwamba huku kuyaweka kando masikani yangu kwaja kwa upesi, ni vivile kama Bwana wetu Jesu Masihi alivyonionyesha. 15 Naam, nitajitahidi kwamba killa wakati, baada ya kufariki kwangu, mpate kuyakumbuka mambo haya. 16 Kwani hatukuandama hadithi zilizotungwa kwa werevu, hapo tulipowajuvisha nyinywi uwezo wakwe na kuja kwakwe Bwana wetu Jesu Masihi, lakini tuliushuhudia ukuu wakwe kwa kuuona kwa mato yetu. 17 Kwani alipata kwa Mngu Baba hishima na utukufu, hapo ilipomfikilia ile sauti iliyotoka katika utukufu mkuu, Huyu ndiye Mwanangu Mpenzi wangu, ambae kwakwe Mimi nimependezewa sana: 18 tena sauti hii hata swiswi tuliisikia ikitoka mbinguni tulipokuwa pamoja nae katika kile kilima kitakatifu. 19 Naswi tuna lile neno la unabii lililotiwa nguvu zaidi: ambalo mwafanya vyema kuwa nalo sana, kama vile taa iking'ara pabali pa kiza-kiza, hata kukipambauka kukiwa mtana, na ile nyota ya asubuhi kuaawia myoyoni mwenu: 20 mkitambua kwanza neno hili,

ya kwamba, hapana unabii katika maandiko ulio na maelezo ya bin-Adamu mmoja pekee. 21 Kwani unabii haukuja popote kwa kuletwa ni mapenzi ya bin-Adamu : lakini wana-Adamu walinena *maneno* yaliyotoka kwa Mngu, wakifunzwa ni Roho Mtakatifu.

2 ILLA wakainuka manabii ya uongo katika hao wenyeji, kama vile watakavyokuwako kati yenu walimu wa uongo, watakaoleta kwa werevu uzuzi upotezao, wakimkana yule Bwana aliyewanunua, na kujiletea juu yao uharibifu wa upesi. 2 Kisha wangi wataandama vitendo vyao vya uhasharati ; na kwa sababu yao ile ndia ya hiyo kweli itatajwa kwa uovu. 3 Tena katika kutamani-tamani watatuma kwenu kwa maneno waliyoyazua wapate faida : ambao hukumu yao ya tangu hapo haikawi, na uharibifu wao hautepetei. 4 Kwani ikiwa Mwenyiezi Mngu hakuwahurumia hao malaika walipokosa, lakini akawatupa katika jahanum na kuwatia katika mashimo ya kiza, walindwe hata ije hukumu ; 5 nae hakuiburumia ile dunia ya kale, lakini akamuhifadhi Nuhu mjumbe wa ile haki, na wengine watu sabaa, hapo alipoleta gharika juu ya dunia ya hao wasiomcha Mngu ; 6 na kwa kuigeuza ile miji ya Sodom na Gomora iwe ivu, akaihurumia adhabu kwa kuipindua, akaifanya iwe ishara kwa hao watacaoishi wasina na kumcha Mngu *baadae* : 7 na kumponya Loti, huyo mwenyi haki alipohuzunishwa sana ni maisha ya uhasharati ya hao wahalifu 8 (kwani mtu huyo mwenyi haki, akiketi kati yao, katika kuona na kusikia, akaitea roho yakwe yenyi haki siku baada ya siku kwa vitendo vyao visivyokuwa vya halali) : 9 Bwana ajua ndia ya kuwaokoa na majaribu wenyi kumcha, na kuwaweka waovu tini ya adhabu hata siku ya hukumu ; 10 illa khasa ni hao wenendao kwa kufuata muwili katika shauku za ukoo, wakidharau mamlaka. Wenyi unyeti, wenyi kujivuna, hawatetemi wakitaja matukufu kwa

uovu : 11 lakini na haya yote, malaika, wajapokuwa wakuu zaidi katika nguvu na uwezo, hawaleti mashitaka ya maneno maovu juu yao mbele ya Bwana. 12 Illa hao, kama nyama wasiotamka, walivyawa nyama tuu illi kukamatwa na kupotezwa, wenyi kuleta maneno maovu katika mambo wasiyoyafahamu, katika upotevu wao wataharibika kweli, 13 wakipatikana ni madhara kama ni ujira wa kutenda uovu; wakahasibu kuwa ndiyo anasa kufuata mambo ya ulevi mtana, wamekuwa ni mawaa na fedheha, wakifuata ulevi na ulafi katika karamu zao za mapenzi, wakila karamu pamoja nanywi; 14 wenyi mato yenyi kujawa ni uzinifu, wasioweza kujizuia na dhambi; wenyi kukhadaa roho zisizokuwa thabiti; wenyi myoyo iliyozoezwa katika kutamanitamani; watoto wa laana; 15 wakiiata ndia iliyonyoka, wakapotea, wakisha iandama ndia ya huyo Balaam wa Beori, yeye aliyependa ujira wa uovu; 16 illa alikaripwa kwa uhalifu wakwe mwenyewe: punda asiye na sauti akatamka maneno kwa sauti ya bin-Adamu, na kuuzuia wazimu wakwe huyo nabii. 17 Hawa ndio visima visivyo na maji, na maghubari yatukuliwayo ni tufani; ambao wamewekewa weusi wa kiza. 18 Kwani wakitamka maneno makuu ya kujivuna, wawatega katika shauku za muwili, kwa uhasharati, hao waanza kuwakimbia wale waishio katika udanganyifu; 19 wakiwaahidia uhuru, wakati wao wenyewe wamekuwa watumwa wa uharibifu; kwani mtu akishindwa nguvu ni mtu, ametiwa katika utumwa wa mtu yule aliye-mshinda. 20 Kwani ikiwa baada ya kuyakimbia mambo machafu ya dunia katika kumjua Bwana nae ni Mwokozi Jesu Masihi, wakitatizwa mara ya pili na kushindwa nguvu, hali yao ya mwisho ni mbaya kuliko ile ya kwanza. 21 Kwani ingekuwa ni vyema zaidi kwao kutoijua ile ndia ya haki, kama kuijua na kurudi na kuyaata yale maagizo matakatifu waliyopawa. 22 Imetukia kwao

kama ile mithali, iliyo ya kweli, Mbwa kuyarudia tena matapiko yakwe, na nguwe aliyeoshwa kugaagaa katika tope.

3 WAPENZI wangu, waraka huu ni wa pili niwaa-ndikiao nyinywi; katika zote mbili naziamsha nia zenu zilizotakaswa kwa kuwakumbusha; 2 mkumbuke hayo maneno yaliyotangulia kunenwa ni hao manabii watakatifu, na mausio ya Bwana Mwokozi *yaliyoletwa* kwa ndia ya mitume yenu: 3 huku mkijua kwanza neno hili, ya kwamba wenyi kudhihaki watakuja na dhihaka zao, katika siku za mwisho, wendao kwa hisabu ya shauku za nafusi zao, 4 na kusema, Ile ahadi ya kuja kwakwe i wapi? kwani, tangu hapo babu zetu walipolala, vitu vyote viko vilevile kama vilivyokuwa mwanzo wa kuumbwa. 5 Kwani neno hili limewafitamania kwa kupenda kwao wenyewe, ya kwamba, zilikuwapo mbingu tangu hapo, na nti pia, iliyoshikamana nde ya maji na ndani ya maji, kwa neno la Mwenyiezi Mngu; 6 na kwa hayo, ile dunia iliyokuwapo ikaangamia kwa kugharikishwa ni maji: 7 illa hizo mbingu zilizopo sasa, na hiyo nti, zimewekwa kwa ajili ya moto kwa neno lilo hilo, hali ya kulindwa hata siku ya hukumu na kuangamia kwao wana-Adamu wasiomcha Mngu.

8 Illa wapenzi wangu, lisiwafitamanie neno hili, ya kwamba, kwa Bwana siku moja ni kama myaka alifu, na myaka alifu ni kama siku moja. 9 Yeye Bwana hakawi katika ahadi zakwe, kama wengine wahasibuvyo kukawa, lakini yuavumilia kwenu, maana, hataki mtu kuangamia, lakini *atakalo* ni wote kuifikilia toba. 10 Illa siku ya Bwana itakuja kama mwivi; katika siku hiyo, hizo mbingu zitatoweka pamoja na mshindo mkuu, na vitu vya asili vitafumuliwa-fumuliwa kwa moto mkali, na nti na kazi zilizomo ndani yakwe zitateketezwa. 11 Basi kwa kuwa vitu hivi vyote ni kufumuliwa-fumuliwa hivyo, imewapasa nyinywi kuwa watu wa

tabia gani, katika mwendo wote wa utakatifu na uchaji-wa-Mngu, 12 huku mkikungojea na kutamani sana kuja kwakwe ile siku ya Mwenyezi Mngu, ambayo kwa hiyo zitafumuliwa-fumuliwa mbingu kwa kuwaka moto, na vitu vya asili vitayaika kwa moto mkali? 13 Illa kama ahadi yakwe ilivyo, swiswi twangojea mbingu mpya na nti mpya, ambayo haki yakaa ndani yakwe.

14 Kwa ajili ya hayo, wapenzi wangu, kwa kuwa mwangojea mambo hayo, fanyani bidii illi muonekane katika amani, pasipokuwa na mawaa pasipokuwa na uaili mbele yakwe. 15 Mkahasibu ya kwamba huo uvumilivu wa Bwana wetu ni wokofu: vivile kama ndugu yetu Paulo tumpendae sana nae alivyowaandikia nyinywi, sawasawa na ile hikima aliyopawa; 16 kama katika nyaraka zakwe zote nazo, akileta ndani yakwe habari za mambo hayo; *nyaraka* ambazo ndani yakwe yamo maneno mangi yaliyo magumu kuelewa nayo, ambayo hao wasiofunzwa na wasiothubutika huyapotoa, kama vile *wapotoavyo* maandiko yale mengine, kwa kuangamiza nafusi zao. 17 Basi nyinywi wapenzi wangu, mkitangulia kujua, jilindeni, illi msije mkapotezwa ni kosa lao hao wahalifu, mkaanguke na kuukosa uthubutifu wenu wenyewe. 18 Illa kuani katika neema na ujuzi wa Bwana wetu Mwokozi Jesu Masihi. Mbwa-kwe utukufu sasa na milele. Amina.

WARAKA WA
JOHANA
ULIO
KATHOLIKE WA KWANZA.

1 HAYO yaliyokuwako tangu mwanzo, hayo tuliyo-
yasikia, hayo tuliyoayaona kwa mato yetu, hayo tuliyoa-
angalia, na mikono yetu iliyapapasa-papasa, katika habari
za Neno la uhai **2** (na huo uhai ulifunuliwa, naswi
tumeuona, kisha twashuhudia, na kuwahubiri nyinywi
ule uhai, *maana*, ule *uhai* wa milele, huo uliokuwa pa-
moja na Baba, na kufunuliwa kwetu); **3** hayo tuliyo-
yaona na kuyasikia twawahubiri na nyinywi nanywi,
mpate kuwa na shirika pamoja naswi: naam, na shirika
yetu ni pamoja na yeye Baba, na pamoja na Mwanawe
Jesu Masihi: **4** naswi twayaandika mambo haya illi
kwamba furaha yetu itimie.

5 Tena ujumbe tuliosikia kwakwe ni huu, naswi twa-
wahubiri nyinywi, ya kwamba, Mwenyiezi Mngu ni nuru,
na ndani yakwe hapana kiza kabisa. **6** Ikiwa twasema
ya kwamba tuna shirika pamoja nae, kisha twenenda
katika kiza, twanena uongo, wala hatufanyi lililo la kwe-
li: **7** illa ikiwa twenenda katika hizo nuru kama yeye
alivyo katika nuru, tuna shirika swiswi kwa swiswi, na
damu ya Jesu Mwanawe hutusafi na dhambi yote. **8**
Ikiwa twanena ya kwamba hatuna dhambi, twapoteza
nafusi zetu, na hiyo kweli haimo ndani yetu. **9** Illa
ikiwa twaziungama dhambi zetu, yeye ni muaminifu
kisha yuna haki hata akatusamehe dhambi zetu na ku-
tusafi na uovu wote. **10** Ikiwa twasema ya kwamba

hatukukosa, twamfanya yeye kuwa muongo, na neno lakwe halimo ndani yetu.

2 WATOTO wangu wadogo, nawaandikia nyinywi maneno haya, illi kwamba msifanye dhambi. Na atakapofanya dhambi mmojawapo, tuna mwenyi kutuombea kwa Baba, Jesu Masihi mwenyi haki: 2 nae ndiye dhabihu wa dhambi zetu; wala si wa dhambi zetu swiswi peke yetu, lakini wa dhambi za dunia nzima nazo. 3 Kisha katika neno hili twajua ya kwamba twamjua yeye, ikiwa twayashika mausio yakwe. 4 Yeye asemae, Namjua, nae hayashiki mausio yakwe, ni muongo, na hiyo kweli haimo ndani yakwe: 5 illa yeye alishikae hilo neno lakwe, hayo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu yamekamiliika ndani yakwe huyo kwelikweli. Katika jambo hili twajua ya kwamba tumo ndani yakwe: 6 yeye asemae kwamba aketi ndani yakwe, inampasa kwenenda mwenyewe vivile kama alivyokuwa akenda yeye.

7 Wapenzi wangu, siwaandikii nyinywi mausio mapya, lakini ni mausio ya kale mliyokuwa nayo tangu mwanzo: hayo mausio ya kale ni hilo neno mlilolisikia. 8 Tena, nawaandikia mausio mapya, neno ambalo ni kweli ndani yakwe yeye na ndani yenu nyinywi; kwa kuwa kile kiza chapita, na zile nuru za kweli zisha toa muwanga. 9 Yeye asemae kwamba yumo katika hizo nuru, nae humtukia nduguye, yumo kizani hata hivi sasa.

10 Yeye ampendae nduguye yuaketi katika nuru, na ndani yakwe yeye hapana makunguwazo. 11 Illa yeye amtukiae nduguye yumo katika kile kiza, kisha yueneenda katika kile kiza, nae haoni endeako, kwa kuwa kile kiza kimemtosa mato.

12 Nawaandikia nyinywi, watoto wangu wadogo, kwa kuwa mmesamehewa nyinywi dhambi zenu kwa ajili ya jina lakwe. 13 Nawaandikia nyinywi, kina

baba, kwa kuwa mwamjua yeye aliye tangu mwanzo. Nawaandikia nyinywi vijana, kwa kuwa mmemshinda huyo muovu. Nimewaandikia nyinywi watoto, kwa kuwa mwamjua yeye Baba. 14 Nimewaandikia nyinywi kina baba, kwa kuwa mwamjua huyo aliye tangu mwanzo. Nimewaandikia nyinywi vijana, kwa kuwa mna nguvu, na hilo neno la Mwenyiezi Mngu limethubutika ndani yenu, nanywi mmemshinda huyo muovu. 15 Msiipende dunia, wala *msivipende* vitu vilivyomo duniani. Akiwa mtu aipenda dunia, mapenzi ya Baba hayamo ndani yakwe. 16 Kwa kuwa killa kilichomo duniani, maana, ni shauku za muwili, na shauku za mato, na kujiona kwa maisha, *mambo haya* hayatokani na Baba, lakini yatoka katika dunia. 17 Na hii dunia hupita, pamoja na hizo shauku zakwe, illa yeye alifanyae hilo atakalo Mwenyiezi Mngu huthubutu hata milele.

18 Watoto wangu, ni saa ya mwisho, na vivile kama mlivyosikia ya kwamba mpinga-Masihi yuaja, na sasa wamekwisha kuwapo wapinga-Masihi wangi: ndipo tujuapo ya kwamba ni saa ya mwisho. 19 Walitoka kwetu swiswi, lakini hawakuwa wa kwetu; kwani kwamba walikuwa wa kwetu, wangeketi pamoja naswi: lakini *walitoka*, illi kwamba wafunuliwe ya kwamba hao wote si wa kwetu. 20 Nanywi mna kupakwa-mafuta kutokako kwa huyo Mmoja Mtakatifu, nanywi mwayajua mambo yote. 21 Sikuwaandikia nyinywi kwa sababu ya kutoijua hiyo kweli, lakini kwa sababu mwaijua, tena kwa sababu hapana uongo ulio wote uliotokana na hiyo kweli. 22 N nani huyo aliye muongo, isipokuwa ni yeye amkanushae Jesu kuwa ni Masihi? Huyo ndiye mpinga-Masihi, yeye amkanushae huyo Baba na huyo Mwana. 23 Awae yote amkanushae huyo Mwana, hana huyo Baba yeye: yeye amkiriye huyo Mwana, na huyo Baba pia anae. 24 Nyinywi nanywi, hayo mliyoyasikia tangu mwanzo

nayathubutike ndani yenu. Ikiwa hayo mliyoyasikia tangu mwanzo kuthubutika ndani yenu, nyinywi nanywi mtathubutika ndani ya huyo Mwana na ndani ya huyo Baba. 25 Kisha ndicho kiagano alichotupa swiswi, nao ni uhai wa milele. 26 Mambo haya nimewaandikia nyinywi katika habari za hao watakao wapoteza. 27 Nyinywi nanywi, kule kupakwa-mafuta mlikopata kwakwe yeye kumethubutika ndani yenu, nanywi hamuna haja ya mtu kuwafunza, lakini kama kule kupakwa-mafuta kutokako kwakwe kumewafunza habari za mambo yote, kisha ni kweli, wala si uongo, na vivile kama kulivyowafunza nyinywi, mwathubutu ndani yakwe. 28 Na sasa, enywi watoto wangu wadogo, thubutikani ndani yakwe yeye, illi kwamba, atakapofunuliwa, tuwe na nafasi, naswi tusitahayari mbele yakwe katika kuja kwakwe. 29 Mkijua ya kwamba yeye ni mwenyi haki, juani ya kwamba killa afanyae haki amezaliwa kwa *kutokana na yeye*.

3 ANGALIANI, ni mapenzi namna gani yeye Baba aliyotupa swiswi, kwamba tuitwe wana wa Mngu: naswi ndio. Kwa ajili ya hayo, hiyo dunia haitujui swiswi, kwa sababu haikumjua yeye. **2** Wapenzi wangu, tu watoto wa Mngu sasa, nalo halijafunuliwa bado hilo tutakalokuwa. Twajua ya kwamba, akifunuliwa, tutakuwa mfano mmoja na yeye; kwa kuwa tutamuona yeye vivile kama alivyo. **3** Na killa mtu aliye na matumaini haya kwakwe yeye, husafi nafusi yakwe vivile kama yeye alivyo safi. **4** Killa mtu afanyae dhambi, afanya nae maasia: na dhambi ndiyo kuasi. **5** Nanywi mwajua ya kwamba alifunuliwa yeye illi kwamba aziondoe dhambi; wala hamuna dhambi ndani yakwe yeye. **6** Killa mtu athubutuye ndani yakwe hafanyi dhambi: killa mtu afanyae dhambi hakumuona yeye, wala hakumjua. **7** Watoto wangu wadogo, mtu awae yote nasiwapoteze nyinywi: yeye

afanyae haki ndiye mwenyi haki: vivile kama yeye alivyo mwenyi haki: 8 yeye afanyae dhambi ametokana na Shaitani; kwa kuwa huyo Shaitani hufanya dhambi tangu mwanzo. Yeye mwana wa Mwenyiezi Mngu alifunuliwa kwa ajili ya neno hilo, illi kwamba aziharibu hizo kazi za Shaitani. 9 Killa mtu aliyezaliwa kwa kutokana na Mwenyiezi Mngu hafanyi dhambi, kwa sababu mbeyu yakwe yathubutu ndani yakwe: nae hawezi kufanya dhambi, kwa sababu amezaliwa kwa kutokana na Mwenyiezi Mngu. 10 Katika neno hili watoto wa Mwenyiezi Mngu wa dhahiri, na watoto wa Shaitani pia: killa mtu asiweifanya haki, yeye hakutokana na Mwenyiezi Mngu, wala yeye asiyempenda nduguye. 11 Kwa kuwa hii ndiyo habari mliyosikia tangu mwanzo, illi kwamba tupendane swiswi kwa swiswi: 12 si kama Kain alivyokuwa wa huyo muovu, na kumuua nduguye. Nae alimuua kwa maana gani? kwa sababu kazi zakwe zilikuwa mbovu, na hizo za nduguye zilikuwa za haki.

13 Msitaajabu, ndugu zangu, dunia ikiwatukia nyinywi. 14 Swiswi twajua ya kwamba tumekwisha pita kutoka mautini na kungia katika uhai, kwa sababu twawapenda hao ndugu. Yeye asiyependa yuakaa katika mauti. 15 Killa mtu amtukiae nduguye ni muuaji: nanywi mwajua ya kwamba hapana muuaji aliye na uhai wa milele wenyi kukaa ndani yakwe. 16 Kwa neno hili twayajua mapenzi, kwa kuwa yeye aliweka nafusi yakwe nti kwa ajili yetu swiswi: naswi imetupasa kuweka nafusi zetu nti kwa ajili ya hao ndugu. 17 Illa yeye aliye na vitu-vipasavyo-maisha ya dunia hii, kisha akamuona nduguye ni mwenyi kuhitaji, nae akazifunga huruma zakwe zisimfikilie, hayo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu yathubutuje ndani yakwe huyo? 18 Watoto wangu wadogo, tusipende kwa neno wala kwa ulimi, lakini katika kazi na kweli.

19 Kwa neno hili tutajua ya kwamba twatokana na ile kweli, na kuihakikia myoyo yetu mbele yakwe, 20 katika neno hilo ambalo hiyo myoyo yetu yatuonea makosa; kwa kuwa Mwenyiezi Mngu ni mkuu kuliko myoyo yetu, nae ayajua mambo yote. 21 Wapenzi wangu, ikiwa hiyo myoyo yetu haituonei makosa, tumekuwa na nafasi upande wa Mwenyiezi Mngu; 22 na killa tutakaloomba twapokea kwakwe, kwa sababu twayashika mausio yakwe, kisha twafanya mambo hayo yapendezayo mbele yakwe. 23 Na mausio yakwe ni haya, kwamba tuamini kwa jina la Mwanawe Jesu Masihi, na kupendana swiswi kwa swiswi, vivile kama alivyotusia yeye. 24 Nae ayashikae mausio yakwe yuathubutu ndani yakwe, nae ndani yakwe yeye. Na kwa neno hili twajua ya kwamba athubutika ndani yetu, kwa hiyo Roho aliyotupa.

4 WAPENZI wangu, msiamini killa roho, lakini ziharibuni hizo roho, kwamba zimetokana na Mwenyiezi Mngu: kwa sababu manabii wa uongo wangi wametokea na kungia duniani. 2 Kwa neno hili mwamjua huyo Roho wa Mwenyiezi Mngu: killa roho ikiriyo ya kwamba Jesu Masihi amekwisha kuja katika muwili imetokana na Mwenyiezi Mngu *roho hiyo*: 3 na killa roho isiyomkiri Jesu, haikutokana na Mwenyiezi Mngu *roho hiyo*: kisha hiyo ndiyo *roho* ya mpinga-Masihi ambayo mmesikia ya kwamba yaja; na sasa imekwisha kuwamo duniani. 4 Nyinywi, watoto wangu wadogo, mmetokana na Mwenyiezi Mngu, nanywi mmewashinda: kwa sababu yeye aliye ndani yenu ni mkuu kuliko yeye aliye katika dunia. 5 Hao wametokana na dunia, na kwa ajili ya hayo wanena kama vile vya dunia, na hiyo dunia huwasikiza. 6 Swiswi tumetokana na Mwenyiezi Mngu: yeye amjuae Mwenyiezi Mngu atusikiza swiswi; yeye asiyetokana na Mwenyiezi Mngu hatusi-

kizi swiswi. Kwa neno hili twaijua hiyo roho ya kweli, na roho ya upotevu.

7 Wapenzi wangu, na tupendane swiswi kwa swiswi : kwa sababu mapenzi yametokana na Mwenyiezi Mngu ; na killa appendae amezaliwa kwa kutokana na Mwenyiezi Mngu, kisha amjua Mwenyiezi Mngu. 8 Yeye asiyependa hamjui Mwenyiezi Mngu, kwa kuwa Mwenyiezi Mngu ni mapenzi. 9 Katika neno hili hayo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu yamefanywa wazi ndani yetu swiswi, ya kwamba Mwenyiezi Mngu amemtuma Mwanawe mzaliwa-mmoja-tuu angie duniani, illi kwamba tupate kuwa hai kwa yeye. 10 Katika jambo hili ndiyo mapenzi, si kwamba swiswi tulimpenda Mwenyiezi Mngu, lakini kwamba yeye alitupenda swiswi, kisha akamtuma Mwanawe *awe* dhabihu kwa ajili ya dhambi zetu. 11 Wapenzi wangu, kwamba Mwenyiezi Mngu alitupenda swiswi jinsi hiyo, imetupasa kupendana swiswi kwa swiswi. 12 Hapana aliyemuona Mngu kabisa : ikiwa twapendana swiswi kwa swiswi, Mwenyiezi Mngu yuathubutu ndani yetu, na mapenzi yakwe yamekamilika ndani yetu : 13 katika neno hili twajua ya kwamba twathubutu ndani yakwe, na yeye ndani yetu, kwa sababu ametupa katika Roho yakwe. 14 Naswi tumeona na kushuhudia ya kwamba yeye Baba amemtuma Mwana, *awe* Mwokozi wa dunia. 15 Awae yote atakaekiri ya kwamba Jesu ni Mwana wa Mwenyiezi Mngu, Mwenyiezi Mngu yuathubutu ndani yakwe, na yeye ndani ya Mwenyiezi Mngu. 16 Naswi twajua kisha tumekwisha yaamini hayo mapenzi Mwenyiezi Mngu aliyo nayo ndani yetu. Mwenyiezi Mngu ni mapenzi ; na yeye athubutuye katika mapenzi yuathubutu ndani ya Mwenyiezi Mngu, na Mwenyiezi Mngu yuathubutu ndani yakwe yeye. 17 Katika neno hili mapenzi yamekamilika kwetu swiswi, illi kwamba tuwe na nafasi katika hiyo siku ya

hukumu; kwa sababu vivile kama yeye alivyo, naswi tu vivyo katika dunia hii. 18 Hapana hofu katika mapenzi: lakini mapenzi yaliyokamilika yatupa hofu iwe nde, kwa sababu hofu ina adhabu; na yeye aliye na hofu hakukamilika katika mapenzi. 19 Swiswi twapenda, kwa sababu yeye alitupenda swiswi kwanza. 20 Akiwa mtu kusema, Nampenda Mwenyiezi Mngu, nae amtukia nduguye, ni muongo; kwani yeye asiye-mpenda nduguye ambae amemuona, hawezi kumpenda Mwenyiezi Mngu ambae hakumuona. 21 Naswi tuna mausio haya yatokayo kwakwe, ya kwamba yeye ampendae Mwenyiezi Mngu, nampende na nduguye.

5 KILLA mtu aaminiye ya kwamba Jesu ni Masihi, amezaliwa kutokana na Mwenyiezi Mngu: na killa mtu ampendae mwenyi kuzaa ampenda na huyo aliyezaliwa kutokana nae. 2 Katika neno hili twajua ya kwamba twawapenda watoto wa Mwenyiezi Mngu, hapo tumpe-ndapo Mwenyiezi Mngu, na kuyatimiza mausio yakwe. 3 Kwani hayo ndiyo mapenzi ya Mwenyiezi Mngu, kwamba tuyatimize mausio yakwe: na hayo mausio yakwe si mazito. 4 Kwa kuwa killa kilichozaliwa kutokana na Mwenyiezi Mngu chashinda hiyo dunia: na huku ndiko kushinda kulikoishinda dunia, nayo ni imani yetu. 5 Nae n nani aishindae hiyo dunia, isipokuwa ni yeye aaminiye ya kwamba Jesu ni Mwana wa Mwenyiezi Mngu? 6 Huyu ndiye aliyekuja kwa ndia ya maji na damu, Jesu Masihi; si katika hayo maji tuu, lakini katika hayo maji na hiyo damu. 7 Kisha ni yeye Roho ashuhudiaae, kwa sababu huyo Roho ndiye ile kweli. 8 Kwa kuwa wako watatu washuhudiaao, ni huyo Roho, na hayo maji, na hiyo damu: na hao watatu ni katika moja. 9 Tukipokea ushuhuda wa wana-Adamu, ushuhuda wa Mwenyiezi Mngu ni mkuu zaidi: maana, ushuhuda wa Mwenyiezi Mngu ni huu, ya kwamba, amekwisha shuhudia katika habari za Mwanawe. 10 Yeye aaminiye

kwakwe Mwana wa Mwenyiezi Mngu anao huo ushuhuda ndani ya nafusi yakwe: yeye asiyemwamini Mwenyiezi Mngu amekwisha mfanya kuwa muongo; kwa sababu hakuamini ule ushuhuda ambao Mwenyiezi Mngu ameushuhudia katika habari za Mwanawe. 11 Na ushuhuda ni huu, ya kwamba, Mwenyiezi Mngu ametupa swiswi uhai wa milele, na uhai huo ni katika Mwanawe. 12 Yeye aliye nae huyo Mwana anao na huo uhai; yeye asiye nae huyo Mwana wa Mwenyiezi Mngu hana huo uhai.

13 Nimewaandikia nyinywi mambo hayo, illi kwamba mpate jua ya kwamba muna uhai wa milele, nyinywi muliaminio jina la Mwana wa Mwenyiezi Mngu. 14 Kisha hii ndiyo nafasi tuliyo nayo swisw kwakwe yeye, ya kwamba, ikiwa twaomba kitu kama vile atakavyo yeye, atusikia; 15 tena ikiwa twajua kwamba atusikia tuombacho kiwacho chote, twajua ya kwamba tunayo matakwa tuliyoyataka kwakwe. 16 Akiwa mtu kumuona nduguye akifanya dhambi isiyo ya mauti, ataomba, na *Mngu* atampa uhai kwa hao wafanyao dhambi isiyo ya mauti. Iko dhambi iliyo ya mauti: sisemi ya kwamba aombe kwa ajili ya hiyo. 17 Killa lisilo la haki ni dhambi, na dhambi iko isiyo ya mauti.

18 Twajua ya kwamba killa mtu aliyezaliwa ni Mwenyiezi Mngu hafanyi dhambi; lakini yeye aliyezaliwa ni Mwenyiezi Mngu amlinda, na huyo muovu hamgusi. 19 Twajua ya kwamba tumetokana na Mwenyiezi Mngu, na dunia nzima hukaa katika huyo muovu. 20 Naswi twajua ya kwamba huyo Mwana wa Mwenyiezi Mngu amekwisha kuja, nae ametupa akili, illi kwamba tumjue yeye aliye wa kweli, naswi tumo ndani yakwe yeye aliye wa kweli, maana, ndani ya Mwanawe Jesu Masihi. Huyo ndiye Mwenyiezi Mngu wa kweli, na uhai wa milele. 21 Watoto wangu wadogo, zilindeni nafusi zenu na sanamu.

WARAKA WA PILI

WA

JOHANA.

1 MZEE *wa kanisa*, *waraka wangu huu* umfikilie bibi aliyetauliwa, na watoto wakwe, niwapendao kwa kweli; nami si mimi peke yangu lakini na hao wote waijuao ile kweli nao; **2** kwa ajili ya hiyo kweli ambayo yathubutu ndani yetu, nayo itakuwa pamoja naswi hata milele: **3** Neema, na rehema, na amani, zitokazo kwa Mngu Baba, na kwa Jesu Masihi yeye Mwana wa Baba, zitakuwa pamoja naswi katika kweli na mapenzi.

4 Nafurahi upeo, kwa kuwa nimewaona wengine katika watoto wako wenendao katika kweli, vivile kama tulivyopokea mausio yaliyotoka kwa Baba. **5** Na sasa bibi naomba, si kwamba nakuandikia mausio mapya, lakini ni yaleyale tuliyokuwa nayo tangu mwanzo, illi kwamba tupendane swiswi kwa swiswi. **6** Na haya ndiyo mapenzi, ya kwamba twenende sawasawa na mausio yakwe. Mausio ni haya, vivile kama mlivyosikia tangu mwanzo, ya kwamba, mwenende katika hayo. **7** Kwa kuwa wadanganyifu wangi wametokea na kungia duniani, hao wasiokiri ya kwamba Jesu Masihi yuaja katika muwili. Huyo ndiye yule mdanganyifu na yule mpinga-Masihi. **8** Zianganieni nafusi zenu, illi kwamba msije mkayapoteza mambo hayo tuliyoyatenda, lakini mpate thawabu timilifu. **9** Killa mtu atanguliae mbele, nae asithubutu katika mafunzo ya Masihi, yeye hana Mngu: yeye athubutuye katika hayo mafunzo, yeye anae huyo Baba na huyo Mwana pia. **10** Mtu awae

yote akija kwenu nyinywi nae haleti mafunzo haya, msimkaribishe angie nyumbani mwenu, wala msimpe salamu: 11 kwani yeye ampae salamu, huyo ashiriki kazi zakwe mbovu.

12 Kwa kuwa nina mambo mangi ntakayowaandikia, sitaki kuyaandika kwa ndia ya karatasi na wino: lakini natumaini kuja kwenu, na kusema nanywi mdomo kwa mdomo, illi kwamba furaha yenu itimie. 13 Watoto wa nduguyo huyo mteule wakusalimu.

WARAKA WA TATU

WA

JOHANA.

1 MZEE *wa kanisa, waraka wangu huu* umfikilie Gayo apendwae sana, nimpendae mimi katika kweli.

2 Mpenzi wangu, naomba kwamba wewe ufanikiwe katika mambo yote, kisha uwe na afia, vivile kama nafusi yako ilivyofanikiwa. 3 Kwani nalifurahi upeo, walipokuja hao ndugu na kuishuhudia kweli yako, vivile kama wewe uendavyo katika kweli. 4 Sina furaha iliyo kuu kuliko hii, kusikia habari za watoto wangu wakienda katika hiyo kweli.

5 Mpenzi wangu, wafanya kazi ya uaminifu katika killa kazi uwafanyiayo hao walio ndugu, na hao wageni nao; 6 ambao waliyashuhudia mapenzi yako mbele

ya kanisa : utafanya vizuri ukiwasafirisha kama vifaa-vyo kwa Mwenyiezi Mngu : 7 kwani walitoka nde kwa ajili ya Jina hilo, wasipokee kitu kiwacho chote kwa watu wa hizo Taifa. 8 Basi imetupasa kuwakubali walio kama hao, illi kwamba tupate kuwa watendaji pamoja na hiyo kweli.

9 Naliandika neno kwa hiyo kanisa : lakini Dioterefe apendae kuwa mbele kati yao hatukubali. 10 Kwa ajili ya hayo, ntakapokuja, ntakumbusha kazi zakwe azifanyazo, mwenyi kububujika upuuzi juu yetu kwa maneno maovu ; nae asitoshwe ni hayo, yeye mwenyewe hawakubali hao ndugu, na hao watakao wakubali awakataza, kisha awatoa kanisani. 11 Mpenzi wangu, usijifananishe na hicho kilicho kiovu, lakini *jifananishe* na hicho kilicho chema. Yeye afanyae mema ametokana na Mwenyiezi Mngu : na afanyae vibaya haku muona Mwenyiezi Mngu. 12 Demeterio ameshuhudiwa ni watu wote, tena ni ile kweli yenyewe ; naam, na swiswi pia twashuhudia ; nawe wajua ya kwamba ushuhuda wetu ni kweli.

13 Nalikuwa na mambo mangi ya kukuandikia, lakini sipendi kukuandikia kwa ndia ya wino na kalamu : 14 illa natumaini kukuona hivi karibu, naswi tutasema mdomo kwa mdomo. Amani kwako. Hawa rafiki zetu wakusalimu. Nisalimia hao rafiki killa mtu kwa jina lakwe.

WARAKA WA

JUDA

ULIO

KATHOLIKE

1 JUDASI, mtumwa wa Jesu Masihi, nduguye Jakubu, *waraka wangu* ~~hau~~ uwafikilie hao walioitwa, wapendwao katika Mngu Baba, walindwao kwa ajili ya Jesu Masihi: 2 Rehema na amani na mapenzi na yaongee kwenu.

3 Wapenzi wangu, nilipokuwa nikifanya bidii sana kuwaandikia nyinywi habari za wokofu ambao twasharikana pamoja, nalishurutizwa kuwaandikia nyinywi niwahiniize kwamba mjitahidi sana kwa ajili ya hiyo imani waliyopawa hao watakatifu, hiyo mara moja tuu. 4 Kwani wako wana-Adamu waliojitia kwa siri, hao ambao hapo kale walitangulia kuandikwa kwa hukumu hii, watu wasiomcha Mngu, wakiigeuza neema ya Mwenyezi Mngu wetu iwe ulanifu, na kumkanusha Mola wetu aliye pwekee, nae ni Bwana wetu Jesu Masihi.

5 Basi nataka niwakumbushe nyinywi, ijapokuwa mwayajua mambo yote, hii mara moja tuu, ya kwamba yeye Bwana akisha waokoa watu watoke nti ya Misiri, baadae akawaangamiza wale waliokuwa hawakuamini. 6 Na malaika nao wasioilinda enzi yao wenyewe, lakini waliyaata masikani yao yaliyowapasa, amewali-nda katika pingu za siku zote tini ya kiza hata hukumu ya siku ile kuu. 7 Kama vile Sodom na Gomora na miji ile iliyokuwa karibu nayo, wakisha jitia kwa

uzinifu, mfano mmoja vilevile na hao, na kuandama nyuma ya viwiliwili vyengine, imewekwa wazi iwe kielelezo, katika adhabu ya moto wa milele. 8 Na haya yote, hao nao, mfano mmoja na wale, katika kuota kwao, wautia muwili najisi, na kuyaasi mamlaka, na kuyataja matukufu kwa uovu. 9 Illa Mikaeli, yeye malaika mkuu, hapo aliposhindana na Shaitani na kuhujiana nae kwa ajili ya muwili wa Musa, asisubutu kuleta juu yakwe hukumu ya maneno maovu, lakini akasema, Bwana nakukemee. 10 Illa hawa wayatolea maneno maovu mambo yawayo yote wasiyoyajua: na hayo wayatambuayo kwa tabia, wajiharibu kwayo, kama hao nyama wasio na akili. 11 Ole mbwao! kwa kuwa waliandama ndia ya Kain, na kuliandama mbio hilo kosa la Balaam kwa ujira, na kuangamia katika maasia ya Kora. 12 Hawa ndio walio miamba iliyo na khatari katika karamu zenu za mapenzi, walapo pamoja nanywi, hao ni watungaji wajilishao wenyewe pasipokuwa na hofu; nao ni mawingu yasiyo na maji, yatukuliwayo ni upepo; nao ni miti wakati wa kupukutika majani, isiyo na matunda, miti iliyokufa mara mbili, na kung'olewa kabisa; 13 nao ni mawimbi ya bahari yasiyozuilikia, na kutokwa ni aibu yao wenyewe kama povu; nao ni nyota zizungukazo, ambao kwa ajili yao, huo weusi wa kiza umewekwa milele. 14 Nae huyo Enokhu, mtu wa sabaa baada ya Adamu, aliwatolea maneno ya unabii, akisema, Huyo ndiye, Bwana alikuja pamoja na jeshi kuu mno ya watakatifu wakwe, 15 afanye hukumu juu ya wote, na kuwaadhibisha wote hao wasiomcha Mngu, kwa ajili ya kazi zao zote zilizo mbaya, hizo walizotenda kwa kutomcha Mngu, na kwa ajili ya mambo yote magumu ambayo wenyi dhambi wasiomcha Mngu wameyanena juu yakwe. 16 Hawa ndio wenyi kunung'unika, na wenyi kulalamika, wenendao sawasawa na shauku zao wenyewe (na makanwa yao yanena

maneno makuu ya kujivuna), wakipendelea nafusi za watu kwa ajili ya pato.

17 Illa nyinywi, wapenzi wangu, yakumbukeni maneno yaliyotangulia kunenwa ni hao mitume ya Bwana wetu Jesu Masihi; 18 ya kwamba, waliwambia nyinywi *maneno haya*, Wakati wa mwisho watakuwako wenyi kudhihaki, wenendao sawasawa na shauku za upotevu wao. 19 Hawa ndio waletao matangukano, waandamao nafusi, wasiokuwa na huyo Roho. 20 Illa nyinywi, wapenzi wangu, hali ya kujenga nafusi zenu juu ya imani yenu iliyo takatifu sana, na kuomba Mngu katika Roho Mtakatifu, 21 zitunzeni nafusi zenu katika mapenzi ya Mngu, huku mkiingojea ile rehma ya Bwana wetu Jesu Masihi hata kuufikilia uhai wa milele. 22 Na hao wengine walio na tashuishi wahurumieni; 23 na hao wengine kawaokoeni mkiwanyakua kuwatoa motoni; wengine wahurumieni kwa kucha; iwani hali ya kuitukia hata ile nguo iliyotiwa taka ni muwili.

24 Sasa, Yeye awezae kuwalinda nyinywi msikungu-wae, na kuwasimamisha mbele ya uso wa utukufu wakwe hali hamuna mawaa katika furaha kuu, 25 Yeye aliye Mngu pwekee, Mwokozi wetu, kwa ndia ya Jesu Masihi Bwana wetu, mbwakwe utukufu na ukuu na ubora na amri, mbele ya zamani zote, na sasa, tena hata milele yote. Amina.

UFUNUO WA JOHANA

MWENYI KULETA MAFUNZO YA MWENYIEZI MNGU.

1 UFUNUO wa Jesu Masihi, Mwenyiezi Mngu aliompa awaonyeshe watumwa wakwe, mambo ambayo hayana budi yatakuwa upesi : nae akatuma kwa mkono wa malaika na kumuonyesha mtumwawe Johana ; **2** ambae alishuhudia hilo neno la Mwenyiezi Mngu, na huo ushuhuda wa Jesu Masihi, *maana, ni* mambo yote aliyoyaona. **3** Ana heri huyo asomae, *wana heri* na hao wayasikiao maneno ya unabii huu, na kuyatunza mambo hayo yaliyoandikwa humo : kwani huo wakati umekurubia.

4 *Maandishi haya yatokana na Johana na yazifikilie* hizo kanisa sabaa zilizo katika *nti ya Asia* : Neema na iwe kwenu na amani, zitokazo kwakwe yeye ambae yupo, nae ndiye aliyekuwapo, nae ndiye mwenyi kuja ; nazo zatoka kwa zile Roho sabaa zilizopo mbele ya kiti chakwe cha enzi ; **5** nazo zatoka kwa Jesu Masihi, ambae ndiye shahidi muaminifu, mzaliwa-wa-kwanza wa waliokufa, na mkuu wa wafaume wa nti. Kwakwe yeye atupendae, na kutufungua kwa damu yakwe *tutoke* katika dhambi zetu ; **6** nae alitufanya *tuwe* ufaume, *tuwe* makuhani wa Mwenyiezi Mngu wakwe *nae ni* Babae ; mbwakwe ule utukufu na ule ukuu hata milele na milele. Amina. **7** Huyo ndiye, yuaja na mawingu ; na killa jito litamuona, na hao

waliomtoma; na kabila zote za nti zitaombolea juu yakwe. Naam. Amina.

8 Mimi ni Alifa na Omega, anena Bwana Mwenyiezi Mngu, yeye ambae yupo, nae ndiye aliyekuwapo, nae ndiye mwenyi kuja, Muweza-wa-yote.

9 Mimi, Johana, ndugu yenu na mwenyi kushariki pamoja nanywi katika mateso na ufaume na uvumilivu ulio katika Masihi, nalikuwa katika kisiwa kiitwacho Patimo kwa sababu ya hilo neno la Mwenyiezi Mngu na ushuhuda wa Jesu. 10 Nalikuwa nili katika Rôho siku ya Bwana; nami nalisikia sauti kuu nyuma yangu kama *ni sauti* ya barughumu ikinena, 11 *ikisema*, Hicho uonacho kiandike ndani ya chuo, kisha uzipelekee hizo kanisa sabaa; Efeso, na Simurina, na Perigamo, na Thuatera, na Saride, na Filadelfia, na Laodikia. 12 Nami nalizunguka nipate iona ile sauti iliyonena nami. Nami nikisha zunguka, naliona vinara vya taa sabaa vya dhahabu; 13 na katikati ya vile vinara vya taa *nalimuona* mtu mmoja mfano wa mwana wa bin-Adamu, alikuwa amevaa nguo iliyofika hata nyayo zakwe, na kufungwa mshipi wa dhahabu matitini mwakwe. 14 Na kitwa chakwe na hizo nywele zakwe zilikuwa nyeupe kama sufi nyeupe, *nyeupe* kama thalji; na mato yakwe yalikuwa kama muali wa moto; 15 na nyayo zakwe zilikuwa mfano wa shaba iliyosuguliwa sana, kama vile ilivyo yenyi kusafiwa katika tanu; na sauti yakwe *ilikuwa* kama sauti ya maji mangi. 16 Nae alikuwa na nyota sabaa katika mkono wakwe wa kuume: na upanga mkali, wenyi makali kuwili, ulikuwa watoka kanwani mwakwe: na uso wakwe *ulikuwa* kama jua liking'ara kwa nguvu zakwe. 17 Nami hapo nilipomuona, nalianguka maguuni pakwe kama mmoja aliyekufa. Nae akaweka mkono wakwe wa kuume juu yangu, akisema, *akinambia*, Usiche; Mimi ni wa kwanza kisha ni wa mwisho, 18 nami ni

mwenyi kuwa hai; nami nlikuwa nimekufa, nami niko, ni hai hata milele na milele, nami nnazo funguo za mauti na za kuzimu. 19 Basi yaandike mambo hayo uliyoyaona, na haya yaliyopo, na mambo yatakayokuwa baadae; 20 siri ya hizo nyota sabaa ulizoziona katika mkono wangu wa kuume, na siri ya vile vinara vya taa sabaa vya dhahabu. Hizo nyota sabaa ni malaika wa hizo kanisa sabaa: na vile vinara vya taa sabaa ni kanisa sabaa.

2 MWANDIKIE huyo malaika wa kanisa iliyo Efeso, *maneno haya*,

Haya ndiyo asemayo huyo mwenyi kuzishika hizo nyota sabaa katika mkono wakwe wa kuume, yeye endae katikati ya vile vinara vya taa vya dhahabu sabaa: 2 Nazijua kazi zako na taabu yako na uvumilivu wako, tena ya kwamba huwezi kutukuana na watu wabaya, tena umewajaribu hao wajiitao wenyewe mitume, nao sio, tena uliwaona kuwa ni waongo; 3 tena ulikuwa na uvumilivu na kusitahimili kwa ajili ya jina langu, tena hukuchoka. 4 Lakini nnalo neno hili juu yako, ya kwamba, umeyaata yale mapenzi yako ya kwanza. 5 Basi kumbuka ni wapi ulipoanguka, katubie, ukafanye hizo kazi za kwanza: au *kwamba hufanyi*, naja kwako, nami ntakiondoa kinara-cha-taa chako nikitoe pahali pakwe, usipotubia. 6 Lakini unalo neno hili, ya kwamba, wazitukia hizo kazi za hao Wanikolai, ambazo nami nazitukia. 7 Yeye aliye na sikio nasikie hilo neno anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa. Yeye ashindae ntampa yeye ale *matunda* ya mti wa uhai, ulio ndani ya Kitangu cha Mwenyiezi Mngu.

8 Kisha mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Simurina, *maneno haya*,

Haya ndiyo asemayo yeye aliye wa mwanzo na wa mwisho, aliyekuwa amekufa, kisha akawa hai: 9 Naya-

jua mateso yako, na umasikini wako (lakini u tajiri), *nayajua* na hayo maneno maovu yatokayo kwa hao wajisemao kuwa ni Mayahudi, nao sio, lakini ni wa mkutano wa Shaitani. 10 Usiche hayo mambo utakayopatikana nayo: huyo ndiye, huyo Ibilisi yuataka kuwatupa wengine myongoni mwenu gerezeni, illi kwamba muondwe; nanywi mtakuwa na mateso ya siku kumi. Uwe muaminifu hata mauti, nami ntakupa wewe hiyo taji ya uhai. 11 Yeye aliye na sikio, nasikie hilo neno anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa. Yeye ashindae hatapatikana ni madhara ya mauti ya pili.

12 Kisha mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Perigamo, *maneno haya*,

Haya ndiyo anenayo yeye aliye na huo upanga mkali, ulio na makali kuwili: 13 Napajua uketipo, ni hapo penyi kiti-cha-enzi cha Shaitani: nawe walishika sana jina langu, nawe hukuikana imani yangu, hata katika siku hizo za Antipa shahidi wangu, muaminifu wangu, aliyeuwawa kati yenu, hapo aketipo Shaitani. 14 Lakini nnayo maneno machache juu yako, kwa kuwa unao watu huko wayashikao mafunzo ya huyo Balaam, yeye aliyemfunza Balaki atupe makunguwazo mbele ya wana wa Isiraeli, kwamba wavile vitu vilivyotindiwa sanamu, na kuzini. 15 Vivyo unao na wewe watu wayashikao mafunzo ya Wanikolai mfano uleule. 16 Basi katubie, au kwamba hutubii, naja kwako kwa upesi, nami ntafanya vita juu yao kwa upanga huu wa kanwani mwangu. 17 Yeye aliye na sikio nasikie hilo neno anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa. Yeye ashindae, ntampa ya ile Manna iliyofitwa, nami ntampa jiwe jeupe, na juu ya hilo jiwe limeandikwa jina jipya, ambalo hapana alijuae isipokuwa ni yeye huyo alipokeae.

18 Kisha mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Thuatera, *maneno haya*,

Haya ndiyo anenayo yeye Mwana wa Mwenyiezi Mngu, yeye aliye na mato yakwe kama muali wa moto, na nyayo zakwe mfano wa shaba iliyosuguliwa sana : 19 Nazijua kazi zako na mapenzi yako na imani yako, na ungojezi wako, na uvumilivu wako, tena *najua ya kwamba* kazi zako za mwisho zimezidi hizo za kwanza. 20 Lakini nna *neni hili* juu yako, ya kwamba wamridhia yule mwanamke Jezebel, yeye ajiitae nabii; nae awafunza na kuwapoteza hao watumwa wangu illi wazini na kuvila vitu vilivyotindiwa sanamu. 21 Nami nalimpa muda illi kwamba atubie; nae hataki kutubia na kuuata uzinifu wakwe. 22 Huyu ndiye, nambwaga juu ya kitanda, na hao wote wazinio pamoja nae wangu katika mateso makuu, kwamba wao hawatubii na kuziata zile kazi zakwe. 23 Nami ntawaua watoto wakwe kwa mauti; na hizo kanisa zote zitajua ya kwamba mimi ni yeye nitafitiye vyuno na myoyo : nami ntampa killa mtu wa kwenu sawasawa na kazi zenu. 24 Illa nawambia nyinywi, msaliao katika Thuatera, kadiri yao wasio na mafunzo hayo, hao wasioyajua mambo-yenyikina ya Shaitani, kama vile wasemavyo; siwatupii juu yenu mzigo mwengine. 25 Pamoja na hayo, hicho mlicheo nacho kishikeni sana hata ntakapokuja. 26 Yeye ashindae, na yeye azitunzae kazi zangu hata mwisho, ntampa yeye amri juu ya hizo taifa : 27 nae atawatawala kwa fimbo ya chuma, kama vile vyombo vya mfinanzi vishetwashetwavyo; kama vile mimi nami nilivyopokea kwa Babaangu : 28 nami ntampa hiyo nyota ya asubuhi. 29 Yeye aliye na sikio nasikie hilo neno anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa.

3 KISHA mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Saride, *maneno haya*,

Haya ndiyo anenayo yeye aliye na hizo Roho sabaa za Mwenyiezi Mngu, na hizo nyota sabaa : Nazijua kazi zako, ya kwamba una jina la kuwa hai, nawe umekufa.

2 Uwe mwenyi kukesha, ukayathubutishe mambo hayo yasaliayo, yaliyokuwa yametaka kufa : kwani sikuona kazi zilizo zako kuwa zimetimilika mbele ya Mwenyiezi Mngu wangu. 3 Basi kumbuka jinsi ulivyopokea, na jinsi ulivyosikia ; katunze, na kutubia. Basi ikiwa hutakesha, ntakuja kama vile mwivi, nawe hutaijua ile saa ntakayokujilia juu yako. 4 Lakini unayo majina machache katika Saride, hao wasioyatia uchafu mavao yao : nao watakwenda pamoja nami wakivaa *mavao* meupe ; kwa kuwa wasitahili. 5 Yeye ashindae atavikwa hivi mavao meupe ; nami sitaifuta jina lakwe kamwe katika chuo cha uhai, nami ntalikiri jina lakwe mbele ya Babaangu, na mbele ya malaika zakwe. 6 Yeye aliye na sikio nasikie neno hilo anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa.

7 Kisha mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Filadelfia, *maneno haya*,

Haya ndiyo anenayo yeye aliye mtakatifu, yeye aliye wa kweli, yeye aliye na ufunguo wa Daudi, yeye afunguae kisha hapana mwenyi kufunga, nae afunga, kisha hapana mwenyi kufungua : 8 Nazijua kazi zako (huu ndio, nimekupa mlango uliofunguliwa mbele yako, ambao hapana awezae kuufunga), ya kwamba unao uwezo mchache, nawe ulilitunza hilo neno langu, nawe hukulikana jina langu. 9 Hao ndio, nakupa walio wa mkutano wa Shaitani, hao wasemao kwamba wenyewe ni Mayahudi, nao sio, lakini wanena uongo ; hao ndio, ntawafanya illi kwamba waje waabudu mbele ya maguu yako, na kujua ya kwamba mimi nimekupenda wewe. 10 Kwa kuwa ulililinda hilo neno la uvumilivu wangu, mimi nami ntakulinda wewe utoke hiyo saa ya kujari-biwa, hiyo itakayoujilia juu ya ulimwengu mzima, kuwajaribu hao waketio juu ya nti. 11 Naja upesi : shika sana hicho ulicho nacho, illi asiwe mtu awae yote kuitwaa taji yako. 12 Yeye ashindae, ntamfanya awe

nguzo katika hekalu ya Mwenyiezi Mngu wangu, nae hatatoka nde tena kabisa : nami ntaandika juu yakwe hilo jina la Mwenyiezi Mngu wangu, na jina la mji wa Mwenyiezi Mngu wangu, huo Jerusalem mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mwenyiezi Mngu wangu, *nami ntaandika juu yakwe* hilo jina langu mimi mwenyewe lililo jipya. 13 Yeye aliye na sikio nasikie neno hilo anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa.

14 Kisha mwandikie huyo malaika wa kanisa iliyo Laodikia, *maneno haya*,

Haya ndiyo anenayo huyo aliye Amina, huyo shahidi aliye muaminifu na wa kweli, yeye mwanzo wa uumbaji wa Mwenyiezi Mngu : 15 Nazijua kazi zako, ya kwamba hu baridi wala hu moto : lau kwamba ulikuwa baridi au moto. 16 Vivyo kwa sababu una uvuguvugu, nawe hu moto wala hu baridi, ntakutema utoke kanwani mwangu. 17 Kwa kuwa wasema, Mimi ni tajiri, nimejitajirisha, nami sina uhitaji wa kitu ; nawe hujui ya kwamba wewe u mwenyi mashaka, na mwenyi hali dhaifu, na masikini, na kipofu, na utupu : 18 nakupa wewe shauri kwamba ununue kwangu mimi dhahabu iliyosafiwa kwa moto, illi kwamba upate kuwa tajiri ; na mavao meupe, illi kwamba upate jivika, aibu ya utupu wako isifunuke ; *kanunue na dawa-ya-mato kwangu* ya kuyapaka mato yako, illi kwamba uone. 19 Mimi kadiri ya hao niwapendao nawakaripia na kuwarudi : basi uwe na bidii na kutubia. 20 Mimi hapa, nasimama mlangoni nabisha : akiwa mtu kuisikia sauti yangu na knufungua mlango, ntangia kwakwe, nami ntakula pamoja nae, nae pamoja nami. 21 Yeye ashindae, ntampa yeye kuketi pamoja nami katika kiti changu cha enzi, kama mimi nilivyoshinda, na kuketi pamoja na Babaangu katika kiti chakwe cha enzi. 22 Yeye aliye na sikio nasikie neno hilo anenalo huyo Roho *kuziambia* hizo kanisa.

4 BAADA ya mambo hayo naliona, na huo ndio, mlango ukafunguka katika hizo mbingu, na sauti ya kwanza niliyoisikia, *sauti* kama vile ya barughumu, ikinena nami, mmoja asemae, Kwea huku, nami ntakuonyesha mambo hayo ambayo hayana budi yatakuwako baadae. 2 Mara nalikuwa katika Roho: na hicho ndicho, kiti-cha-enzi kikawekwa mbinguni, na mmoja ameketi juu ya kile kiti; 3 na yeye aliyeketi alikuwa kuangaliwa mithili ya jiwe la jasipi na akiki: na kisiki-cha-mvua kilizunguka hicho kiti-cha-enzi, kuangaliwa mithili ya zumaradi. 4 Tena viti ishirini na vine vilikuwa vyazunguka hicho kiti-cha-enzi: na katika viti vile *naliwaona* wazee ishirini na wane waketi, walikuwa wamevikwa mavao meupe; na juu ya vitwa vyao *walikuwa na* taji za dhahabu. 5 Na kile kiti-cha-enzi kilitoka umeme na sauti na raadi. Tena taa sabaa za moto zilikuwa zawaka mbele ya kile kiti-cha-enzi, ambazo ndizo hizo Roho sabaa za Mwenyiezi Mngu; 6 tena mbele ya kiti-cha-enzi *kilikuwako kitu* kama bahari yenyi kuonya, mfano wa bilauri; na kati-kati ya kile kiti-cha-enzi na kandokando ya kiti-cha-enzi, *walikuwako* nyama-wenyi-uhai wane waliokuwa wamejawa ni mato mbele na nyuma. 7 Na huyo nyama wa kwanza alikuwa mfano wa simba, na huyo nyama wa pili *alikuwa* mfano wa kijana-cha-ng'ombe, na huyo nyama wa tatu alikuwa na uso kama vile wa bin-Adamu, na huyo nyama wa-ne *alikuwa* mfano wa tai mwenyi kuruka. 8 Na hao nyama-wenyi-uhai wane killa mmoja wao alikuwa na mabawa sita, nao wamejawa ni mato kotekote na ndani: nao hawapumziki mtana wala usiku, wakisema, Mtakatifu, Mtakatifu, Mtakatifu, Bwana Mwenyiezi Mngu, Muweza-wa-yote, aliyekuwapo, nae yupo, nae ndiye mwenyi kuja. 9 Kisha hapo, hao nyama-wenyi-uhai watakapompa yeye aketiye katika kiti-cha-enzi utukufu na hishima na shukurani, yeye

aliye hai hata milele na milele, 10 ndipo hao wazee ishirini na wane watakapopomoka mbele yakwe yeye mwenyi kuketi katika kile kiti-cha-enzi, nao watamsujudia yeye aliye hai hata milele na milele, nao watazi-bwaga hizo taji zao mbele ya kiti-cha-enzi, wakisema, 11 Wasitahili wewe, Bwana wetu, nawe u Mwenyiezi Mngu wetu, kuupokea huu utukufu na hii hishima na huu uwezo: kwa kuwa ni wewe uliyeviumba vitu vyote, na kwa sababu ya mapendeleo yako vilikuwapo, kisha vikaumbwa.

5 KISHA naliona katika mkono wa kuume wa yule aliyeketi katika kiti-cha-enzi *alikuwa na chuo kilichandikwa* ndani na upande wa nyuma, nacho kimetiwa mihuri sabaa. 2 Kisha nalimuona malaika mwenyi nguvu akihubiri kwa sauti kuu, *akiuliza*, N nani mwenyi kusitahili kukifungua hichi chuo na kuivunda mihuri yakwe? 3 Napo palikuwa hapana mtu awae yote mbinguni, wala juu ya nti, wala tini ya nti, aliyeweza kukifungua hicho chuo wala kukiangalia. 4 Nami nikalia sana, kwa kuwa hakuonekana mtu mwenyi kusitahili kukifungua hicho chuo, wala kukiangalia: 5 na mtu mmoja katika hao wazee akanambia, Usilie: Huyo ndiye, yeye Simba aliye wa kabila ya Juda, lile Shina la Daudi, yeye ameshinda apate kifungua kile chuo na *kuivunda* mihuri yakwe sabaa. 6 Kisha naliona hapo katikati ya kile kiti-cha-enzi, *na kati* ya hao nyama-wenyi-uhai wane, *na kati* ya hao wazee ishirini na wane, Kijana-cha-kondoo chasimama, kana kwamba kimetindwa, alikuwa na pembe sabaa, na mato sabaa, ambazo ni Roho sabaa za Mwenyiezi Mngu, zilizotumwa zende katika dunia yote. 7 Nae akaja, nae atwaa *kile chuo* katika mkono wa kuume wa huyo aliyeketi katika kiti-cha-enzi. 8 Kisha hapo alipokwisha kitwaa hicho chuo, wale nyama-wenyi-uhai wane na wale wazee ishirini na wane wakapomokea sijida mbele ya Kijana-

cha-kondoo, killa mmoja wao alikuwa na kinanda-cha-kinubi, na vitasa vya dhahabu vilivyojaa uvumba, ambavyo ndiyo maombi ya watakatifu. 9 Nao waimba wimbo mpya, wakisema, Wasitahili wewe kukitwaa hicho chuo, na kuifungua mihuri yakwe : kwa kuwa ulitindwa, na kumnunulia Mwenyiezi Mngu kwa damu yako, *watu* watokao killa kabila na lugha na jamaa na taifa, 10 na kuwafanya wawe ufaume na makuhani kwa Mwenyiezi Mngu wetu ; nao watawala juu ya nti. 11 Nami nali-ona, kisha nalisikia sauti za malaika wangi kandokando ya hicho kiti-cha-enzi na wale nyama-wenyi-uhai, na wale wazee ; na hisabu yao ilikuwa alifu kumi mara alifu kumi, na alifu mara alifu ; 12 wakisema kwa sauti kuu, Asitahili hicho Kijana-cha-kondoo kilichotindwa, kupokea huo uwezo na utajiri na hikima na nguvu na hishima na utukufu na baraka. 13 Na killa kitu kilichoumbwa kilicho mbinguni na kilicho juu ya nti, na kilicho tini ya nti, na kilicho juu ya bahari, na vitu vyote vilivyo ndani yakwe, nalisikia vikinena, Mbwakwe yeye aketiye katika kiti-cha-enzi, na mbwakwe yeye Kijana-cha-kondoo, hiyo baraka na hiyo hishima, na huo utukufu, na hiyo amri, hata milele na milele. 14 Na hao nyama-wenyi-uhai wane wakasema, Amina. Na wale wazee wakasujudia na kuabudu.

6 KISHA naliona hapo Kijana-cha-kondoo alipoufungua moja katika ile mihuri sabaa, ndipo niliposikia mmoja katika nyama-hao-wenyi-uhai wane, akisema kwa sauti kama sauti ya raadi, Ndoo. 2 Nami naliona, huyo ndiye, farasi mweupe, na aliyempanda alikuwa na uta ; nae alipawa taji : nae akatokea ali ameshinda tena ashinda.

3 Kisha hapo alipoufungua huo muhuri wa pili, ndipo nilipomsikia huyo nyama wa pili mwenyi uhai akisema, Ndoo. 4 Na farasi mwengine akatokea nde, farasi mwekundu sana : na aliyempanda alipawa kuio-

ndoa amani katika nti, illi kwamba wauane wao kwa wao : nae alipawa upanga mkubwa.

5 Kisha hapo alipoufungua huo muhuri wa tatu, ndipo nilipomsikia huyo nyama wa tatu mwenyi uhai akisema, Ndoo. Nami naliona, huyo ndiye, farasi mweusi; na aliyempanda alikuwa na mizani mkononi mwakwe. 6 Nami nalisikia kama vile sauti katikati ya wale nyama-wenyi-uhai wane ikisema, Kibaba cha nganu kwa nusu-rupia, na vibaba vitatu vya shairi kwa nusu-rupia; nawe usiyadhuru yale mafuta na ile divei.

7 Kisha hapo alipoufungua huo muhuri wa-ne ndipo niliposikia sauti ya huyo nyama wa-ne mwenyi uhai, akisema, Ndoo. 8 Nami naliona, huyo ndiye, farasi rangi ya mtanga-wa-pwani : na aliyempanda jina lakwe akiitwa Mauti : na Kuzimu ilifuatana nae. Nao walipawa uwezo juu ya sehemu ya-ne ya nti, waue kwa upanga, na kwa ndaa, na kwa tauni, na kwa hao nyama-wa-mwitu wa nti.

9 Kisha alipoufungua huo muhuri wa tano, ndipo nilipoona pale tini ya madhabahu hizo nafusi za hao waliotindwa kwa ajili ya neno la Mwenyiezi Mngu, na kwa ajili ya huo ushuhuda waliokuwa nao : 10 nao wakalia kwa sauti kuu, wakisema, Hata lini, Ewe Mola, Mtakatifu, Mwenyi kweli, mbona hufanyi hukumu na kuiamua haki hiyo damu yetu, kwa hao waketio juu ya nti? 11 Nao walipawa killa mmoja wao, nguo ndefu nyeupe : nao waliambiwa ya kwamba, wapumzike bado muda mchache, hata watakapotimia hao wajoli wao na hao ndugu zao watakaouwawa vivile kama wao *walivyouwawa*.

12 Kisha naliona hapo alipoufungua huo muhuri wa sita, ndipo kilipokuwapo kitetemo-cha-nti kikuu; na hilo jua likawa jeusi kama magunia ya manyoya, na huo mwezi ukawa kama damu wote : 13 na hizo nyota

za mbinguni zikaanguka juu ya nti, kama vile mtini wapukutishavyo mapofu yakwe ukitukuswa ni upepo mwingi. 14 Na hizo mbingu zikaondolewa kama vile ukurasa ulivyokundwa; na kulla mlima na kulla kisiwa vilitama vitoke pahali pakwe. 15 Na hao wafaume wa nti, na hao walio wakubwa, na hao majumadari, na hao matajiri, na hao wenyi nguvu, na killa mtumwa, na killa mungwana, walifita nafusi zao katika pango na tini ya majabali ya milima; 16 nao wayambia hiyo milima, na hayo majabali, Tuangukieni juu yetu, mkatusitiri nao uso wakwe yeye aketiye katika kiti-cha-enzi, na hasira ya Kijana-cha-kondoo: 17 kwa kuwa imekuja siku kubwa ya hasira yao; nae n nani awezae kusimama?

7 BAADA ya mambo hayo naliwaona malaika wane wamesimama katika pembe nne za nti, walikuwa waki-zizuia hizo pepo nne za nti, illi kwamba upepo usivume juu ya nti, wala juu ya bahari, wala juu ya mti uwao wote. 2 Nami nalimuona malaika mwengine akwea juu kutoka maawioni mwa jua, alikuwa na muhuri wa Mngu aliye hai: nae akawapigia kelele wale malaika wane kwa sauti kuu, wale waliopawa kuidhuru nti na bahari, 3 akisema, Msiidhuru nti wala bahari wala miti, hata tukisha watia muhuri watumwa wa Mwenyiezi Mngu wetu juu ya vipaji vya nyuso zao. 4 Nami nalisikia hisabu ya hao waliotiwa muhuri, *ilikurwa ni alifu mara mia na alifu mara* arubaini na nne, wenyi kutiwa muhuri waliotoka killa kabila ya wana wa Isiraeli.

5 Wa kabila ya Juda alifu mara kumi na mbili wenyi kutiwa muhuri:

Wa kabila ya Reuben alifu mara kumi na mbili:

Wa kabila ya Gadi alifu mara kumi na mbili:

6 Wa kabila ya Aseri alifu mara kumi na mbili:

Wa kabila ya Nafitali alifu mara kumi na mbili:

- Wa kabila ya Manase alifu mara kumi na mbili :
- 7 Wa kabila ya Sumeoni alifu mara kumi na mbili :
 Wa kabila ya Levi alifu mara kumi na mbili :
 Wa kabila ya Isakhari alifu mara kumi na mbili :
- 8 Wa kabila ya Zabuloni alifu mara kumi na mbili :
 Wa kabila ya Jusufu alifu mara kumi na mbili :
 Wa kabila ya Benjamin alifu mara kumi na mbili
 wenyi kutiwa muhuri.
- 9 Baada ya haya naliona, na huo ndio, mkutano mkubwa mno, ambao hapakuwa na mtu aliyeweza kuuhasibu, watoka kulla taifa, nao ni wa killa kabila, na jamaa, na lugha, walikuwa wamesimama mbele ya hicho kiti-cha-enzi na mbele ya huyo Kijana-cha-kondoo, walikuwa wamevikwa nguo ndefu nyeupe, nao walikuwa na makuti ya mtende mikononi mwao : 10 nao wapiga kelele kwa sauti kubwa mno, wakisema, Wokofu ni wa Mwenyiezi Mngu wetu aketiye katika kiti-cha-enzi, tena ni wa Kijana-cha-kondoo. 11 Na hao malaika wote walikuwa wamesimama kandokando ya kiti-cha-enzi, na *kandokando* ya wale wazee na wale nyama-wenyi-uhai wane; nao wakapomoka mbele ya kiti-cha-enzi kwa nyuso zao, na kumsujudia Mwenyiezi Mngu, 12 wakisema, Amina: Baraka na utukufu na hikima na shukurani na hishima na uwezo na nguvu zina Mwenyiezi Mngu wetu hata milele na milele. Amina. 13 Akajibu mmoja katika hao wazee, akinambia, Jee, hawa waliovikwa nguo ndefu nyeupe ni kina nani? nao walitoka wapi? 14 Nami nikamwambia, Bwana wangu, wajua wewe. Nae akanambia, Hawa ndio wale watokao hayo mateso makuu, nao walizifua nguo zao, na kuzifanya ziwe nyeupe katika damu ya Kijana-cha-kondoo. 15 Kwa ajili ya hayo, wao wako mbele ya kiti-cha-enzi cha Mwenyiezi Mngu; nao wamtumikia mtana na usiku katika hekalu yakwe: na yeye aketiye katika kiti-cha-enzi ataitanda hema yakwe juu yao.

16 Hawataona ndaa baadae, wala hawatakuwa na kiu baadae; halitawafikilia jua, wala hari iliyo yote: 17 kwa kuwa huyo Kijana-cha-kondoo, yeye aliye katikati ya hicho kiti-cha-enzi, atakuwa mtunga wao, nae atawa-ongoza hata wafikilie penyi mato-ya-maji ya uhai: na Mwenyiezi Mngu atayafuta matozi yote katika mato yao.

8 KISHA hapo alipoufungua huo muhuri wa sabaa, ndipo pakawa kimya mbinguni muda kama wa nusu saa. 2 Nami naliwaona hao malaika sabaa, hao wasimama mbele ya Mwenyiezi Mngu; nao walipawa barughumu sabaa.

3 Na malaika mwengine akatokea nae akasimama mbele ya madhabahu, mwenyi chetezo cha dhahabu; nae alipawa uudi mwingi, illi kwamba ayaongeze kwa huo *uudi* maombi ya watakatifu wote, juu ya madhabahu ya dhahabu yaliyokuwa mbele ya kile kiti-cha-enzi. 4 Na ule moshi wa ule uudi pamoja na maombi ya hao watakatifu, ulipaa juu mbele ya Mwenyiezi Mngu kutoka mkononi mwa huyo malaika. 5 Na huyo malaika akitwaa hicho chetezo; nae akakijaza moto wa yale madhabahu, kisha akakibwaga juu ya nti: kisha pakawa na raadi na sauti na umeme na kitetemo-cha-nti.

6 Na hao malaika sabaa, hao waliokuwa na hizo barughumu sabaa, wakajifanya tayari illi kwamba wazipige hizo barughumu.

7 Kisha huyo malaika wa kwanza akapiga barughumu, pakawa mvua-ya-barafu na moto, vilivyotangamana na damu, navyo vilibwagwa juu ya nti: ikateketea sehemu ya tatu ya nti, na sehemu ya tatu ya miti ikateketea, na mani yote mabiti yakateketea.

8 Kisha malaika wa pili akapiga barughumu, pakawa kitu kama mlima mkubwa uliokuwa wawaka moto ukatupwa baharini: ikawa damu sehemu ya tatu ya

bahari; 9 wakafa sehemu ya tatu ya hao nyama walioumbwa waliokuwa ndani ya bahari, hao wenyi uhai: na sehemu ya tatu ya marikabu iliangamia.

10 Kisha malaika wa tatu akapiga barughumu, na nyota kubwa ikaanguka kutoka mbinguni, iliyokuwa ikiwaka kama vile taa, nayo ikaanguka katika sehemu ya tatu ya mito, na katika vijito vya maji: 11 na nyota hiyo jina lakwe huitwa Abisintho: na sehemu ya tatu ya hayo maji yakawa ni abisintho; na wana-Adamu wangi wakafa kwa hayo maji, kwa kuwa yalikuwa utungu mno.

12 Kisha huyo malaika wa-ne akapiga barughumu, ikapigwa sehemu ya tatu ya jua, na sehemu ya tatu ya mwezi, na sehemu ya tatu ya hizo nyota; illi kwamba sehemu ya tatu itiwe kiza, tena huo mtana usiwe muwanga sehemu yakwe ya tatu, na usiku nao ni vivyo hivyo.

13 Kisha nikaona, na kusikia tai mmoja akiruka katikati ya mbingu, akisema kwa sauti kuu, Ole, ole, ole, mbwao wenyi kuketi juu ya nti, kwa sababu ya sauti zisaliazo za barughumu za hao malaika watatu, watakaozipiga barughumu baadae.

9 KISHA huyo malaika wa tano akapiga barughumu, nami naliona nyota iliyotoka mbinguni, imeanguka juu ya nti: nae akapawa ufunguo wa shimo la kuzimu. 2 Nae akalifungua lile shimo la kuzimu; na moshi ukapaa juu kutoka mle shimoni, kama moshi wa tanu kubwa; vikatiwa kiza jua na anga kwa ajili ya huo moshi wa shimoni. 3 Na nzige wakatoka katika ule moshi wakenda juu ya nti; nao walipawa amri, kama vile hao vitumbo-ng'ge wa nti walivyo na amri. 4 Nao waliambiwa ya kwamba wasiyadhuru hayo mani ya nti, wala kiwacho chote kilicho kibiti, wala mti ulio wote, isipokuwa wana-Adamu hao wasio na muhuri wa Mwenyezi Mngu katika vipaji vya nyuso zao. 5 Nao

waliamuriwa ya kwamba wasiwaue wao, lakini kwamba wateswe miezi mitano: na hayo mateso yao yalikuwa kama vile mateso ya vitumbo-ng'ge, hapo amuumapo bin-Adamu. 6 Na katika siku hizo wana-Adamu watataka mauti, nao hawatayaona kamwe: nao watatamani kufa, na hayo mauti yatawakimbia. 7 Na maumbo ya hao nziye yalikuwa ni mfano wa vile farasi walioandaliwa vita; na juu ya vitwa vyao kama taji mfano wa dhahabu, na nyuso zao zilikuwa kama nyuso za bin-Adamu. 8 Nao walikuwa na nywele kama nywele za wanawake, na meno yao yalikuwa kama *meno* ya masimba. 9 Nao walikuwa na kanzu kama vile kanzu za chuma; na sauti ya mabawa yao ilikuwa kama sauti ya magari, kama farasi wangi wendao kwa kasi kuviendea vita. 10 Nao wana mikia kama vile ya vitumbo-ng'ge, yenyi vyembe vya ushingu; na amri yao kuwadhuru hao wana-Adamu miezi mitano i katika mikia yao. 11 Wana mfaume juu yao, *nae ni* malaika wa kule kuzimu: jina lakwe kwa Kihibirania huitwa Abaddon, na kwa Kiyunani ana jina lakwe Apolion.

12 Ole wa kwanza umekwisha pita: hizo ndizo, zaja na ole mbili baadae.

13 Kisha huyo malaika wa sita akapiga barughumu, nami nalisikia sauti moja iliyotoka katika zile pembe za madhabahu ya dhahabu yaliyo mbele ya Mwenyiezi Mngu, 14 imoja *asema*, amwambia huyo malaika wa sita, aliyekuwa na ile barughumu, *akisema*, Wafungue hao malaika wane waliofungwa hapo penyi mto mkubwa Farati. 15 Na hao malaika wane wakafunguliwa, hao walioandaliwa kwa ajili ya ile saa na siku na mwezi na mwaka, illi kwamba wawaue sehemu ya tatu ya hao wana-Adamu. 16 Na hisabu ya jeshi za wenyi kupanda farasi ilikuwa laki alufeni: nalisikia hisabu yao. 17 Naliwaona hao farasi hivyo katika hayo maono, na hao walioketi juu yao, wenyi kanzu za chuma kama za

moto na za samawi na za kibiriti: na vitwa vya hao farasi ni kama vitwa vya masimba; na makanwa yao hutokwa ni moto na moshi na kibiriti. 18 Sehemu ya tatu ya wana-Adamu iliuwawa kwa mapigo hayo matatu, kwa huo moto na huo moshi na hicho kibiriti, vilivyo-toka makanwani mwao. 19 Kwani amri za hao farasi zi katika makanwa yao na katika mikia yao: kwani mikia yao i mfano wa nyoka, ina vitwa, nao wadhuru kwa hivyo. 20 Na hao wana-Adamu waliosalia, hao wasiouwawa kwa mapigo hayo, hawakuzitubia zile kazi za mikono yao, kwamba wasiwasujudie mashaitani, na sanamu wa dhahabu, na wa fedha, na wa shaba, na wa jiwe, na wa miti; wasioweza kuona wala kusikia wala kwenenda: 21 nao hawakuutubia uuaji wao, wala utawi wao, wala uzinifu wao, wala wivi wao.

10 KISHA nalimuona malaika mwenyi nguvu mwenye ashuka kutoka mbinguni, alikuwa amefinikwa ni wingu; na kisiki-cha-mvua kilikuwa juu ya kitwa chakwe, na uso wakwe ulikuwa kama jua, na maguu yakwe kama nguzo za moto: 2 nae alikuwa na chuo kidogo mkononi mwakwe kimefunuliwa: nae akaliweka guu lakwe la kuume katika bahari, na hilo la kushoto katika nti; 3 nae akapiga ukelele kwa sauti kuu, kama vile simba akinguruma: na hapo alipopiga ukelele, zile raadi sabaa zikasema kwa sauti zao. 4 Na hapo zile raadi sabaa ziliposema kwa sauti zao, nalitaka kuandika; nami nalisikia sauti kutoka mbinguni ikisema, Yatie muhuri maneno hayo yaliyonenwa ni hizo raadi sabaa, usiyaandike. 5 Na huyo malaika niliye-muona kusimama katika bahari na katika nti akauinua mkono wa kuume wakwe akaulekeza mbinguni, 6 nae akaapa kwa yeye aliye hai hata milele na milele, yeye aliyeziumba hizo mbingu na vitu vilivyo ndani yakwe, na nti na vitu vilivyo ndani yakwe, na bahari na vitu vilivyo ndani yakwe, ya kwamba, pasiwe na zamani

baada yakwe: 7 isipokuwa katika siku za sauti ya malaika huyo wa sabaa, hapo atakapotaka kupiga baru-ghumu, ndipo ikamilikapo hiyo siri ya Mwenyezi Mngu, kama zile habari njema zilivyo alizowahubiri hao watu-mwawe manabii. 8 Na hiyo sauti niliyoisikia kutoka mbinguni, *naliisikia* tena kunena nami, na kusema, Nenda, kitwae hicho chuo kilichofunuliwa mkononi mwa yule malaika, huyo aliyesimama katika bahari na katika nti. 9 Nami nalimwendea huyo malaika, nikimwambia, anipe kile chuo kidogo. Nae akanambia, Kitwaecho ukile; nacho kitakufanya tumbo lako liwe utungu, lakini katika kanwa lako kitakuwa tamu kama asali. 10 Nami nalikitwaa kile chuo kidogo mkononi mwa huyo malaika, nikakila; nacho kilikuwa kanwani mwangu tamu kama asali: na hapo nilipokwisha kila tumbo langu likawa utungu. 11 Nao wanambia, Imekupasa kutoa unabii tena juu ya jamaa na juu ya taifa na lugha na wafaume wangi.

11 NAMI nalipawa mwanzi mfano wa fimbo: mmoja akanambia, Inuka, ukaipime hekalu ya Mwenyezi Mngu, na madhabahu, na hao wasujuduo mumo. 2 Na hiyo behewa iliyo nde ya hekalu, iwate nde, usiipime hiyo: kwa kuwa wamepawa hizo taifa hiyo: na huo mji mta-katifu wataukanyaga miezi arubaini na miwili. 3 Nami ntawapa hao mashahidi wangu wawili, nao watatoa unabii siku alifu na miateni na sitini, wakiwa hali ya kuvikwa magunia. 4 Hao ndio ile mizeituni miwili na vile vinara vya taa viwili visimamavyo mbele ya Bwana wa nti. 5 Na ikiwa mtu awae yote ataka kuwadhuru, watokwa ni moto makanwani mwao na kuwala adui zao: na ikiwa mtu awae yote kutaka kuwadhuru imepasa kwamba auwawe hivyo. 6 Hao wana amri ya kuzifunga hizo mbingu, illi kwamba mvua isinye katika siku hizo za unabii wao: nao wana amri juu ya hayo maji kuyageuza yawe damu, na kupiga biyo nti kwa

killa tauni, killa watakapo. 7 Nao hapo watakapou-kamilisha ushuhuda wao, huyo nyama mkali atokae katika kuzimu atawafanyia vita, nae atawashinda na kuwaua. 8 Na vimba vyao *viko* ndiani mwa huo mji mkubwa, ambao waitwa kwa jinsi ya roho Sodom na Misiri, tena ni hapo yeye Bwana wao aliposalibiwa. 9 Na *watu* watokao katika hao jamaa na kabila na lugha na taifa waviangalia vile vimba vyao siku tatu u nusu, nao hawaviati vimba vyao kuwekwa kaburini. 10 Na hao waketio juu ya nti wafurahi juu yao na kutekerea; nao wataleta na kupana vipawa wao kwa wao; kwa sababu hao manabii wawili walikuwa wakiwatesa hao waketio juu ya nti. 11 Kisha baada ya siku hizo tatu u nusu, roho ya uhai kutoka kwa Mwenyiezi Mngu ika-wangilia ndani, nao wakasimama kwa maguu yao; na wale waliokuwa wakiwaangalia wakangiwa ni khofu kubwa mno. 12 Nao wakasikia sauti kuu kutoka mbinguni ikiwambia, Kweani huku. Nao wakakwea wakangia mbinguni katika hilo wingu; na hao adui zao wakiwaangalia. 13 Na katika saa hiyo kilikuwako kitetemo-cha-nti kikubwa, na sehemu ya kumi ya mji ikaanguka; na wana-Adamu alifu sabaa waliuwawa katika kitetemo-cha-nti hicho: na hao waliosalia waka-ngiwa ni khofu, nao wakamtukuza Mwenyiezi Mngu wa mbingu.

14 Ole wa pili umekwisha pita: huu ndio, ole wa tatu waja kwa upesi.

15 Kisha huyo malaika wa sabaa akapiga barughumu; nazo zikatoka sauti kubwa-kubwa mbinguni, nazo zika-sema, Ufaume wa dunia umekwisha kuwa *ufaume* wa Bwana wetu, na wa Masihi wakwe, nae atatawala hata zamani za milele. 16 Na hao wazee ishirini na wane, hao wenyi kuketi mbele ya Mwenyiezi Mngu katika vile viti-vya-enzi vyao, wapakomoka nti kwa nyuso zao, na kumsujudia Mwenyiezi Mngu, 17 wakisema, Twa-

kushukuru wewe, Ewe Bwana Mwenyiezi Mngu, Muweza-wa-yote, Mwenyi kuwapo, na uliyekuwapo: kwa kuwa umekwisha twaa huo uwezo wako ukuu na kutawala. 18 Na hizo taifa zilighadhibika, nayo ikaja hasira yako, na wakati wa kuhukumiwa hao wafu, na wakati wa kuwapa thawabu yao hao watumwa wako manabii, na hao watakatifu, na hao walichao jina lako, wadogo na wakubwa; na kuwaangamiza hao waiharibuo nti.

19 Na hiyo hekalu ya Mwenyiezi Mngu iliyo mbinguni ilifunguliwa, na hilo kasha la maagano yakwe likaonekana ndani ya hekalu yakwe; nazo zikawa ume-me na sauti na raadi, na kitetemo-cha-nti, na mvua-yabarafu kubwa mno.

12 KISHA ishara kubwa mno ilionekana mbinguni; mwanamke mwenyi kuvikwa jua, na mwezi ulikuwa tini ya nyayo zakwe, na katika kitwa chakwe ni taji ya nyota kumi na mbili; 2 nae alikuwa na mimba: nae apiga kelele, yuna utungu, na maumivu ya kuzaa. 3 Kisha ishara nyengine ikaonekana mbinguni; na huyo ndiye, joka kubwa mno, mwekundu sana, alikuwa na vitwa sabaa na pembe kumi, na katika vitwa vyakwe alikuwa na vilemba sabaa. 4 Na mkia wakwe wakokota sehemu ya tatu ya hizo nyota za mbinguni, na kuzibwaga nti: na hilo joka likasimama mbele ya huyo mwanamke aliyekuwa katika utungu wa kuzaa, illi kwamba hapo azaapo ammize mtoto wakwe. 5 Nae akazaa mwana, mwanamume, yeye atakaezitawala taifa zote kwa fimbo ya chuma: na mtoto wakwe alinyakuliwa *kwenda* hata kwa Mwenyiezi Mngu, hata kwa kiti chakwe cha enzi. 6 Na huyo mwanamke akakimbia akenda bara, ambapo ana pahali palipotengezwa ni Mwenyiezi Mngu, illi kwamba wamlishe kuko muda wa siku alifu na miateni na sitini.

7 Kisha palikuwa na vita mbinguni: Mikaeli na

malaika zakwe kwenda kulipiga vita hilo joka; na hilo joka nalo na malaika zakwe yeye wakapigana vile vita; 8 nao hawakushinda nguvu, wala pahali pao hapakuonekana tena mbinguni. 9 Na hilo joka kubwa lilibwagwa tini, ni nyoka wa kale, yeye aitwae Ibilisi, tena aitwa Shaitani, huyo mwenyi kuwapoteza walimwengu wote; alibwagwa nti na malaika zakwe walibwagwa tini nao pamoja nao. 10 Kisha nalisikia sauti kuu mbinguni, ikisema, Hivi sasa umekuwa wokofu, na uwezo, na ufaume wa Mwenyiezi Mngu wetu, na amri ya Masihi wakwe: kwa kuwa huyo mwenyi kuwashitaki ndugu zetu amekwisha bwagwa tini, yeye awashitakiye mbele ya Mwenyiezi Mngu wetu mtana na usiku. 11 Nao wakamshinda kwa ndia ya hiyo damu ya Kijana-chakondoo, na kwa ndia ya tamko la ushuhuda wao; nao hawakuupenda uhai wao hata mauti. 12 Kwa ajili ya hayo, furahini enywi mbingu, na nyinywi mketio ndani yakwe. Ole mbwa nti na hiyo bahari: kwa kuwa huyo Ibilisi amewashukia nyinywi, mwenyi hasira kubwa, maana, ajua ya kwamba ana muda mchache tuu.

13 Na hilo joka hapo alipoona ya kwamba amebwagwa nti, ndipo alipomuudhi huyo mwanamke, yule aliyemzaa mtoto mwanamume. 14 Na huyo mwanamke alipawa mabawa mawili ya tai yule mkubwa, illi kwamba aruke ende zakwe bara hata pahali pakwe, hapo alishwapo kwa wakati na nyakati na nusu wakati, atoke mbele ya huyo nyoka. 15 Na huyo nyoka alitoa maji kanwani mwakwe nyuma ya huyo mwanamke kama vile mto, illi kwamba amfanye kutukuliwa kwa huo mkondo. 16 Nti ikamsaidia huyo mwanamke, nti ikafunua kanwa lakwe na kumiza huo mto, alioutoa hilo joka kanwani mwakwe. 17 Na hilo joka lilimkasirikia huyo mwanamke, nalo likenda zakwe kuupiga vita ule uzao wa mwanamke uliosalia, ambao wayatunza maa-gizo ya Mwenyiezi Mngu na kuushika ushuhuda wa

Jesu: 13 NAE akasimama juu ya mtanga wa bahari.

Kisha nalimuona nyama atoka baharini, mwenyi pembe kumi na vitwa sabaa, na juu ya pembe zakwe *alikuwa na* vilemba kumi, na juu ya vitwa vyakwe *alikuwa na* majina ya matukano. 2 Na huyo nyama niliyemuona alikuwa mfano wa tui, na maguu yakwe yalikuwa kama *maguu* ya duba, na kanwa lakwe kama kanwa la simba: na hilo joka likampa uwezo wakwe yeye, na kiti chakwe cha enzi na amri kubwa. 3 Kisha nalikiona kitwa chakwe kimoja kama kilichotindwa kwa mauti; na hiyo jaraha yakwe ya kufa ikapozwa: na nti nzima ikataajabu nyuma ya huyo nyama; 4 nao wakalisujudia hilo joka, kwa sababu lilimpa huyo nyama amri yakwe; nao wakamsujudia yule nyama, wakisema, N nani aliye mfano wa huyo nyama? tena n nani awezae kupigana nae vitani? 5 nae alipawa kanwa lenyi kunena mambo makubwa na matukano; nae alipawa amri ya kufanya *kazi yakwe muda wa* miezi arubaini na miwili. 6 Nae akafunua kanwa lakwe amtukane Mwenyezi Mngu, kulitukana jina lakwe, na masikani yakwe, na hao wakaaao mbinguni. 7 Nae alipawa kufanya vita na hao watakatifu, na kuwashinda: nae alipawa amri juu ya killa kabila na jamaa na lugha na taifa. 8 Na wote waketio juu ya nti watamsujudia yeye, *killi mtu* ambae jina lakwe halikuandikwa ndani ya chuo cha uhai cha huyo Kijana-cha-kondoo, yeye aliyetindwa tangu dunia kupigwa msingi. 9 Mtu akiwa na sikio nasikie. 10 Mtu awae yote akiwa ni kuteka nyara, hwenda kutekwa nyara: mtu awae yote akiwa ni kuua kwa upanga, imepasa kwamba auwawe nae kwa upanga. Hapa ndipo penyi uvumilivu na imani ya hao watakatifu.

11 Kisha nalimuona nyama mwengine akwea juu atoka ndani ya nti; nae alikuwa na pembe mbili mfano

wa kijana-cha-kondoo, nae akanena kama joka *linenavyo*. 12 Nae atumia hiyo amri yote ya yule nyama wa kwanza, mbele yakwe. Nae afanya hiyo nti na hao waketio mumo wamsujudie huyo nyama wa kwanza, yule ambae jaraha yakwe ya kifo ilipozwa. 13 Nae afanya ishara kubwa, illi kwamba afanye moto kushuka kutoka mbinguni uje juu ya nti mbele ya wana-Adamu. 14 Nae awapoteza hao waketio juu ya nti kwa ndia ya hizo ishara alizopawa kuzifanya mbele ya huyo nyama; akiwambia hao waketio juu ya nti, kwamba wamfanyie sanamu huyo nyama, yeye aliyekuwa na jaraha ya upanga nae akawa hai. 15 Nae alipawa kumpa pumzi huyo sanamu wa nyama, illi kwamba huyo sanamu wa nyama anene, na kufanya kwamba kadiri ya hao wasiomsujudia huyo sanamu wa nyama wauwawe. 16 Nae awafanya wote, wadogo na wakubwa, na matajiri na masikini, na waungwana na watumwa, illi kwamba watiwe tomo katika mikono ya kuume yao, au katika vipaji vya nyuso zao; 17 tena kwamba mtu awae yote asiweze kununua kitu wala kuuza kitu, isipokuwa ni yeye aliye na hiyo tomo *aweza, na hiyo tomo* ni jina la huyo nyama au ni hisabu ya jina lakwe. 18 Hapa ndipo penyi hikima. Yeye aliye na akili naihasibu hiyo hisabu ya huyo nyama; kwani ni hisabu ya bin-Adamu: na hisabu yakwe ni Sita mia na sitini na sita.

14 KISHA naliona, na huyo ndiye, huyo Kijana-cha-kondoo amesimama juu ya mlima wa Zion, na *watu* mia na arubaini na nne alifu pamoja nae, wenyi jina lakwe na jina la Babae yameardikwa katika vipaji vya nyuso zao. 2 Nami nalisikia sauti yatoka mbinguni kama vile sauti ya maji mangi, na kama sauti ya raadi kuu: na hiyo sauti niliyoisikia ilikuwa kama wenyi kupiga vinanda-vya-kinubi wakivipiga vinanda vyao: 8 nao waimba kama vile wimbo mpya mbele ya kile

kiti-cha-enzi, na mbele ya hao nyama wane wenyi uhai, na hao wazee: na hapana mtu aliyeweza kuji-funza wimbo huo isipokuwa ni hao *watu* mia na arubaini na nne alifu *waweza*, hao walionunuliwa katika nti. 4 Hawa ndio wasiotiwa najisi pamoja na wanawake; kwani wa tohara. Hawa ndio wamuandamao huyo Kijana-cha-kondoo, killa endapo. Hawa walinunuliwa katika wana-Adamu, wawe malimbuko kwa Mwenyiezi Mngu na kwa huyo Kijana-cha-kondoo. 5 Na katika kanwa lao haukuonekana uongo: hawana aibu.

6 Kisha nalimuona malaika mwengine akiruka kati-kati ya mbingu, mwenyi habari njema ya milele kuwa-hubiri hao waketio juu ya nti, na *kuihubiri* killa taifa na kabila na lugha na jamaa; 7 akasema kwa sauti kuu, Mcheni Mwenyiezi Mngu na kumtukuza yeye; kwa kuwa saa ya hukumu yakwe imekuja; msujudieni yeye aliyezifanya hizo mbingu na hiyo nti na bahari na vijito vya maji.

8 Kisha mwengine, malaika wa pili, akaandama akisema, Umeanguka, umeanguka Babeli ule *mji* mku-bwa, huo uliozinweshwa hizo taifa zote divei ya hasira za uzinifu wakwe.

9 Kisha malaika mwengine, wa tatu, akawaandama wale, akisema kwa sauti kuu, Mtu awae yote akimsuju-dia huyo nyama na sanamu wakwe, na kukubali tomo katika kipaji cha uso wakwe au katika mkono wakwe, 10 yeye nae atakunwa ya divei ya hasira za Mwenyi-ezi Mngu, iliyotengezwa tayari pasipo kutanganywa *na maji* katika kikombe cha hasira zakwe kuu; nae ata-adhibishwa kwa moto na kibiriti mbele ya malaika watakatifu na mbele ya huyo Kijana-cha-kondoo: 11 na moshi wa adhabu zao hupaa juu hata milele na milele; nao hawana kusitarehe mtana wala usiku, hao wamsujudiao huyo nyama na sanamu wakwe, na killa aikubaliye tomo ya jina lakwe. 12 Hapa ndipo penyi

uvumilivu wa hao watakatifu, hao wayashikao maagizo ya Mwenyezi Mngu na hiyo imani ya Jesu.

13 Kisha nalisikia sauti iliyotoka mbinguni, ikinena, Andika, Heri ndao wafu wafao katika Bwana tokea sasa; naam, yuanena huyo Roho, ya kwamba wapate pumzika baada ya taabu zao za kazi: kwani kazi zao zafuatana nao.

14 Kisha naliona, na hilo ndilo, wingu jeupe; na juu ya wingu hilo ameketi mmoja mfano wa mwana wa bin-Adamu, mwenyi taji ya dhahabu katika kitwa chakwe, na mdu mkali mkononi mwakwe. 15 Na malaika mwengine akatoka katika hekalu, akimpigia ukelele huyo aliyekuwa ameketi juu ya hilo wingu, *akisema* kwa sauti kuu, Lete mdu wako ukavune: kwa kuwa saa ya kuvuna imekwisha kuja; kwa kuwa mavuno ya nti yameiva mno. 16 Na yeye aliyeketi juu ya hilo wingu akaubwaga mdu wakwe juu ya nti; na nti ikavunwa.

17 Kisha malaika mwengine akatoka katika ile hekalu iliyo mbinguni, yeye nae alikuwa na mdu mkali. 18 Na malaika mwengine akatoka katika hayo madhabu, yeye aliye na amri juu ya moto; nae akampigia ukelele huyo aliyekuwa na huo mdu mkali, kwa sauti kuu, akimwambia, Lete mdu wako mkali, kavitunde vishazi vya huo mzabibu wa nti; kwa kuwa zabibu zakwe zimeiva sana. 19 Na huyo malaika akaubwaga huo mdu wakwe hata nti, nae akautunda mzabibu wa nti, nae akaubwaga katika kinu, hicho *kinu* kikubwa cha hasira za Mwenyezi Mngu. 20 Na hicho kinu kikakamua nde ya mji, ikatoka damu katika kinu *ikafikilia* hata hatamu za farasi, hata mitupo ya vyembe alifu na sita mia.

15 KISHA naliona ishara nyengine katika hizo mbingu, *ishara* kubwa na kutaajabisha, malaika sabaa wenyi *kuyatukua* mapigo sabaa, *mapigo* ya mwisho, kwa

kuwa katika hayo hasira za Mwenyiezi Mngu zimetimilia.

2 Kisha naliona kitu mfano wa bahari ya kioo iliyo-tangamana na moto; na hao wenyi kushinda watokao kwa huyo nyama, na kwa sanamu wakwe, na kwa hisabu ya jina lakwe, walikuwa wamesimama kandokando ya ile bahari iliyokuwa ya kioo, wenyi vinanda-vyakinubi vya Mwenyiezi Mngu. 3 Nao waimba wimbo wa Musa mtumwa wa Mwenyiezi Mngu, na wimbo wa huyo Kijana-cha-kondoo, wakisema, Ukuu sana na kutaajabisha ndizo kazi zako, Ewe Bwana Mwenyiezi Mngu Muweza-wa-yote; ni zenzi haki na kweli ndia zako, Ewe Mfaume wa milele. 4 N nani asiyekucha, Ewe Bwana, na kulitukuza jina lako? kwa kuwa wewe u Mtakatifu peke yako; kwa kuwa hizo taifa zote zitakuja na kusujudu mbele yako; kwa kuwa vitendo vyako vya haki vimekwisha funuliwa.

5 Kisha baada ya mambo hayo naliona, na hiyo hekalu ya hema ya ushuhuda mbinguni ilifunguliwa: 6 na hao malaika sabaa wenyi mapigo sabaa walitoka katika hekalu, walikuwa wamevikwa jiwe, safi, lenyi kung'ara, nao walikuwa wamefungwa vifuani mwao mishipi ya dhahabu. 7 Kisha mmoja katika wale nyama wane wenyi uhai akawapa wale malaika sabaa vitasa vya dhahabu sabaa vimejawa ni hasira za Mwenyiezi Mngu aliye hai hata milele na milele. 8 Na hiyo hekalu ikajawa ni moshi uliotoka kwa utukufu wa Mwenyiezi Mngu, na kutoka kwa uwezo wakwe; hapakuwa na mtu aliyeweza kungia ndani ya hekalu, hata yatimilie hayo mapigo sabaa ya wale malaika sabaa.

16 KISHA nalisikia sauti kuu kutoka hekaluni, ikiwambia hao malaika sabaa, *ikisema*, Nendani, mkavimwaye vile vitasa sabaa vya hasira za Mwenyiezi Mngu juu ya nti.

2 Na huyo wa kwanza akenda na kukimwaya kitasa

chakwe juu ya nti; nayo yakawa maipu maovu sana juu ya hao wana-Adamu waliokuwa na tomo ya huyo nyama, wenyi kumsujudia sanamu wakwe.

3 Na huyo wa pili akakimwaya kitasa chakwe juu ya bahari; nayo *bahari* ikawa ni damu kama *damu* ya mfu: na killa nafusi yenyi uhai ikafa, vile *vitu* vilivyo-kuwa katika bahari.

4 Na huyo wa tatu akakimwaya kitasa chakwe juu ya mito na vijito vya maji; navyo vikawa ni damu. 5 Nami nalimsikia huyo malaika wa hayo maji akisema, Wewe u Mwenyi-haki wewe ulipo, uliyekuwapo, wewe Mtakatifu, kwa kuwa ulihukumu hivyo: 6 kwa kuwa waliimwaya damu ya watakatifu na ya manabii, nawe umewapa damu kunwa: nao wasitahili. 7 Nami naliyasikia hayo madhabahu yakisema, Naam, Ewe Bwana Mwenyiezi Mngu, Muweza-wa-yote, ni za kweli na za haki hukumu zako.

8 Na huyo wa-ne akakimwaya kitasa chakwe juu ya jua; nalo lilipawa kuwateketeza wana-Adamu kwa moto. 9 Nao wakateketea wana-Adamu mteketeo mkubwa: nao wakalitukana jina la Mwenyiezi Mngu aliye na amri juu ya mapigo hayo; wala wasitubie na kumpa yeye utukufu.

10 Na huyo wa tano akakimwaya kitasa chakwe juu ya kiti-cha-enzi cha huyo nyama: na ufaume wakwe ukatiwa kiza; nao wakazitafuna ndimi zao kwa ajili ya utungu, 11 nao wakamtukana Mwenyiezi Mngu wa mbingu kwa ajili ya utungu wao na kwa ajili ya vidonda vyao; wala wasitubie kwa kazi zao.

12 Na huyo wa sita akakimwaya kitasa chakwe juu ya huo mto mkubwa, *mto wa Farati*; na maji yakwe yakakauka, illi kwamba hiyo ndia itengezwe tayari kwa hao wafaume wajao kutoka maawioni mwa jua. 13 Kisha naliona zatoka katika kanwa la huyo joka na katika kanwa la huyo nyama na katika kanwa la huyo

nabii wa uongo, roho tatu za uchafu kama vyua: 14 kwani ndizo roho za pepo wabaya, zifanyazo ishara; ambazo zatoka nde na kuwendea hao wafaume wa ulimwengu mzima, kuwakutanisha kwa vile vita vya siku kuu ya Mwenyezi Mngu, Muweza-wa-yote. 15 (Mimi nipo, naja kama vile mwivi. Ana heri akeshae, na kuyatunza mavao yakwe, illi kwamba asende tupu-tupu, wakaona aibu yakwe).

16 Nao wakawakutanisha hata pahali paitwapo kwa lugha ya Kihibirania, Hari-Magedon.

17 Na huyo wa sabaa akakimwaya kitasa chakwe juu ya anga; kisha sauti kuu ilitoka katika hekalu, kutoka kile kiti-cha-enzi, ikinena, Imekwisha fanywa: 18 pakawa na umeme na sauti na raadi; pakawa na kitetemo kikuu cha nti, ambacho, tangu wana-Adamu kuwako juu ya nti, hakikuwa kama hicho, kitetemo-cha-nti kikuu jinsi hiyo, jinsi kilivyokuwa kikuu. 19 Na huo mji mkubwa uligawanyikana mafungu matatu, na miji ya zile taifa ilianguka; na Babeli, mji huo mkubwa, ulikumbukwa mbele ya Mwenyezi Mngu, aupe huo hicho kikombe cha divei ya hasira za ghadhabu yakwe. 20 Na killa kisiwa kikakimbia na milima haikuonekana tena. 21 Na mvua kubwa ya barafu, *killa kipande* mfano wa uzito wa uzani, yashuka kutoka mbinguni juu ya wana-Adamu; na hao wana-Adamu wakamtukana Mwenyezi Mngu kwa ajili ya hilo pigo kuu la mvua-ya-barafu; kwa kuwa pigo lakwe ni kubwa mno.

17 KISHA akaja mmoja wa hao malaika sabaa, wale waliokuwa na vile vitasa sabaa, nae akanena nami, akisema, Ndoo huku, ntakuonyesha kuhukumikiwa kwa-kwe huyo kahaba mkuu, huyo aketiye juu ya maji mangi; 2 ambae hao wafaume wa nti walizini nae, na hao waketio katika nti wakalevywa ni divei ya uha-sharati wakwe. 3 Nae akanitukua katika Roho *alcenda*

nami hata bara: nami nikamuona mwanamke ameketi juu ya nyama mwekundu sana, mwenyi kujawa ni majina ya matukano, mwenyi vitwa sabaa na pembe kumi. 4 Na huyo mwanamke alikuwa amevikwa nguo ya rangi ya kiforosadi na nyekundu, nae alikuwa amepambwa kwa dhahabu, na kito chenyi thamani na lulu, nae alikuwa na kikombe cha dhahabu mkononi mwa-kwe kilichojawa ni matukizo, ndiyo hayo machafu ya uhasharati wakwe, 5 nae alikuwa na jina lenyi kuandikwa katika kipaji cha uso wakwe, *nalo ni hili*, SIRI, BABELI MKUU, MAMA YA HAO MAKAHABA, NA YA HAYO MATUKIZO YA NTL. 6 Nami nalimuona huyo mwanamke mwenyi kulewa kwa damu ya hao watakatifu, na kwa damu ya hao mashahidi ya Jesu. Nami nilipomuna, nikataajabu kwa ajabu kuu. 7 Na huyo malaika akaniuliza, Kwani kutaajabu? Mimi ntakwambia hiyo siri ya huyo mwanamke, na ya huyo nyama amtukuae, huyo aliye na vitwa sabaa na pembe kumi. 8 Huyo nyama uliyemuona, aliyekuwapo nae hayupo; nae yuataka kwea kutoka kuzimu, na kungia uharibifuni. Na hao waketio juu ya nti watataajabu, hao ambao jina lao halikuandikwa katika hicho chuo cha uhai tangu dunia kupigwa msingi, wamuonapo huyo nyama jinsi alivyokuwapo nae hayupo, nae atakuwapo. 9 Hapo ndipo penyi akili zenyi hikima. Vile vitwa sabaa ni milima sabaa, ambayo huyo mwanamke yuaketi juu yakwe: 10 nayo ni wafaume sabaa; watano wansha anguka, huyo mmoja yupo, huyo mwengine hajaja bado: na hapo atakapokuja imepasa kwamba aketi muda mchache. 11 Na huyo nyama aliyekuwapo, nae hayupo, yeye ndiye wa nane, nae yumo katika hao sabaa, nae yuenenda *kungia* uharibifuni. 12 Na hizo pembe kumi ulizoziona ni wafaume kumi, ambao hawajapokea ufaume bado; lakini wapokea amri kama wafaume pamoja na huyo nyama kwa muda wa saa moja. 13 Hawa wana

shauri moja, nao wampa huyo nyama uwezo wao na amri yao. 14 Hawa watamfanyia vita huyo Kijana-cha-kondoo, nae Kijana-cha-kondoo atawashinda, kwa kuwa yeye ndiye Bwana wa mabwana, na Mfaume wa wafaume: na hao walio pamoja nae *wataashinda nao*, wenyi kuitwa, wenyi kutauliwa, waaminifu. 15 Nae akanambia, Yale maji uliyoyaona hapo aketipo huyo kahaba, ndiyo jamaa na makutano na taifa na lugha. 16 Na hizo pembe kumi ulizoziona, na huyo nyama, hawa ndio watakaomtukia huyo kahaba, nao watamwata peke yakwe, na utupu, nao watakula nyama ya muwili wakwe, nao watamteketeza kabisa kwa moto. 17 Kwani Mwenyiezi Mngu amewatia myoyoni mwao kulifanya shauri lakwe, na kukubali shauri moja, na kumpa huyo nyama ufaume wao, hata hayo maneno ya Mwenyiezi Mngu yatimilie. 18 Na yule mwanamke uliyemuona ndio ule mji mkubwa, ambao una ufaume ulio juu ya wafaume wa nti.

18 BAADA ya hayo nalimuona malaika mwengine ashuka kutoka mbinguni, mwenyi amri kuu mno; na hiyo nti ilitiwa muwanga kwa utukufu wakwe. 2 Nae akapiga ukelele kwa sauti kuu, akisema, Umeanguka, umeanguka Babeli, ule mkubwa, nao umekuwa masikani ya pepo, na malinzi ya killa roho mchafu, na malinzi ya killa nyuni mchafu mwenyi kutukiza. 3 Kwa kuwa taifa zote zimeanguka kwa sababu ya divei ya hasira za uhasharati wakwe; na hao wafaume wa nti wamezini nae, na hao wenyi kufanya biashara wa nti walitajirishwa kwa ukuu wa kiburi chakwe.

4 Kisha nalisikia sauti nyengine iliyotoka mbinguni, yasema, Tokani watu wangu, mtoke ndani yakwe, illi kwamba msiwe na ushirika katika hizo dhambi zakwe, tena kwamba msipokee nanywi katika mapigo yakwe: 5 kwa kuwa hizo dhambi zakwe zimefika hata mbinguni, na Mwenyiezi Mngu ameyakumbuka hayo maovu yakwe. 6 Mlipeni yeye kama vile alivyolipa yeye, tena mlipe

mara mbili zaidi ya hizo kazi zakwe: katika kikombe hicho alichotanganyisha ndani yakwe, mtanganyishieni mara mbili. 7 Kadiri ya kujitukuza kwakwe na kuishi pasipo kujizuia, mpe yeye ya mateso na masikitiko kadiri iyo hiyo: kwa kuwa asema moyoni mwakwe, ya kwamba, Mimi nnaketi malika, nami si mjane, wala sitakuwa na masikitiko kamwe. 8 Kwa ajili ya hayo, mapigo yakwe yatakuja kwa siku moja, *nayo ni* mauti na masikitiko na ndaa; nae atateketezwa kwa moto kabisa-kabisa; kwa kuwa yeye Bwana Mwenyiezi Mngu aliye-mhukumu ni mwenyi nguvu mno. 9 Na hao wafaume wa nti waliozini nae na kuishi pasipo kujizuia pamoja nae watalia na kumuombolea hapo watakapouangalia huo moshi wa kuteketea kwakwe, 10 wa hali ya kusimama mbali sana kwa ajili ya khofu ya mateso yakwe, wakisema, Ole, ole, huo mji mkubwa, Babeli huo mji wenyi nguvu! kwa kuwa katika saa moja hukumu yako imekufikilia. 11 Na hao wenyi kufanya-biashara wa nti walia na kumuombolea, kwa kuwa hapana mtu anunuae bidhaa yao tena; 12 bidhaa ya dhahabu na ya fedha na ya kito chenyi thamani na ya lulu na ya nguo ya katani nzuri, na ya nguo ya rangi ya kiforosadi, na ya hariri, na ya nguo nyekundu; na ya killa mti wa uudi, na killa chombo cha pembe-ya-ndovu, na killa chombo kilichofanywa cha mti wa thamani nyingi, na cha shaba, na cha chuma, na cha marimari; 13 na mdalasini, na iliki, na uvumba, na manukato, na ubani, na divei, na mafuta ya zeti, na unga mzuri, na nganu, na ng'ombe, na kondoo; na *biashara* ya farasi na magari na ya watumwa; na ya nafusi za wana-Adamu. 14 Na matunda ya *Vuli* ambayo nafusi yako iliyatamani yamekuondokea, na vitu vyote, vilivyokuwa vya unono, na vya shani vimekupotea, na *watu* hawataviona tena kamwe. 15 Hao wenyi biashara ya vitu hivyo, waliotajirishwa ni yeye, watasimama mbali sana kwa kuyachelea hayo

mateso yakwe, wakilia na kuombolea; 16 wakisema, Ole, ole, huo mji mkubwa, yeye aliyevikwa nguo za katani nzuri na nguo ya rangi ya kiforosadi, na nguo nyekundu, na kupambwa kwa dhahabu na kito chenye thamani na kwa lulu! 17 kwa kuwa kwa saa moja utajiri ukuu jinsi hii umefanywa ukiwa. Na killa rubani wa marikabu, na killa aabiriye kwa tanga pahali popote, na wana-maji, kadiri ya walio na utumi wao baharini wakasimama mbali, 18 nao wakupiga kelele walipouangalia huo moshi wa kuteketea kwakwe, wakisema, Ni mji upi ulio mfano wa mji huo mkubwa? 19 Nao wakatia mtanga juu ya vitwa vyao, wakupiga kelele, wakilia na kuombolea, wakisema, Ole, ole, mji huo mkubwa, ambao ndani yakwe hao wote walio-kuwa na marikabu zao baharini wakatajirishwa kwa ajili ya ukwasi wa biashara yakwe! kwa kuwa amefanywa ukiwa kwa saa moja. 20 Furahini juu yakwe enywi mbingu, nanywi watakatifu, nanywi mitume, nanywi manabii; kwa kuwa Mwenyiezi Mngu amehukumu hukumu yenu juu yakwe.

21 Kisha malaika mwenyi nguvu akainua jiwe kama jiwe kubwa la kusagia, nae akalitupa baharini, akisema, Kama hivi kutupwa kwa nguvu, Babeli, mji huo mkubwa, utapomoshwa tini, nao hautaonekana tena kabisa. 22 Wala sauti ya wenyi kupiga vinanda-vya-kinubi na wenyi kupiga mazumari, na wenyi kupiga pirimbi, na wenyi kupiga barughumu, haitasikizwa ndani yako tena kabisa; wala fundi awae yote wa amali iliyo yoyote, hataonekana ndani yako tena kabisa; wala sauti ya jiwe lisagalo haitasikizwa ndani yako tena kabisa; 23 na muwanga wa taa hautang'ara ndani yako tena kabisa; na sauti ya bwana-harusi na ya bibi-harusi haitasikizwa ndani yako tena kabisa; kwa kuwa hao wenyi-kufanya-biashara wako walikuwa wakubwa wanti; kwa kuwa taifa zote zilidanganywa ni utawi wako.

24 Na ndani yakwe ilionekana damu ya manabii na ya watakatifu, na ya hao wote waliouwawa juu ya nti.

19 BAADA ya mambo hayo, nalisikia sauti kama ni *sauti* kubwa ya mkutano mkuu mbinguni, wakisema, Msifuni Bwana; Wokofu, na utukufu, na uwezo, mbwa Mwenyiezi Mngu wetu: 2 kwa kuwa hukumu zakwe ni za kweli na za haki: kwa kuwa amemhukumu huyo kahaba mkuu, yule aliyekuwa akiipoteza nti kwa uhasharati wakwe, nae ameipatiliza damu ya watumwa wakwe mkononi mwakwe. 3 Nao wasema, mara ya pili, Msifuni Bwana. Na huo moshi wakwe hupaa juu hata milele na milele. 4 Na hao wazee ishirini na wane na hao nyama-wenyi-uhai wane wakasujudu na kumuabudu Mwenyiezi Mngu aketiye katika kiti-cha-enzi, wakisema, Amina, Msifuni Bwana. 5 Na sauti ikatoka katika kiti-cha-enzi, ikisema, Msifuni Mwenyiezi Mngu wetu, enywi watumwa wakwe wote, nyinywi mmchao, wadogo na wakubwa. 6 Nami nalisikia sauti, kama ni *sauti* ya mkutano mkuu, kama sauti ya maji mangi, kama sauti ya raadi yenyi nguvu, ikisema, Msifuni Bwana: kwa kuwa atawala yeye Bwana Mwenyiezi Mngu wetu, Muweza-wa-yote. 7 Na tufurahi na kuona vyema sana, na tumpe huo utukufu: kwa kuwa harusi ya huyo Kijana-cha-kondoo imefika na mkewe amekwisha jiandalia tayari. 8 Nae *huyo mke* alipawa kwamba ajivike nguo ya katani nzuri yenyi kung'ara, safi: kwani hiyo nguo ya katani ndiyo vitendo vya haki vya hao watakatifu. 9 Nae akanambia, Andika, Heri ndao walioalikwa wende karamu ya harusi ya Kijana-cha-kondoo. Nae akanambia, *Maneno* haya ni maneno ya kweli ya Mwenyiezi Mngu. 10 Nami nalipomoka mbele ya maguu yakwe illi nimsujudie. Nae akanambia, Angalia sivyo: mimi nami ni mjoli wako wewe, tena *ni mjoli* wa nduguzo hao walio na

ushuhuda wa Jesu : msujudie Mwenyiezi Mngu : kwani ushuhuda wa Jesu ndio roho ya unabii.

11 Kisha naliona hizo mbingu zimefunuka; na huyo ndiye, farasi mweupe, na yeye aliyempanda, mwenyi kuitwa Muaminifu na Wa-kweli; nae ahukumu na kufanya vita kwa haki. 12 Na mato yakwe ni kama mwali wa moto, na katika kitwa chakwe vilemba vingi; nae ana jina lililoandikwa, ambalo hapana mtu alijuae, isipokuwa yeye mwenyewe *alijua*. 13 Nae amevikwa mavao yaliyotovywa katika damu: na jina lakwe huitwa, Neno la Mwenyiezi Mngu. 14 Na hizo jeshi za asikari zilizo mbinguni zikamwandama wenyi kupanda farasi weupe na kuvikwa nguo ya katani nzuri nyeupe, safi. 15 Na upanga mkali watoka kanwani mwakwe, illi kwamba azipige hizo taifa kwa uo: nae atawatawala kwa fimbo ya chuma: nae yuakanyaga kinu cha divei ya ukali wa ghadhabu ya Mwenyiezi Mngu. 16 Nae ana jina lenyi kuandikwa katika mavao yakwe na katika paja lakwe, *nalo ni hili*, MFAUME WA WAFAME, NA BWANA WA MABWANA.

17 Kisha nalimuona malaika mmoja asimama katika jua; nae akapiga ukelele kwa sauti kuu, akiwambia hao nyuni wote warukao kati ya mbingu, *akisema*, Ndooni, mkakutane pamoja kwa karamu kubwa ya Mwenyiezi Mngu; 18 illi kwamba mpate kula nyama ya hao wafame na nyama ya maakida wakuu na nyama ya watu wakubwa, na nyama ya farasi na ya hao wawapandao, na nyama ya watu wote wau-ngwana na watumwa, wadogo na wakubwa.

19 Kisha nalimuona huyo nyama, na hao wafame wa nti na jeshi zao za asikari, wamekutana pamoja kufanya vita na huyo aliyeketi juu ya farasi, tena na jeshi ya asikari zakwe. 20 Na huyo nyama alishikwa, na huyo nabii wa uongo pamoja nae, yeye aliyezifanya hizo ishara mbele yakwe, ambazo kwa hizo aliwadanga-

nya hao waliokuwa na ile tomo ya huyo nyama, na hao waliosujudia sanamu wakwe: hao wawili walitupwa wali hai katika hilo ziwa la moto liwakalo kwa kibiriti: 21 na wale waliosalia waliuwawa kwa upanga wakwe yeye aliyeketi juu ya farasi, *upanga huo* uliokuwa watoka kanwani mwakwe: na wale nyuni wote wakashiba kwa nyama zao.

20 KISHA nalimuona malaika ashuka kutoka mbinguni, mwenyi ufunguo wa kuzimu, na mnyororo mkubwa mkononi mwakwe. 2 Nae akalishika hilo joka, ni huyo nyoka wa kale, ambae ndiye Ibilisi, Shaitani, akamfunga muda wa myaka alifu, 3 na kumtupa katika kuzimu, kisha akamfungia, na kupiga muhuri juu yakwe, illi kwamba asizidanganye hizo taifa tena, hata hiyo myaka alifu ishe: baada yakwe imepasa kwamba afunguliwe muda mchache.

4 Kisha naliona viti-vya-enzi, nao wakaketi katika *viti* vile, nao walipawa hukumu: nami *naliziona* nafusi zao hao waliokatwa vitwa kwa ajili ya ushahidi wa Jesu na kwa ajili ya neno la Mwenyiezi Mngu, na hao wasiomsujudia huyo nyama, wala sanamu wakwe, wala hawakuipokea ile tomo katika vipaji vya nyuso zao wala katika mikono yao; nao wakawa hai, na kutawala pamoja na Masihi myaka alifu. 5 Hao wafu waliosalia hawakuwa hai hata ishe hiyo myaka alifu. Huku ndiko kufufuliwa kwa kwanza. 6 Ana heri na utakatifu yeye aliye na fungu katika kufufuliwa kwa kwanza: juu ya hao mauti ya pili hayana amri; lakini watakuwa makuhani wa Mwenyiezi Mngu na wa Masihi, nao watatawala pamoja nae myaka alifu.

7 Na hapo itakapokwisha hiyo myaka alifu, huyo Shaitani atafunguliwa atoke kifungoni mwakwe, 8 nae atatoka nde kuzidanganya hizo taifa zilizo katika hizo pembe nne za nti, Juja na Majuja, kuwakutanisha pamoja kwa vile vita: hisabu yao ni kama mtanga wa

bahari. 9 Nao wakakwea juu ya upana wa nti, nao wakayazingira marago ya hao watakatifu na huo mji uliopendwa: ukashuka na moto kutoka mbinguni, ukawala. 10 Na huyo Ibilisi aliyewadanganya alitupwa katika ziwa la moto na kibiriti, ambamo yumo huyo nyama na huyo nabii wa uongo; nao watateswa mtana na usiku hata milele na milele.

11 Kisha naliona kiti-cha-enzi kikubwa cheupe, nae aliyeketi *kiti* hicho, ambae hiyo nti na hizo mbingu zikakimbia uso wakwe; na mahali pao hapakuonekana. 12 Kisha naliwaona hao wafu, wakubwa na wadogo, wamesimama mbele ya hicho kiti-cha-enzi; na vyo vikafunuliwa; na chuo chengine kikafunuliwa ambacho ni *chuo* cha uhai: na hao wafu walihukumuliwa katika mambo hayo yaliyoandikwa katika vile vyo, sawasawa na kazi zao. 13 Na hiyo bahari ikawatoa wale wafu waliokuwa ndani yakwe; na mauti na Akhera zikawatoa hao wafu waliokuwa ndani yakwe: nao walihukumuliwa killa mtu sawasawa na kazi zakwe. 14 Na mauti na Akhera zilitupwa katika ziwa la moto. Hayo ndiyo mauti ya pili, maana, hilo ziwa la moto. 15 Na kwamba mtu awae yote hakuonekana mwenyi kuandikwa katika hicho chuo cha uhai, alitupwa katika ziwa la moto.

21 KISHA naliona mbingu mpyana nti mpya; kwan hizo mbingu za kwanza na nti ya kwanza zimekwisha pita, na ilê bahari haipo tena. 2 Nami naliona huo mji mtakatifu, Jerusalem mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mwenyiezi Mngu, ulikuwa umefanywa tayari kama bibi-harusi aliyeandaliwa mumewe. 3 Nami nalisikia sauti kuu iliyotoka katika hicho kiti-cha enzi, ikisema, Hayo ndiyo, masikani ya Mwenyiezi Mngu ni pamoja na wana-Adamu, nae atatua pamoja nao, nao watakuwa watu wakwe, na Mwenyiezi Mngu mwenyewe atakuwa pamoja nao, Mngu wao: 4 nae atafuta killa

tozi matoni mwao; na mauti hayatakuwapo tena: wala maomboleo, wala kilio, wala maumivu hayatakuwapo tena: mambo ya kwanza yamekwisha pita. 5 Na yeye aketiye katika kiti-cha-enzi akasema, Mimi hapa, nayafanya mambo yote yawe mapya. Nae akanambia, Andika: kwa kuwa maneno haya ni ya uaminifu na ya kweli. 6 Nae akanambia, Yamekwisha kuwapo. Mimi ni Alifa na Omega, huo mwanzo na huo mwisho. Mimi ntampa huyo mwenyi kiu ya jito la maji ya uhai bure. 7 Yeye ashindae atayarithi haya; nami ntakuwa Mngu wakwe nae atakuwa mwanangu. 8 Ila hao walio na khofu, na hao wasioamini, na watukizao, na wauaji, na wazinifu, na watawi, na hao waabuduo sanamu, na waongo wote, fungu lao hao ni katika ziwa liwakalo moto na kibiriti; ambalo ni mauti ya pili.

9 Kisha akaja mmoja wa hao malaika sabaa waliokuwa na vile vitasa sabaa, waliojawa ni yale mapigo sabaa ya mwisho; nae akanena nami, akisema, Ndoo huku, ntakionyesha huyo bibi-harusi, mke wa Kijana-cha-kondoo. 10 Nae akanitukua nili katika Roho, *akenda nami* hata kilima kikubwa kisha kirefu, nae akanionyesha mji huo mtakatifu, Jerusalem, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mwenyiezi Mngu, 11 wenyi utukufu wa Mwenyiezi Mngu: umemetufu wakwe ulikuwa mfano wa kito chenyi thamani sana, kama kito cha jasipi, safi kama bilauri: 12 ulikuwa na ukuta mkubwa kisha mrefu; nao ulikuwa na milango kumi na miwili, na katika milango palikuwa na malaika kumi na wawili; na majina yalikuwa yameandikwa katika *ile milango*, ambayo ni *majina* ya zile kabila kumi na mbili za wana wa Isiraeli: 13 upande wa mashariki milango mitatu; na upande wa kasikazini milango mitatu; na upande wa kusi milango mitatu; na upande wa magharibi milango mitatu. 14 Na ule ukuta wa mji ulikuwa na misingi kumi na miwili, na katika hiyo *msingi* yamo majina kumi na mawili ya hao mitume

kumi na wawili wa huyo Kijana-cha-kondoo. 15 Na yeye aliyenena nami alikuwa na cheo, ni mwanzi wa dhahabu, illi kwamba aupime huo mji na milango yakwe, na huo ukuta wakwe. 16 Na huo mji ni wa mirabaa, urefu wakwe kadiri ya upana wakwe: nae akaupima huo mji kwa ule mwanzi, *ulikuwa* ni mwendo wa mitupo-ya-vyembe alifu mara kumi na mbili; urefu wakwe na upana wakwe na kutukuka kwakwe kumelingana. 17 Nae akaupima ukuta wakwe, *ulikuwa* ni dhiraa mia na arubaini na nne, kwa kipimo cha bin-Adamu, maana, cha malaika. 18 Na ujenzi wa ukuta wakwe ulikuwa wa jasipi: na huo mji ulikuwa wa dhahabu safi mfano wa kioo safi. 19 Hiyo misingi ya huo ukuta wa mji ilikuwa imepambwa kwa vito vya thamani killa aina. Msingi wa kwanza ulikuwa ni jasipi; wa pili yakuti safi; wa tatu akiki nyeupe; wa nne zumaradi; 20 wa tano akiki ya rangi ya mandano; wa sita akiki nyekundu; wa sabaa zabarijadi; wa nane zumaradi safi; wa tisa yakuti rangi ya mandano; wa kumi akiki ya rangi ya chani kiwiti; wa kumi na moja akiki ya rangi ya mawingu; wa kumi na mbili amethusito. 21 Na ile milango kumi na miwili ilikuwa ni lulu kumi na mbili; killa mlango mmoja ni lulu moja: na hiyo ndia ya mji ilikuwa ya dhahabu safi, kama kioo kionyacho sana. 22 Nami sikuona hekalu mle ndani yakwe: kwani yeye Bwana Mwenyiezi Mngu Muweza-wa-yote, na huyo Kijana-cha-kondoo ndio hekalu yakwe. 23 Na mji huo hauna uhitaji wa jua wala mwezi kuung'aria juu yakwe: kwani huo utukufu wa Mwenyiezi Mngu uliutia muwanga, na taa yakwe ni yeye Kijana-cha-kondoo. 24 Na hizo taifa zitatembea katika muwanga wakwe: na wafaume wa nti huleta utukufu wao na *kuutia* ndani yakwe. 25 Na milango yakwe haitafungwa kamwe mtana (kwani hapatakuwa na usiku huko): 26 nao wataleta utukufu na hishima ya hizo taifa na kuvitia ndani yakwe: 27 na ndani ya-

kwe mle hakitangia kamwe kilicho kinyonge kiwacho chote, wala yeye afanyae matukizo na uongo : isipokuwa ni hao walioandikwa katika chuo cha uhai cha huyo Kijana-cha-kondoo *watangia*. 22 NAE akanionyesha mto wa maji ya uhai, wenyi kung'ara kama bilauri, watokea katika kile kiti-cha-enzi cha Mwenyiezi Mngu na cha Kijana-cha-kondoo, 2 katikati ya ndia kuu yakwe. Na upande huu wa huo mto na upande huu ulikuwapo ule mti wa uhai, wenyi matunda *aina* kumi na mbili, wenyi kuleta matunda yakwe killa mwezi : na majani ya huo mti ndiyo yenyi kuzipoza hizo taifa. 3 Na hapatakuwa na laana iliyo yote tena kabisa : na kiti-cha-enzi cha Mwenyiezi Mngu na cha Kijana-cha-kondoo kitakuwapo hapo : na hao watumwa wakwe watamtumikia yeye ; 4 nao watauona uso wakwe ; na jina lakwe *litakuwa* katika vipaji vya nyuso zao. 5 Na usiku hautakuwapo tena kamwe ; nao hawana uhitaji wa muwanga wa taa wala wa muwanga wa jua ; kwa kuwa Bwana Mwenyiezi Mngu huwatia muwanga : nao watatawala hata milele na milele.

6 Kisha akanambia, Maneno haya ni ya uaminifu na ya kweli : na yeye Bwana, Mwenyiezi Mngu wa hizo roho za manabii akamtuma malaika wakwe awaonyeshe watumwa wakwe mambo hayo ambayo imeyapasa kuwapo hivi sasa. 7 Na mimi hapa, naja kwa upesi. Ana heri huyo ayashikae hayo maneno ya unabii wa chuo hichi.

8 Na mimi Johana ndimi niliyesikia na kuyaona mambo hayo. Na hapo niliposikia na kuyaona, nikapomoka illi nisujudu mbele ya maguu ya huyo malaika aliyenionyesha mambo hayo. 9 Nae akanambia, Angalia usitende : mimi nami ni mjoli wako wewe, tena *ni mjoli* wa nduguzo hao manabii, tena *ni mjoli* wa hao wayashikao maneno ya chuo hichi : msujudie Mwenyiezi Mngu.

10 Nae akanambia, Usiyatie muhuri hayo maneno ya

unabii wa chuo hichi; kwani majira yamekurubia. 11 Mwenyi kutenda batili natende batili tena, na mwenyi ukoo nafanywe kuwa na ukoo tena: na yeye aliye mwenyi haki nafanye haki tena: na yeye aliye mtakatifu nafanywe kuwa mtakatifu tena. 12 Mimi hapa, naja kwa upesi; na ujira wangu ninao pamoja nami, kumlipa killa mtu kama hiyo kazi yakwe ilivyo. 13 Mimi ni Alifa na Omega, mwanzo na mwisho, wa kwanza na wa mwisho. 14 Wana heri hao wazifuao nguo zao ndefu, illi kwamba wawe na amri *wauendee* huo mti wa uhai, na kungia katika milango kufikilia katika mji. 15 Huko nde wako hao mbwa, na hao watawi, na hao mahasharati, na hao wauaji, na hao waabuduo sanamu, na killa mtu au-
pendae uongo na kuufanya.

16 Mimi Jesu nimemleta malaika wangu awashuhudia nyinywi mambo haya katika hizo kanisa. Mimi ni hilo Shina na Uzazi wa Daudi, *tena Mimi ni* hiyo nyota yenyi kumetameta ya asubuhi.

17 Huyu Roho na huyu Bibi-harusi wasema Ndoo. Nae asikiae naseme, Ndoo. Na yeye aliye na kiu naje: yeye atakae nayatwae maji ya uhai bure.

18 Namshuhudia killa mtu ayasikiae maneno ya unabii wa chuo hichi, Akiwa mtu awae yote kuyaongeza, Mwenyiezi Mngu ataongeza juu yakwe hayo mapigo yaliyoandikwa katika chuo hichi: 19 na akiwa mtu awae yote kuondoa *nen*o katika maneno ya chuo cha unabii huu, Mwenyiezi Mngu ataondoa fungu lakwe katika huo mti wa uhai, na katika huo mji mtakatifu, ambao *habari zakwe* zimeandikwa katika chuo hichi.

20 Yeye mwenyi kuyashuhudia mambo haya asema, Naam; naja kwa upesi. Amina, na uje Bwana Jesu.

21 Neema ya Bwana Jesu na iwe pamoja na watakatifu. Amina.

Printed in Great Britain by R. Clay & Sons, Ltd., Bungay, Suffolk.

Printed in Great Britain by R. Clay & Sons, Ltd., Bungay, Suffolk.